C 16.C1.

R. 22

7/22

Nicodemi Frischlini

ARISTOPHANES,

VETERIS COMOEDIAE PRINCEPS: POETA LONGE facetissimus & eloquentissimus:

Nitidus & ad fidem REPVRGATVS A MENDIS, ET IMITATIONE PLAVTI ATQVE TERENTII interpretatus, ita vt ferè Carmen Carmini, numerus numero, pes pedi, modus modo, Latinismus Græcismo respondeat.

OPVS

DIVO RVDOLPHO CAESARI SACRVM.

Cum Gratia & Priuilegio Cæsariæ Maiestatis.

FRANCOFORTI AD MOENVM,
excudebat Ioannes Spies.

M. D. LXXXVI.

DIVO RVDOLPHO II. CAESARI, ROMANO IMPERATORI ELECTO, A. P. F. P. P. REGI GERMANIAE, BOHEMIAE, HVNGARIAE, &c. *Archiduci Austriæ, Duci Burgundiæ, Comiti Tyrolano, &c. Principi O. M. Vita, Salus, & Victoria.*

ET si vereor, Diue Cæsar, ne munus afferam Maiestate tua Imperatoria indignum, qui hasce Aristophanis Comœdias, ex illa veteri Greçia in Romanũ Theatrum à me productas, ante sereniſſimos oculos tuos tam audacter statuo: propterea quòd Sacratiſſimo tuo nomine nihil dignum esse censeo, quod non sit summo perfectũ studio, summaque elaboratum industria: tamen non parùm me recreat & reficit, in hoc timore ac metu, singularis illa animi tui Cæsarij æquitas, ac summa bonitas: qui profectò nec iustitiæ tuæ putabis esse, quem auctorem potentiſſimi Persarum ac Siculorum Reges olim fuerunt admirati, eundem non lectum atq; inauditum dimittere: nec sapiẽtiæ tuæ, temeritatem ingratiſſimi huius seculi, qua nunc vti solent nonnulli, in aliorum

laboribus atque impensis remunerandis, tua auctoritate confirmare. Est enim vulgò hodiè ita comparatum inter homines cæteros, vt quæ imperiti & iniqui rerum arbitri non intelligunt, ea negligant: & quæ negligunt, eadem vituperent: & quæ vituperant, eadem ab alijs omnibus negligi & vituperari expetant. A qua præpostera sententia quantum animus tuus, Diue Cæsar, excultus optimarum artium & linguarum literarumque studijs, ac verè animus heroicus abhorreat, nihil attinet hoc loco cõmemorare. De eo enim iampridem omnes mortales omnium generum, ætatum, ordinum ita iudicârunt, vt propter summam tuam sapientiam, iustitiam, & æquitatem, vnanimi consensu affirment omnes, nulli potuisse clauũ Imperij Romani, in his procellis ac tempestatibus negotiorum meliùs, quàm Sacratissimæ tuæ Maiestati, à Septemuiris commendari. Quamobrem non dubito, quin meus hic Aristophanes, in hoc Romani Imperij amplissimo theatro, æquissimũ sit habiturus, si alium neminem, vel te solum atq; vnum spectatorem ac iudicem. Nam is auctor est Aristophanes, qui magna cum libertate homines seditiosos ac turbulẽtos in scenam producit, eosq; nominatim perstringit: qui principum in Republica virorum dissensiones acerbè insectatur: qui temeritatem imperitæ multitu-

titudinis, & licentiam plebis seueriter castigat: qui denique nulli ordini, nulli ætati, nulli generi, nisi solis innocentibus atque immeritis sua libertate parcit. Itaque temporibus illis, quibus Græcia flagrauit eo intestini belli incendio, quod à Thucydide describitur, totos annos viginti septem, ipse Cleonem, Brasidam, Lamachum, & similes Reipub. pestes, nulla spe commodi, solo libertatis amore, ac pacis studio, in scenam productos, coram populo Athenienſi dirissimis, & quibus digni erant modis, acerrimè exagitauit. Neque hoc sine magna fecit spectantium admiratione. Cùm enim cæteri Poëtæ suis scriptionibus nihil ferè carperent, sed pessimo cuiq; assentarentur: vnus prodijt Aristophanes, qui contra principes Græciæ, à quibus ea discordia excitari videbatur, conscripsit suas Comœdias, easq; populo exhibuit. Itaque huic vni in theatro applaudebatur; huius vnius nomen, oratio, vultus, incessus ab Athenienſibus amabatur. Darius quoque Persarum Rex, cognita è suis Legatis Poëtæ huius libertate, qua in deprauatis hominũ moribus reprehẽdendis vtebatur, & laudâsse viri studium dicitur, & magno ipsum auri pondere donâsse. Qui autem aduersabantur ei, valebãt ij quidem in senatu multùm, sed ciuibus iucundi non erant; idq; propter studium contentionis, & pro-

pter dissidia, quæ ipsi mouebant in Repub. Plebs enim perfuncta grauissimis seditionibus atque discordijs, otium malebat: & ordo equester nouarum rerum non erat cupidus, sed sua tranquillitate, & dignitate optimi cuiusque, & vniuersæ Reipub. gloria delectabatur: sicut hoc videre est in Equitibus Aristophanicis. Omitto hoc loco dicere, quàm seuerus iste fuerit censor, in castigandis forensibus rabulis, & nugis ac nebulis sophisticis; quibus non modò ciuitas peruertebatur, sed etiam pueritia, in ludis literarijs, tùm grauabatur, tùm etiam corrumpebatur. Qua in re etsi Socratem atq; Euripidem, inimicos suos & supercilioſos contemtores, aliqua affecit iniuria: tamen cæteros sycophantas & sophistas, pro illorum in Rempubl. meritis, non iniquè tractauit. Eaque de causa tam grata fuit lectio Aristophanis Diuo Chrysostomo: vt noctu eum pului-no submoueret, & è somno expergefactus, eum tam nocturna, quã diurna manu versaret. Quid dicam de Hierone, Syracusano Rege; cui ab Athenienſibus petenti eloquentissimũ auctorem, vnde ipse linguæ Atticæ leporem posset addiscere: misêre illi non Socratem, nõ Demosthenem, non Herodotum, non Thucydidem, non Xenophontem, non Platonem, non Aristotelem, sed Aristophanem. Neque mihi aliunde consecutus

suam

ſuam Eloquentiam videtur Diuus, quem dixi, Chryſoſtomus, præterquàm è ſola lectione Ariſtophanis. Quantum verò ad meam attinet interpretationem, dedi hãc ego operam, vt è Plauto & Terentio, omnem ferè afferrem Latinitatẽ, qua cum permutarem Grẽcum Poëtæ huius ſermonem: idque exemplo ipſiuſmet Terentij; qui integras Comœdias Græcas fecit Latinas, & fecit ſuas; mutuatus eas è Græcis: vt Heautontimorumenon à Diphilo, Eunuchum à Menãdro, Phormionem ab Apollodoro. Etſi autem in Romanis hiſce ſcenis, ad quas accommodaui ego Græca colloquia, diſtribuendo ſingula in ſuos quinque Actus, more Latinæ Comœdiæ, non retinui ego purum Iambum (nam hoc ne Plautus quidem & Terentius præſtitêre) ne videlicet gratiam ſermonis, & leporem orationis amitterẽ: tamen in choris, vbi pleraque canuntur, obſeruaui, vt non modò ſenſum ſenſu, & quidem perſpicuo orationis genere, ſed etiam numerũ numero, pedem pede, & modum modo commutarem.

Ex quo intelligit Cæſaria tua Maieſtas, quarto labore conſtiterit iſthæc mihi interpretatio. Nam qui huiuſmodi quiddam ante me præſtiterit, in Græco autore, & quem ego poſſim imitari, inueni inter Latinos neminem. Vellem autem

fuisse mihi exemplar correctius, vnde meam instituere potuissem conuersionem. Nam existunt hodiè recentiores quidam, viri cætera satis docti, addo etiam satis arguti, qui laboribus aliorum tum libenter insidiantur, tum frequenter eorundem laudibus obtrectant. Si enim diuersam alicubi inueniãt lectionem in manuscriptis exemplaribus; Deus bone, quantum ipsi exultant, & quanto cum supercilio bonas aliorum interpretum operas despiciunt? Quasi verò vel alij, vel nos hoc ipsum præstare non potuissemus, quod illi, si nobis libri idonei non defuissent. Tuam igitur Cæsariam Maiestatem supplex imploro, oro & obsecro, vt ea primam hanc Aristophanicarum Comœdiarum partem, suo clementissimo patrocinio defendendam sibi suscipiat: mihique tantam pro meis laboribus atque impensis mercedem rependat, vt ego Cæsariæ T. Maiestatis ope subleuatus, etiam reliquos huius poëtæ fabulas, consimili stylo possim absoluere. Si enim Scipio & Lælius, fortissimi Impp. Terentium adiutârunt, siue in conscribendis, siue è Græcia in Latium transferendis Comœdijs: si veterum Regum & Impp. hæc fuit propè vnica & summa oblectatio, vt extructis amplissimis & magnificentissimis Amphitheatris, possent spectare Comœdias & Tragœdias: si Darius & Hiero, potentissi-

tentissimi Reges, tanti fecerunt Aristophanem, quanti ab illis factum eum fuisse diximus: si Aristophanes ipse, ex quadringentis veteribus Comicis, qui omnes nunc olim perierunt, solus ad hanc ętatem superstes,& diuinitus nobis conseruatus peruenit: non dubitabo ego, quin Cæsaria tua Maiestas meum istum conatum clementissimè sit promotura. Quod vt facere possit, Deũ O. M. tota animi contentione precor, obtestorque, orando & rogitando, vt is Cæsariæ tuæ Maiestati largiatur vitam, salutem & victoriam. Francofordiæ ad Mœnum, Calendis Aprilis anni, &c. 86.

S. Cæsariæ tuæ Maiestati

subiectissimus

Nicodemus
Frischlinus.

EPIGRAMMATA.

IN ARISTOPHANEM LATINVM NICODEMI FRISCHlini, Epigramma FRID. SYLBVRGII.

GRæcus Aristophanes longo iam tempore dignum
Facetiis interpretem quærens suis;
Nullum tot seclis potuit reperire, venustos
Qui posset Atticæ elegantiæ sales,
Cecropicosq; pedes Latio vestire cothurno,
Et metra metris, sensa sensis reddere.
Tandem Germanis vnus se ostendit ab oris,
Qui scenicam subiret hanc prouinciam.
Cuius si nomen rogites famamq; requiras,
Camœna nouit Græca, nouit Itala.
Prænomen puero νίκη dedit inclyta δήμυ,
Nomenq; stirpi vegeta dedit alacritas.
Mercurius docuit, docuit citharœdus Apollo:
Docuit Minerua, Gratiæ, Parnassides.
Heroïs celsus numeris, elegisq; politus,
Grauisq; tragicis, comicis salsus iocis:
Aptus, seu carmen seu verba soluta requiras,
Res hoc vel illo prosequi dextrè modo.
Hoc igitur tandem fidens interprete Græcus,
Scenas serena fronte scandit Romulas:
Et Græcis Latiisq; simul salibusq; iocisq;
Plautos lacessit, Ennios, Pacuuios.

Aliud

EPIGRAMMATA.

Aliud eiusdem in eundem.

Κωμῳδίαν Ἀριστοφάνους μὲν Φερσεχλίδου Αὐσονίοισι
λέξεσι φθεγγόμενον Λητοΐδης ὁρόων.
Ἁπαλά τ' ἐν Λατίοις σκιρτᾷς κομψεύματα φωνῇ
οὐχ ἥπλου κομψῇ παιζόμενα εἰσαΐων.
καγχαλόων, Μούσας προσεφώνεεν Ἀγλαΐας τε,
ἑρμείου καινὸν δέρκετε παίγμα θεοί.
ψυχρῷ Κεκροπίῳ Ἀλεμανῷ σῶμ' ὁ παίκτης
ἐγκλείσας, παίζει φθέγμασιν Αὐσονίοις.

IN VERSVM ET EMENDATVM A CLARISS. VIRO D. Nicodemo Frischlino Aristophanem, lepidissimum Comicum.

Quidquid Aristophanes dulce-vtile miscuit olim:
Quoscunq; in scenam protulit ille iocos:
Transtulit Ausonium ad Plauti nouæ Musa theatrũ,
Nam Plautus Romæ hac primus in arte fuit.
Plautus vel sola hac meruit: simili arte Camœnæ vt
Credantur superos inter, & ore loqui.
Prouida quod cernens Frischlini cura Poëtæ:
Qua patuit, Plauti est molle secutus iter.
Cuius sublectos studio numerosq; salesq;
Cùm vigili ad tantum seposuisset opus:
Donauit sede Ausonia, Latiæq; merentem,
Si quem id, Aristophanem iure & honore togæ.
Non satis hoc, ipsum patrio sermone loquentem.
Hinc medica, docta subleuat inde manu.

Liberat

EPIGRAMMATA.

Liberat & mendis, quas illi aut ipſa vetuſtas,
Aut critici adſperſit non bona lima ſtyli.
Pro quibus officijs quæris quæ præmia vati
Turba ſit Aonidum digna datura ſuo:
Nimirum hæc: ſolo hinc quòd Friſchlini ore Camœnæ,
Illarumq; volet præſes Apollo loqui.

FR. MODIVS FACIEBAT
Francofurti ad Mœnum.

IN ARISTOPHANEM; FACTVM EX GRÆCO LATINVM, à Nicodemo Friſchlino.

ELEGIDION
LAMBERTI LVDOLPHI PITHOPOEI
Dauentrienſis.

EVpolis atq; Cratinus, Ariſtophanesq; Poëtæ,
Vt Venuſine acri carmine Flacce canis,
Si quis erat dignus deſcribi, quòd malus, aut fur,
Quòd mœchus, mendax, helluo, latro foret:
Sæpe palàm multa cum libertate notârunt,
Seu vir, ſiue eſſet femina, diues, inops,
Patricius, ſeu quis de plebe ignobilis ima,
Artibus exultus, ſeu foret arte rudis.
Eupolidis pridem periêre & ſcripta Cratini,
Seruatus Diuûm eſt munere Ariſtophanes.
Socratis experta eſt olim ſapientia, quàm ſint
Huius mordaci dramata facta metro.
Exceſſit, fateor, fineis medicina modumq;,
Et iuſſus ſcena eſt cedere Ariſtophanes:

Salua

EPIGRAMMATA.

Saluatamen Graiæ virtus & gratia linguæ
Perſtitit: hæc tibi laus propria Ariſtophanes,
Qui verè Graio cluis esq; Terentius ore,
Muſa licet mordax & tua ſalſa ſiet.
Qui dulci meruit nomen Chryſoſtomus ore,
Et Conſtantini Præſul in vrbe fuit.
Aſſiduo legit ſtudio, lectumq; relegit.
Argolici mirans verba polita ſoni,
Nocturnaq; parans ſeſe recreare quiete,
Te capiti fertur ſuppoſuiſſe ſuo.
Antiquum clauſit quondam tibi læſa theatrum,
Artibus vrbs toto nobilis orbe boxis,
Virginis armigeræ de nomine nomen Athenæ
Nacta, nouem ſedes Aonidumq; decus.
At poſt multa tibi, caſum indignatus amici,
Secula, Theſpiadum gloria magna lacus,
FRISCHLINVS, *populi laudato nomine victor,*
En Latio reddit plena theatra foro,
Strenuus Argolico, vertens, tibi condita Iambo:
Romano ſimili dramata culta, pede.
Ne metue offenſas ſcena, ſecurus Athenas;
Iam tibi, FRISCHLINI, Roma labore fauet.
Quiſquis amas Graios, Latios quicunq; lepores,
FRISCHLINI fruëre hoc gratus Ariſtophane.

Eitelbergæ facieb. IV. Idus Maias,
anno Chriſti M. D. XIV C.

IN ARI-

EPIGRAMMATA,
IN ARISTOPHANEM CLARISS. VIRI D. D. NICODEMI FRISCHLINI, Poëtæ Laureati & Comitis Cæsarei.

MIror Aristophanem Græcum, Veneresq́, salesq́:
Sed magis, Ausoniam quòd gerit ille togam.
Tale tuum carmen, diuine Poëta, legenti:
Quale, sopor fessis cordibus, esse solet.
Fragrat Aristophanes bene olenti suauis odore:
Siue gerat chlamydem corpore, siue togam.
Perge vir eximie & reliquos enitere fœtus:
Multa tibi crescet gloria, multus honos.
Posteritas summis te laudibus efferet olim:
Si modò Apollineas illa probabit opes.

Matthæus Baderus, scholæ Francofordianæ Rector.

AD CL. V. N. FRISCHLINVM Aristophanis interpretem.

QVem nemo est vnquam toto ausus in orbe laborem
Suscipere, hunc solus tu Nicodeme capis.
Vertis Aristophanem Græco è sermone Latinè:
Quid grauius? quidnam doctius, & melius?
Cernere mî videor Plautum, soccosq́, Terentî,
Quando lego iambos, magne Poëta, tuos.
O admirandi mirandum & nobile pignus
Ingenij, à nullis vatibus antè datum!
Viuit Aristophanes in te: tu viuis in illo
Frischline: æterno digne patrocinio.

Sal. Frenzelius.

ARI-

EPIGRAMMATA.

ARISTOPHANES Frischlinianus de se.

CVi, lector, Latios venire in Actus
Nunquam contigit: ecce iam cothurno
Romano exeo: Comico nitore
Rursus prodeo nunc, nouisq; Scenis,
Punctisq; omnibus absolutus: Auctor
Qui vertit, Nicodemus est, Poëta
Clarus, Cæsarius, disertus, atque
Præstans eloquio vtriusq; linguæ.
Ergo pande fores, theatra pande
Quæso regia, lætus vt subintrem.
Sum dignus nitidis agi theatris:
Dignus Principibus legi & Monarchis.
Purè quisquis amas loqui: Latinam
Linguam qui cupis elegantiore
Cultu, me lege: lectitasse docti
Iurabis lepidum stylum Terentî.
Sic me posteritas habebit vsq;
Carum: sic Nicodemus auctor vsq;
Terrarum celebrabitur per orbem.

Ioannes Guilielmus Rosbachius
Fridbergensis, F.

ERRATA.

Pauca hæc σφάλματα velim ita corrigas, amice lector. P.143.lin.16.lege hominibus malis. p.216.l.3.te traho. p.286.l.12. Sciebant. p.291.l.22.cuiuis. p.296.l.15.Licia telasq;, & Cercidis Rancidi poêtæ curas, p.300.l.4.ex. p. 321.l.1.quos Theorus adduxit. ibid.l, 13. PR pone TH.

VITA

VITA ARISTOPHANIS, A NICODEMO Frischlino conscripta.

ARISTOPHANES Poëta Comicus, patre natus fuit Philippo, ciuis Atticus, ex tribu Cydathenienſi, curia Pandionide. Hunc Suidas Rhodium ex oppido Lindo fuiſſe tradit, & iure ciuitatis donatum affirmat: alij (de quibus poſtea dicam) Æginetam fuiſſe dicunt. Primus autem hic veterem Comœdiam, rudem adhuc, & diſperſam collegit, eamq; in meliorematq; vtiliorem formam traduxit. Nam Cratinus & Eupolis multò acerbius ac turpius alios inſectati fuerant, quàm decebat. Sed & ipſe Ariſtophanes initio eandem verborum amariciem in ſuis vſurpabat fabulis: quam tamen poſtremis Comœdijs iuſta moderatione adhibita, plurimùm mitigauit. Meminit huius priſcæ libertatis Horatius in ſermonibus, vbi ait:

Eupolis, atq; Cratinus, Ariſtophanesq; poëtæ,
Atq; alij, quorum Comœdia priſca virorum eſt:
Si quis erat dignus deſcribi, quòd malus aut fur:
Quòd mœchus foret, aut ſicarius, aut alioqui
Famoſus: multa cum libertate notabant.

Decreto demum promulgato, ne quis actor aut ludio nominatim aliquem in Comœdia perſtringeret, cùm iam hiſtriones ab omni actione deſiſterent, nouæ Comœdiæ rationem inire cœpit: cuius primum ſpecimen oſtendit in Cocalo, vbi non veras, vt in Equitibus, Nebulis, Ranis, & alibi, ſed fictas perſonas introducit: Interitum ſeu corru-

ptelam & Recognitionem. Vnde initium sumentes Menander & Philemon, nouam Comœdiam effinxerunt. Ipse quidem Aristophanes in scenam non statim venit, quòd natura esset timidus, licèt ingeniosus admodum & perquàm industrius. Quæ autem per initia suorum studiorum facere non audebat, ea per histriones & actores suos, Callistratum & Philonidem perfecit: quorum ille opera ad populum vtebatur. Castigatus ob hoc conuicijs Aristonymi & Amipsiæ, vt ex fabulis eius cognoscitur, qui illum de veteris prouerbij sententia, quarta Luna natum dicebant, quasi alijs iuuandis operam daret, sibi ipse inutilis: tandem metu deposito in Scenam prodijt. Et quia supra modum infensus erat Cleoni, tribuno plebis, homini turbulento, & noxio ciui, scripsit contra eum, Equites, Comœdiam: in qua reprehendit ipsius furta, peculatus, & crudelissima quæq; facinora. Sed nemo erat ex Histrionibus, qui personã Cleonis, vel habitu & larua velare, vel gestu & voce auderet exprimere, propter summũ metum, in quem ille ciues sua crudelitate perduxerat. Igitur ipse Aristophanes, facie minio illita in Scenam prosiluit, & personam Cleonis egit. Quare damnatus ab equitibus, Cleo multam quinq; talentûm Poêtæ soluere coactus est. Hinc illud in Acharnensibus: Noui ego, noui meum quod oblectet animum, Quando quinq; talenta video, quæ euomuit Cleo. Causa huius odij aduersus Cleonem ab Aristophane concepti, non hæc tantùm fuit, quòd turbulentè & raptim ille omnia ageret in Republ. (Nam hanc causam cum optimis quibusq; communem poêta habuit) sed etiam priuata: quòd Cleo ipsum iam olim postulasset, de iure ciuitatis, quasi peregrinus esset Aristophanes, ac se nihilominus pro ciue gereret: Tum, quòd in Babylonijs, quadam

quadam Comœdia magiſtratus ſortitò capi ſolitos coram Legatis laceraſſet. Hinc illud in Acharnenſibus: Neque enim Cleo me nunc calumniabitur, quòd in præſentia legatorum malè de ciuitate loquar. Quantum ad crimen prius attinet, non fuit illud de nihilo, quandoquidem patria Poêtæ incerta erat: ſicut initio docuimus. Erant enim Athenis, qui Ariſtophanem dicerent Rhodium, aut Lindium: nonnulli, qui affirmarent Æginetam, ſiue quòd plurimùm ille temporis eo in loco contriuiſſet, ſiue quòd ſuas ibi poſſeſsiones haberet, ſiue quòd pater eius Philippus Ægineta fuiſſe perhiberetur. Abſolutum in iudicio tradunt, cùm iocosè & facetè admodum hos verſus Homericos recitaſſet:

Μήτηρ μὲ τ' ἐμὲ φησὶ τέκεμμεναι: αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ': ὃ γὰρ δή τις ἑὸν γόνον αὐτὸς αἰέσηται.

Mater me patris huius ait natum eſſe, ſed ipſe
Ignoro: nam nemo ſuum potè noſſe parentem.

Calumnijs iterum atque tertium oppreſſus, vrbe excesſit; priùs tamen Cleone victo, cùm ciuis Atticus manifeſtò eſſet declaratus. Sic enim alibi inquit: αὐτὸς δ' ἐμαυτὸν ἐσὼ Κλέωνος ἆπ' ἔπαθον, ὀπίσαμαι δή, &c. Egomet quæ à Cleone ſim perpeſſus, probè noui. In eundem Veſpas compoſuit, de quibus paulò infrà dicemus. Fuit etiam Socrati & Euripidi infenſus; propterea quòd nunquam in theatra veniebat Socrates, niſi cùm Euripides cum nouis Tragœdijs certaret, aut etiam in Piræo cõtenderet. Nam Socrates amabat Euripidem, tum propter ſapientiam, tum propter carminum virtutem & bonitatem. Aliquando tamen ipſum Alcibiades & Critias, vt Comœdias etiam in theatro ſpectaret, inuitârunt: ac modò non

dò non vi eôdem pertraxerunt. Verùm ille non magnĩ Comicos pendebat, ſed vehemẽter contemnebat: ipſe vir modeſtus, iuſtus, probus & ſapiens, homines mordaces, iniurioſos, & ſani nihil dicentes. Quæ res malè ipſos habuit, & odij aduerſus Socratem prima ſemina in Ariſtophane excitauit. Quare ſibi facilius ab Anyto & Melito Socratis hoſtibus perſuaderi paſſus eſt Ariſtophanes, vt drama aduerſus ipſum meditaretur. Cùm enim Anytus & Melitus Socrati eſſent infenſiſsimi, nec tamen ipſum in crimen vocare auderent, partim metu Athenienſium, ne in ſe aliquod malum redundaret, ſi falsò detuliſſent hominem, non modò nullius calamitatis in Republ. autorem, ſed etiam ciuitatis ornamentum, partim propter amicos & aſſeclas Socratis, qui ſuum præceptorem nunquam deſerturi videbantur. Ideò Ariſtophanem ſubornant, eiſque perſuadent, vt in Comœdia Socratem ab ijs malis taxet, quæ plerique de eo ficta norant: Eſſe loquacem, & loquendo efficere, vt malæ cauſæ bonæ videantur: introducere nouos & inuſitatos Deos, cùm neque noſſet interim, neq; reuereretur Deos: atque hæc ipſa in eos quoque transfundere, quos in Philoſophia inſtitueret. Hoc argumento arrepto, Nebulas conſcripſit Ariſtophanes, & per hiſtriones in feſto Bacchanaliorum, maxima Græcorum multitudine eò confluente, exhibuit. Rei inſolentia & inuſitato in Scenis ſpectaculo Socratis, primùm omnes Athenienſes, cùm nihil minus expectaſſent, obſtupuerũt. Deinde, quoniam natura inuidioſi eſſent, & ad detrectandum optimis quibuſq; procliues, iucundum eis viſæ ſunt ſpectaculum iſtæ Nebulæ. Nam actorem, teſte Æliano, plauſu tanto proſequebantur, quanto nunquam antea, eoq; clamore victoriam ei decreuerunt, mandârunt́que,

vt Ari-

vt Aristophanis nomen, non alterius, supremum scriberetur. Refert idem Ælianus Socratem, cùm præsciuisset, se in Comœdia taxatum iri, in theatrum ingressum esse, & opportuno loco consedisse. Cùm autem circumferretur in Scena, & crebrò nominaretur, peregrinis, quisnam esset ille Socrates, interrogantibus, ipsum ad dubitationem ex animis peregrinorum tollendam surrexisse, & per totum drama, congredientibus histrionibus, stantem spectasse, magnoq; animo & istam Comœdiam, & Athenienses contemsisse. Simili odio adductus Aristophanes, Euripidem in alijs omnibus Comœdijs traduxit, præcipuè autem in Ranis, Acharnensibus, Thesmophoriazusis, vt conceptam de illo opinionem ex animis hominum euelleret: quando optimus ille & sapientissimus habebatur Tragicus. Itaq; Ranas cõfinxit, in quo dramate Bacchum introducit, solicitè quærentem in terris poëtam Tragicum, &, quòd nullum reperiret, ad inferos descẽdentem, vt Euripidem è campis Elysijs reducat. Sed cùm Æschylus & Sophocles, grauitate Tragica superiores Euripide haberi vellent, oritur in ea fabula certamen: in quo ab Æschylo vincitur Euripides. Hac ratione in magnum contemtum perductus fuit Euripides, & reliquis Tragicis longè posthabitus. Vt autem maius in illum concitaret odium, etiam Thesmophoriazusas conscripsit: in qua fabula Euripides à fœminis, sacra Cereris celebrantibus accusatur, quòd iniusto odio mulieres persequatur, easq; in suis Tragœdijs passim traducat. Quibus de causis graues ei minantur pœnas mulieres. Reliquæ Comœdiæ reliquo belli Peloponnesiaci tempore, quo floruit Aristophanes, compositæ fuerunt. Nam pacem anno decimo tertio belli scripsit, cùm post mortem Cleonis & Brasidæ, qui apud

Amphipolin in acie perierant, pax & fœdus quinquaginta annorum inter Athenienſes & Lacedæmonios eſſet factum, quod tamen ſeptem annos non durauit, quemadmodum refert Thucydides lib. 5. ξυγγρ. Acharnenſes poſt mortem Periclis, & cladem Siculam ſcripſit, cuius in eo dramate ſtultam pertinaciam, & inſecuta mala proponit, vt hoc exemplo malos & plebem terreat, ne ſtultis ducibus, qualis fuerat Lamachus, belli ſummam & Reipublicæ ſalutem committant. Quantam verò noxam Reipublicæ dederit Lamachus, amiſſo exercitu in Sicilia, docuit exitus, ſtultorum omnium magiſter. Poſt cladem Siculam Aues prodierunt, in qua fabula hortatur Athenienſes, vt Decelæam, quã ille ficto nomine νεφελοκοκκυγίαν vocat, contra Lacedæmonios muniant, priuſquam ab illis occupetur. Cui ſalutari conſilio ſi paruiſſent Athenienſes, in maximum malum non incidiſſent. Veſpæ poſt alteram cladem Siculam ſcriptæ videntur, quam Athenienſibus Chares (quem ille tecto nomine canis, Labetem vocat) ductu ſuo inauſpicato attulit. Periculoſiſſimis autem temporibus, cùm tota Græcia in armis eſſet, Lyſiſtratam compoſuit, in qua mulieres de Rep. & pace deliberant: facta coniuratione, quòd ſuis mariuis concubitum denegare, & in arcem munitiſsimam ſe tantiſper recipere velint, dum illi pacis negocium ſuſcipiant. Plutum & ſimiles Comœdias ijs demum temporibus commentus eſt, quibus ex interdicto magiſtratus Attici, neminem in Comœdia nominatim carpere licuit. Ac Plutum quidem per filium ſuum Ararotem, quem multitudini ipſemet præfecerat. Referunt magnam eſſe laudem conſecutum, quòd calumniatores ſubuertiſſet: alibi eos nominans ἡπιάλους,

(febres

(febres pituitosas in Vespis) οἱ ἰοὺς πατέρας αὐτῶν ἤσχον νύκλωρ, καὶ τοὺς πάππους ἀπέπνιγον: quæ febres noctu parentum interstrinxerunt gulas, & auos iugularunt. In primis verò ob hoc laudatus atq; amatus est à ciuibus, quòd fabulis suis Rempubl. Athenienſium liberam, neq; vllius domini tyrannidi subiectam esse, sed ne ipsum quidem populum in statu Reipublicæ populari, & per se libero, sibimetipsi imperitare voluit. Qua de causa oleæ sacræ ramo coronatus est, qui non minoris præmij loco habebatur, quàm corona aurea. Ac proinde in Ranis de inglorijs quibusdam hoc protulit: τὸ ἱερὸν χορὸν δίκαιον πολλὰ τῇ πόλει συμβουλεύειν: Chorum sacrum esse iustum, vt qui multa rectè consulat ciuitati. Scripsit præter has Comœdias, quæ extant, alias triginta sex, quarum nomina legũtur apud Athenæum, in Dipnosoph. Sunt autem hæ: Ἄγηρος, Senectæ expers, Æolosicones duo, Amphiaraus, quam Ælianus etiam lib. 12. de Animalibus citat, Anagyrus, Babylonij, Rustici, Senectus, Gerytades, Dædalus, Conuiuæ, Danaides, Danai dolia, Dionysius, Niobe, Heroes, Centauri, Cocalus, Lemnia, Nebulæ secundæ, Thesmophoriazusæ alteræ, Naues onerariæ, Ciconiæ, Pelasgi, Pythagoræ, Scenæ apprehendentes, Sartagine coquentes, Telmissenses, Colostrum, Philonides, Phæniſſæ, & Horæ. Peculiaris ab eo inuentus est versus, qui Aristophanius appellatur, etiam à Cicerone memoratus in Bruto. Suidas Tetrametrum & Octometrum ab eo inuentum scribit. Eloquentia Attica in illo singularis fuit, vt ex ijs, quæ supersunt, Comœdijs colligitur. Itaque Platonem memorant Dionysio Regi Syracusano, statũ Reipubl. Athenienſis & linguam ex optimo autore perdiscere cupienti, hunc

autorem misisse, hortatumq; esse, vt fabulas huius Poëtæ diligenter tractaret, si quidem Reipublicæ Athenienſis ſtatum perfectè veller cognoſcere. De Ioanne Chryſoſtomo diſertiſsimo Theologo, ſunt, qui ſcribant, eum ſuæ facundiæ & vehementiæ in taxandis vitijs, præſertim mulierum, partem optimam ex quotidiana lectione Ariſtophanis hauſiſſe, & cùm dormitum iret, libros huius autoris puluillo ſubdere ſolitum: vt olim Homeri poëma Alexander ille Magnus. Certè adhuc viuus Ariſtophanes tam illuſtre nomen ſuis Comœdijs eſt adeptus, vt fama illius etiam ad Perſas peruenerit: & Rex ipſe Perſarum, facta Poëtæ huius mentione, de eo percontatus ſit, quibuſnam cum hominibus iſte Comicus viueret: ſicut ipſe teſtatur in Acharnenſibus. Vrbano & perfaceto eum fuiſſe ingenio, fabulæ oſtendunt, in quibus omnia, pro more veteris Comœdiæ ſalſa, feſtiua, mordacia, maledica: vt quocunque verbo pronunciato, illicò capiatur occaſio ad aliquid ſubſannandum. Eſt enim Ariſtophanes cum riſu mordax, nihil ſine facetijs impingens: cui ex Latinis Horatium ſimilem facit Scaliger lib. 3. de poët. cap. 97. Ego verò Plautum ei non ineptè æquiparandum iudico, cuius ille locos quàmplurimos imitatus eſt: vt ſuo oſtendetur loco. Etſi autem Ælianus nugatorem & ridiculum vocat, quiq; omninò talis haberi ſtuduerit: & Plutarchus tumidum dicendi genus & Scenę accommodatum & illiberale, ab eo vſurpatum fuiſſe ſcribit: tamen quia alter Socratis amore, alter Menandri admiratione victus iudicat (ſicuti poſtea commonſtrabitur) ego neutrius iudicio ita ſtandum cenſeo, vt ab eo recedere nefas ſit. Quanti Plato Ariſtophanem fecerit, vel ex ipſo liquet Plutarcho, qui Ariſtophanis ſermonem de amore, à Platone, veluti

Comœ-

Comœdiam, in Sympoſio inſertum eſſe ait. Et Cicero primo libro de Legibus Ariſtophanem facetiſsimum veteris Comœdiæ poêtam nominat: & eundem plurimum laudat, quòd noui Dij apud eum è ciuitate eijciantur, & publicus Sacerdos imprudentiam conſilio expiatam, metu liberet, audaciam in admittendis religionibus fœdis damnet, atque impiam iudicet. Idem Cicero lib. 12. ad Attic. Epiſtola 4. Ariſtophanem vult, per librarios, ſibi reponi pro Eupolide. Extat in eundem Ariſtophanem Epigramma hoc Græcum:

Βίβλοι Ἀριστοφάνεις θεῖον πόνος, αἷσιν ἀχαρνεὺς
Κιστὸς ὅπι χλοερῷ πυλὶς ἔσφιγμα κόμῃ.
Ἠνὶ δ' ὅσον Διόνυσον ἔχει σελίς, οἷα δὲ μῦθοι
Ἥκουσιν, φοβερῶν πληθόμενοι χαρίτων:
Ὦ χὠ θυμὸν ἄειρε, καὶ Ἑλλάδος ἤθεσιν ἶσα
Κώμικε, καὶ τίξας ἄξια, καὶ γελάσας. Id eſt:

Fabulæ Ariſtophanis, diuinum opus, Attica quarum
In virides venio multa comas hedera.
Quantus ineſt libro Bacchus, quæ perſonat illic
Fabula, acerba licet, plena tamen Charitum.
O & mente ſagax, & moribus optime Graium,
Seu digna irrides Comice, ſiue notas.

Athenæus lib. 10. Dipnoſo. cap. 9. Dramata ab Ariſtophane ebrio fuiſſe conſcripta affirmat. Καὶ Ἀλκεῖος δέ, inquit, ὁ μελοποιὸς, καὶ Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς, μεθύοντες ἔγραφον τὰ ποιήματα. Hoc quàm verum ſit, autor huius famæ videat. Mihi non fit veriſimile ab ebrio potuiſſe hæc præſtari, quæ pauci ſobrij, etiam ad Cleanthis lucernam lucubrantes, præſtare potuiſſent. Conſtat eum

fuisse caluum, quando suam ipsemet caluitiem in pace non dissimulauit. Quo tempore mortuus sit, nondum reperi. Certum est adhuc superstitem fuisse, post eiectos triginta tyrannos à Thrasybulo, cuius viri ipse in Pluto & alibi etiam meminit. Sed duos ab eo relictos esse filios, referunt, Philippum & Ararotem, quibus Suidas tertium addit, Philaretum, alij etiam Nicostratum. Et hæc habui, quæ de vita Aristophanis commentari volui. Nunc Plutarchi iudicium de Aristophane subijciam, & quanti ab illo fiat, ex ipso auctore describam.

COMPENDIVM EIVS COMPARATIONIS,

qua Plutarchus Aristophanem cum Menandro confert.

VNIVERSE, vt dicam, multò præfert Menandrum, singulat m autem hæc adijcit: Genus dicendi tumidum & scenæ accommodatum, atque illiberale, Aristophanem vsurpasse, Menandrum neutiquam. Indoctus enim aliquis, & plebeius illius oratione capitur, doctus offenditur. Loquor de Antithetis, similiter cadentibus, & paronymijs, quibus Menander rarò & cum ratione vtitur, atque accuratè, alter crebrò & intempestiuè, ac frigidè. Laudatur enim, inquit, quod Ταμίας, quæstores, submersit, nõ quòd essent Ταμίαι, quæstores, sed λαμίαι, stryges & lamiæ.

Et: *Hic aut malitiam aut sycophantiam spirat.*
Et: *Ventre viuit, & intestinis & membris.*
Et: *Præriſu ad ridendum perueniam.*
Et: *Quid tibi faciam misera amphora exostraciſata?*
Et: *Agrestia vobis, ô mulieres, infert mala,*
Quia ipse agrestibus erat enutritus oleribus.
Et: *Si criniuori meam cristam exederunt.*
Et: *Fer Gorgonitergum huc vmbonis mihi circulum.*
DI. *Mihi placentæ caseitergum orbem cedò.* Multaq; id genus alia. Habet nimirum in apparatu verborum aliquid Tragicum, nec non Comicum, proteruum, pedestre, obscuritatem, communitatem, fastum, elationem, loquacitatem

tatem, nugas, quæ nauſeam cieant. Cumque dictio eius tantum habeat diſſimilitudinis & inæqualitatis, ne decorum quidem ſingulis generibus, & ſuum accommodauit locum. Verbi gratia: Regi faſtum, Oratori vim dicendi, mulieri ſimplicitatem, pedeſtrem ſermonem plebeio ſiue ocioſo, negocioſo ſuperbum, & inſolentem. Sed veluti ſorte, perſonis vocabula, vt occurrebat vnumquodque attribuit, vt dignoſcere non poſsis filiúsne loquatur, an pater, ruſticus, an deus, auus, an heros. At Menandri ita dolata eſt, itaque inter ſe conſpirat contemperata dictio, vt cùm per tam varios omnis generis motus animorum ducatur, ac omnigenis accõmodetur perſonis: vnica tamen videatur, æquabilitatemq; præſeruet ſuam in vulgatis vſitatisque vocabulis. Quòd ſi alicubi res præſtigiarum aliquid ſtrepitúsue requirat, tibicines ſolertes imitatur, qui omnib. tibiæ apertis foraminibus, mox vocem artificiosè in ſuam reſtituunt ſedem. Tametſi autem multi fuerunt præclari opifices, nullus tamen calceum, laruam, aut veſtem fecit, quæ ſimul viro, mulieri, adoleſcenti, ſeni ac vernæ cõueniret. At Menander tali eſt ſermone vſus, qui congrueret cuiuis naturæ, ſtatui, ætati, cùm quidem & iuuenis ſe ad eam rem contuliſſet, & in ipſo vigore docendi & ſcribendi fabulas deceſſerit: quando maximè ſcribentes incrementa facere ad Elocutionis virtutem Ariſtoteles teſtatur. Si quis verò primas Menandri fabulas cum medijs & vltimis comparet, iudicare poterit, quanta fuiſſet additurus, ſi diutius vixiſſet. His addendum & hoc: Comicorum poetarum alios in ſcribendo, populo & multitudini ſe accommodare, alios paucis, non facilè ex omnibus inueniri, qui vtriq; generi ſeſe applicuerit. Sed Ariſtophanes neq; plebi placere, neq; ferri à prudentibus potuit. Nam

poëſis

poësis eius similis est meretricis, quæ ætate iam vltra vigorem progressa, matronam imitans, neq; fertur à vulgo hominum ob insolẽtiam: & graues homines impudicitiam eius malitiamque abominantur. Contrà Menander cum venustate quadam vbiq; se gratum aptumq; exhibuit, in theatris, colloquijs, conuiuijs, suamque poësin ita composuit, vt esset communissimus omnium, quæ Græcia tulit, bonorum commentarius: qui legeretur, disceretur, & certatim ageretur: ostenditq; adeò, quanta res esset dexteritas dicendi, vbiq; vi persuadendi ineuitabili incedens, omniumq; auditum & intelligentiam Græcæ linguæ sibi subiugans. Cuius enim rei gratia vir rectè institutus venire dignaretur, quàm propter Menandrum? Quando implentur theatra viris eruditionem amantibus, quàm cùm Comica ostenditur persona? cui in conuiuijs iustius mensa cedit, locumque Bacchus dat? Iam sicut pictores oculis defessis, ad floridos & virides se auertunt colores, ita Philosophis laborioſis requies grauium atque continentium meditationum, est Menander, tanquam prato pulcrè florenti, & opaco, atq; auræ pleno excipiens animum. Item, cùm hoc tempus actores Comœdiarum multos bonosq; vrbs ferat, Menandri Comœdiæ plurimos habent, sacrosque sales, tanquam eo natos mari, quod Venerem protulit. Aristophanis autem sales amari & asperi, acrem & mordentem, adeoque exulcerantem vim habent, vt nesciam vbi sit illa ab ipso decantata dexteritas, in verbísne an personis. Quin etiam, quæ imitatus est, corrupit, calliditatem facit non ciuilem, sed malitiosam: rusticitatem non cautam, sed fatuam: iocos, non qui rideantur, sed derideantur: amores non hilares, sed impudicos. Nulli enim moderato videtur is homo suum poëma scripsisse, sed turpia &

pia & libidinosa intemperantibus, maledica & acerba inuidis atq; malignis hominibus.

DEFENSIO ARISTOPHANIS
contra Plutarchi criminationes.

EX his Plutarchi verbis siniſtrum apparet ſummi viri, de ſummo poêta iudicium. In quo refutando, dum aliquid operæ mihi ſumo, tuam, lector amice, æquanimitatem efflagito, teq; oro, vt nihil prius contra Ariſtophanem ſtatuas, hac Plutarchi autoritate deceptus, quàm rationes illius probè mecum excutias. Equidem magni iudicij, & multiplicis eruditionis hominem fuiſſe Cheronæum Plutarchum, nemo ſanus dubitat. Nam non modò in omni Græcorum Latinorumq; ſcriptorum hiſtoria verſatum eſſe, ſed etiam Philoſophorum omnium ſcholas perluſtraſſe, & accuratas dicendi ac diſſerendi de rebus varijs rationes egregiè eum tenuiſſe, quiuis poteſt intelligere, qui in ſcriptis illius cognoſcendis mediocrem operam poſuit. Ego certè huius viri literaria monumenta tanti facio, vt è maximo optimorum ac præſtantiſsimorum auctorum cumulo, quouis alio potius, quàm hoc auctore carere velim. Nam ita iudico, cæterorũ ſcriptorum iacturam, vel vnius Plutarchi operibus reſarciri poſſe. Nihilominus tamen tanti eum non æſtimo, vt, quæ ab illo ſcribuntur, ea cuiquam alteri in præiudicium valere velim. Nam quia in iudicando, & ſententia de alijs ferenda, vt homo, errare, labi, decipi potuit, cautè omninò in ea parte legendus, probandusq; hic auctor eſt. Quàm enim malignè & iniquè de malignitate Herodoti ſcripſerit, id

noſtra

noſtra ætate homines quidam doctiſsimi perbenignè euidenterq; demonſtrârunt. Quàm temerè interdum Plutarchus de viris doctiſsimis pronunciet, vel ex vno loco, (vt omittam alios) ſatis intelligi poteſt, vbi ſuam is de Ariſtotelæis Metaphyſicis fert ſententiam: Ἀληθῶς γάρ (ait in vita Alexandri) ἡ μετὰ τὰ φυσικὰ πραγματεία πρὸς διδασκαλίαν καὶ μάθησιν οὐδὲν ἔχουσα χρήσιμον: οὕτω δόγμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἀπ' ἀρχῆς γέγραπται. Reuera (inquit) commentarius ille, qui dicitur Metaphyſica, ad docendum vel dicendum nihil habet momenti, eo fine ab initio ſcriptus, vt eſſet modò ſpecimen eruditis. Hoc iudicium tanti viri de ſummo Philoſopho, quàm ſit friuolum, & prorſus nullum, omnes intelligunt, qui adyta Philoſophiæ intrarunt, & Ariſtotelis præcepta rectè perdidicerunt. Quare neq; in hac comparatione duorum Comicorum, neque in alijs ſcriptis, Plutarcho ita aſſentiendum cenſeo, vt, quid ea in ſe veri aut falſi habeant, prius perſcrutari non liceat, quàm fidem ἁπλῶς adhibeamus. Etſi enim non inficias eo, rectè ſenſiſſe de Menandro Plutarchũ, quòd eum Ariſtophani præferendum cenſuit (eſt enim tanto ſuperior Ariſtophane Menander, quanto maior eſt Plauto Terentius, licèt alij diuerſum à me ſentiant) quia tamen non ſine contumelia alterius de altero iudicauit, omninò mei officij eſſe puto, vt à falſis criminibus alter vindicetur. Ac initio quidem non nego, genus ſermonis apud Ariſtophanem reperiri φορτικὸν, καὶ βωμολοχικὸν, καὶ βαναυσικὸν, illiberale, ſcenæ accõmodatum, & ſordidum. Nam multa in Ariſtophanis Comœdia occurrunt verba obſcœna, multa geruntur ſcurrilia, multa dicuntur ſordida. Sed quia tamen iſta non in omnibus

Comœ-

Comœdijs, neq; in ijſdem ſemper aut crebrò obuia ſunt, propterea non tota accuſanda aut repudianda erat oratio, in qua pleraque dicuntur grauiter,& multa geruntur admodum prudenter. Quinimò hoc ipſo laudat orationem Ariſtophanis Plutarchus,cùm eam ſcenæ accõmodatam eſſe dicit. Equidem ſcurrilia, illiberalia, & obſcœna illis tantùm poêta tribuit, qui ſunt tales,vt: ſerui nequam, ſenes auari ac ſalaces,vetulæ libidinoſæ,& conſimiles perſonæ,vbi non ſuum, ſed alienum in perſona introducta ingenium poêta delineat. Equidem hac ipſa ætate inuenias homines doctos,qui hac ipſa de cauſa Ariſtophanem Menandro præferent, quòd genus illud ſermonis Ariſtophanici ſit accommodatius ſcenæ, quàm Menandri: & hoc γαμικώτερον, illud κωμικώτερον eſſe dicturi ſunt. Nam vetus Comœdia ante Ariſtophanem omninò talis fuit, vt pleraq; in ea obſcœnè & ſcurriliter agerentur, ac dicerentur. Vitio igitur temporum illorum potius quàm poêtæ hoc, quicquid reprehenſionis eſt, aſcribi debet. Quid? quòd ne ipſe quidem Menander hac culpa vacat? Si enim adeò eſſet pudicus, adeò probus, vt à Plutarcho prædicatur, certè magnam illi faceret iniuriam Plinius, qui Menãdrum vocat OMNIS LVXVRIÆ INTERPRETEM. Poſtremò (vt omittã alia) vel finis poêtam excuſat. Nam, Cælio Rhodig. teſte, Comœdiæ finis non ferè alius erat Græcis,quàm lætitia,& hilaritas. Quod adeò verum eſt,vt in libris obſeruatum ſit,& teſtis in Nebulis Ariſtophanes, interpretis item accedente calculo,riſus gratia,plerunque ſcorta pudenda graphicè expreſſa,& id genus alia nõ pauca produci conſueuiſſe: adeò, vt Comicum riſum prouerbij vice vſurpari quandoque compererim. Cui quoniam ineſſet ſæpè morſus aliquis, & principum fœda ſugillatio,

Comi-

Comicorum sales venenatos dicit Seneca. Hæc Cælius lib.6.cap.17. Idem ergo finis nostro poêtæ fuit propositus, vt spectatores in risum solutos excitaret, & de sapientibus dictis, atque occultis in Comœdia consilijs admoneret. ipsosq; de corrigenda Rep. & emendandis moribus quasi præpararet. Quid enim vetat & ridentem dicere verum? Certè illis temporibus adeò pruriebant aures populi, vt Cratinum cum suo grege loco moueret, propterea quòd nihil obscœni admiscuisset. Neque enim Comœdias vel audiebant, vel spectabant, quæ non obscœnos haberent iocos: sicut alibi queritur de hac re ipsemet Aristophanes. Quo autem consilio ipse obscœnos homines & spurcos in scenam introducat: & quo animo dicta illorum velit accipi, idem non obscurè docet, cùm ait: Σμικρὸν δ' ὑπὸ θεᾶς τοῖς κεκλαῦσι βούλομαι: τοῖς σοφοῖσι δ' ὑπὲρ τῶν σοφῶν μεμνημένοις κρίνειν ἐμέ: τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως, ἅμα τ' γέλων κρίνειν ἐμέ. Non enim turpes & obscœni homines ideò in theatrum producuntur, vt ex illorum turpitudine legibus vetitam voluptatem capiamus, illorumque similes esse studeamus: sed vt moribus aliorum fœdis & illiberalibus conspectis, nostros emendemus, & vitam ad honestatem componamus. Enimuerò Aristophanem sua non fefellit expectatio, & quam de ciuibus, ista spectantibus, conceperat opinio. Nam quod multi Oratores grauissimis orationibus, multi Philosophi prolixis disputationibus apud plebem consequi non poterant: hoc Aristophanes ridiculis suis Dramatibus consequebatur. Quãobrem nihil à Comico alienum fecit, neque culpatur à Plutarcho ex merito, quòd ridicula & obscœna in scena dixit. Sed videamus nunc etiam reliqua, quæ Plutarchus

in Aristophane vellicat potius, quàm reprehendit. Nam etiam dictionem & verba carpit, quòd videlicet ab Aristophane antitheta, similiter cadentia, paronymiæ, & similes figuræ, intempestiuè & frigidè adhibeantur. Atque hoc Plutarchus prolatis exemplis quibusdam confirmare nititur. Primum est, quòd Aristophanes Ταμίας, quæstores, & præfectos ærarij, in aquam demersos, non Ταμίας, sed λαμίας, hoc est, striges (vt Alciatus hanc vocem lib. 8. cap. 22. in parergis interpretatur) nominandos censet. Paronomasiam hanc à Plutarcho frustrà & iniquè reprehendi, quilibet potest intelligere: cui quidem vox Lamia non erit ignota. Lamiam enim fuisse reginam Lybicam, scribit Diodor. Sicul. lib. 20. quæ obitu filiorum vehementer indignata, aliarum mulierum fœtus è complexibus matrum abripi & contrucidari præceperit. Igitur de ea aliquid dicendum, vt elegans verbi vsus cognoscatur. Philostratus ait, Lamias à quibusdam laruas appellari & lemures, esseque ad amorem & Venerem propensas: & carnes humanas, maximè formosorum, esurientes appetere: quæ cupiditate libidinis eas alliciant, quos postea cupiant deuorare. Sed, obsecro te, quomodo elegantiori paronomasia, magisq; tempestiua, potuissent Ταμίαι, quæstores iniqui, & peculatores rapaces denotari, quàm si dicantur λαμίαι? sicut enim Lamiæ carnes humanas appetunt, & libidine allectas deuorant: ita Rerumpl. depeculatores homines deuorãt: & quos primùm inescant, eosdem pòst comedunt, dum bona illorum sudore parta consumunt. Quid est humanum sanguinem exugere, vt striges faciũt, si hoc non est? Alterum exemplum est de Cleone Sycophanta, cùm Aristophanes ait: ὅτ' ἦσθι καπνίας, ἢ συκοφαν-

κοφαντίας πνεῖ. Hic aut malitiam, aut sycophantiam spirat. Quo iure hæc ὁμοιόπτωσις vellicetur, ego non video. Nam iste aut vir simpliciter malus fuit, aut malo peior, & sycophanta pessimus. Et quomodo possit esse allusio venustior, quàm est in Nominibus κακίας, & καικίας: quorum hoc venti nomen est, illud malitiam significat? Tertium exemplum est, quo Parasitum Aristophanes describit his verbis: τῇ γαστρὶ ζῇ καὶ τοῖς ἐντέροις, καὶ κώλοις. Elegans est allusio in voce κώλοις: significat enim κῶλον, & membrum externum, vt manum, & pedem: & intestinum. Cùm autem homines ad laborandum sint procreati, vt victum quærant manibus & pedibus: idcirco festiuè notat Aristophanes parasitum, quòd in ocio aliorum laboribus fruatur, & segnem ventrem, atque intestina sua alieno cibo pascat: quandoquidem ventre & intestinis vtatur, loco membrorum. Quid autem in hoc ὁμοιοπτώτῳ reprehendendum censeat Plutarchus, æquè nescio. Sed nec illud improbandum censeo, quod Plutarchus quarto loco perstringit: cùm quidam apud Aristophanem sic loquitur: ἐπὶ τὸ γελοῖον εἰς τὸ γελᾶν ἀφίξομαι: præ risu ad ridendum deueniam. Nam sæpè in hominum vita tot res accidunt ridiculæ, vt vna vix satis rideri cœpta, alia se offerat. Quintum est de Amphora, quam dicit exostracisatam. Atqui vt exul suam amphoram, quasi communi exilio multatam, exulem & exilij sociam nominet, quid, obsecro, vetat? Sæpè à personis in res coniunctas, aptissima fit nominum & vocabulorum detorsio. Est autem ἐξοστρακίζειν proprium & vsitatum vocabulum, quo certa quædam species exilij continetur. Nam exulum bona publicabantur: ostracismo damnatorum non item. His

locus & tempus exulandi dabatur: neutrum illis. Sextum profertur ex Tesmophoriazusis: vbi vna mulierum accusans Euripidem, inter alia hæc dicit:

Νῦν ὦν ἁπάσαισι τοῦτο ξυμνῶ, καὶ λέγω:
Τὸν κολάσαι τ' ἄνδρα, πολλῶν ἕνεκα.
Ἄγρια γὰρ ἡμᾶς, ὦ γυναῖκες, δρᾷ κακά:
Ἀτ' ἐν ἀγρίοισι λαχάνοις αὐτὸς βαφείς.

Nunc igitur vos cunctas hortor, ac moneo:
Vt hunc virum propter multas causas plectatis.
Nam agresti & truculento modo multa nobis infert mala:
Quippe inter olera agrestia ipsus enutritus.

[31] Ἄγρια pro ἀγρίως. Citantur hi versus à Gellio, lib. 15. ca. 20. vbi nihil in illis desideratur, quamuis corruptè ibidem legantur. Quid igitur Plutarchus reprehendit? An illam μεταγωγὴν, in voce ἀγρίοις (quæ vox repetitur in sequẽti versu) tanquam frigidam & intempestiuam carpit? At mihi (quod pace tanti viri dixerim) intempestiua videtur hæc reprehensio: & Aristophanica μεταγωγή, non frigida, sed calida: non intempestiua, sed festiua. Cùm enim Euripides insectatus fuisset mulieres, & agresti feritate illas tractasset in suis Dramatis: idcirco mulier hæc iudicat eum vicissim inclementer à fœminis esse tractandum. Deinde causam addit agrestis animi & immitis erga fœmineum sexum, eamque reijcit in illius educationem, quòd agrestibus oleribus sit enutritus: quasi agrestis victus, agrestem in illo effeciisset animum. Nam, vt Gellius refert, mater Euripidis agrestia olera vendendo, sibi victũ quæsiuit. Postremò hoc ipso scommate mulier ista Euripidem ab insectatione, & contemptu aliarum mulierum

deterrere

deterrere voluit, dum ei matrem obijcit λαχανοπώλιδα, hoc est, olerum venditricem. Nam istam genitricis paupertatem, superbo & præfracto homini exprobrare voluit. Nihil ergo hoc in loco video, quod Plutarchus iure possit sugillare, & carpere. Septimum & vltimum exemplum ex Acharnensibus adducitur, vbi Dicœopolis circa finem Comœdiæ, Lamachum irridet, poscentem à famulo armaturam, vt citò se expediat contra hostes in Sicilia, qui adesse nunciabantur. Vbi enim Lamachus nominat arma militaria, & belli socia: ibi Dicœopolis contrà arma culinaria, & instrumenta pacis nominat. Estque omninò pulcherrima ibidem parodia, qualis illa Terentiana in Adelphis: vbi, cùm Demea grauiter ac seriò, de filio suo, rectè, & ex moribus aliorum instituendo dixisset:

Nihil (inquiens) prætermitto, consuefacio: denique
Inspicere, tanquam in speculum vitas omnium
Iubeo: atque ex alijs sumere exemplum sibi:
Hoc facito: hoc fugito: hoc laudi est: hoc vitio datur.

Ibi Syrus, nequam seruulus, eadem propè verba, παρῳδῶν in iocum vertit: & ad conuiuia, & rem propinariam deflectit: Ipse prandio interim intentus

Conseruis (inquit) ad eundem illis præcipio modum:
Hoc salsum est: hoc adustum est: hoc lautum est parum:
Illud rectè: iterum sic memento: sedulò
Moneo, quæ possum pro mea sapientia.
Postremò, tanquam in speculum, in patinas, Demea,
Inspicere iubeo: & moneo, quod facto vsus siet.

Eodem planè modo Lamachum irridet Dicœopolis, ijsdem propè verbis resumptis, & ad rem dissimilem accommodatis. Quare, cùm Lamachus dicit ad famulum:

Τὸ λοφεῖον ἐξενέγκε τῶν τριῶν λόφων.

Loculum mihi effer cristarum trium.

Ibi subijcit Dicœopolis, alloquens famulum:

Κἄμοὶ λεκάνιον τῶν λαγῴων δὸς κρεῶν.

Et mihi lancem affer leporinarum carnium.

Iterum vbi dicit Lamachus secum ipso cogitabundus:

Ἀλλ' ἢ ψιχόβρωτες τὼς λόφους μου κατέφαγον?

Nisi criniuori cristas meas exederint?

Ibi iterum subijcit Dicœopolis, & ipse cogitabundus:

Ἀλλ' ἢ πρὸ δείπνου τἠμὰ μυαρὰ κατέδομαι.

Nisi ante cœnam farcimen ego deuorem.

Quid in penultimo versu taxet Plutarchus, nulla coniectura assequor, nisi χαυνοφωνίαν fortè: id est, obscuritatem aut nouitatem vocis ψιχόβρωτες. At verò nihil hac ipsa voce potuisset venustius excogitari, cùm ille Lamachum, tanquam pediculosum militem, notare vellet, qui frustrà de cristis suis, & tinearum arrosu esset solicitus, & suos interim capillos à pediculis non præseruaret. Cùm enim λόφος non tantùm significet cristam, sed etiam capitis verticem, poêta talem vocem excogitauit, quæ vtrique significationi possit applicari: siue igitur per ψιχόβρωτας velis intelligi crinium deuoratrices tineas, & vermes, à quibus cristæ & comæ illarum erodũtur: sicut Lamachus hanc vocem accipit: siue pediculos, qui inertissimi illius Ducis capillos exedant: neutrubi sua verbo venustas aberit. Quinimò hac ipsa nouitate verborum sesquipedalium Poêta ostendit militum iactantiam, & voces inflatas: quales etiam suis Thrasonibus affingit Plautus, Aristophanem in hac re imitatus. Paulò pòst alij duo sequuntur versus:

versus: alter Lamachi, alter Dicœopolidis: quos itidem reprehendit Plutarchus:

Λα. Φέρε δεῦρο γοργόνωπον ἀσπίδ' κύκλον.
Fer huc mihi Gorgonitergum clypei circulum.
Δι. Κἀμοὶ πλακοῦντ' τυρόνωτον δὸς κύκλον.
Mihi placentæ caseitergum da circulum.

Vocem γοργόνωπον fortè à Comico alienam putat Plutarchus. At illa non fuit aliena à Lamacho, homine militaris disciplinæ, & vanæ virtutis opinione inflato. Nam gloriosi milites, quos poëtæ Comici in scenam producunt: quia (vt modò dixi) animos præferunt elatos, sublimes, regios, tragicos: ideò consimilis etiam illis affingenda est oratio, vt sermo sit character animi, non quidem in poëta, sed in persona, quam ille in theatrum producit. Inspice Terentianum Thrasonem, & videbis quàm magnificè ille & pompaticè de suis rebus loquatur. Quid? an Plautinus ille Pyrgopolinices non satis tumidè loquitur? Ego, inquit, hanc machæram mihi consolari volo, ne lamentetur, néue animum despondeat:

Quia se iampridem feriatam gestitem:
Quæ misera gestit fartum facere ex hostibus.

Et quod parasitus ibi subijcit, adulatus hero suo:

Mars haud ausit dicere, neq; æquiparare suas virtutes ad tuas.

Hoc idem noster Lamachus, miles gloriosus, de se innuit, per hanc vocem γοργόνωπον. Nam Perseo, cuius clypeo caput Gorgonis fuerat inditum, semetipsum obliquè æquiparat. Itaq; Dicœopolis, vt fastum illum derideat, vocem τυρόνωτον in sua parodia γοργονώτῳ, & placentam clypeo opponit. Vt enim clypeus in tergo aliqua imagine exornatur: ita placenta in tergo obducitur caseo. De hac tota

parodia, quid Iulius Cæsar Scaliger, vir non minoris iudicij, quàm Plutarchus, sentiat: hoc in lib. 3. cap. 97. de re Poëtica testatum is fecit. Risus (inquit Scaliger) frequens etiam ex Parodia: cùm serium versum deflectunt in ridiculum. Exempli gratia vnum ponam ex Acharnensibus. In armorum iudicio apud Æschylum ille fuit:

Δέασοινα πεντήκοντα νηρηίδων χορόν.

Ad Anguillam à Thetide transtulit Poëta:

Πρέσβειρα πεντήκοντα κωπαίδων κορᾶν.

Similis modus vbi Lamachus petit arma à puero: Dicœopolis, qui bellica irrideret, propter incommoda, & detestaretur propter atrocitatem: pacemq; iccircò & procuraret, & suaderet: contrà totidem versibus, ac penè verbis, instrumenta culinaria petit: illud verò festiuissimum, cùm detracturus è lancea thecam, iubet puero, vt altrinsecus teneat, quoad educat ipse. Verùm Dicœopolis imperat puero, vt veru teneat, è quo ipse turdos eximat. Vides enim facti similitudinem ad vnguem: verùm tantam dissimilitudinem, quanta videtur inter curam viuendi, & ambitionem moriendi.

Cætera per se quisque aut ex illo petat ad imitationem, aut noua inueniat, quæ alij queãt imitari. Hactenus Scaliger. Quòd si ergo Plutarchus alia non habuit, quæ in verbis Aristophanicis castigaret, præter ea, quæ superioribus exemplis commonstrare voluit: sanè miror, qua fronte hanc atrocem in illum clausulam, quasi correlarium, subiungere sit ausus. Habet nimirum (inquit) in apparatu verborum aliquid Tragicum, non Comicum (cur autem tragicè & magnificè in Comœdia loquatur miles gloriosus Lamachus, & alij quidam, causa iam dicta est) proter-

uum,

uum,pedestre: obscuritatem, communitatem,fastum, elationem,loquacitatem,nugas,quæ nauseam cieant. Bonus verba Plutarche. Nam talem esse dictionem Aristophanis,nũquam probabis. Sequitur altera criminatio,in qua non verba tantùm, sed etiam verborum cõpositio, & ipsa φράσις seu λέξις reprehenditur, tãquam inæqualis,difformis, varia, & à seipsa multùm dissimilis: hoc est,alibi depressa & humilis,alibi elata & sublimis,cùm ex aduerso Menandri oratio simplex, plana, æquabilis, & sibi per omnia sit similis. Quod ipsum comparatione quadam petita ab opificibus,illustrat. Nam cùm nemo sutorum tam industrius sit, qui vnum calceum possit effingere, omni sexui & cuiuis ætati accommodum. Menander, Plutarcho auctore, tam conformi sermone vsus est, vt is omni ætati, omni statui,omni sexui congruat. Hoc quàm verũ sit,non video,nisi tantùm verborum proprietatem, & eorundem connexionem,hoc est,sermonem Grammaticum,hîc intelligi velit. Aliâs enim Comica oratio non est eadem seruo & hero. Neq; enim eodem modo affecti atq; animati sunt ambo,neq; easdem res in actionibus ambo tractant. Quare interierit multum,Dauúsne loquatur an Heros? Et honestæ matronæ sermo, à meretricis oratione tantum abest,quantum à cœlo abest terra. Diuersissimus certè est sermo Strepsiadæ à sermone Phidippidæ, & Socratis oratio ab oratione Lysistratæ, si res spectes. Eadem nihilominus, & æquabilis oratio,si verba & compositionem consideres. Nam quomodo hoc verum sit de Aristophanis Comœdijs, quòd tam dissimilis loquendi character in illis reperiatur: ego nondum video. Dici quidem à Plutarcho: sed non probari audio. Quòd si parodias Aristophanicas notat, quibus ille Tragica dicta, leui immutatione in ri-

ſum vertit: tum antè excuſatus eſt à Scaligero Ariſtophanes. Sin Euripides introductus, itemque Æſchylus, poëtæ Tragici, in ſcena dicunt grandiloquentius, eo ipſo poëta decorum ſpectâſſe, non neglexiſſe videtur. Taceo, quòd interdū data opera Tragicam in re ludicra affectat grandiloquentiam, vt vel riſum moueat, vel certè Euripidem, cæterosq; Tragicos ſalsè derideat. Nec diſſimilitudinem φράσεως Ariſtophanicæ arguit, quòd μιμητικῶς ſeu ἀφηγητικῶς, Homeri, Pindari, & aliorum verſus ſuis admiſcet: præſertim cùm id appoſitiſsimè fecerit Ariſtophanes. Vnum videtur pro Plutarcho facere, quòd odæ in choris, in quibus Dij Deæque inuocantur, aliquid βαρυτέρου ſpirant, quàm reliqua oratio. Sed illam grauitatem requirebat ratio chori, qui canebat ſuas ſtrophas, adhibitis etiã tibiæ modis. Id quod omnes docti nôrunt, & facilè item intelligunt. Sed Menandri ætate nullus erat chori vſus, in noua Comœdia. Id quod exemplis confirmare poſſem, ſi iudicio doctorum diffiderem. Quod autem tertio loco, ex hac altera reprehenſione infert Plutarchus, propter ſermonis iſtam inæqualitatem, ne decorum quidem in perſonis obſeruatum ab Ariſtophane: id perinde verum eſt, vt illud alterum fuit, quod de ſermonis diſſimilitudine obiecit. Regi vult Plutarchus affingi faſtum & ſuperbiam: Oratori vim dicendi: mulieri ſimplicitatem: homini otioſo ſermonem pedeſtrem, ſeu humilem: negotioſo & mercatori arrogantem & inſolentem: atque hæc omnia ab Ariſtophane neglecta eſſe dicit. Primùm pro Ariſtophane reſpondeo, non omnibus Regibus affingendum in Comœdia faſtum, cùm multi ſint manſueti, clementes: ſed illis tantùm, qui tales ſunt. Neq; verò ὀγκώδης oratio

Regem

Regem Comicum per omnia decet: ſed tantùm Tragicum: cùm Reges propriè ad Tragœdiam, non ad Comœdiam pertineant. Deinde ſimplicitatem in mulierum orationibus rectè neglexit Ariſtophanes, cùm fœminæ ſua natura non ſint ſimplices: ſed duplices, callidæ & verſutiſſimæ. Quòd verò in concionatricibus orationes Rhetoricas attribuit fœminis: ſicut etiam in Theſmophoriazuſis & Lyſiſtrata, id ſua quadam ratione facit, tranſmutatis fœminis in viros, & adhibitis in ſcena iuſtis cautelis, vt iure non poſsit ob hanc rem obiurgari. Nam vbi propoſuit ex fœminis facere viros, & imperium ciuium transferre ad mulieres, tanquam hæ multò ſapientiores eſſent illis, ibi ex neceſsitate ipſis etiam viriles orationes affingit. Quàm autem difficile hoc ſit in fœmina conſequi, ipſemet ſatis in fabulæ actione declarat. Vbi verò Ariſtophanes oratori vim dicendi adimit? an, cùm Niciam & Demoſthenem ſeruos facit Cleonis, & quidem iniuſtè ab eo tractatos, & muſsitantes? At hoc ipſum Scenæ Ariſtophanis inſeruiebat, vt oſtenderet oratoribus & prudentibus in Repub. viris dicendi vim, tyrannide Cleonis, non autem Comœdia ſua, intercluſam atq; præreptam eſſe. Aliâs cuicunque dicendi partes in fabula tribuit, eum oratoriè & artificioſiſsimè dicentem facit. Quod exemplis mihi demonſtrare in procliui eſſet, ſi prolixitatem iſtam lectori non ingratam fore iudicarem. Præterea in mercatore & negotioſo homine requirit Plutarchus, vt ei affingatur inſolentia & arrogantia ſermonis: plebeio autem attribuatur humilis oratio. Hoc quidem verum eſt: ſed tantùm pro re nata verum. Cur enim Megarenſis mercator, aut Bœotius arroganter & ſuperbè loquatur, qui miſerrima fortuna premitur? Quid? an mercator, cui omnibus

Athe-

Athenienſium Emporijs, & portubus interdictum, in ſcena Attica ſeſe magnificè & ſuperbè oſtentet, vbi ſecum periculo capitis verſari intelligit? Omitto alia, quæ pro Ariſtophane, contra Plutarchi criminationes, fortaſſe non impertinenter afferri in medium poſſent. Vnum tamen ſilentio haud quaquam prætereundum iudico, quod Ariſtophanẽ ab hac calumnia vel ſolum vendicat. Nam in oratione decora, & cuiq; perſonæ apta, adeò ſolicitus & curioſus fuit, vt cùm barbaros in Comœdia homines introduceret, ceu ſatrapas Perſicos, Triballos, & Scythas: Atticæ linguæ nitorem, quo inprimis pollere diximus Ariſtophanem, illis attribuere nefas duxerit. Quare illos aut patrio ſermone loquentes, aut Græcorum ſermonem corrumpentes, & barbarè pronũciantes introducit: ſicut hoc videre eſt in Acharnenſibus, Veſpis. Auibus, Theſmophoriazuſis, & alijs in locis. Venio ad quartam reprehenſionem, in qua finem Comœdiæ ab Ariſtophane fuiſſe impetratum negat. cùm neq; plebis imperitæ, neq; virorum prudentum applauſu, ſint comprobatæ. Nebulas Æliano, alijsq; doctis diſplicere non miror: ſed propter aliam cauſam diſplicere ſcio, nõ eam quæ à Plutarcho affertur. Nam & verba, & phraſis, & artificium in ea probari debet ac poteſt: argumentum probari à nemine poteſt: cùm nemo prudens ſit, qui Ariſtophanem in eo modum vindictæ exceſsiſſe neget: quòd cùm à Socrate contemtus eſſet, & Euripidi polthabitus: fictis criminibus innocentem Socratem in odium populi Atheniẽſis perducere voluit: impulſu præſertim Anyti & Meliti adductus. Nolim tamen ipſum propterea ab Æliano, & alijs Socratici nominis admiratoribus, prorſus abijci, & tanquam ſceleratum, ac nullius precij poëtam è ſcholis Græciæ exterminari. Potuit

tuit in hoc malè feciſſe Ariſtophanes: at in Cleone, Braſida, Lamacho, Pericle, & alijs reprehendendis potuit benè feciſſe. Quantum verò fauoris & applauſus à plebe reportârit, ei rei corona oleaginа, qua donatus fuit, argumento eſt: vt interim de præclara nominis fama, quam poêmatis ſuis emeruit, nihil dicam. Quanti etiam hunc poêtam ipſe Plato, Ariſtoteles, Cicero, Horatius, & illius imitator Plautus fecerit, ex ſuprà dictis eſt euidens. Cur igitur vni Plutarcho maiorem habeamus fidem, quàm multis alijs longè doctioribus? Quinta occurrit reprehenſio, quòd ſales Ariſtophanij plus mordeant quàm Menandri, cùm ſint acerbiores & acriores. Equidem non inficior, rem ita eſſe, vt ille dicit. Sed ita ferebat Comœdiæ veteris conſuetudo, vt (quemadmodum ſuprà eſt dictum) omnia argumenta eſſent ſalſa, feſtiua, mordacia, maledica, nec quicquã diceretur à quoquam, quod nõ ad perniciem alicuius accõmodaretur. Primus autem Ariſtophanes in vltimis Comœdijs hanc cauillandi profuſam libertatem, & oris amaritiem, Cocalo ſcripto, emẽdauit, & nouæ Comœdiæ viam Menandro aperuit. Quare non tam Ariſtophanis dicacitati, quàm temporum illorum conſuetudini adſcribendum eſt, quod Plutarchus in ipſo reprehendit. Quid, quòd ſales ijdem omnibus non placent? Nam quæ Philoſophis iucunda & faceta, atque vrbana videntur, ea plebeijs ſuperciliоſa & naſuta ſunt, & plerunque pro ſpecie contemtus arripiuntur. Quæ plebi grata & iocularia ſunt, ea doctis viris, & ad grauitatem compoſitis, ſcurrilia videntur. Quare, vt ipſemet Plutarchus fatetur, difficilimũ eſt, vtriuſque fauorem conſequi, aut vtrique ſe accommodare. Reſtat vltima cauillatio, qua vituperat Plutarchus Ariſtophanem, quòd callidos fecerit malitioſos, ruſticos fatuos

fatuos,iocos ſcurriles, qui non riſum, ſed irriſionem mereantur: denique amatores impudicos. Ad hanc cauillationem reſpondeo pro Ariſtophane, quòd in hominum vita & animis duplex eſt calliditas: vna ciuilis & tecta, quæ prudentiæ ſpeciem induit: altera malitioſa & aperta: duplex item ruſticitas, quædam ſimplex & ſtulta, nihil habens in ſe vrbani: de qua Ariſtoteles diſputat 4. Nicom. cap. 8. quædam ſatis cauta & prouida, ſed non ſemper. Eodem modo iocos & amores hominum diſtinguere liceat: alij enim ſunt liberales, & hilares: alij ſcurriles & impudici. Prout ergo ſunt perſonæ, quarum mores repræſentare & exagitare volumus, pro eo etiam calliditatem, ruſticitatem, iocos & amores illis affingimus. Erant Athenienſes reuera non ciuiliter illis temporibus, ſed malitiosè callidi & fraudulenti, vt Alcibiades & Cleo: & plurimi inter ciues ſycophantæ. Erant in tota Attica homines fatui, qui Lamacho, imperito & malo homini, ſe ſuamque ſalutem concredebant. Cur igitur Ariſtophanes, qui veras, non fictas (ſicut Menander) perſonas in ſcenam producebat, alios illis & probiores mores affinxiſſet, quàm reuera eis inerant? Nequaquam igitur ſuum poëma ſcripſit Ariſtophanes, vt turpia & libidinoſa intemperantibus, maledica & acerba timidis atque malignis hominibus proponeret, eosque (ſicut Plutarchus innuit) rebus iſtis oblectaret, & in riſum exolueret. Sed voluit Poëta, vt populus Athenienſis, ſua ſuorumque Magiſtratuum turpitudine, in ſcena, tanquam in ſpeculo conſpecta, malum Reipub. ſtatum emendaret, & ad meliorem frugem, ac ſaniora conſilia animum reuocaret. Etſi enim non deerant, qui hoc ipſum, aut orationibus ſplendidiſsimis, aut Tragœdijs grauiſ-

grauiſsimis docerent, & ſuaderent: tamen iſtorum audiendorum, veluti inſuauium, ita vt fit, iamdudum erat Athenienſes pertæſum. Quare Comico riſu Ariſtophanes populum excitandum eſſe putauit, vt ſua vitia probè agnoſceret, eaque poſtmodùm diligenter vitaret. Atque hæc pro Ariſtophanis defenſione dicta ſufficiant, ne nodum in ſcirpo quæſiuiſſe, & in re facili modum exceſsiſſe videamur.

DE VETERI COMOEDIA, eiusque partibus.

QVÆ alij ſcriptores de origine Comœdiæ, ac inprimis de eius inuentoribus, itemque de diſcrimine inter Comœdiam & Tragœdiam, memoriæ tradiderunt, ea hoc loco ſuperuacanea eſſe duco, neque ex aliorum libris repetenda: cùm nulli hominum ſint ignota, niſi literarum rudi atque imperito. Fuiſſe autem aliam veterem Comœdiam, qualis Ariſtophanica eſt: aliam nouam, qualis Plautina & Terentiana, id in confeſſo eſt apud omnes. Atque hæ ambæ multis inter ſe differunt modis, videlicet tempore, materia, phraſi, metro, & partibus, earumque diſpoſitione. Tempore quidem, quòd vetus Comœdia maximè viguit temporibus belli Peloponneſiaci, & paulò antè, cùm Theopompus, Pherecrates, Crates, Eupolis, Cratinus, Ariſtophanes, & alij ſuas exhibuerunt populo Comœdias. Noua viguit poſteris temporibus, quibus Menander, Poſidippus, Diphilus, Apollodorus, & ſimiles ſcriptitârunt: quos apud Latinos imitati ſunt Plautus & Terentius. Materia verò diſcrepant, quòd

vetus

vetus Comœdia, res veras & geſtas, verasque perſonas in theatrum producit: noua autem perſonas fingit, ſed in ſpeciem veras, & ad vitæ humanæ ſimilitudinem ac ſpeculum, in quo homines vitam morosq; ſuos contemplentur. Differunt & phraſi. Nam vetus Comœdia dictionem habet grandiorem, & paulò minus æquabilem: Noua, puriorem, æquabiliorem, & elegãtiorem, non apud Græcos tantùm, ſed etiam apud Latinos. Præterea aliæ ſunt partes veteris Comœdiæ, nempe Actus & Chorus: aliæ nouæ, Argumẽtum, Prologus, & Actus. Nam Argumentum res noua eſt, noua item res & Prologus eſt: ſicut ex collatione Ariſtophanis cum Plauto apparet. Chorum noua Comœdia prorſus amiſit: ſed quæ de perſona Poëtæ in veteri Comœdia agebat Chorus, ea deinde Prologus præſtabat in noua. Diſpoſitione etiam & numero Actuum differunt. Noua enim vltra quintum Actum non producebatur: at vetus plures videtur Actus habuiſſe. Ideoque difficile mihi fuit Ariſtophanicas Comœdias, Latinorum more, in actus diſtinguere, & actus ipſos in ſcenas ſubdiſtinguere. Qua in re, ſi quibus non ſatisfacio, ab illis admoneri & doceri cupio. Duas autem partes antiquæ Comœdiæ, quas dixi, Actum & Chorum exemplo Cæſaris Scaligeri, ſic partiri libet, vt actus contineat in ſe ſpeciarias partes: Protaſin, Epitaſin, Cataſtaſin, & Cataſtrophen, niſi quis Actus ſcenicos, & has partes Comœdiæ, diſpoſitione magis, quàm materia diſcrepare velit. Et quoniam hæ ſingulæ partes pro ſubiectæ materiæ varietate, aut contrahi, aut extendi ſolent: ideò plures quàm quatuor, & ferè quinque Actus habet quælibet Comœdia. Nam interdum longior eſt Protaſis, interdum Epitaſis longior: nonnunquam res plures in Cataſtaſin, ſæpius in Cataſtrophen inci-

incidunt, ita, vt harum vna duos Actus nonnunquam compleat. Protasis est, in qua proponuntur & suscipiuntur consilia rei gerendæ. Epitasis, in quo sunt consiliorum progressus, & turbæ negociorum crescunt. Catastasis est vigor, ac status fabulæ, in quo res miscetur in ea fortunæ tempestate, in quam subducta est. Ibi plerunque mirabiles incidunt controuersiæ & disputationes de suscepto negocio. Nam peculiare hoc habet Aristophanes, vt in Catastasi totius negocij summam in dubium vocet. Catastrophe inopinatum consiliorũ, & rerum gestarum euentum continet: siue is lætus sit, siue tristis, siue vtrunque. Hæc pars apud Aristophanem aut simplex est, aut multiplex. Simplicem voco Catastrophen, vbi non admiscentur nouæ personæ, quæ prius in theatrum non venerint: sed exitus tantùm illorum acta manet, qui in scenam fuerant producti: vt in Ranis, Equitibus, Acharnensibus, & alibi. Multiplicem verò, quando idem euentus aliquibus bono, aliquibus malo cedit, & varij vtriusque generis homines introducuntur, quorum aliqui eodem exitu rerum præteritarum lætantur, aliqui contristantur: sicut in Pluto fit, vbi visus oculati Pluti nocet sycophantis, & lasciuientibus vetulis: atque idem prodest iustis & probis: nocet tamen etiam cultui religionis, & impedit studium virtutis. Atque huiusmodi Catastrophæ sunt in Nubibus, Auibus, Pace, & alijs. Protasis & Catastasis versibus vt plurimum constant senarijs Iambicis. Epitasis & Catastasis, partim ijsdem, partim septenarijs Trochaicis, sæpè etiam octonarijs Iambicis, plerunque Catastasis Aristophanijs Anapæsticis. Chorus altera pars veteris Comœdiæ, inter actum & actum sex habet partes speciarias, Commation, Parabasin, Odon seu Strophen, Epithema, Antoden, seu Antistro-

tistrophen, & Antepirrhema. In Commatio Chorus aut aliquam è personis alloquitur, aut abeuntes è proscenio histriones fèlici acclamatione prosequitur. Subditur Parabasis, hoc est, Transitio chori, in qua mouetur chorus è loco, vbi prius erat: & ad populum conuersus, dicit aliquid de se, de suis studijs, de furtis, ineptijsque aliorum Poëtarum. In huius locum successit apud Latinos Comicos Prologus.

Hæc Parabasis non semper vno carminis genere constat, sed plerunq; Trochaicis septenarijs, aut Anapæsticis. Parabasin sequitur Ode, quæ interdum canitur cum conuersione, id est, cum strophe: interdum sine motu, idque quocunque genere versiculorum, quales apud Melicos Poëtas merimur: aliquando tetrametris Anapæsticis. In hac plerunque chorus precationem ad aliquem Deum, Deámue instituit, aut eiusdem laudes peragit. Finita strophe ad spectatores sese denuò conuertit chorus, ibique de rebus ad vitam communem pertinẽtibus, & de moribus hominum agit, aut noui aliquid profitetur: idq; Trochaicis aut Anapæsticis longioribus, aut etiam Dactylicis. Hoc vocatur Epirrhema, quasi additamentum chori. Latinè etiam dici posset diuerbium. In eo taxantur aut singuli ciues nequam, aut mores deprauati vniuersæ ciuitatis. Post epirrhema relegunt vestigia strophes, motu contrario totidem versiculis atque numeris, quot qualésue fuerint in strophe. Quare appellatur Antistrophe à motu, Antode à cantu, cantui respondente. Qua expleta consistunt, vt respondeant Epirrhemati, tum quietis similitudine, tum numeris. Hoc Antepirrhema vocatur, in quo chorus itidem, vt antea, vel aliquos, vel vniuersos ciues nequam, & sceleratos vellicat. Atque his sex partibus integer & totus

com-

completur chorus, qui ferè post transactam protasin, & partem aliquam Epitaseos introducitur. Alij sunt chori, qui ferè post reliquos Actus interponi solent, multò breuiores. Nam alioquin vltra modum temporis extenderetur actio. Horum quinque aut sex enumerat genera Iulius Scaliger, lib.3. de re poêt. cap. 97. Nonnunquam, ait, introducta chori strophe, pauculis versibus: postea interponunt personam cum prolixa oratione: post quam, strophe respondet chorus per Antistrophen. Quartò alterum systema, priori respondens. Habere ergo videtur systema naturam Epodes Lyricorum. Sed hîc eundem esse ne putes ἐπῳδὸν & ἐπῳδικώ. Nam quemadmodum alibi dictum est, πρῳδὴ erat ex aliquot versibus longis, magna ex parte: deinde strophæ: tertio loco μεσῳδή, respondens τῇ πρῳδῇ: quartò Antistrophe, respondens strophæ: postremò ἐπῳδή, par duab. Odis superioribus. Ἐπῳδικὼ tamen & ἐπῳδὸν dictam lego: sicut & πρῳδὴν & πρῳδὸν: sed eam tantùm, cui non responderet alia Ode, neque in medio, neq; in fine. Huic subdebatur strophe cum Antistrophe: atque his in fine, loco Epodi, systema. Aliquando strophe. Ex versiculis aliquot, quibus subduntur longi versiculi, post quos Antistrophe per omnia par. Est etiam modus longè alius, longeq; diuersus. Ponunt enim chori melos, in quo loquitur de re ipsa & personis: deinde strophas alias, supra alias, vel sine systemate, vel systemate interposito. Quin etiam post strophen statim μεσῳδήν. Hactenus Scaliger. De mimis seu histrionibus vide eiusdem cap. 10. lib. 1. De diuersis in choro carminum generibus diligenter admonet Græcus scholiastes, & nostra ætate Mycillus. Nos etiam suo loco quædam adijciemus. Dif-

fert autem chorus ab Actu, duabus potiſsimùm rebus: numero perſonarum, & geſtu, ſeu motu, ſiue actione. Nam vltra quatuor perſonas nunquam aut rarò in ſcena decet progredi ad idem colloquium: ſicut Horatius præcipit, quanquam ad nouam, non ad veterem Comœdiam reſpexit Horatius. At chorus 24. conſtat perſonis, quæ ſimul omnes loquuntur, & ſimul omnes modulantur, & tripudiant. Deinde ſimplicior eſt actio hiſtrionis ſeu mimi, quàm chori. Nam chorus in ſcena relictus, non ore tantùm agit, ſed etiam pedibus. Nam ad tibiæ ſonum canit & tripudiat, ita, vt pes ori ac tibiæ reſpondeat. De hoc ſaltationis genere: item de modis ac tibijs, vide Scaligerum libro 1. cap. 18. 19. & 20. Plura apud eundem de choris Comicis, lib. 7. cap. 2. Veſtigium aliquod huius choricæ ſaltationis videntur hodie repræſentare chori noſtrarum virginum, quos in vicis triuijs, per æſtatem, ſub veſperas agunt. De modis & eorum differentijs, conſulendus erit Plutarchus, in libello de arte Muſica: & Boëtius in lib. de eadem arte, & Glareanus in dodecachordo.

ILLV-

ILLVSTRI ET GE-
NEROSO DOMINO, D.
Adamo à Dietrichſtain, Baroni in Holenburg, Finckenſtein, Tallenburg & Niclausburg, hæreditario Carinthiæ Ducatus Pincernæ, S. Cæſareæ Maieſtati à conſilijs ſecretioribus, & aulæ Imperialis ſupremo Magiſtro, Domino ſuo obſeruando,

S. P. D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

QVæris, quis ſit diuitiarum modus, Illuſtris & Generoſe Baro: Primus (reſpondet Seneca) habere, quod neceſſe eſt: alter habere, quod ſat eſt. Nam auaro tam deeſt, quod habet, quàm quod non habet. Equidem reperias hodie quoſdam inexplebiles pecuniarum gurgites, qui magnis opibus per fas nefasq; conquiſitis, nunquam tamen poſſunt exatiari. Tanta eſt in animis quorundam hominum auri ſitis, tanta argenti fames. Etſi autem deploranda res eſt, quòd homines obliti omnis humanitatis, alienum bonis inhiant, eaq; ad ſe rapiunt miluinis atque aquilinis vnguibus, tanquam Harpijæ quædam: tamen hoc dolendum eſt maximè, quòd opes & diuitiæ nullis dantur nunc niſi diuitibus: &, quòd ij, qui minus habent, ſemper addunt diuitioribus. Deteſtanda verò eſt &

illa res, & ordo ille præposterus, quòd in hac naturæ caligine, opes non obtingunt semper bonis & iustis, sed sæpenumerò malis & improbis. Quæ sanè peruersitas locum etiam fecit Prouerbio. Vulgò enim dici solet: Quò quis deterior, eò etiam fortunatior. Huius confusionis causam qui ignorant, illi accusant fortunam, tanquam cæcam, & nullo cõsilio administrantem res hominum. Itaq; B. *etiam Plutum fingunt, Deum quendam diuitiarum, qui cæcus sit, & qui inter bonos & malos non possit discernere. Hoc adeò videre est ex hac perfaceta & erudita Comœdia Aristophanis, quæ inscribitur Plutus: & quam ille extremis vitæ temporibus composuit, ea nempe ætate, quæ omnes homines ad rem facit attentiores. Nam in hac Comœdia verum vsum diuitiarum commonstrat, & abusum earundem reprehendit. Quomodo enim quærendæ sint pecuniæ & opes: quomodo inuentis vtendum: quomodo erogandæ, & quibus, hoc Poëta noster planius ac melius Chrysippo & Crantore dicit. Hanc autem fabulam Latinis versibus à me expressam, cur tibi potissimùm, Illustris & Generose Baro, dedicare voluerim, causæ sunt non omninò nullæ. Primùm enim tu vnus es, si quisquã alius, qui opibus tuis, & quæ tibi largitur Deus, omnis bonitatis fons & origo, rectè & liberaliter vteris. Nam egenis & pauperibus prompta & dapsili manu succurris: tum inprimis quæ ad gloriam diuini nominis, ad cultum religionis, ad studia literarum promouenda faciunt, in ijs nulli tu parcis sumptui, nullis impensis. Ac-*

cedit

cedit verò etiam notitia illa, quæ mihi cum tuo fratre est, eiusq; filijs. Quantus enim vir sit, quanta ornatus pietate, doctrina, sapientia, rerum vsu, Illustris & verè Generosus Baro, Georgius Sigismundus Dietrichsteinius, hoc ego ipsemet expertus sum. Amiserat is eo anno, quo vnà fuimus Holenburgi, filium Erasmum, Baronem pium, doctum, & vltra ætatem suam sapientem, atq; hominem planè industrium. Cuius ego mortem cùm in meis poêmatis peculiari quadam Elegia deplorauerim, nolo iam dolorem istum vel mihi, vel alijs refricari: sed volo, vt quæ mihi intercedit cum fratre tuo, viro incomparabili, notitia, eadem quoq; tecũ ineatur, ac deinceps in perpetuum duret, & mutuis officijs subinde confirmetur. Quare hunc tibi, Illustris & Generose Baro, Plutum offero, vt non modò testimoniũ sit, meæ erga te tuosq; obseruãtiæ, sed etiam arrha & vinculum quoddam nostræ notitiæ. Neq; est, vt aliquis vitio mihi vertat, quòd singulas Comœdias consecro singulis: vniuersas vni. Quæ enim à me Cæsari debentur vniuersa, eadem debentur singulis alijs singula. Volo enim vt posteritas, si qua est futura, nunc olim videat, quorum hominum consilijs hic Imperator sit vsus, & quales in pace & bello negotiorum socios atq; comites habuerit. Hoc consilium meum nemini bono displiciturum esse, planè confido. Deus Opt. Maximus te tuamq; familiam diutissimè conseruet. Francofurti ad Manum, Calend. Maij, Anno 1586.

ARGVMENTVM

ARGVMENTVM IN PLVTVM.

AVaritiam, teterrimam generis humani luem, ac pestem Rerumpub. ferè omnium poêtarum scriptis exagitatam, præsenti Comœdia reprehensurus Aristophanes, & verum diuitiarum vsum hominibus commonstraturus: Chremylum pauperem quendam, sed bonum & iustum, introducit: qui accepto Apollinis Delphici (eum enim de vita filij rectè instituenda cõsuluerat) oraculo: vt quem primùm sibi haberet obuium, illius vestigia studiosè sequeretur: incidit in quẽdam cæcum, & sibi ignotum: & sicut oraculo fuerat monitus, diligenter eum sequitur, Chremyli cæcum hominem subsequentis præposterum morem seruus Cario admiratus, herũ obiurgat. Sed mox diuino oraculo cognito, vnà cum ipso Plutum adit, & qui sit, fateri cogit. Eorum ille vocibus adductus, & qui sit, & quare cæcutiat, pulcrè exponit: simul qualem se erga pauperes esset gesturus, si visum reciperet, facetè commemorat. Qua Pluti voluntate perspecta, Chremylus consilium init, de visu illi restituendo: commonstrata illius potẽtia, qua Deos omnes, ipsumque adeò Iouem Plutus exuperet. His verbis Deo persuadet, vt cæcitatem suam pelli, & medicamentis sanari se patiatur. Paulò pòst Cario ad senes Agricolas, ex agro aduocandos, dimittitur, vt & illi diuitiarum, ac Pluti fiant participes, & è dura vita in meliorem perducantur. Eo rus abeunte, Chremylus Plutum ad se domum perducit, vt, rebus omnibus illic adornatis, deinceps in fanum Æsculapij deducatur. Qui vbi domũ ignotam intrat, Chremylum perfacetè orat, ne aut sordidorum more in terram defodiatur, aut prodigorum ritu

mere-

meretricibus & aleatoribus proſtituatur. Chremylus mediocrem ſe, ac liberalem fore promittit. Interim è ruræ cum ſenibus Agricolis reuertitur Cario, ijſq; futuræ vitæ ſtatum commemorat, & heri conſilium, ac Pluti conditionem recitat. Ruſtici ludibrio ſe haberi arbitrati, ſeruo Carioni omnis generis mala ingerunt. Tandem rei veritate cognita, vitam ſibi voluptariam, vt fert agreſtium hominum conſuetudo, ex opibus pollicentur: & mutuis ſeſe ſcommatis & iocis excipiunt. Mox Chremylo obuianti, & ſalutanti, ijdem agricolæ omnem operam in Pluti cæcitate arcenda promittunt. Accedit & Blepſidemus, qui repentina Chremyli opulentia alibi cognita, hominem conuenit, & furti inſimulat. Oritur quædam inter ſenes turba, quæ tamen mox iterum ſedatur. Nam Chremyli fœlicitate, qui Plutum ſe domi habere affirmabat, & conſilio eiuſdem, de viſu illi reddendo, probè perſpecto, ſuam quoq; in ea re operam Blepſidemus pollicetur. Quibus ita confabulantibus interuenit Penia, (hoc eſt, Paupertas) & grauiter cum ſenibus expoſtulat, quòd Plutum viſui reſtituere, paupertatemq; è Græcia eijcere conſtituiſſent: & quidem nullo eiuſdem merito, cùm Paupertas maiora bona hominibus, quàm Plutus per ſuas diuitias largiatur. Senibus hoc pernegantibus, accedit Chorus, & vtroſque admonet, vt ſuam quiſque ſententiam dicat, & eam rationibus probet. In eo congreſſu diſputatur vtrinq; acriter: hinc paupertate ſua monſtrante commoda, illinc ſenibus diuitiarum fructus & vtilitates extollentibus. Sed clamore magis, ita vt fit, quàm rationibus victa paupertas, exulatum abit. Senes propoſitum ſuum exequuntur, & Plutum in fanum Æſculapij ſub noctem deducũt. Reuertitur paulò pòſt è templo ſeruus Cario, & primùm

ARGVMENTVM

Agricolas in Choro expectantes, lato nuncio de Pluti visu reparato, exhilarat. Eorum applausu domo excita vxor Chremyli, celeriter procurrit, & Carionem de rebus in templo gestis interrogat. Ibi varia ille, quæ in fano acciderant, recitat: simul ceremonias, quibus Plutus visum receperit, alius verò quidam Neoclides, cæcior factus sit, multis salibus & iocis admistis, heræ suæ commemorat. Aduenit mox ipse Plutus cum sene Chremylo, & iubare Solis salutato, omnibus iustis suam deinceps opem, auxiliumq; offert. Eundem Chremyli vxor, consueto ritu, quo noui serui excipi solebant, domum intrantem excipit, ac læto animo complectitur. Domo egressus Cario, heri sui affluentiam, & copiæ cornu, quod in ædibus suis repentè enatum sit, admodum facetè prædicat. In eum Dicæus, vir Iustus, trita cum tunica & calceis incidit: dona ista gratiarum loco oblaturus Pluto iam oculato, eò quòd beneficio illius iam esset ditatus. Vtriusque colloquio interuenit, cum teste quodam, perfidus & nequam Sycophanta, qui de sua miseria ac fame conqueritur: quandoquidem oculatus Plutus malos iam non respiciat: sed à seruo Carione & Dicæo irridetur, ac, quibus dignus erat, modis afficitur: tandem etiam vestibus suis exuitur, & attritis lacernis induitur, desertusq; à suo, quem adducebat, reste, miserrimè multatur. Interim accedit ad ostium Chremyli quædam anus decrepita, Pluto & ipsa irata. Nam priusquam ille vidisset, ipsa cuidam adolescenti placuerat, qui cæco pecuniæ amore adductus, diuitem istam amauerat vetulam: nunc autem apertis Pluti oculis, ipsa anus agnita à suo deserebatur marito iuuene. Itaq; Iustum orat, vt Plutum ad æquitatem redigat, quò sibi pro datis beneficijs ab adolescente digna referatur gratia. Mox ipse adest iuuenis, qui conspe-

conſpecta amica, ſenectutem & canos ac rugas illius admiratur: vt qui cæcus antea, iſta non viderit. Mirificè illic, tàm à ſene, quàm à iuuene miſera anus exagitatur. Ad extremum vir Iuſtus adoleſcentem exhortatur, ne eam deſerat: & cùm vinum ebiberit, etiam fæces combibat. Dum hæc illic geruntur, aduenit Mercurius, & Carionem è domo ſeuocat, ac ſe deſertum & famelicum eſſe conqueritur, quando omnibus iuſtis & pietatis cultoribus ditatis (erãt enim antea pauperes) iam nemo ſit, qui liba aut ſacra ſibi pro diuitijs offerat. Simul Carionem orat, vt hoſpitio Mercurium dignetur, ipſumque in domum ſuſcipiat. Ille initiò negat: ſed cùm Mercurius ſe ad omnia, etiam infima officia, deſcenſurum promitteret, tandem recipitur, & pecudum inteſtina abluere iubetur. Poſtremus adeſt Iouis ſacerdos, qui & ipſe de fame ſua conqueritur, quòd nemo iam ſacrificet, nec templum ingrediatur, niſi alui exonerandæ gratia. Huius vicem miſeratus Cario, Plutum è domo euocat, & in locum Iouis Olympij, vbi publicum erat ciuitatis ærarium, reponit: ſimul anni bonam ſpem de reditu amatoris facit, & cum ea templum Iouis ingreditur. Quos abeuntes omnis Chorus cum cantu proſequitur.

ALIVD.

ALIVD.

PLatum admonet vir pauper visum recipere.
LaborioSos simul accersit agricolas.
Vbi Blepsidemus accessit socius: venit
Tum pauperies: repellitur. Cæco Deo
Visum dat Æsculapius: gaudent boni:
Sæuiunt mali. Pluto etiam cedit Iupiter.

PERSO.

PERSONAE DRAMATIS.

Cario, ſeruus.
Chremylus, herus.
Plutus.
Chorus agricolarum.
Blepſidemus, ſenex.
Paupertas.
Mulier, Chremyli vxor.
Iuſtus.
Sycophanta.
Anus.
Iuuenis.
Mercurius.
Sacerdos Iouis.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΠΛΟΥΤΟΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ ἡ πρώτη.

Τείμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Σ ἀργαλέον πρᾶγμ' ὄντ', ὦ Ζεῦ καὶ
Θεοί,
Δοῦλον γενέσθαι τῷ δικαίως φρονοῦντ' ἀε-
πότην.
Ἦν γὰρ τὰ βέλτιστ' ὁ θεράπων λέ-
ξας τύχῃ,
Δόξῃ δὲ μηδὲν ταῦτα τῷ κεκτημένῳ:
Μετέχει ἀνάγκη τ' θεράποντα τῶν κακῶν.
Τὸ σῶμα γὰρ ὁκ ἔᾳ τ' κύειον
Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸν ἐωνημένον,
Καὶ ταῦτα μὴν δὴ, ταῦτα. τῷ δὲ λοξίᾳ
Ὅς θεσπιῳδεῖ τρίποδ' ἐκ χρυσηλάτου,
Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτῃ, ὅτι
Ἰατρὸς ὢν κὴ μάντις, ὡς φασι, σοφός,
Μελαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μου τ' δεσπότην:
Ὅς τις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου
τυφλοῦ,

Τὸν αὐ-

ARISTOPHANIS PLVTVS.

ACTVS PRIMI, SCENA prima.

Senarij Iambici.

CARIO, CHREMYLVS.

ROh Iupiter & Dij, quàm dura eſt
prouincia,
Si quis hero deſipienti ſeruus ſeruiat.
Nam ſi optima quæq; ſeruus ſuaſerit:
Secus autem hero ſint viſa: ibi neceſſe
famulum
Fieri malorum participem cum hero ſuo.
Nam ita inique comparatum eſt, vt ſors inuida
Ius corporis, non illi, qui ipſum poſſidet,
Sed ei, qui pretio eſt mercatus, conceſſerit.
Atq; hoc ita, vt dixi, me Caſtor ſeſe habet.
De Apolline autem, qui ex tripode ſuo aureo
Ambigua ſolet reſponſa dare quærentibus,
Non iniuſtam hanc querimoniam habeo: quòd bonus
Cùm ſit medicus, & vates, vt dicunt, bonus:
Herum meum dimiſit à ſe ægerrimum,
Et atra bile percitum: veſtigia
Qui cæci hominis à tergo ſubſequitur videns:

Longeq;

Τὸ ναυτίον δρῶν, ἢ σοφὸν αὐτῷ ποιεῖν.
Οἱ γὰρ βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα.
Οὗτος δ' ἀκολουθεῖ; κἀμὲ σοφὸς διάζεται.
Καὶ ταῦτ' ἀποκρινομένου τὸ σοφὸν, οὐδὲ γρῦ.
Ἐγὼ μὲν οὖν σοὶ ἕσθ' ὅπως ἐρήσομαι,
Ἢν μὴ φράσῃς, ὅπ τῷ δ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
Ὦ δέσποτ': ἀλλά σοι παρέξω τράγμαθα.
Οὐ γὰρ με τυπτήσῃς, τέφανον ἔχοντά γε.

Χρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀφελὼν τ' τέφανον ἴω λυπῆς πί με,
Ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. Καρ. λῆρος. οὐ γὰρ παύσομαι.
Πεῖναὶ φράσῃς μοι, πίς ποτ' ὀξίνη τοσί.
Εὔνους γὰρ ὢν σοὶ πυνθάνομαι παύυ σφόδρα.

Χρ. Ἀλλ' ὅ σε κρύψω. τ' ἐμοῦ γὰρ οἰκετῶν,
Πιστότατον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίστατον.
Ἐγὼ θεοσεβὴς κἀδίκου ὢν ἀνήρ,
Κακῶς ἔφραπον, καὶ πένης ἴω. Καρ. οἶδά τοι.

Χρ. Ἕτεροι δ' ἐπλούτων ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. Καρ. πείθομαι.

Χρ. Ἐφρασόμην οὖν ὡχόμην ὡς τ' θεόν.
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτῷ τ' Χαλαπτῶν σχεδὸν
Ἤδη νομίζων ἐκτετοξεῦσθαι βίον.
Τὸν δ' υἱὸν, ὅσπερ ὢν μόνος μοι τυγχάνει,

Πεισό-

Longeq; secus facit, quàm facere eum decet.
Nam qui videmus, alios cæcos ducimus:
Hic, qui videt, cæcum sequitur: ac me insuper
Eôdem adigit: respondens interim ne gry quidem.
Quare non est, vt sileam nunc diutius:
Nisi tu mihi dixeris here, quid tandem siet,
Quòd hunc sequimur. Aliàs molestus ero tibi.
Neq; enim me verberabis, qui sertum gero.
CH. *Non per Iouem: sed si molestus sis mihi*
In aliqua re, ego detracto serto, te flagris
Multabo, vt peius etiam habeas. CA. *nugas agis.*
Nam ego prius non cessabo, quàm tu dixeris
Hic quis siet. Quia enim fidelis sum tibi,
Ideò tam sollicitè, quæ sunt in rem tuam,
Inquiro. CH. *agedum, iam non cælabo te amplius.*
Nam ex omnibus seruis te vti fidelissimum
Mihi, sic & furacissimum credo omnium.
Ego, cùm vir essem iustus, integer & pius:
Hactenus in egestate, & summa penuria,
Ætatem egi, inopem ac miseram. CA. *isthuc scio.*
CH. *Alij verò nequam homines, scelerati, improbi,*
Sacrilegi, sycophantæ, rabulæ, interim
Ditescebant. CAR. *isthuc credo facillimè.*
CHR. *Interrogaturus igitur, adiui hunc Deum,*
Vt, qui putabam vitæ ærumnosæ propè
Exhaustam à me esse partem longè maximam:
Consulerem eum de filio, quem habeo vnicum:

Πεισόμεθ' εἰ χρὴ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους,
Εἶναι πανοῦργον, ἄδικον, ὑγιὲς μηδὲν ἔν,
Ὥστ' ὦ βίῳ τῷδ' αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.
Καρ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλαχεν ἐκ τριπλῶν τριμάτων,
Χρ. Πεύσῃ. σαφῶς γὰρ ὁ θεὸς εἶπέ μοι τοδί:
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν,
Ἐκέλευσε τοῦτον μὴ μεθίεσθαί μ' ἔπ:
Πείθειν δ' ἐμαυτῷ ξυνακολουθεῖν οἴκαδε.
Καρ. Καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρώτῳ; Χρε. τουτί.
Καρ. Εἶτ' ὦ ξυνίης τ' ὀπίνοιαν τοῦ θεοῦ,
Φράζουσαν, ὦ σκαιόταθ', σοὶ σαφέστατα,
Ἀσκεῖν τ' ἰὸν τὸν ὀπιχώριον τρόπον;
Χρ. Τῷ τοῦτο κρίνῃς; Καρ. ὁλονοπὶ καὶ τυφλῷ,
Γνώμαν δοκεῖ τοῦθ': ὡς σφόδρ' ἐστὶ σύμφορον
Τὸ, μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
Χρ. Οὐκ' ἔσθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοὐπίρρεπῆ:
Ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἰὼ δ' ἡμῖν φράσον,
Ὅς τίς ποτ' ἐστὶν ὑτοσί, καὶ δὴ χάειν,
Καὶ τὸν δεόμενον ἦλθε μετὰ νῶν ἐνθαδί,
Πυθοίμεθ' αὖ τ' χρησμὸν ἡμῶν, ὅ, τι νοεῖ.
Καρ. Ἄγε δὴ σὺ, σεαυτὸν ὅστις εἶ, φράσον.
Ἢ ἐπὶ τοὺς δρῶ. Χρ. λέγειν χρὴ καὶ πάνυ.

ΔΡΑ-

An illi expediat permutatis moribus,
Esse improbo, malè versuto, sani nihil:
Nam ad benè viuendum hoc credebam apprimè vtile.
CA. *Quid ergo per coronas Phœbus garrijt?*
CH. *Id audies. apertè enim Deus mihi*
Hoc dixit, vt cuicunq; primùm occurrerem,
Templo egressus: eum nullo desererem loco:
Animumq; inducerem, domum vsq; persequi.
CA. *Et huic tu primum ergò occurristi?* CH. *huic scilicet.*
CA. *Quid, si tu homo ineptissime, mentem optimi Dei*
Non assecutus es? qui apertè hoc consulit:
Vt filium nostratum moribus imbuas?
CH. *Vnde istud conijcis?* CA. *hoc vel cæcus viderit,*
Quòd maximè conducat, hoc nunc tempore
Nihil quicquam sani quenquam hominem conarier.
CH. *At hoc mihi non fit verisimile Cario,*
Quòd in istam partem propendeat oraculum:
Sed in aliud longè maius. Quòd si vir hic
Nobis aperiat, quisnam sit, cuius rei
Causa, aut qua re indigens, nobiscum huc venerit,
Fortè assequemur oraculum, quid innuat.
CA. *Age tu, dic hoc primùm mihi, quinam vir sies:*
Aut posthac minas sic faciam. CH. *dicto opus est cito.*

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΣΚΗΝΗ

δευτέρα.

Τείμεροι Ιαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἔγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω Σοι. Καρ. μανθάνῃς,
Ὅς φησιν εἶναι; Χρ. Σοὶ λέγῃ τοῦτ', οὐκ ἐμοί.
Σκαιῶς γὰρ αὐτὸν κἀλεπῶς ἐκπυνθάνῃ.
Ἀλλ' εἶπε χαίρῃς ἀνδρὸς εὐόρκου δόποις,
Ἐμοὶ φεράσον. Πλ. κλάειν ἔγωγέ σοι λέγω.
Καρ. Δέχου τ' ἄνδρα, κἀτὸν ὄρνιν τὸν θεοῦ.
Χρ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρα χαιρήσῃς ἔπι.
Εἰ μὴ φεράσῃς γάρ, ἀπόσ' ὅλῳ κακὸν κακῶς.
Πλ. Ὅταν ἀπαλλάχθηλον ἀπ' ἐμοῦ. Χρ. πῶμαλαί
Καρ. Καὶ μὴν ὃ λέγω, βέλτιόν' ὄψει, δέσποτα.
Ἀπολῶ τ' ἄνθρωπον κἀκιῶ τὸν τυτονί.
Ἀναθεὶς γὰρ ὅπι κρημνόν τιν' αὐτὸν, καὶ λιπὼν
Ἅπαμ': ἵν' ἐκεῖθεν ἐκβαχιλιοδὴ πεσών.
Χρ. Ἀλλ' ἆρε ταχέως. Πλ. μὰ δαμῶς. Χρ. ὄκνουῦν
ἐρεῖς;
Πλ. Ἀλλ' ἰὼ πύθεσθέμ', ὅς τις εἰμ', εὖ οἶδ', ὅπι
Κακόν τι μ' ἐργάσεσθε: κοὐκ ἀφήσετε.
Χρ. Νὴ τὼς θεοὺς ἡμεῖς γ', ἐὰν βούλῃ γε σύ.
Πλ. Μέθεσθε νυῦν μου τῶν ὀρῶν. Χρ. ἰὼ ἰώ, μεθίεμεν.
Πλ. Ἀκούετον δή. δεῖ γὰρ, ὡς ἔοικ', ἐμὲ
Λέγειν, ἀκρύπλειν ἰῶν παρεσκευασμένον.
Ἐγὼ γὰρ εἰμι Πλοῦτος. Χρ. ὦ μιαρώτατε

Ἀνδρῶν

ACTVS PRIMI SCENA secunda.

Senarij Iambici.

PLVTVS, CARIO, CHREMYLVS.

TIbi ego dico, vt malè pereas. CA. audis here,
Quem se esse dicat? CH. hoc tibi dicit, non mihi.
Nam rusticè & inhumaniter eum interrogas.
Age verò, si quid tibi candidi hominis placent
Mores: mihi dicito. PL. dico tibi, vt malè habeas.
CA. Habe virum tibi, habe hoc augurium Apollinis,
CH. Ita me Ceres amet: faxo ego ne gaudeas.
Nisi enim dicas qui sis, malè te perdam malum.
PL. Abscedite à me, obsecro viri. CH. minimè omnium.
CA. Here, quod mihi factu nunc videtur optimum,
Id eloquar: hunc ego hominem perdam pessimè.
Nam in præcipitium aliquod eum ducam: atq; ibi
Homine relicto, me subducam protinus,
Vt illinc delapsus, collum frangat miser.
CH. Eia ocyus rape. PL. nequaquam. CH. loquere igitur.
PL. Atqui, si cognoueritis me, qui vir siem,
Sat scio, aliquod mihi dabitis malum: neq;
Dimittetis. CHR. nos per Deos, si tu velis.
PL. Omittite ergo nunc primum. CH. Ecce omittimus.
PL. Aduertite nunc (nam quantum video, res eò
Rediit, vt cogar expromere, quæ statueram
Cælare vos) ego sum Plutus. CH. hominum omnium,

Ἀνδρῶν ἁπάντων, εἶτ' ἐσίγας Πλοῦτ' ὤν;
Καρ. Σὺ Πλοῦτ', οὕτως ἀθλίως ἀμηχείμων;
Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ: τί φήσ'; ἐκεῖνος ὄντως εἶ σύ; Πλ. ναί.
Χρεμ. ἐκεῖνος αὐτός; Πλ. αὐτότατος; Χρ. πόθεν οὗ,
φέρε;
Αὐχμῶν βαδίζεις; Πλ. ἐκ Παζοκλέους ἔρχομαι,
Ὃς οὐκ ἐλούσατ', ἐξότου ἀφῆλθε γένετο.
Χρ. Τί δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες, κάτειπέ μοι.
Πλ. Ὁ Ζεύς με ταῦτ' ἔδρασεν, ἀνθρώποις φθονῶν.
Ἐγὼ γὰρ ὢν μισόκακον, ἠπείλησ', ὅτι
Ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
Μόνους βαδιοίμην, οὐδέ μ' ἐποίησε τυφλόν:
Ἵνα μὴ διαγνώσκοιμι τούτων μηδένα.
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.
Χρ. Καὶ μὰ διὰ τοὺς χρηστούς γε πιμάτας μόνους,
Καὶ τοὺς δικαίους. Πλοῦτ. ὁμολογῶ σοι. Χρεμ. φέρε, πῇ
οὗ
Εἰ πάλιν ἀναβλέψας, ὥσπερ καὶ πρότερον,
Φεύγοις ἂν ἤδη τοὺς πονηρούς; Πλ. φημὶ ἔγωγε.
Χρ. Ὡς τοὺς δικαίους δ' ἂν βαδίζοις; Πλ. πάνυ μὲν οὖν.
Πολλοῦ γὰρ αὐτοὺς οὐχ' ἑώρακα χρόνου.
Χρ. Καὶ θαυμαστόν γ' οὐδέν. οὐδ' ἐγὼ γὰρ ὁ βλέπων.
Πλ. Ἄφετόν μ' ἐᾶν; ἴσον γὰρ ἤδη λάπτ' ἐμοί.
Χρ. Μὰ Δί': ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεθά σου.
Πλ. Ὠὐκ ἠγόρευον, ὅτι παρέξειν πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι; Χρ. καὶ σύ γ', ἀντιβολῶ, πιθοῦ.

Καὶ

Qui viuunt, sordidissime, & fœdissime,
Tun' Plutum te esse nos cælares? CA. túne sis
Plutus, qui vsq; adeò nunc ægrè & miserè habeas?
O Phœbe Apollo, ô Dij indigetes, ô cœlites,
O Iuppiter, quid ais? an verè is es? PL. etiam.
CH. Is ipse? PL. ipsissimus. CH. Sed vndénam cedò
Tam squalidus huc prodis? PL. è Patrocli domo,
Qui nunquam lauit, ex quo ætatem inter homines
Agit. CH. dic mihi amâbo, vnde isthuc sit tibi malum.
PL. His Iuppiter me multauit malis, sua
Bona inuidens hominibus: nam olim puer adhuc
Minatus fueram, quòd desertis improbis,
Iustos, modestos, eruditos & probos
Adire solos vellem: sed me Iuppiter
Occæcauit, vt horum dignoscam neminem.
Adeò frugi hominibus hic Deus malè inuidet.
CH. Atqui ille honorem accipit à iustis & bonis
Solis. PL. fateor. CH. age tu, si visum pristinum
Recuperes, nunquid fugies iam deinceps malos?
PL. Ita loquor. CH. ad iustos diuertes? PL. scilicet.
Nam nusquam ipsos iam longo vidi tempore.
CH. Neq; id mirum: quando ego oculatus eiusmodi
Haud vsquam video. PL. dimittite nunc me: quæ enim
Scire èx me voluistis, ea tenetis omnia.
CH. Non per Iouem, sed te multò nunc auidius
Retinebimus. PL. ánnon ita fore hoc prædixeram,
Quòd essetis mihi facturi hîc negotia?

Καὶ μή μ' ἀπολίπῃς, ἡ γὰρ εὑρήσεις ἐμοῦ,
Ζητοῦντ' ἔτ', ἄνδρα τοὺς τρόπους βελτίονα.
Μὰ τὸν Δί'. ἡ γὰρ ὁδὸν ἄλλον, πλεῦ ἐγώ.
Πλ. Ταὐτὰ λέγουσι πάντες. ἰοὺ ἰού δέμυ
Τύχωσ' ἀληθῶς, καὶ γένωνται πλούσιοι:
Ἀτεχνῶς γ' ὀρβάλλουσι τὴν μοχθηρίαν.
Χρ. Ἔχε μοὐδ' ὅπως: εἰσὶ δ' οὐ πάντες κακοί.
Πλ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀπαξάπαντες. Καρ. οἰμώξει μακρά.
Χρ. Σὺ δ' ὡς αὖ εἰδῇς, ὅσα παρ' ἡμῖν, ἰοὺ μαθὼν,
Γενήσετ' ἀγαθά, πρόσεχε τὸν νοῦν; ἵνα πύθῃ.
Οἶμαι γὰρ οἶμαι (ξυνθέωδ' εἰρήσεται)
Ταύτης ἀπαλλάξειν σε τὰς ὀφθαλμίας,
Βλέψαι ποιήσας. Πλ. μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ.
Οὐ βούλομαι γὰρ πάλιν ἀναβλέψαι. Καρ. τί φῄς;
Ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν ἄθλιος φύσει.
Πλ. Ὁ Ζεὺς μοὶ οὖν εἰδὼς τὰ τούτων μῶρ', ἔμ', εἰ
Πύθοιτ' ἄν, ὅπως δίψῃ. Χρ. νοῦν δ' ἁ τοῦτο δρᾷ:
Ὅστις σε τρόπου ταύτου τρέφεσθαι ἐᾷ;
Πλ. Οὐκ οἶδ': ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀρρωδῶ πάνυ.
Χρ. Ἀληθές; ὦ δαιμόνιε πάντων δαιμόνων.
Οἴει γὰρ εἶναι τοῦ Διὸς τυραννίδα,
Καὶ τοὺς κεραυνοὺς ἀξίους περιβόλου:
Ἐὰν γ' ἀναβλέψῃς σύ, κἂν μικρὸν χρόνον;
Πλ. Ἆ, μὴ λέγ' ὦ πονηρὲ ταῦτ'. Χρ ἔχ' ἡσυχῇ.
Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τοῦ Διὸς πολὺ
Μεῖζον δυνάμενον. Πλ. ἐμὲ σύ; Χρ. νὴ τὸν ἡρανόν.

Αὐτίκα

CH. *Obsecro, da te mihi, neq; dese re me. Virum*
Si quæras, quàm ego sum, in vita meliorem, neq;
Tu reperies, neq; per Iouem alius est, quàm ego.
PL. *Hoc pollicentur omnes: sed vbi me semel*
Adepti fuerint, diuitesq; euaserint,
Planè à probitate deflectunt ad malitiam.
CH. *Ita est: veruntamen non omnes sunt mali.*
PL. *Imò omnes, per Iouem.* CA. *pœnas dabis mihi.*
CH. *At tu, vt scias, quanta accepturus sis bona:*
Si apud nos maneas, animum adhibe, vt intelligas.
Confido enim atq; spero (modò Deus annuat)
Fore, vt hac ego te cæcitate liberem,
Tibiq; visum restituam. PL. *minimè omnium*
Hoc feceris: nam visum recipere non lubet.
CH. *Quid ais?* CA. *Hic homo ingenio est nato ad miseriã.*
PL. *At Iuppiter, quem vesania horum non latet,*
Si hoc resciscat, me penitus perduit. CH. *quasi*
Verò hoc ipsum iam non agat, cùm scilicet
Te cæcum oberrare, & passim impingere sinit?
PL. *Id nescio: sed ego formido ipsum maximè.*
CH. *Itáne verò, ô meticulosissime omnium?*
Sed censen' tu illud imperium magni Iouis,
Et fulmina eius digna vel teruncio:
Si tu oculos recipias, vel modico tempore?
PL. *Ah istáne dixis, scelus.* CH. *acquiesce: nam*
Ego demonstrabo, quòd tu plus ipso Ioue
Possis. PL. *egon'?* CH. *tu, per cœlum: & nunc illicò.*

Αὐτίκα γὰρ. ἀρχὴ δῆτα τίν' ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν;
Καρ. Διὰ τὰ ἀργύριον: πλεῖστον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. Χρ. Φέρε
Τίς οὖν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ τοῦτ'. Καρ. ὅδι.
Χρ. Θύσι δ' αὐτῷ δῆτα τίν'; ἢ δῆτα τοῖνι;
Καρ. Καὶ νὴ Δί', εὔχονταί γε πλοῦτεῖν αὐτικρύς.
Χρ. Οὐκοῦν, ὅδ' ἐστὶν αὐτός: χὐράδιως
Παύσειεν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἄν. Πλ. ὁπότε δή;
Χρ. Ὅτ' οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βοῦς ἄν, οὐχὶ ψαιστόν: ὀΐομαι δ' ἄλλ' οὐδέν,
Μὴ βουλομένου σοῦ. Πλοῦτ. πῶς. Χρεμ. ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Ὠνήσεταί δήποθεν; ἰοὺ σὺ μὴ παρὼν
Αὐτὸς διδοῖς τὸ ἀργύριον; ὥστε γ' Διὸς
Τοῦ δεύμεθ', ἰοὺ λυπῇ τι, καταλύσεις μόνος.
Πλοῦτ. Τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύουσιν αὐτῷ; Χρεμ. φήμ' ἐγώ.
Καὶ νὴ Δί', εἴ τίς γ' ἔστ' ἀλαζονεύσασθαι καλόν,
Ἡ χάειεν ἀνθρώποισι, δῆτά σε γίνεται.
Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γὰρ ἔστ' ὑπήκοα.
Καρ. Ἐγωγέ τοι δῆτα μικρὸν ἀργύριόν
Δοῦλόν γεγένημαι: διὰ τὸ μὴ πλουτεῖν ἐμέ.
Χρ. Καὶ τάς γ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
Ὅταν μολύνῃ λαὶς τις πένης πόρνων τύχῃ,
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν: ἐὰν δὲ πλούσιος:
Τὸν πρωκτὸν αὐτὰς εὐθὺς ὡς τοῦτον ξέφειν.
Καρ. Καὶ τούς γε παῖδας φασὶ ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τοὺς ἐραστάς, ἀλλὰ τὰ ἀργύριον χάειν.

Χρ. Οὐ

Bonus ille Iuppiter, per quem Dijs imperat?
CA. Per argentum: hoc enim illi abundè suppetit.
CH. Agè, quis Ioui illud argentum largitur? CA. hic.
CH. Per quẽ Ioui homines sacrificãt? nunquid per hunc?
CA. Omninò: nam huc omnia vota sacrificantium
Redeunt: vt ij diteſcant, qui Deum inuocant.
CH. An non igitur hic autor sacrorum omnium est?
Et, si velit hic, facilè ista omnia desiuerint?
PL. Quãobrem? CH. quia ne vnus hominũ quidẽ offerat
Libum deinceps, aut pecudem, aut aliud deniq;
Si tu prohibeas. PL. Quomodo? CH. Quomodo? quia
Non erit, vnde quis emat, ad libandum quippiam,
Nisi tu præsens ei argentum dederis: ita,
Vt vim Iouis (si tibi molestus sit forsitan)
Tu solus destruas. PL. quid ais? num homines ei
Per me sacra faciunt? CH. ita dico: & per Iouem
Si quid præclarum, aut pulchrum, aut gratum deniq;
Inter homines existit, per te maximè
Existit: nam pecuniæ obediunt omnia.
CA. Ego certè, modico ære emtus, miseram seruio
Hanc seruitutem: quia nummatus non eram.
CH. Etiam Corinthiacas aiunt meretriculas:
Si quando pauper eas sollicitando ambiat,
Nullam rationem eius habere. At si quispiam
Diues: statim illi facere copiam sui.
CAR. Hoc ipsum aiunt facere pueros tenellulos,
Non propter amatores, sed quæstus gratia.

CH. At

Χρ. Οὐτός γε χῖους, ἀλλὰ λοὺς πόρνους. ἐπεὶ
Αἰτῶσιν οὐκ ἀργύριον οἱ ξεῖνοι. Καρ. τί δ' αὖ;
Χρ. Ὁ μὲν ἴσως ἀγαθὸν, ὁ δὲ κύνας θηρευτικάς.
Καρ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ ἀργύριον αὐτεῖν ἴσως,
Ὀνόματι ἐξεπέπυστο τὴν μοχθηρίαν.
Χρ. Τέχνας δὲ πᾶσαν ἀφ' ἑτέρας σοφίσματα,
Ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν ἔστ' εὑρημένα.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος:
Ἕτερος δὲ χαλκεύς τις, ὁ δὲ τεκταίνεται:
Ὁ δὲ ζυγοχοεῖ, ζυγίον ὠφελὼν λαβών:
Ὁ δὲ λωποδυτεῖ γ': νὴ Δί': ὁ δὲ τοιχωρυχεῖ:
Ὁ δὲ κναφεύς τις: ὁ δὲ πλυνὼ κώδια:
Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ': ὁ δὲ γε πωλεῖ κρόμμυα:
Ὁ δ' ἄλους γε μοιχὸς ἀφ' ὁτέου ὠφελεῖται.

Πλ. Οἴμοι τάλας: ταυτί μ' ἐλαύθανε πάλαι.
Χρ. Μέγας δὲ βασιλεὺς οὐχὶ ἀφ' ὁτέου κομᾷ;
Καρ. Ἐκκλησία δ' οὐχὶ ἀφ' ὁτέου γίγνεται;
Χρ. Τί δὲ; τὰς πείρας οὐ πλησίον, εἰπέ μοι;
Καρ. Τόδ' ἐν Κολωνῷ ξενικὸν οὐχ οὕτω βέφος;
Χρ. Ὁ Πάμφιλος δ' οὐχὶ ἀφ' ὁτέου κλαύσεται;
Καρ. Ὁ Βελονοπώλης δ' οὐχὶ μετὰ Παμφίλου;
Χρ. Ἀργύριος δ' οὐχὶ ἀφ' ὁτέου ὠφέλεται;
Καρ. Φιλέψιος δ' οὐχ ἕνεκά σου μῦθος λέγει;
Χρ. Ἡ ξυμμαχία δ' οὐχὶ ἀφ' ὁτέου Αἰγυπτίοις;
Καρ. Ἐρᾷ δὲ Λαὶς οὐ σοῦ ἀφ' ὁτέου Φιλωνίδου;

Χρ. Ὁ

CH. *At tu hoc non de bonis, sed de meritorijs*
Dici puta: nam frugi argentum haud expetunt.
CA. *Quid ergo petunt?* CH. *Alius quidem generosum e-*
Alius verò expetit canes venaticos. (quum,
CA. *Fortasse dum eos pecuniam exposcere pudet,*
Hoc prætextu suam tegunt infamiam.
CH. *Artes item omnes, omnes præstigiæ & doli,*
Inter homines propter te excogitata sunt.
Te propter in sutrina alius corium secat:
Alius ferrum ducit: alius ligna fabricat:
Alius, quod à te accepit, aurum liquefacit.
Est, qui tui causa spoliat: qui parietes
Perfodit: alius fullonem agit: hic pelles lauat:
Hic corium tingit: ille cepas venditat:
Hic deprehensus adulter vulsuram miser
Patitur: tuiq; hæc studio fiunt omnia.
PL. *Ah me miserum, qui isthæc ignoraui hactenus.*
CH. *Rex ille Persarum, annon se efferet propter hunc?*
CA. *Et cœtus hominum nunquid fiunt propter hunc?*
CH. *Quid? num triremes tu non comples? cedò mihi.*
CA. *Conductum exercitum in Corintho hic non alit?*
CH. *Non Pamphilus ab isthoc habet, quod lugeat?*
CA. *Et Belonopoles nónne vnà cum Pamphilo?*
CH. *Nónne Argyrius hunc propter immodestè agit?*
CA. *Philesius nónne tui causa fabulas*
Recitat? CH. *non propter te auxilium Ægyptijs datur?*
CA. *An non propter te Lais amat Philonidem?*

CH. *At*

Χρ. Ὁ Τιμοθέου δὲ πύργος; Καρ. ἐμπέσοι γέ σοι.
Χρ. Τὰ δὲ σφάγματ' οὐχὶ σοὶ σὲ πάντα σφάπτεται;
Μονώτατος γὰρ εἶ σὺ πάντων αὖ πλοῦς
Καὶ τῶν κακῶν κἀγαθῶν, εὖ ἴσθ' ὅ,τι.
Καρ. Κρατῶ γοῦν κἂν τοῖς πολέμοις ἑκάστοτε,
Ἐφ' οἷς ἂν ὦ τις ὀπικαθέζηται μόνος.
Πλ. Ἐγὼ δοσαῦτα δυνατὸς εἰμ' εἰς ὢν ποιεῖν;
Χρ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τούτων γε πολλῷ πλείονα.
Ὥστ' οὐδὲ μέρος σοῦ γέγον' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή:
Ἐρωτᾷ. Καρ. ἀρτῶν. Χρ. μυσικῆς. Καρ. ζαγμάτων.
Χρ. Τιμῆς. Καρ. πλακούντων. Χρ. ἀνδραγαθίας. Καρ. ἰσχάδων.
Χρ. Φιλοτιμίας. Καρ. μάζης. Χρ. τραγῳδίας. Καρ. φακῆς.
Χρ. Σοῦ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μέρος οὐδεπώποτε.
Ἀλλ' ἰὼ τάλαν τάπις λάβῃ τρισκαίδεκα,
Πολὺ μᾶλλον ὀπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα
Καὶ ταῦτ' ἀνύσῃ, πεπαρέξονται βύλεται:
Ἥ φησιν, οὐκ εἶναι βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον.
Πλ. Εὖτοι λέγειν ἔμοιγε φαίνεσθον πάνυ:
Πλὴν ἓν μόνον δέδοικα. Χρ. φοβεῖ γὰρ πέρι.
Πλ. Ὅπως ἐγὼ τὸ δυνάμην, ἰὼ ὑμεῖς φατέ
Ἔχειν μέ, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
Χρ. Νὴ τὸν Δί'. ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες ὡς
Δηλόβατόν ἐσθ' ὁ Πλοῦτος. Πλ. ἦκες, ἀλλά μοι
Τοιχωρύχος τις δίεβαλλ'. εἰσδὺς γάρ ποτε,
Οὐκ εἶχεν, εἰς τὴν οἰκίαν, οὐδὲν λαβεῖν,

Εὑρὼν

CH. *At Timothei turris?* CA. *ea te quidem obruat.*
CH. *Nónne hæc, quæ dico, propter te fiunt omnia?*
Tu namq; solus autor & perfector es
Bonorum, quod scias, malorumq; omnium.
CA. *Imò etiam in bello plerunq; solet vincere*
Ea pars, in quam hic potissimùm propenderit.
PL. *Egóne vnus hæc efficere tanta sim potens?*
CH. *Et per Iouem, hisce multò plura tu potes,*
Neq; quenquam hominem tui vnquam cepit satietas.
Nam aliarum rerum satietas est omnium:
Amoris. CA. *panum.* CH. *Musicæ.* CA. *bellariûm.*
CHR. *Ambitionis.* CAR. *polentæ.* CH. *Imperij.* CA. *lentium.*
CH. *Tui autem tædio, nemo vnquam affectus est.*
Nam si quis accipiat talenta tredecim,
Auidius contendit parare sedecim.
Si & hæc confecerit, quadraginta appetit:
Aut vitam sibi pòst esse vitalem negat.
PL. *Videmini profectò mihi benè dicere,*
Hoc præter vnum, quod metuo. CH. *Quidnam, cedò?*
PL. *Vereor, vt hanc potentiam, qua præditum*
Me vos esse affirmatis, ego vnquam consequar.
CH. *Sanè verò: sed illud omnes dictitant,*
Plutum rem esse timidissimam. PL. *nihil minus:*
Sed olim quidam perfossor parietum me ita
Calumniatus est: qui cùm in meam domum
Tacitè irrepsisset, nihil asportare potuit.

Propterea,

Εὑρὼν ἅπαξάπαντα τἀκεκλεισμένα.
Εἶτ' ὠνόμασέ μοι τὼ θεώνοιαν, δᾳλίαν.
Χρ. Μὴ νυῦν μελέτω σοι μηδέν: ὡς ἐὰν γένῃ,
Ἀνὴρ θεόθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,
Βλέπων' ἀποδείξω σ' ὀξύτερον τοῦ λυγκέως.
Πλ. Πῶς ἂν δυνηθείην τοῦτο δρᾶσαι, φυτὸς ὤν;
Χρ. Ἔχω τιν' ἀγαθὼ ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
Ὁ Φοῖβος αὐτὸς, πυθικὼ σείᾳ δάφνῳ.
Πλ. Κἄκεῖνος οὖν ξυνοίδε ταῦτα; Χρ. φήμ' ἐγώ.
Πλ. Ὅρα τε. Χρ. μὴ φρόντιζε μηδέν, ὦ ἀγαθέ.
Ἐγὼ γὰρ εὖ οἶδ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν,
Αὐτὸ[illegible]γ' ἀξω ταῦτα. Καρ. κἂν βούλῃ γ' ἐγώ.
[illegible]ἔσονται χ' ἕτεροι νῶν ξύμμαχοι,
[illegible]σιν, οὐκ ἐμοῦ ἄλφιτα.
[illegible]πονήρους γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχους.
Χρ. Οὐ μ' ἔγε πλουτεῖν ἐξ ἀρχῆς πάλιν.
Ἀλλ' ἔτι σὺ μοὺ ταχέως δρᾶμᾳ. Καρ. τί δρῶ, λέγε.
Χρ. Τοὺς ξυγγεώργους κάλεσον (εὑρήσεις δ' ἴσως
Ἐν τοῖσιν ἀγροῖς αὐτοὺς ταλαιπωρουμένους)
Ὅπως αὖ ἴσον ἕκαστος ἐν ταὐτοῖ παρὼν,
Ἡμῖν μεταλάσχῃ, τοῦ δὲ τοῦ Πλούτου μέρους.
Καρ. Καὶ δὴ βαδίζω: τοῦτο δὲ τὸ χρεάδιον,
Τῶν ἔνδοθέν τις εἰσενεγκάτω λαβών.
Χρ. Ἐμοὶ μελήσει τοῦτο γ': ἀλλ' αἴρου σὺ χἀμά.
Σύ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων,
Εἶσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἶσιθ'. ἡ γὰρ οἰκία
Αὕτη 'στιν, ἣν δεῖ χρημάτων σε τὴμερον

Μετὰ

Propterea, quòd occluſa reperiſſet omnia.
Exinde meam fur ille prouidentiam
Interpretatus eſt falsò formidinem.
CH. *Nihil prorſum curæ ſit tibi iam. Nam ſi ego*
Promtum & paratum te hac in re cognouero,
Faxo, vt videas acutius vel Lynceo.
PL. *Quî tu hoc perficere poſſis, qui mortalis es?*
CH. *Bonam ſpem concepi ex ijs, quæ modò mihi*
Phœbus reſpondit, laurum excutiens Pythicam.
PL. *Etiam ille horũ tecum conſcius eſt?* CH. *Ita loquor.*
PL. *Videte.* CH. *ne ſis ſollicitus. Ego enim vt probè*
Iſtuc ſcias, vel capitis mei periculo
Ipſemet hæc conficiam. CA. *Et ego tecum, ſi*
CH. *Aderunt etiam alij adiutores plurim*
Qui, quòd iuſti ſunt, non habent quod eſitent.
PL. *Papæ, miſeros hos adiutores prædicas.*
CH. *Haudquaquam, ſi modò ij diteſcant denuò.*
Sed curre tu curriculo. CA. *quid faciam, cedò.*
CH. *Vicinos agricolas accerſe (reperies*
Ipſos fortè in agris, operi intentos ruſtico)
Vt hîc præſtò aſſient, & æquam quilibet
Eorum partem Pluti nobiſcum auferat.
CA. *Eo: ſed hanc carnem aliquis hinc intrò ferat.*
CH. *Mihi hæc res curæ erit, tu curre celeriter.*
At ô Deorum Plute præſtantiſſime,
Nunc tu huc mecum ingredere, quoniam hæc mea eſt
domus,

Μεμὴν ποιῆσαι κἀδίκως.
Πλ. Ἀλλ' ἄξιόν μοι μὰ τοὺς θεούς,
Ἐς οἰκίαν ἑκάστοτ' ἀλλοτρίαν πάνυ,
Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' οὐδὲν αὐτῶν πώποτε.
Ἢν μὲν γὰρ εἰς φιδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,
Εὐθὺς κατώρυξέ με κἀν γῆς κάτω.
Καὶ αἴ τις εἰσέλθοι χρηστὸς ἄνθρωπος φίλος,
Αὐτῷ λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον,
Ἐξαρνός ἐστι, μηδ' ἰδεῖν με πώποτε.
Ἢν δ' εἰς πολυπλῆγ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω:
Πόρναισι κἀκβοισι πολυβεβλημένον,
Γυμνὸς φυγάς τ' ἐξέπεσον οὐκ ἀκαρεῖ χρόνῳ.
Χρ. Μετρίως γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε,
Ἐγὼ δὲ τοῦτον ὅπου πῶς εἰμ' ἀεί:
Χαίρω τε γὰρ φιδόμενος (ὡς ἁδεῖς ἀνήρ:)
Πάλιν τ' ἀναλῶν, κἄπειτ' ἀπὸ τούτου δέκα.
Ἀλλ' εἰσίομεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι
Καὶ τὴν γυναῖκα κἠμὲ τὸν μόνον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μετὰ σέ. Πλ. πείθομαι.
Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ θεὸς σὲ κἀληθῆ λέγοι;

ΔΡΑ-

Quam te hodiè oportet ditare, per fas & nefas.
PL. Atenim molestum est mihi, Deos testor, domum
Ingredi, alienam præsertim atque incognitam.
Nam nihil vnquam illic habui, quo fruerer, boni,
Si enim mihi contigerit ad sordidum ingredi:
Continuò ille in terra defossum me occulit.
Pòst, vbi probus quispiam amicus adiuerit, opem
Implorans, & pecuniolæ parum exigens:
Negat ille habere, ac ne vidisse me quidem
Ait: sin ad prodigum hominem diuertero:
Scortis, & aleis obiectus, temporis
Momento, nudus illinc protrudor forâs.
CH. Mediocrem hominem nactus es huc vsque neminem:
At ego tali ingenio sum præditus: lubens,
Si quisquam alius, mea comparco: rursum, vbi opus est,
Sumptus facio. sed eamus intrò: nam volo,
Vt te vxor videat, & gnatus meus vnicus
Quem, post te, amo maximè. PL. Credo facillimè
CH. Cur enim aliquis, quæ vera, tibi non indicet?

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

Τετράμετροι Ἰαμβικοί, Καταληκτικοί, Δίμετροι, Ἀνακρεόντειοι, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ω πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὶ θύμον φαγόντες
Ἄνδρες φίλοι, καὶ δημόται, καὶ ξυμπονεῖν ἑταῖροι:
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδετ', ὡς ὁ κῆρυξ οὐκ μέλλει,
Ἀλλ' ἐς τ' ἐπ' αὐτῆς τὰκμῆς, ἣ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
Χο. Οὐκοῦν ὁρᾷς ὁρμωμένους ἡμᾶς πάλαι σοβοῦντας,
Ὡς εἰκός ἐστιν, ἀθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη;
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἴσως μεθεῖν: πρὶν ταῦτα καὶ φέρ' εἰπεῖν μοι,
Ὅτου χάριν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
Καρ. Οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω: σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις;
Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
Ψυχῇ βίᾳ καὶ δυσκόλῳ ζήμην ἀπαλλαγέντας.
Χο. Ἔπειν δὲ δή τί; καὶ πόθεν τὸ πρᾶγμα τοῦθ' ὅ φησιν;
Καρ. Ἔχων ἀφῖχθαι δεῦρο πρεσβύτην τιν', ὦ πόνηροι,
Ῥυπῶντα, κυφόν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδὸν,
Οἶμαι δέ νὴ τὸν οὐρανὸν, καὶ ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
Χο. Ὦ χρυσὸν ἀγγείλας ἐπῶν, πῶς φῂς; φέρ' ἴσον μοι.
Δηλοῖς γὰρ αὐτὸν χωρὶς ἥκειν χρημάτων ἔχοντα.

Καρ.

ACTVS SECVNDI SCENA prima.

Octonarij Iambici, Catalectici, Dimetri, Anacreontij, & alij quidam.

CARIO, CHORVS.

O Qui multas cum hero cepas edistis vnà amici
Viri, & populares, & laborum studiosi, venite,
Ite, properate, currite: neq; enim vllus est morandi
Locus: sed ipsa se offert occasio rei gerendæ:
Quam vt arripiatis protinus, vi tota annitì oportet.
CH. *Atqui vides me promptè iamdudũ gradũ incitare,*
Quantum quidem à nobis fieri est æquum, viris labore
Fessis, & natu grandioribus: sed tu requiris,
Vt æquis passibus tecum curramus: & hoc priusquam
Nos certos reddas, quare tuus herus nos huc vocârit.
CA. *Atqui ego iam dudum dixi, sed tu nõ aduertis aures,*
Quòd Chremylus herus meus dicat, vos deinceps vniuer-
Hanc austerã & odiosam vitã, cum alia suauiori (sos
Permutaturos, & beatè victuros & delicatè.
CH. *Quid hoc negotij est? aut vndenám, de quo ille dicit?*
CA. *Modò huc aduenit, ô agricolæ, adducens quempiam*
Senem gibbosum, squalidũ, ærumnosum, carioſum (vnà
Edentulum, rugosum, caluum, &, vt puto, etiã apellam.
Nam testor altum cælum, talis esse mihi videtur.
CH. *O aureum mihi nuncium: quid ais? dic quæsò nobis:*
Nam innuis ipsum venire cum pecuniarum acerno.

Καρ. Πρεσβυτικῶν μ' ἠνάγκασεν ἔγωγ' ἔχοντα χωρὸν.
Χο. Μῶν ἀξιοῖς φενακίζειν ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Ἀζήμιόν, καὶ ταῦτ' ἐμοὶ βακτηρίαν ἔχοντα;
Καρ. Παίτοι γὰρ ἄνθρωπον φύσει λοιδορικὸν εἰς τὰ πάντα
Ἡγεῖθέ μ' εἶναι: καὶ δοκεῖν οὐ νομίζεθ' ὑμὲς εἰπεῖν;
Χο. Ὡς σεμνὸς ὁπόπτιπτος: αἰσχύνομαι δέ σου βοῶσιν
Ἰοὺ, ἰοῦ: τὰς χοίνικας καὶ τὰς πέδας ποθοῦσι.
Καρ. Ἐν τῇ χορῷ νυὶ λαχὸν τὸ γράμμα σου δικάζειν:
Σὺ δ' οὐ βαδίζεις: ὁ δὲ Χαρὼν τὸ ξύμβολον δίδωσιν.
Χο. Διαῤῥαγείης: ὡς μόθων εἶ, καὶ φύσει κόβαλος:
Ὅστις φενακίζεις. φέρε μοι δ' ὅπως τέτληκας ἡμῖν,
Ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο:
Οἱ πολλὰ μοχθίσαντες, οὐκ ὄψις σχολῆς ποθοῦμεν
Δεῦρ' ἥκομεν; πολλῶν θυμῶν ῥίζας διεκφρώντες.
Καρ. Ἀλλ' οὐκ ἔπ' αἰσχρὸν μέντοι. Πλοῦτον γὰρ, ὦ ἄνδρες,
Ἄγων ὁ δεσπότης: ὃς ὑμᾶς πλουσίους ποιήσει. (ἥκει
Χο. Οὕτως γὰρ ὅστις πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι;
Καρ. Νὴ τοὺς Θεούς; Μίδας μὲν οὖν, ἵν' ὦτ' ὄνου λάβητε.
Χο. Ὡς ἥδομαι, καὶ τέρπομαι, καὶ βάλλομαι χορεύσαι
Ὑφ' ἡδονῆς: εἰ μὴ λέγεις ὄντως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
Καρ. Καὶ μὴν ἐγὼ βουλήσομαι, θρέψαντα τὸν Κύκλωπα
Μιμούμενος, καὶ τοῖν ποδοῖν ὠδὶ παρευδαλεύων,
Ὑμᾶς ἄγειν. ἀλλ' εἶα τέκνα θαμίν' ἐπαναβοῶντες
Βληχώμενοί τε ποθεινῶν,
Αἰγῶν τε κιναβρώντα, μέλη,
Ἕπεσθ' ἀπεψωλημένοι: βάγοι δ' ἀκραπεῖσθε.
Χο. Ἡμεῖς δέγ' αὖ ζητήσομεν, θρέψαντα τὸν Κύκλωπα

Βληχώ-

CA. *Imò, vt ego arbitror, habet aceruum seniliũ malorũ.*
CH. *Ehem! tun' impune abiturum te speras, si me inani*
Spe ludifices: præsertim cùm hunc ego gestem Scipionem?
CA. *Vah: num vos ita me ad omnia naturâ esse procreatũ*
Putatis, vt nihil sani à me dici iudicetis? (mant
CH. *Vt honestus est hic verbero: at interim tua crura cla-*
Heu, heu: & compedes, & crassas pedicas expetessunt.
CA. *In tumulo tibi sorte obtigit, ius dicendi potestas:*
Tu verò non abis. Atque Charon tibi Symbolum dat.
CH. *Rumparis: vt molestus es, & ingenio versipelli,*
Qui nos ita ludere pergis, nec dum protulisti apertè,
Cuius nam rei causa tuus herus nos huc aduocârit:
Cùm multis nos laboribus districti & occupati,
Huc properemus, thymi radices multas transeuntes.
CA. *At iam non cælabo amplius. Herus intra tecta Plu-*
tum
Adduxit secum: qui vos agricolas ditabit omnes.
CH. *An reuerà nos omnes diuites sumus futuri?*
CA. *Imò Midæ: si modò asininas induatis aures.*
CH *Vt lætor, vt delector, vt tripudiare allubescit*
Mihi nunc, præ gaudio: si vera sunt, quæ prædicas tu.
CA. *At ego volo Threttanelò Cyclopem imitans, & pe-*
Modo inferens, vos agere: Eia filioli clamitãtes (des hoc
Balate mecum velut oues.
Et fœtidæ velut capræ.
Subsequimini, vt hirti, intemperantiùs lasciuientes.
CH. *At nos vicissim, Threttanelò illũ quæremus Cyclopẽ,*

Βλιχώμθνοί, σε τθλονὶ πφνῶντα καζαλαβόντες,
Πήραν ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια δροσερά, κὴ κραμπαλῶν-
Ἠρώμθνον τοῖς ωεθβατίοις, (τα,
Εἰκῆ δὲ καζαδαρθέντα πθ,
Μέγαν λαβόντες ἠμμθνον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶζαι.
Καρ. Ἐγὼ δὲ τὼ Κίρκιω γε, τ' ζὰ φάρμακ' ἀνακυκῶζαι,
Ἢ τθς ἑζαίρους θ' Φιλωνίδου ποτ' ὂν Κοιλίνθῳ
Ἔπφσεν, ὡς ὄνλας χάφρους
Μεμαγμθνον σκῶρ ἐαθτίφν; αὐτὴ δ' ἔμαθεν αὐτοῖς:
Μιμήζομαι πάνλας τρόπους.
Ὑμεῖς δὲ χυλλίζοντες ὑπὸ φιληδίας,
Ἔπεαθε μητρὶ χοῖροι.
Χο. Οὐκ ἦνσε τὼ Κίρκην γε, τ' ζὰ φάρμακ' ἀνακυκῶζαι,
Καὶ μαγανεύζαι μολυνόσαί τε τθς ἑταίρους,
Λαβόντες, ὑπὸ φιληδίας
Τὸν Λαρτίθ μιμθμθνοι, τ' Ὡς ὄρχεων κρεμῶμθν,
Μινθώσομθν θ', ὡς θ' ὗλαγου,
Τὼ ῥῖνα: σύδ' Αἰσυλθ ὑποχάσκων ἐρεῖς,
Ἔπεαθε μητρὶ χοῖροι.
Καρ. Ἀλλ' εἶα νυῦ τ' σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
Ὑμεῖς, ἐπ' ἀλλ' εἶδ θ τρέπε-
αθ'. ἐγὼ δ' ἰὼν ἤδη, λάθρᾳ
Βθλήζομαι, θ δεῦρ' ὁτθ
Λαβὼν πὶ ἄρτον, κὴ κρέας,
Μαζώμθθ τὸ λοιπὸν, ὅπως τῷ κόπῳ ξυνεῖναι.

ΔΡΑΜΑ-

Balantes: & vbi famelicum te prênderimus: gerentem
Peram, & olera rosida, & agrestia, necnõ & temulentũ,
Quibus tuis præcedere,
Aut fortè somnum carpere:
Illîc ingenti te palo excæcabimus præusto.
CA. *At ego omnib. modis Circen imitabor, quæ venenis*
Ex arte confectis, socios Philonidæ apud Corinthum
Mutauit in fœdos sues:
Ipsis q̃ persuasit, vt oletum coctum deuorarent,
Quod illa prius subegerat.
Vos igitur hac voluptate illecti, ite grunnientes
Porcam sues secuti.
CH. *At nos vicissim te Circen permiscentem venena,*
Et præstigijs socios ludificantem, & contaminantem
Prêndemus: & præ gaudio,
Vlyssem imitantes, tibi suspenso à testiculis, vt hirco,
Nares linemus stercore:
Tum tu, vt Arystyllus, risu modicè diducto, intonabis:
Matrem sequare porca.
CA. *Age nunc cauillis & iocis omissis, vos redite*
Ad pristinum formæ decus:
Ego hinc abibo clanculum,
Et pane carnibus q̃ hero
Surreptis, vbi probè satur
Fuero, huic negotio gnauam manum admouebo.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τείμεζοι Ιαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χ. Αἴρου μὲ ὑμᾶς ὅστις ὢν ἀνδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη ποθ' ὁδοιπορεύσατε, καὶ ταπόν.
Ἀπορῶ δ': ὁπῃ ποθ' ὁδὸς ἥκετε,
Καὶ σωτεταγμένως, καὶ οὐκ ἀτάκτως βεβλακευμένως.
Ὅπως δέ μοι καὶ τἄλλα συμποδιζόμενα
Ἔσεσθε, καὶ σωτῆρες ὄντες τοῦ θεοῦ.
Χο. Θάρρει. βλέπειν γὰρ αὐτικρὺς δόξεις μ'. Αρ. Ἀνὴν γὰρ εἰ τριωβόλου μοὐ εἵνεκα
Ὡριζόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
Αὐτὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρεῖναι τῷ λαβεῖν.
Χρ. Καὶ μοὶ ὁρῶ καὶ Βλεψίδημον τοδονὶ
Πρασιόν τα. δῆλος δ' ἐστίν, ὅπου γε φράγμα τοσοῦτος
Ἀκήκοεν πω, τῇ βαδίσει καὶ τῷ τάχει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

Τείμεζοι Ιαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Τί ἀνοὺ τὸ φραγμ' εἴη; πόθεν καὶ τίνι τρόπῳ
Χρεμύλος πεπλούτηκ' ἐξαπίνης; ὦ πεπόμφαμεν,
Καὶ τοι

ACTVS II. SCENA II.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS, CHORVS.

VT vos iubeam ſaluere, ô populares mei,
Inſipida & obſoleta ſalutatio mihi
Videtur. Itaq; ſaluto more vos nouo:
Et obuijs vlnis amplector: quòd animis
Tàm propenſis pleno huc aduentatis gradu,
Minimeq; remiſſo. Quod nunc reliquũ eſt, date operam,
Vt etiam in cæteris præſtò adſitis mihi:
Plutumq; mecum vnà aſſeruetis ſeriò.
CHO. *Bono animo es, nam talem me ſocium ſenties,*
Vt alterum Martem videre te putes.
Si enim in conuentibus propter teruncium
Subinde altercamur: certè indignum ſiet,
Ipſum Plutum è manibus cuiquam dimittere.
CH. *At enim video huc & Blepſidemum accedere:*
Certum eſt & ex inceſſu propero, & celeri gradu,
Quòd iam aliquid de iſthoc reſciuit negotio.

ACTVS II. SCENA III.

Senarij.

BLEPSIDEMVS CHREMYLVS.

QVid hoc rei obſecro? aut vnde & quomodo meus
Chremylus tam ſubitò ſit dives? non crederem:

Tamen

ACTVS II. SCENA II.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS, CHORVS.

VT vos iubeam ſaluere, ô populares mei,
Inſipida & obſoleta ſalutatio mihi
Videtur. Itaq; ſaluto more vos nouo:
Et obuijs vlnis amplector: quòd animis
Tàm propenſis pleno huc aduentatis gradu,
Minimeq; remiſſo. Quod nunc reliquũ eſt, date operam,
Vt etiam in cæteris præſtò adſitis mihi:
Plutumq; mecum vnà aſſeruetis ſeriò.
CHO. *Bono animo es, nam talem me ſocium ſenties,*
Vt alterum Martem videre te putes.
Si enim in conuentibus propter teruncium
Subinde altercamur: certè indignum ſiet,
Ipſum Plutum è manibus cuiquam dimittere.
CH. *At enim video huc & Blepſidemum accedere:*
Certum eſt & ex inceſſu propero, & celeri gradu,
Quòd iam aliquid de iſthoc reſciuit negotio.

ACTVS II. SCENA III.

Senarij.

BLEPSIDEMVS CHREMYLVS.

QVid hoc rei obſecro? aut vnde & quomodo meus
Chremylus tam ſubitò ſit dives? non crederem:

Tamen

Καί τοι λόγῳ γ' ἰὼ, νὴ τὸν Ἡρακλέα, πολύς,
Ἐπὶ τοῖσι χυρείοισι τῶν καθημένων.
Ὡς ἐξαπίνης αὐὴρ γεγένηται πλούσιος.
Ἔπειν δέ μοι τοῦτ' αὐτὸ θαυμαστόν; χ' ὅπως,
Χρηστόν τι πράττων, τοὺς φίλους μεταπέμπεται.
Οὔκουν ὑπηρέτου τι πρᾶγμ' ἐργάζεται.
Χρ. Ἀλλ' οὐδὲν ἀποκρύψας, ἐρῶ μὰ τοὺς θεούς.
Ὦ Βλεψίδημ', ἄμφνον ἢ χθὲς ἐπράττομεν:
Ὡς τε μετέχειν ἔξεστιν, εἰ γὰρ τῶν φίλων.

Βλ. Γέροντας δ' ἀληθῶς, ὡς λέγουσι, πλουσίους;

Χρ. Ἔσομαι μὴ οὐ σὺ αὐτίκα μάλ': ἰὼ θεὸς θέλῃ.
Ἔνι γὰρ τις εἶναι κίνδυνος τῷ πράγματι.

Βλεψ. Ποῖός τις; Χρεμ. οἷος; Βλ. λέγ' ἀΰσας, ὅ, τι φήις ποτε.

Χρ. Ἢ μὴ καλῶς ἐπράξαμεν, εὖ πράττειν ἀεί:
Ἢν δὲ σφαλῶμεν, ὑπερβαλόντως ἅπαν.

Βλ. Τί δῆτα πονηρὸν φαίνεται τὸ φορτίον:
Καί μ' ὃν ἀρέσκει. τό, τε γὰρ ἐξαίφνης ἄγαν
Οὕτως ἁπλοῦν τι πλουτεῖν, τό τ' αὖ δεδοικέναι:
Πρὸς ἀνδρὸς ὃν δὲν ὑγιὲς ἐσειργασμένου.

Χρεμύλ. Πῶς δ' οὐδὲν ὑγιές; Βλεψίδ. εἴ τι κεκλοφὼς νὴ Δία,
Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον
Παρὰ τοῦ θεοῦ: κἄπειτ' ἴσως σοι μεταμέλει,

Χρ. Ἄπολλον ἀποβόπαγε: μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.

Βλ. Παῦε.

Tametsi in conſtrinis ſermo de hac re frequens,
Mehercule erat hominum, illîc deſidentium:
Quòd ille repentè factus ſit ditiſſimus.
Hoc autem mihi plane nouum & mirum accidit:
Quod fortunatior factus, amicos vocat.
Næ, contra Patriæ conſuetudinem hoc agit.
CH. *Nihil cælabo hominem: ſed rem ipſam proloquar.*
O Blepſideme, hodiè multò præclariùs,
Ac meliùs nobiſcum omnibus agitur, quàm heri.
Cuius ego rei te participem fieri volo.
Nam tu vnus ex amicorum numero es mihi.
BL. *Es nè autem verè, vt aiunt, tàm diues modò*
Factus? CH. *Ero iam ſtatim, modò Deus annuat.*
Nam facinus tantum non fit ſine periculo.
BL. *Quónã periculo?* CH. *Hoc nimirũ.* BL. *Dic obſecro.*
Et vt occepiſti, ſic tandem perge eloqui.
CH. *Si rem pulcrè explicatam dederimus: de hinc*
Perpetuò erimus fortunati, & proſperrimè
Agemus: ſin autem decepti, ſpe irrita,
Exciderimus, penitiſſimè periuimus.
BL. *Iſthuc graue omninò apparet: mihi non placet.*
Nam & ſic repentè ditari, & hæc interim
Metuere, hominis eſt, qui nihil admiſit boni.
CH. *Quomodo nihil boni?* BL. *Si tu furatus es*
Aurum, vel argentum, ex fano hoc Apollinis:
Vnde modò proripis: & nunc facti pœnitet.
CH. *Iſthuc Apollo me prohibeat: ego nihil*

Quicquam

Βλ. Παῦσαι φλυαρῶν ὦ ἀγάθ'. οἶδα γὰρ σαφῶς.
Χρ. Σὺ μηδὲν εἰς ἐμ' εἰσονόησοι τοιοῦτο. Βλ. φεῦ,
Ὡς ὑδὲν ἀτεχνῶς ὑγιές' ὄσιν οὐδενός:
Ἀλλ' εἰσὶ δ' κέρδους ἅπαντες ἥττονες.
Χρ. Οὔτοι μὰ τὼ Δήμητρ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
Βλ. Ὡς πολὺ μεθέστηκ', ὢν πρότερον εἶχε τρόπων.
Χρ. Μελαγχολᾷς ὦ ἄνθρωπε, νὴ τὸν ἥλιον.
Βλ. Ἀλλ' ὑδὲ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κτὶ χώραν ἔχει:
Ἀλλ' ἔστιν' ὅπιδηλόν τι πεπανουργικότι.
Χρ. Σὺ μ' οἶδ' ὅ χρώζεις; ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος,
Ζητεῖς μεταλαβεῖν. Βλεψίδ. μεταλαβεῖν ζητῶ; πίνος;
Χρ. Τόδ' ὄσιν ὑ τοιοῦτον, ἀλλ' ἕτερος ἔχον.
Βλεψίδ. Μῶν ὑ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; Χρεμ. κακοδαιμονᾷς.
Βλ. Ἀλλ' ὑδὶ μὰ τὼ ἀπεστέρηκας γ' ὑδένα;
Χρεμύλ. Οὐδῆτ' ἔγωγ'. Βλεψίδ. Ὦ Ἡράκλεις: φέρε, ποῖ τις οὖν
Τράπηται; Ἆληθὲς γὰρ οὐκ ἐθέλεις φράσαι.
Χρ. Κατηγορεῖς γὰρ, πρὶν μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.
Βλ. Ὅταν. ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
Ἐθέλω διαπράξαι πρὶν πυθέσθαι τὴν πόλιν:
Τὸ τόμ' ὀπιβύσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων.
Χρ. Καὶ μὰ τὼ φίλω γ' αἴ μοι δοκῇς, νὴ τὼς θεούς:
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας γε λογίσασθαι δώδεκα.
Βλ. Ὁρῶ πιν' ὀπὶ τοῦ βήματος καθεδούμενον,

Ἱκετη-

Quicquam commiſi tale hîc vnquam, per Iouem.
BL. Deſiſte nugari, bone vir: noui palàm.
CH. Noli, obſecro, de me ita malè ſuſpicarier.
BL. Deus bone, vt nihil quicquam ſani eſt & vſpiam:
Adeoq; omnes ad vnum lucro ſeruiunt.
CH. Non tu ſat mihi ſanus videre, per Deum.
BL. Quàm longè à priſtinis receſſit moribus!
CH. Per cœlum, mi vir, atra te bilis agitat.
BL. Sed neq; vultum ſatis fixum habet: & mobiles
Oculi, veteratorium animum palàm arguunt.
CH. Noui iam, quò tu hæc crocites: vt mei ſcilicet
Furti, ſi quod commiſerim, partem auferas.
BL. Ego vt partem auferam? cedò cuiuſnám rei?
CH. Hoc nõ ita eſt: nam ego quod ago, lõgè aliter ſe habet.
BL. Num tu non es furatus, ſed tantummodò
Rapuiſti? CH. Laruæ te atq; intemperiæ agitant.
BL. At neq; quenquam circumueniſti fraudibus?
CH. Non certè. BL. ö Hercules, quónam ſe quiſpiam
Vertat, ſi tu verum non vis faterier?
CH. Quia tu me damnas, antequam rem noueris.
BL. At ego, bone vir, negotium hoc modico tibi
Sumptu effectum dabo: & priuſquam ciuibus
Innoteſcat, iam rabularum os pecunia
Probè obturabo. CH. atqui per Deos, tu mihi
Talis videre amicus: qui ſi tres minas
Expoſueris, repetiturus ſis duodecim.
BL. Virum ego mi videre videor, qui ſupplicem

Ἱκετηρίαν ἔχοντα, μετὰ τῶν παιδίων
Καὶ τῆς γυναικός: ἡ δὲ λοίσονται' αὖπικρις
Τῶν Ἡρακλειδῶν δι' ὅπου, τὴν Παμφίλην.
Χρ. Οὐκ', ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς μόνους
Ἐγώ', καὶ τοὺς δεξιοὺς καὶ σώφρονας
Ἀπαρτὶ πλουτῆσαι ποιήσω. Βλ. τί σὺ λέγεις;
Οὕτω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; Χρ. οἴμοι τῶν κακῶν,
Ἀπολεῖς. Βλ. σὺ μ' οὖν σεαυτὴν, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Χρ. Οὐδὴτ'. ἐπεὶ τὸν Πλοῦτον, ὦ μοχθηρὲ σύ,
Ἔχω. Βλ. σὺ Πλοῦτον; ὁποῖον; Χρ. αὐτὸν τὸν θεόν.
Βλ. Καὶ ποῦ 'στιν'. Χρ. ἔνδον. Βλ. πῶς; Χρ. παρ' ἐμοί. Βλ. παρὰ σοί;
Χρ. πάνυ.
Βλεψ. Οὐκ, ἐς κόρακας; Πλοῦτος ὢν δημόσιος; Χρ. νὴ τοὺς θεούς.
Βλ. Λέγεις ἀληθῆ; Χρ. φημί. Βλ. πῶς δ' ἔτι;
Χρ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ. Βλ. τὸν θαλάττιον λέγεις.
Χρ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
Βλ. Εἶτ' οὐ ξυναπέμπεις καὶ πρὸς ἡμᾶς τοὺς φίλους.
Χρ. Οὐκ ἔτι πω τὰ πράγματ' ἐν τούτῳ. Βλ. τί φής;
Οὐ τῷ μεταδοῦναι. Χρ. μὰ Δι' ἀλλὰ θρῶτα. Βλ. τί;
Χρ. Βλέψαι ποιῆσαι νόω. Βλ. τίνα βλέψαι φέρεις;
Χρ. Τὸν Πλοῦτον: ὡς τὸ πρότερον ἐνίγε τῷ βίῳ.
Βλ. Τυφλὸς γὰρ ὄντως ἦν. Χρ. νὴ τὸν ἡλιον.
Βλ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ', ὡς ἔμ' ἦλθεν οὐδὲ πώποτε.
Χρ. Ἀλλ', ὦ θεοὶ θέλουσι, νῦν ἀφίξεται.
Βλ. Οὐκοῦν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἐχρῆν τινα;
Χρ. Τίς δῆτ' ἰατρὸς ἦν νῦν ἐν τῇ πόλει;

Οὔτε

Oliuæ ramum gestitans, cum liberis
Et vxore ad tribunal sedebit: &
A Pamphili Heraclidis, si quis conferat,
Ne tantillum quidem, vlla in parte differet.
CH. *Nequaquam homo impurissime, sed tantùm bonos*
Ego, & gnauos, & frugi reddam diuites.
BL. *Quid ais? adeóne multa suffuratus es?*
CH. *Ah enecas.* BL. *tu teipsum, vt mihi videre.* CH. *non*
Herclè, quandoquidem ego Plutũ ipsum, ô scelerũ caput,
Domi habeo. BL. *Túne Plutum? quẽ Plutũ?* CH. *Deũ.*
BL. *Vbi is est?* CH. *intus.* BL. *vbi?* CH. *apud me.*
BL. apud te? CH. *scilicet.*
BL. *Abi in malam rem: num nam apud te Plutus est?*
CH. *Ita me Dij ament.* BL. *Veráne hæc?* CH. *Verissima.*
BH. *Per Vestam?* CH. *Per Neptunũ.* BL. *num marinũ?*
Dico: & sic est alter Neptunus per alterum.
BL. *Annón etiam ad amicos transmittes tuos?*
CH. *Res nondum eò redijt.* BL. *quid ais? an nondum eò*
Res redijt, vt Plutus aliò tradatur? CH. *haud*
Dum per Iouem, sed oportet prius. BL. *quid prius?*
CH. *Visum restituere.* BL. *cui restituere? dic age.*
CH. *Pluto, & talem omnino, qualem prius habuit.*
BL. *Vtrum ille verè cæcus est?* CH. *ita per Deos.*
BL. *Non temerè est ergo, quòd ad me nunquã venerit.*
CH. *At iam porrò veniet, Dijs volentibus.*
BL. *An non oportet medicum aliquem huc adducere?*
CH. *Quis hac in vrbe sit medicus? vbi medicis*

Οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς, οὐδέν ἐστ', οὔθ' ἡ τέχνη.
Βλ. Σκοπῶμεν. Χρ. ἀλλ' οὐκ ἔστιν. Βλ. οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
Χρ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὅσῳπάλαι παρεσκευαζόμην
Ἐγώ: καλεῖν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῦ
Κεφάτιόν ἐστι. Βλ. πολὺ μὲν οὖν, νὴ τοὺς θεούς.
Μή νυν ἀφάτρις: ἀλλ' ἄϊττε φράτορων ἕνεκα.
Χρ. Καὶ δὴ βαδίζω. Βλ. ποῦ δῆτα νυνί. Χρ. τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τετάρτη.

Τετράμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Ὦ θερμὸν ἔργον, καὶ νόσιον καὶ θαυμάσιον,
Τολμῶντε δρᾶν ἀνθρωπαείως καὶ δαιμονίως:
Ποῖ ποῖ; τί φεύγετον; ὑμμένετον; Χρ. Ἡράκλεις.
Πε. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακοὺς κακῶς.
Τόλμημα γὰρ τολμᾶτον, οὐκ ἀναστετόν.
Ἀλλ' οἷον οὐδεὶς ἄλλος οὐδέπω ποτε,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπος, ὥστ' ἀπολώλατον.
Χρ. Σὺ δ' εἶπέ; ὡς ἀρὰ μὴ γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς.
Βλ. Ἴσως Ἑλληνές ἐστιν ἐκ τραγῳδίας.
Βλέπει γέτοι μανικόν τι καὶ τραγῳδικόν.
Χρ. Ἀλλ' οὐκ: ἔχει γὰρ δᾷδας. Βλ. οὐκ ἂν κλαύσεται.
Πε. Οἵεσθε δ' εἶναί τινά με; Χρ. πανδοκεύτριαν,
Ἡλεκτρόπωλιν. ὦ γὰρ ἀνθρωπουτονί

Ἐνέκρα-

Neq; præmium est vllum, neq; magni ars ipsa fit?
BL. Videamus. CH. at non est. BL. neq; videtur mihi.
CH. Haud vllus est, me hercle: sed, quod dudum ego
Apud me pensitabam, id longè erit optimum,
Vt in templum ducamus Æsculapij,
BL. Ita per Deos: atq; ideo ne moram trahe:
Et, vt aliquid perficias, da operam sedulò,
CH. Isthuc eo. BL. propera ocyus. CH. at hoc ipsum ago.

ACTVS II. SCENA IIII.

Senarij Iambici.

PAVPERTAS, CHREMYLVS, BLEPSIDEMVS.

O Facinus audax, impium & nefarium,
Vos facere aggressi homunciones pessimi:
Quò, quò? quid fugitis? annón restitabitis?
CH. Proh Hercules. PA. ego pol malè vos perdã males.
Nam facinus ausi estis facere intolerabile:
Quale neq; vllus Deorum, neque mortalium
Quisquam antehac ausus fuit vllo seculo:
Qua propter ambo perijstis nunc illico?
CH. Quæ tu es mulier? nam mihi videre lurida.
BL. Fortasse Erinnys est, aliqua ex Tragœdia:
Quia vultum præse fert furialem atq; Tragicum,
CH. At non gestat faces. BL. ideo pœnas dabit.
PA. Quam vos putatis me esse? CH. cauponariam,
Aut venditricem ouorum: alioqui non ita

Ἐνέχραγες ἡμῖν, οὐδὲν ἠδικημένη.
Πε. Ἀληθές. ὦ γὰρ ἥδιστα δεδράκαλον,
Ζητοῦσ' ἐκ πάσης μ' ἐχθαλεῖν;
Χρ. Οὐκοῦν σοὶ τοὐπίλοιπόν σοι τὸ βάραθρον γίνεται.
Ἀλλ' ἧπερ εἶ, λέγε μοι ἐκεῖσ' αὐτίκα μάλα.
Πε. Ἥ σοφὸν ποιήσω τήμερον δοῦναί δίκην,
Ἀνθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον ἐνθένδ' ἀφανίσαι.
Βλ. Ἆρ' ὄστιν' ἡ καπηλὶς ἢ 'κ τῶν ψητόνων,
Ἡ ταῖς κοτύλαις ἀεί με ξηλυμαίνεται;
Πε. Πενία μοι οὗ, ἥ σφῶν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
Βλ. Ἄναξ Ἄπολλον, καὶ θεοί· ποῖ πις φύγοι;
Χρ. Οὗτος, τί δρᾷς, ὦ δυσμενέστατον σύμβιον,
Οὐ καταμενεῖς; Βλεψ. Ἥκιστα πάντων. Χρεμ. οὐ μενεῖς;
Ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φεύγουσιν μίαν;
Βλ. Πενία γὰρ ὄστιν, ὦ πόνηρ· ἧς οὐδαμοῦ
Οὐδὲν πέφυκε ζῷον ἐξωλέστερον.
Χρεμύλ. Σῆθ', ἀντιβολῶ σε, σῆθι. Βλεψ. Μὰ Δί', ἐγὼ μὴν οὔ.
Χρ. Καὶ μὴν λέγω, δυνατὸν ἔργον κἀπὸ πολὺ
Ἔργων ἁπάντων ἐργαζόμεθ'· εἰ δὲ θεὸν
Ἔρημον ἀπολιπόντε ποι φευξόμεθα,
Τῶνδὶ δεδιότε, μὴ δὲ ξυμμαχήσομεν.
Βλ. Ποίοισιν ὅπλοις, ἢ δυνάμει πεποιθότες.
Ποῖον γὰρ ὄφεκα, ποίαν ἀσπίδα,
Οὐκ ἐνέχυρον πίθοιν' ἡμιαφωτάτην;

Χρ. Θάρ-

Fueras in nos debacchatura: cùm tibi
Nulla vnquam à nobis illata sit iniuria.
PA. *Scilicet annón hæc iniuria grauissima:*
Quòd cogitatis me eijcere omnibus locis?
CH. *Imo tibi Barathrum est reliquum. Sed tu, quæ sies,*
Age ac dudum nobis te oportet dicere.
PA. *Quæ vobis promeritas pœnas hodiè inferam:*
Quòd me cupitis de medio insontem tollere.
BL. *Quid si hæc foret ista, de fœdis mulierculis,*
Quæ in hac cauponatur vicinia: & suis
Cotylis iniquis semper imponit mihi?
PA. *Paupertas ego sum, paupertas: vestras domos*
Quæ multos iam annos, vobiscum seruo, & colo:
BL. *O Phœbe Apollo, ô Dij, quò quis profugiat hinc?*
CH. *Heus tu quid agis? ô timidissimum animalculum,*
Non restitas? BL. minimè omnium. CH. non restitas
Inquam? quid hoc? duósne viros mulierculam
Vnam fugitare? BL. quia enim Paupertas ea est:
Qua non aliud vsquam animal pestilentius.
CH. *Mane, obsecro, mane. BL. non maneo per Iouem.*
CH. *At tibi ego dico: rem faciemus omnium*
Turpissimam: si intus deserto isthoc Deo,
Metu mulierculæ profugiamus aliò:
Neq; fortiter eam oppugnemus. BL. quibus obsecro
Armis, aut qua nam freti virtute, Chremyle?
Nam quas loricas, quos clypeos hæc sordida
Mulier, non pridem alijs opposuit pignori?

Χρ. Θάῤῥει μόνον γὰρ ὅτι (οἶδ') ὁ θεὸς, ὅπι
Τροπαῖον αἰαστήσαιτο τῶν ταύτης δόπων.
Πε. Γρύζειν δὲ χ' ὁλμᾶτον, ὦ καθάρματε,
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δῆτα δρῶντ' εἰλημμένῳ;
Χρ. Σύ δ', ὦ κάκιστ' ἀπολυμένη, τί λοιδορεῖς
Ἡμῖν τοσοῦτον, ὑδ' ὁπουοῦν ἀδικουμένη;
Πε. Οὐδὲν γὰρ, ὦ τοὺς τῶν θεῶν, νομίζετε
Ἀδικεῖν με, τ' Πλοῦτον ποιεῖν πάροιθε μὲν
Βλέψαι πάλιν; Χρ. τί οὖν ἀδικοῦμεν τοῦτό σε:
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις ποιοῦμεν ἀγαθόν.
Πε. Τί δ' ἂν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ'; Χρεμύλ.
ὅ,τι;
Σὲ τοῦτον ἐκβαλόντες ἐκ τ' Ἑλλάδος.
Πε. Ἐμ' ἐκβαλόντες; καὶ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν ἐργάσασθαι μεῖζον ἀνθρώπους; Χρ. ὅ,τι;
Εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, ὃπιλαθοίμεθα.
Πε. Καὶ μὴν τοιοῦτον σφῶν ἐθέλω δοῦναι
λόγον
Τὸ τοῦτον αὐτοῦ: κἂν μὴ ἀποφλύω, μόνῳ
Ἀγαθῶν ἁπάντων οὖσαν αἰτίαν ἐμὲ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τε ζῶντας ὑμᾶς. εἰ δὲ μή;
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ,τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ.
Χρ. Τυπὶ σὺ λοιμᾶς, ὦ μιαρωτάτη, λέγεις;
Πε. Καὶ σύ γε διδάσκεις: πάνυ γὰρ οἰμαρδίως
Ἅπαντ' ἀμαρτάνουσά σ' ἀποδείξειν ἐγώ:

Εἰ τοὺς

CH. *Bono animo es: solus hic Deus (quod sat scio)*
De moribus huiusce, tropæum mox eriget.
PA. *Etiámne audetis hiscere, vos piacula?*
In ipso deprehensi facinore pessimo?
CH. *Quid tu nos, pessimè perdita, conuitijs*
Aggredere, ne tantillum passa iniuriæ?
PA. *Proh dij immortales, nihílne iniuriæ*
Mihi fieri putatis: si Pluto suum
Visum restituere tantopere conemini?
CH. *Quam tu hinc accipis iniuriam, si, quod hominum*
Generi vniuerso conferat, nos quærimus?
PA. *Quid vos excogitetis, in rem hominum, boni?*
CH. *Quid? si te primùm eiecerimus è Græcia.*
PA. *Méne eieceritis? at quodnam maius malum,*
Quàm hoc ipsum possitis generi hominum dare?
CH. *Quódnam? si hoc ipsum, quod iam facturi sumus.*
Segnius aggredimur, & incepti obliuiscimur.
PA. *Atqui ego rationem de hac re vobis reddere*
Volo, & demonstrare hoc loco, quòd sola ego
Vobis bonorum quorumcunque causa sim:
Neq; alius, quàm mei vnius beneficio,
Vos hanc vitam degatis: sin minus: agite,
Vt vultis: & de me pro lubitu statuite.
CH. *Hoccíne tu dicere audes impurissima?*
PA. *Modò tu doceri te sinas. Confido ego*
Per facile mihi fore, vt commonstrem, te procul
A via aberrare, situ iustos diuites

Εἰ τὰς δικαίους φὴς ποιήσειν πλουσίους.
Βλ. Ὦ τύμπανα καὶ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;
Πε. Οὐ δεῖ σχετλιάζειν καὶ βοᾶν, πρὶν ἂν μάθῃς.
Βλ. Καὶ πῶς δύναιτ' ἄν μὴ βοᾶν, ἰὰ, ἰού,
Τοιαῦτ' ἀκούων; Πε. ὅστις ὀρθὴν εὖ φρονῶν.
Χρ. Τί δῆτά σοι πέμψ' ὀπίσω γράψω τῇ δίκῃ,
Ἑαυτὸν ἀλῶς. Πε. ὃ, τι σοι δοκεῖ. Βλ. καλῶς λέγεις.
Πε. Τὸ γὰρ αὐτὸ γ' ἂν πάθοις καὶ σοφῶ δεῖ παθεῖν.
Βλ. Ἱκανοὺς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν;
Χρ. Ταύτην γε. νῶν δὲ δὺ' ἀποχρήσουσιν μόνω.
Πε. Οὐκ ἂν φθαίης τοῦτο πράττων. ἢ πίν' ἂν
Ἔχει τις ἂν δίκημον αὐτὸ πεῖν ἔπι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκιὴ πέμπη.

Τετράμετροι Καταληκτικοὶ, Ἀναπαιστικοὶ, Ἀεισοφάνεοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Ἀλλ' ἤδη χρὴν πολέμου ὑμᾶς σοφὸν ὧν νικήσετε τινδί,
Ἐν τοῖσι λόγοις αὖ πολέμοντες: μαλακὸν δ' ἐνδώσετε μηδέν. (μοίως,
Χρ. Φανερὸν μὴν ἔγωγ' οἶμαι γνῶναι, τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁ-
Ὅπη τοὺς χρηστοὺς τῶν ἀνθρώπων εὖ πράττειν, ἔστι δίκαιον:
Τοὺς δὲ πονηροὺς καὶ τοὺς ἀθέους, τοὐπὶ τοῦτ' ἀναντία δήπου.
Τοῦτ' οὖν ἡμεῖς ὀπιθυμοῦντες, μόλις εὕρομὲν ὡς τε γενέσθη,

Βούλημα

Velis efficere. BL. *ô Cyphones, ô tympana,*
Vbi estis vos? nihilne mihi succurritis?
PA. *Non æquum est clamitare & indignarier,*
Priusquam, vt res sese habeat, rectè didiceris.
BL. *Et quis possit non exclamare, heu, heu mihi,*
Si ista audiat? PA. *non clamet, qui rectè sapit.*
CH. *Sin succumbas, quam tibi mulctam irrogauero?*
PA. *Quamcunq; lubuerit.* BL. *rectè sanè hoc ais.*
PA. *At enim si vos vincamini, multam mihi*
Eandem dabitis. BL. *viginti mortes satin?*
CH. *Huic satis: at nobis solæ sufficiunt duæ.*
PA. *Causam haud potestis dicere, quin faciatis hæc:*
Aut aliquis habeat, quod iustè opponat mihi?

ACTVS II. SCENA V.

Octonarij Catalectici, Anapæstici, Aristophanij.

CHORVS, CHREMYLVS, BLEPSIDEMVS, PAVPERTAS.

IGitur nunc seria proferte, & veris rationibus illi
Obsistite, quò vincatis: neq; quicquã admiscete iocosum.
CH. *Principiò hoc omnibus ex æquo puto perspicuum & manifestum:*
Quòd fas sit & æquum, frugi homines rebus gaudere secundis,
Prauos ex aduerso & sceleratos, fortuna premi iniqua.
Igitur hoc nos perpendentes, aliquando vt fiat, honestam

Βούλημα καλὸν, κ᾽ γενναῖον, καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον.
Ἢν γὰρ ὁ Πλοῦτος νυνὶ βλέψῃ, καὶ μὴ τυφλὸς ὢν τυγχάνῃ,
Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων βαδιεῖται: κ᾽ οὐκ ἀπολείψει.
Τοὺς δὲ πονηροὺς κ᾽ τοὺς ἀθέους φευξεῖται: κἄτα ποιήσει
Παύτας πενήτας κ᾽ πλουσίους ἅπαντας, τὰ τοιαῦτα σέβοντας.
Καί τοι λέγε τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι πότ᾽ ἄμεινον;
Βλεψ. Οὔτις ἐγώ σοι λέγω μάρτυς: μηδὲν ταύτῃ γ᾽ ἀνθρώπῳ.
Χρ. Ὡς μὲν γὰρ νυνὶ ἡμῖν ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις διάκειται,
Τίς ἂν οὐχ ἡγοῖτ᾽ εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ᾽ ἔτι μᾶλλον;
Πολλοὶ μὲν γὰρ τ᾽ ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροί,
Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι. πολλοὶ δ᾽ ὄντες πάνυ χρηστοί,
Πεινῶσι κακῶς, καὶ πτηνῶσι, μετὰ σοῦ τε τὰ πλεῖστα σιτοῦνται.
Οὐκοῦν εἶναί φημι, εἴ πᾶσι ταῦτ᾽, ὦ βλέψῃ ποθ᾽ ὁ Πλοῦτος,
Ὁδόν: ὦ πὶν᾽ ἰὼν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθ᾽ αὖ μείζω ποιήσειεν.
Πε. Ἀλλ᾽ ὦ πάντων ῥᾳστ᾽ ἀνθρώπων αἰαπτάθετ᾽ οὐχ ὑπομένω,
Δύο θρεσβύτα, ξυνθιασώτα δ᾽ λαρεῖν κ᾽ θεραπαίνω:
Εἰ τοῦτο γένοιθ᾽, ὃ ποθεῖθ᾽ ὑμεῖς, οὔ φημ᾽ ἂν λυσιτελεῖν σοφῶν.
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, ξυνέμειέτ᾽ ἴσον ἑαυτῷ,

Οὔτε

Rationẽ inijmus, generoſam, atq; ad opus hoc perficiũdũ
Vtilem & aptã: nã ſi Plutus nũc viſum oculosq; receptet,
Neq; cæcus oberret: apud frugi tantùm diuertet, eosq;
Nunquam deſeret: at prauos & ſceleratos negliget: atq;
Hinc fiet, vti omnes frugi & amãtes pietatis locupletet.
Quo cõſilio, cedò quis hominum melius excogitet vllum?
BL. *Nemo profectò: nam me tibi teſtem do: ex hac quæ-*
re noli. *(penderit: annon*
CH. *Etenim ſi hominũ vitam, vt nunc eſt, quis ſecum ex-*
Quandam inſaniã, & vt dicã veriùs, extremã reputabit
Eſſe miſeriam? Nam hodiè bona pars hominũ praua &
ſcelerata
Diuitijs per fas atq; nefas, corrafis, affatim abundat:
Multi autem iuſti & probi inopia atque fame preſſi, ma-
lè vitam:
Peragunt: & tecũ, Paupertas, nullo nõ tempore degũt.
Itaq; vnã hanc eſſe viam puto: quàm ſi oculis, eat ille re-
ceptis:
Genus humanũ maioribus accumulauerit emolumentis.
PA. *O homines perfacilè, præ alijs, huc illecti, vt nihil vſ-*
quam
Sani inceptetis: duo vetuli, deliri atque hallucinantes:
Socij nugarũ & fraudum: ſi, quod vos ſumma cupitis vi,
Contingat: non video, quî nam in rem hoc veſtram cede-
re poſſit.
Quoniam ſi Pluto viſus reddatur: ſeq; omnibus ille
Ex æquo diſtribuat: & communis velit omnibus eſſe:

Tum

Οὔτε τέχνῃ αὖ τῶν ἀνθρώπων, οὔτε Σοφίαν μελετῶν
Οὐδείς, ἀμφοῖν γ' ὑμῖν τούτοιν ἀφανιοθέντοιν, ἐθελήσῃ
Τὶς χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ ξοανοποιεῖν,
Ἢ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλωτεῖν, ἢ σκυτοδεψεῖν,
Ἢ γῆς ἀρόσοις ῥήξας δάπεδον, καρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι;
Ἢ ἑξῆς ζῆν ἀρχοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμέλουσιν;
Χρ. Λῆρον, λῆρεις. Ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ' ὅσα νυὶ κατε-
λέξας, (ξας;
Οἰθεράποντες μοχθήσουσι. Πε. πόθεν οὖν ἔξεις θεράπον-
Χρ. Ὀνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. Πε. πῖς δ' ἔστ' ἀργυρῶνιος
πωλῶν: (νος πῖς
Ὅστις ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχει; Χρ. κερδαίνειν βουλόμε-
Ἔμπορος ἥκων ἐκ Θετταλίας ἢ δι' πλείστων ἀνδραπο-
διστῶν.
Πε. Ἀλλ' οὐδ' ἔστ' ἀργυρῶνιος ἀπάντων οὐδείς, οὐδ' ἀνδρα-
ποδιστής, (ἐθελήσῃ
Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. πῖς γὰρ πλουτῶν,
Κινδυνεύων περὶ ψυχῆς τῆς αὐτοῦ, τοῦτο ποιήσαι.
Ὥστ' αὐτὸς ἀρουῶ ἐπαναγκασθείς, καὶ σκάπτειν τἄλλά
τε μοχθεῖν,
Ὀλιγωρότερον τρίψεις βίοτον πολὺ τοῦ νῦν. Χρ. ἐς κεφα-
λίωσοι. (σονται:
Πε. Ἔπι δ' οὐχ ἕξεις ὅτ' ἐν κλίνῃ καθαρθεῖν: οὐ γὰρ ἐ-
Οὔτε κάπνισιν. πῖς γὰρ ὑφάνῃ ἐθελήσῃ χρυσίου ὄντος;
Οὔτε μύροισι μυείσαι ταχέως, ὁπόταν νύμφιν ἀγάγη-
θον: (φων.
Οὔθ' ἱματίων βαπτῶν δαπάνας κοσμήσαι ποικιλομόρ-

Καί τοι

Tum neq; doctæ artes, neq; disciplinæ ex mortalibus vllæ
Fuerint curæ. Deletis autem per vos artibus, atque
E vita hominum sublatis: quis quæso ferrũ fabricabit?
Quis naues compinget? quis sutor eris? quis plaustra pa-
rabit?
Quis coriũ incîdet? quis pelles tinget? quis cõteget ædes?
Quis arabit terram? quis fructus demetet & in horrea
conaet?
Siquidem vobis ita securis & inertibus esse licebit.
CH. *Nugaris, nam hæc quæ modò nobis enumerasti, o-*
mnia serui
Perficient. PA. *Vnde autem tibi serui?* CH. *illos mer-*
cabimur. PA. *at quis*
Vendet primùm, cui non minor argenti vis, quàm tibi
prompta.
CH. *Aliquis lucri cupidus mercator, peregrè è Thessaliæ*
ad nos
Proficiscens, à plagiarijs atq; propolis mancipiorum.
PA. *At neq; plagarij erũt: siquidẽ tua, quã dicis, ratio sit:*
Nam quis locuples hoc faciat proposito discrimine vitæ?
Itaq; tute fodere, arare, & cætera vitæ munia obire (hæc
Cogêris, multoq; miserior, quàm nũc eris. CH. *in caput ist-*
Mala tuum recidant. PA. *Sed neq; tum in lecto (quia nõ*
erit vllus)
Neq; tapetibus es dormiturus: quis enim stragula texat,
Cui nummorũ satis est? neq; itẽ vnguentis olim pretiosis
Delibuti, neq; sumptuosè tinctis gradiemini amicti
Vestibus,

Καί τοι τί πλέον πλουτεῖν ὅτι, πάντων τούτων ἀπορῶν γε;
Παρ' ἐμοῦ δ' ἔστιν ταυτ' εὔπορα πάνθ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον. ἐγὼ γὰρ
Τὸν χρηστέχνην, ὥσπερ δέσποινα, ἐπαναγκάζουσα καθῆμαι,
Διὰ τὴν χρείαν, καὶ τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν βίον ἕξει.
Χρ. Σὺ γὰρ ἂν ποιήσαι τί δῆτ' ἀγαθὸν, πλὴν φῴδων ἐκ βαλανείου,
Καὶ παιδαρίων ἐκκοπτόντων, καὶ χαϊδίων κολοσυρτόν,
Φθειρῶντ' ἀριθμὸν, καὶ κωνώπων καὶ ψυλλῶν: ὃ δὲ λέγουσι
Ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἃ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν αἰωροῦσιν,
Ἐπεγείρουσαι καὶ φεύγουσαι, πτήσεις: ἀλλ' ἐπανίσω.
Πρὸς δέ γε τούτοις, αὖθ' ἱματίου μὴν ἔχειν ῥάκος, αὖτε δὲ χλίνης
Σπάδα σχοίνων, χόρεων μεστήν. ἢ τοὺς εὔδοντας ἐγείρει:
Καὶ φορμὸν ἔχειν αὖτε κάπτειν: αὖτε δὲ περὶ κεφαλαίῳ
Λίθον εὐμεγέθη περὶς τῇ κεφαλῇ: σιτεῖσθαι δ' αὖτε μὴν ἀρτῶν
Μαλάχης πόρτοις: αὖτε δὲ μάζης, φύλλ' ἰσχνῶν ῥαφανίδων,
Αὖτε δὲ πεφάνους, ῥάμνῳ κεφαλὴν καταγόντα: αὖτε δὲ μάκελλαν,
Πιθάκνης πλευρὰν, ἀρόσων ἦαν καὶ ταύτην. ἄρα γε πολλῶν
Ἀγαθῶν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀποφαίνω' αἰτίαν οὖσαν;
Πε. Σὺ μὴν οὐ τὸν ἐμὸν βίον εἵρηκας; τὸν πλουτῶν δ' ὑπερχρούσω.

Χρ. Οὐκοῦν

Vestib. vbi domũ duxeritis sponsam. Quæ si omnia vobis
Desint: quomodo pro diuitib. censebimini atq; opulentis?
A me autem ista omnia, quorumcunq; modò vestrum in-
diget vsus,
In promptu vobis adsum. nãe ego opificẽ, velut i imperiosa
Domina astans, compello: vt rerum vsu & paupertate
premente,
Rationem ineat, qua vitam toleret. CH. quidnam tu ob-
iecro possis
Præstare boni cuiquam, præter tubercula balneolorum:
Et puerorũ esurientũ & vetularum voces gemibundas:
Numerum pediculorum, culicum & pulicum, (quos iam
numerare
Non est) qui odioso bombo stridunt hominis tempora
circùm, (instat.
Et somnum abigunt, dicentes: surge: fames ceruicibus
Quid des præterea, nisi tritã, pro integra veste, lacernã:
Pro pulchro lecto, cimicibus oppletum, sœdumq; grabatũ:
Qui homini somnum excutiat: pro picturato tegmine pa-
trem
Storeã: pro puluino lapidem: pro pane absumere maluæ
Gramina: pro maza, raphanorum foliis exilibus vti:
Prosede, cadum capite effracto: pro mactra, doliolorum
Latera, ipsa etiam diffissa? An non quæ bona des plurima,
monstro: (bonorum?
Teq; ostendo omnibus hominibus causam quandam esse
PA. Atqui tu non mea, sed mendicorũ mala proposuisti.
CH. Atqui

Χρ. Οὐκοῦν δήπου τὸ πτωχίας πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν;
Πε. Ὑμεῖς γ', οἵπερ γε Θρασυβούλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον.
Ἀλλ' οὐχ' ὁ ἡμὸς τοῦτο πέπονθε βίος: οὔ μὰ Δί': οὐδέ γε μέλει.
Πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν' ὄστιν μηδὲν ἔχοντα:
Τοῦ δὲ πένητος, ζῆν φειδόμενον: καὶ τοῖς ἔργοις προσέχοντα:
Περιγίνεσθαι δ' αὐτῷ μηδέν, μή μέντοι μηδ' ὀπιλείπειν.
Χρεμ. Ὡς μακαρίτην, ὦ δέσποτα, τὸν βίον αὐτοῦ κατέλεξας:
Εἰ φειδόμενον καὶ μοχθήσας, καταλείπει μὴ δὲ ταφῆναι.
Πε. Σκώπτειν πρέπει, καὶ κωμῳδεῖν, οὐ σπουδάζειν ἀμελήσας:
Οὐ γινώσκων, ὅτι τοῦ Πλούτου παρέχω βελτίονας ἄνδρας,
Καὶ τῇ γνώμῃ καὶ τ' ἰδέαν. τοῦδε τῷ μὲν γὰρ ποδαγρῶντες,
Καὶ γαστρώδεις, καὶ παχύχνημοι, καὶ πίονές εἰσιν ἀσελγῶς.
Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοί, καὶ σφηκώδεις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς αἱμαροί.
Χρ. Ὑπὸ τοῦ λιμοῦ γὰρ ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκώδες σὺ ποιεῖς.
Πε. Περὶ Σωφροσύνης ἤδη τοίνυν φράσω σοφῶν: κἀναδιδάξω,
Ὅτι κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ: τοῦ Πλούτου δ' ἔστιν ὑβρίζειν.
Χρεμ. Παύσομαί σοι κλέπειν κόσμιόν ἐστιν, καὶ τοὺς τοίχους διορύπτειν.
Βλεψ. Νὴ τὸν Δί' εἴγε λαθεῖν δεῖ αὐτόν, πῶς οὐ κόσμιόν ἐστιν;
Πε. Σκέψαι τοίνυν γ' ἐν ταῖς πόλεσι τοὺς ῥήτορας: ὡς, ὁπόταν μὲν
Ὦσι πένητες, περὶ τ' δῆμον καὶ τὴν πόλιν εἰσὶ δίκαιοι:

Πλυτή-

CH. Atqui paupertatẽ mendicitatis dicimus esse sororẽ.
PA. Vos sanè: qui Dionysium adæquare soletis Thrasybulo.
Sed mea vita nihil tale experta est: neq; tale experietur
Vnquam: mendici hæc vita est, quam dicis, nihil prorsus habendo
Viuere: sed pauperis est: viuere parcè, rebusq; gerendis
Operam dare: vti nihil habenti, nihil in vita quoq; desit.
CH. O quàm fœlicem vitãnarras pauperis atque beatam:
Si parcendo atq; laborando vix tantũ à morte relinquat,
Vnde ipsus sepeliri possit. PA. risu, ludo atq; cauillis,
Non seriò agis rem: neque perpendis, quòd ego reddo viros, quàm (dagrosi,
Plutus, meliores ingenio & specie. Nam apud hunc po-
Ventrioſi, crassis suris, pingues, & suprà modum obesi.
At apud me graciles atq; agiles, & formidandi inimicis.
CH. Gracilitatem hanc tu inducis per ieiunia nempè, famemq; (cam,
PA. Deuitæ integritate atq; modestia eorum paucula di-
Vosq; docebo, quòd apud me sit laudata modestia vitæ:
Sed apud Plutum iniuria. CH. quasi modesti hoc siet, aut mediocris,
Furari, perfodere parietes? BL. certè: nam latitare
Si eum oportet, qui admisit: quomodo nõ tibi honesta hæc videantur? (egeni
PA. Quæso aspice tantùm vrbis causidicos: qui quãtisper
Sunt: erga populũ atq; vrbem, se præbent æquos facilesq;:

Πλουτήσαντες δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν, ὥσχερεῖ ἄδικοι γε γενώμεθα:

Ἐπιβουλεύσαί τε τῷ πλήθει: καὶ τῷ δήμῳ πολεμοῦσιν.

Χρ. Ἀλλ' ὑφεύδεταί τούτων γ' ὅδε, καὶ σφόδρα βάσανον οὖσα,

Ἀπαρύσαι' ἥπιόν γ' ὅδε κλαύσεται: μηδὲν σαυτῇ γε κομῶσης,

Ὅπη γε ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείσεις ἡμᾶς, ὡς ἔστιν ἀμείνων

Πενία πλούτου. Πε. καὶ σὺ γ' ἐλέγξαι μ' ὅπως δύνασαι

ὅπη τούτου:

Ἀλλὰ φλυαρεῖς, καὶ περυλίζεις. Χρ. καὶ πῶς φεύγουσί σ'

ἅπαντες;

Πε. Ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψασθαι δ' ἔστι μάλιστα

Ἀπὸ τῶν παίδων, τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονιμωτέρους

ἄρτι

Αὐτοῖς. οὕτω δεδιήνεγκεν χαλεπὸν πρᾶγμ' ὄντι δικαίῳ.

Χρεμ. Τὸν Δία φύσει ἆρ' οὐκ ὀρθῶς δεδιηνγκεν τὸ κράτιστον.

Κἀκεῖνος γὰρ τὸν πλοῦτον ἔχει: τούτῳ δ' ἡμῖν ἀπόπεμπε.

Πε. Ἀλλ' ὦ Κρονιδῶν γνώμας ὄντως λημῶντες τὰς φρένας

ἄμφω:

Ὁ Ζεὺς δήπου πένεται: καὶ τοῦτό γε δὴ φανερῶς σε διδάξω.

Εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ποιῶν αὐτὸς τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα,

Ἵνα τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπων ξυναγείρει,

Ἀνεκήρυττεν τῶν ἀθλητῶν τοὺς νικῶντας, στεφανώσας

Κοπίνῳ

Ditati è Republica, omnes confestim efficiuntur iniqui:
Plebiq; parant insidias: & populo bellum facere audent.
CH. Nihil horum mentiris: licet vsq; adeò mihi sis odiosa:
Pœnam tamen hîc nihilo secius dabis: vt ne idcirco tu-
mescas,
Quòd nobis persuadere aggrederis, diuitijs meliorem
Paupertatem esse. PA. At tu istorum nescis conuellere
quicquam,
Sed nugas agis & frustra alas audes expandere. CH. quî
fit.
Ergo: quòd te, omnes fugiunt? PA. quia per me fiunt me-
liores.
Id quod vel de pueris nosse inprimis promtum est, etenim
illi
Patrum auersantur vultus, suadentum ipsis optima
quæq;.
Adeò, quid turpe, quid honestum discernere, res opero-
sa est.
CH. Ergóne Iouem etiam dices optima non dignoscere
posse.
Nam diuitias habet & ille, & eas nobis cœlitus offert.
PA. O verè animis Saturninis, & lippis mentibus ambo:
Etiã Iuppiter ille ipsius inops est: quod tibi iam manifestò
Demõstrabo: nam si diues erat, cur iuxta Elida quondã
Certamen Olympiacum instituens, vt quinto quolibet
Omnes illuc Græcos acciret, victores oleastro (anno,
Præconis voce coronari voluit? si opulentus erat, tum

Κοπίνῳ πεφαύῳ, καί τοι ζευσῷ μᾶλλον ἐλξιῦ, εἴπερ ἐπλύτᾳ.

Χρ. Οὐκοῦν τούτῳ δήπου δηλοῖ πᾶσι τ' πλοῦτον ἐκεῖνος. Φᾳδόμενος γὰρ καὶ βυλόμενος λύτῳ μηδὲν δαπανᾶσθαι, Λήροις αἰνάδων τοὺς νικῶντας: τ' πλοῦτον ἔᾳ παρ' ἑαυτῷ,

Πε. Πολὺ τῆς πενίας θρᾶγμ' ἄρ' ἀσχολον ζητεῖς αὐτῷ πειάσαι:

Εἰ πλούσιος ὢν, ἀνελεύθερος ἔσθ' ὑπωσί, καὶ φιλοκερδής.

Χρ. Ἀλλά γε σ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειε, κοπίνῳ πεφαύῳ πεφανώσας. (γάθ' ὑμῖν,

Πε. Τὸ γὰρ αὐπλέγδην τολμᾶν ὑμᾶς, ὡς ὑπάντ' ἐς' ἀλλ' τ πενίαν. Χρ. ὦ δι' Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι. Εἴτε τὸ πλουτεῖν εἴτε τὸ πένην βέλτιον. φησὶ γὰρ αὔτη, Τοὺς μὲν ἔχοντας καὶ πλουτοῦντας, δεῖπνον κτ' μιῶν ποιοῦσαν: Τοὺς δὲ πένητας τ' ἀνθρώπων ἁρπάζειν ἁπανταχόθεν.

Ἀλλὰ φθείρῃ καὶ μὴ ζεύξῃς.

Ἐπὶ μηδ' ὁποιῶν,

Οὐ γὰρ πείσῃς, ὃδ' ἰὼ πείσῃς.

Πε. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ', οἷα λέγει;

Χρ. Παύσωνα καλεῖ τὸν ξύστιλον.

Πε. Τί πάθω τλήμων;

Χρ. Ἐρρ' ἐς χόρακας ἅπαν ἀφ' ἡμῶν.

Πε. Εἶμι δὲ ποῖ γῆς;

Χρ. Ἐς Κύφων', ἀλλ' ὑμέλλειν

Χρῆν σ', ἀλλ' αὐτόν.

Πε. Ἦ μὴν ὑμεῖς γ' ἐπ μ' ἐνταυθοῖ

Μετα-

Auro potius, quàm olea redimire athletã conueniebat.
CH. *Imò hoc ipso Iuppiter ostẽdit, quãti ipse æstimet aurũ.*
Quia enim parci vult auro, neq; temerè profundi: idcirc
Nihili victores illos ornat: diuitias sibi seruat.
PA. *Si, vt dicis, ita est, sanè tu crimen multò fœdius illi*
Affingis, quàm paupertati cuiuis: vt, qui cùm opulentus
Sit, adeò sit sordidus, atque immensi lucri studiosus.
CH. *At te Iuppiter eradicet, & oleæ ramo caput ornet.*
PA. *Hoccine mihi nunc sit contradicere: quod nõ omnia vobis*
Cpaupertate bona obtingant? CH. *ex Hecate hoc scire licebit,*
Vtrum satius sit ditem, quàm inopem viuere: Nam ipsa-
met inquit,
Opulentos & dites, quouis mense, sibi apponere cœnam:
Inopes verò & egenos priùs auferre hanc, quàm penè fe-
Sed pereas, nec verbum musses (ratur.
Mihi tantillulum.
Nam non vinces, etsi vincas.
PA. *O mea tu Argos, cape quæ memoret,*
CH. *Pausona voca commensalem,*
PA. *Quid agam infelix?*
CH. *Abi in malam rem, procul à me.*
PA. *Quo misera ibo?*
CH. *In Cyphonem; atque haud est cunctandum,*
Sed cursitandum.
PA. *Certè illud tempus ei it, quo me*

Μεταπέμψεσθον.
Χρ. Τότε νοσήσας: νυνὶ δὲ φθείρομαι.
Κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ἐστιν:
Σὲ δ' ἐὰν κλάειν μακρὰ τὴν κεφαλήν.
Βλ. Νὴ Δί' ἔγωγ' οὐκ ἐθέλω πλουτεῖν
Ἐνωχεῖσθαι μετὰ τῶν παίδων,
Τῆς τε γυναικὸς: κἀλγοσάμην
Λιπαρὸς χωρῶν ἐκ βαλανείου,
Τῶν χθροτεχνῶν,
Καὶ τῆς πενίας καταπαρδεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἑκτή.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὕτη μὴν ἡμῖν ἡ πίστις οἰκεία.
Ἐγὼ δὲ, κοὐ σύ γ', ὡς τάχιστα τὸν θεὸν
Ἐγκαθευδήσοντες ἄγωμεν εἰς Ἀσκληπιοῦ.
Βλ. Καὶ μὴ διατρίβωμέν γε, μὴ πάλιν τις αὖ
Ἐλθὼν διακωλύσῃ τὰ τῶν φρουρῶν ποιεῖν.
Χρ. Ὦ παῖ Καείων, τὰ τρώματ' ἐκφέρε ἐξῆς:
Αὐτόν τ' ἄγε τὸν Πλοῦτον, ὡς νομίζεται,
Καὶ τἄλλ', ὅσ' ἐστὶν ἔνδον ἠυξεπισμένα.

ΧΟΡΟΥ.

Reuocetis vos.
CH. Redibis tunc: iam perdaris.
Nam præstat nunc ditari me:
Te verò caput deflere tuum.
BL. Per Iouem ego nunc volo ditatus
Potare inter pueros, & cum
Coniuge: dein' postquam lauero me,
Benè curata pelle reuersus,
Contra artifices
Et pauperiem vndique pedam.

ACTVS II. SCENA VI.

Senarij Iambici.

CHREMYLVS BLEPSIDEMVS.

ABit tandem hæc anus scelerata: nostrum erit
Nunc Blepsideme, vt Plutum quàm citissimè
In templum deducamus Æsculapij:
Et, vt illîc decumbat, curemus sedulò.
BL. Modò ne cunctemur, ne quis fortè denuò
Suo interuentu disturbet negotium.
CH. Heus Cario, effer huc stragula: & istum Deum
Deducito, prout recepti moris est,
Et cætera simul, quæ domi parata sunt.

ARISTOPHANIS
ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ
Σκιὴν πρώτη.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Τῦ αὐτῦ γένους μέλη, μέχρι τῦ τέλους.

Ὦ πλεῖστα Θησείοις μεμιγμένη μύοις,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς εὐτυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοιθ': ὅσοις μέτεστι τῦ ξηροῦ πρόπυ.
Χο. Τίδ' ἔστιν, ὦ βέλτιστε τῶν αὐτῦ φίλων;
Φαίνῃ γὰρ ἥκων ἄγγελος ξηροῦ πινος.
Καρ. Ὁ δεσπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα:
Μᾶλλον δ' ὁ Πλῦτος αὐτός. αἰτὶ γὰρ τυφλῦ,
Ἐξωμμάτωται: κ' λελάμπρυνται κόραι,
Ἀσκληπιοῦ παγῶνος εὐμενῦς τυχών.
Χο. Λέγῃς μοι χαράν: λέγῃς μοι βοάν.
Καρ. Πάρεστι χαίρειν, ἰώ τε βύλιαθ', ἥν τε μή.
Χο. Ἀναβοάσομαί τ' εὐπαιδα, καὶ
Μέγα βροτοῖσι φέγγος, Ἀσκληπιόν.

ΔΡΑΜΑ-

CHORI.

ACTVS III. SCENA I.

CARIO, CHORVS.

Eiuſdem generis verſus, vſque ad finem.

O Fortunatos, ô beatos vos ſenes:
Qui Theſæorum tempore, in ſumma inopiâ
Antehac pane modico, victuq; ſordido
Sæpenumero victitaſtis, ô omnes ſimul
Felices, quotquot hîc bonis ſunt moribus.
CH. Quid eſt, optime tuorum conſodalium?
Videris enim bonæ rei adeſſe nuncius.
CA. Cum hero meo nunc actum eſt optatiſſimè,
Potiusque cum Pluto ipſo. Nam cùm is antea
Eſſet cæcus, receptis perſpicacibus
Atq; nitentibus oculis, videt iam acerrimè:
Medico in hac re bono vſus, Æſculapio.
CH. Magnam ſanè voluptatem mihi nuncias:
Magno me cogis exclamare gaudio.
CA. Velitis nolitis, gaudendi tempus eſt,
CH. Laudabo Deum iſtum, filium probi Patris:
Inſigne iubar mortalibus, Æſculapium.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τις ἡ βοὴ ποτ' ὄξίν; ἆρ' ἀγγελεῖ
Χρηστόν τι; τῦτο γὰρ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι,
Ἔνδον καθημαι θεμιμύουσα τυτονί.
Καρ. Ταχέως ταχέως φέρ' οἶνον ὦ δέσποινα:
Κ' αὐτὴ πίῃς; φιλεῖς δὲ δρῶσ' αὐτὸ σφόδρα:
Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.
Γυ. Καὶ ποῦ ταῦν; Καρ. ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ
τάχα.
Γυ. Πέραινε τοίνυν, ὅ, τι λέγῃς αὐύσας ποτέ.
Καρ. Ἄκουε τοίνυν: ὡς ἐγὼ τὰ πράγματα,
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.
Γυ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τὴν κεφαλήν. Καρ. μὴ τἀ-
γαθὰ,
Ἃ νυῦν γεγένηται; Γυ. Μὴ μὰ οὐῦ τὰ πράγματα.
Καρ. Ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὴν θεὸν:
Ἄγοντες αὖ δρα (τότε μὲν ἀθλιώτατον,
Νυῦν δ', εἶπιν ἄλλον, μακάριον καὶ εὐδαίμονα:)
Πρῶτον μὲν αὐτὸν ὑπὸ θάλατταν ἤγομεν:
Ἔπειτ' ἐλοῦμεν. Γυ. Νὴ Δί' εὐδαίμων ἄρ' ἦν,
Ἀνὴρ γέρων ψυχρᾷ θαλάττῃ λούμενος.
Καρ. Ἔπειτα πρὸς τὸ τέμενος ἤμεν τῦ θεοῦ.
Ἐπεὶ δὲ βωμῷ πόπανα, καὶ πρόθυματα

Καθω-

ACTVS III. SCENA II.

MVLIER, CARIO.

QVis clamor iſte? num quis nunciat boni
Mihi quippiam: nam dudum deſideo domi,
Lætum deſiderans nuncium, & hunc ſeruulum
Expectans. CA. *Vinum fer citò, citò huc hera,*
Vt & ipſa bibas: quoniam iſthanc rem ſcio tibi
Tam gratam & acceptam eſſe, quàm quòd maximè.
Sed ô quantum bonorum ad te affero cumulum?
MV. *Vbi illa?* CA. *faxo ex his, quæ iam dicam ſcias.*
MV. *Quin expedis ergo, quæ dices, pauciſſimis,*
CA. *Auſculta iam igitur: nam totum negotium*
Percenſebo ordine tibi, à calce vſque ad caput.
MV. *Minimè mihi in caput.* CA. *an non ea, quæ modò bona*
Euenerunt? MV. *modò non mihi dent negotium.*
CA. *Igitur, ſimulatq; peruenimus ad hunc Deum,*
Ducentes Plutum, (tunc quidem miſerrimum,
At nunc beatum & fœlicem, vt, ſi quis alius:)
Primò omnium nos ad mare eum perduximus:
Et aquis marinis abluimus. MV. *nætum fuit*
Beatus ille: frigido lotus mari.
Homo ſenex. CA. *pòſt in delubrum Æſculapij*
Conceſſimus: & aræ impoſitis ſacrificij
Præludijs, & popanis: igni præterea

Vul-

Καθωσιώθη, πέλανον Ἡφαίστου φλογί,
Κατεκλίνομεν Πλοῦτον, ὡς φρενικὸς ἦν.
Ἡμῶν δ' ἕκαστος τιβάδα παρεκαθεύετο
Γυ. Ἦ(αν δέ τινες κἄλλοι δεόμενοι τοῦ θεοῦ;
Καρ. Εἷς μὲν γε Νεοκλείδης· ὃς ὅτι μὲν τυφλὸς,
Κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ἐφρικόντισεν.
Ἕτεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
Ἔχοντες. ὡς δὲ τοὺς λύχνους ἀπεσβέσθη,
Ἡμῖν παρήγγειλε καθεύδειν τοῦ θεοῦ
Ὁ θεράπων, εἰπὼν εἴ τις ἀθλίαν ψόφου,
Σιγᾶν, ἅπαντας κοσμίως κατεκείμεθα·
Κἀγὼ καθεύδειν οὐκ ἐδυνάμην. ἀλλά μοι
Ἀθαρὶς χύτρα τις ἐξέπλητε, κἀμοῦν
Ὀλίγον ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ γραΐδίου,
Ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφρυάγμα.
Ἔπειτ' ἀναβλέψας ὁρῶ τὸν ἱερέα,
Τοὺς θεοῖς ἀφαρπάζοντα, καὶ τὰς ἰσχάδας
Ἀπὸ τῆς τραπέζης τὰς ἱερᾶς. μετὰ τοῦτο δὲ
Περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας ἐν κύκλῳ·
Εἴ που πόπανον εἴη τι καταλελειμμένον.
Ἔπειτα ταῦτ' ἤνεγκεν εἰς σάκκον τινά.
Κἀγὼ νομίσας πολλοῦ ὄσιον τοῦτ' ἄθλημα,
Ἐπὶ τὴν χύτραν τὴν τ' ἀθάρης ἀνίσταμαι.
Γυ. Τάλαιν' ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκεις τὸν θεόν;
Καρ. Νὴ τοὺς θεούς· ἔγωγε μὴ φθάσῃ με,
Ἐπὶ τὴν χύτραν ἐλθὼν, ἔχων τὰ τέμματα,
Ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτὸς μοι προὐδιδάξατο.

Τὸ γρα-

Vulcanio admotis libis: more solito
Decumbere fecimus Plutum: mox quilibet
Nostrûm, sedulò adornabat sibi grabatulum.
MV. *Erant ne & alij, qui peterent opem à Deo?*
CA. *Vnus quidem fuit Neoclides nomine:*
Qui quanquam cæcus esset, furando quemlibet
Tamen oculatum facilè superat. Alij item
Aderant, cum omnis generis conflictantes malis.
Postquam autem sacrificulus, extinctis lucibus,
Dormire nos: &, si quis fortè sibilum
Exaudiret, silere iussisset: ibi, hera,
Nos omnes, quàm placidissimè decubuimus,
Ego autem somnum capere non poteram: quia
Non procul à capite, nescio cuius, aniculæ,
Pulte referta olla stabat: quæ nares meas
Feriebat. Ad hanc ego gestiebam adrepere
Capite hîc modicè sublato, video sacrificum
Liba & nuces, à mensa surripere sacra:
Et aras circuire cunctas ordine:
Si cubi fortè popanum relictum esset aliquod:
Ibi quicquid inueniebat, id omne sacculo
Indebat. Ego ratus magnam esse in facinore
Hoc sanctitatem, in ollam pultis erigor.
MV. *Hominum miserrime, non tu veritus es Deum?*
CA. *Ita per Deos, ne pultem præriperet mihi*
Cum suis corollis: ita enim me sacrificulus
Eiusdem prædocuerat. Cæterùm anicula,

Τὸ χραΐδιον δ' ὡς ἤσθετο δήμυ τὸν ψόφον,
Τὼ χεῖρ ὑφήρπ. κἄπα συείξας ἐγώ
Ὀδὰξ ἐλαβόμην, ὡς Παρείας ὢν ὄφις:
Ἤδ' εὐθέως τὼ χεῖρε πάλιν ἀνέσασεν:
Κατέκφτο δ' αὐτὼ σὺν τυλίξασ' ἡσυχῇ:
Ὑπὸ δ' δέους βδέσα δριμύτερον γαλῆς.
Κἄγὼ τότ' ἤδη τ' ἀφαρπς πολλὼ ἔφλων,
Ἔπφτ', ἐπφδὴ μεσὸς ἰὼ, ἀνεπαυόμην.
Γυ. Ὀδὲ θεὸς ὑμῖν ὠ θεσπέφν; Καρ. οὐδέπω.
Μετὰ τοῦτο δ' ἤδη, ὦ γελοῖον δῆτά π
Ἐποίησα. θεσπιόντ' γὰρ αὐτόν, μέγα πάνυ
Ἀπέπαρδον, ἡ γαστὴρ γὰρ ἐπεφύσητό μου.
Γυ. Ἦπού σε δῆτα τοῦτ' εὐθὺς ἐβδελύτετο;
Καρ. Οὔκ: ἀλλ' Ἰασὼ μὴν τις ἀκολουθοῦσ' ἅμα,
Ὑπηρυθρίασε: χ' ἡ Πανάκεια ἀπεστράφη,
Τὼ ῥῖν' ὀπλαβοῦσ'. ὦ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.
Γω. Αὐτὸς δ' ἐκεῖνος; Καρ. Οὐμὰ Δί', οὐδ' ἐφρόν-
τισεν.
Γυ. Λέγφς ἄχρηστον ἄρα σύγ' εἶναι τὸν θεόν;
Καρ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλὰ σκαλοφάγον. Γω. οἴμ'
ὡλάν.
Καρ. Μετὰ ταῦτά γ' εὐθὺς ἐγὼ μὴν ξυνεκαλυ-
φάμην
Δείσας. ἐκεῖνος δ' ἐγκύκλῳ τὰ νοσήματα
Σκοπῶν ἔθειφεν πάντα κοσμίως πάνυ.
Ἔπφτα παῖς αὐτῷ λίθινον φυείδιον

Παρέθη-

Vt ſtrepitum ſenſit, tacitè lectulo manum
Extendit: ego autem ſibilans, anguis velut
Paræus, mordicus arripui: ſed ea manum
Subitò reduxit, & inuoluta ſtragulo,
Quietа tacuit, pedens interim ex metu,
Quauis fele acerbius. Ego verò tum bonam
Pultis partem abſorpſi. Pòſt demum ventre iam
Diſtento, me ad quietem compoſitè dedi.
MV. *Num verò Deus ille ad vos nondum accеſſerat?*
CA. *Nondum: ſed poſtea feci aliud quiddam admodum*
Ridiculum. Nam propius cùm acceſſiſſet Deus,
Mirum in modum pepedi: nam venter meus,
Expulte, quam vorâram, nimium intumuerat.
MV. *Certè vel obiſthoc te execraretur Deus.*
CA. *Minimè: ſed Laſo, quæ ſequebatur patrem,*
Erubuit ob crepitum: at Panacæa naribus
Compreſſis, ſe auertit. nam ego thus non viſio.
MV. *Quid autem ille Deus?* CA. *nihil penſi habuit hercule.*
MV. *Adeóne ruſticanum hunc ais Deum?*
CA. *Non ruſticanum modò, ſed merdiuorum.* MV. *hem ſcelus.*
CA. *Poſt crepitum ergo Deum veritus, me cooperui.*
At ille morbos circum explorans, admodum
Compoſito & magnifico omnia luſtrabat gradu.
Poſtea puer ille mortariolum lapideum

Παρέθηκε, κ' δοίδυκα, κ' κυβώπιον.
Γυ. Λίθινον; Καρ. Μὰ Δί'. οὐ δῆτ' ὀχὶ τόγε κυβώπιον.
Γυ. Σὺ δὲ πῶς ἑώρας, ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Ὅς ἐγκεκαλύφθαι φής; Καρ. Διὰ τοῦ πτιβωνίου.
Ὀπαὶ γὰρ εἶχεν ὀλίγας, μὰ Δία.
Πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδη φαρμακὸν
Καταπλασὸν ἐνεχείρησε πίδειν, ἐμβαλὼν
Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Γλωίων· ἔπφτ' ἔφλα,
Ἐν τῇ φυείᾳ, σὺμ Θαμιγνῦων ὀπὸν,
Καὶ σχῖνον· εἶτ' ὄξει διέμιγ Σφηττίῳ,
Κατέπλασεν αὐτῦ τὰ βλέφαρ' ἐκτρέψας· ἵνα
Ὁ δ' ωῷτο μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς, κ' βοῶν,
Ἔφευγ' ἀνάξας. ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη·
Ἐν ταῦθα νῦν κάθησο καταπεπλασμένος·
Ἵν' ἐπομνύμενον παύσω σε τὰς ἐκκλησίας.
Γυ. Ὡς φιλόπολίς τις ἔσθ' ὁ δαίμων, κ' σοφός.
Καρ. Μετὰ τῦτο, τῷ Πλύτωνι παρεκαθέζετο·
Καὶ φῶτα μὴ δὴ τὰς κεφαλῆς ἐφήψατο.
Ἐπφτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
Τὰ βλέφαρα ωεριέψησεν. ἡ Πανάκεια δὲ
Κατεπέσασ' αὐτῦ τὴν κεφαλὴν φοινικίδι,
Καὶ πᾶν τὸ ωρόσωπον. εἶθ' ὁ θεὸς ἐπόπτυσεν.
Ἐξηξάτην ὧν δύο δραχοντ' ἐκ τῦ νεώ,

Appoſuit, cum piſtillo, nec non capſulam.
Mv. Lapideum? Ca. non, non herclè appoſuit capſu-
lam.
Mv. Age verò, cùm te fuiſſe opertum dixeris,
Quomodo videre potuiſti hæc, homo perdite?
Ca. Per palliolum: nam, per Iouem, foramina
Haud pauca habet. ſed Neoclidæ primùm omnium
Cœpit parare medicamentum vnctorium.
Itaque alliorum Teniorum capita tria
Iniecit, eaq; in mortariolo contudit:
Deinde ſilphium & ſcillam commiſcuit,
Aceto ſuper omnia conſperſo Sphettio:
Pòſt vnguentum hoc Neoclidæ admouit oculis:
Et, vt dolor eſſet maior, vertit palpebras.
Ille inclamans, & vi magna exiliens, fugam
Meditabatur: quod Æſculapius videns,
Dicebat ei: ſede hîc, ad iſtum vnctus modum:
Vt, ſi tu iure iurando fortè poſtules
Dilationes cauſarum, ego te liberem.
Mv. Quàm amans reipublicæ & ſapiens eſt hic Deus?
Ca. Digreſſus ab hoc, mox Pluto aſſedit: ac manu
Caput primùm tractare cœpit: poſtea
Mundo & nitenti palpebras ſudario
Abſterſit: Panacæa autem rubro ſerico
Caput obuelauit, & omnem faciem. Pòſt Deus
Signa dedit ſibilo: tum ſerpentes duo
E templo proſiluerunt, magnitudine

Ὑφ' ὑμεῖς τὸ μέγεθος. Γυ. ὦ φίλοι θεοί.
Καρ. Τύπτω δ' ὑπὸ τὴν φοινικίδ' ὑποδυώθ' ἡσυχῇ,
Τὰ βλέφαρα φυλάττων, ὡς γέ μοι δοκεῖν.
Καὶ φρίν σε κοτύλας ἐκπιεῖν οἴνου δέκα,
Ὁ πλοῦτος, ὦ δέσποινα, ἀνεφκὼς βλέπων.
Ἐγὼ δὲ τὼ χεῖρ' ἀνεκρότησ' ὑφ' ἡδονῆς:
Τὸν δεσπότην τ' ἤγαρον, ὁ θεὸς δ' εὐθέως
Ἥφαισεν αὐτόν: οἴτ' ὄφις, εἰς τ' νεών.
Οἱ δ' ἐγκαθεικέμενοι παρ' αὐτῷ (πῶς δοκεῖς;)
Τὸν Πλοῦτον ἠπάτζοντο: κἀ τὴν νύχθ' ὅλην
Ἐχρηγόρεσαν: ἕως διέλαμψεν ἡμέρα.
Ἐγὼ δ' ἐπήνουν τ' θεὸν πάνυ σφόδρα,
Ὅτι βλέπειν ἐποίησε τ' Πλοῦτον ταχύ:
Τὸν δὲ Νεοκλείδην μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.
Γυ. Ὅσην ἔχεις τὴν δύναμιν, ὦ 'ναξ δέσποτα;
Ἆρ' οὐ φρεάσον μοι: ποδ' ὅτ' ὁ Πλοῦτος; Καρ. ἔρχεται.
Ἀλλ' ὦ πρεσβύτατον ὄχλου σοφὺς ὅσος.
Οἱ γὰρ δίκαιοι πρότερον ὄντες, κἀ βίον
Ἔχοντες ὀλίγον, αὐτὸν ἠπάτζοντο: καὶ
Ἐδεξιοῦντ' ἅπαντες τὴν ἡδονῆς.
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν, ὑβρίαντ' εἶχον συχνήν,
Οὐκ ἐκ δικαίου τ' βίον κεκτημένοι,
Ὀφρῦς σωπῶν, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν, ἐστοφανωμένοι,
Γελῶντες, εὐφημοῦντες. ἐκτυπεῖτο δὲ

Inusitata conspicui. Mv. Dij boni.
Ca. Illi sub rubrum sericum, placidè admodum
Subibant, & (quantum ego conijcio) palpebras
Circùm lingebant. Ibi, priusquam tu decem
Cotylas vini exhaurires, hera, Plutus videns
Surrexit. Ego manibus plaudo, herum excito
Prælætitia: Deus statim disparuit:
Et iam ambo simul serpentes in templum iuerant.
Pluto autem qui adiacebant proximi, virum
Amplexabantur (quî putas?) & relliquam
Noctem omnem erant peruigiles, donec iam dies
Rursum illucesceret. Ego verò Deum omnibus
Celebrabam laudibus, quòd Plutum tàm citò
Videntem, Neoclidem verò, cæcum virum,
Feciſſet cæciorem, quàm fuerat priùs.
Mv. Rex Æsculapi, quam habes potentiam?
Sed vbínam Plutus est, cedò? Ca. Iam venit huc, hera,
Mirabili cinctus hominum frequentiâ.
Nam qui antea iustè & tenuiter vixerant,
Plutum amplexati, porrectis ei dexteris,
Cum gaudio sanè excipiebant maximo.
Qui verò in lauta, atque benè aucta parte fuerant:
Magnasq; opes sibi inhonestè parauerant:
Frontem corrugabant, & vultu tetrico
Toruè intuebantur: Boni cum gaudio
Sequebantur ponè, coronati, & risibus
Ac faustis lætati acclamationibus:

Ἐμβαὶς γερόντων, εὐρύθμοις σφυζήμασιν.
Ἀλλ' εἴ ἅπαξ ἅπαντες, ἐξ ἑνὸς λόγου,
Ὀρχεῖσθε, κἀσιρτᾶτε, καὶ χορεύετε.
Οὐδεὶς γὰρ ἡμῖν εἰσιοῦσιν ἀγχελεῖ,
Ὡς ἄλφιτ' οὐκ ἔνεστιν ἐν τῷ φυλάκῳ.
Γυ. Νὴ τὴν Ἑκάτην γ' αὐτὸς ἀναδῆσαι βούλομαι.
Εὐαγγελιάσ' ἐν χριβανιτῷ σὺ ὁρμαθῷ,
Τοιαῦτ' ἀπαγγείλαντα. Καρ. Μὴ νυν μέλλ' ἔτι:
Ὡς ἄνδρες ἐγγὺς εἰσὶν ἤδη τῶν θυρῶν.
Γυ. Φέρε νυν ἰοῦσ' εἴσω, κομίσω καλὰ χύσματα,
Ὡς σφ νεωνήτοισιν ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
Καρ. Ἐγώ γ' ἀπαντῶ κἀγ' ἐκείνοις βούλομαι.

KOMMATION XOPOY.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ.

Σκηνὴ τρίτη.

Τείμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

Καὶ σφόδρα γε σφῶϊν μὲν τὸν ἥλιον,
Ἔπεφτα σεμνῆς Παλλάδος κλεινὸν πέδον,
Χώραντε πᾶσαν Κέκροπος, ἥμ' ἐδέξατο.
Αἰσχύνομαι δὲ τὰς ἐμαυτοῦ ξυμφοράς,
Οἵοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλαύθανον:
Τοὺς ἀξίους δὲ τῆς ἐμῆς ὁμιλίας
Ἔφευγον, εἰδὼς οὐδὲν ὁτιλήμων ἐγώ.
Ὡς οὐδ' ἐκεῖν' ἄρ' οὐδὲ ταῦτ' ὀρθῶς ἔδρων,
Ἀλλ' αὐτὰ πάντα πάλιν ἀναστρέψας ἐγώ,

Δείξω

Quin etiam ſolea ſenum, in numerum ſaltantium,
Aptè compoſitis perſtrepebat paſſibus.
Sed agite vos, quotquot adeſtis, cuncti ſimul
Tripudiate, exilite, choros inſtituite.
Quia nemo dicet nobis ingredientibus,
Farinam non ineſſe noſtris ſacculis.
MV. *Et, per Hecaten, ego coronare te volo*
Rei tam lætæ nuncium, clibanarijs
Panibus, & multis, & diſpoſitis ordine.
CA. *Modò ne quid cuncteris. Nam præforibus viri*
Nunc adſunt. MV. *Ego domum ingredior, vt his nouis*
Oculis, quaſi recens emptis, miſſilia afferam.
CA. *Ego verò illis volo obuiam procedere.*

COMMATIVM CHORI.

ACTVS III. SCENA III.

Senarij.

PLVTVS, CHREMYLVS, MVLIER.

PRimò omnium ſaluto Solis hoc iubar:
Deinde hoc inclytum ſolum almæ Palladis,
Omnemq; terram, quæ me excepit, Cecropis.
Meæ verò pudet & piget me miſeriæ.
Nam quibus, obſecro, cum hominibus imprudens fui?
Quàm iniquè, defugi meo conſortio
Digniſſimos? ignarus ego miſerrimus,
Quàm & hîc, & illîc indecenter egerim?
Verùm relatis in melius his omnibus,

Δείξω τὸ λοιπὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν.
Χρ. Βάλλ' ἐς κόρακας, ὡς χαλεπόν εἰσιν οἱ φίλοι,
Οἱ φαινόμενοι χρηστοὶ, ὅταν τις εὖ.
Νύττουσι γάρ, καὶ φλῶσι τ' ἀντικνήμια;
Ἐνδακνύμενοι ἕκαστος εὔνοιάν τινα.
Ἐμὲ γὰρ τίς ἂν ποτ' εἶπε; ποῖος ὄχλος
Περιεστεφάνωσεν ἐν ἀγορᾷ θρασυπικός;
Γυ. Ὦ φίλτατον ἀνδρῶν, καὶ σύ, καὶ σύ, χαίρετε·
Φέρ' ἔνυδρα (νόμος γάρ ἐστι) καὶ λαχύματα
Ταυτὶ καταχέω σου λαβοῦσα; Πλ. μηδαμῶς
Ἐμοὶ γὰρ εἰσιόντι εἰς τὴν οἰκίαν
Πρώπτα, καὶ βλέφαντι, κἀδὲν ἐκφέρῃ
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρῃ.
Γυ. Εἶτ' οὐκὶ δέξει ταῦτα τὰ λαχύματα;
Πλ. Ἔνδον γε θοἰκέτην, ὡς θρόνον.
Ἕπεται καὶ τὸν φόρτον ἐκφυγοιμὴ αὖ.
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐστι τῷ διδασκάλῳ,
Ἰσχάδια καὶ πρωγάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ὅπου τοιοῦτον ἐπαναγκάζειν γελᾶν.
Γυ. Εὖ πάνυ λέγεις. ὡς δέ γε καὶ Ξενικὸν ὕστοι
Ἀνίσαθ': ὡς ἁρπάζομεν τὰς ἰσχάδας.

Iam nunc deinceps vniuersis hominibus
Ostendam, quòd me inuitum tradiderim improbis.
CH. *Abi in malam rem: quàm molestum illud genus*
Amicorum, qui amici existunt protenus,
Sicui secundiores esse res vident.
Nam & lancinant me: & propè crura infringunt mihi,
Dum quisque suam declarat beneuolentiam.
Nam quis me hodiè in foro non allocutus est?
Quæ turba senum non illîc me circumdedit?
MV. *Optatissime vir, & tu, & tu, quam plurimum*
Saluete: Age autem, sicut patrij moris est,
Bellaria hæc accipio, & in caput tuum
Effundo. PL. *minimè. Nam me, qui nunc tuam domum*
Primum ingredior oculatus: nihil efferre, sed
Potius inferre quidpiam decet. MV. *quid? an*
Hæc tu missilia à me non accepturus es?
PL. *Intus apud focum, vti fieri lex patria iubet.*
Sic nanq; turba onerosa hac liberabimur.
Neque enim decet Poëtam comicum, nuces
Et bellaria proijcere spectatoribus:
Vt sic auram popularem & plausum captitet.
MV. *Benè admodum dicis. nam hic Peregrinus modò*
In me irruebat, quasi rapturus caricas.

ARISTOPHANIS
ΧΟΡΟΥ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,
Σκιωὴ πρώτη.

Τείμεξοι Ιαμβικοί.

ΧΑΡΙΩΝ.

Ὡς ἡδὺ πράττειν, ὦ ἄνδρες, ἐς᾽ εὐδαιμόνως:
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξενεγκόντ᾽ οἴκοθεν.
Ἡμῖν γὰρ ἀγαθῶν χωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπῆλθε πάγκεν, ὐδὲν ἠδικηκόσιν.
Οὔπω τὸ πλυτεῖν ὄψιν ἡδὺ πρᾶγμά π
Ἡ μὴν σιπύη, μεστή᾽ τι λευκῶν ἀλφίτων:
Οἶδ᾽ ἀμφορῆς, οἴνυ μέλανθ᾽ αὐτοσμίυ:
Ἅπαντα δ᾽ ἡμῖν ἀργυρίυ κὴ χρυσίυ,
Τὰ σκεύεια πλήρη᾽ τὶν, ὥστε θαυμάζειν.
Τὸ φρέαρ δ᾽ ἐλαίυ μεστόν: αἱ δὲ λήκυθοι
Μύρυ γέμυσι, τὸ δ᾽ ὑπερῷον, ἰσχάδων.
Ὀξὶς δὲ πᾶσα, κὴ λοπάδιον, καὶ χύτρα
Χαλκῆ γέγονε. τὺς δὲ πινακίσκους τὺς ζαπερεύς,
Τὺς ἰχθυπρούς, ἀργυρῦς πάρεσθ᾽ ὁρᾶν.
Ὁδ᾽ ἱπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινθ᾽.
Στατῆρσι δ᾽ οἱ θεράποντες ἀρπάζομεν
Χρυσοῖς: ἀποψώμεθα δ᾽ ὑλίθοις ἔπι,
Ἀλλὰ σκοροδίοις, ὑπὸ πυφῆς ἐκάστοτε.

Καὶ

CHORI.

ACTVS IIII. SCENA I.

Senarij.

CARIO.

QVanta est voluptas, ô viri, ditescere,
Ei præsertim, qui domo nihil extulit:
Et opes suas parauit sine dispendio.
Veluti iam nobis accidit, quibus omnium
Bonorum aceruus in domum, quasi vi irruit:
Nulla cuiusquam iniuria: sic scilicet
Ditescere, homini demum suaue atque volupe est.
Primùm area plena est tritícea similagine:
Vino rubello & fragranti plenæ amphoræ:
Argento & auro plena sunt vasa omnia:
Ita vt nemo satis possit admirarier:
Puteus oleo plenus: plenæ sunt lecythi
Pretioso vnguento: plenum denique caricis
Summum cœnaculum: Vasa omnia, obbulæ,
Acetabula, fideliæ sunt æreæ,
Piscarias autem scutellas, antea
Putres, videre nunc domi est argenteas:
Culina derepente est facta eburnea,
Nos seruuli par impar ludimus aureis
Nummis: ijdem aluo exonerata, non lapidibus
Nates detergimus, vt olim, sed allijs,
Idq; subinde, animi & deliciarum gratia.

Καὶ νυῦ ὁ δεσπότης μὲν ἔνδον βδφυτεῖ,
Ὑγιὴς πάλαι, καὶ χρὶὸν ἐστεφανωμένος.
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνός. οὐχ' οἷός τε γὰρ
Ἐνδον μένειν ἦν. ἔδακνε γὰρ τὰ φλέφαρά μου.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Ε Που μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα σοὶ τ' θεὸν
Ἰωμεν. Κα. ἔα, τίς ἔσθ' ὁ σοὶ σιὼν ὑτοσί;
Δι. Ἀνὴρ σοφώτερον μὲ ἄθλιος, νυῦ δ' εὐτυχής.
Καρ. Δῆλον ὅτι τῶν χρηστῶν τις, ὡς ἔοικας, εἶ.
Δι. Μάλιστ'. Καρ. ἔπειτα τοῦ δέη; Δίκαι. σοὶ τὸν θεὸν
Ἥκω. μεγάλων γὰρ μοι τὴν ἀγαθῶν αἴτιος.
Ἐγὼ γὰρ ἱκανὴν οὐσίαν σοὶ τοῦ παιδὸς
Λαβὼν, ἐπήρκουν τοῖς δεομένοις τῶν φίλων,
Εἶναι νομίζων χρήσιμον σοὶ τὸν βίον.
Καρ. Ἦ που σε ταχέως ἀπέλιπεν τὰ χρήματα;
Δι. Κομιδῇ μὲν οὖν. Καρ. Οὐκοῦν μετὰ ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιος;
Δι. Κομιδῇ μὲν οὖν. κἀγὼ μὲν ὤμην, οὕς τέως
Εὐηργέτησα δεομένους, ἕξειν φίλους,
Οὕτως βεβαίους, εἰ δεηθείην ποτέ.
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κοὐκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔτι.

Καρ. Καὶ

At herus meus, corona comtus aurea,
Suem, hircum, arietem Dijs intus immolat.
Me verò fumus huc exire compulit:
Qui palpebras vsque adeò offendebat meas:
Vt intus durare diutius haud potuerim.

ACTVS IIII. SCENA II.

IVSTVS, CARIO.

SEquere me puer, vt hunc eamus ad Deum.
CA. *Quis isthic, qui ad nos recta contendit via?*
IV. *Vir antehac miser, at nunc beatus illicò.*
CA. *Apparet te virum bonum esse. nam mihi*
Talis videre. IV. *omnino.* CA. *quid vis tibi?* IV. *Deo*
Vestro mihi conuento opus est. Namq; ingentium
Bonorum is autor est mihi. Ego enim cùm, à patre
Mihi relictam olim, accepissem substantiam,
Satis amplam: amicos in re dubia opis indigos,
Meis fortunis iuui liberaliter:
Ratus hoc in vita mihi fore apprime vtile.
CA. *Annon tua citò defecit pecunia?*
IV. *Planissimè.* CA. *annon tu inde factus es miser?*
IV. *Videlicet. Nam ego spem firmam conceperam,*
Eos, quos mihi demeruissem beneficijs,
Si quando mala sors ferret, vt indigerem ego
Ipse, mihi amicos fore longè certissimos.
At illi, sicubi occurrebant in via,
Protenus in aliam deflectebant: vt suo
Aspectu ne quidẽ dignarentur inopem.

CA.

Καρ. Καὶ κατεγέλων γ', εὖ οἶδ' ὅτι. Δι. κομιδῇ μοῦ.
Αὐχμὸς γὰρ ὢν τῶν σκευαρίων μ' ἀπώλεσεν.
Καρ. Ἀλλ' ὑχὶ νῷ. Δι. αἰθ' ὢν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν,
Προζευξόμην ἧκω δικαίως ἐνθάδε.
Καρ. Τὸ περιβόητον δέ, τὸ δικάζειν πρὸς τῶν θεῶν,
Ὃ φέρει μεθ' σοῦ τὸ παιδάριον τυπί; φράσον.
Δι. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεόν.
Καρ. Μῶν οὖν ἐμνήσθης δῆτ' ἐναυτῷ τὰ μεγάλα;
Δι. Οὔκ. Ἀλλ' ἐνερρίγωσ' ἔτη τρία χὐδέκα.
Καρ. Τὰ δ' ἐμβάδια; Δι. χὐ ταῦτα συνεχφυμάζετο.
Καρ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσων ἔφερες οὖν; Δι. νὴ τὸν Δία.
Καρ. Χαίροντά γ' ἧκες δῶρα τῷ θεῷ φέρων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἀπόλωλα δείλαιος,
Καὶ τρισκακοδαίμων, χὐ τεθράκις, καὶ πεντάκις,
Καὶ δωδεκάκις, χὐ μυριάκις. ἰού ἰού.
Οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δαίμονι.
Καρ. Ἄπολλον ἀποδόπαγε, χὐ θεοὶ φίλοι:
Τί ποτ' ἔστιν, ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;
Συ. Οὐ γὰρ σκέτλια πέπονθα νυνὶ φράσματα,
Ἀπολωλεκὼς ἅπαντα τἀκ τῆς οἰκίας:
Διὰ τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν ἐσόμβωνον τυφλὸν
Πάλιν αὖθις; ἰὼ φρὴν λίπωσιν αἱ δίκαι.

Δι. Ἐγὼ

CA. *Etiam irridebant te: sat scio.* IV. *planissime.*
Nam ego arefactus, & exhaustus, me perdidi.
CA. *Sed iam non amplius.* IV. *ac proinde nunc Deũ hunc*
Accedo, vt illi agam, quas debeo, gratias.
CA. *Sed hoc detritum palliolum, quod fert tuus*
Puerulus tecum, quid vult sibi? dic obsecro.
IV. *Pluto huic, ad quem venio, consecrare animus est.*
CA. *Númnam hæc ea vestis est, qua tu magnis sacris*
Initiatus es? IV. *haudquaquam: sed in ea frigui*
Annos nunc totos tredecim. CA. *sed calcei*
Quid sibi? IV. *& ipsi annos mecum hyemauêre totidem.*
CA. *Ergo hos etiam sacrandos affers?* IV. *Per Iouem.*
CA. *Speciosa nimirum dona affers huic Deo.*

ACTVS IIII. SCENA III.

SYCOPHANTA, CARIO, IVSTVS.

HEi mihi misero, quàm miserè perij nunc miser?
O ter me miserè miserum, & quater & quinquies,
Et duodecies, & decies millies: ah, ah
Men' obrui tam multiplici infortunio?
CA. *Proh auerrunce Apollo, & vos Dij boni.*
Quid hoc tandem mali est, quod hic homo pertulit?
SY. *An non miserè perij: qui tantum hodiè mali*
Accepi, rebus amissis domi omnibus:
Idque hunc propter Deum? sed nisi iura omnia
Deficiant: cæcitatem ad pristinam breui

Iterum

Δι. Ἐγὼ σχεδὸν τὸ πρᾶγμα γνώσομ᾽ ἤδη δοκῶ·
Προσέρχεταί μοι γάρ τις κακῶς πράττων ἀνήρ.
Ἔοικεν εἶναι τῶν πονηρῶν κόμματος.

Καρ. Νὴ Δία καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυμαι.

Συ. Ποῦ ᾽στ᾽ ὁ μόνος ἄπαντας ἡμᾶς πλουσίους
Ὑποσχόμενος οὗτος ποιήσειν εὐθέως;
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξ ἀρχῆς; ὁ δέ
Πολὺ μᾶλλον ἐνίους ὄντ᾽ ἐξολωλεκώς.

Καρ. Καὶ πόθεν δέδοκται δῆτα ταῦτ᾽; Συ. ἐμὲ τουτονί.

Καρ. Ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα, καὶ τοιχωρύχων;

Συ. Μὰ Δί᾽ ὑμνοῦν ἐᾶθ᾽ ὑγιὲς ὑμᾶς οὐδέν·
Κ᾽ οὐκ ἐᾶθ᾽, ὅπως ὄντ᾽ ἔχετέ μου τἀ χρήματα.

Καρ. Ὡς σοφὸς, ὦ Δάματερ, εἰσελήλυθεν
Ὁ συκοφάντης. Δι. δῆλον, ὅτι βυλιμᾷ.

Συ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως, οὐκ ἀν φθάνοις.

Ἐπὶ τῷ πρόχρη γάρ σε δεῖ᾽ ἐκεῖ τρεβλούμενον
Εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας. Καρ. οἴμως ἄρα γέ σου
Δι. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, πολλοῦ γ᾽ ἄξιος
Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεὸς ἔστ᾽: ὅπου
Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.

Συ. Οἴμοι τάλας. μῶν καὶ σὺ μετέχων κατηγορᾷς;
Ἐπεὶ πόθεν τοιμάπον εἴληφας τοδί;
Ἐχθὲς δ᾽ ἔχοντ᾽ εἶδόν σ᾽ ἐγὼ λεβήνιον.

Δι. Οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐπιμῶ σοι· φορῶ γὰρ ἁριάμμιον

Τὸν

Iterum redigetur. IV. videor propemodum, quid hoc
Rei sit, prospicere. Nam qui huc accedit, is
Fortuna premitur iniqua: cæterùm,
Vt mihi videtur, est homo pessimæ notæ.
CA. Meritò ergò, per Iouem, perierit furcifer.
SY. Vbi est? vbi ille, qui se promisit hodiè,
Repentè facturum nos omnes diuites:
Modò ei videre liceat, vt antè viderat?
Nam ille miseriores quosdam, quàm fuerant, facit.
CA. Et quem ille miseriorem fecit? SY. me puta.
CA. Quia tu nebulo eras, & perfossor parietum.
SY. Non per Iouem: sed vestrum nemo sanus est.
Neque est, vt meam non habeatis pecuniam.
CA. Proh magna Ceres, quàm sese infert feroculum
His Sycophanta? IV. Certum, quòd inedia perit.
SY. Nunquam effugies hodiè, quin te illicô in forum
Ad iudicem rapiam. Nam oportet te, rotæ
Illîc reunctum, & radijs insertum, tua
Flagitia profiteri. CA. hem tibi: plora tu interim.
IV. Næ, per Iouem seruatorem, magni hic Deus
Ac Græcis fieri posthac debet omnibus:
Quòd etiam sycophantas malè perdit malos.
SY. Heu me miserum. an tu etiam pro ridiculo tibi
Atque oblectamento me habes? sed hem, cedò
Vnde hoc tibi pallium tam splendidum? Nam heri
Modò, trita te lacerna amictum videram.
IV. Nihili ego te facio. Nam & hunc gesto annulum.

Drachma

Τὸν δακτύλιον τονδὶ παρ' Εὐδάμου, δραχμῆς.
Καρ. Ἀλλ' οὐκ εἰσὶ συκοφάντου δήγματος.
Συ. Ἆρ' ὀχ' ὕβεις πολλὴ ταῦτ' ὄζει; σκώπτετον:
Ὅτι δὲ ποιεῖτον ἐνθάδ' οὐκ εἰρήκαλον.
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰρ ἐνθάδ' ἐστὶν ἀδενί.
Καρ. Μὰ τὸν Δί' ἤκουτῷ γε σῷ, σάφ' ἴσθ' ὅτι.
Συ. Ἀπὸ τ' ἐμοῦ γὰρ, ναὶ μὰ Δία, δ' ἀπνήσετον.
Δι. Ὡς δὴ παλιθείᾳ σὺ μετὰ τ' μάρτυρος
Διαῤῥαγείης, μηδενὸς ἐμπεπλησμένος.
Συ. Ἀρνεῖσθον; εἶδον ὄζιν, ὦ μιαρώτατα,
Πολὺ χρῆμα πεμαχὼν, κ' κρεῶν ὠπημένων.
Ὑῦ ὖῦ ὖῦ ὖῦ ὖῦ ὖῦ.
Καρ. Κακόδαιμον ὀσφραίνῃ τί; Δι. τοῦ ψύχους γ' ἴσως,
Ἐπεὶ τοιοῦτον ἀμπέχεται τριβώνιον.
Συ. Ταῦτ' οὖν ἀνάσχετ' ὄζιν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
Τούτους ὑβρίζειν εἰς ἐμέ; οἴμ' ὡς ἄχθομαι,
Ὅτι χρηστὸς ὢν, φιλόπολις, πάσχω κακῶς.
Δι. Σὺ φιλόπολις κ' χρηστός; Συ. ὡς δ' εἰς ἀνήρ.
Δι. Καὶ μὴν ἐπερωτηθεὶς ἀπόκρινάί μοι. Συ. τοῦ τί;
Δι. Γεωργὸς εἶ; Συ. μελαγχολᾶν μ' ὄπως οἴει;
Δι. Ἀλλ' ἔμπορος; Συκοφάν. ναὶ σκήπτομάί γ', ὅταν τύχω.
Δι. Τί δαί, τέχνην τίν' ἔμαθες; Συ. ὔμὰ τ' Δία.
Δι. Πῶς οὖν διέξῃς, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;
Συ. Τῶν δ' πόλεως εἰμ' ὀπιμελητὴς ῥαγμάτων,
Καὶ τῶν ἰδίων πάντων. Δι. σύ; τί μαθών; Συ. βύλομαι.

Δι. Πῶς

Drachmæ redemptum ab Eudamo, ſummo opifice.
CA. Sed contra lycophantæ morſum non ineſt
Remedium. SY. annon inſignis hæc iniuria eſt?
Illuditis quidem: ſed cuius rei gratia
Hîc hæreatis, nondum dixiſtis mihi.
Neque enim vllius bonæ rei cauſa eſtis hîc.
CA. Quæ tibi quidem bona ſit, eam propter non adſumus.
SY. Vos, per Iouem, hodiè de meo cœnabitis.
IV. Vtinam, ſi hoc verum eſt, tu cum teſte tuo crepes
Medius, licet nullo diſtentus ſis cibo.
SY. Negatis? at intus magna vis eſt piſcium:
Et magna, vt olfacio, aſſarum vis carnium,
Hy hy, hy hy hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.
CA Et quid odoraris tu ſcelus? IV. frigus puto:
Cùm perforato ſiet amictus pallio.
SY. Tantámne pati me abiſtis contumeliam?
Proh Deûm & hominum fidem: dolore differor:
Quòd vir bonus, & patriæ amans, hæc mala ſuffero.
IV. Tu vir bonus, & patriæ amans? SY. vt nullus alius.
IV. Quæſo hoc reſpõde mihi, quod te rogo. SY. quid rogas?
IV. Esné agricola? SY. an ita inſanire me putas?
IV. Sed mercator? SY. eum aſſimulo, ſi res poſtulat.
IV. Quid ergo? num artem aliquam tenes? SY. non per
Iouem.
IV. Vnde autem & quomodo victitas, qui nihil agis?
SY. Reipub. capeſſo negotia, & omnium
Rerum priuatarum ſatago. IV. tu? qua arte? SY. Sic

Δι. Πῶς οὖν ἄν εἴης χρηστός, ὦ τοιχωρύχε,
Εἴ σοι σφόδρα μισόν, εἴτ' ἀπεχθάνῃ;
Συ. Οὐ γὰρ σφόδρα τὴν ἐμαυτοῦ μοι πόλιν
Εὐεργετεῖν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἄν σθένω;
Δι. Εὐεργετεῖν οὖν ὅστις τὸ πολυπραγμονεῖν;
Συ. Τὸ μὲν οὖν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις:
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν πότ', ἢν τις ἐξαμαρτάνῃ.
Δι. Οὐκοῦν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἄρχειν κατέστησεν; Συ. κατηγορεῖ δὲ τίς;
Δι. Ὁ βουλόμενος. Συ. Σὺ κοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ;
Ὥστ' εἰς ἐμ' ἥκει δ πόλεως τἀπράγματα.
Δι. Νὴ Δί' ἀπορόν γ' ἄρα σε πραγμάτων ἔχει.
Ἐκεῖνο δ' ὑβύλοι αὖ, πουχί αν ἔχων,
Ζῇν αἰρεῖ; Συ. ἀλλὰ πολυτελῆ βίον λέγεις,
Εἰ μὴ φανεῖται χρυσίδιόν τι τῷ βίῳ.
Δίκαι. Οὐδ' ἄν μεταμάθοις; Συκο. Οὐδ' ἄν εἰ δοίης γέ μοι
Τὸν Πλοῦτον αὐτόν, καὶ τὸ Βάθυ σίλφιον.
Δι. Κατάθου τάχεως θοιμάτιον. Καρ. οὕτω σοὶ λέγω.
Δι. Ἔπειθ' ὑπόλυσαι. Καρ. πάντα ταῦτα σοὶ λέγω.
Συ. Καὶ μὴν πρόσελθέ γ' πρὸς ἐμὲ ὑμῶν ὁπόταν
Ὁ βουλόμενος. Καρ. οὐκοῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ;
Συ. Οἴμοι τάλας: ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.
Καρ. Σὺ γὰρ ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττων ἐλθεῖν.
Συ. Ὁρᾷς, ἃ ποιεῖ; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.

Καρ.

Lubet. IV. at si nihil ad te attinent, & tu interim
Odiosus sias omnibus, trifurcifer,
Qua fronte te virum bonum esse prædicas?
SY. An non decet me benè mereri de mea
Republica; tu fatue, pro meis viribus?
IV. Quasi verò aliena curare, neglectis suis,
Benè sit mereri de sua republica.
SY. Imò est, latis opem præstare legibus:
Et si quis peccet, non impunè perpeti.
IV. At ipsa ciuitas idoneos sibi
Constituit iudices. SY. esto. quis autem reos
Deferet? IV. is, cui lubet. SY. atqui is delator sum ego.
Ac proin omnia Reipub. negocia
In me recidunt. IV. tum, per Iouem, sibi noxium,
Et perquàm sceleratum hæc vrbs nacta est præsidem.
Sed tu non malis, sine turbis, in ocio
Tranquillè viuere? SY. ouiculæ hæc vita est, sita
Viuere, vt absque exercitio ætatem transigas.
IV. Non tu mutabis hunc animum? SY. non, si dares
Mihi Plutum ipsum, adeoq; Batti Silphium.
IV. Depone pallium citò. CA. heus, tibi dicitur.
IV. Et calceos solue. CA. omnia dicuntur tibi.
SY. Age accedat aliquis vestrûm ad me, si lubet.
CA. Atqui is sum ego? SY. heu mihi spolior interdiu.
CA. Quia enim tu tibi victum ex alienis quæritas
Negotijs, & nihil ad te attinentibus.
SY. Viden' quid agat? nam horum te testem mihi voco.

Καρ. Ἀλλ' οἴχεταί φεύγων, ὃν ἦγες μάρτυρα.
Συ. Οἴμοι: πεπείλημμαί μόνος. Καρ. νυνὶ βοᾷς;
Συ. Οἴμοι μάλ' αὖθις. Καρ. δὸς σύμοι τὸ τρίβώνιον,
Ἵν' ἀμφιέσω τ' συκοφάντου τοῦτονί.
Δι. Μὴ δῆθ'. ἱερὸν γὰρ ὅστι τοῦ Πλούτου πάλαι.
Καρ. Ἔπειτα πῶς κάλλιον ἀναπεφήσεται,
Ἢ πρὸς πονηρὸν ἄνδρα, κἀποιχώρυχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει.
Δι. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί τις; εἰπέ μοι.
Καρ. Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα,
Ὡς φροντίνῳ προσπαλεύσω τουτωί.
Συ. Ἀπόμνυμι γνώσκω γὰρ ἥτταν ὢν πολύ
Ὑμῶν. ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω τινά,
Καὶ σύκινον, τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον θεὸν
Ἐγὼ ποιήσω τὴμέραν δοῦναί μοι δίκην:
Ὅπου καταλύσει προφανῶς, εἰς ὃν μόνος,
Τὴν δημοκρατίαν: οὔτε τὴν βουλὴν πιθών,
Τὴν τε πολιτῶν, ὅτε τ' ἐκκλησίαν.
Δι. Καὶ μήν, ἐπειδή τ' πανοπλίαν τὴν ἐμὴν
Ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχε.
Ἔπειτ' ἐκεῖ κορυφαῖος ἐστηκώς, θέρου.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τὴν φάσιν ταύτην ποτέ.
Καρ. Ἀλλ' ὁ βαλανεὺς ἕλξει θύραζ' αὐτόν: λαβὼν
Τῶν ὀρχιπέδων. ἰδὼν γὰρ αὐτόν, γνώσεται
Ὅτ' ἐς ἐκεῖνον τὸν πονηρὸν κόμματος.
Νῷν δ' εἰσίωμεν, ἵνα προσεύξηται θεόν.

ΧΟΡΟΥ.

CA. *At ille, quem adducebas, arripuit fugam*
Testis. SY. *Væ mihi: solus ab his obsideor miser.*
CA. *Nunc clamitas?* SY. *væ mihi iterum.* CA. *cedò penulam*
Mihi tuam, vt illa sycophantam hunc amiciam.
IV. *Minimè, nam hæc Pluto consecrata es & penula.*
CA. *At vbinam, obsecro, reponatur decentiùs,*
Quàm super hominem nequam, & fossorem parietum?
Nam Plutum honesto decet ornari pallio.
IV. *Sed calcei in quem cedent vsùm? dic mihi.*
CA. *Eos ego iam volo ad frontem huius viri,*
Velut à pertica oleastrina, suspendere.
SY. *Abeo nam video me vobis viribus*
Esse imparem: at breui confido, tamen fore,
Vt, consortem nactus aliquem siculneum,
Ego faxim, istum Deum feroculum, hac die
Pœnas dare: quandoquidem ipse vnus populi statum
Dirimit, neq, senatum, neque plebem consulens.
IV. *Age nunc, quoniam armaturam tu meam geris:*
Procurre in balneum: & primam ibi sedem occupans
Calefito. Nam eandem stationem ego quoque
Olim tenui. CA. *sed balneator testibus*
Apprehensum, exturbabit forâs. Nam vbi viderit
Hominem statim intelliget, ipsum esse malæ notæ:
Eamus nunc intrò, vt salutes tu hunc Deum.

ARISTOPHANIS
ΧΟΡΟΥ.
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ,
Σκηνὴ τετάρτη.
ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἆρ' ὦ φίλοι γέροντες, ὅπῃ τὴν οἰκίαν
Ἀφίξομεθ' ὄντως τοῦ νέου τούτου θεοῦ:
Ἢ τὴν ὁδοῦ τοιῶδε βαίπαν ἡμαρτήκαμεν;
Χο. Ἀλλ' ἴαθ' ἐπ' αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη,
Ὡμφεαχίσκη: πυνθάνῃ γὰρ ὠφελῶς.
Γρ. Φέρε νυῦν ἐγὼ τὴν ἔνδοθι καλέσω τινά;
Χρ. Μὴ δῆτ'. ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ' ὅπου μάλιστ' ἐλήλυθας, λέγε ἐχέτην.
Γρ. Πέπονθα δῆτα χὠ δύσμορος, ὦ φίλτατε,
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ θεὸς οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Βίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸν βίον.
Χρ. Τί δ' ἔστιν; ἢ που χὠ συκοφάντης ἅμα
Ἐν ταῖς γνωμαξίναις ἦσθα; Γρ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
Χρ. Ἀλλ' ὑλαχοῦσ' ἔπινες ἐν τῷ χαλκίῳ;
Γρ. Σκώπτεις. ἐγὼ δὲ καταχέχνισμαι δῆλα κρᾶ.
Χρ. Οὔκουν ἐρεῖς αὐτὰ καὶ τὸν κνισμὸν τίνα;
Γρ. Ἀκηδέν νυν. ἦν δή μοι τὶ μεφάκιον φίλον:
Πενιχρὸν μέν, ἄλλως δ' εὐπρεπὲς πρόσωπον, κἀγαθόν,
Καὶ χρηστόν. εἰ γὰρ τῷ δεηθείην ἐγώ,
Ἅπαντ' ἐποίει κοσμίως μοι καὶ καλῶς:
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ πάντα ταῦθ' ὑπηρέτουν.
Χρ. Τί δ' ἦν ὅπου σου μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε;
Γρ. Οὐ πολλά. κἀγὼ γὰρ ἐκνομίως μ' ἠσχύνετο.

Ἀλλ'

CHORI.

ACTVS IIII. SCENA IIII.

ANVS, CHORVS, CHREMYLVS.

DIcite mihi optimi ſenes, an ad domum
Eamus hùc rectà, noui iſtius Dei:
An verò aberrauerimus à tota via.
CHO. *At ſcito ad ipſum te peruenisſe oſtium,*
Mea adoleſcentula: nam oportunè interrogas.
AN. *Quid ſi nunc aliquem hùc è domo euocem forâs:*
CH. *Nihil opus eſt, cùm illinc primùm egrediar ego:*
Sed quid tu hùc venias, dicendum prius eſt tibi.
AN. *Graues & inauditas patior iniurias.*
Nam ex quo Deus iſte videre occœpit, vitam ego
Miſerrimam ago, vitæq; indignam nomine.
CH. *Quid hoc eſt? enum & tu forte ſycophantria*
Inter mulieres fuiſti? AN. ego non, per Iouem.
CH. *Sed an non ſortibus ductis per literas*
Potaſti? AN. ah ludibrio habes me, quæ peſſimo
Amore deperij. CH. qui hic amor? perge eloqui.
AN. *Auſcultа. erat hîc quidam adoleſcens carus mihi,*
Pauper quidem, ſed honeſto vultu: tum probus
Et integer. nam omnia quibus indigebam ego,
Ea perbellè, atque egregiè præſtabat mihi:
Ego vicißim illi ſuppeditabam hæc omnia.
CH. *Quid ergo erat, quod à te peteret maximè?*
AN. *Non multa, nam reuerebatur me impendiò:*

Ἀλλ' ἀργυρίου δραχμὰς αἱ ἥτις' εἴκοσιν,
Εἰς ἱμάτιόν γ': ὀκτὼ δ' αἱ εἰς ὑποδήματα:
Καὶ ταῖς ἀδελφαῖς ἀγορᾷ (αἰχιτώνιον
Ἐκέλευσεν αἱ, τῇ μητρί τε φοιματίδιον:
Πυρῶντ', αἱ ἐδεήθη, μεδίμνων τεττάρων.

Χρ. Οὐ πολλὰ τοίνυν, μὰ τ' Ἀπόλλω, ταυτά γε
Εἴρηκας. ἀλλὰ δῆλον, ὅπ σ' ἠσχυνέλο.

Γρ. Καὶ ταῦτα τοίνυν ὐχ' ἕνεκεν μισητείας,
Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας ἕνεκα:
Ἵνα τοὐμὸν ἱμάτιον φορῶν, μεμνῆτό μυ.

Χρ. Λέγ ὡς ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκνομώτατα.

Γρ. Ἀλλ' ὐχὶ νυί γ' ὁ βδελυρὸς τ' νοῦν ἔχει
Τὸν αὐτόν: ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.
Ἐμοὶ γὰρ αὐτῷ τὸν πλακοῦντα τὸν τυτονί,
Καὶ τ' ἄλλα, τἀπὶ τῦ πίνακ θ' ταγήματα
Ἐπόντα, πεμψάσης: ὑπῴπτευσέν θ', ὅτι
Εἰς ἑσπέραν ἥξοιμι. Χρ. τί σ' ἔδρασ'; εἰπέ μοι.

Γρ. Ἀμπάτε τοῦ σέπεμψεν ἡμῖν τυτονί:
Ἐφῶτ' ἐκεῖ σε μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔτι:
Καὶ τοὐς' ὅπ' οὗτοις εἶπεν ἀποπέμπων, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Χρ. Δῆλον ὅτι τὰς τρόπους πὶς ὐμοχθηρὸς ἦν.

Ἔφατα πλατῶν ὄν ἔθ' ἥδεται φαγῇ:
Προτῦ δ' ὑπὸ τ' πενίας ἅπαντα κατήθιεν.

Γρ. Καὶ μὴν τοῦ γ' ὁσημέραι, νὴ τὼ θεώ,
Ἐπὶ τὴν θύραν ἐβάδιζεν αἰεί τ' ἐμοῦ.

Χρ. Ἐσ'

Aliâs erat, vt viginti drachmas poſceret,
Emendo pallio: aliâs octo, calceis
Parandis: erat etiam, vt veſtem ſororibus
Et matri ſuæ pallam emi vellet: erat denique,
Dum frumenti opus illi eſſet modijs quatuor.
CH. *Hæc ſanè non dixiſti multa, me herculè:*
Nam apparet, quòd te reuerebatur admodum.
AN. *Et hæc aiebat ille non ſe poſcere,*
Vt copiam ſibi facerem aliquam mei:
Sed beneuolentiæ atque amoris gratia:
Vt pallio meo amictus, meminiſſet mei.
CH. *Narras hominem tui amãtem, pluſquàm impendiò,*
AN. *Sed nunc ſceleſtus eundem in me animũ non habet:*
Suumq; amorem longè hinc aliò tranſtulit.
Nam modò cum illi placentam hanc mitterem, & alia
Quædam catino aptè impoſita bellaria;
Et dicerem me inuiſuram ipſum veſperi:
CH. *Quid egit ille? dic quæſo.* AN. *& meam, quam ei*
Dederam, placentam ad nos remiſit: innuens
Vt ne poſthac ad eum vadam amplius: & mihi hæc
Remittens, inſuper hoc dicterium addidit,
Quòd nunc olim ſortes fuerint Mileſij.
CH. *Adoleſcentem hunc ingenio haud eſſe malo arbitror,*
Quòd ditior nunc factus, lentem negligit:
Antè cibum quemlibet præmopia deuorans.
AN. *Atqui antehac, Deos teſtor, quotidiè*
Ad oſtium meum accedebat. CH. *quippiam*

Χρεμ. Ἐπ' ἐκφοράν. Γρ. Μὰ Δί': ἀλλὰ τῆς φωνῆς μόνον
Ἐρῶν ἀκούσαι. Χρ. τοῦ λαβεῖν μὲ οὖν χάειν.
Γρ. Καὶ νὴ Δί', εἰ λυπουμένῳ γ' ἀληθοιτό με,
Νιτάειον αἰὲν ἢ βάπον ὑπεκοείζελο.
Χρ. Ἔπφτ' ἴσως ἤτησεν αἰὲ σ' ὠοῤῥήματα.
Γρ. Μυσπείοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχθουμένῳ
Ἐπὶ τῆς ἀμάξης, ὅπι σοσέβλεψέν μέ πις:
Ἐτυπόμην ἀφ' τοῦθ' ὅλην τ' ἡμέραν.
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπος ὁ νεανίσκος ἦν.
Χρ. Μόνος γὰρ ἤδεθ', ὡς ἔοικεν, ἐαθίων.
Γρ. Καὶ ταῖς γε χεῖρας, παχέας ἔχειν μ' ἔφη.
Χρ. Ὁπότε σοστείνοιέν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
Γρ. Ὄζειν τε τὰς χηράς ἔφασκεν ἡδύ μου.
Χρ. Εἰ θάσσον συνέχῃς, εἰκότως γε, νὴ Δία.
Γρ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν κἠγκαλόν.
Χρ. Οὐ σκαιὸς ἦν ἄνθρωπος: ἀλλ' ἠπίσατο
Γραῦς καταρώσης ταῖς ὁδοῖς κατεσθίειν.
Γρ. Ταῦτ' οὖν ὀφεὸς, ὦ φίλ' ἀνερ, οὐκ ὀρθῶς ποιεῖ:
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις ἀεί.
Χρ. Τί γὰρ ποιήσῃ φράζε, κἠπαράξεται.
Γρ. Ἀναπηδήσας δικαιόν ἐστιν νὴ Δία,
Τὸν εὖ παθόνθ' ὑπ' ἐμοῦ, πάλιν μ' ἀντευποιεῖν:
Ἢ μισθ' ὅπου δίκαιον ἀγαθὸν ἐστ' ἔχειν.
Χρεμ. Οὐκ οὖν κατ' ἐκεῖνον ἀποδίδου τὴν νύκτα σοι;

Γρ. Ἀλλ'

Exportandi causa. AN non sanè per Iouem,
Sed tantùm vocis audiendæ gratia.
CH. Per quam, puto, aliquid à te acciperet muneris.
AN. Et per Iouem, si cubi me tristem cerneret,
Nitarion appellabat, aut Batium suum.
CH. Posteaquam fortè à te petijsset calceos.
AN. Cùm aliquãdo ad magna illa Cereris sacra vehere
Curru: & fortè quis in me coniecisset oculos:
Ego propter vnum illum intuitum, toto die
Ab ipso vapulaui: tanta erat in eo
Me propter æmulatio. CHR. Solus enim tuis
Cupiebat vesci ac perfrui bonis. AN. manus
Prætera aiebat esse mihi pulcherrimas.
CH. Cùm scilicet porrigerent viginti drachmas.
AN. Cutim aiebat redolere mihi suauissimè.
CH. Credo, si Thasium fortè infuderas merum.
AN. Oculos mihi venustos dicebat & illices.
CH. Næ homo ille haud inscitus fuit: qui aniculæ
Subantis edere nouerat viaticum.
AN. Igitur, mi vir, nouus hic Deus non rectè agit:
Qui iniuriam passis, opem laturum ait.
CH. Quid igitur faciat, dic: & iam statim hoc erit.
AN. Æquum est, vt adolescentem hunc, de quo tam benè
Sum merita, vicissim de me benè mererier
Compellat: aut ne particulam minutulam
Faculratum mearum habere eum sinat.
CH. An non rependit tibi quauis nocte meritum?

AN.

Γρ. Ἀλλ' ὅ δέ ποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
Χρ. Ὀρθῶς γε. νεῦν δέγ' οὐκ ἔτι ζῆν σ' οἴεται.
Γρ. Ὑπὸ τοῦ γὰρ ἄλγους κατατέτηκ', ὦ φίλτατε.
Χρ. Οὐκ, ἀλλὰ κατασέσηπας: ὡς γέ μοι δοκεῖς.
Γρ. Διὰ δακτυλίου οὖν ἐμέ γ' ἂν διελκύσαις.
Χρ. Εἰ τυγχάνοιγ' ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.
Γρ. Καὶ μὴν τὸ μέγεθός γ' ἐστὶ σφηνὸς ἐρχέλως:
Οὕτω πάλαι κατηγορῶ σα τυγχάνω:
Ἔοικε δ' ὅτι κῶμον βαδίζειν. Χρ. φαίνεται
Στέφανον γέ τοι κἀδ' ἔχων πορεύεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ πεμπτή.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΥΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἀποάζομαι. Γρ. τί φήσιν; Νε. ἀρχαία φίλη:
Πολιὰ γεγένησαι κἀκκύγε, νὴ τὸν Ἡρακλέα.
Γρ. Τάλαιν' ἐγώ, τῆς ὕβρεως, ἧς ὑβρίζομαι.
Χρ. Ἔοικε μέθ' πολλοῦ χρόνου σ' ἑωρακέναι.
Γρ. Ποίου χρόνου δαίμων θ'; ὅστις ἐμοὶ κεχθρὸς ἦν.
Χρ. Τοὐναντίον πέπονθε τοῖς πολλοῖς ἄρα.
Μεθύων γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπει.
Γρ. Οὐκ, ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν αἰεὶ τοὺς τρόπους.
Νε. Ὦ Ποντοπόσειδον, καὶ θεοὶ πρεσβυτικοί:
Ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ῥυτίδων ὅσας ἔχει!

AN. Ac pollicebatur, quòd me, quantisper viuerem,
Nunquam vellet deserere. CH. rectè isthuc quidem:
Verùm is non censet te amplius superstitem.
AN. Ego certè præ mœrore iam liquefacta sum.
CH. Imò putrefacta, vt mihi videre tu quidem.
AN. Sanè per medium me pertraxeris annulum.
CH. Siquidem is fortè esset cribri circulus.
AN. Sed eccum ipsum adolescentem, de quo conque-
ror:
Mihi videtur iturus ad aliquod conuiuium.
CH. Apparet: nam coronam gestat, & facem.

ACTVS IIII. SCENA V.

Senarij.

IVVENIS, ANVS, CHREMYLVS.

IV. beo saluere. AN. quid ait? IV. amica mea vetus
Celeriter sanè incanuisti, per Iouem.
AN. Me miseram, hanccine me contumeliam pati?
CH. Opinor, quòd te iam diu non viderit.
AN. Hem quàm diu credis? qui modò apud me heri fuit.
CH. Tùm sanè huic homini longè aliter vsu venit,
Quàm cæteris: nam quantò hic est temulentior,
Tantò, vt mihi videtur, perspicit acutiùs.
AN. Minimè. sed semper his moribus est perditis.
IV. O rex maris Neptune, ô senior es Dei:
Quot hæc vetula in fronte senili rugas habet?

AN.

Γρ. Ἆ ἆ
Τὴν δᾶδα μή μοι πρόσφερ'. Χρεμύλ. Εὖ μὰ τοι λέγῃς.
Ἐαὶ γὰρ αὐτὴν εἰς μόνος σε ἰνθήρ λάβῃ,
Ὥσπερ παλαιὰ εἰρεσιώνην, καύσεται.
Νε. Βούλῃ ἀφ' ἑνὸς πρός με πᾶσαι; Γρ. ποῖ βάλλω;
Νε. Αὐτὴν λαβοῦσα κάρυα. Γρ. παιδιαὶ πίνα;
Νε. Πόσους ἔχῃς ὀδόντας; Χρ. ἀλλὰ γιώσομαι
Κἄγωγ', ἔχῃ γὰρ ζεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας.
Νε. Ἀπόπιον: ἕνα γὰρ γόμφιον μόνον φορεῖ.
Γρ. Γαλαῖται' ἀνδρῶν, ὑχ' ὑγιαίνῃν μοι δοκεῖς,
Πλωτὸν με ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν.
Νε. Ὄναιο μὰ γ' αἰ, εἴπερ ἐκπλώσεσε.
Χρ. Οὐδητ': ἐπεὶ μὰ νεῶ καπλικῶς ἔχῃ.
Εἰ δ' ἐκπλωεῖται τοῦτο τὸ ψιμύθιον:
Ὄψῃ καδήλα δ' ὡς σου πρόσωπον ἐτάραξεν.
Γρ. Γέρων ἀνήρ ὤν, ὑχ ὑγιαίνῃν μοι δοκεῖς.
Νε. Πέρᾳ μὰ οὐ ἴσως σε, κἄτα τῶν πτηνῶν
Ἐφάπτεταί σου, λαυθάνῃν δοκῶν ἐμέ.
Γρ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ.
Χρ. Μὰ τὴν Ἑκάτην, ὑδ' ἦτα. μαίνομαι γὰρ ἄν.
Ἀλλ' ὦ νεανίσκ' οὐκ ἐῶ, τὴν μείραχα
Μισεῖν σε τουτί. Νε. ἀλλ' ἔγωγ' ἀντιφιλῶ.
Χρεμύλ. Καὶ μὰ κατηγορεῖ γέ σου. Νε. τί κατηγορεῖ;

Χρ. Εἶναι

AN. Ah, ah. facem mihi ne admoueas. CH. benè commo-
net.
Nam si vnica inciderit scintilla, tàm citò
Cremabitur, quàm aresactus ramus oleæ.
IV. Age vin' tu mecum lusitare diutule?
AN. Vbinam, homo miser? IV. hîc scilicet: vbi tamen nu-
ces
Tu acceperis. AN. quid? quem ludum? IV. quot sint tibi
Dentes. CH. lubet & mihi hoc diuinando assequi:
Tres habet opinor, aut fortasse quatuor.
IV. Solue nuces. nam molarem habet tantum vnicum.
AN. Satin' sanus es, homo infortunatissime?
Qui, præsentibus adeò multis, ex me labrum
Facis: in quo sordes & maledicta tua eluas.
IV. Ex re tua sit, si quis te probè eluat.
CH. Minimè ex re sit: quia nunc fucata est hæc anus.
Quòd si cerussa hæc eluatur, tùm palàm
Videas faciem eius detritam atque flaccidam.
AN. Tu pro ætate tua, non videre mihi satis
Sapere. IV. Procat te forsan, & mammas tuas
Contrectat, inscio me: credens se tibi
Amatorem fore AN. non per Venerem, tu scelus.
CH. Non per Hecaten, non sanè: aliâs penitissimè
Insanirem. sed heus tu adolescens, nunquam ego
Committam, vt ist hanc oderis iuuenculam.
IV. Ego verò eam deperio. CH. & te accusat tamen.
IV. Qua de re accusat? CH. de tuis contumelijs.

Nam

Χρ. Εἶναι σ' ὑβριστὴν φησι, κἀγὼ λέγω, ὅπα
Πάλαι πότ' ἦν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
Νε. Ἐγὼ δὲ ταύτης γ' μαχοῦμαί σοι. Χρ. τὸ, πῶς;
Νε. Αἰσχυνόμενος τὴν ἡλικίαν τ' ἐμήν, ἐπεὶ
Οὐκ ἄν ποτ' ἄλλῳ τοῦτ' ἐπέτρεπον ποιεῖν.
Νικῶ δ' ἅπαθι χαίρων, συλλαβὼν τὰ μείραξ.
Χρ. Οἶδ' οἶδα τ' νοῦν: οὐκ ἔτ' ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ' αὐτῆς. Γρ. ὁ δ' ὄπιθεν, ὅστις πὶς;
Νε. Οὐκ ἄν ἁλοίην διαπεπλεγμένη
Ὑπὸ μυρίων ἐτῶν γε κἀτι χιλίων.
Χρ. Ὅμως δ' ἐπῳδὴ κἀτὸν οἶνον ἥδιους
Πίνειν, σωφρονοῦσί τοι κἀτὰ τὰ πρόγα.
Νε. Ἀλλ' ἔστι κομιδῇ πρὸς παλαιὰ κἀτρά.
Χρ. Οὐκοῦν τρύγιπος ταῦτα πάντ' ἰάσεται;
Νε. Ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω: τῷ θεῷ γὰρ βούλομαι
Ἐλθὼν ἀναθεῖναι τὰς τεφάνους ἃς δ', οὗτ' ἔχω.
Γρ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτῷ κἀτὰ φέρ' ἂν τὶ βούλομαι.
Νε. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ εἴσειμι. Χρ. φάρμακον μὴ φοβοῦ:
Οὐ γὰρ βιάσεται. Νε. πάνυ καλῶς τοίνυν λέγεις.
Ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ θοἰτερον ὑπεπίπτουν χρόνον.
Γρ. Βάδιζ', ἐγὼ δέ σου κατόπιν εἰσέρχομαι.
Χρ. Ὡς εὐτόνως, ὦ ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γραῖδιον,
Ὡς σφριλεπᾶς, τῷ μεγακλέῳ θοἰσίσχεται.

ΔΡΑΜΑ-

Nam ait obiectasse te sibi hoc dicterium:
Quòd nunc olim fortes fuerint Milesij.
Iv. Ego de hac puella tecum non contendero.
Ch. Cur ita? Iv. nam veneror & colo ætatem tuam:
Alioqui nulli cuiquam hominum hoc permitterem.
Quare abeas, habeas, valeas cum hac iuuencula.
Ch. Noui noui iam, quid ànimi habeas: forsitan
Te consuetudinis cum hac vetula pœnitet.
An. Quis erit, qui hoc permittat, cum alio vt potius siem,
Quàm tecum? Iv. verba iam non commutauerim
Cum anu: quæ ab annis decies mille propemodum,
Et ter mille subagitata sit. Ch. verùntamen
Quia vinum bibere tibi non ingratum fuit:
Etiam fecem simul ebibendum tibi scias.
Iv. Sed ista fex inueterauit supra modum.
Ch. Qualus igitur huic malo poterit mederier.
Iv. I mecum intrò. nam quando huc adueni, volo
Hasce corollas Deo sacrare, quas gero.
An. Habeo & ego nunc, illi quod dictum velim.
Iv. Iam non ingredior. Ch. bono animo es: nihil time,
Vim tibi non faciet. Iv. scitè loqueris admodum:
Quoniam antehac satis obleui ist hoc dolium.
An. Ingredere: at ego è vestigio te subsequor.
Ch. Deus bone, quàm pertinaciter hæc anicula
Huic iuueni adhæret, non secus ac lapidi ostreum.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τείμετροι Ιαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τις ἔσθ' ὁ κόπων τ' ἄξιον τοῦτον ποιεῖ;
Οὐδεὶς ἔοικεν: ἀλλὰ δῆτα τὸ θυεῖον
Φθέγγόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. Ερ. σέ τοι σέ, λέγω
Καείων αὐάμφνον. Κα. Οὗτος, εἰπέ μοι:
Σὺ τὴν θύραν ἔκοπες ὑπωσὶ σφόδρα;
Ερ. Μὰ Δί': ἀλλ' ἔμελλον; εἶτ' ἀνέῳξάς με φθάσας.
Ἀλλ' ἐκκάλει τὴν δεσπότην, ἔχων ταχύ,
Ἔπος τι τὴν γυναῖκα, κἄτα παιδία,
Ἔπος τοὺς θεράποντας, εἶτα τὴν κύνα,
Ἔπειτα σαυτόν, εἶτα τοῦτ' ὦ. Κα. εἰπέ μοι,
Τίδ' ἐστίν; Ερ. Ὁ Ζεύς, ὦ πόνηρε, βούλεται
Ἐς σαυτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας πύβλιον,
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
Κα. Ἡγλωττᾶτο τῷ κήρυκι τοὔπων τέμνεται.
Ἀτὰρ ἀφ' ὅτου τί γε σαυτὸν ὠπόβυλεύσποιεῖν
Ἡμᾶς; Ερ. ὅτι ἠδίκουν τὰ πάντων φρασμάτων
Εἴργαστ'. ἀφ' οὗ γὰρ ἦρξατ' ἐξ ἀρχῆς βλέπων
Ὁ Πλοῦτος, οὐδεὶς οὐ λιβανωτὸν, οὐ δάφνην,
Οὐ ψαιστὸν, οὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἄλλ' οὐδέν,
Ἡμῖν ὀπτῷ τοῖς θεοῖς. Κα. μὰ Δί': οὐδέ γε
Θύσαι. κακῶς γὰρ ἐπεμελεῖτ' ἡμῶν τότε.

Ερ. Καὶ

ACTVS V. SCENA I.

Senarij Iambici.

CARIO MERCVRIVS.

QVis nám à me pepulit tam grauiter fores, quid hoc?
Nemo vspiam apparet: mirum ni ianua
Suapte sponte crepuit. ME. tibi dico, heus tibi
Cario, mane, mane inquam. CA. ehodum tu, cedò mihi:
An tu tam vasto impetu arietasti has fores?
ME. Non per Iouem: sed nisi tu reserando mihi
Præuertisses, iam iam volebam inuadere.
Verùm curriculo curre, tuumque huc euoca
Herum ocyus, & heram, & communes liberos,
Et omnes seruos: & canem: & teipsum: & suem
Denique. CA. quid est? dic illicò. ME. summus Iuppi-
ter
Vos omnes in eodem permixtos culeo,
Profundum in barathrum decreuit demergere.
CA. Oh lingua tali nuncio præciditur.
Sed cur iam dira in nos meditatur Iuppiter?
ME. Quia facinus admisistis longè pessimum,
Nam ex quo Plutus videre cœpit: desinunt
Homines thus, laurum, panem, libum, victimam,
Breuiter, quodcunque aliud, Dijs sacrare. CA. nec
Sacrabunt vnquam per Iouem: quoniam ante hac
Malè consuluistis nobis. ME. de reliquis Deis

Ἑρ. Καὶ τῶν ἄλλων μοι θεῶν ἦπον μέλῃ.
Ἐγὼ δ' ἀπόλωλα, καὶ πέπεμμαι. Καὶ. Σωφρονεῖς.
Ἑρ. Πρότερον μὲν εἶχον μὴν ὧδε ταῖς καπηλίοις,
Παντ' ἀγαθ' ἔνδοθεν εὐθύς, οἰνδάπαν, μέλι,
Ἰσχάδας, ὅσ' εἰκός ἐστιν, Ἑρμῶν ἐθίδιον.
Νυνὶ δὲ πίνων, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
Κα. Οὐκοῦν δικαίως, ὅστις ἐποίεις ζημίαν
Ἐνίοτε, τοιαῦτ' ἀγαθ' ἔχων; Ἑρ. οἴμοι τάλας:
Οἴμοι πλακοῦντος, τοῦ τε πεπεμμένου.
Κα. Πυθοῦ τ' ὑπαρόντα, κἀμάτην καλεῖς.
Ἑρ. Οἴμοι δὲ κωλῆς, ἣν ἐγὼ κατήθιον.
Κα. Ἀσωλίας γ' ἀπαῦθα τοῦ τὴν αἰτίαν.
Ἑρ. Σπλάγχνων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήθιον.
Κα. Ὀδυνῶ σε τοῦ τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ὀπισθέφειν.
Ἑρ. Οἴμοι δὲ κύλικος, ἴσον ἴσῳ κεχραμένης.
Κα. Ταύτην ὀπίσω, κἀποτέχων σὸν κῆρ φθόνοις.
Ἑρ. Ἆρ' ὠφελήσας αὖ ποτ' ἐσαυτὸν φίλον;
Κα. Εἴ τι δέομαι, ὧν δυνατός εἰμί σ' ὠφελεῖν;
Ἑρ. Εἴ μοι ποείσας ἄρτον πίν' εὖ πεπεμμένον,
Δοίης καταφαγεῖν κρέας νεανικόν,
Ὧν θύεθ' ὑμεῖς εἰδόν. Κα. Ἀλλ' οὐκ ἔκφορα.
Ἑρ. Καὶ μὴν ὁπότε σκεύδειον τοῦ δεσπότου
Ὑφείλου, ἐγώ σε λαγθανόντ' ἐποίουν ἀεί.
Κα. Ἐφ' ᾧτε μετέχειν αὐτὸς, ὦ τοιχωρύχε;

Ἥκει

Minus anxiè laboro: ſed quantum ad me attinet,
Fame confectus perij. CA. nunc demum ſapis.
ME. Antè quidem à cauponarijs mulierculis
Omnia bona habebam, in ipſo etiam diluculo:
Maſſam, mel, caricas, & quocunque genere
Cibi Mercurium veſci decet: at nunc fame
Contabeſcens, porrectis requieſco pedibus,
CA. Nec immeritò, vt qui damno multabas eos,
A quibus iſta bona acceperas. ME. hei, hei mihi:
Vbi nunc placenta, quæ mihi quarto quolibet
Die cuiuſuis menſis pinſebatur. CA. ah
Deſideras abſentem: & fruſtra illam vocas.
ME. Heu victimarum armos, quos comedebã antehac.
CA. Nunc ſub dio, per vires ſalta vno pede.
ME. Heu calida viſcera, ego quæ comedebam antea.
CA. Dolore inteſtinorum te credo affici.
ME. Heu calicem aqua æquali dilutum, quem bibi.
CA. Hunc ſi inbibas, tu hinc nunquam meditêris fugam.
ME. Nihilne, tui amantiſſimum, me tu iuuas?
CA. Si modò quicquam erit, in quo iuuare te queam.
ME. Imò: modò vnum aliquem panem mihi porrigas,
Benè confectum: & carnem des comedendam mihi
Teneram, ex his, quas intus ſacrificatis Deo.
CA. At iſthæc efferri domo haudquaquam licet.
ME. At tu cùm vaſculum aliquod furriperes hero,
Faciebam ego, nequis te in furto deprehenderet.
CA. Hoc ideo faciebas, perfoſſor parietum,

Ἦκεν γὰρ αὖ σοι ναῦς εὖ πεπεμμένη.
Ἑρ. Ἔπφτα τοῦτόν γ' αὐτὸς αὖ κατήθιες.
Κα. Οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πλησὰς ἐμοί:
Ὅποτε πι λησθείην παυργήσας ἐγώ.
Ἑρ. Μὴ μνησικακήσῃς, εἰ σὺ φυλλὼ κατέλαβες.
Ἀλλ' οὖν σώοικον θεὸς θεῶν δέξαθέ με.
Κα. Ἔπφτ' ἀπολιπὼν τοὺς θεούς, ἐνθάδε μένεις;
Ἑρ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν' ὅστι βελτίω πολύ.
Κα. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἄξιον εἶναί σοι δοκεῖ;
Ἑρ. Παρεῖς γὰρ' ὅστι πᾶσ' ἵν' αὖ φράτῃ τις εὖ.
Κα. Τί δῆτ' αὖ εἴης ὄφελος ἡμῖν, ἐνθάδ' ὤν;
Ἑρ. Παρὰ τὼ θύραν τροφᾶον ἱδρύσαθέ με.
Κα. Στροφᾶον; ἀλλ' οὐκ ἔργον ἐστ' ὑδὲν τροφῶν.
Ἑρ. Ἀλλ' ἐμπολᾶον. Καρ. ἀλλὰ πλουτοῦμεν, πόθεν
Ἑρμεῖ παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
Ἑρ. Ἀλλᾶ δόλιον τοίνυν. Κα. δόλιον; ἥκιστά γε.
Οὐ γὰρ δόλου νεῦ ἔργον, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.
Ἑρ. Ἀλλ' ἡγεμόνιον. Καρ. ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει:
Ὥσθ' ἡγεμόνος οὐδὲν δεησόμεσθ' ἔτι.
Ἑρ. Ἐναγώνιος τοίνυν γ' ἔσομαι. καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλούτῳ γὰρ ὅστι τοῦτο συμφορώτατον,
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς, καὶ γυμνικούς.
Καρ. Ὡς ἀγαθόν ἐστ', ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν.
Οὗτος γὰρ ἐξεύρηκεν αὐτῷ βίοτον.

Οὐκ

Quòd sperares, te furti participem fore.
Nam panis mellitus eò cedebat tibi.
ME. *Sed eum panem tute ipse edebas postea.*
CA. *Rectè, neque enim tu eorundem mecum verberum*
Fiebas particeps: si cubi deprehenderer,
Aliquod committens flagitium. ME. *ah ne memineris*
Iniuriarum, quæso: qui nunc phylam habes:
Sed me adscribe potius in vestrum gregem obsecro.
CA. *Quid! Num tu Dijs relictis hîc nobiscum eris?*
ME *Ero: nam vobiscum multò agitur fœliciùs.*
CA. *Sed profugere ab illis non absurdum putas?*
ME. *Patria illîc sua cuique est, vbicunque homini bene*
est.
CA. *At si hîc sis, cui nobis poteris esse vsui?*
ME. *Foribus his versandis nunc me præponite.*
CA. *Foribus versandis? nihil hic opus versutijs.*
ME. *At mercatorem me statuite.* CA. *at diuites*
Cùm simus antè: cur Mercurium sordidum
Propolam alamus? ME. *at vultísne callidum?*
CA. *Hîc callidis nihil opus est, sed candidis.*
ME. *At ductorem?* CA. *neque ductore est nobis opus.*
Nam Plutus nunc videt. ME. *igitur certaminum*
Procurator ero: quid dices mihi amplius?
Etenim Pluto huic res est multo vtilissima,
Edere certamina vel Musica, vel Gymnica.
CA. *Quàm bonum homini est, habere multa agnomina*
Nam iste etiam hac ratione sibi parauit victulum:

Οὐκ ἐτὸς ἅπαντες οἱ διηάζοντες θαμὰ
Σπεύδουσιν ἐν πολλαῖς γε ζάφθαγ γράμμασιν.
Ερ. Οὐκοῦν ὅπῃ θέτοις εἰσίω; Κα. καὶ πλωῖέ γε
Αὐτὸς παρελθὼν παρὰ τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας·
Ἵν' εὐθέως μάγκονικὸς εἶναί μοι δοκῇς.

KOMMATION XOPOY.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

ΤΙς αὖ φέρ' εἰπὲ πῦ 'στι Χρεμύλος μοι ζαφῶς;
Καρ. Τί δ' ὅτιν', ὦ βέλτιστε; Ἱερ. τί γὰρ ἄλλ', ἢ κακῶς;
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ· καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω.
Καὶ ταῦτα τοῦ σωτῆρος ἱερεὺς ὢν τοῦ Διός.
Κα. Ἡδ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῶν θεῶν;
Ἱε. Θύειν ἔτ' ἐδ' εἰς ἀξιοῖ. Κα. τίνος ἕνεκα;
Ἱε. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι, κἀτοι τότε,
Ὅτ' εἶχον οὐδέν, ὁ μὲν αἰὲν ἥκων ἔμπορος,
Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς· ὁ δέ τις αὖ
Δίκην ἀποφυγών· ὅδ' αὖ ἐκαλλιερεῖτό τις,
Καὶ μετεκάλει τὸν ἱερέα. νυνὶ δ' οὐδὲ εἷς
Θύει τοσοῦτον οὐδέν· οὐδ' εἰσέρχεται,

Πλοὺ

Nec temerè est, quòd nostros videmus iudices
Affectare, vt multis indantur literis,
Et per sortem occupent varia putealia.
ME. Nunquid igitur ob ea, quæ dixi, ingredior domum?
CA. Imò, sed exta victimarum fer ad aquas
Putei, & laua: vt sic, quàm officiosus sis, probes.

COMMATIVM CHORI.

ACTVS V. SCENA II.

SACERDOS IOVIS, CARIO.

QVis mihi certò indicet, vbinam Chremylus habet?
CA. Quid est, bone vir? SA. Quid enim aliud sit, nisi (malè?
Nam ex quo Plutus videre cœpit: ego fame
Perij: neq; quod edam, quicquam reliquum habeo:
Quanquam sacerdos sospitatoris Iouis.
CA. At quæ nam huius rei causa est, dic obsecro?
SA. Nemo hominum vult quicquã sacrificare amplius.
CA. Quamobrem? SA. quia nunc adeò omnes sunt diuites:
At olim nihil cùm haberent: ibi alius quidem
Quòd saluus atq; incolumis redijsset domum
Peregrè adueniens mercator, pinguem victimam
Ioui immolabat: alius, quòd causam in foro
Tenuisset, absolutus iudicum sententijs:
Alius, magnificè sacra facturus, etiam
Sacerdotem conuiuam accersebat sibi.
Nunc autem ne vnus est quidem, qui sacrificet,
Vel tantillum: nullus qui templum adeat Iouis,

Πλὴν ἀποπατησόμενοί γε, πλὴν ἢ μύελοι.
Κα. Οὐκοῦν ταῦτ' ἃ νομίζομεν σὺ τούτων λαμβάνῃς;
Ἑρ. Τὸν οὖν Δία τὸν σωτῆρα καὐτός μοι δοκῶ
Χαίρειν ἐᾶσας, ἐνθάδ' αὐτὸν καλαμᾶν.
Κα. Θάρρει. καλῶς ἔσται γάρ: ἢν θεὸς θέλῃ.
Ὁ Ζεὺς ὁ σωτὴρ γὰρ πάρεστιν ἐνθάδε,
Αὐτόμαλθ' ἥκων. Ἱερ. πάντ' ἀγαθὰ λοίνυν λέγῃς.
Κα. Ἱδρυσόμεσθ' οὖν αὐτίκ': ἀλλὰ θεῖμεν
Τὸν Πλοῦτον, οὗπερ θέτερον ἦν, ἱδρυμένῳ,
Τὸν ὁπαθόδομον ἀεὶ φυλάττων τοῦ θεοῦ.
Ἀλλ' ἐκδόπως δεῦρο δ' ἄδας ἡμᾶς:
Ἵν' ἔχων θεηγῇ τῷ θεῷ σου. Ἱερ. πάνυ μὲν οὖν
Δραῦ ταῦτα χρή. Καρ. τὸν Πλοῦτον ἔξω πίσχάλῃ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

Τέμενος καὶ Ἀναπαιστοὶ Αἰσθαίνοι.

ΓΡΑΥΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ε Γὼ δὲ πῖ ποιῶ. Καρ. ἰαὶ χύτρας, αἷς τὸν θεὸν
Ἱδρυσόμεσθα, λαβὼν ὅπι τᾶς κεφαλᾶς φέρε
Σεμνῶς: ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.
Γρ. Ὧν δ' οὕνεκ' ἦλθον; Καρ. πάντα σοι πεφράξεται.
Ἧξει γὰρ ὁ νεανίσκος ὡς σ' εἰς ἑστέραν.

Γρ. Ἀλλ'

Nisi turba hominum quædam innumerabilis: quæ eò
Secedit à via, cacandi gratia.
CA. Cur non ab his legitimam partem tibi capis?
SA. Nunc igitur & ipse, meo valedicturus Ioui,
Statui hic apud vos ætatem agere in posterum.
CA. Bono animo es. Nam, Deo volente, benè omnia
Habebunt: quandoquidem tuus ille Iuppiter
Seruator hîc est, quo sponte aduenit sua.
SA. Benè herclè nuncias. CA. parumper sustine.
Nam Plutum eôdem collocabimus, vbi erat
Prius repositus Iuppiter: vt ærarium
Palladis in munito loco custodiat.
Age faces accensas aliquis huc proferat.
Tu eas gestabis & Pluto præibis. SA. &
Lubens: nam hæc omnia faciunda censeo.
CA. Plutum aliquis hûc forâs ex ædibus euocet.

ACTVS V. SCENA III.

Senarij & Anapæstici Aristophanij.

ANVS, CARIO, CHORVS.

Ego verò quid agam? CA. ollas istas, quibus Deum
In arce collocari conuenit, accipe:
Et eas capiti impositas defer honesto gradu.
Nam alioqui versicoloribus ades vestibus.
AN. Sed quid de ijs, quorum causa huc adueneram?
CA. Omnia nunc fient illicò, ex sententia.
Nam adolescens ad te rursum ibit sub vesperam.

AN.

Γρ. Ἀλλ' εἴγε μήτοι, νὴ Δί', ἐγχυᾷ σύμοι
Ἥξειν ἐκεῖνον ὡς ἔμ', οἵσω ταὐτὰς χύτρας.
Καρ. Καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν ταὐναντία
Αὗται ποιοῦσι. ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύδαις
Ἥκιστ' ἔπεστ' αἰῶτά τω: ταύτης δ' ἔνυδρος
Τῆς χαύνης, ὅπου πολλὴ 'νῆσιν αἱ χύδαι.
Χο. Οὐκ ἔστι τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' αἰσχρεῖν,
Εἰς τ' οὖπιθεν: δεῖ γὰρ κατόπιν τῶν ἀδόντων ἕπεσθαι.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ.

AN. Atqui si tu mihi fidem dederis, vesperi
Eum ad me rediturum: ollas deferam ædepol.
CA. Enimuerò longè diuersum hæ ollæ ab alijs
Faciunt ollis. in alijs spuma candida
In summo esse solet: in his autem aniculæ
Ollis, cana subest spuma: ollæ summum tenent.
CHO. Nihil est igitur, quòd nos hic cunctemur: sed ponè
sequentes
Abeamus: oportet enim horum nota sequi vestigia
cantu.

FINIS PLVTI.

ILLV.

EPISTOLA

ILLVSTRI ET GE
NEROSO DOMINO, D.
FERDINANDO HOFMANNO, BA-
roni in Gruenenphyel & Strechau: Magno & hæredi-
tario Curiæ Magistro in Styria, Archimarschalco Au-
striæ & Styriæ, Consistorij Imperialis Præsidi, &
Capitaneo Neostadiensi, Domino
suo obseruando,

S. P. D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

EQVITES ad te mitto, Generose & Illustris Baro. Nam tu ex illustrium Equitum familia es natus, & re equestri non minus clares quàm re forensi: tu socerum quoque habes aurei velleris Equitem, Generosum illum & Illustrem Baronem, D. Leonhardum ab Harrach, Baronem in Rorau & Piechenstein, S. Cæsareæ Maiestati à consilijs secretioribus: nec non & fratrem Ioannem illum Fridericum Hofmannum, cuius fama vniuersum propè terrarum orbem præclaris in Ecclesiam & Rempubl. meritis nunc olim impleuit. Sed quósnam equites? Athenienses, Generose Domine, viros nobiles, osores Cleonum & turbulentorum ciuium, amatores pacis & tranquil-

litatis,

litatis, cuſtodes ſalutis publicæ, ac omninò tui perquàm ſimiles. Tu enim vnus es, ſi quiſquam alius, μώθων τε ῥητὴρ ἀγαθὸς, ϑρηκίη δε καὶ ἔργων; vt qui ſummis ornatus eloquentiæ ſtudijs, & varia multarum linguarum cognitione præditus, tum iuris & legum peritia mirificè inſtructus, totum aulæ Imperialis forum cum laude adminiſtras gubernasq́; Nam iniuſtè oppreſſis opem fers legum præſidio, & improborum hominum conatus iuris & æqui habenis coërces ac remoraris. Itaque multorum hominum oculi in te ſolum nunc reſpiciunt, teq́; obſeruant, & ſuas in te ſpes atque fiducias collocant: ij præſertim, quibus tu iam antè aliquod ſignum tuæ pietatis, virtutis & ſapientiæ exturliſti. Cùm enim non deſint hodie, qui nihil niſi de pernicie Reipubl. cogitent, tu certè is es, cuius conſilia non turbarum & armorum, ſed pacis & publicæ tranquillitatis ſunt ſocia. Quò etiam accedit animi tui magnitudo atque alacritas: vt qui non modò conſideratè & ſapienter agas, quicquid agis, ſed etiam animosè & fortiter. Qua propter à me accipe, Baro Illuſtris, hoſce Ariſtophanios Equites, & contemplare in illis, quid Equeſtrem ordinem deceat in reprimendis, & legum repagulo cohibendis noſtræ ætatis Cleonibus. Sed accipies iſthæc æquo animo, & eodem, quo à me vides è Scenis Græcorum

produ-

produci in Romana theatra. Nam inuenies hîc, (nisi valde animi fallor) quàm plurima, quæ te de statu Reipubl. de præsidibus, de ordine Equestri, deq; alijs rebus aut vtiliter poterunt commonefacere, aut certè suauiter oblectare. Nam eruditi, vt scis,

Aut prodesse volunt, aut delectare poëtæ,
Aut simul & iucunda & idonea dicere vitæ.

Deum æternum, qui est pater Domini ac Seruatoris nostri Iesu Christi, tota mente atque animo precor, vt is te non modò familiæ tuæ, sed etiam Ecclesiæ suæ & Reipub. Germaniæ, quàm diutissimè reseruet incolumem, felicem & fortunatum. Exaraui hæc Francofordiæ ad Mœnum, plenus occupationum, & remotus à libris meis, quæ vt tua Celsitas boni & æqui faciat, atque in optimam partem interpretetur, iterum atq; iterum rogo, oro, obsecro. XVI. Cal. Iunij, Anno, &c, 86.

OCCA-

OCCASIO FA BVLAE.

ATHENIENSES, *ducibus Demosthene & Nicia, insulam quandam Pylum, vel vt alij, vrbem, alio nomine Sphacteriam dictam, obsidebant, anno belli Peloponnesiaci septimo: vt refert Thucyd. lib. 4. In ea Lacedæmonij præsidium habebant, ad quod noctu subintrantes, commeatum, & alia necessaria clàm importabant. Cùm autem obsidio in longum tempus extraheretur: & obsidentes foris plus difficultatis & inopiæ paterentur, quàm obsessi: mittunt legatos Athenas: inter quos fuit & Nicias, alter Ducum: qui iuberet vel pacisci cum Lacedæmonijs (id quod Lacedæmonij ab Athenienſibus postularant: sed Cleone dissuadente non impetrârant) vel subsidium aliquod, aut cibaria mittere: alioquin obsidionem dissolutum iri. Hoc cùm graue Athenienſibus videretur, & multi in Cleonem eam culpam transferrent: qui anteà interceſsisset, quòminus in istas conditiones cum Lacedæmonijs itum esset: ibi Cleo in concilio surgens, omnem hanc moram & culpam in duces retorquebat, iactitans se intra vigesimum diem, si dux sit, capturum fuisse Pylon. Paratus igitur se abdicare imperio Nicias, Cleoni cedit. Atque hic, quòd Niciam simularet rem crederet, se initiò promtũ ostendebat, ad susci-*

piendum imperium. Sed vbi vidit rem serió agi, mox tergiuersari cœpit. Itaque instante simul Nicia, simul alijs Atheniensibus, compulsus imperium suscipit: atque ad exercitus proficiscitur. Cæterùm vt ferè fit, quòd fortuna meliori indigniores vtuntur: postquàm iam in itinere esset Cleo, interim Demosthenes, cum exercitu, ad insulam appulit: & accensa fortè ibi sylua, quæ Atheniensibus fuerat aduersa, in spem expugnandæ insulæ peruenit. Vt ergo illam inuaderet, omnia apparabat, & tumultuaria auxilia è proximis locis contrahebat. Interea Cleon cum exercitu supervenit, & mox ambo coniunctis viribus inuadunt obsessos, atque in deditionem eos accipiunt. Quæ res postea Cleoni tantam autoritatem apud plebem creauit (quia promissa fides seruata erat, & ipse hanc victoriam, non casu aut fortuna, sed virtute & consilio, adeptus vulgò credebatur) vt penè vnus & solus Rempubl. deinceps teneret: omniaq; pro suo arbitrio raptim atq; turbatè ageret. Solent enim homines, quos ex humili magna ad fastigia rerum euexit, quando voluit fortuna iocari, rebus secundioribus efferri, & modum, qui in re qualibet optimum est condimentum, excedere. His de causis cæteri Principes, superbè & importunè ab illo facta subinde inuidia grauabant: præsertim Nicias & Demosthenes, quibus ille belli gloriam, & victoriæ laudem præripuerat. Quam quidem inuidiam etiã hoc auxit, quòd humili loco esset natus: quippe ex patre Coriario, ipse etiam Coriarius: tum,

quia

quia pacem cum Lacedæmonijs inire dissuasisset: & magnis vociferationibus, legatos Lacedæmoniorum è senatu expulisset. Accedebant & alia flagitia: quòd peculator esset Reipub. quòd munerum captator: quòd adulator plebis. Hinc occasionem sumsit Aristophanes, vt Cleonem per scenas traduceret: & malum ciuem esse ostenderet. Tametsi etiam priuata fuit causa Aristophani aduersus Cleonem: nempè, quòd ξενίας, id est, peregrinitatis, ab eo fuerat accusatus.

ARGVMENTVM IN EQVITES.

COmœdia hac exagitaturus Cleonem poêta, introducit Niciam & Demosthenem, duces Athenienses, seruili habitu, & misera specie vestitos, qui de suis ærumnis & seruitute queritantur, & consilium de arripienda fuga ineunt. Sed quia hoc non satis tutum videbatur, idcirco alia via rem aggrediuntur, & primùm spectatoribus ingenium ac mores cuiusdam Paphlagonis, seu vociferatoris, (hoc enim nomine Cleo notabatur) recitant, & flagitia in Remp. domi & foris perpetrata exponunt. Deinde vinum sibi afferri iubet Demosthenes, vt illo hausto, bonum consilium reperiat. Nicias domum ingressus, herũ Cleonem dormientem reperit, & vinum subductum effert. Eo accepto, & somno Cleonis cognito, Demosthenes iterum ad herum intrare iubet Niciam, & tabulas, in quibus arcana illius continebantur, proferre. Inspectis autem & lectis tabulis, oraculum deprehenditur, de Cleonis interitu, & de successione Allantopolæ seu fartoris cuiusdam, qui alio nomine dicebatur Agoracritus. Illis oraculum examinantibus, commodum ipse Allantopola interuenit, cui spem consequendi imperij duo serui faciunt: partim, quòd ipse vir malus & audax esset (nam tales digni imperio tum habebantur) partim, quòd oraculum Reipub. administrationem ei deferret. Ei rei vt fidem maiorem faciant, oraculum ex tabula recitant, & quibus eum moribus præditum esse velint, lepidè perstringunt. Interim è crapuloso somno expergefactus Cleo, cùm seruorum suorum furtum animaduertisset, celeriter procurrit, & seruis tanquam coniuratis & seditiosis extrema mala comminatur.

natur. Fugit Agoracritus: sed Chorus equitum accedit, & animum illi ad opprimendum Cleonem adijcit. Qui mox confirmatus, Cleonem, frustra auxilium Senatus implorantem, verberibus multat. Cùm verò multis querelis, & magno clamore sublato, Cleo se defenderet, equitesque accusaret: Allantopola suum quoque clamorem contrà attollit. Exoritur grauis inter Cleonem & Agoracritum contentio. Nam mutuis se criminibus & calumnijs proscindunt, & extremam internecionem sibi inuicem minantur. Chorus turbulenti Cleonis audaciam & peculatū execratus, Allantopolam exhortatur, vt productum Cleonem teneat, ac manifestorum scelerum coram populo reum agat. Qua voce incitatus Allantopola Agoracritus, primùm Cleoni, qui tarditatem linguæ, & ruditatem ei obijciebat, opponit ipsius loquacitatem & clamores. Deinde Cleonis vitia sibi inesse fingit, & falsè hominem reprehendit. Tum vterque alteri, verbis quibusdam, ex sua arte petitis, necem interminatur. Qua re animaduersa, Chorus Allantopolam admiratur: cùm fieri non posse existimasset, vt summa Cleonis dicacitas à quoquam superaretur. Hac oratione equitum denuò confirmatus Allantopola, Cleonem acriter inuadit: & alia multa crimina & flagitia illi obijcit. Sed Cleo nemini impudentia cessurum se affirmat. Cui respondet Agoracritus, & furem, & hominem perfidum, & scortatorem, & fellatorem seu Pathicum esse docet. Itaque noua oritur altercatio & multis vtrimque conuicijs prolatis, Cleo rursum ab Allantopola verberatur. Tandem graui ira percitus, in Prytanæum abit, vt coniuratores illic, corá Senatu Athenensi accuset. Sed Allantopola relictis in theatro intestinis & cultro fartorio: ita monente Choro: celeriter subse-

quitur, vt se contra Cleonis calumnias defendat. Illis digressis, Chorus primùm abeunti Agoracrito felicitatem precatur, deinde in Strophis & Antistrophis Neptunum ac Mineruam pro felici successu inuocat: in Epirrhematis autem & Antepirrhematis varia ac multa Athenienſium vitia carpit, comprimis, quòd boni poëtæ, malorum hostes, in populi contemtu essent. Præterea res ac virtutes maiorum extollit, & his suæ ætatis hominum vitia opponit. Postremò Equitum virtutem tam in prælijs nauali-bus, quàm terrestribus, cum summa frugalitate coniunctam commendat. Reuersus ex senatu Allantopola, rem illic contra Cleonis accusationem prosperè gestam Equitibus exponit, & orationem à se habitam recitat, in qua Cleonis morem exprimens, senatum impudenter reprehendit, populo spem pacis, & rerũ omnium copiam promittit: fœdus Lacedæmoniorum dissuadet, ac totius chori applausum consequitur. Illo sic perorante, mox adest & ipse Cleo, qui aduersario suo graues minas ingerit, sed falsè ab eodem eluditur. Paulò pòst vterque ad plebem prouocat. Vbi hæc vtriusque beneuolentiam cognouit, & res pro patria gestas intelligit, constituit de ambobus paulò diligentius inquirere. Chorus Allantopolam, vt circumspectus sit, præmonet. Iactitante ibi Cleone sua in Remp. beneficia & merita, respondet Agoracritus, non esse viri liberalis, alijs eripere, quod alteri largiatur. Simul obijcit Cleoni furta & rapinas, perturbationes pacis, & alia scelera. Cui accusationi etiam Chorus Equitum adstipulatur: qui Cleonem seditionis arguit, quòd clypeis & armis in templo suspensis ansas reliquisset: quòd perturbata Republ. bona ciuium compilasset, vt aquam turbare solent, qui anguillas captant: quòd homo esset auarus & sordi-

dus:

dus:quod denique etiam libidinosus & perquàm superbus. Quibus omnibus plebs, tanquàm conscia, lubens assentitur, & Cleonem detestatur. Ille aduersario trierarchiam comminatur: sed chorus silentium ei mandat. Victus ergo modis omnibus Cleo, magistratum deponere, & anulum iubetur reddere. Vbi cùm nihil superesset præsidij, oracula se allaturum ait, quibus suam auctoritatem tueatur. Idipsum effecturum se promittit Allantopola. Cæterùm horum oraculorum auctores fuerant: Bacis, qui pro Cleone: & Glanis, qui pro Allantopola faciebat. Prior oraculum suum recitat Cleo, posterior Allantopola, idq; alternatis vicibus. Sed ea ita comparata erant, vt facilè intelligeretur, Cleonem imperio submouendum, & in locum eius Allantopolam subrogandum. Cùm ergo & hac via nihil profeciisset Cleo, ad vltimum remedium confugit: ac populum inescare constituit. Quod idem etiam Allantopola attentat. Digressis ambobus, Chorus equitum cum populo expostulat, quòd sui tam impotens sit: vt etiam inescari se patiatur. Sed is se satis cautum ac circumspectum fore promittit. Mox reuersi in scenam Cleo & Agoracritus, propositis vtrinque dapibus, certatim plebis fauorem mercari conantur. In quo turpi aucupio cùm neuter alteri cederet: tandem Allantopola plebem hortatur, vt cistas vtriusque patefaciat: & cuius vacuam deprehendat, eum probum & beneuolum: cuius verò plenam inueniat, eum pro depeculatore, & hoste Reipub. habeat. Hoc consilio approbato, cùm vacua Allantopolæ, plena autem Cleonis cista reperiretur: de omni dignitatis gradu Cleo deijcitur. Populus se Allantopolæ, qui Agoracritum se esse profitebatur, officiosè commendat. Abeunte cum populo Allantopola, Chorus equitum, in Strophã & Antistrophã,

tistropha, laudatis Equitibus, diuitias & paupertatem deprecatur, & Cleonymi sordes detestatur: in Epirrhemate verò & Antepirrhemate sceleratos & flagitiosos: vt, Arignotum & Ariphradem insectatur: item q; Hyperbolum & Nauphantem, sed picturatè, sub persona triremium. Interim cum populo in theatrum redit Agoracritus, & multò iam formosiorem, & quasi recoctum populum Athenienſem ostendit Equitibus. Simul veterem illi excitatem & stultitiam demonstrat, quòd se Rhetorum præstigijs decipi, & Sophistarum technis circumueniri passus esset. Quod ne deinceps eueniat, duo scorta adducit, quæ fœdera Athenienſium cum Lacedæmonijs repræsentabant, eaq; apud Cleonem prius latitasse, nunc verò in lucem reddita affirmat. Hisce plebs ad se receptis, Agoracrito summam rerum committit, Cleonem verò cum farciminibus & intestinis negociatum amandat.

ARGVMENTVM
ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

E rat olim Athenis ſeruiens populo Cleon,
Q uem Agoracritus quidam, & equites agunt reum.
V t cauſa vtrinque eſt dicta, vincitur Cleon.
I gitur ineſcando vt rurſum captet ſenem:
T eſtè alter inſpicere arculam ſecum iubet.
E a plena furti inuenta Cleonem deprimit,
S ummaq; rerum mox potitur Agoracritus.

PERSONAE.

Demoſthenes, Nicias. } duces Athenienſium.
Agoracritus, qui Allantopola.
Cleo, vrbis prætor.
Chorus Equitum.
Populus Atticus.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΙΠΠΕΙΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

Τείμετροι Ιαμβικοί.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

Απαλαὰξ τῶν κακῶν ἰαπαλαί:
Κακῶς Παφλαγόνα τὸν νεώνητον κα-
κὸν
Αὐταῖσι βύλαις ἀπολέσθαι οἱ θεοί.
Ἐξ οὗ γὰρ εἰσήρρησεν εἰς τὴν οἰκίαν,
Πληγὰς ἀεὶ προφέρεται τοῖς οἰκέταις.
Νι. Κάκιστα δῆθ', οὗτός γε πρῶτος Παφλαγόνων,
Αὐταῖς ἀβολαῖς. Δη. ὦ κακόδαιμον, πῶς ἔχεις;
Νι. Κακῶς, καθάπερ σύ. Δημοσθ. δεῦρό νυν προσελθ',
ἵνα
Ξυναυλίαν κλαύσωμεν, Οὐλύμπου νόμον.
Μὴ μῆ, μὴ μῆ, μὴ μῆ, μὴ μῆ, μὴ μῆ, μὴ μῆ.
Τί κινυρόμεθ' ἄλλως; οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν πινὰ
Σωτηρίαν νῷν, ἀλλὰ μηκλάειν ἔπι;
Νι. Τίς οὖν γένοιτ' ἄν, λέγε σύ. Δημοσθ. σὺ μὲν οὖν μοι
λέγε,
Ἵνα μὴ μάχωμαι. Νι. μὰ τὸν Ἀπόλλω γὰ μὲν οὔ.

Αλλ'

ARISTOPHANIS EQVITES.

ACTVS PRIMI SCENA prima.

Senarij Iambici.

DEMOSTHENES, NICIAS.

Attataæax, quid mali hoc? iattatæ.
Vt illum Paphlagonem, nouitium, Dij malum
Malè perduint, cum eius consilijs pessimis.
Nam ex quo scelestus in ædes nostras irruit.
Plagas assiduè infligit nobis seruulis.
NI. *Ah pessimè pereat hic primus Paphlagonum,*
Suis ipsius cum calumnijs. DE. *miser*
Homo, quomodo habes? NI. *malè, sicut & tu.* DE. *age huc ades,*
Quasi concentum lamentemur, Olympi modum,
Mymy, mymy, mymy, mymy, mymy, mymy.
Sed quid lamentamur frustra? annon erat æquius
Salutem nobis quærere: non flere amplius?
NI. *Quámnam salutem? aut vnde? cedò.* DE. *cedò tu prior,*
Ne contradicam. NI. *non per Apollinem: at mihi*

Ἀλλ' εἰπὲ θαῤῥῶν, εἶτα κἀγώ σοι φράσω.
Δη. Πῶς αὖ σύ μοι λέξειας, ἃ μὲ χρὴ λέγειν.
Νι. Ἀλλ' ὅστις ἔνι μοι τὸ θρέπτε, πῶς αὖ οὐ ποτε
Εἴποιμ' ἂν αὐτὸ δῆτα κομψευειπιδικῶς;
Δη. Μή μοι γε μή μοι, μὴ ξυναναδικίσῃς:
Ἀλλ' εὑρέ τιν' ἀπόκινον ἀπὸ τοῦ δεσπότου.
Νι. Λέγε δὴ μόλωμι ξυνεχές, ὡδὶ ξυλλαβών.
Δη. Καὶ δὴ λέγω, μόλωμι. Νι. ἐξόπιθέν νυν
Αὐτὸ φάθι τοῦ μόλωμι. Δημοσθ. αὐτό. Νικ. πάνυ κα-
λῶς,
Ὡς θρῃκόμυθ, νὴ τὸν ἀπέραμα θρῴττον λέγε,
Τὸ μόλωμι: εἶτα δ' αὐτὸ κατεπάγων πυκνόν.
Δη. Μόλωμι αὐτό, μόλωμι, αὐτομολῶμι. Νι. ἰὼ
Οὐχ' ἡδύ; Δη. νὴ Δία, πλὴν γε δεῖ τῷ δέρματι
Δέδοικα τυλονί τ' οἰωνόν. Νι. τί δαί;
Δη. Ὅπὴ τὸ δέρμα τῶν δεδομένων ἀθρῆσαι.
Νι. Κεάσας ἰοίνιν τῶν παρόντων ὀρνέων,
Θεῶν ἰόντε θρῃσπεσεῖν ποι θρῄσβρέτας.
Δη. Ποῖον βρετέπας; ἑτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς;
Νι. Ἔγωγε. Δη. ποίῳ χρώμενοι τεκμηρίῳ;
Νι. Ὅπὴ θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ' ὀρνεικότως.
Δη. Εὖ θρῃσβιβάζεις μ'. Νι. ἀλλ' ἑτέρᾳ ποι σκεπτέον.
Δη. Βάλῃ τὸ θρᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φράσω;
Νι. Οὐ χεῖρον: εἰ δ' αὐτὸς θρᾳδιτησόμεθα,
Ἐπίδηλον ἡμῖν τοῖς θρασώποισιν ποιεῖν,
Ἢν τοῖς ἔπεσι χαίρωσι κἠ τοῖς θράγμασι.
Δη. Λέγοιμ' ἂν ἤδη. νῷν γὰρ ὀρνίθοιν δεσπότης

[1] Ἀγροι-

Tu dic audacter: & ego pòſt dicam tibi.
DE. Eadem tu dicas mihi, quæ me vis dicere.
NI. At nulla ineſt mihi confidentia: quomodo
Igitur hoc Euripidicè, & ſat comtè eloquar?
DE. Ne mihi, ne (inquam) iſthuc: ne quem ſcandicem
Hic vendites: ſed inueni viam fugæ (mihi
Abhero. NI. dic ergo hanc continenter voculam,
Fugiamus. DE. agè, dico: fugiamus. NI. nunc item
Poſt fugiamus dic trans. DI. trans. NI. rectè admodũ
Nunc, vt pudenda vellicantes aſſolent,
Remiſsè primùm dic, fugiamus, poſtea
Illud trans infer, & repete creberrimè.
DE. Fugiamus trans, fugiamus, transfugiamus. NI. an
Non ſuaue hoc? DE. per Iouem: niſi, quòd præputio
Nunc metuo, propter hoc augurium. NI. cur ita?
DE. Nam vellicantibus abſcedit præputium.
NI. Optimum igitur facto eſt nobis præſentibus,
Apud Deorum ſimulacra alibi procumbere.
DE. Quænám ſimulacra? an eſſe tu ſtatuis Deos?
NI. Immò. DE. ſed quonam argumento hoc edoctus es?
NI. Quia enim Dijs inuiſus ſum vltrà, quàm decet.
DE. Facilè hoc mihi perſuades. NI. igitur alia via
Ineunda erit. DE. vin' tu, vt rem ſpectatoribus
Exponam? NI. non abs re fuerit. ſed vnum eos
Rogabimus: vt nobis manifeſtum frontibus
Faxint, an dicta & facta læti comprobent.
DE. Dicam igitur. Eſt herus nobis iraſcox.

Eſt

Ἀχρόικ᾽ ὀργιλῶ, κυαμοζῶξ, ἀκρόχολ᾽,
Δῆμ᾽ Πυκνίτης, δύσκολον γερόντιον,
Ὑπόκωφον. οὗτ᾽ τῇ ωρεσβέρᾳ νουμηνίᾳ
Ἐφρίατο δοῦλον, βυρσοδέψην Παφλαγόνα,
Πανουργόταλον, κἀλαζονολωκατόνπινα.
Οὗτ᾽ καλαγνοὺς τοὺ γέροντος τοὺς τρόπους,
Ὁ βυρσοπαφλαγών, ὑπωροφεσών τ᾽ δεσποτῶν,
Ἠκαλλ᾽, ἐθώπευ᾽, ἐκολάκευ᾽ ἐξηπάτα,
Κοσκυλματίοις ἄγκροισι, λοιδωτὶ λέγων:
Ὦ δῆμε, λῦσαι ωρῶτον ἐκδικάσας μίαν,
Ἐνθοῦ, ῥόφησον, εἴτεα γ᾽, ἔχε τριώβολον.
Βούλῃ ωλακοῦντί σοι δόρπον; εἶτ᾽ ἀναρπάσας
Ὅ, τι αὐτὸς ἡμῶν σκευάσηται τῷ δεσπότῃ.
Παφλαγὼν κεχάρισται τοῦτο: κἀγὼ γ᾽ ἐμοῦ
Μάζαν μεμαχότ᾽ ἐν Πύλῳ Λακωνικὴν,
Πανουργότατά πως ωεισθραμὼν ὑφαρπάσας,
Αὐτὸς παρέθηκε τῷ ὑπ᾽ ἐμοῦ μεμαγμένῳ.
Ὑμᾶς δ᾽ ἀπελαύνῃ, κἀκ ἔᾳ τ᾽ δεσπότην
Ἄλλον ωεραπεύειν, ἀλλὰ βυρσίνην ἔχων
Διηνοῦτ᾽ ἐγὼ, ωοσοβεῖ τοὺς ῥήτορας.
Αἰνῇ δὲ χρησμούς, εἶθ᾽ ὁ γέρων σιβυλλιᾷ.
Ὅ δ᾽ αὐτὸν ὡς ὁρᾷ μεμαχκοακότα,
Τέχνῃ ωεποίηται. τοὺς γὰρ ἔνδον αἰτίκρις
Ψευδῆ ωλακοῦντ᾽ ἐκβάλλῃ. κἄτα μαστιγούμεθα
Ἡμεῖς. Παφλαγὼν δὲ ωείθεων τοὺς οἰκέτας,

Αἰτεῖ,

Esor fabarum, biliosus, vir tribu
Pnycensis: morosum difficilemq; senium,
Surdastrum: qui superiori nouilunio
Emit Paphlagona conseruum coriarium:
Hominem vaferrimum, delatorem improbum,
Is cùm senis mores haberet cognitos,
Coriarius Paphlago cœpit hero subditus
Esse, illi adulari, morem gerere: vndique
Assentari: tum insuper in fraudem ducere,
Summis coriorum præsegminibus, & hæc loqui:
O populeAthenienses, nunc primùm laua:
Postquam vnum iudicâsti diem: cibum cape.
Sorbe vinum, comede, habe tibi triobulum.
Vin' cœnam apponam tibi? pòs nobis omnia.
Abripuit, quæ nostrûm aliquis hero parauerat:
Et gratiam ab illo iniuit. Nam cùm ego in Pylo
Massam aliquam pinsuissem mihi Laconicam:
Homo astutissimè circumiuit, clanculum
Surripuit, & à me pistam apposuit prosua,
Nos autem dimouet: nec alium sinit herum
Obseruare, manuq; tenens scuticam loream
Stat, & à populo cœnante abarcet Rhetoras.
Canit item oracula: planeq; Sybyllaturit.
Vbi ille illum insanientem conspicit,
Dolum inuenit: nam quotquot eramus in domo,
Falsò calumniatur. Ibi tum nos flagris
Afficimur: Paphlago circumcursitans petit

Seruos,

Αἰτεῖ, καρᾶπει, δωροδοκεῖ, λέγων τάδε;
Ὄρᾶτε Ὕλαν δι' ἐμὲ μαπγύμνον;
Εἰ μή μ' ἀναπείσετ', ἀποφανεῖσθε σήμερον.
Ἡμεῖς δὲ δίδομεν: εἰ δὲ μή, πατύμνοι
Ὑπὸ τὸν γέροντ', ὀκλαπλάσιον χέζομεν.
Νεῦ οὖν ἀνύσαντες φροντίσωμεν, ὦ γαθὲ,
Ποίαν ὁδὸν νῷν τρεπτέον, ᾗ τοὺς πίνα.
Νι. Κράτ' ἐκείνην, τ' μόλωμεν, ὦ γαθέ.
Δη. Ἀλλ' οὐχ οἵον τε Παφλαγόν' ὄντ' ἐνλαθεῖν.
Ἐφορᾷ γὰρ αὐτὸς πάντ'. ἔχει γὰρ τὸ σκέλος,
Τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ' ἕτερον ἐν τῇ ἐκλησίᾳ.
Τοσόν δὲ δ' αὐτοῦ βῆμα διαβεβηκότος,
Ὅ φωκτός ἐστιν αὐτὸ χειμὼν ἐν χάσιν:
Τῷ χεῖρ' ἐν ἀγκῶσιν: ὁ νοῦς δ' ἐν κλωπιδῶν.
Νι. Κράτιστον οὖν νῷν ἀποφανεῖν: ἀλλὰ σκόπει,
Ὅπως αὖ ἀποφανούμεθ' ἀνδρικώτατα.
Δη. Πῶς δῆτα; πῶς γένοιτ' ἂν ἀνδρικώτατα;
Νι. Βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύριον πιεῖν.
Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἱρετώτερος.
Δημοσθ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἄκρατον οἶνον ἀγαθοῦ δ' ἀνδρὸς
μοῦς.
Ἴσως γὰρ ἂν χρηστόν τι βουλευσώμεθα.
Νι. Ἰδού γ' ἄκρατον: ὡς εἰ ποτοῦ γοῦν ὄψεί σοι;
Πῶς δ' ἂν μεθύων χρηστόν τι βουλεύσαιτ' ἀνήρ;
Δη. Ἀληθες οὗτος, κροκωτοχυτολήραιον εἶ:
Οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ὀπύοιαν λοιδορεῖν;
Οἴνου γὰρ εὕροις ἂν τι θρασυτικώτερον;

Ὁρᾷς;

Seruos, exterret, munera captat, clamitat:
Videtin' Hylam flagris à me malè domitum?
Nisi me placauerîtis, moriemini hoaïe.
Nos verò illi damus: sin minùs, ab improbo
Sene hoc pessundati, cacamus octuplum:
Nunc ergo, mi vir, dispiciamus celeriter,
Quánam via insistendum, & ad quémnam virum.
NI. *Illam de fugiendo, quam dixeram.*
DE. *Sed vt Paphlagonem res lateat, fieri haud potest*
Ipsus enim dispicit omnia. Nam pedem alterum
Habet in Pylo fixum, alterum tenet in foro.
Et cùm tam latis ingrediatur passibus:
Podex reapse illi est Hiantiæ, manus
Vtraque Petiliæ, mens in Clepidum tribu.
NI. *Ergo optimum, vt moriamur: sed agè, tu vide:*
Vt, si moriendum est, moriamur fortissimè.
DE. *Dic: quomodo? quomodo hoc fiat fortissimè?*
NI. *Erit optimum bibere taurinum sanguinem.*
Nam mors Themistoclis optatissima omnium.
DE. *Non per Iouem: sed fortunæ bonæ merum*
Meracum: an sic consultemus aliquid vtile.
NI. *Vide meracum: ergon' de potu agitur tibi?*
At quid queat ebrius consultare vtile?
DE. *Certè omnino vtile, tu homo nugacissime,*
Quid? túne vinum audes calumniarier:
Quasi ad consultandum nihil afferat boni?
An vino aliquid reperias ad agendum aptius?

Ὁρᾷς; ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε
Πλουτοῦσι, χἀφαρπάτουσι, νικῶσι δίκας,
Εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελοῦσι τοὺς φίλους.
Ἀλλ' ἔξενέγκέ μοι ταχέως οἶνον χοᾶ:
Τὸν νοῦν ἵν' ἀρδω, κἀλέγω τἀ δέξιόν.
Νι. Οἴμοι τί ποθ' ἡμᾶς ἐργάσῃ τῷ σῷ ποτῷ;
Δη. Ἀγάθ'. ἀλλ' ἔνεγκ': ἐγὼ δὲ καταχλινὴς ὅμαι.
Ἡνίκ' ἂν μεθυσθῶ πάντα ταὐτὰ καὶ λαπάσω,
Βουλευματίων κἀγνωμοδίων, κἀνοϊδίων.
Νι. Ὡς εὐτυχῶς, ὅτ' οὐκ ἐλήφθην ἔνδοθεν,
Κλέπτων τ' οἶνον. Δη. εἰπέ μοι, Παφλαγὼν τί δρᾷ;
Νι. Ἐπίπαν λείξας δημόσιον ἀθρόον βάσκανον;
Ῥέγκει μεθύων ἐν ταῖς βύρσαις ὕπνον.
Δη. Ἴθι νυν, ἄκρατον ἐγκάναξόν μοι πολύ.
Νι. Σπουδὴν λαβὲ δή, κἀσεῖσον ἀγαθοῦ δαίμονος,
Ἕλκ', ἕλκε τὸν τοῦ δαίμονος τὸν Πραμνίου.
Δη. Ὦ δαῖμον ἀγαθὲ, σὸν τὸ βούλευμ', οὐκ ἐμόν.
Νι. Εἶπ', ἀντιβολῶ, τί 'στί; Δη. τοὺς χρησμοὺς ταχὺ
Κλέψας ἔνεγκε τοῦ Παφλαγόνος ἔνδοθεν,
Ἕως καθεύδῃ. Νι. ταῦτ' ἀπαίρω τοῦ δαίμονος;
Δέδοικ' ὅπως μὴ τεύξομαι κακοδαίμονος.
Δη Φερέτω ἐγὼ 'μαυτῷ τοσαγάγω τὸν χοᾶ:
Τὸν νοῦν ἵν' ἀρδω, κἀλέγω τἀ δέξιόν.
Νι. Ὡς μεγάλ' ὁ Παφλαγὼν φρονεῖ, κἀρέγκεται:
Ὥστ' ἔλαθον αὐτὸν, τὸ ἱερὸν χρησμὸν λαβὼν,
Ὃν φροῦρις ἐφύλαττεν. Δη. ὦ σοφώτατε
Φέρ' αὐτὸν, ἵν' ἀναγνῶ: σὺ δ' ἔγχεον πιεῖν

Ἀνύσας

Viden' quando bibunt vinum homines, ibi admodum
Diteſcunt, cauſas vincunt, lites obtinent,
Beati fiunt, & iam amicis commodant.
Agè effer huc mihi vini veteris congium,
Vt irrigem mentem, & dicam aliquid vtile.
Ni. Hei mihi, quid actur us es hîc cum potu tuo?
De. Benè agam: effer tu modò, ego decumbam paululũ:
Nam inebriatus, ſpargam vndique ratiunculas,
Sententiolas, & conſultatiuncula s.
Ni. Quàm proſperè euenit, quòd intus non fui
Deprehenſus in furto. De. quid agit Paphlago? cedò.
Ni. Vbi præſtigiator publicata cibaria
Liguriuit, ſtertit ſupinus in corio.
De. Agè nunc meracum cum ſtrepitu infundas mihi.
Ni. Cape hoc libamen, & libagenio bono,
Trahe, trahe quæſo, libamen Pramnij Dei.
De. O bone Geni, tuum eſt conſilium hoc, non meum.
Ni. Dic obſecro: quid es? De. i, auſer Paphlagonis
Oracula furtim, dum intus dormiat. Ni. hæccine
Vult Genius? vereor, ne Genio potiar malo.
De. Agè, nunc ego mihi ipſi admouebo congium,
Vt irrigem mentem, & dicam aliquid vtile.
Ni. Quàm valdè pedit & ſtertit nequam iſte Paphla-
go?
Nam non ſenſit, cùm ſurriperem ipſi oracula:
Quæ tamen aſſeruabat plurimum. De. amice optime
Cedò hoc oraculum, vt legam: tu, quod bibam,

Ἀνύσας τί. φέρ', ἴδω τί ἄρ' ἔνεστιν αὐτόθι.
Ὦ λόγια, δὸς σύ μοι τὸ ποτήριον ταχύ.
Νι. Ἰδού, τί φήσιν ὁ χρησμός; Δη. ἑτέραν ἔσχεον.
Νι. Ἐν τοῖς λογίοις ἔνεστιν, ἑτέραν ἔσχεον;
Δη. Ὦ Βάκι. Νι. τί δῆτα; Δη. δὸς τὸ ποτήριον ταχύ.
Νι. Πολλῷ γ' ὁ Βάκις ἐχρῆτο τῷ ποτηρίῳ.
Δημοσθ. Ὦ μιαρὲ Παφλαγών, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου πάλαι,
Τὸν σὸν ἑαυτοῦ χρησμὸν ὀρρωδῶν. Νι. τίνα;
Δη. Ἐνταῦθ' ἔνεστιν, αὐτὸς ὡς ἀπόλλυται.
Νι. Καὶ πῶς; Δη. ὅπως, ὁ χρησμὸς αἰπερ λέγει,
Ὡς σφῶν μὲν ὑποπόλεως γίνεται,
Ὃς σφῶν θ' ἕξει δ' πόλεως τὰ σφάγματα.
Νι. Εἰς οὗτοσὶ πόλις. πῇ γὰρ τεύξεται; λέγε.
Δημοσθ. Μετὰ τοῦτον αὖθις σφαγεὺς πόλις δεύτερος.
Νι. Δύο πόδε πόλα, κἀπὶ τοῦτον χρὴ παθεῖν.
Δη. Κρατεῖν, ἕως ἂν ἕτερος ἀνὴρ βδελυρώτερος
Αὐτοῦ γένοιτο: μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπόλλυται.
Ἐπιγίνεται γὰρ βυρσοπώλης Παφλαγών,
Ἅρπαξ, κἀγκράκλης, κυκλοβόρος φωνὴν ἔχων.
Νι. Τὸν σφαγεοπώλην ἦν ἄρ' ἀπολέσθαι χρεών
Ὑπὸ βυρσοπώλου; Δημοσθ. νὴ Δί'; Νι. οἴμοι δείλαιος.
Πόθεν οὖν ἂν ἔτι γένοιτο πόλις εἰς μόνος.
Δη. Ἔτ' ἔστιν εἷς, ὑφφυᾶ τέχνην ἔχων.

Νι. Εἶπ',

Infunde: propera: sine videam quid insit hïc.
O quæ oracula? da poculum mihi ocyus.
Ni. En tibi, quid ait oraculum? De. infunde alterum.
Ni. Oraculóne inscriptum est hoc, infunde alterum.
De. O Baci. Ni. quid est? De. da poculum mihi quàm
celerrimè.
Ni. Multo potu isthic sanè Bacis vsus est.
De. Sceleste Paphlago hæccine seruabas tam diu?
Metuens tuum de te ipso oraculum? Ni. quid est?
De. Ines huic chartæ: quónam pacto ipse pereat.
Ni. Et quomodo? De. Modum explicat hoc oraculum
Manifestè: quòd primò stupparum venditor
Hic administraturus sit Rempublicam.
Ni. Vnus hic est venditor: quid deinde ait? cedò.
De. Post hunc erit secundus ouium venditor.
Ni. Duo iam sunt venditures: & quid alterum
Hunc pati opus est? De. quid? tantisper dominarier
Donec alius succedat ipso nequior.
Sed posthæc interit: nam corij venditor
Iste Paphlago succedit in illius locum,
Homo rapax, vociferator, os Cyclobori habens.
Ni. Erat ergo ita in fatis, vt ouium venditor
A venditore corij tolleretur è
Medio? De. næ, per Iouem. Ni. hei mihi misero, vnde
adhuc
Vel vnus tantùm, pòst exstat venditor?
De. Immò, est vnus supra modum instructus dolis.

Νι. Εἶπ', αὐτιβολῶ, πίς' ὅδιν; Δη. εἶπω; Νι. νὴ Δία.
Δη. Ἀλλαντοπώλης ἔσθ', ὁ τοῦτον ἐξολῶν.
Νι. Ἀλλαντοπώλης; ὦ Πόσειδον, δ τέχνης;
Φέρε, ποῦ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐξευρήσομεν;
Δη. Ζητῶμεν αὐτόν. Νι. ἀλλ' ὁδὶ προσέρχεται,
Ὡσεὶ χρηστήριον, εἰς ἀγοράν. Δη. ὦ μακάριε
Ἀλλαντοπῶλα, δεῦρο δεῦρ' ὦ φίλτατε;
Ἀνάβαινε σωτῆρι τῇ πόλει χἠμῖν φανείς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Ο ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

Τί ἐστι; τί μεκαλεῖτε; Δη δεῦρ' ἔλθ', ἵνα πύθῃ,
Ὡς εὐτυχὴς εἶ, κἠμεγάλως εὐδαιμονεῖς.
Νι. Ἴθι δὴ κάθελ' αὐτοῦ τοὐλεὸν: κἠτοῦ θεοῦ
Τὸν χρησμὸν αὐτὰ δίδαξον αὐτόν, ὡς ἔχει.
Ἐγὼ δ' ἰὼν προσκέψομαι τὴν Παφλαγόνα.
Δη. Ἄγε δὴ σὺ κατάθου πρῶτα τἀσκεύη χαμαί:
Ἔπειτα πλύνων προσόπυσον, κἠτοὺς θεούς.
Ἀλ. Ἰδοὺ τί ἐστι; Δη. ὦ μακάριε ὦ πλούσιε,
Ὦ νεῶν μὲν οὐδείς, ἄφειον δ' ὑπὲρ μεγάς:
Ὦ τὴν Ἀθηναίων ταγὲ τῶν εὐδαιμόνων.
Ἀλ. Τί μ' ὦ 'γάθ' ὠφέλησεν ἐμὲ πλεῖν ἐξ Χαλκίδος,
Πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας: ἀλλὰ κἀλαζονᾶς.

NI. *Dic, obsecro, quis est?* DE. *dicámne?* NI. *per Iouem.*

DE. *Istum qui perdet, venditor est farciminum.*

NI. *Fartórne? próh Neptune, quæ hæc fallacia?*
Cedò, vbínam istum inueniemus commodè virum?

DE. *Quæramus ipsum.* NI. *eccum ipso in tẽpore, in forũ*
Huc aduenit, quasi fato quodam. DE. *euge optime*
Fartor ades dum: huc ades, vir optatissime:
Seruator ades nobis, Reique publicæ.

ACTVS I. SCENA II.

Senarij Iambici.

AGORACRITVS, QVI ET ALLANTOPOLA: DEMOSTHENES, NICIAS.

QVid est? quid me vocatis? DE. *agè huc, vt audias*
Quàm vir beatus sis, & quàm prosperè habeas.
NI. *Aufer tu mensam ei fartoriam: & Dei*
Quale sit oraculum, & quid velit, ipsum edoce.
Ego ibo, & interuisam, quid agat Paphlago.
DE. *Agè, tu depone primùm hæc vasa humi: dein*
Pronus adora Tellurem, & patrios Deos.
AG. *Eccum: quid est?* DE. *ô te fœlicem, ô diuitem,*
O qui, hodie nullus cùm sis, cras maximus eris.
O dux Athenienssium felicium.
AG. *Cur non sinis me abluere hos ventriculos, & hæc*
Farcimina vendere, quid me habes despectui?

Δη. Ὦ μῶρε, ποίας κοιλίας, δ' εὖρο βλέπε,
Ταὐτὶ χάος ὁρᾷς γε τῶνδε τῶν λαῶν; Αλ. ὁρῶ.
Δη. Τούτων ἁπάντων αὐτὸς ἀρχέλας ἔσῃ,
Καὶ δ' ἀγορᾶς, καὶ τῶν λιμένων, κ' τῆς πυκνός:
Βουλεύσεις, κρατήσεις, γραπτὰς κλαύσῃς,
Δήσῃς, φυλάξεις: ἐν Πρυτανείῳ λαμπρύνῃ.
Αλ. Ἐγώ; Δη. σὺ μέν τοι, κοὐδέπω γε πάνθ' ὁρᾷς,
Ἀλλ' ἐπανάβηθι, κἀπὶ τοὐλεὸν τοδί,
Καὶ κάπὸ δεξιᾶς νήσους ἁπάσας ἐν κύκλῳ.
Αλ. Καθορῶ. Δημοσθ. πόθ' αἱ πατρίδες, καὶ ταῖς ὁλκάσιν;
Αλ. Ἐγωγε. Δη. πῶς οὖν οὐ μεγάλως εὐδαιμονεῖς;
Ἐπὶ νοῦν τ' ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν βάλλ' εἰς Καρίαν
Τὸν δεξιὸν, τ' δ' ἕτερον εἰς Καρχηδόνα.
Αλ. Εὐδαιμονήσω γ', εἰ ἀλφιτοφαγήσομαι;
Δη. Οὐκ, ἀλλὰ ἀλφὶ σοὶ ταῦτα πάντα φρονεῖν.
Γίγνῃ γὰρ, ὡς ὁ χρησμὸς ὅτοσι λέγῃ,
Ἀνὴρ μέγιστος. Αλ. εἰπέ μοι κἀγὼ πῶς ἐγὼ
Ἀλλαντοπώλης ὢν, ἀνὴρ γενήσομαι;
Δη. Δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο κἀγγύῃ μέγας,
Ὅτι πονηρὸς, καὶ ξὰ ἀγορᾶς εἶ, κ' θρασύς.
Αλ. Οὐκ ἀξιῶ γὼ μαυτὸν ἰσχύειν μέγα.
Δη. Οἴμοι, τί ποτ' ἔστ', ὅτι σαυτὸν οὐ φῂς ἄξιον;
Ξυνδεύσῃ τί μοι δοκεῖς σαυτὸ καλὸν;
Μῶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; Αλ. μὰ τοὺς θεούς
Εἰμ' ἐκ πονηρῶν γ'. Δη. ὦ μακάριε δ' τύχης,
Οἷον πέπονθας ἀγαθὸν εἰς τὰ πράγματα;

Αλ. Ἀλλ'

DE. *Quos ventriculos, tu fatue? huc ad me respice.*
Viden' hos populi ordines? AGOR. *video sanè.* DE.
omnium
Tu horum dux & princeps eris, fori, pnycis,
Et portuum: senatum calcabis: duces
Confringes: vincies, vinctos custodies:
In Prytanæo scortum accubabis molliter.
AG. *Egon'?* DE. *tute ergo: necdum vidisti omnia:*
Verùm conscende mensam istam fartoriam,
Et insulas circumcirca omnes dispice.
AG. *Video.* DE. *quid? emporia, & naues onerarias?*
AG. *Video.* DE. *quomodo igitur non habeas optimè?*
Nunc oculum dextrum detorq, hinc in Cariam,
Sinistrum verò isthanc versus Carthaginem.
AG. *An fortunatus ero, si oculos distorsero?*
DE. *Non sed per te vendentur isthæc omnia.*
Fies enim, sicut vult hoc oraculum,
Vir maximus. AG. *dic obsecro, quo pacto ego,*
Qui fartor sum, vir possim fieri maximus?
DE *At propter hoc ipsum fies vir maximus,*
Quòd malus es, & audax, vnusque è foro.
AG. *Ego memet indignum iudico, qui sim potens.*
DE. *Eheu, quid hoc rei, quòd te indignum esse ais?*
Vidêre mihi aliquid conscire tibi boni.
Vtrum è bonis ac probis? AG. *non per Deos,*
Ego sum malorum vnus. DE. *felicem te virum,*
Quantum igitur adiumenti ad agendas res habes?

Αλ. Ἀλλ' ὦ γάθ', ὑδὲ μουσικὴν ὅπίσαμαι,
Πλὴν γραμμάτων, κἀγὼ ταῦτα μὲν τοι καλὰ καλῶς.
Δι. Τουτί σε μόνον ἔβλαψεν, ὅτι κἀγὼ καλῶς.
Ἡδυμαγωγία γὰρ ὑ τοὺς μουσικοῦ
Ἔτ' ὄστιν ἀνδρὸς, οὐδὲ χρηστοῦ τοὺς τρόπους,
Ἀλλ' εἰς ἀμαθῆ κἀβδελυρὸν. ἀλλὰ μὴ παρῇς,
Ἃ σοι διδάσω ἐν τοῖς λογίοισιν οἱ θεοί.
Αλ. Πῶς δῆτα φήσ' ὁ χρησμός; Δι. εὖ νὴ τοὺς θεούς,
Καὶ ποικίλως πως, κἀφῶς ἠνιγμένῳ.
Αλ' ὁπόταν μάρψῃ βυρσαέτῳ ἀγκυλοχείλης,
Γαμφηλῇσι δράκοντα κοάλεμον αἱματοπώτην:
Ἢ τότε Παφλαγόνων ἢ ἀπόλυται ἡ σκοροδάλμη.
Κοιλιοπώλησιν δὲ θεὸς μέγα κῦδος ὀπάζει:
Αἶσχος μὲν πωλεῖν ἁλλᾶντας μᾶλλον ἔλωνται.
Αλ. Πῶς οὖν τοῖς ἐμὲ ταῦτ' ὄστιν, ἀναδίδασκέ με.
Δι. Βυρσαέτῳ μὲν ὁ Παφλαγὼν ἔοθ' ὑτοσί.
Αλ. Τίδ' ἀγκυλοχείλης ὄστιν: Δι. αὐτὸ τὸ γλέγφ,
Ὅτι ἀγκύλας ταῖς χερσὶν ἁρπάζων φέρῃ.
Αλ. Ὁ δράκων δὲ τοῖσι; Δι. τοῦτο τοὐφανέσταλον.
Ὁ δράκων γὰρ ὄστι μακρὸν, ἀλλᾶστ' οὖ μακρόν.
Εἶθ' αἱματοπώτης ὄστιν ὅ,τ' ἀλλᾶς, χὠ δράκων.
Τὸν οὖν δράκοντά φησι τὸν βυρσαέτον,
Ἢν κρατήσῃ, ἄγχειν μὴ ψαλφθῇ λόγοις.
Αλ. Τὰ μὲν λόγι' ἀγχάλλῃ με: θαυμάζω δ' ὅπως
Τὸν δῆμον οἷός τ' εἶμ' ὑποβοπεύειν ἐγώ.
Δι. Φαυλόταλον ἔργον, ταῦθ' ἅπερ ποιεῖς, πόει,
Ταράττε, καὶ χόρδευ' ὁμοῦ τὰ πράγματα

* Απαν-

AG. At ego, vir bone, nullam artem didici Musicam.
Præterquàm literas, & malè quidem has malas.
DE. Et hoc nocuit tibi vnicè, quòd malè malas.
Nam nihil ad doctos pertinet Respublica,
Nihil ad probos, sed ad impuratos & rudes.
Modò ne spernas, quæ Dij dant tibi in oraculis.
AG. Quid igitur ait oraculum? DE. bene per Deos.
Nam veris & perspicuis ambagibus editum est:
Verùm vbi rostro ales rapiet Coriarius vnco,
Sanguinis haustorem crudi, stupidumq; Draconem.
Tunc & Paphlagonum muria alliata peribit:
Et Deus ingentem fartoribus addet honorem:
Si modò non populo farcimina vendere malint.
AG. Quid hæc ad me attinent? age edoce, vt sciam,
DE. Ales quidem coriarius est hic Paphlago.
AG. Quid vncus rostro? DE. idem: quia vncis vngui-
bus
Aufert rapitq;. AG sed quid draco? DE. manifestum id
est.
Draco est oblongum quiddam: & farcimen itidem
Oblongum: at sanguibibus & potulus, & Draco est.
Dicit igitur à Dracone aquilam coriariam
Superatum iri: nisi is se inescari sinat.
AG. Oraculum quidem hoc abblanditur mihi.
Sed hoc miror, quî ego possim præesse populo.
DE Nullo negotio: nam ea, quæ nunc agis, age:
Inuolue res omnes, perturba omnia,

Quidum

Ἄπαντα, χὴ τὸν δῆμον αἰεὶ ᾠθεῖσποιῶ,
Ὑπογλυκαίνων ῥηματίοις μαγδαλιωτοῖς,
Τὰ δ' ἄλλα σοι ᾠθεῖσα δημαγωγικά,
Φωνὴ μιαρὰ: γέλωτας κακὸς: ἀγοραῖος εἶ:
Ἔχεις ἅπαντα τὰ ᾠθοῦντα τὴν πολιτείαν, ἃ δεῖ:
Χρησμοί τε συμβαίνουσι, καὶ τὸ Πυθικόν.
Ἀλλὰ σεφαυτῷ, χὤπως ἐνδεῖ τῷ Κοαλέμῳ:
Χὤπως ἀμυνεῖ τ' ἄνδρα. Ἀλ. χὴ τίς ξύμμαχος
Γενήσεταί μοι; καὶ γὰρ οἵ τε πλούσιοι
Δεδίασιν αὐτόν: ὅ, τε πένης βούλεται λεώς.
Δη. Ἀλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι,
Μισοῦντες αὐτόν, οἵ βοηθήσουσί σοι,
Καὶ τῶν πολιτῶν οἱ καλοί τε κἀγαθοὶ,
Καὶ τῶν θεατῶν ὅστις ὀρθὴ δεξιός.
Κἀγὼ μετ' αὐτῶν, χὠ θεὸς ξυλλήψεται,
Καὶ μὴ δέδιθ': ὁ γὰρ ὀρθὸν ἐξεπίστατο.
Ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ αὐτὸν οὐδεὶς ἤθελε
Τῶν σκευοποιῶν εἰκάσαι: πάντως γε μὴν
Γνώσθησεται. τὸ γὰρ θέαζον δεξιόν.
Νι. Οἵμοι κακοδαίμων, ὁ Παφλαγὼν ἐξέρχεται.

ΔΡΑΜΑ.

Quiduis simula apud plebem, blandiendo ei,
Et verbulis demulcendo coquinarijs.
Insunt tibi alia multa, quæ ad populum valent
Conciliandum, vox fœda, ingenium improbum:
Tum rerum item peritus es forensium.
Habes omnia, quibus indiget Respub.
Et bellè Pythicum conuenit oraculum.
Sed age indue coronam, & liba Coalemo:
Hunc vt hominem oppugnes. AG. & quis erit mihi
Adiutor? nam opulenti metuunt istum virum:
Et pauperes eum extimescunt admodum.
DE. At mille sunt equites, viri perquam boni,
Qui oderunt ipsum, hi tibi promtam ferent opem.
Nec non & ciuium quotquot frugi ac boni:
Tum spectatorum quisquis vir probus.
Et ego vnà cum ipsis, & opem Deus ipse afferet.
Modò ne metuas: nam qui repræsentatur hîc,
Non est ipsius: quia præmetu, nemo voluit
Ex histrionibus illum exprimere: sed tamen
Facilè agnoscetur. Nam theatrum industrium est.
NI. Hei mihi misero, forâs egreditur Paphlago.

ACTVS

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πέμπτη.

Τρίμετροι Ἰαμβικοὶ, καὶ τετράμετροι Τροχαϊκοὶ
Καταληκτικοὶ, καὶ ἄλλοι.

ΚΛΕΩΝ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ο. Υποι μὰ τοὺς δώδεκα θεοὺς χαρίσεσθον,
Ὅπὴ 'πὶ τῷ δήμῳ ξυνώμνυτον πάλαι.
Τ. Υπὲ πί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν ποτήριον;
Οὐκ ἔστιν ὅπως ὁ Χαλκιδέας ἀφίσεται.
Ἀπολεῖσθον, ἀποφανεῖσθον ὦ μιαρωτάτω.
Δη. Οὗτος, τὶ φεύγεις, ὦ μιμεῖς ὦ γεννάδα
Ἀλλαντοπώλα; μὴ δῆτ' ἀπόδρα τὰ πράγματα.
Ἄνδρες ἰὼ πῆς ἐξαίφνης ἐγένεθ' ἡμῖν ὁ χαρὸς ὦ Σίμων,
Ὦ Παναῖτ', οὐκ ἐλᾶτε δεῦρο τὸ δεξιὸν κέρας;
Ἄνδρες ἐγώ, ἀλλ' ἀμυῦ, καὶ παναφρέφω πάλιν,
Ὁ κονιορτὸς δῆλος αὐτῶν, ὡς ὁμοδρομῶν.
Ἀλλ' ἀμυῦ καὶ δίωκε, καὶ τροπὴν αὐτῶν ποιοῦ.
Χο. Παῖε παῖε τ' πανοῦργον καὶ κατάξιον πόρπαλον,
Καὶ τελώνιον, καὶ φάρυγγα, καὶ χάρυβδιν ἁρπαγῆς,
Καὶ πανοῦργον, καὶ πανοῦργον. πολλάκις γὰρ αὖτ' ἐρῶ.
Καὶ γὰρ ὅτος εὖ πανοῦργος πολλάκις τ' ἤμερας.
Ἀλλὰ παῖε καὶ δίωκε, καὶ κάτειπε, καὶ κύκα,
Καὶ βδελύττου. καὶ γὰρ ἡμεῖς, καὶ πικείμεθ' ὁδί.
Εὐλαβοῦ δὲ, μὴ 'κφύγῃ σε, καὶ γὰρ οἵδε τὰς ὁδούς,
Ἄσπερ Εὐκράτης ἔφευγεν εὖ τὸ κυρηβίων.

ACTVS I. SCENA III.

Senarij Iambici, & Septenarij Trochaici Catalectici, & alij.

CLEO, DEMOSTHENES, CHORVS.

AT *non gaudebitis per duodecim Deos:*
Quòd dudum coniuraſtis in plebem: quid hoc
Agit Chalcidicum poculum? non eſt, vti
Non ad defectionem impellatis poplum
Chalcidicum, pereatis: moriamini, improbi.
DE. *Heus tu quid fugis? hem fartor, non manebis hîc?*
At quæſo te fartor, ne prodas negocium.
Viri equites adeſte, nunc appetit occaſio: ô Simo,
O Panæti, cur non ad ſiniſtrum cornu flectitis?
Hûc propè adeſte viri. tu dimica & reuertere ocyus.
Pulus manifeſtè excitatur, vt vnà ipſis properantibus.
Agè propugna, perſequere: in fugam ipſum ac dudum
conijce.
CHO. *Cæde cæde verſipellem, copiarum equeſtrium*
Hoſtem, publicanum, barathrumq; & rapinæ gurgitem:
Verſipellem, verſipellem (ſæpe hoc repetendum puto:
Nam ſæpe hic erat vno verſutus die) feri. feri,
Perſequere ipſum, exterre, cõturba, auerſatur nos enim.
Immine illi, clamita: caue, ne effugiat: Nam vias
Nouit, quibus effugit Eucrates rectà ſubfurfures.

Κλ. Ὦ γέροντες ἡλιαστᾶί, φεράτορες τριωβόλου,
Οὓς ἐγὼ βώσιω, κεκραγὼς κ᾽ δίκαι᾽ κἀδίκα,
Παραβοηθεῖτ᾽, ὡς ὑπ᾽ ἀνδρῶν τύπτομαι ξυνωμότῶν.
Χο. Ἐν δίκῃ γ᾽. ἐπεὶ τἀκοινά, φρὶν λαχεῖν, καλεῖ δίφς:
Κἀπόσυκάζῃς πέζων τοὺς ὑπευθύνους σκοπῶν,
Ὅστις αὐτῶν ὠμός ἐστιν, ἢ πέπων, ἢ μὴ πέπων.
Κἦν τιν᾽ αὐτῶν γνῶς ἀφράγμον ὄντα κ᾽ κεχηνότα;
Κἄπαγαγὼν ἐκ Χερρονήσου μᾶλλον ἀγκυείας,
Εἶτ᾽ ἀποτρέψας τ᾽ ὦμον, αὐτὸν ἐνεκολάβησας.
Καὶ σκοπεῖς γε, τῶν πολιτῶν ὅστις ἐστὶν ἀμνοκῶν,
Πλήσιον, κ᾽ μὴ πονηρὸς, κ᾽ τρέμων τἀφράγματα.
Κλ. Ξυνεπίκλασθ᾽ ὑμεῖς: ἐγὼ δ᾽ ὦ ἄνδρες δι᾽ ὑμᾶς τύπτομαι:
Ὃπ λέγῃ γνώμην ἔμελλον, ὡς δίκαιον ἐν πόλει
Ἐσθ᾽ ναὶ μνημεῖον ὑμῶν ἐστιν, ἀνδρείας χάριν.
Χο. Ὡς δ᾽ ἀλαζὼν, ὡς δὲ μάθλης: εἶδες, οἷ᾽ ὑφῆρχεν:
Ὡς τρεῖ γέροντας ἡμᾶς ἐκκοβαλικεύεται.
Ἀλλ᾽ ἐαὶ ταύτῃ γε νικᾷς, ταυτὶ πεπλήξεται:
Ἢν δ᾽ ὑπεκκλίνῃ γε δεῦρ᾽, ὡς σὲ θὸς σκέλος κυρτώσῃ.
Κλ. Ὦ πόλις καὶ δῆμ᾽ ὑφ᾽ οἵων θηρίων καπρίζομαι.
Χο. Καὶ κέκραγας, ὅς τρ᾽ αἰεὶ τὴν πόλιν καταπρέφῃς;
Ἀλ. Ἀλλ᾽ ἐγώ σε τῇ βοῇ ταύτῃ γε πρῶτον τρέψομαι.
Χο. Ἀλλ᾽ ἐαὶ μὴ τοιγε νικᾷς τῇ βοῇ, τὴν ἐλθ᾽ εἰ.
Ἢν δ᾽ ἀναδείᾳ παρέλθῃς, ἡμέτερος ὀπυεμμοις.
Κλ. Τουτονὶ τ᾽ ἄνδρ᾽ ἐγὼ δείκνυμι, κ᾽ φήμ᾽ ἐξάγειν,

Γαῖαν

CL. *O trioboli vos contribules, iudices senes,*
Quos ego pasco, æqua & iniqua clamitans, opem mihi
Ferte, subuenite mihi, qui à coniuratis verberor.
CH. *Meritò: quia Rempub. prius deuoras, quàm accipis:*
Et siculneus cùm sis, quoscunq; reos vides, premis,
Quicunq; illorum est crudus, seu sit pepo, siue non pepo.
Tum si noras simplicem & oscitãtem ex ipsis quempiam,
Hunc tu è Cherroneso eductũ, & oppressum calumnijs,
Supplantâsti, & auerso humero deglutiuisti: sed &
Ciues obseruas, qui simplices sunt, quiq; diuites
Atq; haud improbi, & qui maximè abhorrent à negocijs.
CL. *Vos vnà in me insurgitis, ego verò propter vos va-*
pulo,
Qui sententiam dicturus fueram, quòd iustum sit hac
Erigere in vrbe monumentum vestri, ob fortitudinem.
CHO. *Hominem verberonem & arrogantem: vide sis,*
quomodo
Se insinuet: quasi qui senibus nobis os penitus sublinat.
At si isthoc modo vincat, eodem mox verberabitur:
Sin huc declinauerit, crus impinget sæuissimè.
CL. *O vrbs, ô plebs, à quibus ventrem percutior feris?*
CH. *Etiam clamitas: vrbem qui nostrã semper destruis?*
AG. *Ego verò te, cum hoc clamore, primus conijciam in*
fugam.
CH. *At si illum vincas clamore, triumphũ duces Musicũ:*
Sin superes ipsum impudentia: nobis placenta eris.
CL. *Hunc ego virũ dico, & demonstro, clàm triremibus*

Ταῖσι Πελοποννησίων τριήρεσι ζωμεύμαλα.
Αλ. Ναὶ μὰ Δία, κἄγωγε τοῦτον ὅπι κενῇ τῇ κοιλίᾳ
Ἐσδραμὼν ἐς τὸ Πρυτανεῖον, εἶτα πάλιν ἐκθεῖ πλέα.
Δη. Νὴ Δί' ἐξαγαγών γε τ' ἀπόρρηθ', ἅμ' ἄρτον, καὶ κρέας,
Καὶ τέμαχος, ὃ Περικλέης οὐκ ἠξιώθη πώποτε.
Κλ. Ἀποθανεῖσθον αὐτίκα μάλα.
Αλ. Τειπλάσιον κεκράξομαί σου.
Κλ. Καταβοήσομαί σ' ἐγώ.
Αλ. Καὶ κεκράξομαί σου κράζων.
Κλ. Διαβαλῶ σ', ἐὰν κρατήσῃς.
Αλ. Κωμῳδοπήσω σου νῶτον.
Κλ. Περιελῶ σ' ἀλαζονείας.
Αλ. Ὑποτεμοῦμαί σου ὁδούς.
Κλ. Βλέψον εἰς ἐμ' ἀσκαρδάμυκτος.
Αλ. Ἐν ἀγορᾷ κἀγὼ τέθραμμαι.
Κλ. Διαφορήσω σ', εἶτα χρύζεις.
Αλ. Κοσοφορήσω σ', εἰ λαλήσεις.
Κλ. Ὁμολογῶ κλέπτειν, σὺ δ' ὑχί;
Αλ Νὴ τὸν Ἑρμῆν τὸν ἀγοραῖον,
Κἀπορκῶ γε βλεπόντων.
Κλ. Ἀλλότρια τοίνυν σοφίζει,
Κἀγώ σε φανῶ τοῖς θρυτάνεσιν,
Ἀδελαὶ τὸν τῶν θεῶν ἱε-
ρὸς ἔχοντα κοιλίας.

Peloponneſiorum efferre iuſcula & cibaria.
AG. Ita per Iouem: & ego dico, quòd hic ventre vacuo ſolet
Ingredi Prytaneum: poſt autem pleno rurſum egredi.
DE. Per Iouem. Nam cum pane atque carne, inde arcana extulit,
Et fruſta, quibus neque Pericles dignus iudicatus eſt.
CL. Malè omnes illicò peribitis.
AG. Ego triplò plus clamitabo.
CL. Ego magis clamabo, clamans.
AG. Ego magis ſtrepam ſtrependo.
CL. Ducem ego te calumniabor.
AG. Tibi dolabo terga flagris.
CL. Tibi ſuperbiam hanc reuellam.
AG. Ego vias tibi obſtruam omnes.
CL. Reſpice huc ad me inconniuenter.
AG. Et ego ſum in foro educatus.
CL. Malè peribis, ſi quid hiſcas.
AG. Malè linêre, ſi loquaris.
CL. Fateor eſſe furem: an & tu?
AG. Næ per Mercurium forenſem,
Peiero, viſus licet ſim.
CL. Ergo tu alienas ſapis res,
At referam ego Prytanibus,
Non decimatos te Deûm ſacros
Poſſidere ventriculos.

Χο. Ὦ μιαρὲ καὶ βδελυρὲ,
Καὶ κεκράκλα: τῶ σοφέσους
Πᾶσα μὴ γῆ πλέα:
Πᾶσα δ' ἐκκλησία,
Καὶ τέλη χ' ἁφαὶ,
Καὶ δικαστήρι ὦ
Βορβοροτάραξι, καὶ
Τὴν πόλιν ἅπασαν ἡ-
μῶν ἀνατετυρβακώς:
Ὅστις ἡμῶν τὰς Ἀθήνας ἐκκεκώφηκας βοῶν,
Κἀπὸ τῶν πέρας ἄνωθεν τοὺς φόρους ξυνοσκοπῶν,
Κλ. Οἶδ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅθεν πάλαι κατπύελαι.
Ἀλ. Εἰ δὲ μὴ σύγ' οἶσθα κάπυμ', οὐδ' ἐγὼ χορδεύ-
μαλα:
Ὅστις ὠστέμνων ἐπώλει δέρμα μοχθυροῦ βοός,
Τοῖς ἀγροίκοισι πανύργως; ὥς τε φάγνεσθ παχύ,
Καὶ πρὶν ἡμέραν φορῆσαι, μεῖζον ἢ δυοῖν δοχμαῖν.
Δη. Καὶ νὴ Δία, κἀμὲ τοῦτ' ἔδρασε ταὐτὸν, ὥς τε κα-
γέλων
Πάμπολλ' ἂν τοῖς δημόταισι καὶ τοῖς φίλοις ὠδυσχέ-
θην.
Πεινῶντα γὰρ εἶναι χρησιν, ἔνεστι δ' ἐν ταῖς ἐμβάσιν.
Χο. Ἆρα δῆτ' ὀκκάπ' ἀρ-
χῆς ἐδήλους αὐτὸ-
δίαν: ἢ τὸ μόνη
Προσατεῖ τῶν ῥητόρων;
Ὅστις οὐ πιεύων, ἀμέλγεις τὸν ξένων τοὺς καρπίμους,

Πρῶτος

CH. *O nebulo, digne odio:*
O clamator: audacia
Hac tua omnes plagæ,
Concio omnis, tabu-
Læ atque portoria,
Et tribunalia
Plena sunt: ô fimo
Qui malè coinquinas
Omnia, & vrbem eruis:
Qui nostras Athenas obtudisti tot clamoribus,
Quasi piscator, è specula procul obseruans portoria.
CL. *Noui ego, vnde isthæc consuta sint iamdudũ omnia.*
AG. *Nisi tu sutelas nosti, neque ego intestina nouero.*
Quippe tu vendebas dissectum corium mali bouis
Agricolis astutè. Nam cùm appareret spissum & soli-
dum:
Antequam vnum esset diem calcatum, vltra palmos
duos
Extenuabatur. DE. *sanè hoc modo & mecum egit, per*
Iouem,
Magnum vt nuper amicis ciuibusq; risum mouerim.
Nam priusquàm in Pergasis essem, natabam in calceis.
CH. *Nónne primò statim*
Impudentiam tuam ex-
Ercuisti, quæ vnica
Omnium est dux rhetorum?
Hac tu fretus, fructuosos decerpis nunc hospites,

Πρῶτ☉ ὢν: ὁ δ' Ἰσθμοδάμου λείβεται θεώμ-
μν☉.

Ἀλλ' ἐφάνη γάρ αἶπρ ἕτερ☉ πολὺ
Σοφμιαρώτερ☉, ὥστε με χαίρφν,
Ὅς σε παύσφ, κἢ παρέσι, δῆλός ἐστιν αὐτόθεν,
Ἐν πανυργίᾳ τε, κἢ θεάσφ, καὶ κοβαλικεύμασιν.
Ἀλλ' ὦ τᾶφεὶς, ὅθεν ☉ἱ εἰσιν ἄνδρες, οἵ☉ἱ εἰσι:
Νῶν δ' εἶξον, ὡς ἁδὲν λέγφ, τὸ ζωφρόνως ζαφλῶν.
Ἀλ. Καὶ μὰ ὠκούζαθ', οἷός ἐστιν ἁτοσὶ πολίτης.
Κλ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσφς; Ἀλ. μὰ Δί': ἐπεὶ κἀγὼ πονηρός
εἰμι.
Ἀλλ' αὐτό, ☉ἐὶ τᾶ☉ ☉ό☉τερ☉ εἰπεῖν, ☉ρῶτα ζ]φμα-
χοῦμαι.
Χο. Ἐαὶ δὲ μή ζαύτῃ γ' ὑπείκῃ, λέγ' ὅπ κἀκ πονη-
ρῶν.
Κλ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσφς; Ἀλ. ἁ μὰ Δία. Κλ. ναὶ μὰ Δία.
Ἀλ. μὰ τ' Ποσφδῶ.
Κλ. Οἴ μοι, ζφαῤῥαγὴ ζομαι. Ἀλ. κἢ μὰ ὠγώ σ' ἁ παρ-
ήσω.
Χο. Παρές ☉ὸ☉ τᾶ☉ θεᾶν αὐτῷ ζ]αῤῥαγλῶναι.
Κλ. Τῷ κἢ πεποιθὼς, ἀξιοῖς ἐμοὶ λέγφν ἐναντία;
Ἀλ. Ὅπ ἢ λέγφν οἷός τε κἀγὼ, κἢ κηρυκκοποιεῖν.
Κλ. Ἰδοὺ λέγφν, καλῶς γ' αἰ ου ὧ π ☉ρᾶγμα ☉ό☉πε-
σόν ζοι,
Ὠμοσταράκλον ☉ᾶμελαβὼν, μελαχφείζαιο κη-
φῶς.

Ἀλ'

Cùm sis prætor: Hippodami verò filius, tuam
Insolentiam videns, ferè liquescit lacrymis.
Verùm equidem modò vir sceleratior
Te, subitò exoriens, reficit me,
Qui te compescet, & adest: & hic præclarus autor est
In dolis, audacia, atque in assentationibus.
Age tu, qui illic nutritus es, vnde viri sunt, qui quidem sunt,
Nunc ostende, vt pro nihilo hic ducat, esse probè educatum.
AG. Enimuerò audite, hic qualis sit ciuis, quàm modestus.
CL. Non tu sines me? AG. non hercle, quando & ego vir malus sum.
At de hoc ipso primùm pugnabo, vter prior loquatur.
CH. Si tibi nolit cedere, dic tu, quòd & ipse vir malus sis.
CL. Non tu me iam sines? AG. non, per Iouem. CL. imò per Iouem. AG. non,
Per Neptunum. CL. hei mihi disrumpar. AG. ego certè haud te sinam isthuc.
CH. Sine, obsecro, ipsum: vt disrumpatur. CL. tu quánam arte fretus,
Audeas mihi contradicere? AG. quia dicendi peritus
Sum, & condimenta noui condire optima. CL. tun' peritus
Dicendi? pulcrè igitur, si quod negocium inuolutum
Tibi incidat, tu acceptũ perquàm commodè explicabis.

Ἀλλ' οἶσθ' ὅ μοι πεπονθέναι δοκεῖς, ὅτῳ τὸ πλῆθος
Εἶπας δικίδιον εἶπας εὖ, κἀξ ἀστεος μετοίκου,
Τὴν νύκτα φρυλλῶν, καὶ λαλῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς σεαυτῷ,
Ὕδωρ τε πίνων, καὶ πεδάφνης, τούς φίλους τ' ἀνιῶν,
Ὠοὐδ' ὠὰ τὸς εἶναι λέγφν: ὦ μῶρε τῆς ἀνοίας.

Ἀλ. Τί δαὶ σὺ πίνων τὴν πόλιν πεποίηκας: ὥστε νυνὶ
Ὑπὸ σοῦ μονωδᾶται κατεγλωττισμένην σιωπᾷν;

Κλ. Ἐμοὶ γὰρ αἰτέθηκας ἀνθρώπων τιν'; ὅστις εὐθὺς
Θωπεῖα θερμὰ καταφαγών, κἄτ' ὀπτιῶν ἄκρατον
Οἶνον χᾶ, καταλβάσω τὸς ἐν πύλῳ πρατῆρας;

Ἀλ. Ἐγὼ δέγ' ἰὼ ὕστερον βοὸς κοιλίαν ὑείαν
Καταβροχθίσας, κἄτ' ἐκπιὼν τὸν ζωμὸν ἀναπονιπθῷ
Λαφυγίῳ τὸς ῥήτορας, κἀ Νικίαν ταράξω.

Χο. Τὰ μὲν ἄλλα μ' ἤρεσας λέγων, ἐπὶ δ' οὐ σοφοίεταί με
Τῶν σοφισμάτων: ὅπη μόνῳ τ' ζωμὸν ἐκροφήσῃς.

Ἀλλ' ὑ λάβεσθας καταφαγών, Μιλησίους κλονήσῃς.

Ἀλ. Ἀλλὰ σχελίδας ἐδηδοκὼς, ὠνή σομαί μέταλλα.

Κλ. Ἐγὼ δ' ἐπισιτιδῶν γε τ' βυλιμιβίᾳ κυκήσω.

Ἀλ. Ἐγὼ δὲ κινήσω γέ σου τ' σφωκτὸν αὖπὶ φύσκης.

Κλ. Ἐγὼ δέτ' ἐξελῶ σε τῇ πυγῇ φύραζε κύβδα.

Χο. Νὴ τ' Ποσιδῶ, καὶ μὲ γὰρ, ἰὼ σφ τοῦτον ἔλκης.

Κλ. Οἴον σε δήσω τῷ ξύλῳ. Ἀλ. διώξομαί σε δηλίας.

Κλ. Ἡ

Sed ſcin' quid accidiſſe tibi putem? quod imperitis.
Si controuerſiolam bene dixeras contra inquilinum,
Noctem ſuſurrando, & tecum in vijs demurmurando:
Aquam bibendo: & deferendo & affligendo amicos.
Ibite diſertum credebas, ô ſtulte, quæ hæc fatuitas?
AG. Tu verò quídnam feciſti bibendo ciuitatem,
Quæ garrulitate tua turbata cogitur tacere?
CL. Tun' quenquam hominem oppoſueris mihi? qui ſimul ac deuorâro
Thynni offam calidam, & vini cõgium ebibero meraci,
Omnes calumniabor in Pylo duces. AG. ego autem
Simulac omaſum bubulum, & ventrem comedero ſuillũ,
Et illotis manibus epotauero ius eſculentum:
Guttur præcîdam cauſidicis, & Niciam commouebo.
CH. Quæ dicis, omnia placent: hoc vnum mihi non probatur:
Quòd ſolus exorpturus es ius illud eſculentum.
At non Mileſios mouebis, ſi vores labraces.
AG. At lateribus voratis, etiam mercabor metalla.
CL. Ego verò inſultans, vi conturbabo hunc omnem ſenatum.
AG. Ego verò profaliſco podicem tuum mouebo.
CL. Ego verò natibus te extrahã for' capite inclinato.
CH. Et me vnà, per Neptunum: ſiquidem hunc protrahes, ſceleſte.
CL. Solum alligabo te palo. AG. timiditatis agam te reum.

Κλ. Ἡ βύρσα σου ϑεφανεύσεται.
Ἀλ. Δερῶ σε ϕύλακον κλοπῆς.
Κλ. Διαπαπαλευθήσῃ χαμαί.
Ἀλ. Περικόμμας' ἐκ σοῦ σκευάζω.
Κλ. Τὰς βλεφαρίδας σου ϑείπλω.
Ἀλ. Τὸν ϑρηξορεῶνά σου κτεμῶ.
Δη. Καὶ νὴ Δί' ἐμβαλόντες αὖ-
τῷ πάπαλον μαγδικῶς
Εἰς τὸ ϕόμ', εἶτα γ' ἔνδοϑεν
Τὼ γλῶτταν ἐξείραντες αὖ-
τῷ, σκεψόμεϑ' εὖ καὶνδρικῶς
Κεχηνότ@,
Τὸν ϑρωκτόν, εἰ χαλαζᾷ.
Χο. Ἦν ἄρα πυρός γ' ἕτερα ϑερμότερα,
Καὶ λόγων ἐν πόλει
Τῶν αἰσχρῶν αἰσχρότεροι.
Καὶ τὸ ϑρᾶγμ' οὐκ ἐῶ ϕλαῦρον εἶναι.
Ἀλλ' ἔπιθι καὶ τρόβει,
Μηδὲν ὀλίγον πόει.
Νεῦε γὰρ ἔχεται μέσ@.
Ὡς αὖ νεανίαν μαλάξῃς αὐτὸν ἐν τῇ ϑρασυβολίᾳ,
Δῆλον εὑρήσεις: ἐγὼ γὰρ τοὺς τρόπους ὀπίσαμαι.
Ἀλ. Ἀλλ' ὅμως οὕτ@ ἰδιώτης ὢν ἄπειρα τὸν βίον,
Κἄτ' αἰνῆρ ἔδοξεν εἶναι, ϑαλλότριον ἀμῶς ϕέρ@.
Νεῦε δὲ τοὺς ϑαλῆς ἐκείνους, οὓς ἐκεῖϑεν ἤγαγεν,
Ἐν ξύλῳ δήσας ἀφαύῃ, κἀποδόσθαι βύλεται.
Κλ. Οὐ δέδοικ' ὑμᾶς, ἕως ἂν ζῇ τὸ βυλευτήριον:

Καὶ τὸ

CL. *Cutis tua dilatabitur.*
AG. *Laniabo te furti saccum.*
CL. *Distentus affigêre humi.*
AG. *Ex te faciam præsegmina,*
CL. *Circùm tibi vellam palpebras.*
AG. *Strumam tibi excindam illicò.*
DE. *Et per Iouem, ritu coqui*
Imittite illi stipitem
In os, deinde linguam ei
Extrahite: tum videbimus
Hiante eo,
Podex nè grandinosius.
CH. *Feruidius ergo aliud igne erat hîc.*
Vulgi item vocibus
Vox erat quæpiam obscœnior:
Et hæc erat res haud mala.
At tu in hominem irrue:
Tunde, modicum nihil
Fac: medium enim tenes.
Hunc si tu in primo aditu molliorem feceris: dein
Timidum reperies: nam noui ego mores huius viri.
AG. *Atqui cùm talis fuerit per omnem vitã, pòst tamen*
Fortis esse visus est, alienam messem demetens.
Nunc autem spicas, quàs illinc attulit, palo alligat.
Arefacit, & populo vult rependere. CL. *nil ego curo vos:*
Quantisper quidem hoc superstes est in vrbe senaculum:

Καὶ τὸ τοῦ δήμου πρόσωπον μαχοῦμαι καθήμενον.
Χο. Ὡς δὲ πρὸς παῖ ἀναιδείας,
Κοὐ μεθήσει τοῦ χρώματος
Τοῦ παρεσκευότος.
Κλ. Εἴ σε μὴ μισῶ, γενοίμην ἐν Κερατίνῃ κώδιον,
Καὶ διδασκοίμην πρὸς ἀδὴν Μορσίμου βαγῳδίαν.
Χο. Ὦ πρὶν πάντ' ὀπὶ παῖ τε φράσμασι
Δωροδόκοισιν ἐπ' αὐθεσιν ἴζων,
Εἴθε φαύλως, ὥσπερ εὖρες, ἐκβάλοις τὴν αὐθεσιν.
Ἄ(αμμι γὰρ τότ' αὖ μόνον, πῖνε, πῖν' ὀπὶ συμφορᾶς,
Τὸν Ἰκλίουτ' αὖ οἴομαι γέροντα Πυῤῥοπίπην
Ἡθεῖτα, κὴ Παιῶνα δὴ, καὶ Βαχχέβαχχον ἄ(αμ.
Κλ. Οὔτοι μ' ὑφβαλεῖσθ' ἀναιδείᾳ, μὰ τὸν Ποσιδῶ,
Ἢ μήποτ' ἀγορᾷ Διὸς ἀσλάγχνοισι ῥιγενοίμην.
Ἀλ. Ἔγωγε νὴ τὼς κονδύλους, οὓς πολλὰ δὴ 'πὶ πολ-
λοῖς
Ἤνεσχόμην ἐκ παιδίων, μαχαιριδίων τε πληγάς,
Ὑφβαλεῖσθαί σ' οἴομαι τούτοισιν, ἢ μάτην γ' αὖ
Ἀπομαγδαλιὰς σιτούμην τοσοῦτον ἐκβαφείην.
Κλ. Ἀπομαγδαλιὰς, ὥσπερ κύων, ὦ παμπόνηρε; πῶς
οὖν
Κυὸς βορὰν σιτούμην, μάχῃ σὺ κωνοκεφάλῳ;
Ἀλ. Καὶ νὴ Δί' ἄλλα γ' ὅτι μου κόβαλα παιδὸς ὄντος.
Ἐξηπάτων γὰρ τοὺς μαγείρους, ὀπιλέγων τοιαυτί:
Σκέψασθε παῖδες, ὑχὶ δρᾶθ' ὥρα νέα, χελιδών.
Οἱ δ' ἔβλεπον: κἀγὼ 'νοσούτῳ τ' κρεῶν ἔκλεπτον.
Χο. Ὦ δεξιώτατον κρέας, ὡς σοφῶς γε προὐνόησω:

Ὡς πρὸ

Et populi persona surda ac muta stultè desidet.
CH. *Quàm impudentem gerit se vndiq;*
Nec colorem, qui adest, improbo
Mutat in vultu homo!
CL. *Nisi te odi, fiam vna de Cratini ouillis pellibus,*
Et docear Tragœdiam cantare stulti Morsimi.
CH. *O super omnia, rebus in omnibus,*
Donipetas residens super herbas:
Vtinam buccam, malè inuentam, mox eijcias malè.
Tunc enim cantem solùm, bibe, bibe, cum calamitatibus,
Senemq; Pyrrhopipem tunc credam, impubere potitum,
Et Bacchebacchum læto cantu, & Pæana modulari.
CL. *Ita me Neptunus amet, nunquã impudẽtia potiores*
Eritis: aut ego nunquam extis interstim Iouis forensis.
AG. *Per pugnos, quos sæpenumerò complures à puellis*
Accepi, per plagas, gladiolis illatas mihi frequenter:
Ego me superaturum te confido impudentia: aut iam
Frustra videbor tam bene pastus magdaliæ sagina.
CL. *Dape magdaliæ, tamquam canis, sceleste? quomodo ergo*
Tu, qui canis esca victitas, canicipiti repugnas?
AG. *At per Iouem etiam in me puero versutiæ fuerunt.*
Coquos enim fefelli, sic dolosè ad eos locutus:
Spectate pueri: non videtis ver? noua adest hirundo:
Illi videbant: interim ego carnes furtim auferebam.
CH. *O commodam carnem, vt lepidum dolum tu excogitasti:*

Quasi

Ὡς σοῦ ἀκροᾶται ἐθίων, σοῦ χελιδόνων ἔκλεπες.
Αλ. Καὶ ταῦτα δρῶν ἐλαύθανόν γ': εἰδ' οὐ ἴδοι τις αὐτῶν,
Ἀποκρυπόωνθ' εἰς τὰ κόχωνα, τοὺς θεοὺς ἀπώμνυον.
Ὥστ' εἶπ' ἀνὴρ τῶν ῥητόρων ἰδών με τοῦτο δρῶντα,
Οὐκ ἔσθ', ὅπως ὁ παῖς ὅδ', ὑπ' ἀνδρὸς ὀπτορπεύσῃ.
Χο. Εὖγε ξυνέβαλεν αὐτ'! ἀταρ δῆλόν γ', ἀφ' οὗ ξυ-
ἔγνω;
Ὅτι ἐπόρισθ' ἁρπακώς, κἀκρέας ὁ τροχητὸς εἶχεν.
Κλ. Ἐγώ σε παύσω τοῦδ θεάζοις. οἴμοι δὲ μᾶλλον
ἄμφω:
Ἔξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἤδη, κἀμέγας καθιείς,
Ὁμοῦ παράπλων τὴν τε γῆν, καὶ τὴν θάλατταν εἰκῇ.
Αλ. Ἐγὼ δὲ συστείλας γε τὰς ἀλλᾶντας, εἶτ' ἀφήσω
Κατ' ἐμαυτὸν οὖριον, κλάψιν σε μακρὰ κελεύων.
Δημοσθ. Κἀγώ γ', ἐάν τι τῶνδε χαλᾷ, τὴν αἰτλίαν φυ-
λάξω.
Κλ. Οὔτοι, μὰ τὴν Δήμητρα, καταπροΐξει, πάλαι γὰ
πολλά
Κλέψας Ἀθηναίων. Χο. ἄτρεμε, καὶ τοῦ ποδὸς πα-
ροῦ:
Ὡς οὗτος ἤδη καπνίας, κἀ συκοφαντίας πνεῖ.
Κλ. Σέ δ' ἐκ Ποπδαίας ἔχοντ' εὖ οἶδα δέκα τάλαντα.
Αλ. Τί δῆτα; βούλῃ τ' ἀλαζόνων εἰ λαβὼν σιωπᾷν;
Χο. Ἀνὴρ αἰνῇ ἡδέως λάβοι; τοὺς δὲ θεοὺς παρίει.
Αλ. Τὸ πνεῦμ' ἔλαττον ἴσγετε.

Κλ. Φεύ-

Quasi qui vrticas comedens, ante hirundines, carnem auferebas.

AG. Et hæc cùm admissem, latebam: sin vidisset horum Aliquis: occultassem sub femore, Deosq; peierassem. Hoc cùm animaduertisset me quispiam fecisse Rhetor: Dicebat, non esse, vt puer hîc vrbem non administret.

CHO. Euge, vt probè hoc coniectauit? nam manifestum vnde nôrit:

Cùm peierasses tu, & carnem ablatam cælaret anus.

CL. Ego hanc audaciam compescam, & vos, ni fallor, ambos.

Nam ex eo tibi huc iam lucidus, rapidaq; immissus aura, Terram simul & mare conturbo, quoquò impellor, furenter.

AG. Ego verò contrahamfarcimina, & in fluctus meipsum

Vento secundo demittam: & te longum flere iubebo.

DE. Et ego sentinam asseruabo, si qua funes remittent.

CL Non tu, sic me Ceres amet, frustra me irriseris, qui Talenta multa furatus es Reip. CH. vide & relaxa Pedem: nam malitias hic spirat, sycophantiasq;.

CL. Ego te decem talenta è Potidæa iam habere noui.

AG. Quid? vin' tu vnum accipere talentum à me, & posteà tacere?

CH. Homo iste lubens acceperit: elaxa iam rudentes.

AG. Ventus remittit plusculum.

CL. Ta-

Κλ. Φεύξει γραφὰς ἐκ᾽ ἀλαζονείας πέπαρας.
Ἀλ. Σύ δ᾽ ἀπρατείας γ᾽ εἴκοσι,
Κλοπῆς δὲ πλεῖν ἢ χιλίας.
Κλ. Ἐκ τῶν ἀλιτηρίων σε φημὶ γεγονέναι τῶν δ᾽ θεοῦ.
Ἀλ. Τὸν πάππον εἶναί φημί σου
Τῶν δρυφόρων. Κλ. ποίων φράσον;
Ἀλ. Τῶν Βυρσίνης δ᾽ Ἰωπίου.
Κλ. Κόβαλε εἶ. Ἀλ. πανοῦργε εἶ.
Χο. Παῖ᾽ ἀνδρικῶς. Κλ. ἰοὺ ἰού.
Τύπτουσί μ᾽ οἱ ξυνωμόται.
Χο. Παῖ᾽ αὐτὸν ἀνδρικώτατα,
Γάστριζε καὶ τοῖς ἐντέροις,
Καὶ τοῖς κόλοις,
Χὤπως κολᾷ τ᾽ ἀνδρα.
Χο. Ὦ γεννικώτατον κρέας, ψυχήν τε ἄξιστε πάντων,
Καὶ τῇ πόλει σωτὴρ φανείς, ἡμῖν τε τοῖς πολίταις,
Ὡς εὖ τὸν ἄνδρα ποικίλως θ᾽ ὑπῆλθες ἐν λόγοισιν,
Πῶς ἄν σ᾽ ἐπαινέσαιμεν οὕτως, ὥστε σοὶ ἡδόμεσθα;
Κλ. Ταυτὶ μὰ τὼ Δήμητρά μ᾽ οὐκ ἐλαύθανε
Τεχναμένω τὰ φράγματ᾽: ἀλλ᾽ ἠπιάμην
Γομφούμενά γε τὰ πάντα, καὶ κολλώμενα.
Χο. Οἴμοι, σὺ δ᾽ οὐδὲν ἐξαμαξυργοῦ λέγεις.
Ἀλ. Οὔκουν μ᾽ ἐν Ἄργει οἷα φράττεις λανθάνει.
Πρόφασιν μὲν Ἀργείους φίλους ἡμῖν ποιεῖ:
Ἰδίᾳ δ᾽ ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίνεται,

Καὶ

CL. *Talentûm quadringentûm poſtulaberis.*
AG. *Tu bis decem, vt qui proditi*
Exercitus reus, inſuper
Plus mille, quòd furti es reus.
CL. *De ſacrilegis mihi vnus es,*
Qui arcem profanârunt Deæ.
AG. *Vnus ſatellitum fuit*
Auus tuus. CL. *quorum? cedò.*
AG. *Ex Byrſina, grata Hippij.*
CL. *Impoſtor es.* AG. *verſutus es.*
CH. *Audacter verbera.* CL. *hei mihi!*
Coniurati me verberant.
CH. *Feri, feri validiſſimè,*
Contunde ventrem cum ilijs,
Et cum cibis:
Vt comprimas virum iſtum.
CH. *O generoſiſſimum corpus, animoq́; præpotenti*
Vir optime, ſeruator tum ciuium, tum ciuitatis.
Quàm captioſis verbis huius viri animum ſubiſti?
Quomodo te prædicemus ita, vt volumus animo lubenti?
CL. *Hoc ita geri negocium, me neutiquam*
Latebat: ſed ſciebam hæc iampridem omnia
Compacta clauis, & conglutinata iam.
CH. *Eheu, nihil tu loqueris è plauſtrario.*
AG. *Atqui haud latet me, quid in Argolide feceris.*
Equidem Argiuos amicos prætendis: at ibi
Priuatim cum Lacedæmonijs conuentum agis.

Καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσιν ὀξὶ συμφυσώμεθα,
Ἐγ' ὠδ': ὅπου γὰρ τοῖς δεδεμένοις χαλκεύεται.
Χο. Εὖγ' εὖγε, χάλκευ' αὖπερ τῶν κολλωμένων.
Ἀλ. Καὶ ξυγκροτοῦσιν ἄνδρες αὖτ' ἐκεῖθεν αὖ.
Καὶ ταῦτά μ' οὔτ' ἀργύριον, οὔτε χρυσίον
Διδοὺς, αἰσχρὸς, οὔτε πρεσβεύων φίλους,
Ὅπως ἐγὼ ταῦτ' ἐν Ἀθηναίοις φράσω.
Κλ. Ἐγὼ δ' οὖν αὖπερ καὶ μάλ' εἰς βουλὴν ἰὼν,
Ὑμῶν ἁπάντων τὰς ξυνωμοσίας ἐρῶ,
Καὶ τὰς ξυνόδους τὰς νυκτερινὰς ὅπερ τῇ πόλει,
Καὶ πάνθ', ἃ Μήδοις κ' Βασιλεῖ ξυνόμνυτε,
Καὶ τἀν Βοιωτῶν ἰατὰ σωτυρύγματα.
Ἀλ. Πῶς οὖν ὁ τυρὸς ἐν Βοιωτοῖς ὠνιός;
Κλ. Ἐγώ σε, νὴ τὴν Ἡράκλεα, ὠδαμορῶ.
Χο. Ἄγε δὲ σὺ πίνα νοῦν, ἢ πίνα ψυχὴν ἔχεις,
Νῦν διδάξεις εἴπερ ἀπεκρύψω τόπε
Ἐς τὰς κοχώνας τὸ κρέας, ὡς αὐτὸς λέγεις:
Θεὸς γὰρ ἄξας ἐς τὸ βουλευτήριον,
Ὡς οὐτοσὶ ἐμπεσὼν, ἐκεῖσε ζυγαλεῖ
Ἡμᾶς ἅπαντας, κ' χρανὸν κεκράξεται.
Ἀλ. Ἀλλ' εἰμὶ; σκῶπτόν δ', ὡς ἔχω, τὰς κοιλίας,
Καὶ τὰς μαχαίρας ἐνταδὶ καθήσομαι.
Χο. Ἔχεσο, ἄλλον τὸν τρόχιλον τουτονί,
Ἵν' ἐξολισθαίνῃ δρομῇ τὰς ζυγολάς.
Ἀλ. Ἀλλ' εὖ λέγεις, κ' παιδοζιβικῶς ταῦτά γε.
Χο. Ἔχεσο, ἐπέσκαψον λαβὼν τὰδί. Ἀλ. τί δαί;

Χο. Ἵν'

Ego noui, quorum causa hæc conflentur modò.
Nam propter captiuos fabricantur omnia.
CH. *Euge, euge, tu proglutinando fabrica.*
AG. *Certè hæc inter se homines illic rursus agitant.*
Neque tu, si aurum atque argentum des, neq;
Si tu amicos ad me mittas, mihi persuaseris:
Vt hæc Athenien sibus non produim.
CL. *Ego hæc nunc illicò in senatum deferam,*
Et coniurationis vos reos agam:
Prodam nocturna in vrbe conuenticula:
Et quæ Regi & Medis iurastis omnia,
Et quæ coagulastis Bœotijs.
AG. *Quanti venditur apud Bœotos caseus?*
CL. *Ego differam te nebulonem, mehercule.*
CH. *Agè, nunc tu illi demonstra, quo sis præditus*
Animo, qua mente: siquidem occuluisti catè
In fœmoribus carnem, velut aiebas modò.
Nam celeriter procurres hinc in curiam,
Quoniam incidens hic, ibi calumniabitur
Nos omnes, & vehementer vociferabitur.
AG. *Abeo. Sed priùs hos ventriculos, quos attuli,*
Et cultros huc deponam laniatorios.
CH. *Sine, collum priùs inungas isto plasmate,*
Vt eludere possis viri calumnias.
AG. *Bene hæc mones, & vt ludimagistrum decet.*
CH. *Agè, hoc cape nunc, & deuora. AGO. quamobrem?*
cedò.

Χο. Ἰν' ἄμφνον ὦ τᾶν ἐσιοροδισμένῳ μάχῃ,
Καὶ σπεῦδε ταχέως. Ἀλ. Ταῦτα δρῶ. Χο. μέμνησο νυῦ
Δάκνφν, ἀραβάλλφν, τὺς λόφους κατεσθίφν,
Χὤπως τὰ κάλλα' ἀποφαγὼν, ἥξεις πάλιν.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

Ἀλλ' ἴθι χαίρων χὠ στράξεως
Κατὰ νοῦν τ' ἐμὸν, καί σε φυλάττοι
Ζεὺς ἀγοραῖος, χὠ νικήσας,
Αὖθις ἐκεῖθεν πάλιν ὡς ἡμᾶς
Ἔλθοις τεφαίνοις καὶ τάπαρος.
Ὑμεῖς δ' ἡμῖν στρέχετε τὸν νοῦν,
Τοῖς ἀναπαίστοις, ὦ παντοίας
Ἡδημούσης πεφαθέντες καθ' ἑαυτύς.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαιστικοὶ Αἰσφαίνοι.

Γῆ μήτις ἀνὴρ τῶν ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
Ἠνάγκαζεν, ἐπιλέξοντάς γ' ἐς τὸ θέατρον τῶν βελτιόνων:
Οὐκ ἂν φαύλως ἔτυχε τούτου: νυῦ δ' ἄξιος ἐσθ' ὁ ποιητὴς:
Ὅστις αὖ τοὺς ἡμῖν μισεῖ, τολμᾷ τε λέγειν τἀδίκαια:
Καὶ γενναῖος τοὺς τ' τυφῶ χωρεῖ, καὶ τὼ ἐλιώλιω.

Ἃ δὲ

CH. *Vt plenus allijs resistas fortiùs:*
Propera ac dudum. AG. *isthuc ago.* CH. *memineris nunc probè*
Mordere, calumniari, cristas comedere.
Tum paleis deuoratis vt redeas, face.

COMMATIVM CHORI.

I Pede fausto, & peragas hanc rem
Ex animi sententia: Iuppiter
Agoræus te seruet: victor
Illinc ad nos iterum redeas,
Victrice corona redimitus.
At vos animum aduertite nostris
Anapæstis, quicunque omnimodæ
Experti in vobis estis carmina Musæ.

TRANSITVS CHORI.

Anapæstici Cristophanij.

SI quis veterum scriptorum, Comicus autor nos voluisset
Isthæc carmina recitare, atq; in vestrũ prodire theatrũ:
Haud facile impetrasset: nunc noster dignus amore Poëtae est:
Quòd eosdem nobiscum odit: & audet, quæ sunt iusta, profari.
Et forti animo vento venit aduorsum, rapidaéque procellæ.

Α δ' ἐθαυμάζειν ὑμᾶς φησὶ πολλοὺς αὐτῷ προσιόντας,
Καὶ βαδίζειν, ὡς οὐχὶ πάλαι χρὸν αὐτοῖν καθ' ἑαυτόν:
Ἡμᾶς ὑμῖν ἐκέλευσε φράσαι τοῦτο: φησὶ γὰρ ἀνὴρ
Οὐχ ὑπ' ἀνοίας τοῦτο πεποιηκὼς ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ νομί-
ζων
Κωμῳδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἁπάντων:
Πολλῶν γὰρ δὴ πράγματα αὐτὸν, ὀλίγοις χαρίσα-
σθαι:
Ὑμᾶς τε πάλαι διαγνώσεσθαι ἐπιεικεῖς τὴν φύσιν ὄντας:
Καὶ τοὺς μὲν τέρους τῶν ποιητῶν ἅμα τῷ γήρᾳ προδιδόν-
τας.
Τοῦτο μὲν εἰδὼς ἄν' παθεμάγνης ἅμα ταῖς πολιαῖς καπη-
λᾶς:
Ὃς πλείστα χορῶν τῶν αὐτοπάλων νίκης ἔστησε τρόπαια.
Πάλας δ' ὑμῶν φωνὰς ἰεὶς καὶ ψάλλων, καὶ περυγίζων,
Καὶ λυδίζων, καὶ ψιλοίζων, καὶ βαπτόμενος βαρβαρείοις,
Οὐκ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ τελευτῶν, ὅτε γήρως (οὐ γὰρ ἐφ'
ἥβης)
Ἐξεβλήθη προσβύτης ὤν, ὅτε τοῦ σκώπτειν ἀπελείφθη.
Εἶτα Κρατίνου μεμνημένος, ὃς πολλῷ ῥεύσας πότ' ἐ-
παίνῳ,
Διὰ τ' ἀρδομένων πεδίων ἔρρει, καὶ τῆς ῥάστης ὠδυσύρων,
Ἐφορείαις δρυσὶ, καὶ ταῖς πλατάνοις, καὶ τοῖς ἐχθροῖς προ-
φθέγγων:
Ἃ δ' ἐν συμποσίῳ, πλουτοδώροις συνεπαίζων,
Καὶ, τέκνον εὐπαλάμων ὕμνων. οὕτως ἰώθησεν ἐκεῖ-
νος.

Νυνὶ

Quia verò multos vestrûm se adeuntes, mirarier inquit,
Et quærere, cur non ipse chorum à se iamdudum exigat
ipsa:
De his nos voluit loquier vobis. Nam dicit Comicus
iste
Quod nulla è stultitia isthoc egerit antehac: sed quia ve-
ram
Artem tractandi Comica difficillimum iudicet esse:
(Nam cùm multi illam tentassent, paucis ea gratificata
est.)
Et quia iamdudum norat vos esse homines vnius anni,
Veteresq; poëtas à vobis cano cum vertice prodi.
Et quia sciebat, quid Magnes iam canis venientibus esset
Expertus: qui cùm de alijs poëtis, arte chori superatis,
Statuisset multa tropæa, canendo vobis, gesticulando,
Lydos imitando, glabrando faciem atque dolore linendo:
Non satfecit tamen, effœtusque senex, (neque enim iu-
uenis vir)
Loco motus fuit: eò quòd scurrilibus abstinuisset.
Deinde Cratini memor est, qui quondam multæ laudis
abundans,
Per apertos campos fluitabat, & à propria sede reuulsas
Rapiebat quercus, platanos, atque omnes radicitus ho-
stes.
Nihil autem in Symposio ille canebat, nisi: ficulnea Do-
rò,
Aut hoc, Hymnorum pulcrorũ artifices. Sic floruit ille.

Νεωὶ δ' ὑμεῖς αὐτὸν ὁρῶντες ϖῶς ἐλλήρουῦτ' οὐκ ἐλεεῖτε;
Ἐκπιπίσασῶν τ' ἠλέκτρων, καὶ τῦ τόνου οὐκ ἔτ' ἐνόντος,
Τῶν δ' ἁρμονιῶν ἀφαλασιάσασῶν: ἀλλὰ χέρων ἂν ϖερι-
ἔρρει,
Ὥσϖερ Κοννᾶς, τέφανον μὲν ἔχων αὖον, δίψῃ δ' ἀπολω-
λὼς:
Ὃν χρὴ ἀφ' ἑσπέρας νίκας πίνειν ἐν τῷ Πρυτα-
νείῳ:
Καὶ μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ ϑεᾶσθαι λιπαρὸν ϖρὸς τῷ Διο-
νύσῳ.
Οἵας δὲ Κρατῖνος ὀργὰς ὑμῶν ἰώσχετο καὶ ϖυφελισμούς;
Ὃς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς ἀριστίζων ἀπέπεμπεν;
Ἀπὸ κραμβοτάτου τόμαλῦ μάτην ἀφοταζας ὀπι-
νοίας.
Χ' ὕτῦ μὲν οὖν τοι μόνῦ αὐτῆρκ, ὁτὲ μὲν πίπτων, ὁτὲ δ'
ὄρθ'.
Ταῦτ' ὀρροδῶν διέτριβεν ἀεί, κὴ ϖρὸς τύτοισιν ἔφασκεν:
Ἐρέτλιν χρὴ ὧν ϖρῶτα γενέσθαι, ϖρὶν πηδαλίοις ὀπι-
χρεῖν:
Κἄτ' ἐντεῦθεν ϖρωρατεῦσαι, κὴ τὰς αὐέμους ἁρμόσαι:
Κἄτα κυβερναῖν αὐτὸν ἑαυτῷ. τύτων ἕνεκα πάντων,
Ὅπ σωφρονικῶς, κὐκ αὐοήτως ἐϖηδήσας ἐφλυαρῶ,
Αἴρεσθ' αὐτῷ πολὺ τὸ ῥόθιον, ϖῶς δ' ἀπέμψατ' ἐφ' εἴδεκα
κώπας,
Θόρυβον χρηστὸν λιμαίτλιν:
Ἵν' ὁ ποιητὴς ἀπίῃ χαίρων,

Κατὰ

Sed nihil eius vos nunc miseret, quem delirare videtis:
Cùm de sponda excíderint electræ, neque corda amplius
insit:
Et commissuræ hiscant, sed cum vetulus esset, fluitabat,
Vt Connas, qui cùm siccum gestaret sertum, siti obiuit
Quem certè propter tot palmas bibere æquum erat in
Prytaneo:
Neq; nugas agere, sed vnctum spectare apud almũ Dio-
nysum.
Quas verò Crates iras vestras, & quot conuitia pas-
sus?
Qui paruo sumtu vos assuescebat dimittere pransos.
Et sententias perquam vrbanas, dulci pinsebat in ore.
Hic solus ad obsistendum sufficiebat: sæpe cadens, &
Sæpe iterum stans. Hæc metuens noster cessauit: quia di-
cit:
Remigem oportere antè esse aliquem: quàm clauum in
puppe tenere:
Ac postea demum proretam agere, atque obseruare Aquilones,
Ac deinde gubernare ipsum seipso. Pro quibus omnibus:
vt quòd
Prudenter, non stolidè nugatus venerit in medium: vos
Tollite remorum sonitum: & ad vndenos transmittite
remos,
Strepitum vtibilem Lenaiten:
Vti poëta hic abeat lætus,

Καζὲ νοὶῶ σράξας,
Φαιδρὸς λάμπουπι μελώπῳ.

ΣΤΡΟΦΗ.

Τροχαϊκοὶ δίμετροι.

Ἰσπὶ αἴαξ, Πόσειδον: ὦ
Χαλκοκρότων ἵππων κτύπος,
Καὶ χρεμετισμὸς αὐδάνῳ,
Καὶ κυανέμβολοι θοαὶ
Μιδοφόροι πτερύγες:
Μεγαλίων θ' ἅμιλλα λαμ-
πρυνομένων ἐν ἅρμασιν,
Καὶ βαρυδαιμονούντων:
Δεῦρ' ἔλθ' ἐς χορὸν ὦ χρυσοτρίαιν', ὦ
Δελφίνων μεδέων σωτιάρατε.
Ὦ γεραιὲ παῖ χρόνου,
Φορμίωνί τε φίλτατ', ἐκ
Τῶν ἄλλων τε θεῶν Ἀθη-
ναίοις σοῖς τὸ παρεστώς.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τροχαϊκοὶ, Τετράμετροι, Καταλακτικοί.

Εὐλογητὸν βυλόμεθα τὸν πατέρα ἡμῶν: ὅτι
Ἄνδρες ἦσαν τῆς δεῦρ' ἄξιοι, καὶ τὸ πέπλον:
Οἵπνες πεζοῖς μάχαισιν, εἴτε ναυφεράκτῳ κρατῷ

Παλα-

Voti compos,
Vultu fulgensq; sereno.

STROPHE.

Trochaici Dimetri.

REx maris ô equester, ô
Cui fremitus placent equûm,
Et creperi frenûm lupi:
Rostraq; acuta nauium,
Aera foris merentum,
Et iuuenes, Olympico
Qui renitent certamine,
Sorte grauati iniqua.
Huc huc, qui trifida cuspide Phocis
Imperas, sua quam Sunia adorant:
O Gærestie, magne Rex,
Phormioni amice: tu
Prædiuis alijs, Athe-
Narum vrbi bonus adsis.

EPIRRHEMA.

Trochaici, Septenarij, Catalectici.

PRædicare volumus maiores nostros: quoniam viri
Fuerant & terra hac, & festiuo peplo dignissimi,
Qui mari & terra viriliter conseruerunt manus

Cum

Παντα χοδ νικῶντες ἀεὶ, τὴν δ' ἐκόσμησαν πόλιν,
Κὐδεὶς οὐδεπώποτ' αὐτῶν τὸς ἐναντίους ἰδὼν
Ἤρεμησεν. ἀλλ' ὁ θυμὸς εὐθὺς ἦν ἀμυνίας.
Εἰ δέ που πέσοιεν ἐς τ' ὦμον ἐν μάχῃ τινὶ,
Τοῦτ' ἀπεψήσαντ' αὖ: εἶτ' ἦρνοῦντο μὴ πεπλωκέναι,
Ἀλλὰ διεπάλαιον αὖθις, κ' ἐκράτησὸδ' αὖ εἷς
Τῶν σοφῶν, σίτησιν ἥτις' ἐρόμην Κλεαίνετον.
Νῶν δ' ἐὰν μὴ σοφεδρίαν φέρωσι, καὶ τὰ σιτία,
Οὐ μαχεῖσθαί φασιν. ἡμεῖς δ' ἀξιόμην τῇ πόλει
Πρῶτα γενναίως ἀμύνειν, κ' θεοῖς ἐγχωρίοις,
Καὶ σοφῷ, ὃν αἰτιῶμαι οὐδέν, πλὴν ὅσον τὸν μόνως,
Ἦν ποτ' εἰρήνην ἄγωνται, κ' πόνων παυσώμεθα,
Μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι, μήδ' ἀπεσλεγισμένοις.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙ-ΣΤΡΟΦΗ.

Τροχαϊκοὶ δίμετροι.

Ὦ πολιοῦχε Παλλὰς, ὦ
Τῆς ἱερωτάτης ἁπα-
σῶν πολέμῳ τε καὶ ποιη-
ταῖς: δυνάμεθ' ἱκανῶς φερού-
σης μεδέσθαι χώρας:
Δεῦρ' ἀφίκου, λαβοῦσα τὴν

Ἐν τρα

Cum hoſte, ſemper victores, vbique hunc decorantes locum,
Neque quiſquam illorum conſpectis hoſtium vnquam copijs,
Ceſſauit: ſed animus defenſor eis inerat illico.
Si forte in pugna caderent in humerum, tum hanc rem protinus
Abſtergebant: pòſt cecidiſſe ſe negabant firmiter.
Mox iterum in pugnam redibant: neque quiſquam veterum ducum
Poſtulabat publicum victum, orato Cleæneto. At
Nunc, niſi vbiq; primas teneant, vnà cum cibarijs,
Se pugnaturos negant. Nos verò æquum eſſe ducimus,
Gratis, & patriæ, & Dîs indigenis opitularier.
Hîc nihil amplius requirimus, præterquàm hoc vnicum:
Si quando pax reſtituatur, & à bello ſit ocium:
Ne nobis inuideatis bene comtis & terſis viris.

ANTODE, ET ANTISTROPHE.

Trochaici Dimetri.

CAſta Minerua, quæ omnium
Hanc celeberrimam vrbium
Marte poëtica q, habes:
Et valida potentia
Huic dominâris oræ.
Huc ades, & ſimul fer huc,

Iná

Ἐν ταπαῖς τε κὴ μάχαις
Ἡμετέραν ξυνεργὸν
Νίκην: ἢ χοιρῶν ὄζιν ἑταῖρα,
Τοῖς τ' ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν ταπάζει.
Νῦν οὖν δεῦρο φαίνηθι δ' εἶ
Γαρ τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε πά-
σῃ τέχνῃ ποείσαι σε νί-
κην, εἴ σοί ποτε, χαίνων.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τροχαϊκοὶ, Τετράμετροι, Καταληκτικοί.

Ἄξιώσομεν, ποῖσιν ἴσως ποις βουλόμεθ' ἐπαινέσαι.
Ἄξιοι δ' εἰσὶ εὐλογεῖσθαι: πολλὰ γὰρ δὴ φρά-
γματα
Ξυνδιώνεγκαν μεθ' ἡμῶν, ἐς βολάς τε κὴ μάχας.
Ἀλλὰ ταὐτῇ γῇ μὴν αὐτῷ, οὐκ ἄγαν θαυμάζομεν:
Ὡς ὅτ' εἰς ταὐτὸ ἴσως παγῶσιν εἰσεπίδων ἀνδρικῶς,
Πελάμωνι κώθωνας, οἱ δὲ κὴ σκόροδα, κὴ κρόμμυα,
Εἶτα ταὐτὸ κώπας λαβόντες, ὥσθ' ἡμεῖς οἱ βροτοί,
Ἐμβαλόντες ἀνεβρύαξαν: ἰὼ παπαῖ, τίς ἐμβαλεῖ;
Λιπαρέον μᾶλλον: τί δρῶμεν; οὐκ ἐλᾷς ὦ ξαμφόρα;
Ἐξεπίδωντ' εἰς Κόρινθον, εἶτ' ἀγ' οἱ νεώτεροι
Ταῖς ὁπλαῖς ὤρυτον ἐσω, κὴ μετῄεσαν τρώ-
ματα.
Ἡδὺ δὲ τὸ σπαργύρωσ, αὖτε πόας Μηδικῆς,
Εἴ τις ἐξέρποι θύραζε, κἀκ βυθοῦ θηρώμενοι.

Ὥστ'

Inq́ acie, inq́ prælio
Auxilij sodalem
Palmam: grata Chori quæ comes huius,
Nobiscum aggreditur bello inimicos.
Eia huc, huc ades: his enim
Palmæ præmia si priùs
Vnquam, nunc etiam, viris
Te concedere oportet.

ANTEPIRRHEMA.

Septenarij, Trochaici, Catalectici.

PRædicare item volumus de equis, quæ pulcra nouimus.
Digni enim sunt, quos celebremus: nam nobiscũ plurima
Pertulerunt, incursus, irruptiones, prælia,
In terra quidem non valde admiramur eos: atq́ vbi
In naues, quîs traijci solent, insiluerunt: ibi
Militaria pocula ementes: & cœpas & allia.
Postea acceptis remis, vt & nos, impulêre aquas,
Hinnieruntq́ Hippapæ, quis remigabitę cùm potiùs
Sumendum, quid agimus? cur non agitas currum Samphora?
Exiluêre etiam in Corinthum: & iuniores postea
Vngulis cubilia perfodêre, relictis stragulis:
Comedebãt autẽ in naui cancros, programine Medio:
Si qui erepserant, etiam in cauernis piscati intimis.

Vnde

Ὥστ' ἔφη Θέωρος, εἰπεῖν χαρίνον Κορίνθιον:
Δφνάγ' ὦ Πόσφδον, εἰ μήτ' ἐν βυθῷ δυήσομαι,
Μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάττῃ δ.φ.φυγεῖν τὰς ἱππέας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τείμεξοι, καὶ ἄλλοι μικτοί.

ΧΟΡΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Η ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ.

Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν καὶ νεανικώτατε.
Ὅσιω ἀπὼν παρέσχες ἡμῖν φροντίδα;
Καί νυῦν ἐπεσθήσω σε λήλυθας πάλιν,
Ἄγγελον ὑμῖν πῶς τὸ πρᾶγμ' ἠγωνίσω.
Ἀλ. Τί δ' ἄλλο γ', εἰ μὴ νικόβολος ἐγενόμην;
Χο. Νυῦν ἄρ' ἄξιόν γε πᾶσιν ὀφθῆν ἐπολόλυξας.
Ὡς καλὰ λέγων, πολὺ δ' ἄμεινον ἔπι τοῖς λόγοις
Εἰργασμένε, εἰθ' ἑπέλ-
θοις ἅπαντά μοι σαφῶς,
Ὡς ἐγώ μοι δοκῶ,
Κἂν μακρὰν ὁδὸν διελθεῖν, ὥστ' ἀκοῦσαι.
Πρὸς τάδ' ὦ βέλτιστε φράσον λέγ': ὡς ἅπαντες ἡδόμεσθά σοι.

Τείμεξοι.

Ἀλ Καὶ μὴν ἀκοῦσαί γ' ἄξιον τῶν πραγμάτων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῶ καλόπιν ἐνθενδ' ἰέμην.
Ὅ δ' ἄρ' ἔνθον ἐλασίβροντ' αὐαρρήγνυς ἔπη,

Τερα-

Vnde apud Theorum sic loquitur cancer Corinthius:
Occidi ô Neptune, si neque in cauernis postea
Effugere potero hos equites, neq; in terrâ, neq; in mari.

ACTVS II. SCENA I.

Senarij & alij misti.

CHORVS, AGORACRITVS.

HOminum carissime, & iuuenum fortissime,
Quantam iniecisti nobis solicitudinem,
Dum abes: At nunc, quando saluus huc reuerteris,
Expone, quomodo tuam causam obtinueris.
AG. *Quomodo enim aliter, nisi quòd victor fui in foro?*
CH. *Nunc ergo nos omnes iugiter exclamare par est.*
O bona loquendo, meliora faciendo qui
Adstas: vtinam dilucidè
Omnia explices mihi.
Namq; ego longum iter
Ingredi velim, dummodo te audire possim.
Dic agè, ô amice audacter: nos vt omnes
Gratulemur hîc tibi.

Senarij.

AGOR. *Equidem operæpretium est, rem ipsam cognoscere.*
Namq; illicet ipsum à tergo consequebar hinc.
At ille vocum rumpere fulmina in foro,

Τερατευόμθ' ἥρειδε χ' τ' Ἰωπέων:
Κρημνοὺς ἐρείδων, χ' ξυνωμότας λέγων.
Πιθανώτατα δ' ἡ βουλή γ' ἅπασ' ἀκροωμένη,
Ἐγένετ' ὑπ' αὐτῦ ψευδαζαφάξι' πλέα:
Κἄβλεψ' ἀπ' ἐνάπυ, καὶ τὰ μέτωπ' ἀνέσασε:
Κἄγωγ' ὅτε δὴ 'γνων ἐνδεχομθ' ἐμοὶ τὺς λόγους,
Καὶ τοῖσι φενακισμοῖσιν ἐξαπατωμθ':
Ἄγε δὴ Σκίαλοι, χ' Φένακες, ἰὼ δ' ἐγώ,
Βερέσχεθοί τε, χ' κόβαλοι, καὶ μόθωνες,
Ἀγορᾶτ', ἐν ἡ παῖς ὢν, ἐπαιδ' εὐθὺ ἐγώ:
Νὴ μοὶ θεούς, χ' γλῶτταν εὔπορον δότε,
Φωνὴν τ' ἀναιδῆ. ταῦτα φροντίζοντί μοι,
Ἐκ δεξιᾶς ἀπέπαρδε καζαπύγων ἀνήρ:
Κἀγὼ προσέκυσα, κἀπὶ τῷ πρωκτῷ θένων,
Τὴν κιγκλίδ' ἐξορύξα, κἀναγαίων μέγα
Ἀνέκραγον: ὦ βουλή, λόγους ἀγαθοὺς φέρων,
Εὐαγγελίζαθ' πρῶτον ὑμῖν βούλομαι.
Ἐξ ὗ γὰρ ἡμῖν ὁ πόλεμθ κατῤῥάγη,
Οὐ πώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας.
Τῶν δ' εὐθέως τὰ πρόσωπα διεγελᾶσαν:
Εἶτ' ἐτεφάνουν μ' εὐαγγέλια: κἀγὼ 'φερα
Αὐτοῖς ἀπόῤῥητον: ποιησάμθ' ταχύ,
Ἵνα ταὐτὰ ἀφύας ὠνοῖντο πολλὰς τὸ βολοῦ,
Τῶν δημιοργῶν ξυλλαβεῖν τὰ πύβλια.
Οἵδ' ἀνεκρότησαν, χ' πρὸς ἐμ' ἐκεχλύεσαν.

Ὅδ'

Et contra equites inuectus multa proloqui
Portenta verborum, & linguæ præcipitia
Eiaculari, vos coniuratos criminans.
Vbi, quæ verisimilima, senatus audijt,
Completus ab illo est Atraphaxios mendacijs:
Et torua tuens, vti qui sinapi victitant,
Frontem seueram corrugabat. Tunc ego,
Postquàm cognoui sermones admittier,
Et decipi senatum istis fallacijs:
Agitè, dicebam, impostores, viri improbi,
Fatui, scurræ, seruili præditi indole:
Et tu forum, in quo institutus sum paruulus,
Ferte expeditam linguam, ferte audaciam,
Os afferte impudens. Cogitanti ista hæc mihi,
Cinædus à dextra pepêdit illicò:
Et ego adoraui, & cancellarum ianuam
Natibus pulsaui, effregiq; & quàm maximo
Hiatu exclamaui: ô senatus, fero bona
Verba: & lætum volo vobis dicere nuncium.
Ex quo bellum abruptum nobis, haud vnquam ego
Precioſiores vidi apuas. Tum protenus
Senatorum vultus serenos conspicor:
Et illi ob lætum me coronant nuncium.
Dixi autem pleraq; illis occultè: & statim
Effeci, vt multas apuas vno obolo emerent,
Et opificum patellas comprehenderent.
Illi autem applausere, intuiti aperto ore me.

Ὃδ' ἐπανοήσας ὁ Παφλαγὼν, εἰδὼς ἄρα
Οἷς ἥδετ' ἡ βουλὴ μάλιστα ῥήμασι,
Γνώμην ἔλεξεν· ἄνδρες ἤδη μοι δοκεῖ,
Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν εἰσπέλμασι,
Εὐαγγέλια θύειν, ἑκατὸν βοῦς, τῇ θεῷ.
Ἐπένευσεν εἰς ἐκεῖνον ἡ βουλὴ πάλιν.
Κἀγὼ γ', ὅτε δὴ 'γνων, τοῖς βολίτοις ἡπημέ-
νος,
Δικοσίοισι βουσὶν ἐφρικόντισα.
Τῇ δ' Ἀχερουσίᾳ χ' χιλίων παρήνεσα,
Εὐχὴν ποιήσασθαι χιμάρων ἐσαύριον:
Αἱ τριχίδες εἰ γενοίαθ' ἑκατὸν τὸ βολοῦ.
Ἐκκεφαδόκησεν εἰς ἐμ' ἡ βουλὴ πάλιν.
Ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας, ἐκπλαγεὶς ἐφλιωάφα.
Κἀθ' εἷλκον αὐτὸν οἱ φρυτάνεις χοἱ τοξόται.
Οἱ δ' ἐθορύβουν περὶ τῶν ἀφύων ἐσπουδακότες:
Ὁ δ' ἰὼ πιβόλῃ γ' αὐτοὺς, ὀλίγον μεῖναι χρό-
νον,
Ἵν', ἅτθ' ὁ κήρυξ οὐκλακεδαίμονθ' λέγῃ,
Πύθηται' ἀφῖχθαι γὰρ περὶ σπονδῶν λέγων.
Οἱ δ' ἐξ ἑνὸς στόμαθ' ἅπαντες ἀνέκραγον:
Νὴ περὶ σπονδῶν, ἐπίδοι γ' ὦ μέλε
Ἥντινα τὰς ἀφύας παρ' ἡμῖν ἀξίας;
Οὐ δεόμεθα σπονδῶν: ὁ πόλεμος ἑρπέτω.
Ἐκεκράγεσάν τε τὰς φρυτάνεις ἀπιέναι,
Εἶθ' ἁρπάσαντας φρυφάκτους πανταχοῦ.

Ἐγὼ

Hîc ſuſpectum me habebat Paphlago: & quia
Videbat, quæ ſenatui potiſſimùm
Grata oratio, mox protulit ſententiam:
Viri Athenienſes, nunc videtur mihi bonas
Ob ærumnas, quæ nunc atæ ſunt mihi,
Deæ immolandam Hecatomben, lætum nuncium.
Rurſum ſenatus ei tunc annuit. Et ego
Cùm me viderem bubulo victum ſtercore,
Ducentis bobus ſuperaui centum boues.
Dianæ item præcepi mille circiter
Capellas, in diem vouêre craſtinum.
Si centum Trichides vno obulo veneant.
Hîc iterum ad me ſenatus reflexit oculos.
Ille his auditis, toto externatus animo
Nugas capit agere. Ac pòſt vrbis præſides,
Et cum his lorarij protraxerunt eum:
Et circum apuas tumultuabantur, propè
Stantes: tum Paphlago orabat, vt pauxilluli
Moram temporis ibi facerent: vt quid rei;
Præco Lacedamone afferat, cognoſcerent.
Nam pacis firmandæ cauſſa hûc aduenerat.
Illi omnes vno ore reclamabant: iámne de
Fœderibus? de pace, homo miſer? quando audiunt
Hoſtes: quòd apuæ apud nos vilis ſunt prætij.
Non indigemus fœdere: bellum ſerpito.
Mox ipſos præſides iuſſêre abſcedere,
Ipſi omnes cancellos tranſilière vndiq.

Ἐγὼ δὲ τὰ χοείαν' ἐφιάμην τοδραμεῖν,
Ἄπαγλα, τᾶ, πεγήτ', ὅσ' ἰὼ ἐν τῇ ἀγορᾷ.
Ἐπ' παλαῖς ἀφύαις ἐλίδοιν ἰδύσμαλα:
Ἀπορῶν αὐτοῖς τοθῖκα κἀχαριζόμην.
Οἶδ' ἰοφρεπήνουν ἰοφρεπύσπαζόν τέ με,
Ἅπαντες ὅτως, ὥστε τὴν βουλὴν ὅλην
Ὀβολῶ χοειαίνοις αἰαλαβὼν ἐλήλυθα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Πάγλα δὴ πέτραχας, οἷα χὴ τὸν εὐτυχοῦντα.
Εὗρε δ' ὁ πανοῦργος ἕτερον, πολὺ πανουργίαις
Μείζοσι κεκασμένον,
Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
Ῥήμασίθ' αἱμύλοις.
Ἀλλ' ὅπως ἀγωνιεῖ φρόντιζε τὰ' πί-
λοιπ' ἄειρα: ξυμμάχους δ' ἡμᾶς ἔχων εὖ-
νους, ὁπίσαν πάλαι.
Ἀλ. Καὶ μὴν ὁ Παφλαγὼν ὅτοι τοθσέρχεται:
Ὠθῶν κολόκυμα, καὶ τοθρίπων, κ' κυκῶν:
Ὡς δὴ κατατπόμενός με, μορμὼ τὸ θεῖσος.

Ego verò emebam coriandrum, circa omnia
Loca cursitans, & allia quæcunque in foro:
Atque apuis sua condimenta insuper dabam,
Et gratis gratificabar indigentibus.
Illi me summis efferebant laudibus,
Verbisq; demulcebant quàm blandissimis,
Omnes adeò: vt totum senatum mihi, oboli
Vnius coriandris nunc conciliauerim.

ANTISTROPHE.

CHo. Omnia effeciſti, quæ facere auſpicatò oportet:
Repperitq; versutus alium versutiorem,
Pluribusq; præditum,
Et dolis, & vocibus,
Valdè blandulis.
Sed quomodo pugnam depugnes, cogita quàm
Optimè. tu quidem nos ſocios habebis
Dudum promptos, quod ſcias.
AG. At enim video huc ipſum aduolitare Paphlagonem:
Mouet fluctus, perturbat, miſcet omnia:
Quaſi deuoraturus me, larua audaciæ.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,

Σκηνὴ δευτέρα.

Τείμετροι Ιαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΕΙ μή σ' ἀπολέσαιμι εἰπὶ τ αὐτῷ ἐμοὶ
Ψευδῶν ἐνείη, ἀλλ' ἀπέσοιμι παντάχη.
Ἀλ. Ἠθλιωπφλαῖς, ἐγέλασα φολοκομπίαις,
Ἀπεπυδάεισα μόθωνα, ϖδιεκόκκυσα.
Κλ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ἐὰν μή σ' ἐκφάγω
Ἐκ τῆς δεξ γῆς, οὐδέποτε βιώσομαι.
Ἀλ. Ἢν μὴ 'κφάγῃς, ἐγὼ δέ σ' ἢν μὴ 'κπίω
Καὶ πεκροφήσας, αὐτὸς ὁπὸ διαῤῥαγῶ.
Κλ. Ἀπολῶσε, νὴ τ ϖδεδρίαν τὴν ἐκ πύλου.
Ἀλ. Ἰδοὺ ϖδεδρίαν. οἷον ὄψομαί σ' ἐγὼ,
Ἐκ δ ϖδεδρίας ἔσχαλον ϑεώμενον;
Κλ. Ἐν τῷ ξύλῳ δήσω σε, νὴ τὸν ϑεανόν.
Ἀλ. Ὡς ὀξύθυμος, φέρε τί σοι δῶ καὶ φαγεῖν;
Ἐπὶ τῷ φάγοις ἥδιστ' ἄν, ὁπὶ βαλλαντίῳ;
Κλ. Ἐξαρπάσομαί σου τοῖς ὄνυξι τἀντερα.
Ἀλ. Ἀπονυχῶ σου κἀ 'ν Πρυλανείῳ σιτία.
Κλ. Ἕλξω σε ϖδὸς τ δῆμον, ἵνα δῷς μοι δίκην.
Ἀλ. Κἀγὼ δέ σ' ἕλξω, κἀ ϖδὸς βαλῶ πλείονα.
Κλ. Ἀλλ' ὦ πόνηρε, σοὶ μὲν δὴν πείθεται:

Ἐγὼ

ACTVS II. SCENA II.

Senarij Iambici.

CLEO, AGORACRITVS, POPVLVS.

NI te perdam: si quid modò ines mendacij
Veteris, malè omnibus modis intercidam.
AG. Minis oblectatus sum, & fumidas tuas
Iactantias risi, saltaui turpiter
Circumq; coccysaui. CL. *nisi ego te exedam*
Ex hac terra, non viuam: ita me Ceres amet.
AG. At nisi tu me exedas, ego verò te ebibam,
Exorbeamq;: medius disrumpar. CL. *ego te*
Per primum accubitum meum è Pylo, perdam ilicet.
AG. Ecce autem primum accubitum: ô quem te ego mox virum.
Ex primo accubitu conspiciam imo subsellio.
CL. *Palo alligabo te, per cœlum & cœlites.*
AG. Quàm præceps animi. agè, quid dem comedendum tibi:
Quod oblectet te maximè? vtrum marsupium?
CL. *Eripiam tibi ego intestina meis vnguibus.*
AG. Ego vnguibus euellam in Prytaneo tibi cibum.
CL. *Ad populum te traham, vt pœnam des mihi.*
AG. Traham & ego te: & calumniabor pluribus.
CL. *At tibi nebuloni nemo hominum adhibet fidem.*

Ἐγὼ δ' ἐκείνου καταγελῶ, ὅσον θέλω.
Αλ. Ὡς σφόδρα σὺ τὸν δῆμον σεαυτῷ νενόμικας;
Κλ. Ἐπίσταμαι γὰρ αὐτόν, οἷς ψωμίζεται.
Αλ. Καθὼς σφ' αἱ πίτθαι γε σιτίζεις καλῶς:
Μαστώμενος γὰρ, τῷ μὲν ὀλίγον ἐντιθεὶς,
Αὐτὸς δ' ἐκείνῳ τι πλάσιον καπέσπασας.
Κλ. Καὶ νὴ Δί' ὡσπερεί γε δεξιόπλοος δ' ἐμοῦ,
Δυνάμενος ποιεῖν τ' δῆμον εὐρεῖν χ' ἕτερον.
Αλ. Χὠ τρωκτὸς οὗμὸς, τοιοῦτος ὢν σοφίζεται.
Κλ. Οὔκ, ὦ γάθ' ἐν βουλῇ με δόξεις καθυβρίσαι.
Ἴωμεν εἰς τὸν δῆμον. Αλ. οὐδὲν κωλύει.
Ἰδοὺ βάδιζε: μηδὲν ἡμᾶς ἰσχέπω.
Κλ. Ὦ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε, νὴ Δί', ὦ πάτερ.
Αλ. Ἔξελθε δῆτ' ὦ δημύδιον φίλτατον.
Δη. Τίνες οἱ βοῶντες; ὦ μιαρὰ πῖτ' ἀπὸ δ' φύγας
Τὴν εἰρεσιώνην μου καὶ σεσαράξατε.
Κλ. Ἔξελθ', ἵν' εἰδῇς, οἷά σοι γ' ὑβρίζομαι.
Δη. Τίς ὦ Παφλαγὼν ἀδικεῖ σε; Κλ. μετὰ σὲ τύπτομαι
Ὑπὸ τουτωί, καὶ τῶν νεανίσκων. Δη. πῇ;
Κλ. Ὅπου φιλῶ σ', ὦ δῆμε, ἐραστής τ' εἰμὶ σός.
Δη. Σὺ δ' εἶ πίς ἐτέον; Αλ. ἀπεραστὴς τουτουί:
Ἐρῶν πάλαι σου: βουλόμενός τέ σ' εὖ ποιεῖν,
Ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ καλοί τε κἀγαθοὶ:
Ἀλλ' οὐχ' οἷοί τ' ἐσμὲν μετὰ τουτονί: σὺ γὰρ
Ὁμοίως εἶ τοῖς πατράσι τοῖς ἐρωμένοις.
Τοὺς μὲν καλοὺς τε κἀγαθοὺς οὐ προσδέχῃ,
Ξαυτὸν δὲ λυχνοπώλαις καὶ νευροῤῥάφοις.

Καὶ

Ego verò ludos populum faciam, prout volo.
AG. Quàm pulcrè tu populum tuum esse iudicas?
CL. Quippe ego noui, quibus inescetur ferculis.
AG. Nutricum more tu populum pascis malè:
Quia vbi præmanderis, in os paullum ipsi ingeris,
Tu verò triplò plus, quàm alumnus deuoras.
CL. Ego, per Iouem, mea possum sollertia
Populum angustum latumq́, iuxtà reddere.
AG. Meus hoc idem annus pernouit optimè.
CL. Non tu in senatu iam videberis mihi
Illudere. Eamus ad populum. AG. nihil moror,
Perge modò, nam nihil impedimenti obuiam es &c.
CL. Exi huc, exi ô populе, exi obsecro mi pater.
AG. Age, exi, exi ô popelle, mi carissime.
PO. Qui clamitant? non hinc abitis ab ostio?
Oleæ ramum mihi conuellistis pessimi.
CL. Quæso exi, vt videas, quas patiar iniurias.
PO. Quisnam, Paphlago, te afficit iniuria? CL. tui
Causa vapulo ab hoc & hisce iuuenibus. PO. cedò,
Quamobrem? CL. quia te colo & amator sum tuus.
POP. Tu verò quis es obsecro? AG. riualis sum virè
Huius. Nam & ego te iamdudum amo, voloq́, tibi
Benefacere: vt & alij multi boni ac probi:
Sed nihil per hunc valemus, nihilque possumus.
Nam tu similis es pueris, qui amari solent.
Bonos probosq́, ab amore tui tu respuis,
Teque lucernarijs & restionibus,

Καὶ σκυλοτόμοις, κ' βυρσοπώλησιν δίδως.
Κλ. Εὖ γὰρ ποιῶ τὸν δῆμον. Αλ. εἰπέ νυν τί δρῶν;
Κλ. Ὅπ' ἀρτίως ὑπεκδραμὼν τὸν ἐκ Πύλου,
Πλεύσας ἐκεῖσε, τοὺς Λάκωνας ἤγαγον.
Αλ. Ἐγὼ δὲ θοἰμάτ' ὤν γ' ἀπ' ἐργαστηρίου,
Ἐψῶν τ' ἐτέρου τὴν χύτραν ὑφλόμην.
Κλ. Καὶ μὴν ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
Ὦ δῆμ', ἵν' εἰδῇς, ὁπότερον νοῦν ἔχει σοι
Εὐνούστερον, ἀλαζόνιον: ἵν' ἐκεῖνον φιλῇς.
Αλ. Ναὶ ναὶ ἀλαζόνιον δῆτα, πλὴν μὴ 'ν τῇ πυκί.
Δη. Οὐκ αἰνιγματίζοίμην ἂν ἄλλῳ χωρίῳ,
Ἀλλ' εἰς τὸ σοφὸν τοῦτο χρὴ παρεῖν εἰς τ' πύκα.
Αλ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς ἀπόλωλ': οὐ γὰρ γέρων
Οἷός μὴν, ἀνδρῶν ὅστις δεξιώσαιτο.
Ὅταν δ' ὅπου ταυτησὶ κάπτηται τὰ πέρας,
Κέχηνεν, ὡς ἐμπολίζων ἰσχάδας.

ΣΤΡΟΦΗ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

Νῦν δεῖ σε πάντα δὴ κάλων ἐξιέναι σεαυτοῦ,
Καὶ λῆμα θοὖριον φορεῖν, κ' λόγους ἀφύκτους:
Ὅτοισι τὸν δ' ἐκβαλεῖ: ποικίλος γὰρ ἀνὴρ,
Κἀκ τῶν ἀμηχάνων πόρους εὐμηχάνους πορίζων.
Πρὸς ταῦθ', ὅπως ἔσῃ πολὺς κ' λαμπρὸς ἐς τὸν ἄνδρα:

Ἀλλὰ

Et calcearijs, atque coriarijs,
Ipsummet prostituis. CL. quia plebem plurimis
Officio beneficijs. AG. quo pacto? dic mihi.
CL. Quoniam præuerti exercitus ducem in Pylo,
Et nauigans illô, Laconas expuli.
AG. Ego verò ab officina prodeambulans,
Quam coxerat alius, ollam furtim sustuli.
CL. Obsecro te, mi populè, conuentum age illico:
Vt videas, nostrum vter sit beneuolentior
Tibi, age, dijudica, vt illum ames. AG. dijudica
Sanè: modòne in Pnyce. PO. atqui non alio in loco.
Nam & antehac oportebat adesse in Pnyce.
AG. Hei mihi misero, perij. Nam isthic senex
Domi sapit optimè: sed quando in hac petra
Considet, haud aliter hiat, atq; pueri solent,
Cùm ficos, laqueo appensos, patulo ore capiunt.

STROPHE.

ACTVS II. SCENA III.

CHORVS, CLEO, AGORACRITVS, POPVLVS.

NVnc omnem à temetipso oportet immittere rudentem:
Animumq; præsentem huc adferre, & argumenta tecũ
Inuicta, quibus hostem superes: quoniam vir versipellis
Est, qui è vijs incertis certas nouit comminisci.
Quapropter copiosus, & elegans contra virum esto.

Verùm

Ἀλλὰ φυλάττω, καὶ σὺν ἐκεῖνον προσκεῖσθαί σοι, σοῦ προσ-
τρόπου
Τοὺς δελφῖνας μετανεύζου, καὶ τὼ ἄκαλον τῷ Σμοδάλ-
λου.
Κλ. Τῇ μὲν δεσποίνῃ Ἀθηνᾷ, τῇ δ' πόλεως μεδέσῃ,
Εὔχομαι: εἰ μὲν σὲ τὸν δῆμον τ' Ἀθηναίων γενέσθαι
Βέλτιστον ἄνδρα, μετὰ Λυσικλέα, καὶ Κυδάνδρου, καὶ Σαλα-
βάκχου,
Ὡς σοφρονεῖν μὲν δεῖν δρᾶσαι, δειπνεῖν δὲ τῷ Πρυτανείῳ.
Εἰ δέ σε μισῶ, καὶ μὴ σοὶ ξυμμάχομαι, μόνον δ' ἀντιβο-
λήσω,
Ἀπολοίμην, καὶ διαφθαρείην, διατμηθείην τε λέ-
παδνα.
Ἀλ. Κἄγωγ', ὦ δῆμε, εἰ μή σε φιλῶ, καὶ μὴ σέβω καὶ
θαυμάζω
Ἐμφοίμην ἐν θεσμοφορίοις: κεἰ μὴ τούτοισι πέποιθα
Ἐπὶ ταυτὶ καθαρθείην ἐν μυττωτῷ μετὰ τυρῦ:
Καὶ τῇ χρεάγρᾳ τῶν ὀρχιπέδων ἑλκοίμην ἐς κερα-
μεικόν.
Κλ. Καὶ πῶς ἂν ἐμοῦ μᾶλλόν σε φιλῶν, ὦ δῆμε, γένοιτο πο-
λίτης,
Ὃς φρῶτα μὲν ἡνίκ' ἐβούλευόν σοι, χρήματα πλεῖστ' ἀ-
πέδοξα
Ἐν τῷ κοινῷ, τοὺς μὲν φρεάλλων, τοὺς δ' ἄγχων, τοὺς δὲ με-
ταιτῶν:
Οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν ὅλεθρος, εἰ σοὶ χαριζοίμην.
Ἀλ. Τοῦ

Verùm obserua, priusquàm te ille aggrediatur, tu prior ipso
Delphinas vt sustollas, & lembum vt habeas paratum.
CL. Principiò Deam ego Mineruam, conseruatricem istius vrbis
Veneror atque oro: si ego de ciuibus optima sum meritus, posſ
Lysiclem, & Cynnam, ac Salabacchã meretrices: vt nihil æqui
Aut boni agendo, nihilominus in Prytaneo prandia sumam.
Sin autem te exodi, & iam solus collato pede tecum
Non congrediar: dispeream, distendar, dissciudar in habenas.
AG. Et ego mi populè, nisi te diligo & amo: dissecer hìc in
Frusta, & coquar in minutali: ac nisi tu mihi credis amicè,
Super his vasis iam conterar in offa cum caseo: & vncæ
Forcipe correptis testiculis, hinc protrahar in Ceramicum.
CL. Et quomodo sit alius ciuis, qui te plus diligat vnum,
Quàm ego: qui, cùm primùm tibi consulerem, ostendi plurimum opimi
Argenti: alios torquendo, alios strangulando, ab alijs repetendo:
Nulli ex priuatis parcendo: dummodò tibi gratificarer.

Ἀλ. Τοῦτο μὲν, ὦ δῆμε, οὐδὲν σεμνὸν: κἀγὼ γὰρ τοῦτό σε
δράσω.
Ἁρπάζων γὰρ τοὺς ἄρτους, σοὶ τοὺς ἀλλοδίους φιλήσω.
Ὅσθ' οὑμὶ φιλεῖ σ', οὐδ' ἔστ' εὔνους, τοῦτ' αὐτό σε φρῶτα
διδάξω:
Ἀλλ' ἢ μὰ τοῦτ' αὖθ', ὅπῃ σου δ' αὐθεφακιᾶς ἀπολαύσῃ.
Σὲ γὰρ, ὃς Μήδοισι διεξιφίσω φεὶ δ' χώρας ἐν Μαρα-
θῶνι,
Καὶ νικήσας, ἡμῖν μεγάλως ἐγλωποτυπεῖν παρέδωκας,
Ἐπὶ ταῖς πέτραις δ' φροντίζει σκληρῶς τε καθήμενον οὕ-
τως:
Οὐχ ὥσφρ' ἐγὼ ῥαψάμενός σοι τυπὶ φέρω. ἀλλ' ἐπαναίρου,
Κἄτα καθίζου μαλακῶς, ἵνα μὴ τριβῇς τ' ἐν Σαλαμῖνι.
Δημ. Ἄνθρωπε πίς εἶ; μῶν ἔχων θ' εἶ τῶν Ἁρμοδίου πὶς
ἐκείνων;
Τοῦτό γε (οὐ τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον, καὶ φιλόδημον.
Κλ. Ὡς ἀπὸ μικρῶν εὔνους αὐτῷ θωπευματίων γεγέν-
ῃσαι;
Ἀλ. Καὶ σὺ γὰρ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τοῦτων δελεά-
σμασιν εἷλες.
Κλ. Καὶ μὴν εἴπου τὶς ἀνὴρ ἐφαίνη τῷ δήμῳ μᾶλλον ἀ-
μυύων,
Ἢ μᾶλλον ἐμοῦ σε φιλῶν, ἐθέλω δεῖ τῆς κεφαλῆς πε-
ισθῆναι.
Ἀλ. Καὶ πῶς σὺ φιλεῖς, ὃς τοῦτον ὁρῶν οἰκοῦντ' ἐν ταῖσι
πθάκναισιν,

Καὶ

AGOR. *Hoc ſanè, mi populę, nil habet in ſe laudabile.*
Namq;
Eadem iſthæc & ego tibi præſtabo: nam panes aliunde
Subreptos, apponam tibi. Sed quòd nec amet te hic, ne-
que fidus
Tibi ſit, hoc primum oſtendam: niſi quia tuis prunis per-
fruitur. Nam
Te, qui cũ Medis pugnauiſti pro patria, in Marathone,
Et qui hoſte ſuperato feciſti, vt nos iam noſtra crepemus
Magnificè: te, inquam, in petra hac non ſic reſpicit ille
ſedentem:
Sicut ego, qui hunc fero puluinũ tibi: ſurge populę, ſurge,
Et molliter hîc reſide: vt ne atteras clunes in Salamine.
PO. *Quínam es, mi vir? an vnus de iſtis cognatis Har-*
modij es tu?
Nam reuera hoc facinus præclarum eſt, ac valdè popu-
lare.
CL. *Quàm beneuolus ob modicum blandimentum tu fa-*
ctus es illi?
AG. *At tu populum ineſcaſti antehac multò leuioribus*
eſcis.
CL. *Imò, ſi quiſquam alius ſit populi, quàm ego, ſtudioſior,*
aut qui
Te plus, quàm ego, amet: caput auſim & vitam pro hac
laude paciſci.
AG. *Quomodo ames tu populum: quem cana dolia inha-*
bitare vides, &

Καὶ γυναικείοις, καὶ πυρριδίοις, ἔτ' ὄγδοον ὀνηλεαίρεις;

Ἀλλ' καθείρξας αὐτὸν βλίτεις: Ἀρχεπολέμου δὲ φέροντ'

Τὼ εἰρήνιν ἐξεσκέδασας: ἰὰ πρεσβεῖαστ' ἀπελαυνῶ,

Ἐκ τῆς πόλεως ῥαθαπυγίζων; αἰὶ ἰὰ ποννὰ πρηγαλῆνγαι.

Κλ. Ἴναγ' Ἐλλιὼν ἄρξῃ πάντων. ἔτι γὰρ ὢν τοῖς λαγίνοισιν,

Ὡς τοῦτον δεῖ ποτ' ὢν Ἀρκαδίᾳ πεντώβολον ἡλιάσασθαι,

Ἦν αἰσχύνη. πάντως δ' αὐτὸν θρέψω 'γὼ καὶ θεραπεύσω,

Ἐξευρίσκων εὖ καὶ μιαρῶς, ὁπόθεν τὸ πεντώβολον ἕξει.

Ἀλ. Οὐχ ἵναγ' ἄρξῃ, μὰ Δί', Ἀρκαδίας πρωτόμυθος, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον

Σὺ μὴ 'ξαρτάσῃς γ' δωροδοκῆς τῶν τ' πόλεων; ὅδε δῆμος

Ὑπὸ τοῦ πολέμου, καὶ τῆς ὁμίχλης, ἃ πανουργεῖς, μὴ καθορᾷ σου,

Ἀλλ' ὑπ' αἰσχύνης ἄμ', καὶ ἀργείας, καὶ μωθωνῶν πρὸς πεχλιώνη.

Εἰ δέ ποτ' εἰς ἀγορὰν οὗτος ἀπελθὼν εἰρηνᾶν ἀγαπερίψῃ,

Καὶ χύδρα φαγὼν αἰσθαρρήσῃ, καὶ τεμφύλων εἰς λόγον ἔλθῃ:

Γνώσεταγ οἵων ἀγαθῶν αὐτὸν τῇ μισθοφορᾷ παρεχόμου.

Εἶθ'

Turriculas atque cauernas: tamen octo annis nil misereris:
Sed eum, vi constrictum emulges. quid? cùm dux bellicus vrbi
Pacem offerret, tu disiecti: & legatos repulisti:
Pedibusq; explosisti: qui hortabantur nos fœdera inire:
(L. *Nempe vt Græcis omnibus imperitares, feci: quia diuûm*
Responsa hoc promittũt, quòd populus hic in media Arcadia olim
Pro quinq; obolis sit iudicium dictaturus: mala belli
Si forti animo toleret. sed ego omnino populum alamq; colamque:
Et per fas atq; nefas inueniam, vnde triobolum habeat ipse.
AG. *Non, ita me Deus amet, hoc tu prospicis, vt populus dominetur*
Arcadiæ: sed magis, vt tu diripias, & munera captes,
Populus autem præ bello & tenebris non videat; quid agas, tu
Astute homo: sed præ inopia, & mercede ad te spectes hianti
Ore. vbi verò in agrum hic digressus, pacificè degerit æuum,
Seq; leguminibus recreârit, fraciumq; accesserit esus:
Tum deniq; comperiet, qualia tu bona præciderisilli,
Propter militiæ stipendia: mox toruus, & ore seuerus

Εἶθ' ἥξει σοι δριμὺς ἄγχοικος, κἄτ' οὖ τὴν ψῆφον ἰχνεύων,
Ἃ σὺ νινώσκων, τόνδ' ἐξαπατᾷς, καὶ ὀνφροπολεῖς ὑφὲ
Σαυτῷ.

Κλ. Οὔκουν δῆτά σοι τοῦτό γε δῆτ' ἐς ἐμέ, καὶ λάμ-
βάλλειν.

Πρὸς Ἀθηναίους γὰρ τὸν δῆμον, πεποιηκότα πλείονα ζημιὰ,
Νὴ τὴν Δήμητρα Θεμιστοκλέους πολλῷ φέρει τὴν πόλιν
ἥδη.

Ἀλ. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγει; σὺ Θεμιστοκλεῖ
ἀντιφερίζεις:

Ὃς ἐποίησεν τὴν πόλιν ἡμῶν μεγάλην, εὐρὼν ὀπυχάλλῃ,
Καὶ φοβοῖς ἰδίοις ἀειφώσῃ τὴν φράγα φοβερὰν ἐμάξεν,
Ἀφελὼν τ' οὐδὲν τῶν ἀρχαίων, ἰχθῦς καινοὺς παρέθηκε,
Σὺ δ' Ἀθηναίους ἐζήτησας μικροπολίτας ἀποφῶαι,
Διατρίζων, καὶ χρησμῳδῶν, ὁ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφερί-
ζων.

Κἀκεῖνο μὲν φεύγει τὸν γῦν, σὺ δ' Ἀχιλλείων ἀπο-
μάττει.

Κλ. Οὔκουν δῆτά σοι τοῦτό γ' ἀκόλλα ὦ δῆμ' ὅστις μ' ὑπὸ ἰδίᾳ,
Ὅπῃ σε φιλῶ; Δημοσθ. παῦ' ὅτοσί, καὶ μὴ σκέρβολλε
πονηρά.

Πολλοῦ δὲ πολιῷ με χρόνον καὶ νεῷ ἐλελήθεις ἐγκυ-
φιάζων.

Ἀλ. Μιαρώτατ' ὦ, ὦ δημάκιον, καὶ πλεῖστα πανοῦργα
δεδρακώς,
Ὅπόταν χασμᾷ, κ' τὸν καυλὸν
Τῶν εὐθυνῶν ἐκκαυλίζων,

Κα-

Ad te veniet, & calculum iniquè aduersus te feret atrũ.
Quæ cùm tu scias: populũ decipis, & de te somnia captas.
CL. *Annon hoc graue, tam dura aduersus me conuitia, totq;*
Crimina proferri, ad populum? beneficia plura locaui
In Rempub. ita me amet Dea, quàm præclara Themistoclis arma.
AG. *O vrbs Argi, auditin' quid dicat? túne Themistocli, opinor,*
Te æquipares: qui quam vacuam reperit, plenam reddidit vrbem:
Et Piræum insuper adiecit, pisces q; nouos epulanti
Apposuit: de antiquis nihil ademit: tu verò indigenas nos
Extenuas: dirimendo muros, recitando oracula: qui te
Audes ipsi æquiparare Themistocli tu furcifer amens.
Patriam ille quidem fugit: tu verò Achilleis vesceris ordeis
CL. *Annon graue mihi, audire hæc, mi populc, ex isto nebulone:*
Propterea quòd amo te? POP. taceas, nec mala conuitia faxis:
Sat longo tempore iam, ex occulto tu mihi verba dedisti.
AG. *Nequissimus homo est, mi Populc: & qui astutè plurima fecit,*
Quando oscitat, & repetundarum
Caules defringit, & absorbet,

Καταβροχθίζει, καὶ μφοῖν χεροῖν
Μυριλλᾶτα τῶν δημοσίων.
Κλ. Οὐ χαιρήσεις, ἀλλά σε κλέπτον-
θ' αἱρήσω καὶ τρεῖς μυριάδας.
Ἀλ. Τί θαλαττοκοπεῖς κἀπλατυγίζεις,
Μιαρώταθ' ὧν αὖ τὸν δῆμον,
Τῶν Ἀθηναίων, καί σ' ὀπιδείξω
Νὴ τὸν Δήμητρ', ἢ μὴ ζῶλω,
Δωροδοκήσαντ' ἐκ Μιτυλήνης πλεῖν ἢ μυριᾶς τετταράκοντα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ,
Σκηνὴ τετάρτη.

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ Καταληκτικοί.

Ταυτὰ τοσόσωπα.

Ὦ πάσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ὠφέλημα,
Ζηλῶ σε τὴν εὐγλωττίας: εἰ γὰρ ὧδ' ἐποίεις,
Μέγιστος Ἑλλήνων ἔσῃ, κοὐ νυνὶ μόνον καθέξεις
Τὰν τῇ πόλει, τῶν ξυμμάχων τ' ἀρχὰς ἔχων τριάκοντα,
Ἢ πολλὰ χρήματ' ἐργάσῃ, σείων τε κἀκτινάττων.
Καὶ μὴ μάθῃς τὸν ἄνδρα, ἐπειδή σοι λαβεῖν δέδωκεν.
Κατεργάσῃ γὰρ ῥᾳδίως, πλευρὰς ἔχων τοιαύτας.

Κλ. Οὐκ

Manibusq; ambabus Reipubl.
Bona peculatur, & exugit.
CL. Non ridebis. nam ego te furti
Reum agam, propter tres Myriades.
AG. Quid turbas das? quid strepitas?
Qui pessimus es erga populum
Atticum? ego te conuincam, ita me
Dea amet, aut non viuam, quòd plus,
Quàm quadraginta minis, corruptus fueris, è Mytilene.

ANTISTROPHE.

ACTVS II. SCENA IIII.

Octonarij Iambici Catalectici.

EAEDEM PERSONAE.

CHo. O qui omnibus nobis summo hodie adiumento fuisti,
Laudo te ob hanc eloquentiam. Nam si ita pergas, eris deinc
Græcorum maximus, & solus Rempub. capesses:
Et imperium in socios habebis, armatus tridente,
Quo multum conficies pecuniæ, perterritando,
Et commouendo: modò ne dimittas hominem, tibi ansam
Qui præbuit: facilè ad nihilum rediges: compagetanta

Κλ. Οὐκ ὦ γαθοὶ ταῦτ' ὄτι πω ταύτη, μὰ τὸν Ποσ-
ειδῶ.

Ἐμοὶ γὰρ ἔστ' εἰργασμένον ταιῦτον ἔργον, ὥστε
Ἀπαξάπαντας τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ὀπισομίζειν:
Ἕως αἰ ἡ τῶν ἀστίδων τ' ἐκ πύλου τι λοιπόν.

Ἀλ. Ἐπίσχες αὐτὰς ἀστίοι, λαβεῖν γὰρ αὐδέδω-
κας.

Οὐ γὰρ σ' ἐάσω (εἰ γὰρ φιλεῖς τὸ δῆμον) ἐκ τοσούτου
Ταύτας ἐαν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀναπεθλῶσαι.
Ἀλλ' ἔστι τοῦτ' ὦ δῆμε μηχάνημ: ἴν', ἢν σὺ βούλῃ
Τὸν ἄνδρα χολάσαι τοῦτον, σοὶ τοῦτο μηχάνησαι.
Ὁρᾷς γὰρ αὐτῷ σῖτον, οἷον ὄστις βυρσοπώλων
Νεανιῶν, τοὺς δὲ τοιούτους μελιτοπώλας,
Καὶ τυροπώλας. τοῦτο δ' εἰς ἓν ὄστις συγκεκυφὸς:
Ὥστ' εἰ σὺ βεμμένος, καὶ βλέψας ὀφρυώδη,
Νύκτωρ καθαρπάσαντες αἰτὰς ἀστίδας, θέοντες
Ταὶς εἰσβολαὶς τῶν ἀλφίτων αἰ κατελάβοιεν ἡμᾶς.

Δῆμ. Οἴμοι τάλας: ἔχουσι γὰρ πόρπακας, ὦ πόνηρε;

Ὃν μὲ παρεκόπου χρόνον, ταιαῦτα κρουσιδημᾶς:

Κλ. Ὦ δαιμόνιε μὴ δῆτ' λέγοντ' ἴαθι, μήδ' οἰηθῇς
Ἐμοῦ ποθ' εὑρήσειν φίλον βελτίον': ὅστις εἶς ἐών,
Ἔπαυσα τοὺς συωμότας, καὶ μ' οὐ λέληθεν οὐδέν
Ἐν τῇ πόλει σωιζόμενον, ἀλλ' εὐθέως κέκραγα.

Ἀλ. Ὅσῳ

Laterum qui polles. CL. ö populares, hæc non ita se habent, non
Per Neptunum. Nam tale ego facinus feci, vt meorum
Inimicorum omnium os facillimè obturare possim,
Donec aliquid scutorum fuerit è Pylo superstes.
AG. Reprime te in scutis, quia tu ansam tumultui præbuisti.
Neque enim oportebat te (siquidem amas populum) scuta cum ipsis
Loris, ex composito, in templis suspendere. Sed viri huius,
O populе, commentum hoc est: vt, si tu velis in illum
Animaduertere, non liceat tibi. Vides enim cateruam
Iuuenum coriariorum illi præstò esse: tum propolæ
Mellis circùm habitant atque caseorum: qui omnes in vnum
Conspirant: vt si tu fremas, & videas ostraciſſimum,
Illi clàm è templis scuta corripiant nostu: impetumq;
Faciant in frumentorum cumeras, auferantq; nostra.
POP. Væ misero mihi: num clypei lora habent? ö tu sceleste
Quanto me tempore fraudasti, ludificando popellum.
CL. Istud ne dixis infelix, neu te putes amicum
Inuenturum, qui melior sit, quàm ego. Nam ego cùm vnus essem:
Coniuratos solus compescui: neque me latebat
Quicquam, quod in vrbe clàm fieret, nam clamaui repentè.

Ἀλ. Ὅστις γὰρ οἱ ταῖς ἐγχέλεσι θηρώμενοι πέπονθας;
Ὅταν μὲν ἡ λίμνη καταστῇ, λαμβάνουσιν οὐδέν.
Ἐὰν δ' αὖ ποτε καί πως βόρβορον κινῶσιν,
Αἴρουσι· καὶ σὺ λαμβάνεις, ἐπεὶ τὴν πόλιν ταράττεις.
Εἰ δ' εἶπέ μοι τοσουτονί, σκύτη τοσαῦτα πωλῶν
Ἔδωκας ἤδη τοῖς ἱππεῦσι κάπυμα τῷ σαυτοῦ,
Ταῖς ἐμβάσι βάσκων φιλεῖν. Δη. ὦ δῆτα μὰ τὸν Ἀπόλλω.

Ἀλ. Ἔγνωκας οὖν δῆτ' αὐτὸν οἷός ἐστιν; ἀλλ' ἐγώ σοι
Ζεῦγος τριάμυος ἐμβάδων, τυπὶ φορεῖν δίδωμι.
Δη. Κείνω σ', ὅσον γ' ἐγ' ᾠδα, φεὶ τὸν δῆμον ὄντ' ἄειρον,
Εὐνούστατόν τε τῇ πόλει, καὶ τοῖσι δικασταῖσιν.
Κλ. Οὐ δῆτ' οὖν δῆτ' ἐμβάδας τοσουτονὶ δύναιο,
Ἐμοὶ δὲ μὴ μνεῖαν ἔχειν, ὅσων πέπονθας· ὅστις
Ἔπαυσα τοὺς κινουμένους, τὸν χρύσιον ἐξαλείψας;
Ἀλ. Οὔκουν σε δῆτα ταῦτά γ' εἰνόν ἐστι τρωχηλοτρεῖν,
Παῦσαί τε τοὺς κινουμένους, κοὐκ ἔᾳ', ὅπως ἐκείνους
Οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γένωνται.
Τοῦτον δ' ὁρῶν ἄνευ χιτῶνος ὄντα τηλικοῦτον,
Οὐ πώποτ' ἀμφιμασχάλου τὸν δῆμον ἠξίωσας,

Χλαι-

AG. Idem accidit tibi, quod his, qui anguillas aucupan-
tur.
Vbi tranquillus est lacus, nil piscium reportant.
At si lutum stagni sursum commôrint, & deorsum,
Ibi capiunt demum: sic & tu capis, vbi priùs ciuitatem
Perturbas. Age verò, vnum hoc dicas mihi: cùm vendi-
tares
Tantum corij, dedistin' vnquam sponte tua, huic popello
Corrigiam vnam, ad suendos calceos, tuo ex amore?
PO. Non sanè, non, per Apollinem. AG. noras ergo vir
iste
Quínam esset, at ego tibi emam, & dabo par isthoc calceo-
rum.
PO. Ego, quantum video, te bene velle populo arbitror,
& vrbi
Amicum te esse, & digitis quoque meis. CL. annon graue
hoc sit,
Quòd calcei tantum valent: mei autem nulla restat
In te memoria, à quo tanta accepisti bona. Nam ego
olim
Sedaui subagitatos, & Gryttum extinxi cynædum.
AG. Annon graue hoc Cynædorum nates inspicere &
omnes
Sedare pathicos. Neq; sanè est, vt non sedâris illos
Ex inuidia, metuens eos oratores futuros.
Sed cùm nudum videres hunc tantillulum popellum.
Ne quidem humerali veste dignum censuisti.

Etiam

Χρεμῶν. ὄντος, ἀλλ' ἐγώ σοι τυτονὶ δίδωμι.
Δη. Τοιυτονὶ Θεμιστοκλῆς ὑπώποτ' ἐπενόησεν,
Καίτοι σοφὸς κἀκεῖν' ὁ πράγεις. ἔμοιγε μήν τοι
Οὐ μεῖζον εἶναι φαίνετ' ἐξεύρημα τοῦ χρεῶν.
Κλ. Οἴμοι τάλας, οἵοις πιθήκοις με σφελαύνεις.
Ἀλ. Οὐκ, ἀλλ' ὥσπερ πίνων ἀνὴρ πέπονθ' ὅταν χέσειν;
Τοῖσι πρόποις τοῖς σοῖσιν, ὥσπερ βλαυτίοισι, χρῶμαι.
Κλ. Ἀλλ' ὑχὶ σφενδονᾶς με θωπείαις; ἐγὼ γὰρ αὖτ'
Προσαμφιῶ τοδί: σὺ δ' οἴμωζε, ὦ πόνηρε. Δη. αἰβοῖ.
Οὐκ ἐς χόρακας ἀποφθερεῖ, βύρσης κάκιστον ἴζων;
Ἀλ. Καὶ τοῦτ' ὀπίπτδές σε σφενδόνησ', ἵνα σ' ἀποπνίξῃ:
Καὶ σφέτερον ἐπεβούλευσέ σοι: τὸν καυλὸν οἶσθ' ἐκεῖνον,
Τὸ σιλφίου τ' ἄξιον γενόμενον; Δη. οἶδα μήτοι.
Ἀλ. Ἐπίπτδες ὅτῳ αὐτὸν ἔσωσ' ἄξιον γενέσθαι,
Ἵν' ἐσθίοιτ' ὠνούμενοι, κἄπτ' ὠνίλιαίαν
Βδέοντες ἀλλήλους ἀποκλείνειαν οἱ δικασταί.
Δη. Νὴ τὸν Ποσιδῶ, καὶ σφὼ ἐμὲ λουπὸν εἶπ' ἀνὴρ χόριθρι.
Ἀλ. Οὐ γὰρ πόθ' ὑμεῖς βδεόμενοι δήπου γένεσθε πυῤῥοί;
Καὶ νὴ Δί' ἱκανῶς γ' ὦ τὸ πυῤῥαύδρου τὸ μηχάνημα.

Κλ. Οἴοι-

Etiam durante hyeme: at ego tibi dono pallium istuc.
Po. Natale ne quidem Themistocles dare cogitauit:
Quamuis hac etiam in parte sapiens, Piræensis iste:
Mihi tamen hac tunica nil maius inuentum videtur.
Cl. Ah me miserum, quibus circumagis me modis dolo-
sis?
Ag. Minimè: sed idem facio, quod poti, qui aluo vrgen-
te surgunt.
Nam vt illi alienis soleis, ita tuis moribus ego vtor.
Cl. At non superabis me, palpum obtrudendo: Nam ego
popellum
Hac induam tunica. at tu malè dispereas verbero.
Po. ehem,
Non tu hinc abis in rem malũ, qui corium oles malignè?
Ag. Sanè haud ineptè tibi circumdedit, vt te strangu-
let. Nam
Et antehac tibi insidias struxit, scis caulem, opinor,
Istum Laserpitij, paruo venalem factum? Po. ego noui.
Ag. Non abs re voluit illum tam vili venire nuper
Pretio: vt qui emitis, comedatis: ac pòst in foro seden-
tes
Pedatis iudices: & vosmet inuicem enecetis.
Po. Ita per Neptunum. Hoc dixit idem ad me quidam
stercorosius.
Ag. Nunquam nè verò pedendo suffusi estis rubore?
Nam per Iouem, Pyrrhandri quoq; commentum fue-
rat isthuc.

Cl. Ah

Κλ. Οἵοισί μ' ὦ πόνηρε βωμολοχεύμασιν ταράττεις.
Ἀλ. Ἡγοῦ θεός μ' ἐκέλευσε νικῆσαί σ' ἀλαζονείᾳ.
Κλ. Ἀλλ' οὔ με νικήσεις: ἐγὼ γὰρ φημί σοι παρέξειν,
Ὦ δῆμε μηδὲν δρῶντι, μισθοῦ πύβλιον ῥοφῆσαι.
Ἀλ. Ἐγὼ δὲ κυλίχνιον τέ σοι, κἠ φάρμακον δίδωμι:
Τὰ γὰρ τοῖσιν αὐτηκνημίοισιν ἑλκώδρια θεραλείφειν.
Κλ. Ἐγὼ δὲ ταὐτὸν πολιάς γέ σου κλέγων, νέον ποιήσω.
Ἀλ. Ἰδοὺ δέχου κέρκον λαγῶ, πῶ φθαλμιδίῳ θερμαίνειν.
Κλ. Ἀπομυξάμενος, ὦ δῆμ', ἐμοῦ θεὸς τῷ κεφαλίῳ ἀποψῶ.

Δίμετροι Ἰαμβικοί.

Ἀλ. Ἐμοῦ μὲν οὖν, ἐμοῦ μὲ θὲν.
Κλ. Ἐγώ σε ποιήσω τρι-
ταρχεῖν, ἀναλίσκοντα τῶν
Σαυτοῦ: παλαιὰν ναῦν ἔχον-
τ': εἰς ἣν ἀναλῶν οὐκ ἐφέ-
ξεις, οὐδὲ ναυπηγούμενος.
Διαμηχανήσομαί γ', ὅπως
Ἀνίσιον σαυτοῦ λάβῃς.
Χο. Ἀνὴρ παφλάζει: παῦε, παῦε
Ὑποῤῥιζέων: ὑφελκτέον
Δὲ τῶν ξύλων: ἀπαρυστέον
Τέτ' ἤδη ἀπὸ λῶν ταυτί.
Κλ. Δώσεις ἐμοὶ καλὼ δίκην

Ἵπού-

CL. Ah quibus insultas mihi scurrilitatibus, sceleste?
AG Dea Pallas certè iussit, vt te vincam vanitate.
CL. Non vinces. Ego enim affirmo tibi, mi populе, me
dacrum
Etiam ocioso, vt ollam mercedis sorbere possis.
AG. At ego do iam tibi pyxidem, cum vnguento, vt ti-
biarum
Vlcera circùm vngas. CL. at ego canos mihi eligens ca-
pillos,
Iuuenem te faciã. AG. hem cape sis leporis hanc caudam,
atque ocellos
Absterge. CL. ô populе, vbi ego emunxi, tu in caput ab-
sterge meum.

Dimetri Iambici.

AG. Imò in meum caput, in meum.
CL. Ego faxo, vt instructam tuis
Habeas triremem impendijs:
Nauemq; veterem compares:
In qua reficienda haud queas
Perferre sumtus: posteà
Excogitabo, vt putridum
In naui velum surrigas.
CH. Homo hic furenti ira æstuat:
Seda feruorem, seda, & foco
Ligna aufer: & cohibeas minas.
CL. Pœnam dabis pulcrè mihi,

Oppressus

Ἱπούμην ταῖς εἰσφοραῖς.
Ἐγὼ γὰρ εἰς τοὺς πλουσίους
Σπεύσω σ' ὅπως αὖ ἐγγραφῇς.
Αλ. Ἐγὼ δ' ἀπαλλήξω μὲν οὐ-
δέν: εὔχομαι δέ σοι ταδί.
Τὸ μὲν τάγλωον τευθίδων
Ἐρεττάναι σίζον. σὲ δὲ
Γνώμην ἐρεῖν μέλλοντα σοὶ
Μιλησίων χὴ κερδανεῖν,
Τάλαντον ἢν καταργάσῃ,
Σπεύδειν ὅπως τῶν τευθίδων
Ἐμπλήμην, φθαίης ἔτ' εἰς
Ἐκκλησίαν ἐλθεῖν. ἔπει-
τα φρὶν φαγεῖν, αἰνῶ μεθή-
κοι, καὶ σὺ τὸ τάλαντον λαβεῖν
Βουλόμην ἐ-
θέων ἀποπνιγείης.
Χο. Εὖ νὴ γε τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω,
Καὶ τὸν Δήμητρα.
Δη. Καί μοι δοκεῖ, κὴ τἄλλα γ' εἶναι καλαφανῶς
Ἀγαθὸς πολίτης, οἷος οὐδεὶς πω χρόνου
Ἀνὴρ γεγένηται τοῖσι πολλοῖς τοὐμοῦ.
Σὺ δ' ὦ Παφλαγὼν φάσκων φιλεῖν μ' ἐσκορόδι-
σας.
Καί νυν ἀπόδος τὸ δακτύλιον, ὡς σοὶ ἔπι
Ἐμοὶ ταμιεύσῃς. Κλ. ἔχε, λοσθὸν δ' ἴσθ' ὅπι,
Εἰ μή μ' ἐάσῃς ὀπτροπεύειν, ἕτερος αὖ

Ἐμοὶ

Oppreſſus ærumnis malis
Nam ego faxo, vt inter diuites
Relatus argentum lúas.
AG. Ego nihil tibi comminor:
Sed iſtud imprecor, vt tua
Sartago ſtridat piſcibus.
Tu verò, de Mileſijs
Cùm proferes ſententiam
Lucri cupidus: talentum vbi
Parauerís: antè piſcibus
Repletus: ad cœtum properes.
Sed te, priuſquàm veſcier
Occœperis, vir quiſpiam
Perturbet, & talentum ibi
Tu capere vo-
Lens, cibo hoc ſtranguleris.
CH. Bellè, per Apollinem, louemque
Atq; almam matrem.
PO. Et mihi palam videtur, etiam cætera
Bonus eſſe ciuis: qualis vix vllus fuit
Vnquam ex multis, qui digni ſunt teruncio.
Tu verò Paphlago, dum ais, quòd me diligas,
Moleſtus es mihi alliis, quæ fœdè oles.
Et nunc agè redde mihi annulum. Neque enim amplius
Quæſturam in vrbe geres. CL. habe: ſed hoc ſcias,
Si non ſines me rem curare publicam,

Ἐμοὶ δ' παν υρ γότερός τις αἰ αφανήσεται.
Δη. Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὁ δακτύλιος ἔσθ' ὑποσὶ
Οὑμός: τὸ γοῦν σημεῖον ἕτερον φαίνεται:
Ἀλλ' ἢ ὑκαθορῶ. Ἀλ. φέρ' ἴδω τί σοι σημεῖον ἰῶ.
Δη. Δημύβοιου θεῖον ἐξώπημμένον.
Ἀλ. Οὐ τῦτό γ' ὄστιν ὑτὶ θεῖον. Δη. ἀλλὰ τί;
Ἀλ. Λαφύ κεχηνὸς ὀπὶ πέδας δημηγορῶν.
Δη. Αἰβοῖ πάλαι. Ἀλ. τί' ὄστιν; Δη. ἀποφέρ' ἐκποδών:
Οὐ τὸν ἐμὸν εἶχεν, ἀλλὰ τ' Κλεωνύμου.
Παρ' ἐμῦ δὲ τῦ λονὶ λαβὼν, ἁμύεύέμοι.
Κλ. Μὴ δῆτα πῶγ' ὦ δέσποτ', ἀντιβολῶ σ' ἐγώ,
Πείν' ἄγε τῶν ξυμμάχων ἀκούσῃς τ' ἐμῶν.
Ἀλ. Καὶ τ' ἐμῶν γε. Κλ. ἀλλ' ἐὰν τῦτο πιθῇ,
Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε. Ἀλ. κἄν γε τῦτοί,
Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τῦ μυρρίνυ.
Κλ. Ἀλλ' οἵγ' ἐμοὶ λέγουσιν, ὡς ἄρξαι σε δεῖ
Χώρας ἁπάσης, ἐστεφανωμένῳ ῥόδοις.
Ἀλ. Οἵ' μοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς ἀλουργίδα
Ἔχων καὶ πᾶσαν, καὶ τεφάνῳ, ἐφ' ἅρματος
Χρυσοῦ διώξεις Σμικύθιον, κὐ κύκλον.
Κλ. Καὶ μὴν ἔνεγκ' αὐτὼς ἰὼν, ἵν' ὑτοσὶ
Αὐτῶν ἀκούσῃ. Ἀλ. πάνυγε. Δη. κἀμὲ σὺ δὴ φέρε.
Κλ. Ἰδού. Ἀλ. ἰδού. Δη. νὴ τὸν Δί' ὑδὲν κωλύω.

ΧΟΡΟΣ.

Alium fore, me longè verſutiorem præſidem.
Po. Fieri nequit, meus vt ſit iſthic anulus:
Quoniam aliud apparet ſignum, me niſi oculi
Fallunt. Ag. ſine videam, quod ſignum ſit tibi.
Po. Bubulæ adipis aſſatum folium ficulneum.
Ag. Non hoc ficulneum eſt folium. Po. quid ergo ineſt?
Ag. Larus inhians prædæ, qui è petra verba dat
Pro concione. Po. Hei me miſerum. Ag. quid rei eſt?
cedò.
Po. Procul aufer. neque enim meũ habet, ſed Cleonymi.
Tu verò hunc à me habe, & quæſturam ſuſcipe.
Cl. Iſtuc ne faxis, mi Domine, quæſo: antequàm
Audiueris, qualia mihi ſint oracula.
Ag. Et qualia mihi ſint. Cl. at ſi huic obtemperes,
Peculatorem oportet te fieri. Ag. & ſi huic,
Herniоſum te fieri oportet vſque ad caput.
Cl. Atqui mea dicunt oracula, quòd oporteat
Te imperio totius terræ potirier,
Roſis coronatum. Ag. mea viciſſim mihi
Dicunt quòd tu trabeatus, & ſerto micans
In aureo curru inſequeris Smicytham,
Et Dominum. Cl. quin abis, & huc affers tua
Oracula, vt populus illa audiat. Ag. admodum.
Po. Et tu feras tua. Cl. ecce in promtu ſunt mihi.
Ag. Ecce & mea. Po. Per Iouem, iam nihil eſt in mora.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡ Δικαν φάθ' ἡμέρας
Ἔσεσθαι τοῖσι παρῦσι, κ' ἐμοὶ
Τοῖσιν ἀφικνουμένοισιν,
Ἢν Κλέωνα λάβωμεν.
Καί τοι πρεσβυτέρων πυγῶν,
Οἷων ἀργαλεώτατον,
Ἐν τῷ δείγματι τῶν δικῶν,
Ἤκουσ' ἀντιλεγόντων:
Ὡς εἰ μὴ γένοιθ' οὗτος ὢν
Τῇ πόλει μέγας, οὐκ ἂν ἐγ-
χειρεῖν δύω χρησίμω,
Δοίδυξ, οὐδὲ λορυῖν.
Ἀλλὰ κἀγὼ τόδ' ἔγωγε θαυ-
μάζω τῆς εὐμουσίας
Αὐτῷ: φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ
Παῖδες, οἱ ξυνεφοίτων,
Τὼ δωδεκατὼ μόνιν αὖ ἁρ-
μόττεσθαι θαμὰ τὼ λύραν:
Ἀλλ' ὡς δ' οὐκ ἐθέλει μαθεῖν,
Κἄστα τὸν κιθαριστὴν
Ὀργισθεὶς' ἀπάγχειν κελεύ-
ειν, ὡς ἁρμονίαν ὅπως
Οὗτος οὐδαμὰ μαθεῖν,
Ἢν μὴ δωροδοκήσῃ.

CHORVS.

Choriambici, Glyconij.

PRæstò lux erit optima
Nobis, qui modò viuimus:
Quiq́ olim venient, Cleo
Si perdatur iniquus.
Quamquam in Digmate litium
Morosos aliquos senes
Audiui mihi dicere
Contrà: ni Cleo nobis
Isthic afforet, haud fore
Vasa vrbi duo commoda,
Pistillum & rudicellam.
Verùm miror & hoc ego,
Quænám hæc Musa suilla sit
Huius. Nam pueros ferunt,
Qui condiscipuli sunt:
Solùm carmina Doricæ
Plectro aptasse lyræ: neque
Vllam discere, præter hanc,
Tum iratum Cytharœdum
Iussurum, à se abeat: quia
Isthic nullam aliam puer
Possit discere Musicam:
Ni, quæ Dorica tinnit.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

Τείμετροι Ιαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ἰδοὺ, θέασαι: κοὐχ ἅπαντας ἐκφέρω.
Ἀλ. Οἴμ' ὡς χέσειω; κοὐχ ἅπαντας ἐκφέρω.
Δη. Ταυτὶ τί ἐστι; Κλ. λόγια. Δη. πάντ'; Κλ. ἐθαύμασας.
Καὶ νὴ Δί', εἴπ' ἐμοῦ γε κιβωτὸς πλέα.
Ἀλ. Ἐμοὶ δ' ἀπῆρεν, κἀξῴκισέν μ' ἔτη δύο.
Δη. Φέρ' ἴδω: πόθεν γὰρ εἰσὶν οἱ χρησμοί ποτε;
Κλ. Οὑμοὶ μέν εἰσι Βάκιδος. Δη. οἱ δὲ σοὶ πόθεν;
Ἀλ. Γλαύκου θεοῦ, ἀδελφοῦ τοῦ Βάκιδος γεραιτέρου.
Δη. Εἰσὶ δὲ, ποῖ τοῦ; Κλ. ποῖ' Ἀθηνῶν, ποῖ πύλου,
Περὶ σοῦ, ποῖ ἐμοῦ, ποῖ ἁπάντων πραγμάτων.
Δη. Οἱ σοὶ ποῖ τοῦ; Ἀλ. ποῖ' Ἀθηνῶν, ποῖ φακῆς,
Περὶ Λακεδαιμονίων, ποῖ σκόμβρων νέων,
Περὶ τῶν μεθυόντων πάλφιτ' ἐν ἀγορᾷ κακῶς,
Περὶ σοῦ, ποῖ ἐμοῦ, ποῖ ἁπάντων πραγμάτων:
Τὸ πέος αὐτοῖσι δάκνει.
Δη. Ἄγε νυν ὅπως αὐτοὺς ἀναγνώσεσθέ μοι,
Καὶ τὸν ποῖ ἐμοῦ κεῖνον, ὃν ᾠόμην,
Ὡς ὠνεφέλησιν αἰετὸς γενήσομαι.
Κλ. Ἄκουε δὴ νυν, καὶ ποεῖσθε τὸν νοῦν ἐμοί.
Φεύγειν ἐρεχθείδηλογίων ὁδὸν, ἣν σοι Ἀπόλλων
Ἴαχεν ἐξ ἀδύτοιο μετὰ τριπόδων ἑερπίμων:

Σώζε-

ACTVS III. SCENA I.

Senarij Iambici.

CLEO, AGORACRITVS FARTOR, POPVLVS, CHORVS.

EN videſis oracula mea: nec fero omnia.
AG. Hei, quàm cacaturio, nec ego effero omnia.
PO. Quid hæc ſunt? CL. oracula. PO. num omnia? CL. miraris hæc?
Et, per Iouem, mihi adhuc referta arca eſt & domi.
AG. Et mihi cœnaculum, & duo domicilia.
PO. Sine videam: cuius ſunt hæc oracula?
CL. Mea quidem Bacidis ſunt. PO. cuius ſunt tua?
AG. Glanidis, qui Bacidis frater maior fuit.
PO. De quo loquuntur? CL. de hiſce Athenis, de Pylo,
De te, de me, deq; omnibus negocijs.
PO. Qua de re tua dicunt? AG. de Athenis, de viris
Lacedæmonijs, de lentibus, de piſcibus
Nouis: de his qui malè metiuntur in foro
Frumenta, de te, de me, rebuſque omnibus.
Hoc mentulam momorderit.
PO. Agè nunc mihi recitate iſthæc oracula,
Et illud de me, quo delector plurimùm:
Vt aquila fiam in nubibus videlicet.
CL. Igitur auſculta, & adhibe animum mihi tuum.
Aſpice Erechtide, quæ ſint oracula Phœbi,
Hæc tibi de tripode ex adytis penetralibus effert:

Σώζεσθαί σ' ἐκέλευσ' ἱερὸν κύων ἁρπαρόδοντα.
Ὅς σοῦ θεν δάκνων, κἀπ' σοῦ δ' ἀνὰ κεφαλὰς,
Σοὶ μισθὸν ποιεῖ: κἂν μὴ δρᾷς ταῦτ', ἀπολεῖται:
Πολλοὶ γὰρ μίσει σφε καὶ ἀχράζουσι κολοιοί.
Δη. Ταυτὶ μὰ τὼ Δήμητ' ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις:
Τί γὰρ ἔστ' ἐρεχθεῖ, κἀκολοιοῖς, καὶ κυσί;
Κλ. Ἐγὼ μὲν εἰμ' ὁ κύων: σοῦ γὰρ ἀπύω,
Σοὶ δ' εἶπε σώζεσθαί μ' ὁ Φοῖβος τὴν κύνα.
Ἀλ. Οὐ τοῦτο φησ' ὁ χρησμὸς: ἀλλ' ὁ κύων ὁδί,
Ὡς σοῦ φύρας τοὺς λογίων παρεδίει:
Ἐμοὶ γὰρ ἔστ' ὀρθῶς σοὶ τουτὶ τὸ κυνός.
Δη. Λέγε δή: ἐγὼ δὲ σῶτα λήψομαι λίθον:
Ἵνα μή μ' ὁ χρησμὸς ὁ σοὶ τοῦ κυνὸς δάκῃ.
Ἀλ. Φέρε δὴ ἐρεχθεὶ δὴ κύνα κέρβερον ἀνδραποδιστήν,
Ὅς κέρκῳ μαίνων ὁπόταν δρέπῃς ὀπτήρων,
Ἐξέδεται σου τὸν ψόν, ὅταν σύ που ἄλλοσε χάσκῃς,
Ἐς φοίτιον δ' ἐς τὸ πάνιον λήσας σε κυνδόν,
Νύκτωρ ταὶς λοπάδας, κἀτὰς νήσους ἁλεύκων.
Δη. Νὴ τὸν Ποσιδῶ, πολύγ' ἄμεινον ὦ Γλαύκων.
Κλ. Ὦ ταῦ, ἄκουσον: εἶτα δριμύ τοι τότε.
Ἔτι γυνή: τέξει δὲ λέοντ' ἱερᾶς ἐν' Ἀθηνᾶς.
Ὅς σοὶ τοῦ δήμου πολλοῖς κώνωψι μαχεῖται:
Ὥστε σοὶ σκύμνοισι βεβηκώς: ὃν σὺ φύλαξαι,
Τεῖχος ποιήσας ξύλινον, πύργους τε σιδηρους.
Δη. Ταῦτ' οἶσθ' ὅ, τι λέγεις; Ἀλ. μὰ τ' Ἀπόλλω γὰ μὴ δῆτ'.
Κλ. Ἔφρασεν ὁ θεός σοι σαφῶς σώζειν ἐμέ.
Ἐγὼ γὰρ αὖ τοῦ λέοντος εἰμί σοι.

Δη. Καὶ

Te ſeruare iubet ferratis dentibus acrem
Ille canem, quite allatrans, mordensq; viciſſim,
Mercedem reddet: ni fecerit iſta, peribit.
Multæ odio cornices cornicantur in illum.
Po. Ita me Ceres amet: vt, quid dicat, neſcio.
Quid enim ſit Erechteo & cornicibus, & cani?
CL. Ego quidem ſum canis. Nam pro te latro ego:
Te verò Apollo hortatur, vt ſerues canem.
AG. Non iſthuc iubet oraculum, ſed hic canis
Non aliter rodit oracula, quàm oſtia tua.
Nam de hoc cane meum canit apertè oraculum.
Po. Dic obſecro, ego interim lapidem prehendã manu,
Ne me iſthuc de cane oraculum malè mordeat.
AG. Aſpice Erechtide, quis Cerberus iſte nefandus,
Aſſentans cauda, quoties cœnæ imminet hora:
Sudorem vorat ille tuum, te hiſcente aliorſum:
Et latitans intrat, catuli de more, culinam,
Atq; ollas noctu lambit, terrasq; mari alto.
Po. Per Neptunum: meliùs dixiſti, tu Glani.
CL. Amice, audi priùs, pòſt demum iudica.
Eſt mulier, quæ iſthac partu dabit vrbe leonem,
Qui culicum auxilio, populum defendet, & armis
Pro catulis pugnans, hunc tu ſeruare memento,
Aerata turri, atq; abiegni pariete muri.
Po. Noſtíne, quid dicat? AG. ego non, per Apollinem.
CL. Hoc vult Deus manifeſtè: vt ſerues me tibi.
Ego enim loco leonis ſum tibi propalam.

Δη. Καὶ πῶς μ' ἐλελήθεις αὐτὰ λέων γεγενημένος;
Αλ. Ἐν σοὶ καὶ αὐτὰ διδάσκει σε τῶν λογίων ἐκών:
Ὃ μόνον σιδηροῦν τεῖχός ἐστι, καὶ ξύλον,
Ἐν ᾧ σε σώζειν τὸν δ' ἐκέλευσ' ὁ Λοξίας.
Δη. Πῶς δῆτα τοῦτ' ἔφραζεν ὁ θεός; Αλ. τοιονὶ
Δῆλός σ' ἐκέλευε πεντετουτὶ ξύλῳ.
Δη. Ταυτὶ τελεῖται τἀλλότρια· ἤδη μοι δοκεῖ.
Κλ. Μὴ πείθου. φθονεραὶ γὰρ ὀπισφώζουσι χορῶναι.
Ἀλλ' ἱέρακα φίλει, μεμνημένος ἐν φρεσίν, ὅς σοι
Ἡγαγε σωδήσας Λακεδαιμονίων χορακίνους.
Αλ. Τοῦτο γέ τοι Παφλαγὼν παρεκινδύνευσε μεθυσθείς,
Κεχροπίδη κακόβουλε, πὶ τοῦθ' ἡγεῖ μέγα τοῦργον;
Κἀμὲ γιὼν φέροι ἄχθος, ἐπεὶ κεν αἴνὴρ ἀναθείη;
Ἀλλ' οὐκ αἰν μαχέσαιτο. χέσαιτο γάρ, εἰ μαχέσαιτο.
Κλ. Ἀλλὰ τόδε φράζευ, πρὸς πύλας πύλον ἥν σοι ἔφρα-
ζεν,
Ἐπὶ πύλῃ πρὸς πύλοιο. Δη. πὶ τοῦτο λέγει πρὸς πύλοιο.
Αλ. Ταὶς πυέλοις φησὶν καθαλίσκεσθ' ἐν βαλανείῳ.
Δη. Ἐγὼ δ' ἄλουτος τήμερον γενήσομαι.
Αλ. Αὐτὸς γὰρ ἡμῶν τὰς πυέλους ἀφήρπασεν,
Ἀλλ' ὅτοι γὰρ ὄψει πρὸς τοῦ ναυλίχου
Ὁ χρησμὸς: ὥστε δεῖ πρόσεχε τὸν νοῦν πάνυ.
Δη. Προσέχω: σὺ δ' ἀνάγνωσκε τοῖς ναύταισί μου:
Ὅπως ὁ μισθὸς πρῶτον ἀποδοθήσεται.
Αλ. Αἰγείδη, φράσαι κωκαλώπεκα, μή σε δολώσῃ,
Λαίθαργον, ταχύπουν, δολίαν κερδώ, πολύϊδριν:
Οἶσθ' ὅπη τοῦτο λέγει; Δη. Φιλόφρατερ, ἡ κωκαλώπηξ.

Αλ. Οὐ

Po. Et quomodo me latuisti, qui quasi leo eras?
AG. Vnum te cælat astutè ex oraculo,
Qui ligneus & ferreus murus siet:
In quo te Apollo seruare illum iusserit.
Po. Quomodo igitur hoc dixit Deus? AG. ligare te
Iubet virum hunc in ligno quinque foraminum.
Po. Lubet profecto hæc exequier oracula.
CL. Ne morem gere. cornices malè cornicantur inique:
Accipitrem sed ama, memor, vt Lacedæmone vinctos,
Duxerit ille tibi Coracinos vndique pisces.
AG. Hæc equidem subijt Paphlago discrimina potus,
Cecropide demens. an magnum opus esse putas hoc?
Fert onus & mulier, quod ei indit fortè maritus:
Nec pugnat. nam turpe cacet, si ferre recuset.
CL. Hoc perpende, Pylum siquam ante Pylũ tibi dixit,
Es& Pylus ante Pylum. Po. sibi quid vult ante Pylum
isthuc?
AG. Se suffuratum dicit per balnea pelues.
Po. Igitur illoto viuendum erit hodie mihi.
AG. Quia enim labra & pelues hic nobis abstulit.
At hoc de classe datum es& oraculum mihi:
In quo percipiendo, animum opus es& aduertere.
Po. Aduerto sanè: tu recita nautis meis:
Vt illis primò numeretur stipendium.
AG. Ægide, caueas caniuulpem, ne malè fallat,
Astutam, celerem, mordentem ponè, dolosam.
Nosti hoc, quale sit? Po. iste Philostratus est, caniuulpes.

AG.

Ἀλ. Οὐ τῦτό φησιν, ἀλλὰ ναῦς ἑκάστοτε
Αἰτεῖ χαχείας, ἀργυρολόγους οὔτοσί:
Ταύτας ἀπαιδᾶ μὴ διδόναι σ' ὁ Λοξίας.
Δη. Πῶς δὴ τρίπους ὀξὺ κωκαλώπηξ; Ἀλ. ὅπως,
Ὁπὴ τρίπους ὀξὺ χῷ κύων, χαχύ.
Δη. Πῶς οὖν ἀλώπηξ ᾠδσετέθη ᾠδὸς τῷ κωκί.
Ἀλ. Ἀλωπεκίοισι τὰς ῥαπίδας ἤκασεν:
Ὁπὴ βόβες τρώγουσιν ἐν τοῖς χωρίοις.
Δη. Εἶεν: τότοις ὁ μυθὸς τοῖς ἀλωπεκίοισι ποῦ;
Ἀλ. Ἐγὼ ποιῶ χὴ τῦτον ἡμερῶν τριῶν.
Ἀλλ' ἔπι τόνδ' ἐπάκουσον, ὃν εἶπέ σοι ἐξαλέασθαι,
Χρησμὸν Λητοίδης, κυλλιώνην, μή σε δολώσῃ.
Δη. Ποίαν κυλλιώνην; Ἀλ. τ' τῦτου χεῖρ' ἐποίησε
Κυλλήνιω, ὀρθῶς ὅπὴ φής' ἔμβαλε κυλλῇ.
Κλ. Οὐκ ὀρθῶς φεάζεις: τὴ κυλλήνιω γὰρ ὁ
Φοῖβ@
Ἐς τὴ χεῖρ' ὀρθῶς ἠνήξατο τὴ Διοπείθους.
Ἀλλὰ γὰρ ἔπιν μοι ξρησμὸς ᾠδὶ σοῦ πεφυγωτός:
Αἰετὸς ὡς γίνῃ, χὴ πάσης γῆς βασιλεύσῃς.
Ἀλ. Καὶ γὰρ ἐμοὶ χὴ γῆς, χὴ τ' ἐρυθρᾶς γε θαλάσης,
Χὤπη γ' ἐν ἐκβατάνοις δικάσῃς, λείχων' ὀπίπασα.
Κλ. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄναρ: καί μοι δοκεῖ ἡ θεὸς αὐτὴ,
Τοῦ δήμου καλαχεῖν αὐτ' αἴνῃ πλουτυλίφαν.
Ἀλλ. Νὴ Δία χὴ γὰρ ἐγὼ, καί μοι δόκῃ ἡ θεὸς αὐτὴ
Ἐκ πόλεως ἐλθεῖν, χὴ γλαυξ αὐτῇ' πικαθῆσθ.
Εἶτα καλαστείδην χτ' τῆς κεφαλῆς αὐβάλλω,
Ἀμβροσίαν χτ' τοῦ, καὶ λούτε δὲ σκοροδάλμιω.

Δη. Ἰὼ

AG. Non hoc vult: sed naues vbique postulat
Celeres, & quæstuarias, oraculum:
Eas te dare vetat hic Apollo Delphicus.
PO. Quomodo triremis sit caniuulpes. AG. hoc modo.
Quia triremis etiam fortassis est canis.
PO. At quomodo vulpes apponitur ad canem?
AG. Vulpeculis Deus assimilauit milites:
Quoniam botros comedunt in his regionibus.
PO. Esto: at merces vnde istis danda vulpibus?
AG. Ego mercedem trium dierum porrigam.
Verùm etiam hæc capias oracula, quæ tibi dixit,
Cyllenam vt caueas, (ne te deludat) Apollo.
PO. Qualem Cyllenam? AG. dextram nempe huius Apollo
Innuit, & rectè: quoniam claudæ indidit, inquit.
CL. Non rectè dicis: Cyllena hac Phœbus Apollo
Ad dextram alluit claudam Diopithis, opinor.
Verùm est Aligerum oraclum de te mihi factum,
Quòd Iouis ales eris: toti & dominaberis orbi.
AG. Et mihi, quòd fies terræ & rubri æquoris, olim
Arbiter Ecbatanis vbi salsa cibaria lambas.
CL. Vidi ego per somnum, mihi Diua apparuit ipsa
In populum hunc & opes, & sana infundere membra.
AG. Vidi & ego certè mihi Diua apparuit ipsa
His exire locis, & noctua desuper vrbi
Sidere: tum in capita è sacra profundere pelui,
Ambrosiam in populum, sed in hunc muriam alliatam.

PO. Hei

Δη. Ἰὼ ἰού, σὺ κἀμοὶ ἄρ' ὀδεὶς τῶ Γλαύκῳ σοφώτερος.
Καὶ μοὶ ἐμαυτὸν ὀπτέπω σοι τῶλονὶ
Γερονταγωγεῖν, κἀναπαιδεύειν πάλιν.
Κλ. Μήπω γ' ἱκετεύω σ': ἀλλ' ἀνάμεινον, ὡς ἐγὼ
Κειθαῖς ποιῶ σοι καὶ βίον καθ' ἡμέραν.
Δη. Οὐκ ἀνέχομαι κριθῶν ἀκούων, παλλάκης
Ἐξηπατήθην κἀπό τε σοῦ καὶ θουφαίους.
Κλ. Ἀλλ' ἄλφιτ' ἤδη σοι ποιῶ σκευασμένα.
Ἀλ. Ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε μᾶλλα μεμαγμένας,
Καὶ τοὖψον ὀπὸν, μηδὲν ἄλλ' εἰ μὴ 'φθιε.
Δη. Ἀνύσατε νυῦν, ὅπως ποιήσετθ', ὡς ἐγὼ
Ὁπότερος αὖ σφῶιν εὖ με μᾶλλον αὖ ποιῇ,
Τούτῳ φδὸν ᾄσομαι τὸν πυκνὸς τὰς ἡνίας.
Ἀλ. Τρέχοιμ' αὖ ἤδη ποθότερος. Κλ. ὐδῆτ', ἀλλ' ἐγώ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΣΤΡΟΦΗ.

Ω Δῆμε καλλιώγ' ἔχῃς
Ἀρχαῖ': ὅτε πάντες ἄν-
θρωποι δεδίασί σ', ὡς-
περ ἄνδρα τύραννον.
Ἀλλ' εὖ φδάγωγε εἶ,
Θωπευόμενός τε χαί-
ρεις, καὶ ξαπατώμενος:

Po. Hei, hei: nemo fuit hoc Glanide ſapientior.
Ego certè memetipſum commendo tibi,
Vt me inſtituas ſenem, atque erudias denuo.
CL. Ne facias obſecro: ſed hîc morare, dum
Frumenta, victumq; diurnum tibi largiar.
Po. Non ſuſtineo: cùm de frumentis audio.
Nam ſæpe deceptus ſum à te, atq; à Theophane.
CL. At ego paratas tibi farinas iam dabo.
AG. Ego verò maceratas offas tibi dabo,
Piſcesq; aſſos: nec aliud eſt, niſi comede.
Po. Properate nunc perficere, quod vultis: vt ego
Illi, quem beneficentiorem videro,
Habenas, & moderamen committam Pnycis.
AG. Ego te curſu peruertam. CL. minimè, ſed ego te.

ACTVS III. SCENA II.

CHORVS, POPVLVS.

STROPHE.

O Imperium qui habes
Pulcrum: te homines pople
Cuncti metuunt, velut
Virum vrbe tyrannum hac.
At tu facilè potes
Falli, facilè capi,
Palpumq; ſinis tibi

Obtru-

Πρὸς τόν τε λέγοντ' ἀεὶ
Κέχηνας: ὀνοις δέ σου
Παρὼν ἀποδημεῖ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ.

Νοῖς οὐκ ἔνι ταῖς κόμαις
Ὑμῖν, ὅτε μ' ὀ φρονεῖν
Νομίζετ', ἐγὼ δ' ἐκὼν
Ταῦτ' ἠλιθιάζω.
Αὐτός τε γὰρ ἥδομαι
Βρύλλων, τὸ καθ' ἡμέραν;
Κλέπτον τά τε βάλλομαι
Τρέφειν ἑταίρα τοιαῦτα:
Τῦτον δ', ὅταν ἢ πλέως,
Ἄρας ἐπάταξα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Οὕτω μὲν αὖ εὖ ποιῆς
Εἴ σοι πυκνότης ἔνε-
στ' ἐν τῷ τρόπῳ, ὡς λέγῃς,
Τούτῳ πάνυ πολλή.
Εἰ δὲ δ' ὀπίπτηδες ὥσ-
περ δημοσίους τρέφῃς
Ἐν τῇ πυκνὶ. κἄθ' ὅταν
Μή σοι τύχῃ ὄψον ὄν,
Τούτων ὃς αὖ ἡ παχὺς
Θύσας, ὀπιδῴπνεῖς.

Obtrudier, ore bias,
Cum quis loquitur, procul
Sed corpore abes & mens.

SYSTEMA PRIMVM.

PO. Nil mentis ines & comis
Vestris, quia dicitis
Me desipere: atqui ego
Sic desipio vltro.
Ipsi volupe es & mihi
Deludier indies,
Furemq; lubet dein
Præfectum alere vnicum: Et
Plenum volo postea,
Suspendere quassum.

ANTISTROPHE.

CH. Sic tu benefeceris,
Si in te sapientia
Insit, velut ipse ais,
Hoc plurima pacto:
Et si hos vti publicos,
Summo studio in Pnyce
Alas, vbi pòs & tibi
Opsonia non erunt,
Ex pinguibus his sacrans
Vnum, bene cœnes.

ARISTOPHANIS
ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΕΡΟΝ.

Δη. Σκέψαθε δέμ', εἰ Σοφῶς
Αὐτὸς προσέρχομαι,
Τοὺς οἰομένους φρονεῖν,
Καὶ μ' ἐξαπατύλλειν.
Τηρῶ γὰρ ἑκάστοτ' αὐ-
τὸς (οὐδὲ δοκῶν ὁρᾶν,)
Κλέπτοντας: ἔπειτ' ἀναγ-
κάζω πάλιν ἐξεμεῖν,
Ὅσ' ἂν κεκλόφωσί μου,
Κημὸν καταμηλῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.
Τείμεβοι.
ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Α Παγ' ἐς μαχαίραν ἐκποδών. Αλ. σύγ' ὦ φθόρε.
Κλ. Ὦ δῆμ', ἐγὼ μὲν τοι παρεσκευασμένος
Τείπαλαι κάθημαι: βουλόμενός σ' εὐεργετεῖν.
Αλ. Ἐγὼ δὲ δεκάπαλαί γε, κὠδωδεκάπαλαι,
Καὶ χιλιόπαλαι, κὠπτόπαλαι, πάλαι, πάλαι.
Δη. Ἐγὼ δὲ πεντακοσιομεδιμνόπαλαι,
Βδελύττομαί σφω, κὠπτόπαλαι, πάλαι, πάλαι.
Αλ. Οἶσθ' οὖν ὃ δράσον; Δη. εἶγε μὴ φενάκιζε σύ.
Αλ. Ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε κὠτὸν ἰνὶ,

Ἵνα σ'

SYSTEMA ALTERVM.

PO. Me verò videte, vtrum
Circumueniam hos catè:
Qui se sapere autumant,
Et fallere me clàm.
Obseruo equidem vndique
Illos, (quasi qui nihil
Cernam) rapuisse: Mox
Cogo euomere omnia,
Quæ surpuerant: spatha
Exploroq; camum.

ACTVS IIII. SCENA I.

Senarij.

CLEO, AGORACRITVS, POPVLVS, CHORVS.

A Page hinc in Macariam. AGO. *tu apage, tu perdite.*

CL. O populeego iam paratus assideo tibi,
Nunc dudum vt beneficia mea in te conferam.
AG. Et ego decies dudum & duodecies, pople,
Et millies dudum, dudum inquam, mi pople.
PO. At ego nunc tricies expecto millies.
Vosque execror iamdudum, dudum, inquam, & diu.
AG. Scin' tu ergo quid facias? POPVL. *sciam, si dixeris.*
AG. A carceribus dimitte me & hunc, vt cursibus

Ἵνα σ' εὐ ποιῶμεν ἐξίεσου. Δη. ὁρᾶν ταῦτα χρή.
Ἄπιτον. Ἀλ. ἰδού. Δη. θέοιτ' αἴ. Κλ. ὑποθεῖν
ὀκκ ἔω.
Δη. Ἀλλ' ἢ μεγάλως εὐδαιμονήσω τήμερον,
Ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, νὴ Δί', ἢ 'γὼ θρύψομαι.
Κλ. Ὁρᾷς, ἐγώ σοι τοῦτον ἐκφέρω δίφρον.
Ἀλ. Ἀλλ' ὑπ' ἀπέζαν: ἀλλ' ἐγὼ τοῦτον φέρω.
Κλ. Ἰδοὺ φέρω σοι τὴνδε μαζίσκην ἐγώ,
Ἐκ τῶν ὁλῶν τ' ἐκ Πύλου μεμαγμένην.
Ἀλ. Ἐγὼ δὲ μυτίλας μεμυτιλημένας
Ὑπὸ θεοῦ τῇ χθεὶ τῇ λεφαντίνῃ.
Δη. Ὡς μέγαν ἄρ' εἶχες ὦ πότνια τὸν δάκτυλον.
Κλ. Ἐγὼ δ' ἔτνος γε πίσινον, εὖ λέγων καλόν:
Ἐπόρισε δ' αὖθ' ἡ Παλλάς, ἡ πυλαμάχος.
Ἀλ. Ὦ δῆμ', ἀναρχῶς ἡ θεὸς ὀπισοπεῖ:
Καί νυν ὑφέχθ σου χύδαν, ζωμοῦ πλέαν.
Δη. Οἴει γὰρ οἰκεῖ' αἴ ἔπι τήνδε τ' πόλιν:
Εἰ μὴ φανερῶς ἡμῖν ὑφεῖχε τὴν χύδαν.
Κλ. Τουτὶ τέμαχός σοι δῶκεν ἡ Φοβεσιράτη.
Ἀλ. Ἦδ' ὀβελιοπάβα γ', ἐφθὸν ἐκ ζωμοῦ κρέας,
Καὶ χόλικος, ἠνύστρου τε, καὶ γαστρὸς τόμον.
Δη. Καλῶς γ' ἐποίησε τῷ πέπλῳ μεμνημένη.
Κλ. Ἠμορξολόφα σ' ἐκέλευε τουτουΐ φαγεῖν
Ἐλατῆρος, ἵνα ταὐναῦς ἐλαύνωμεν καλῶς.
Ἀλ. Λαβὲ καὶ ταδὶ νυνί. Δη. καὶ τί τούτοις χρήσομαι
Τοῖς ἐντέροις; Ἀλ. ὁπίπτιδες αὖτ' ἔπεμψέ σοι
Εἰς ταὐτὸ πρέσβεις ἐντερόνψαν ἡ θεός.

Ἔπειτα

Aequis tibi benefaciamus. Po. ſic facto opus eſt.
Abite. AG. Eccum. Po. currite. CL. ſubuerti haud me
ſinam.
Po. Aut ego fortunabor hodie quàm plurimùm,
Ab his amatoribus, aut viuam molliter.
CL. Viden' prior ego tibi ſellam iſthanc offero.
AG. Sed non menſam, ego verò prior tibi effero.
CL. Eccam hanc tibi maſſulam fero: quæ ex ordeis
Salſis, Pyli inſulæ bene piſta venit tibi.
AG. Ego verò caricas conformatas à Dea
Cerere, manu eburnea. Po. quàm magnum ergo ô Dea
Veneranda habebas digitum. CL. at ego pultem bonam
Boni coloris, è piſis coctam fero.
Hanc Pallas coxit, illa direptrix Pyli.
AG. O populę, acutis oculis te obſeruat Dea,
Et ollam iure plenam, prætendit tibi.
Po. Putásne tu hanc vrbem etiamnum habitari, niſi
Ollam nobis palàm prætendiſſet Dea.
CL. Tomaculum hoc tibi dedit bellatrix Dea.
AG. Immò hanc, ex iure coctam, carnem dat tibi
Patrima Dea cum inteſtino & ventriculo.
Po. Benefecit, quòd pepli recordata eſt Dea.
CL. Criſtata Gorgone Pallas te veſci iubet
Iſtac placenta, vt remigemus commodè.
AG. Etiam hæc cape. Po. quid cum inteſtinis iſtis
agam?
AG Data opera tibi miſit, quaſi farinam, Dea

Ἐποκοπεῖ γὰρ σφὶ φανῶς τὸ ναυλικόν.
Ἔχε χὴ πεῖν κεκραμμένον, πρία καὶ δύο.
Δη. Ὡς ἡδύς, ὦ Ζεῦ, χὴ τὰ πρία φέρων καλῶς.
Ἀλ. Ἡ πρόγονὴς γὰρ αὐτὸν ἐνεξιπώνισε.
Κλ. Λαβὲ νυῶ πλακοῦντος πίον Θ παρ' ἐμοῦ τόμον.
Ἀλ. Παρ' ἐμοῦ δ' ὅλον γε Τ πλακοῦντα λῃστί.
Κλ. Ἀλλ' ὑλαγῶ· ἔξεις ὁπόθεν δῶς, ἀλλ' ἐγώ.
Ἀλ. Οἴμοι, πόθεν λαγῶά μοι γενήσεται;
Ὦ θυμὲ νυὶ βωμολόχον ἐξευρέ τι.
Κλ. Ὁρᾷς τὰ δ' ὦ κακόδαιμον; Ἀλ. ὀλίγον μοι μέλῃ.
Ἀλλὰ γὰρ ἐκεῖνοί γ' ὡς ἔμ' ἔρχονται. Κλ. τίνες;
Ἀλ. Πρέσβεις, ἔχοντες ἀργυρίου βαλάντια.
Κλ. Ποῦ, πῦ; Ἀλ. τί δέ σοι τοῦτ'; οὐκ ἐάσῃς τοὺς ξένους;
Ὦ δημίδιον, ὁρᾷς τὰ λαγῶ'; ἄσοι φέρω;
Κλ. Οἴμοι τάλας, ἀδίκως γε τἀμὲ ὑφήρπασας.
Ἀλ. Νὴ Τ Ποσειδῶ, χὴ σὺ γὰρ τοὺς ἐκ πύλου.
Δη. Εἶτ', ἀντιβολῶ, πῶς ἐπεισόπησας ἁρπάσαι;
Ἀλ. Τὸ μὲν νόημα Διὸς θεοῦ· τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν.
Κλ. Ἐγὼ δ' ἐκινδύνευσα. Ἀλ. ἐγὼ δ' ὤπτησά γε.
Δη. Ἀπιθ': ὦ γὰρ, ἀλλὰ Διὸς θεοῦ τος ἡχάεις.
Κλ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὡς φανήσεται θήσομαι.
Ἀλ. Τί δ' ἀλαχρίνῃς δῆμ', ὁπότερός ἐστι νῷν
Ἀνὴρ ἀμείνων σοὶ σέ, χὴ τὴν γαστέρα;
Δη. Τῷ δῆτ' ἂν ὑμᾶς χρησάμενος τεκμηρίῳ,
Δόξαιμι χρίνειν τοῖς θεαταῖσιν σοφῶς;
Ἀλ. Ἐγὼ φράσω σοι, Τ ἐμὲ κίναιδον ὄντα,

Ξύλα-

Ad naues. nam probè obſeruat rem nauticam,
Habe & dilutum, quod bibás, tria ac duo.
Po. Quàm ſuaue, proh Deum, & quàm pulcrè fert tria.
Ag. Tritonia ipſum miſcuit poclis tribus.
Cl. Cape hanc à me placentæ portiunculam.
Ag. A me verò hanc placentam totam habe tibi.
Cl. At vnde leporinas des, non habebis, vt
Ego. Ag. væ mihi? leporinas vnde comparem?
Anime mi, nunc ſcurrile quid finge, inueni.
Cl. Viden' has, homo miſer? Ago. id parum curæ eſt
mihi.
Verùm huc alij quidã ad me tendunt. Cl. qui, obſecro?
Ag. Legati, onuſtos ære loculos qui ferunt.
Cl. Vbinam, vbi? Ag. quid ad te? quin omittis hoſpites,
O mi popelle, viden' leporinas, quas fero?
Cl. Hei mihi, mea tu rapuiſti per nefas bona.
Ag. Ita per Neptunum, quando & tu aliena è Pylo.
Po. Dic quæſo, quomodo cogitaſti ſurpere?
Ag. Deæ eſt excogitare: furari eſt meum.
Cl. At ego periclitatus ſum. Ag. aſſaui autem ego.
Po. Abi: non tua, ſed apponentis gratia 'ſt.
Cl. Ah me miſerum, qui vincor impudentia.
Ag. Cur non dijudicas, vter noſtrûm tibi
Tuoq; ventri vir ſiet fidelior?
Po. Et quo vſus argumento, ſpectatoribus
Videar dijudicaſſe iam ſat candidè?
Ag. Ego hoc dicam tibi, vade, & ciſtam meam

Ξύλλαβε Σίωπᾶ, κ᾽ βάδιζε σύνισον ἅπᾶ ἐνί,
Καὶ τὼ Παφλαγόνῳ: καὶ μέλῃ; κρινεῖς καλῶς.
Δη. Φέρ᾽ ἴδω, τί οὗτ᾽ ἐς. Αλ. ἀλλά γ᾽ οὐχ ὁρᾷς κενὼ
Ὦ παπίδιον; ἅπαντα γὰρ σοι παρεφόρουν.
Δη. Αὕτη μ᾽ ἡκίστη τὰ τοῦ δήμου φρονεῖ.
Αλ. Βάδιζε χοὖτος καὶ δεῦρο πρὸς τὼ Παφλαγόνῳ.
Ὁρᾷς νυνί; Δη. οἴμοι τῶν ἀγαθῶν ὅσον πλέα,
Ὅσον τὸ χρῆμα τοῦ πλακοῦντος ἀπέφετο:
Ἐμοὶ δ᾽ ἔδωκεν ἀποτεμὼν τιμωτονί.
Αλ. Τοιαῦτα μὴν τοι κ᾽ θατέρου εἰργάζετο.
Σοὶ μὲν θατεδίδου μικρὸν, ὧν ἐλάμβανεν:
Αὐτὸς δ᾽ ἑαυτῷ παρετίθει τὰ μείζονα.
Δη. Ὦ μιαρὲ κλέπτων δή με ταῦτ᾽ ἐξηπάτας,
Ἐγὼ δέ τυ ἐστεφάνιξα κἀδωρησάμην.
Κλ. Ἐγὼ δ᾽ ἔκλεπτον ἐπ᾽ ἀγαθῷ γε τῇ πόλει.
Δη. Κατάθου ταχέως τ᾽ στέφανον, ἵν᾽ ἐγὼ τοῦτ᾽ ὠὶ
Αὐτὸν θεὶθῶ. Αλ. καταθου ταχέως μαιμάκα.
Κλ. Οὐδῆτ᾽: ἐπεί μοι χρησμός ἐστι πυθικὸς,
Φεύζων ὑφ᾽ ὧν δεινὸς μ᾽ ἠπᾶσθαι μόνου.
Αλ. Τὸ γοῦν φεύζων ὄνομα κ᾽ λίαν σαφῶς.
Κλ. Καὶ μήν σ᾽ ἐλέγξαι βούλομαι τεκμηρίῳ,
Εἴ τι ξυνοίσεις τοῦ θεοῦ τοῖς θεσφάτοις.
Καί σου λοιπὸν πρῶτον ἐκπεφεύσομαι;
Παῖς ὢν, ἐφοίτας ἐς τίνα διδασκάλου;
Αλ. Ἐν ταῖσιν εὐφρᾶις, κονδύλοις ἡρμοττόμην.
Κλ. Πῶς εἶπας; ὡς μου χρησμὸς ἅπεται φρενῶν,

Ἐν παν-

Clàm ſurripe, & quæ ſunt intus perquirito.
Cape item Paphlagonis, ac tace: ſat commodè
Feres ſententiam. PO. *ſine videam.* AG. *quid? an*
Meam non cernis vacuam, mi patercule?
Nam ego omnia, quæ poſſederam, tibi obtuli.
PO. *Hæc certè ciſta, quæ populi ſunt, proſpicit.*
AG. *Accede nunc ad hancce ciſtam Paphlagonis.*
Viden'? Po. proh Iuppiter, quibus completa eſt bonis?
Quantum Paphlago placentarum in ea repoſuit?
Mihi, quod præciderat, tantillulum dedit.
AG. *Atque hæc eadem ille factitauit antehac.*
Nam portiunculam minorem tibi dedit.
Ipſe ſibi maiorem reſeruauit ſcelus.
PO. *O fur ſceleſte, qui me his fraudaſti dolis.*
At ego coronatum te ornaui præmijs.
CL. *Ego furatus ſum propter vrbis commoda.*
PO. *Depone iam coronam ilicet, vt huic eam*
Imponam. AG. *agè depone coronam citò verbero.*
CL. *Minimè. quia mihi Pythicum eſt oraculum,*
Quod dicit à quo vno vinci me oporteat.
AG. *Nempe meum ſatis apertè nomen exprimit.*
CL. *Ego manifeſto indicio te conuincere*
Volo, ſi quid reſponſis Dei conſenties.
Iamq; adeò hoc primum ex te percontari volo,
Puer cùm eſſes, quónam præceptore vſus es?
AG. *Ego pugnis in culinis aptabar probè.*
CL. *Quomodo dixiſti? vt animum perculit mcdò hoc*

Ἐν παιδοτρίβου δὲ πίνα πάλιν ἐμαίνετο;
Ἀλ. Κλέπτειν, ὀπορχεῖν, καὶ βλέπειν ἐναντίον.
Κλ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, Λύκιε, τί ποτέ μ' ἐργάσῃ:
Τέχνην δὲ πίνα ποτ' εἶχες ἐξανδρόμην;
Ἀλ. Ἠλιαντοπώλουν. Κλ. καὶ τί; Ἀλ. καὶ βινεσιόμην.

Κλ. Οἴμοι κακοδαίμων, οὐκέτ' ὐδέν εἰμ' ἐγώ.
Λελοίπη τις ἐλπίς ἐς', ἐφ' ἧς ὀχούμεθα.
Καί μοι λοσθὸν εἰπέ: πότερον ἐν ἀγορᾷ
Ἠλιαντοπώλης ἐτέον, ἢ 'πὶ ταῖς πύλαις.
Ἀλ. Ἐπὶ ταῖς πύλαισιν, ἔνθ' τὸ τεῖχος ὤνιον.
Κλ. Οἴμοι: πέφρακται τοὖφοδ τὸ φέσφαλον.
Κυλίνδετ' εἴσω τόνδε τὸν δυσδαίμονα.
Ὦ τέφανε, χαίρων ἄπιθι, καί σ' ἄκων ἐγὼ
Λείπω: σέ δ' ἄλλος τις λαβὼν, κεκλήσεται.
Κλέπτης μὲν οὐκ αἰ μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.
Ἀλ. Ἐλαίᾳ Ζεῦ, σὸν τὸ νικητήριον.
Χο. Ὦ χαῖρε Καλλίνικε, καὶ μέμνησ' ὅπως
Ἀνὴρ γεγένησαι δι' ἐμέ, καί σ' αὖ τὸ βῆμα χὠ,
Ὅπως γένωμαί σοι φανὸς ἐποχραφεὺς δικῶν.
Δη. Ἐμοὶ δέγ', ὅστις ποτ' εἶ, φράσον. Ἀλ. ἀγορακρίτῳ.
Ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κρινόμενῳ ἐβουκόμουν.
Δη. Ἀγορακρίτῳ τοίνυν γ' ἐμαυτὸν ὑπερέπω:
Καὶ τὸν Παφλαγόνα τῷδε δίδωμι λυτρί.
Ἀλ. Καὶ μὴν ἐγώ σ' ὧδ' ἐθεράπευσα καλῶς:

Ὡς θ'

Oraculum, age in ludo quam luctam didiceras?
AG. Furari, peierare, aduersum tuerier.
CL. O Phœbe Apollo, Lycie, quo afficiar malo?
Sed artem quam tu exercuisti, iam adultior?
AG. Farcimina vendebam. CL. quid dein? AG. scortis item
Accumbebam. CL. hei mihi: nullus sum posthac ego:
Spes exigua superest mihi, qua suffulciar.
Etiam hoc dicas mihi, reuera ne vendere
Solebas in foro, an in Pylo, farcimina?
AG. Immò in Pylo, vbi venalia salsamenta sunt.
CL. Hei mihi: verè completum est Phœbi oraculum.
Volutate intrò isthunc infelicem. vale
Corona, & abi, ego quidem inuitus te desero:
Alius verò in potestate te habebit sua:
Si non maior fur, forsitan felicior.
AG. Tuum hoc est premium victoriæ Iuppiter.
CH. O salue victor, & memento, quòd mea
Causa in virum hunc euaseris: modicum hoc pe-
to:
Vt scriba iudiciorum Phanus sim tibi.
PO. Nomen tuum quod sit, mihi dic. AG. Agoracri-
tus.
Quoniam in foro nutritus sum pro iudice.
PO. Ego memet Agoracrito commendatum volo,
Eiq; Papblagonem istum trado pessimum.
AG. Equidem, mi populè, ego te curabo sedulò.

Vt

Ὥσθ' ὁμολογεῖν σε, μηδέν' ἀνθρώπων ἐμοῦ,
Ἰδεῖν ἀμείνω τῇ κεχλιναίων πόλει.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ.

Τί κάλλιον ἀρχομένοισιν, ἢ καταπαυομένοισιν,
Ἢ θοαῖν ἵπποιν ἐλατῆρας ἀείδειν;
Μηδὲν ἐς Λυσίστρατον,
Μηδὲ Θόμαντιν αἰέσιον αὖ
Λυπεῖν ἐκούσῃ καρδίαν.
Καὶ γὰρ ὅτοι, φίλ' Ἄπολλον,
Πᾶνῃ, θαλεροῖσι δακρύοις
Σᾶς ἀπόμυξ' φαρέτρας
Πυθῶνι ἐν, διὰ τὸ κακῶς πένεσθαι.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τετράμετροι τροχαϊκοί.

Λοιδορῆσαι τοὺς πονηρούς, οὐδέν ἐστ' ὄφελος,
Ἀλλὰ τιμὴ τοῖσι χρηστοῖς, ὅστις εὖ λογίζεται.
Εἰ μὲν οὖν ἀνθρωπος, ὃν δεῖ πολλ' ἀκοῦσαι καὶ κακὰ,
Οὗτος ὢν εὐδηλος, οὐκ ἂν ἀνδρὸς ἐμνήσθην φίλου.
Νῦν δ' ἀείγνωτον γὰρ οὐδεὶς ὅστις οὐκ ὄπιζεται:
Ὅστις ἢ τὸ λευκὸν οἶδεν, ἢ τ' ὄρθιον νόμον.
Ἐπεὶ οὖν ἀδελφὸς αὐτῷ τοὺς τρόπους οὐ συγγενὴς,
Ἀειφεύδης πονηρὸς, ἀλλὰ τοῦτο μὴ χὶ βούλεται.
Εἰ δ' ὑμῶν πονηρὸς (οὐ γὰρ οὐδ' ἂν ἡσθόμην:)

Οὐδὲ

Vtute fatearis, præter me, neminem
Vidisse, qui vrbi Hiantiæ meliùs velit,

Ode et Strophe.

QVod pulcrius incipienti, aut denique finem adhibenti:
Quàm loqui laudem domitoris equorum:
Nec vel in Lysistrato,
Vel malè egente Thomante aliquid
Taxare corde conscio.
Hic enim famem, ô bone Apollo,
Fert cum calidis lacrymis, pre-
Henditá, tuam pharetram,
Delphos apud summa inopia laborans.

Epirrhema.

Septenarij Trochaici.

NOn est odiosum malos homines conuitiarier:
Sed bonis laudi datur, si quis rem rectè ponderet.
Quòd si isthic homo, quem oportet audire malè, vir foret
Præclaris, tum ego non commeminissem amiculi mei.
Nunc Arignotum cytharœdum, nullus est, qui nesciat,
Qui quidem albũ nörit, aut rectus qui sit cytharæ modus.
Frater est illi, à fraternis moribus sed degener,
Ariphrades scelestus: & qui idipsum sedulo studet.
Et verò non modò malus (neq; enim vnquam aliàs nouissem ego)

Et

Οὐδὲ παμπόνηρ', ἀλλὰ χ' ὡς εξεύρηκέ π.
Τὼ γὰρ αὐτὼ γλῶτταν αἰσχρᾶς ἡδονᾶς λυμαίνεται.
Ἐν καμαρείοισι λείχων τὼ ἀπόπυγον δρόσον,
Καὶ μολυβδαίνων τ' ὑπήνω, χ' ὑακῶν ταὶς ἑσχάραις,
Καὶ πολυμνήστρια ποιῶν, χ' ξυλῶν οἰονίχῳ.
Ὅστις οὖν τοιοῦτον ἄνδρα μὴ σφόδρα βδελύττεται,
Οὔτέ ποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου.

ΑΝΤΩΔΗ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Ἦ πολλάκις ἐνυχίαισι φροντίσι συγγέγνομαι·
Καὶ διεζήτηχ', ὁπόθεν ποτὲ φαύλως
Ἐθίει Κλεώνυμος!
Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐρεπόμενον
Τὰ τῶν ἐχόντων αἴρειν,
Οὐκ αὖ ἐξελθεῖν ἀπὸ σιπύης;
Τοὺς δ' ἀντιβολεῖν αὐομοίως,
Ἴθ' ὦ ἄνα σεσηρώτων,
Ἔξελθε καὶ σύγκνωθι τῇ τραπέζῃ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τριήρεις εἰς λόγον,
Καὶ μίαν λέξαι πιν' αὐτῶν ἥτις ἰοῦσα γεραιτέρα:
Οὐδὲ πω φαίνεσθε ταῦτ' ὦ παρθένοι τὰ 'ν τῇ πόλει;
Φασὶν αἰτεῖσθαί πιν' ἡμῶν ἑκατὸν, ἐς Καρχηδόνα,

Ἄνδρα

Et prorsum nequam: sed & commentius est & aliquid mali.
Nam linguam suam voluptatibus infandis polluit:
Quippe in ganeis rorem delingit abominabilem,
Et barbam inquinat, & confundit inter se labra orium:
Et Polymnestum hîc imitatur, & coit cum Oeonicho,
Hunc virum quicunque non execratur nefarium,
Ille nunquam eodem nobiscum potabit poculo.

ANTODE, ET ANTISTROPHE.

Noctis studijs ego seris sæpius aduigilaui,
Quæritans, vnde hic adeo malè & ægrè
Viueret Cleonymus!
Namque ferunt comedentem hominem
Bona atque opes prædiuitum,
A penu non posse reuelli:
Illos rogitare frequenter:
Vade ô, tua per genua
Oro: hinc abi, & veniam da quæso mensæ.

ANTEPIRRHEMA.

Septenarij Trochaici.

Aiunt conuenisse triremes in colloquium mutuum,
Et dixisse quandam ex ipsis, quæ natu maiuscula:
Annón auditis, quæ in vrbe nunc fiant, vos virgines?
Nam dicunt aliquem, centum è vobis petere Carthaginem

Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξίνην, ὑφ' ὅλον:
Ταῖς δὲ δόξαις δηνὸν εἶναι τοῦτο, κοὐκ αἰσχρόν.
Καὶ πὸν εἰπεῖν, ἥτις ἀνδρῶν ἆσον οὐκ ἐλήλυθεν,
Ἀποτρόπαι', οὐ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξει πότ', ἀλλ' ἐάν μὲ χρὴ,
Ὑπὸ περιδόνων ἅπεισ', ἐνταῦθα καταγελάσομαι.
Οὐδὲ ναυφαίνης γε τἀναύσωνθ', ὑδῆτ' ὦ θεοί,
Εἴφρ' ἐν πεύκης γε καὶ γὼ κἠξύλων ἐπηγνύμην.
Εἰδ' ἀρέσκοι ταῦτ' Ἀθηναίοισι, καθῆσθαί μοι δοκῶ,
Εἰς τὸ θησεῖον πλεύσας, ἢ 'πὶ τῶν σεμνῶν θεῶν.
Οὐ γὰρ ἥκιστ' ἐγὼ στρατηγῶν ἐγχανεῖται τῇ πόλει,
Ἀλλὰ πλείστων χοιρίδιον ἐς χόρακας, εἰ βάλεται:
Τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπώλει τοὺς λύχνους, καθελκύσας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ἐγφημεῖν χρὴ, καὶ τόμα κλείειν, καὶ μαρτυρίων ἀπέχεσθ',
Καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν: οἷς ἡ πόλις ἥδε χέζηται.
Ἐπὶ καναῦσιν δ' εὐτυχίαισιν παιωνίζειν τὸ θέατρον.
Χο. Ὦ ταῖς ἱεραῖς νήσοις ὀπίχουρε, καὶ φέλτρον ἐν Ἀθηναίοις,
Τίν' ἔχων φήμην ἀγαθὴν ἧκες; ἐφ' ὅτῳ κινοῦμεν ἀγυιάς;

Ἀλ. Τὸν

Vsque: peßimum ciuem, vappam, peruerßum Hyperbolum.

Sed puellis hoc graue eßefactu & intolerabile,
Vnamq; harũ dicere, quæ viros prope nunquã adiuerit:
Dîmeliora, haudquaquam iſthic mihi vnquam prædominabitur.
Sed ſi oportet: conſeneſcam hîc corroſa ore teredinum.
At ne Nauphantes quidem Nauſonis imperitet mihi:
Si modò ego etiam è lignis, & picea bene compacta ſum.
Quòd ſi iſthæc Athenienſibus placent, videor mihi
Conſidere nauigantibus in Theſeum, aut ad focos Eumenidum.
Nec enim nobis imperitando, vrbi illuſerit.
Verùm age ſolus ipſe nauiget in malam rem, ſi lubet:
Et ſcaphas, in quîs lucernas vendebat, ſecum trahat.

ACTVS V. SCENA I.

AGORACRITVS, CHORVS.

DAte ſilentia, linguisq; fauete, & iã dimittite teſtes,
Putealq; & fora claudite, quibus hæc vrbs præ alijs vndique gaudet.
Namq; nouas ob fortunas conuenit hoc laudare theatrum.

CH. *O cuſtos bone terrarum & pelagi: vrbis lux vnica noſtræ:*
Quæ læta adfers noua nuncia famæ, vt Dijs ſacrificemus?

Ἀλ. Τὸν δῆμον ἀφεψήσας ὑμῖν, καλὸν ἐξ αἰσχροῦ ποιήσω.

Χο. Καὶ πῦ' πιννῦ, ὦ θαυμαστὰς ἐξευρίσκων ὀπυίας;

Ἀλ. Ἐν ταῖσιν ἰοστεφάνοις οἰκεῖ ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις.

Χο. Πῶς αἰ' ἴδωμεν, ποίαν ἔχει σκευήν, καὶ ποίῳ γεγένηται;

Ἀλ. Οἵᾳπερ Αἰσχύλος πρότερον, ἢ Μιλτιάδης ξυνέστησε.

Ὄψεσθε δέ: καὶ γὰρ αἰνιγνυμένων φόρῳ ἤδη τῶν θεωπυλαίων.

Ἀλλ' ὀλολύξατε θαυμάζουσαι ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις,
Καὶ θαυμαστᾶς, καὶ πολυύμνοις: ἵν' ὁ κλεινὸς δῆμος ἐνοικεῖ.

Κο. Ὦ ταὶ λιπαραὶ καὶ ἰοστέφανοι, καὶ ἀειζήλωτοι Ἀθῆναι,
Δείξατε τὸν τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν, καὶ τῆς τῆσδε μόναρχον.

Ἀλ. Ὅδ' ἐκεῖνος ὁραῖος πεπλοφόρος, ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρὸς,
Οὐχὶ νῶν ὤζων, ἀλλὰ σώφρων, σμύρνῃ καὶ θάλλοντι:

Χο. Χαῖρ' ὦ βασιλεῦ τῶν Ἑλλήνων, καί σοι ξυγχαίρομεν ἡμεῖς.
Τῆς γὰρ πόλεως ἄξια πράττεις, καὶ τοὺν Μαραθῶνι πρόπαππου.

ΔΡΑΜΑ-

AG. *Populum vobis recoquendo, è turpi feci, vt nunc sit honestus.*

CH. *Et vbinam est populus? dic consiliorum admirande repertor.*

AG. *Antiquas incolit Athenas, violis pulcrè redimitas.*

CH. *Quomodo videamus, quem gerat ornatum, qua denique forma?*

AG. *Quali cum Miltiade antehac & Aristide vixit, eodem*

Vultu est: vti videbitis. Etenim strepitus nunc vestibulorum

Auditur apertorum: priscis omnes applaudite Athenis, Venerandis & longè hymnisonis, vbi nunc habet inclytæ plebes.

CH. *O pingues, ô violis redimitæ, ô dignæ gloria Athenæ. Monstrate virum nobis, qui terræ Græcorum imperat vnus.*

AG. *Hic ille cicadifer est, specie antiqua vultúq; sereno: Non suffragia, sed pacem redolens, vnguẽto illitus apto.*

CH. *Salue Rex Græcorum, tibi nos gratamur mentibus æquis:*

Nam digna facis vrbe hac, digna illis in Marathone tropæis.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ δευτέρα.

ΔΗΜΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν ἐλθὲ δεῦρ' Ἀγοράκριτε,
Ὅσα με δέδρακας ἀγάθ' ἀφεψήσας; Αλ. ἐγώ;
Ἀλλ' ὦ μέλ', οὐκ οἶσθ' οἵῳ ἦσθ' αὐτὸς πάρῳ:
Οὐδ' οἷον ἔδρας. ἐμὲ γὰρ νομίζοις ἂν θεόν.
Δη. Τί δ' ἔδρων, κάτειπέ μοι, σεσηπότι; ποίῳ πίσει;
Αλ. Πρῶτον μὲν, ὁπότ' εἶποι τις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ:
Ὦ δῆμ', ἐραστής εἰμί σός: φιλῶ τέ σε,
Καὶ κήδομαί σου, κἀσεσβυλεύω μόνῳ:
Τούτοις ὁπότε χρήσαιτό τις σεσηπόσιν,
Ἀνωρτάλιζες, κἀχερυτίας. Δη. ἐγώ;
Αλ. Εἶθ' ἐξαπατήσας σ', αὖτὶ τούτων ᾤχετο.
Δη. Τί φής; τοιαῦτα μ' ἔδρων, ἐγὼ δ' οὐκ ᾐσθόμην.
Αλ. Τᾶδ' ὦτα γάρ σου, νὴ Δί', ἐξεπετάννυτο,
Ὡς σφοδρὰ διάδιον, κἀπάλιν ξυνήγετο.
Δη. Οὕτως ἀνόητός εἰμι κἀγεγένημαι κἀγήρων;
Αλ. Καὶ νὴ Δία γ' εἰ δύο λεγοίτην ῥήτορε,
Ὁ μὲν, ποιεῖσθαι ναῦς λέγων, ὁδ' ἕτερος αὖ,
Καταμισθοφορῆσαι: τοῦτον ὁ μὲν μισθὸν λέγων,
Τὸν ἰὰς πιπρᾷς ᾠδήσασθαι ἂν ᾤχετο.

Οὗτος

ACTVS V. SCENA II.

POPVLVS, AGORACRITVS, CHORVS.

HOMINVM *carissime huc ades Agoracrite:*
Quanto tu recoquendo me affeciſti bono?
AG. *Egon'? ô miſer, neſcis tu qualis antea*
Fueris, quæ feceris: vt me credas iam DEVM.
PO. *Quid feci igitur? cedò, qualis fui antehac?*
AG. *Primò quidem ſi quis dicebat in foro:*
O pople amans tui ſum, & te vnicè colo,
Et curam gero tui, & ſolus tibi conſulo,
Si quis talibus vtebatur lenociniis:
Ibi tu expaſsis alis tollebas cornua.
PO. *Egon'?* AG. *pòſt, vbi verba dedit, pro his liber abijt.*
PO. *Quid ais? hæc illi fecerunt ſed me inſcio.*
AG. *At, per Iouem, aures expandebantur tuæ,*
Et complicabantur, quaſi quoddam vmbraculum.
PO. *Adeon' ſtultus atque delirus fui?*
AG. *Et per Iouem ſi duo dicebant Rhetores,*
Quorum alter naues confici ſuaderet, &
Alter ſtipendia militaria ſoluere.
Hic, qui verba faciebat de ſtipendiis,
Illum, qui de trimeribus te monuerat,

Οὗτος τί κύπτεις, ὦ κατ' ἀγορὰν μιμνεῖς;
Δη. Αἰσχύνομαί τοι τὰς πρότερον ἁμαρτίας.
Αλ. Ἀλλ' ὦ σὺ τύπτων ἄπιθι, μὴ φροντίσῃς.
Ἀλλ' οἵ σε ταῦτ' ἐξηπάτων· νῦν δὲ φεύσομαι,
Ἐάν τις εἴπῃ βωμολόχος ξυνήγορος,
Οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἄλφιτα,
Εἰ μὴ καταγνώσεσθε ταύτῃ τῇ δίκῃ,
Τύπτων τί δράσας, εἰπέ, τὸν ξυνήγορον;
Δη. Ἀερίαν μετέωρον, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,
Ἐκ τοῦ λαρυγγὸς ἐκκρεμάσας ὑποβολον.
Αλ. Τοὐπὶ μὴ ὀρθῶς γ' φρονίμως ἤδη λέγῃς.
Τὰ δ' ἄλλα φέρ' ἴδω πῶς πολιτεύσῃ; φράσον.
Δη. Πρῶτον μέν, ὁπόσοι ναυσὶ ἐλαύνουσι μακραῖς,
Καταχρυσώσω τὸν μισθὸν ἀποδώσων ἐντελῆ.
Αλ. Πολλοῖς γ' ὀβολίαις πυγιδίοισιν ἐχαίσω.
Δη. Ἔπειθ' ὁ πολίτης ἐντεθεὶς ἐν καταλόγῳ,
Οὐδεὶς κατ' αὐδὰς μελαγραφήσεται,
Ἀλλ' ὥσπερ ἵππος τὸ πρῶτον, ἐγγεγράψεται.
Αλ. Τοῦτ' ἔδακε τὸν πόρπακα τὸν Κλεωνύμου.
Δη. Οὐδ' ἀγορεύσῃ γ' ἀγένυστος οὐδεὶς ἐν ἀγορᾷ.
Αλ. Ποῦ δῆτα Κλεισθένης ἀγορεύσει καὶ Σμάτων;
Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ταυτὶ λέγω τἀντῷ μύρῳ,
Ἃ πωμυλεῖται λοιδορῶν, καθήμενα·
Σοφός γ' ὁ Φαίαξ, δεξιῶς τ' οὐκ ἀπέθανε.
Σωφρονικὸς γὰρ ὄζει, καὶ φρονικὸς,

Καὶ

Præterlabebatur: quid aſpectas humum
Obſtipo capite? annón manebis hoc loco?
Po. Pudet præteritorum delictorum, ac piget.
Ag. At nulla in te culpa eſt, ne ſolicitus ſies,
Sed in his, qui tibi verba dedêre. Agè verò, cedò,
Nunc ſi quis aduocatus ſcurra diceret,
Nihil farinæ vobis iudicibus erit,
Niſi priùs hanc cauſam damnaueritis. agè
Quid huic facturus es aduocato? cedò mihi.
Po. Raptum ſublimem, in barathrum præcipitem dabo:
Et Hyperboloipſi, laqueo interſtringam gulam.
Ag. Sapienter hoc & rectè iam pronuncias.
Sed quomodo ordinabis cætera? dic age.
Po. Primùm, quicunque naues longas remo agunt,
His militibus integrum dabo ſtipendium.
Ag. Multis detritis natibus gratum feceris.
Po. Deinde nemo ciuium relatus in
Numerum: pòſt præproperè tranſſcribetur aliò.
Sed, vt erat primitus, ita inſcribetur ſtatim.
Ag. Hoc marculum Cleonymi momorderit.
Po. Nemo imberbis pòſt in foro verſabitur.
Ag. Vbi ergo Cliſthenes manebit & Strato?
Hos dico adoleſcentes, vnguentis illitos.
Qui conſidentes hæc verba aſſiduè crepant:
Sapiens eſt Phædr, ſed mortem non proſperè
Obiuit: nam & membra aptè ſcit connectere,

Καὶ γνωμοτυπικὸς, κὴ ζαφὴς, καὶ κρυπτικὸς,
Καζαλλαπαλικὸς τ' ἄρτι τῦ θορυβητικοῦ.
Χο. Οὐκοῦν ζαδακτυλικὸς σὺ τῦ λαλητικῦ;
Δη. Μὰ Δί': ἀλλ' αἰαξάσω κωμῳδεῖν ἐγὼ
Τούτους ἅπαντας παυσαμένους ψηφισμάτων.
Ἀλ. Ἔχεται τῦ ὅπως τοῖσι τοξόνοις τ' ὀκλαδίαν,
Καὶ παῖδ' ἐνόρχιον, ὅστις οἵοσ τόνδε σοι;
Κἂν πυδοκῇ σοι, τῦτον ὀκλαδίαν ποίει.
Δη. Μαχαίριον ἐς ταὐρχαῖα δὴ καθίσαμαι.
Ἀλ. Φήσεις γ', ἐπειδὰν τὰς τριακοντόπδας
Σπονδὰς ὁ Ζεὺς ὁ Ξενδῶν σοι. δεῦρ' ἰὼν ἀπονδαὶ ζαχύ.
Δη. Ὦ Ζεῦ πολυτίμητ', ὡς καλαὶ. ὡς τῶν θεῶν,
Ἕξεστιν αὐτῶν καζαξιακοντολίζαι;
Πῶς ἔλαβε ζαύτας ἑπτόν; Ἀλ. οὐ γὰρ ὁ Παφλαγών
Ἀπέκρυπτε ζαύτας ἔνδον: ἵνα μή σου λάβῃς;
Νῦν οὖν ἐγώ σοι ὁ Ξενδίδωμ' εἰς τὰς ἀγρούς
Αὐτὰς ἑκάστας λαβόντα. Δη. τὸν δὲ Παφλαγόνα,
Ὃς ζαῦτ' ἔδρασεν, εἶφ', ὅ, τι ποιήσῃς κακόν;
Ἀλ. Οὐδὲν μέγ' ἀλλ' ἢ τὼ ἐμὼ ἔξει τέχνιω:
Ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσῃ μόνος:
Τὰ κωμῳδὰ μιγνὺς τοῖς ὀνείοις φαρμάκοις,
Μεθύων τε ταῖς πόρναισι λοιδορήσεται,
Κἀκ τῶν βαλανείων αὖ τὸ λοξὸν πίεται.

Δη. Εὖγ'

Et terminare, formareq; sententias,
Et perspicuus esse, atque in dicendo vehemens,
Et aduersus tumultuantem quàm optimè
Præoccupare animos auditorum potes.
CH. Non tu hominem garrulum digitis præoccupes?
PO. Non per Iouem: sed hos omnes venerarier
Cogam, & Senatusconsulta intermittere.
AG. Habe nunc proistis hanc sellam plicatilem,
Puerumq; testiculatum, qui sellam ferat.
Vbi tibi visum fuerit sellam ipsum face.
PO. Beatum me, qui restituor in pristinum.
AG. Hoc tùm dices, vbi ego fœdus tibi dedero
Triginta annorum. Adeste huc illicò fœdera.
PO. Proh Iuppiter, quàm sunt formosa? per Deos
Oro, liceat cum ipsis habere rem mihi.
Amâbo, quomodónam abstulit hæc fœdera?
AG. Annón ea occultárat intus Paphlago,
Ne tu posses adipisci? at nunc ego do tibi,
Vt hinc rus tecum abducas. POP. *sed quid Paphlagoni,*
Hæc qui perpetrauit mala, inferes mali?
AG. Nihil aliud maius, nisi vt artem exerceas
Meam, & ad portas solus vendat farcimina:
Canina miscens asininis negocijs,
Et ebrius scortis dicat conuitia:
Tum è balneis lauacrum perpetim bibat.

Δη. Εὖγ' ἐπενόησας, οὗτος ὅστις ἄξιος,
Γόργαισι καὶ βαλανεῦσι μαχεσφαγέναι:
Καί σ' αὐτὸ τοῦτον εἰς τὸ φρυλαικεῖον καλῶ,
Ἐς τὠὐέδραν', ἵν' ἐκεῖνος ὢν ὁ φαρμακός.
Ἔπου δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τὼ βαζαχίδα.
Κἀκεῖνον ἐκφερέτω τις ὡς ὀπὶ τὼ τέχνη:
Ἵν' ἴδωσιν αὐτὸν, οὓς ἐλωβᾶθ', οἱ ξένοι.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΙΠΠΕΩΝ.

Po. Euge reperisti supplicium, quo dignus es,
Vt à scortis & balneatorum grege
Explodatur: ego pro his te in Prytaneum voco:
Vt eam sedem occupes, quam prior ille tenuit
Veneficus, sequere hâc, & vestem hanc indue:
Illum producat huc quispiam ad artem suam,
Vt eum hospites videant, quibus damnum dedit.

FINIS EQVITVM.

EPISTOLA
REVERENDIS, MAGNIFICIS ET NOBILIBVS *VIRIS, DOMINO IOANNI COBENzelio à Proſseck & Moſſau, Domino in Lueg, Equiti Teutonico, & Commendatori in Lee, iuxta Græcium, & in Brixia ac Patauio: Adminiſtratori Cathedralis Eccleſiæ in Myllſtatt: S. Cæſariæ Maieſtati, & Archiduci Auſtriæ Carolo à ſecretioribus conſilijs, inferioriſq; Auſtriæ Præſidi iudiciario: Domino item Ioanni Achilli Ilſingio, Domino in Chunenberg & Linda, S. Cæſariæ Maieſtatis Conſiliario, Dominis ſuis obſeruandis:*

S. P. D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

ET recens illa amicitia, Reuerende & Magnifice Cobenzeli, quæ nuper admodum inter nos contracta eſt: & vetus illa animorũ noſtrorum coniunctio, Nobilis & Magnifice Domine Ilſingi, quæ iam olim cœpta, nuper VVormatiæ redintegrata eſt, facit vt vtrunq; veſtrûm compellem audacter, & fortaſſe nimis familiariter. Nam ea eſt mentium veſtrarum æquanimitas, ea iudiciorum veſtrorum dexteritas, is animorum candor, vt vos non ipſi ſolùm iniquiſſimæ cuiuſdam diffama-

famationis immanitatem, & meam innocentiam, ex literis & sermonibus, tum meis, tum alienis, libenter cognoueritis, & cognitam, ac manibus deprehensam mirificè approbaueritis: sed apud alios etiam causam meã, certè iustissimam & æquissimam, contra popularium meorum calumnias, vt audio, strenuè defenderitis. Et profectò ita est, vt scribo: conspectus ille vester, & mutua colloquia, omnem Austriacorũ, Styriorum, & Carniolanorum procerum memoriam tunc mihi subitò refricuerunt. Videbar enim mihi non in tractu Rheni, sed in ripis Austriaci Danubij, inter eos homines versari, qui à moribus hostium meorũ (boni enim & benè morati me non oderunt) tantum discrepant, quantum modesta virgo ab impuro scorto dissidet. Nam, vt nihil dicam de literarũ studijs, nihil de cognitione multarum linguarum, nihil de doctrina legum & iuris, quid, quæso, possit maius esse in vobis, quid pulcrius, quid præclarius, quàm est illa vestra humanitas, remota ab omni fastu Cyclopico? aut quid laudabilius, quàm sermones vestri in conuiuio, docti, graues, sobrij, nõ spurci, non leues, non turpi vino madidi? Equidem ista ego sic probo, & sic probãda esse censeo, vt digna esse iudicem, quæ etiam ad posterorum nostrorum, si qui erũt, memoriam deuoluantur. Obijstis hactenus legationes

tiones quàm plurimas, functi publicis muneri-
bus, sub tribus Imperatoribus: & obijstis eas cum
fœnore & vtilitate huius Imperij, cũ salute mul-
torum ciuium, cum laude vestra singulari. Nam
non solùm apud Imperij Septemuiros, apud Re-
ges exteros, apud Duces, apud Principes, tam Ec-
clesiasticos quàm Politicos, grauissima & planè
indubia expediuistis negotia: alter è vobis etiam
ad Turcicum tyrannum periculosissima legatio-
ne defunctus: sed nunc quoque VVormatiensem
conuentum, Cæsariæ Maiestatis nomine, lauda-
biliter egistis. Meritò igitur vos magnifacit Ro-
manus Imperator: meritò vos suspicit Aula Cæ-
saria: meritò vos amant omnes boni, & quicunq;
virtutem amant, quiq; nondum indixêre bellum
literis, legibus, honestis moribus. Ego sanè, cùm
nihil habeam nunc aliud, quo meam erga vos
obseruantiam, meumque amorem faciam testa-
tum, præter has Nubes, sed eas tamen minimè
nubilas, neq; citò euanidas (durârunt enim vltra
duo millia annorum) mitto eas vobis legendas.
Cùm enim Sophisticas Rhetorum, & Philoso-
phicas argutias nihili facere soleatis, vt certè ni-
hili sunt faciendæ, non dubito, quin harum Nu-
bium lectio, id est, omnium Sophisticarum nu-
garum reprehensio pergrata sit vobis futura. Qui
enim grauioribus inuoluti estis negotijs, & mul-

tis fo-

tis fori turbis, onerumque publicorum moleſtijs conflictamini: habituri eſtis in hoc Dramate Ariſtophanio multos ſales, multa dicteria, quæ vos mirificè recreabunt. Accipite igitur hoc quicquid eſt chartacij muneris: & Latinum Ariſtophanem pari beneuolentia, pariqúe amore complectimini, quo Græcum illum omnes Athenienſes ciues, omnes equites, Reges etiam exteri nunc olim proſecuti ſunt. Quod reſtat, precor Deum, vt is vobis largiatur felicia negotiorum conſilia, animos indefeſſos, corpora ſalua, & diutiſſimè incolumia. Francofordiæ ad Mœnum, Calend. Maij, Anno, &c. 86.

OCCA-

OCCASIO FABV-
LAE, QVAE INSCRI-
bitur Nubes.

QVONIAM *Aristophanes hac Comœdia Socratem insectatur: nos Occasionem Fabulæ ex Ælianoreferemus, apud quem lib. 2. Var. Historiæ Cap. 13. copiosè & eleganter omnia, quæ huc pertinent, describuntur. Anytus, inquit, causas & vias quærebat contra Socratem: propter ea quæ suprà diximus. Metuebat verò Athenienses, & illorum voluntatem suspectam habebat, quemadmodum accepturi essent hominis accusationem. Nam celebre nomen Socratis erat, tum propter alia, tum potissimum, quòd in Sophistas vehementer inueheretur: in quibus nihil sanum inerat: & qui neque sciebant, neq; docebant quicquam operæpretium. Ab his igitur initium petere & periculum facere cœpit, quam in partem accepturi essent accusationem Socratis Athenienses. Nam statim eum in crimen vocare, non arbitrabatur esse consultum: partim ob ea, quæ exposui: partim, ne Socratis amici & assectæ exasperatos, contra accusatorem, iudicum animos in suas partes abstraherent, & sic in se aliquod malũ redundaret: vt qui falsò detulisset hominem, non solùm nullius calamitatis in Repub. autorem: verùm etiam ex diuerso, ciuitatis Athenienſium ornamentum. Quid*

ergò

ergò excogitat? Aristophanem Poêtam Comicum, nugatorem: qui & ridiculus erat, & talis haberi studebat: subornat & persuadet, vt in Comœdia Socratem ab ijs, quæ plerique de eo conficta norant, malis taxaret atq; incesseret. Esse loquacem, & dicendo efficere, vt malæ causæ bonæ videantur: introducere nouos & inusitatos Dæmones: cum neq; nosset interim, neque reuerenter haberet Deos, atq; hæc ipsa quoque in eos, qui eius opera vterentur, transfundere, & eos in falsam opinionem inducere. Aristophanes, arrepto argumento, admodum strenuè risum interposuit, & metrorum festiuitatem: optimum Græcorum, aduersus quem diceret, materiam sibi faciens. Non enim illi Cleon erat in Dramate propositus: nõ suggillabat Lacedæmonios, aut Thebanos, aut ipsum Periclem: sed virum Dijs omnibus præsertim Apollini, charum. Proinde rei insolentia, & inusitato in Scena spectaculo Socratis: primum omnes Athenienses, cum nihil minus expectassent, obstupuerunt. Deinde, quoniam naturâ inuidiosi erant Athenienses, & ad optimis quibusque detrectandum procliues: non solùm illis, qui in administratione Reipub. & magistratibus excellerent: verùm etiam, qui vel doctrina literarum, vel vitæ grauitate præfulgerent: iucundum eis ludicrum visæ sunt illæ Nebulæ, & actorem plausu tanto prosequebantur: quanto nunquam anteà, & clamore victoriam ei decreuerunt: mandaruntq; iudicibus, vt Aristophanis nomen, non alterius, scriberent. Atque Drama fuit eiusmodi.

Socrates verò rarò veniebat in theatra: nisi quando Euripides Tragicus Poëta cum nouis Tragœdis certaret: tum enim accedere solebat. Et tunc quoq; cum Euripides in Piræo contenderet, eò descendebat. Nam amabat hominem tum propter sapientiam, tum propter carminum virtutem & bonitatem. Aliquando tamen ipsum Alcibiades filius Clinię, & Critias filius Callæschri, vt Comœdias etiam in Theatro audiret, inuitarunt: & tamen non coëgerunt. Verùm ille non magni Comicos pendebat: sed egregiè contemnebat (vt vir modestus, iustus, probus & sapiens) homines mendaces, iniurioſos & sani nihil dicentes: quod ipsos malè habuit. Atque etiam hæc erant Aristophanis Comœdiæ seminaria: non solùm ea, quæ Anytus & Melitus suggesserant. Haud etiam vero dissimile est, Aristophanem magna pecunia ex hac re locupletatum fuisse. Nam, cùm illi cuperent & omnino festinarent, Socratem calumnijs & conuitijs proscindere: ipse verò pauper & sceleroſus esset: quid absurdum sequatur, si statuamus eum argentum ob rem inhonestã, & maleficiosam cepisse? Sed de his ipse sibi conscius est. Consecutum est igitur Drama magnã gloriam. Etenim illud Cratini tum maximè verum erat: Theatrum malè sana corda habebat: & quoniam Bacchanaliorum festum celebrabatur, magna multitudo Græcorum eò, spectandi cupiditate, cõfluxerat. Cùm ergò circumferretur & nominaretur Socrates & crebrò (non mirum, si etiam visus in histrionũ personis, nam singulos etiã pulcrè

eum

eùm perſæpè expreſsiſſe conſtat) Peregrini, quisille, qui in Comœdia traduceretur, eſſet, neſcientes: ſuſurrum & murmur excitabant: atque quiſnam eſſet ille Socrates, interrogabant. Quod cùm animaduertiſſet ille (etenim nõ fortè fortunà aderat: ſed ſciens ſe in Comœdia tàxandum: ſedebatq; in opportuno loco Theatri) ad tollendam dubitationem ex animis peregrinorum ſurrexit, & per totum Drama, congredientibus hiſtrionibus, ſtans cernebatur. Adeò Socrates & iſtam Comœdiam & Athenienſes nihili fecit.

Hactenus Ælianus, cuius integram narrationem huic libro inſerere voluimus, propterea: quòd ea huic Comœdiæ non parum lucis afferat. Sed nos iſta iam neque confirmare neque confutare inſtituimus: hanc rem in alium locum reijcientes. Qui plura volunt in promtu habere pro defenſione Socratis: hi legant Apologiam Socratis apud Platonem & Xenophontem, item Plutarchi lib. de Genio Socratis: & Appuleium de Deo Socratis. Nos ad argumentum fabulæ accedimus, quod tale eſt.

ARGVMENTVM FABVLAE.

INTRODVCIT Poëta quendam Strepsiaden, noctu diuque semetipsum torquentem, propter debita & æs alienum, à fœneratoribus acceptum: in quod pater se causa filij, cui equos emerat, temerè coniecerit. Nam instante iam nouilunio, quo debita exigebantur, noctem iste insomnem habet. Quare accensa lucerna, sumtus & debita secum supputat: filium, qui equos & currus somniabat, è lecto excitat: orat, vt Philosophos, Socratem & Chærephontem adeat, & ab illis Sophisticam persuadendi artem addiscat. Sic enim fore, vt creditoribus imponat: & quòd pater nihil cuiquam debeat, illis persuadeat. At Phidippides (hoc enim nomen filio) rei equestris amore adductus, Philosophicum pallorem detestatur, patríque morem gerere recusat, & conditionem respuit. Quare, senex, omni spe, quam de filio conceperat, abiecta, ipsemet Socratem adire, & mentiendi artem, nulla ætatis ratione habita, perdiscere constituit. Non longè progressus, ad Ostium Academiæ, seu Lycei peruenit, atque hoc pulsat & Socratem quærit. Discipulus domo egrediens, cognita aduentem causa, exponit seni quædam arcana Socratis: sed ridiculà: vt sunt, de dimensione saltus pulicum, de culicibus, ore nè an podice sonum edant, & similibus. Quas subtilitates homo rusticus primùm admiratur: deinde in Scholam introducitur: vbi conspicatus fortè globum cœlestem & terrestrem affabrè factum: nonnulla de situ Vrbium & Insularum, déque erudito puluere ridiculè docetur. Ibidem

dem in calatho consistentem Socratem, quasi à terra submotũ: & in sublimiori loco cœlum contemplantem, salutat: causam aduentus exponit: doceri cupit: mercedem sanctè per Iouem promittit. Ille Iouis audito nomine, negat esse Iouem: & præter Nubes, nulla restare vsquam numina. Mox homine rustico, sacris Philosophicis initiato, Nebulas inuocat: vt hæ sibi in Strepsiade informando, opem ferant. Introgressis, muliebri specie, in Theatrum Nubibus, docet Socrates: illas esse Sophistarum Deas: easdem tonare & fulgurare. Hac de causa etiam à Strepsiade adorantur: eique omnem operam pollicentur Nubes. Quare iterum rogat Socratem Strepsiades, vt Sophisticã se doceat: promittit omnem diligentiam cum laborum & plagarum tolerantia coniunctam: dummodò rabula fiat: & à debitis liberetur. Annuit Socrates, & homini suam operã promittit: exploratis tamen prius ingenij viribus, facultate Memoriæ & dono facundiæ. Postea introductũ in scamno collocat, & quæ facere eum velit, paucis admonet. Illis è proscenio digressis, Nubium chorus de Aristophanicis Comœdijs & de hac cumprimis, ad spectatores verba facit: Poetam laudat: alios Comicos reprehendit. Hinc orationem ad Deos conuertit: & Iouem, Neptunũ, Solemque inuocat. Mox iterum ad spectatores conuersus, Athenienses accusat: quòd Nubibus sacra nõ faciant, & ingrati sint pro Cleone, à se tempestatibus interemto. Hinc Apollinem, Dianam, Mineruam & Bacchum Chorus adorat. Postremò rursus quædam in ciuibus vituperat. Redit interim in scenam cum Strepsiade Socrates, & de Hominis hebeti ingenio conqueritur: simul varia ex ipso interrogat. At ille rogatus de cepis, semper respondet

de allijs: ac nihil pentè in ore habet, quàm λόγον ἥττονα καὶ κρείττονα: hoc est, quemadmodum causa inferior, dicendo fieri possit superior: sicut hæc nomina interpretatur Cicero in Bruto. Socrates hominem agresti ingenio præditum, monet, artem Grammaticam primò illi discendam, vt possit masculinum discernere à fœminino. Ibi iocosa & lepida, de Nominum quorundam generibus oboritur disputatio, sed inutilis & ociosa. Tandem scamno insidere & secum meditari iubetur rusticus. Sed vexatus à Cimicibus, Socratem rogat, vt celeriter rem expediat, cuius ipse gratia aduenerat. Ille mollitiem hominis inculat, & animum nunc huc, nunc illuc diuidere, adeoq; in omnes partes rapere iubet, vt inde viam inueniat, qua suos debitores defraudet. Quare operto capite, rusticus senex, mirabiles technas excogitat, quibus fœneratores possit in fraudem inducere. Sed cùm ætatis vitio nimium esset obliuiosus, nec firmiter præcepta Socratis retinere posset: suadente Nubium choro, filium accersitum abit, vt ipse Sophisticam in schola Socratis addiscat. Ægrè hunc illè pertractum, & precibus minisque adactum, vix tandem adducit: fortè iurantem per Iouem, castigat: narrat Socratis subtilitates, & vitam sordidam: ad extremũ Socrati eundem cõmendat, & bona spe vtrinq; accepta, recedit. Tum duo viri accedunt, vnà cum Nubium choro: alter Dicæus, id est, iustus: alter Adicus, id est, iniustus, qui mutuis conuitijs & calumnijs dignè & indignè se persequũtur. Choro litem & altercationem sedante, & ferente leges disputationis, ambo iuuenem aggrediuntur, non aliter atque Herculem illum Prodicium, Virtus & Voluptas. Prior sententiam dicit Iustus, & mores antiquitatis bonos ac frugales

gales commendat: simul Phidippidem exhortatur, vt relicto Adico & Nubibus, se consequatur. Huic magnis clamoribus se opponit Adicus, & vitæ voluptariæ commodis monstratis, Temperantiæ verò & aliarum virtutum incõmodis, Iuueni persuadet, vt suæ insistat viæ: simulq; pluribus cõuitijs Dicæum è schola profligat. Strepsiadæ oranti & instanti, denuò Socrates fidem & diligentiam, optatumq; studiorum euentum pollicetur. Chorus verò spectatorum æquanimitatem expetit, pro qua fæcundas illi pluuias pollicetur. Vexatus interim summa creditorum, in quos inciderat, importunitate & minis, Strepsiades: redit ad Socratem, sperans filium suum aliquid in arte Sophistica iam profeciſſe. Idque vbi cognouit, vehementer lætatur, & filium iam doctiorem salutat, ipsumq; præstigiarum suarum specimen aliquod exhibentem, summoperè admiratur. Adueniunt ibi duo creditores, fœnus ab illo postulaturi, Pasias & Amynias, vterque cum teste. Sed vtrunque eludit Strepsiades: alterum, quòd artem Grammaticam non didiciſſet, nec Masculinum à Fœminino posset discernere: eaque de causa nihil ei deberi affirmat. Alterum verò, quòd, cùm meteororum sit ignarus, nihil ipse debeat pro mutuo exigere. Sic vtrunque à sua domo remouet. Ipse cum filio instituit conuiuium. Interim Chorus malum, quod statim euenit, Strepsiadæ prædicit: quòd, cùm veterator sit, etiam dignum suis traudibus accepturus sit stipendium. Subitus ergo tumultus oritur, in quo verberatus à filio Philippide pater, iniuriam queritur spectatoribus. Sed filius, Sophisticam edoctus, iuſſè à se verberatum esse patrem ostendit, propterea, quòd ipse in conuiuio Simonidem & Æschylum laudaſſet:

dasset, Euripidem verò reprehendisset. Patre paterna objiciente beneficia filio, & ingratitudinem illam exprobrante, Phidippides copiosis verborum præstigijs probare conatur, contra legis edictum parentes iustè à filijs verberari, & insuper matri quoque verbera minatur. Quibus rebus commotus atque irritatus Strepsiades, damnatis Nubibus, & Socratis Sophistinatis, seruum suum adhortatur, vt arrepto ligone scholam Socratis diruat: simul ipse etiam accensis facibus eandem incendit, ac diripit.

ARGV-

ARGVMENTVM ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

N *actus magistrum Socratem cum Nubibus*
V *anam Sophisticam aggreditur vir senex,*
B *attologiis sua soluturus debita.*
E *xin, vbi nil proficit, adducit filium.*
I *s iam Sophista factus, edit specimina:*
S *ed, verberatus ab hoc, pater euertit scholam.*

PERSONAE DRAMATIS.

Strepsiades. Senex rusticus.
Phidippides. Adolescens.
Famulus Strepsiadis.
Discipulus Socratis.
Socrates.
Chorus Nubium.

Iustus, Iniustus } Sermo.

Pasias, Amynias } Danistæ

Testis.
Chærepho.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΝΕΦΕΛΑΙ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

Τείμετροι Ιαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΘΕΡΑΠΩΝ.

ΟΥ, ΙΟΥ.
Ὢ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, ὅσον
Ἄφατον; οὐδέποθ' ἡμέρα γένοιτ' ἄν; καὶ μὴν πάλαι γ' ἀλεκτρυόνων ἤκουσ' ἐγώ.
Οἱ δ' οἰκέται ῥέγκουσιν· ἀλλ' οὐκ αὖθ' ὡς τότε.
Ἀπόλοιο δῆτ' ὦ πόλεμε πολλῶν οὕνεκα·
Ὅτ' οὐδὲ κολάσ' ἔξεστί μοι τοὺς οἰκέτας,
Ἀλλ' οὐδ' ὁ χρηστὸς οὑστὶ νεανίας,
Ἐγείρεταί τ' νυκτὸς, ἀλλὰ κοὐδέτε
Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος.
Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ῥέγκωμεν ἐγκεκαλυμμένοι.
Ἀλλ' οὐ δύναμαι δείλαιος εὕδειν, δακνόμενος
Ὑπὸ τ' ἀλαπάνης, καὶ τῆς φάτνης, καὶ τῶν χρεῶν,
Διὰ τὸν ἵππον· ὁ δὲ κόμην ἔχων

Ἰππο-

ARISTOPHANIS NVBES.

ACTVS PRIMI SCENA prima.

Trimetri Iambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, PVER.

Heu, heu:
Proh Iuppiter Rex, quàm infinitum
hoc noctis est?
Nunquam ne lucescet hodie? atqui
dudum ego (*seruuli.*
Galli audiui cantũ: & adhuc stertunt
Sed non licebat antehac ita stertere.
Malè pereas ô Bellum, tum propter alia
Multa mala: tum quòd mihi pulsare seruulos
Per te non licet. At enim neq; bonus hic meus
Adolescens hac nocte è somno expergiscitur:
Sed pedit, inuolutus quinque stragulis.
Agè, si placet, in lecto pergamus stertere.
At non queo miser ego somnum capere oculis:
Ita me impensæ, & præsepe, & debita lancinant,
Hunc propter filium. Sed ille conam interim

Alit.

Ἰω πάζελά πε, χ' ξωωφελκεύεται,
Ὀνφροπολεῖθ' ἵππους: ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι,
Ὁρῶν ἄγγος αὐτῷ σελήνῳ εἰκάδας.
Οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσιν. ἄπιε παῖ λύχνον,
Κἀκφερε τὸ γραμματεῖον, ἵν' ἀναγνῶ λαβὼν,
Ὅπόσοις ὀφείλω, χ' λογίσωμαι τοὺς τόκους.
Φέρ' ἴδω τί ὀφείλω: δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ,
Τῷ, δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ! τί ἐχρησάμην;
Ὅτ' ἐφριάμην τὸν κοσπατίαν. οἴμοι τάλας.
Εἶθ' ἐξεκόπην ὀφθαλμὸν λίθῳ.
Φ. Φίλων ἀδικεῖς, ἔλαυνε τὸν αὐτοῦ δρόμον.
Σ. Τοῦτ' ὀξὺ τοῦτο τὸ κακόν, ὅ μ' ἀπολώλεκεν.
Ὀνφροπολεῖ γὰρ κ' καθεύδων ἱππικόν.
Φ. Πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πολεμιστήρια;
Σ. Ἐμὲ μὲν οὐ πολλοὺς τὸν πατέρ' ἐλαύνειν δρόμους.
Ἆρ' πὶ ξένου ἔβα με μετὰ τὸν Πασίαν;
Τρεῖς μνᾶς διφρίσκου, κ' τροχοῖν Ἀμυνίᾳ.
Φ. Ἄπαγε τὸν ἵππον ἐξαλίσας οἴκαδε.
Σ. Ἀλλ' ὦ μελ' ἐξήλικας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν,
Ὅτε κ' δίκας ὤφλικα, χ' ἕτεροι τόκῳ
Ἐνεχυράσαθ' αἱ φασιν. Φ. ἑτεὸν ὦ πάτερ
Τί δυσκολαίνεις, κ' τρέφει τὼ νύχθ' ὅλω;
Σ. Δάκνει με δημαρχός τις ἐκ τῶν τραυμάτων.
Φ. Ἔασον, ὦ δαιμόνιε, καὶ ἀδαρθεῖν τί με.
Σ. Σὺ δ' οὐ καθεύδεις, τὰ δὲ τρέα ταῦτ' ἰοῖ ὅπη
Εἰς τὼ κεφαλὼ ἅπαντα τ' σὴν τρέφειαι.

Εἶθ'

Clit, equitat, aurigatur, atque insuper equos
In somno somniat: dum ego pereo miser.
Nam video Lunam iam adducere vigesimas,
Et vsuras procedere. Puer, heus, cape
Lucernam, & profer huc tabulas, vt mox sciam,
Quibus, & quot debeam, & vsuras vt supputem.
Sinè videam, quid debeam. Duodecim
Minas Pasiæ: hui, duodecim Minas Pasiæ!
At in quem vsum? cùm coppatiam emerem: hei mihi?
Vtinam prius esset à me huic exculptus oculus.
PHI. *Philon, iniquè agis: mane in tua Orbita.*
ST. *Hoc illud est malum, quod me malè perdidit.*
Nam dormiens etiam rem equestrem animo agitat.
PH. *Quot cursibus peragitur decursorium?*
ST. *Me tu quidem multis exagitas cursibus patrem.*
Sed, quodnam debitum restat post Pasiam?
Minæ tres prosella curuli, & prorotis,
Amyniæ. PH. *Equum prouoluito, ac domum reduc.*
ST. *At tu prouoluisti me, bone vir, è meis*
Bonis: quando etiam multas pendere debui:
Et alij pro vsura minitantur pignora
Sese capturos. PH. *Quid tu adeo morosus es*
Pater, & tota nocte teipsum torques miser?
ST. *Mordet me prætor quidam, & è lecto fugat.*
PH. *Sinas me, miser homo, dormire aliquantulum.*
ST. *Age dormias: at scito, quòd isthæc debita*
Omnia redundabunt dein in caput tuum.

Vtinam

Εἰθ' ὤφελ' ἡ τοξιμήτηρι' ἀπολέσθαι κακῶς,
Ἥτις μεγῆμ' ἐπῄρετ' ὠὴν μητέρα:
Ἐμοὶ γὰρ ἰδίου ἄγροικος ἦθος βίου,
Εὐρωπιῶν, ἀκόρητος, εἰκῇ χείμωνος;
Βρύων μελίπαμις, χὐ τοξότοις, καὶ τεμφύλοισι
Ἐπῇτ' ἔγημα Μεγακλέους, τὸν Μεγακλέους
Ἀδελφιδοῦν, ἄγροικον ὄντ' ἐξ ἄστεος,
Σεμνεῖν, τρυφᾶν, ἐσκεκοισυρωμένων.
Ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συσκατεκλινόμην, ἐγὼ
Ὀζων τρυγός, βασιᾶς, ἐρίων, τοξιδίων,
Ἡδ' αὖ μύρου, κρόκου, καταγλωττισμάτων,
Δαπάνης, λαφυσμοῦ, κωλικάδος, γενετυλλίδος.
Οὐ μεῖον ἐρῶ γ', ὡς ἀρχαῖος ἦν, ἀλλ' ἐπαθα.
Ἐγὼ δ' αὖ αὐτῇ θοιμάτιον δαπανηρὸν ἐκνεόδι,
Πρόβατον, ἔφασκον· ὦ γύναι λίαν ἀπαθές.
Θε. Ἔλαον ἡμῖν ὄνος ἔνεστ' ἐν τῷ λύχνῳ.
Σξ. Οἴμοι, τί γάρ μοι τὸ πότον ἦπες λύχνον;
Δεῦρ' ἔλθ', ἵνα κλάμῃς. Θε. Τί δὴ κλαύσομαι;
Σξ. Ὅπτων παχέων ἐνεπίπτεις θρυαλλίδων.
Μετὰ ταῦθ' ὅπως νῶν ἐγένεθ' ὑὸς ὕστοι,
Ἐμοί τε δὴ καὶ τῇ γυναικὶ τῇ γαθῇ:
Περὶ τοῦτ' ὀμωδὴ ταῦτ' ἐλοιδορούμεθα.
Ἦ μὴν γάρ ἴσον τοξετίθει τοξὸς τένοντα,
Ξαίδιππον, ἢ Χάειππον, ἢ Καλλιππίδην.
Ἐγὼ δὲ τὸν πάππον τὸν ἐμὸν Φιδωνίδην.
Τέως μὲν οὖν ἐκφινόμεθ': εἶτα τῷ χρόνῳ

Vtinam malè pereat istbæc Pronuba pessima,
Quæ me impulit, vt matrem olim duxerim tuam.
Nam ruri agebam vitam prius suauissimam,
Squalentem, incomtam, humi proiectam temerè, apum
Refertam copia, & fracibus, & pecudibus.
Postea vxorem duxi hanc Megaclis, ex anu
Sorore neptem rusticus ego ex vrbe scilicet:
Magnificam, sumtuosam, delicatulam.
Vbi hanc duxissem, vno accumbebam lectulo,
Ego quidem olens fecem, ficum, lanas, opes:
Illa autem vnguentum, crocum, obscæna basia,
Et sumtum, & crapulam, & Venerem, & genium suum.
Non iam dicam, quod ociosa ipsa fuerit:
Quippe in texendo erat operæ suæ prodiga.
At ego illi palliolum hoc, prætextus nomine,
Commonstrans, dicebam, tu nimium texis hîc.
FA. *Here, oleum nobis in lucerna deficit.*
ST. *Ehem, cur tu igitur tam bibulũ indideras lychnũ?*
Age, accede huc, vt eiules. FA. *cur eiulem?*
ST. *Quia crassius oleo immisisti ellychnium.*
Postea vbi mihiq́, & vxori meæ bonæ
Hic natus est filius: altercati sumus
Primò omnium de imponendo illi nomine:
Mater quidem ab equo nomen indebat, vocans
Xanthippum, vel Charippum, vel Callippidem:
Ego verò ab auo dicebam ipsum Phidonidem.
Diu cùm dissensissemus: tandem temporis

Κοινῇ ξυνέβημεν, καθέμεθα Φειδιππίδου.
Τοῦτον τὸν υἱὸν λαμβάνουσ' ἐκορίζετο:
"Ὅταν σὺ μέγας ὢν, ἅρμ' ἐλαύνῃς εἰς πόλιν,
"Ὡς ὁ Μεγακλέης, ξύστιν ἔχων. ἐγὼ δ' ἔφην,
"Ὅταν μὲν οὖν τὰς αἶγας ἐκ τοῦ φελλέως:
"Ὡς ὁ πατήρ σου διφθέραν ἐνημμένος.
Ἀλλ' οὐκ ἐπείθετο τοῖς ἐμοῖς οὐδὲν λόγοις,
Ἀλλ' ἱππικόν μου κατέχεε τῶν ῥημάτων.
Νῦν οὖν ὅλην τὴν νύκτα φροντίζων ὁδῷ,
Μίαν εὗρον ἁρπαλέαν δαιμονίως σοφήν,
"Ην ἢν αὐτὰ πείσω τοῦτονί, σωθήσομαι.
Ἀλλ' ἐξεγείρας πρῶτον αὐτὸν βούλομαι.
Πῶς δῆτ' ἂν ἥδιστ' αὐτὸν ἐπεγείραιμι; πῶς;
Φιλιππίδη, Φιλιππίδιον. Φι. τί ὦ πάτερ;
Σπ. Κύσόν με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.
Φει. Ἰδού, τί ὄφελον; Σω. εἰπέ μοι, φιλεῖς ἐμέ;
Φι. Νὴ τὸν Ποσιδῶ τουτονὶ τὸν ἵππιον.
Σω. Μή μοι γε τοῦτον μηδαμῶς τὸν ἵππιον.
Οὗτος γὰρ ὁ θεὸς αἴτιός μοι τῶν κακῶν.
Ἀλλ' εἰσόρα κἀμὲ καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς.
Ὦ παῖ, πιθοῦ. Φι. τί οὖν πιθωμαί σοι;
Σω. Ἐκτρέψον ὡς τάχιστα τοὺς σαυτοῦ τρόπους;
Καὶ μανθάνειν ἐλθών, ἃ ἂν ἐγὼ παραινέσω.
Φι. Λέγε δή, τί κελεύεις; Σω. καὶ τί, πείσει; Φει. πεί-
σομαι.

Νὴ τὸν

Progreſſu inter nos conuenimus, & filio
Nomen dantes, vocauimus Phidippidem.
Atque hunc, manu prehendens mater, filium,
Occœpit abblandiri ei, quando, inquiens,
Tu grandiuſculus fueris, age currum agas
Ad vrbem, veſte ſuccinctus curuli, vti
Megacles. at ego contrà illi dicebam, vbi
Grandior eris capellas agito è Phelleo,
Pelliceam amictus penulam, vt & pater tuus.
Sed ipſe monitis nihil obtemperat meis:
Et morbum equeſtrem offundit meis pecuniis.
Itaq; nunc totam hanc noctem cogito de via:
Vnamq; reperi commodiſſimam omnium,
Supra modum: quam ſi huic perſuaſero, illico
Saluus ſim: ſed prius excitare ipſum volo.
At quomodo illum quàm leniſſimè excitem?
Phidippide, Phidippidule. PH. quid eſt? pater.
ST. *Exoſculare me, & tuam cedò dexteram,*
PH. *Eho, quid eſt? ST. dic mihi, mi fili, vtrum me ames?*
PH. *Ita per Neptunũ equeſtrẽ. ST. ne hunc, ne nomines,*
Deum equeſtrem. Nam hic malorum fons eſt omnium:
Sed, ſi me amas, mi fili: age mihi
Obtempera. PH. quid ergò obtemperem tibi?
ST. *Mores tuos immuta quàm celerrimè:*
Et ego, quæ te iuſſero, in his morem geras mihi:
PH. *Quid ergò iubes, cedò? ST. an morem geres? PH. ge-*
ram,

Νὴ τὸν Διόνυσον. Σξ. δεῦρό νυν γ' ἀπόβλεπε.
Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τὸ φρεωρύχιον;
Φι. Ὁρῶ, ποῦ τοῦτ' ἐστὶν ἑτέρου, ὦ πάτερ.
Σξ. Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ φροντιστήριον.
Ἔνταυθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες, οἳ τὸν οὐρανὸν
Λέγοντες ἀναπείθουσιν, ὡς ἔστι πνιγεύς;
Κἄστ' ἀμφὶ ἡμᾶς οὗτος, ἡμεῖς δ' ἀίθρεγκες.
Οὗτοι διδάσκουσ', ἀργύριον λύπης διδούς,
Λέγοντα νικᾶν καὶ δίκαια κἄδικα.
Φι. Εἰσὶ δὲ τίνες; Σξ. Οὐκ οἶδ' ἀκριβῶς τοὔνομα.
Μεριμνοφροντισταί, καλοί τε κἀγαθοί.
Φι. Αἰβοῖ; πονηροί γ', οἶδα: τοὺς ἀλαζόνας,
Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις:
Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης, καὶ Χαιρεφῶν.
Σξ. Ἠῆ, σιώπα: μηδὲν εἴπῃς νήπιον:
Ἀλλ' εἴπε κἀμοὶ τῶν παχέων ἀλφίτων,
Τούτων γενοῦ μοι, σχασάμενος τὴν ἱππικήν.
Φι. Οὐκ αἲ, μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δοίης γέ μοι
Τοὺς φασιανούς, οὓς πρέφει Λεωγόρας.
Στρ. Ἰθ' ἀντιβολῶ σ', ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων ἐμοί,
Ἐλθὼν διδάσκου. Φι. καὶ τί σοι μαθήσομαι;
Σξ. Εἶναι παρ' αὐτοῖς φασιν ἄμφω τὼ λόγω,
Τὸν κρείττον', ὅς τίς ἐστι, καὶ τὸν ἥττονα:
Τούτοιν τὸ ἕτερον τοῖν λόγοιν, τὸν ἥττονα,
Νικᾶν λέγοντα φασὶ τἀδικώτατα.
Ἢν οὖν μάθῃς μοι τὸν ἄδικον τοῦτον λόγον,

Per Bacchum. ST. age nunc, accede huc fili, & prospice:
Viden' ostiolum illud, & hanc ædiculam proximam?
PH. Video: sed quidnam est, mi pater, isthoc ædium?
ST. Est animarum sapientum conciliabulum:
In quo viri habitant, qui de Cœlo disputant,
Et hominibus persuadent, quòd furnus siet,
Nosq; ambiat: & quòd nos carbones simus. Hi
Docent, si modò quis argentum illis det, hominem
Orantem causas, æquum & iniquum vincere.
PH. Quinam illi? ST. nomen haud noui exactè: bonis
Et qui ærumnis conflictantur quàm plurimis.
PH. Au, au: miseri isti, scio, quos dicas, pallidi,
Discalceati, iactabundi Philosophi:
Quorum genius est Socrates & Chærepho.
ST. St, st. tace: ne stolidum quiddam effutias:
Sed si patris tu rebus consultum cupis:
Age, sito mihi vnus ex istorum hominum grege:
Et equestrem omitte rem. PH. non sanè, mi pater,
Per Liberum: etiamsi Phasianos mihi dares,
Quos educat in viuarijs Leogoras.
ST. Obsecro te, mi fili, hominum mihi charissime:
Veni, & doceri te sine. PH. quid docear, pater?
ST. Aiunt penes illos esse sermonum duo
Genera: vnum superius, & inferius alterum.
Et ex his alterum sermonem, qui siet
Inferior, vincere perorando iniquissima:
Quod si ergò iniustum hunc sermonem addiscas mihi,

Ἀ νιῶ ὀφείλω χἀφ' σε τύπτων τῶν χρεῶν,
Οὐκ αἰ ἀποδοίμω ὐδ' αἰ ὀβολὸν ὐδενί.
Φ. Οὐκ αἰ πιθοίμιν: οὐ γὰρ αἰ τλαίην ἰδεῖν
Τοὺς ἱππέας, τὸ χρῶμα χἀμεκκναμισμένω.
Σ. Οὐκ ἄρα, μὰ τὸ δήμι' ἔγ', ἐμοῦ γ' ἕνεκ',
Οὔτ' αὐτὸς, οὔθ' ὁ ζύγιος, οὔθ' ὁ Χαιρέφας.
Ἀλλ' ἔξελῶ σ' ἐς χορεύτας ἐκ τοῦ οἰκίας.
Φ. Ἀλλ' ὑποδύομαί μ' ὁ θεῖος Μεγακλέης
Ἄνιππον: ἀλλ' εἴσειμι: σοῦ δ' οὐ φροντίω.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Τετράμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγώ μοὔτοι πεσών γε κείσομαι.
Ἀλλ' εὐξάμενος τοῖσι θεοῖς, διδάξομαι:
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.
Πῶς οὖν γέρων ὢν, καὶ πεπληγώς, καὶ βραδὺς,
Λόγων ἀκριβῶν σκινδαλμοὺς μαθήσομαι;
Ἰτητέον, τί ταῦτ' ἔχων τραγῳδοῦμαι;
Ἀλλ' ἐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ παιδίον.
Μα. Βαλλ' ἐς χορεύτας, τίς ἔθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;
Σ. Φειδωνίδου υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.
Μα. Ἀμαθὴς γε νὴ Δί', ὅστις ὑτωσὶ σφόδρα
Ἀποδεδημεύκως τὴν θύραν λελάκτικας,
Καὶ φροντίδ' ἐξήμβλωκας ἐξευρημένην.

Σ. Συ-

Quæcunque tua causa conflaui debita,
Horum ne obolum quidem cuiquam ego persoluero.
PH. *Non sanè obtemperauero: neque enim equites*
Possim aspicere, ipse colore pallidus, & macer.
ST. *Ergo neq; de meo pòst comedes, eccerè,*
Neque tu, neque iugalis, neque Samphoras tuus.
Sed è domo ad coruos te nunc statim exigam.
PH. *At sine equo non patietur me Megacles, meus*
Auunculus: eo intrò: posthac te negligam.

ACTVS I. SCENA II.

Senarij Iambici.

STREPSIADES, DISCIPVLVS SEV PVER SOCRATIS.

EGo verò, etsi cecidi, non iacebo tamen:
Sed inuocatis Dijs, in ludum ipsemet
Me conferam, & hanc artem doceri me sinam.
At cùm sim obliuiosus, & tardus senex:
Quomodo subtiliores discam literas?
Eundum est. nam quid hac re sollicitor miser?
Cur cesso pulsare ostium? Puer heus, puer.
DI. *Abi in malam rem: quisnam pepulit has fores?*
ST. *Phidonis gnatus Strepsiades Cicynnius.*
DI. *Ineptis per Iouem: qui tàm grauiter fores*
Calcibus impetijsti, nihil considerans.
Nam cogitationem quandam animo meo
Conceptam, abortire assultu facis tuo.

Σξ. Σύγγνωθί μοι: πηλὸν γὰρ οἰκῶ τῶν ἀγρῶν·
Ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τοὔξημβλωμένον.
Μα. Ἀλλ' οὐθέμις πλὴν τοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.
Σξ. Λέγε νυν· ἐμοὶ θαῤῥῶν· ἐγὼ γὰρ οὐτοσὶ,
Ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.
Μα. Λέξω· νομίζω δέ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.
Ἀνήρετ' αὖτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης,
Ψύλλαν ὁπόσους ἅλλοιτο τὼς αὐτῆς πόδας:
Δακοῦσα γὰρ ὁ Χαιρεφῶντος τὸν ὀφρυν,
Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὸν Σωκράτους ἀφήλατο:
Σξ. Πῶς δῆτα δῆτ' ἐμέρησε; Μα. δεξιῶλαβὼν
Κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβὼν,
Ἐνέβαψεν εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τὼ πόδε.
Κἄπαψυγείσῃ ἀφελέφυζαν ἀφοσιᾷ:
Ταύτας ὑπολύσας, ἀνεμέξει τὸ χωρίον.
Σπ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ δ' ἀπόπληθ' ὑπὸ τῶν φρενῶν.
Μα. Τί δῆτ' ἂν, ἕτερον εἰ πύθοιο Σωκράτους
Φρόντισμα; Σξ. ποῖον, ἀμπολῶ κατὰ πέμοι.
Μα. Ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
Ὁπόσα τὴν γνώμην ἔχοι: τὰς ἐμπίδας
Κατὰ τὸ στόμ' ἄδηλον, ἢ κατὰ τὸν πρωκτόν.
Σξ. Τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;
Μα. Ἔφασκεν, εἶναι τοὐμπρόσθεν τῆς ἐμπίδος
Σπονὸν: μαλέπιδι δ' ὄντος αὐτῷ, τὴν πρωκτὸν
Βίᾳ βαδίζειν εὐθὺ τοὐρροπυγίου.
Ἔπειτα κοίλοις πρὸς τὸν ὑφ' ἡλίῳ πρόσκειμένοις,

Τὸν

ST. Ignoſce mihi: nam procul huc aduenio ex agro.
Sed age, tu dic mihi, quid illud ſit rei,
Quod feci abortire nimio aſſultu meo?
DI. Non licet hoc, niſi ſolis diſcipulis proloqui.
ST. Loquere audacter: nam & ego in hunc literarium
Aduenio ludum, diſcipulus vt iam ſiem.
DI. Dicam ſed oportet habere hæc pro myſteriis.
Modò Chærophontem interrogabat Socrates,
Quot aliquis pulex ſaltaret pedes ſuos.
Nam fortè Chærephontis admomorderat
Supercilium, atque inde inſiluerat in caput
Socratis. ST. & quomodo iſthuc menſus eſt ſenex?
DI. Dexterrimè: nam ceram liquefecit, & ei
Duos immerſit capti pulicis pedes:
Refrigerato calceamenta annata ſunt:
Quibus detractis ſpacium rei dimenſus eſt.
ST. Proh Iuppiter, quæ hæc animorum eſt ſubtilitas?
DI Quid verò, ſi alterum Socratis hîc audias
Commentum? ST. quodnam illud? dic obſecrò mihi.
DI. Interrogabat ipſum Chærepho iſte Sphettius,
Vtrum ſtatueret culices ore ſonum edere,
An podice. ST. & quid ille reſpondit homini,
De culice? DI. aiebat inteſtinum eſſe culicis
Anguſtum, quod cùm ſit prætenue, ſpiritum
Quodam impetu rectà perrumpere podicem.
Inde adiacere inteſtino quiddam cauum,

Τὸν φρωκτὸν ἠχεῖν, ὑπὸ βίας τῷ πνεύματι.
Σβ. Σάλπιγξ ὁ φρωκτός ἐστιν ἄρα τῶν ἐμπίδων.
Ὦ πρισμακάμπτου τοῦ διεντρεύματος.
Ἡ ῥᾳδίως φεύγων αἰὲν ἀποφύγοι δίκην,
Ὅστις δέοιδε τοιοῦτον τὸν ἐμπίδα.
Μα. Πρώην δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφηρέθη,
Ὑπ' ἀσπαλαβώτου. Σβ. πάνυ τρόπον τινὰ τοῦτό μοι.
Μα. Ζητοῦντι αὐτῷ δ' σελήνης τὰς ὁδούς,
Καὶ τὰς τροφάς, εἶτ' ἄνω κεχυνότι,
Ἀπὸ δροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.
Σβ. Ἡδὺν γαλεώτην καταχέσαιτο Σωκράτης.
Μα. Ἐλθὲς δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον ὁκτὼ δεῦρο παρά.
Σβ. Εἶεν· πόσους δὲ τοὺς πάντας ἐπαλαμήσατο;
Μα. Κατὰ δ' βαπέζης καταπάσας λεπτὸν τέφραν,
Κάμψας ὀβελίσκον· εἶτα διαβήτῳ λαβών,
Ἐκ τῆς παλαίστρας θοιμάτιον ὑφείλετο.
Σβ. Τί δῆτ' ἐκεῖνον τὸν θαλῆν θαυμάζομεν;
Ἄνοιγ' ἄνοιγ' αὐσας τὸ φροντιστήριον·
Καὶ δεῖξον ὡς τάχιστά μοι τὸν Σωκράτη.
Μαθητιῶ γὰρ· ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.
Ὦ Ἡράκλεις, ταυτὶ ποδαπὰ τἀθήνεια;
Μα. Τί ἐθαύμασας· τῷ σοι δοκοῦσιν ἐοικέναι;
Σβ. Τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς·
Ἀπαρτί ποτ' ἐς τὴν γῆν βλέπουσιν ὑτοί;
Μα. Ζητοῦσιν ὅτοι τὰ καλὰ γῆς. Σβ. βολβοὺς ἄρα
Ζητοῦσι; μὴ νυῦν τοῦτό γε φροντίζετε.
Ἐγὼ γὰρ οἶδ' ἵν' εἰσὶ μεγάλοι κἀγκαλοί·

Τί γὰρ

Et vi flatus actum sonare podicem.
ST. Ergò, quantum intelligo, culicum podex, tuba est?
Beatum, qui illud intestinum repperit.
Næ facile iudicium effugiat aliquis reus:
Quisquis culicis intestinum dignouerit.
DI. Pridem etiam alio commento spoliatus fuit
A fele. ST. quo pacto, dic mihi? DI. cùm inquireret
Lunæ vias & ambitus: & intuens
Cœlum ore hiaret: fortè è tecto desuper
Felis cacauit nocturnus. ST. gaudeo equidem,
Quòd felis per cacauit istum Socratem.
DI. Heri nobis nihil cœnæ fuit sub vesperam.
ST. Esto, sed quidnam iste ad farinas repperit?
DI. Inmensa sparsit exilem cinerem: & veru
Incuruato, mox apprehendit circinum,
Et pallium è palæstra furtim sustulit.
ST. Quid ergo Thaletem illum miremur amplius?
Aperi, aperi ludum hunc mihi literarium:
Et Socratem mihi monstra quàm citissimè:
Nam discere gestio. Quin aperis ostium?
Proh Hercules, cuiusmodi hæ sunt bestiæ?
DI. Quid mirare? cui similes esse videntur hi?
ST. Lacedæmonijs similes, captiuis è Pylo.
Sed terram cur ita intuentur cernui?
DI. Hi quæritant ea, quæ sunt terræ? ST. quæritant
Igitur bulbos. At pueri, huius rei ne satagite:
Ego enim noui melius, vbi sint magni & boni:

Τί γὰρ οἴδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες;
Μα. Οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τ' Ταρτάρου.
Σξ. Τί δῆθ' ὁ φρωκτὸς εἰς τὸν ὄρφνον βλέπει;
Μα. Αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται.
Ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ κεἰνῷ ἡμῖν ὀπτύχῃ.
Σξ. Μή πω γε, μή πω', ἀλλ' ὀπιμφναίτων, ἵνα
Αὐτοῖσι κοινώσω τί φράγμα τὸν ἐμόν.
Μα. Ἀλλ' οὐχ οἷόντ' αὐτοῖσι φῶς τ' ἀέρα
Ἔξω μ' ἀπρίβειν πολὺ ἄγαν' ὀξὺ χρόνον.
Σξ. Πρὸς τῶν θεῶν τί γὰρ τάδ' ὀξύν, εἰπέ μοι;
Μα. Ἀστρονομία μὲ αὐτηί. Σξ. τυπὶ δὲ τί;
Μα. Γεωμετρία. Σξ. τοῦτ' οὖν τί ὄξι χρήσιμον;
Μα. Γῆ ἀναμεδεῖαι. Σξ. πότερα τ' κληρουχικόν;
Μα. Οὔκ, ἀλλὰ τὸν σύμπαντα. Σξ. ἀστεῖον λέγεις:
Τὸ γὰρ σόφισμα δημοτικὸν καὶ χρήσιμον.
Μα. Αὕτη δέ σοι γῆς περίοδος πᾶσης: ὁρᾷς;
Αἵδε μὲν Ἀθῆναι. Σξ. π' σὺ λέγεις; οὐ πείθομαι.
Ἐπεὶ δικαστὰς οὐχ ὁρῶ καθημένους.
Μα. Ὡς τοῦτ' ἀληθῶς Ἀπικὸν τὸ χωρίον.
Σξ. Καὶ πῦ Κικυννεῖς εἰσιν οἱ μοι δημόται;
Μα. Ἐνταῦθ' ἔνεισιν: ἡ δέ γ' Εὔβοι', ὡς ὁρᾷς,
Ἥδ' ὡσπερεί τις μακρὰ πόρρω πάνυ.
Σξ. Οἶδ': ὑπὸ γὰρ ἡμῶν παρετάθη, κἀ Περικλέους.
Ἀλλ' ἡ Λακεδαίμων πῦ 'στιν. Μα. ὅπου 'στιν, αὐτηί.
Σξ. Ὡς ἐγγὺς ἡμῶν: τοῦτο πάνυ φροντίζετε,
Ταύτην ἀφ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν πόρρω πάνυ.
Μα. Ἀλλ' οὐχ οἵα τε νὴ Δί'. Σξ. οἰμώξεσθ' ἄρα.

Sed hi quid agunt obstipo proni vertice?
Di. Erebum isti inquirunt, & quæ subsunt Tartaro.
St. At podex illorum cur ita sursum aspicit?
Di. Addiscit vltrò contemplari sydera.
Sed ingredimini, ne is fortè in nos incidat.
St. Minimè, minimè inquam: sed maneant hîc, vt meum
Cum ipsis communicem quoddam negocium.
Di. At ipsis intolerabile prorsus est diu
Morari in aëre. St. per Deum te quæso, dic
Mihi, quid hæc sint? Di. Astronomia hæc est. St. sed
quid hoc?
Di. Geometria. St. sed quam ad rem fiet hoc vtile?
Di. Ad metiendum terram. St. eam nè, quæ datur
Sortitò? Di. non, sed ad vniuersam. St. lepidè ais.
Nam hoc commentum populare est, & perquàm vtile.
Di. Hîc vniuersæ terræ est ambitus: viden'?
Hæ sunt Athenæ. St. quid ais? non credo: quia
Hîc nusquam video considentes iudices.
Di. Atqui verissimum hoc est Atticum solum.
St. Et vbi sunt populares mei Cicynnij?
Di. Hîc insunt. Hæc Eubœa est, vt tumet vides:
Ea admodum est distracta in longitudinem.
St. Scio, nam à Pericle & nobis distracta est malè.
Sed vbinam Lacedæmon sita' est? Di. isthîc sita' est.
St. Vt prope nos adiacet: at vos huc incumbite,
Vt illam à nobis ducatis longissimè.
Di. Sed, per Ionem, fieri nequit. St. ergò flebitis.

Φέρε: πῶς γὰρ οὗτος ὑπὸ σοῦ χρεμάθρας αἴρηται;
Μα. Αὐτός. Σξ. πῶς αὐτός; Μα. Σωκράτης. Σξ. Σὺ χρᾶτες;
Ἴθ' ὅτι ταχὺ καταβόησον αὐτὸν μοι μέγα.
Μα. Αὐτός ἰὼ σοφῶν σοφῶν κάλεσον. ὦ γεραὸ μοι σχολή.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Ω Σώκρατες,
ΩΩ Σωκρατίδιον. Σω. τί μεγαλῆς ὦ φήμερε;
Σξ. Πρῶτον μέν, ὅ, τι δρᾷς, ἀντιβολῶ κάτφησέ μοι.
Σω. Ἀεροβατῶ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.
Σξ. Ἔπειτ' ἀπὸ ταρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς,
Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἰσφ. Σω. ὦ γὰρ αὔποτε
Ἐξεῦρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα φροντίσματα,
Εἰ μὴ χρεμάσας τὸν νόημα, καὶ τὴν φροντίδα
Λεπτὴν κατακεράσας ἐς τὸν ὅμοιον ἀέρα.
Εἰ δ' ὢν χαμαί, πάνω κάτωθεν ἐσκόπουν,
Οὐκ ἂν ποθ' εὗρον: ὦ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ
Ἕλκει πρὸς αὑτὴν τὴν ἰκμάδα τῆς φροντίδος.
Πάσχει δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ κάρδαμα.
Σξ. Τί φῄς; ἡ φροντὶς ἕλκει τὴν ἰκμάδ' εἰς τὰ κάρδαμα;
Ἴθι νυν, κατάβηθ' ὦ Σωκρατίδιον ὡς ἐμέ;
Ἵνα μ' ἐκδιδάξῃς, ὧν ἕνεκ' ἐλήλυθα.
Σω. Ἦλθες δὲ χὤτι; Σξ. βουλόμην μαθεῖν λέγειν.

Ὑπὸ

Agè verò, quisnam hic est, qui Calatho insistit huic?
Di. Ipse'st. St. quis ipse? Di. Socrates. St. hem Socrates?
Abi tu, & alto clamore illum huc mihi voca.
Di. Tute ipse voca: nam mihi nunc non est ocium.

ACTVS I. SCENA III.

STREPSIADES, SOCRATES.

HEM Socrates.
Hem Socratisce. So. quẽ vocas tu, qui in diem es?
St. Quæso te, dic hoc primum mihi, quid rei geras.
So. In aëre incedo, & Solem sic intuor.
St. Deinde ex alto calatho despectas Deos:
Nequaquã verò è terra. So. At enim nunquã ego prius
Sublimiora inuestigaui, vt decet,
Nisi suspensa foret animi intelligentia,
Et cogitatio tenuis in aërem
Consimilem permista. At si humi consisterem,
Et, quæ supra, deorsum contemplarer, nihil
Vnquam subtile reperirem. Etenim vis sua
Tellus humorem noticiæ ad se detrahit:
Quod idem solet accidere, vt aiunt, nasturtio.
St. Quid ais? noticia humorem ad nasturtia trahit?
Agè nunc, descende ad me ocyus, mi Socrates:
Vt ea me doceas, quorum aduenio gratia.
So. Cuius tu igitur aduenisti gratia? St. Volo

Diceni

Ὑπὸ γλαυκίων, ζέσεων τε δυσκολωτάτων,
Ἀλγῶ, φέρομαι, καὶ ῥέμβομαι ἐνεχυράζομαι.
Σω. Πόθεν δ' ὑπὸ ζέσεως σαυτὸν ἔλαθες γενόμενος;
Σξ. Νόσος μ' ἐπέπεσεν ἱππική, δῆνη φαγεῖν.
Ἀλλά με δίδαξον τὸν ἕτερον τοῖν σοῖν λόγοιν,
Τὸν μὴ διδόντα μισθόν· ὃν δ', ὅταν αὖ
Πείθῃ μ', ὀμοῦμαί σοι καταθήσειν τοὺς θεούς.
Σω. Ποίους θεοὺς ὀμεῖ σύ; Πρῶτον γὰρ θεοὶ
Ἡμῖν νόμισμ' οὐκ ἔστι. Σξ. τῷ γὰρ ὄμνυτ'; ἢ
Σιδαρέοισιν, ὥσπερ ἐν Βυζαντίῳ;
Σω. Βούλῃ παῖδα τἀληθῆ σαφῶς εἰδέναι σαφῶς,
Ἃ πῇ 'στὶν ὀρθῶς; Σξ. νὴ Δί', εἴπερ 'στί γε.
Σω. Καὶ ξυγγενέσθαι ταῖς νεφέλαισιν εἰς λόγους;
Ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν; Σξ. μάλιστά γε.
Σω Κάθιζε τοίνυν' ὅπι τὸν ἱερὸν σκίμποδα.
Σξ. Ἰδοὺ κάθημαι. Σω. τὸν λόφον τοίνυν λαβὲ
Τὸν τέφανον. Σξ. ὅπι τὶ τέφανον; οἴμοι Σώκρατες
Ὡς σφε με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ φύσετε.
Σω. Οὔκ· ἀλλὰ πάντα ταῦτα τοὺς τελουμένους
Ἡμεῖς ποιοῦμεν. Σξ. εἶτα δή τί κερδανῶ;
Σω. Λέγειν γενήσῃ τρίμμα, κρόταλον, παμπάλη.
Ἀλλ' ἔχ' ἀζέμας. Σξ. μὰ τὸν Δί' ὑφεύσῃ γέ με,
Καταπατόμενον γὰρ παμπάλη γενήσομαι.

Discendi artem discere: nam ab vsuris malis
Et vsurarijs quàm difficilimis
Agor, feror, & bona mea miserè oppignero.
So. At obæratus cum esses: teipsum quomodo
Ignoráfti? St. morbus equestris me perdidit,
In deuorando vehemens. Sed tu me alterum
Condocefacito è magnis sermonibus tuis,
Qui debita non reddit: mercedem me dare,
Quamcunque pactus fueris, obtestor Deos.
So. Quosnam Deos testaris? nam primùm Dei
Nobis non sunt recepto more. St. quomodo
Juratis igitur? an per nummos ferreos,
Sicut Byzantij? So. Vin' tu res cœlicas
Clarè perdiscere: & quales sint cognoscere?
St. Volo equidem, per Iouem: si tales sunt modò
So. Etiam cum Nubibus in colloquio congredi,
Nostris Deabus? St. imò maximè volo.
So. Agè, conside hoc in lecto discubitorio.
St. En consideo. So. hanc coronam à me primum accipe.
St. Quorsum coronam? væ mihi Socrates: modò
Ne sacrificetis me, tanquam Athamanta alterum.
So. Non, sed quos initiamus, illis omnia
Isthæc facimus. St. sed lucri quidnam hinc aufero?
So. Fies in dicendo tritus, crepitaculum,
Pollen: quiesce modò. St. non fallis per Iouem:
Nam si ita conspergar, mox redigar in pollinem.

ARISTOPHANIS

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ 16.

Ἀναπαιστικοὶ Αἰσοφαίφοι.

Εὐφημεῖν χὴ τὸν φρεσβύτιν, καὶ δ εὐχῆς ὑπακούειν.
Ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτερπτ' ἀήρ, ὃς ἔχεις τ' γλῶμ-
πέωρον,
Λαμπρόστ' αἰθήρ, σεμναί τε θεαὶ Νεφέλαι βροντησικέ-
ραυνοι,
Ἄρθητε, φαίνητ', ὦ δέσποιναι, τῷ φροντιστῇ μετέωροι.
Σξ. Μήπω, μήπω γε, φρὶν αὖ ἰδτὶ πύξωμαι: μὴ καβ-
βρεχθῶ.
Τόδε μὴ κυνῶ οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμέ τ' κακοδαίμον' ἔχοντα.
Σω. Ἔλθετε δῆτ' ὦ πολυτίμητοι Νεφέλαι, τῷ δ' εἰς ἐ-
πίδειξιν:
Εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφαῖς ἱεραῖς χιονοβλήτοισι κά-
θησθε;
Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ἐν κήποις ἱερὸν χορὸν ἵστατε νύμ-
φαις;
Εἴτ' ἄρα Νείλου στομάτων ὑδάτων χρυσέοις ἀρύεσθε
κύπελλα:
Ἢ Μαιώτιδα λίμνην ἔχετ', ἢ σκόπελον νιφόεντα Μίμαν-
τος;
Ἐπακούσατε, δεξάμεναι θυσίαν, καὶ τοῖς ἱεροῖσι χαρεῖσαι.

ΔΡΑ-

CONGERIES DVODECIM VERSVVM PER INCISIONEM.

Anapæstici Aristophanij.

SO. Fauisse decet lingua vetulum, precibusq; attendere mentem.
O rex, immense aër, qui terram pendentem vndiq; cingis:
O rutile æther: ô venerandæ Nubes, quæ fulmina vento
Mittitis: attollimini & contemplanti mihi adeste coruscæ.
ST. Nondum, nondum: priusquam ego vestes complicuero, ne madefiam.
Sed me miserum: qui non modò domo huc aduenio bene tectus.
SO. Agè, adeste citò Nubes, & vos præbete huic conspiciendas:
Seu vos in Olympi vertice niuali sacroq; sedetis:
Siue Oceani patris in hortis instituitis arte choream:
Siue ad Nili ostia lympham nunc hauritis aqualilibus aureis,
Siue Paludem Mæotin, siue Mimanta niuosum habitatis:
Audite preces, & placatæ sacris, hæc sacra probate.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκιὼν τετάρτη.
ΧΟΡΟΣ Η ΝΕΦΕΛΑΙ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ΧΟ. Ἀέναοι νεφέλαι,
Ἀρθῶμεν φανεραὶ,
Δροσεραὶν φύσιν εὐάγητον,
Πατρὸς ἀπ' ὠκεανοῦ βαρυαχέος;
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ὅθ'
Δενδροκόμους: ἵνα
Τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορώμεθα,
Καρπούς τ' ἀρδομένην θ' ἱεραὶν χθόνα,
Καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα,
Καὶ πόντον κελάδοντα βαρύβρομον.
Ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀ-
κάμαντον σελαγεῖται,
Μαρμαρέαισιν ἐν αὐγαῖς.
Ἀλλ' ἀποσείμεναι νέφος ὄμβριον,
Ἀθανάταις ἰδέαις ὀπιδώμεθα
Τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν. (σαντος.
Σω. Ὦ μέγα σεμναὶ νεφέλαι, φανερῶς ἠκούσατέ μου καλέ-
Ἦλθ' ἐμοῦ φωνῆς ἅμα, καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσέπτου;
Στ. Καὶ σέβομαί γ' ὦ πολυτίμητοι, καὶ βέλομαι αὐτὰ πα-
παρθεῖν
Πρὸς τὰς βροντάς. οὕτως αὐτὰς τετρεμαίνω καὶ πεφόβημαι.
Κεἰ θέμις ἐστὶ νυί γ' ἤδη, κεἰ μὴ θέμις ἐστί, χασείω. (τοι.
Σω. Ἀλλὰ μὴ σκῶψῃς, μὴ δὲ ποιήσῃς, ἄφρ' οἱ δυσδαίμονες ὦ-
Ἀλλ' εὐφήμει: μέγα γὰρ πτεῶν κινεῖται σμῆνος ἀοιδᾶς.

ACTVS I. SCENA IV.

CHORVS SEV NVBES, SOCRATES, STREPSIADES.

CH. Perpetuæ Nebulæ
Tollamur liquidæ,
Madida simul & coruſca
Vi, patre ab Oceano, horriſono patre,
Celſorum ſuper ardua montium:
Et iuga frondea:
Vt ſpeculas videamus ibi eminus,
Fructusq́, atq́ ſacram & madidam hanc humum,
Et volucrum vaga murmura fluminum,
Pontumq́ horribili ſtreperum ſono.
Nam æthēris iſte oculus
Sine fine coruſcat,
Cum iubare irradianti.
Sed pulſa imbriſera nebula procul,
Aetheria ſpeculemur imagine,
Et claro lumine terram.

SO. O veneranda Nubes, manifeſtò audiſtis vota precan-
Senſiſtin' tu vocem diuinã, cum tonitru reboante? (tis:
ST. Et veneror vos, Nubes ſanctæ, voloq́ oppedere veſtris
Tonitrub⁹. Adeò ipſa horreo trepid⁹, attonitusq́ paue-
Et iãnũc, ſeu fas ſiue nefas ſiet, vſq́ cacaturio æger (ſco.
SO. Ne quæſo, illudas: neu facias, quod facib. ora perũcti:
Sed voce faue: nam grande Dearum examen carmine
gaudet.

ARISTOPHANIS
ΑΝΤΩΔΗ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗΣ
ΚΩΛΩΝ ιϛ.

ΧΟ. Παρθενίοι ὀμβροφόροι,
Ἐλθῶμεν λιπαρᾶν
Χθόνα Παλλάδος εὐάνδρου: γᾶν
Κέκροπος ὀφθώμεθα πολυήρατον.
Οὗ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν. ἵνα
Μυστοδόκος δόμος,
Ἐν τελεταῖς ἁγίαις αἰνοδείκνυται,
Οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα,
Ναοίθ' ὑψιφερεῖς, καὶ ἀγάλματα,
Καὶ θεόσδοι μακάρων ἱερώταται,
Εὐστέφανοί τε θεῶν
Θυσίαι, θαλίαί τε,
Παντοδαπαῖσιν ἐν ὥραις,
Ἤειτ' ἐαρ χιμῶνι βρομίαι χάριες,
Εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα,
Καὶ μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.

ΣΩ. Πρὸς τοῦ Διὸς ἀντιβολῶ σε, φράσον τίνες εἰσ' οἱ Σώκρατες αὗται,

Αἱ φθεγξάμεναι τοῦτο τὸ σεμνόν; μῶν ἡρῳναί τινες εἰσίν;

ΣΩ. Ἥκιστ', ἀλλ' ὑφάνιαι νεφέλαι, μεγάλαι θεαὶ αἰθρά-
σιναι ἀργῆτες:

Αἵπερ γνώμιόν τε, καὶ ἀμφίλεξιν, καὶ νοῦν ἡμῖν παρέχου-
σιν,

Καὶ περιστεῖαν, καὶ περίλεξιν, καὶ κρούσιν, καὶ κατά-
ληψιν.

ΣΩ. Τοῦτ'

CHORVS SEV NVBES.

]Mbriferæ dominæ,
Viſamus grauida
Loca Palladis, illuſtrem oram
Cecropis, & decus orbis amabile:
Hîc, vbi ſacrorum nitor inclytus
Tectaq; myſtica,
Luce ſacra, populo celebri patent.
Hîc, vbi cælicolis ſua munera
Templaq; marmorea, & ſtatuæ ſacræ,
Diuorumq; aditus venerabiles:
Hîc vbi ſacra Deûm
Benè comta, dieſq;
Tempore feſtus in omni:
Vere nouo Bromij Charites Dei,
Frondicomique chori certamina,
Et ſuaui tibia cantu.

ST. *Per ſummum ego te oro Iouem: dicas mihi, quæ ſunt, Socrates, iſtæ?*
Quæ adeò grauiter dixerunt? Vtrũ ſunt Heroides altæ?
SO. *Minimè, ſed Nubes cæleſtes, magna viris numina pigris:*
Quæ ſenſum & mentem nobis ſuppeditant, viresq; loquendi,
Nugandi, circumſcribendi, apprehendendi, animosq; mouendi.

Στ. Τοῦτ' ἄρ' ἀκούσασ' αὐτῷ τὸ φθέγμ' ἡ ψυχή μου πε-
πότηται,
Καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, καὶ φροντιστικῶς τενολεσχεῖν,
Καὶ γνώμιδίῳ γνώμιδιον νύξασ' ἑτέρῳ λόγῳ αὖ πλοκῆσαι:
Ὥστ' εἰπὼς ὅ,τιν', ἰδεῖν αὐτὰς ἤδη φανερῶς ὀπιθυμῶ.
Σω. Βλέπε νυνδὴ δεῦρο πρὸς τὴν παρθ'. ἤδη γὰρ ὁρῶ κα-
πάδας
Ἡσυχ' αὐτάς. Στ. φέρε ποῦ; δεῖξον. Σω. χωροῦσ' αὖται
πάνυ πολλαί,
Διὰ τῶν κοίλων, καὶ τῶν δασέων αὖται πλάναι. Στ. πῇ τὸ
χρῆμα,
Ὡς γε καθορῶ; Σω. ὦ δέσποτα τὴν εἴσοδον. Στ. ἤδη νυνὶ μόλις
ὁρῶ.
Σω. Νυνὶ γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς, εἰμὴ λημᾷς κολο-
κυύτας.
Στ. Νὴ Δί' ἔγωγ', ὦ πολυτίμητοι; πάντα γὰρ ἤδη κα-
τέχουσι.
Σω. Ταύτας μὴν τοὺς θεὰς ὄψει ἁπάσας ἁπλῶς, οὐδ' ἡγῇ;
Στ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁμίχλην καὶ δρόσον αὐτὰς ἡγοῦμαι,
καὶ σκιάν εἶναι.
Σω. Οὐ γὰρ μὰ Δί' οἶσθ', ὅτι πλείους αὖταί βόσκονται
σοφιστάς,
Θουριομάντεις, ἰατροτέχνας, σφραγιδονυχαρμοκοπίτας,
Κυκλίων τε χορῶν ἀσμαλοκάμπτας, ἀνδρας μετεωροφέ-
νακας:
Οὐδὲν δρῶντας: βόσκουσ' ἀργούς, ὅτι ταύτας μουσο-
ποιοῦσιν.

Στ. Ταῦτ'

ST. *Certè meus hic animus, quàm primùm audiuit verba*
loquentum,
In pectus continuò emicuit: & iam subtilia rerum
Euoluere gestit, iam nugari de fumo incipit: & iam
Sententiolam vnam alia conuellit: iam verbis aliorum
Contradicit. Itaq; nunc earũ, vbi vbi sint, aueo ora tueri.
SO. *Huc respice versus Parnetem: hîc ipsas descendere*
cerno
Sat placidè. ST. *Agè vbi? commonstra.* SO. *magno sanè*
huc agmine tendunt,
Per loca caua densaq;, sed ipsæ obliquæ. ST. *quidnam rei*
hoc sit,
Quòd nusquam video? SO. *iuxta ingressum.* ST. *vix eas*
cerno etiamnum.
SO. *At nunc iam cernis, nisi cucurbitam in ipsis oculis*
malè lippis.
ST. *Video per Iouem ego, ô venerandæ: namq; opplent*
omnia Nubes.
SO. *An verò Deas tu hasce ignorabas, nec statuebas.*
ST. *Non equidem: sed credebam nebulam & rorem, vm-*
bramq; nigrantem. *(sophistas:*
SO. *Ergò ignorasti; hæ quòd multos pascuntq; fouentq;*
Vates augurij, acres medicos, digiti gnauamulocomtos,
Cyclicarum chorearum & cantus flexores, & sublimia
si qui
Perscrutãtur, quibus auditorũ animis imponere possint.
Pascũt & inertes & nihil agẽtes: quia ab his celebrãtur.

Στ. Ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν ὑγρᾶν νεφελᾶν τρεπαγλᾶν δαΐον ὁρμαν,
Πλοκάμους θ' ἑκατὸν ταχεφάλα τυφῶ, φρημνούζας πτυέλλας,
Εἶτ' ἀετίας διερὰς γαμψοὺς οἰωνοὺς ἀερονηχεῖς,
Ὄμβρους τ' ὑδάτων δροσερᾶν νεφελᾶν, εἶτ' αὖτ' αὐτῶν (χλαν
κατέπινον.
Κεφαλᾶν τεμάχη μεγάλαν ἀγαθᾶν, κρέα τἄτ' ὀρνίθια κι-
Σω. Διὰ μθύτοιζας δ' ἀχὶ δικάζω; Στ. λέξον δή μοι, πῶ πατοῦζαν:
Εἴσφ νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς: θνητὰς εἶξασι γυναιξίν;
Οὐ γὰρ ἐκεῖναί γ' εἰσὶ τοιαῦται. Σω. Φερὲ ποίαι γάρ τινές εἰσιν;
Στ. Οὐκ οἶδα ζαφῶς: εἴξασιν οὖν ἐρίοισιν πεπαμένοισιν,
Κἀχὶ γυναιξὶ μὰ Δί', ἀδ' ὀπίσω: αὖται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν.
Σω. Ἀπόκριναι νυνί, ἅπ' ἄνω ἔρωμαι. Στ. λέγε ζαχέως ὅ,
πι βούλῃ.
Σωκρ. Ἦδη ποτ' ἀναβλέψας εἶδες νεφέλιον κενταύρῳ ὁμοίαν;
Ἢ παρδάλῃ, ἢ λύκῳ, ἢ ζαύρῳ; Στ. νὴ Δί' ἔγωγ'. εἶτα τί τοῦτο;
Σω. Γίνονται πάνθ' ὅ, τι αὖ βούλονται: κἄιτ' ἰδὼν μὲν ἴδωσι κομήτην
Ἄγριόν τινα τῶν λασίων τούτων, οἷόνπερ τὸν Ξενοφάντου,

Σκώπτω-

ST. Ergò hæc finxerunt, madidarum nebularum ver si-
colorum
Immanemq; impulsum, cirrosq;, stridentesq; procellas,
In centicipites typhones: tum volucres aêre nantes,
Vdas, aërias, vncas; liquidisque ortos Nubibus imbres.
Pro his illi fusta biberunt, mugilum, turdorumque sa-
liuam.
SO. Has certè propter, nunquid merito? ST. cedò, quid
Nubibus istis
Acciderit (si modò veræ sunt Nubes) quòd consimiles
sunt
Mulierum: nam Nubes non sunt tales. SO. quales igitur
sunt?
ST. Nescio certum: at similes floccis volitantibus esse vi-
dentur
Nubes: haud mulieribus, ne tantillum: hæ nasutæ etiam
sunt.
SO. Responde nunc mihi, quod te rogo. ST. quidnam est?
dic ocyus, ebem.
SO. Nunquam tu suspiciens, vidisti Centauro similem,
aut cui
Pardo, aut tauro, aut lupo etiam æqualem nubem? ST.
imò per Olympum.
Sed quid tum postea? SO. Nubes fiunt omnia, quæ lubet
esse.
Quòd si videant comtum aliquem ex hirsutis istis, Xeno-
phantæ

Σκάπτουσαι τ' μανίαν αὐτῦ, κενταύροις εἴκασαν αὐτάς.
Στ. πί χρῆμ' ἄρπαγα τῶν δημοσίων καπίδωσι Σίμωνα, πί δρῶσιν;
Σω. Ἀποφαίνουσαι τὴν φύσιν αὐτῦ, λύκοι ἐξαίφνης ἐγένοντο.
Σξ. Ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον αὖται τ' ῥίψασαι χθὲς ἰδοῦσαι,
Ὅπ δ' ἁλόπαλον τὸν ἐώρων, ἔλαφοι ἀφ' τῦτ' ἐγένοντο.
Σω. Καὶ νῦν ὅπ Κλεαθείη εἶδον, ὁρᾷς; ἀφ' τῦτ' ἐγένοντο γυναῖκες.
Σξ. Χαίρετε τοίνυν δ' ὦ δέσποιναι, καὶ νῦν εἴ ποτε πω κἄλλῳ,
Οὐρανομήκη ῥήξατε καὶ μοὶ φωνὴν, ὦ παμβασίλεια.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ϛ'.

ΧΟ. Χαῖρ' ὦ θρεσβῦτα παλαιγενὲς, θηρατὰ λόγων φιλομύθων:
Σύ τε λεπτοτάτων λήρων ἱερεῦ, φοιτᾷς πρὸς ἡμᾶς ὅ, τι χρήζεις;
Οὐ γὰρ ἂν ἄλλῳ γ' ὑπαχθοίμην τῶν νῦν μετεώροσοφιστῶν,
Πλὴν ἢ Προδίκῳ; τῷ μὲν, σοφίας καὶ γνώμης οὕνεκα: σοὶ δὲ,
Ὅπι βρενθύου σ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ πω' φθαλμῶ θρασυβάλλῃ,
Κἀνυπόδητος κἀκαὶ πόλλ' ἀνέχῃ, κἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

Similem gnato: rident illius insaniam, & ora ferocis
Contauri assumunt. ST. *sed vbi peculatorem fortè Si-*
monem
Conspicere datur, quid agunt tùm Nubes? SO. *vt morem*
ingeniumq;
Hominis demonstrent, illicet assimulant rapida ora lu-
porum.
ST. *Hoc illud erat, quod viso heri Cleonymo, inermi &*
fugitiuo,
Cùm timidissimum eum aspicerent: ceruorum speciem
assimulârunt.
SO. *Et nunc, quia viderunt Clisthenem, ideò factæ sunt*
mulieres. (tes:
ST. *Saluete ergò ô Dominæ, ô reginæ saluete omnipoten-*
Et sicui vnquã alij, mihi cœlos ferientem rumpite vocẽ.

SYSTEMA PER INCISIONEM VERSVVM SEX.

CH. *Salue nunc olim nate senex, ô sermonũ sapientiũ*
Venator: tuq; sacerdos nugarum subtiliũ, ehodum
Dic, quid nos deinde velis: neq; enim cuiquam alteri in
vrbe hac
Rerum cœlestium indagatori, morem ita ritè geramus,
Nisi fortè Prodico: huic, propter consilium & doctum
ingenium eius:
Tibi verò, quòd elatè hic incedis, circumfersq; oculos: &
Discalceatus mala multa pateris, & in nos ore seuero es.

ST. O

Στρ. Ὦ γῆ τὸ φθέγμα Θ', ὡς ἱερὸν, καὶ σεμνὸν, καὶ τερα-
τῶδες;

Σω. Αὗται γάρ τοι μόναι εἰσὶ θεαὶ: τἄλλα δὲ πάντ' ὄρνις
φλύαρΘ.

Στρ. Ὁ Ζεὺς δ', ἡμῖν φέρε ποθὲς τῆς γῆς, ΟὐλύμπΘ' ὄ
θεός ὄστιν;

Σω. ΠοῖΘ Ζεύς; ὄ: μὴ λῆρήσῃς; οὐκ ἔστι Ζεύς. Στρ. πῶ λέ-
γῃς σύ;

Ἀλλὰ πῆ ὕῃ; ἴσπ' γάρ ἐμοίγ' ἀπόφωσαι ῥᾴστον ἁπάν-
των.

Σω. Αὗται δήπου, μεγάλοις δὲ σημείοις ἐγώ σ' αὐτὸ δι-
δάξω.

Φέρε, πῶ γάρ πώποτ' ἄνευ νεφελῶν ὗσαντ' ἤδη τετέα(ας;
Καί τοι χρῆν αἰθρίας ὄντας αὐτὸν, ταύτας δ' ἀποδημεῖν.

Στρ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτό γέ τοι τῷ νῳὶ λόγῳ εὖ ποθσέ-
φυκας.

Καί τοι ποθότερον τὸν Δί', ἀληθῶς ἄμῶν χῷ κοσκίνου
χρεῖν.

Ἀλλ' ὅτις ὁ βροντῶν ὄστι, φράσον. τοῦτό με ποιεῖ πεπε-
μάνθαι.

Σω Αὗται βροντῶσι κυλινδόμεναι. Στρ. τῷ χόπῳ ὦ πάν-
τα σὺ τολμῶν.

Σω. Ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ ἀναγκασθῶ-
σι φέρεσθαι,

Καταχθημεναι πλήρεις ὄμβρου δι' ἀήρ κλω, εἶτα βα-
ρεῖαι

Εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι, ῥήγνυνται χὠ παταγῶσιν.

Στρ. Ὀδ'

ST. O tellus, quæ vox hæc? quàm sacra? quàm grauis & & prodigiosa?

SO. Sanè hæ solæ sunt Deæ amicæ nobis: alia omnia, nugæ.

ST. At Iuppiter Olympius, agè dic per terram, an non Deus ipse est?

SO. Quinam Iuppiter? oh, ne nugeris, non est Iuppiter vllus.

ST. Quid ais? quis pluit ergo? hoc expedias ante omnia nobis.

SO. Hæ scilicet: id quod multis ego te signis ritè docebo. Agè dic, vbi tu Iouem vnquam vidisti sine Nube pluentem?

At oportebat eum, his amotis, cœli pluere axe sereno.

ST. Ita per Phœbum: huic tu rationi bene te nunc applicuisti.

Nam ego Iouem antehac censebam per magnũ aliquod meie crebrum.

Verùm agè, dic mihi, quis tonat? etenim hoc mihi terrorem incutit ægro.

SO. Hæ quippe tonant, cùm prouoluuntur. ST. homo audacissime: quî dum?

SO. Vbi repletæ fuerint multa aqua, & impulsæ, vt vicieantur,

Et posteà suspẽsæ, plenæ imbri, vti necesse, inde graues, & Collapsæ in se inuicem: ibi rumpuntur demum, eduntque fragorem.

ST. Sed

Στρ. Ὅδ' ἀναπάζων ὅστις αὐτὰς, οὐχ ὁ Ζεὺς ὡς τὸ φέρεσθαι;

Σω. Ἥκιστ' ἀλλ' ἀίθέριος δῖνος. Στρ. δῖνος; τουτί μ' ἐλέλητεν.

Ὁ Ζεὺς οὐκ ὤν, ἀλλ' αὐτ' αὐτῷ δῖνος νυὶ βασιλεύων;

Ἀταρὰ ὄδε πω φροντὶς τὸ πατάγου καὶ τὸ βροντᾶς μ' ἐδίδαξας.

Σω. Οὐκ ἤκουσάς μου; ταὶς νεφέλας ὕδατος μεστὰς, ὅταν φημὶ,

Ἐμπεπλοῦσας εἰς ἀλλήλας, παράγειν σφὰ τὸν τυκνόστιπα;

Στρ. Φέρε τοῦτ' τῷ λῆρε πιστεύω; Σωκρ. ἀπὸ σαυτοῦ γὰρ διδάξω

Ἤδη: ζωμοῦ Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς, εἶτ' ἐπαρύχθης τὸν γαστέρα, καὶ κλόνος ἐξαίφνης αὐτὸν διεκορκορύγησεν;

Στρ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, καὶ δοκεῖ ποιεῖν' εὐθύς μοι, καὶ παράκλαε.

Χ', ὥσπερ βροντὴ, τὸ ζωμίδιον παράγει, καὶ δοκεῖ κέκραγεν.

Ἀτρέμας πρῶτον παπαπάξ, καπειτ' ἐπάγει παπαπαπάξ. (ναι.

Χ' ὅταν χέζω κομιδῇ, βροντᾷ παπαπαπάξ, ὥσπερ ἐκεῖ-

Σω. Σκέψαι τοίνυν γ' ἀπὸ γαστριδίου τοιουτὶ οἷα πέπορδας.

Τὸν δ' ἀέρα, τὸν δ' ὄντ' ἀπέραντον, πῶς οὐκ εἰκὸς μέγα βροντᾶν;

Ταῦτ'

ST. *Sed quisnam est, qui impellit eas, annon Iuppiter, vt cieantur?*

SO. *Minimè, sed turbo ætherius.* ST. *turbo? hoc verò me antè latebat.*

An non est Iuppiter? an nunc habet imperium pro Ioue turbo?

Sed tu me nondum de tonitru atq; fragore illo docuisti.

SO. *Non percepisti me? dico, si aquis Nubes fortè redundent,*

Collapsas in se inuicem, & addensatas, dare ab axe fragorem.

ST. *Cedò, quomodo possim hoc credere?* SO. *ego hoc in te ipso exinde docebo.*

Nonne in Panathenaicis vbi iam iure oppletus tibi venter

Fuerit, tuq; illũ commôris, subitũ murmur sonat intus?

ST. *Ita, per Phœbum: illicet horrendum intonat, êxoriturq; tumultus:*

Et iusculum, vti tonitru, strepit intus: tum fragor editur ingens:

Primò sensim, Pappax, mox inde infert sonitum, Papappax:

Et quãdo caco, tùm demũ papapappax intonat, vt & illæ.

SO. *Iam tu igitur conijce, si è tantillo tam grande pepederis aluo,*

Quî non siet æquũ, hunc immensum aëra, & ipsum grande tonare?

Ταῦτ' ἄρα χ' ὧνόματ' ἀλλήλοιν, βροντὴ καὶ πορδή, ὅμοιόω.

Σξ. Ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖ φέρεται λάμπων πυρί, τοῦτο δίδαξον:

Καὶ καταφρύγει βάλλων ἡμᾶς, τοὺς δὲ ζῶντας σῴζει φλύων.

Τοῦτον γὰρ δὴ φανερῶς ὁ Ζεὺς ἵησ' ὀπὶ τοὺς ἐπιόρκους.

Σω. Καὶ πῶς ὦ μῶρε σύ, καὶ χρονίων ὄζων, καὶ βεκκεσπέλλνε.

Εἴσφ βάλλει τοὺς ἐπιόρκους, πῶς δῆτ' οὐχὶ Σίμων' ἐνέσφησεν;

Οὐδὲ Κλεόνυμον, οὐδὲ Θέωρον; καίτοι σφόδρα γ' εἰσ' ἐπίορκοι.

Ἀλλὰ τὸν αὑτοῦ, γε νεὼν βάλλει, καὶ Σούνιον ἄκρον Ἀθηναίων,

Καὶ ταὺς δρῦς τὰς μεγάλας, τί παθών; οὐ γὰρ δὴ δρῦς ἐπιορκεῖ.

Σξ. Οὐκ οἶδ': ἀτὰρ εὖ λέγειν φαίνει. τί γὰρ ὄστιν δῆθ' ὀχεραυνός;

Σω. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος μεταβαλοθεὶς καταχλιδῇ,

Ἐνδοθεν αὐτὰς ὠσαρχύπιν, φυσᾷ; κἄπειθ' ὑπ' αὐάγκης

Ῥήξας αὐτὰς, ἔξω φέρεται Σοφοκλῆς, καὶ τ' πυκνότητα:

Ὑπὸ τοῦ ῥοίβδου καὶ τῆς ῥύμης. αὐτὸς ἑαυτὸν καταχαίων.

Στρ. Νὴ Δί', ἔγωγ' οὐκ ἀτεχνῶς ἔπαθον τοιοῦτόν ποτε λιθαρίοισι,

Ὠπλων

Atq; hinc crepitus & tonitrus nomina, sicho æquantur eodem.

ST. Sed quæso, vnde ignitum istud fulmen decidit? hoc doceas me.

Nam feriens nos & frigore percellit, & amburit: & æquus

Iuppiter hoc ipsum in periuros, celsa iaculatur ab arce.

SO. Et quomodo tu fatue, & Lunatice, qui Saturnia oles (si

Periuros fulmine plectit) quomodo non etiam ille Simonem

Atque Theorum, atque Cleonymum eodem sacro percutit igni:

Quandoquidem supra modum & illi periuri: sed in ædem

Ipse suam furit, & cõcutit, aut excelsa cacumina Sunî,

Aut rigidas quercus, quid ab his patitur? núm nam pierat ilex?

ST. Ego nescio, nam mihi videre tu non malè dicere: sed quid

Ipsum est fulmen? SO. quando ventus in ipsas subuectus, ibiq;

Inclusus fuerit: tunc ipsas, ceu vesicam, inflat: & actus

Vi, nubem perrumpit: & extrà violento cum impete fertur,

Propter crassitiem, atq; à stridore & vi sesemet adurit.

ST. Per Iouem. Equidem ego isthuc insciè in Diali festo, aliquando

Exper-

Ὥπλων γαστὶ κοῖς συμξενέσιν: κἆτ' οὐκ ἔσχων ἀμελή-
σας.
Ἦδ' ἄρ' ἐφυσατ', εἶτ' ἐξαίφνης ἀφαλαχήσας αὐτῷ
Τὼ φθαλμώ μου ἐπίλησεν, κἀκάτεκαυσεν τὸ πρόσ-
ωπον.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ή.

ΧΟ. Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ὀπτυμήσας ἄνθρωπε
παρ' ἡμῖν,
Ὡς εὐδαίμων ἂν Ἀθηναίοις, κἀτοῖς Ἕλλησι γενήσῃ,
Εἰ μνήμων εἶ, κἀφρόντιστος: καὶ τὸ θαλάττωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ: κἀμὴ κάμνῃς, μήθ' ἑκὼς, μήτε βαδίζων;
Μήτε γεριγῶν ἄχθει λίαν, μήτε γ' ἀεργὸν ὀπτυμεῖς:
Οἴνου τ' ἀπέχῃ κἀγυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνόητων:
Καὶ βέλτιον τοῦτο νομίζεις, ὅστις εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα
Νικᾶν, πεφάτταν καὶ βουλεύων, καὶ τῇ γλώττῃ πολε-
μίζων.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ἔνεκέν γε ψυχῆς τερπρᾶς, δυσκολοκοίτου τε
μεριμνῆς,
Καὶ φιδωλοῦ, καὶ πυσιβίου γαστρὸς, καὶ θυμβρεπιδείπνου,
(Ἀμέλῃ ταῦτ' ἔμοιγ' ἔνεκα) ἔνεκα τούτων ὀπιχαλκεύειν παρέ-
χοιμ' ἄν.
ΣΩ. Ἄλλο τί δῆτ' οὖν, νομιεῖς ἤδη θεὸν ὑδένα, πλὴν ἄ-
τερ ἡμεῖς,

Τὸ χάσ-

Expertus sum: cùm ventriculũ assarem agnatis: negligens q3
Cultro non aperirem, vt spiritus exiret: ibi ille repente
Fuit inflatus, medius q3 crepans, oculos mihi polluit ambos,
Et stercore commaculauit: faciem q3 mihi feruor adussit.

SYSTEMA PER INCISIONEM VERSVVM OCTO.

SO. O præclara sapientiæ amator: eam qui quæris apud nos:
Quàm tu inter Athenienses felix posthac eris atque beatus,
Si memor es & indagator: & ærumnæ patientia cordi
Tuo ines: neq; fatigaris vel stando multùm, vel eundo:
Neque doles algens: neque prandere appetis: atque insuper omni
Vino abstines, atq3 exercitijs, & nugis aliis: & (nello
Optimum id esse omnino ducis, quod conueniens viro bo-
Vincere agendo, consultando, bellando fulmine lingua.
ST. At ego pro duro animo, pro somnifuga cura inueniunda,
Pro parco, & vitam discrucianti ventre, & non nisi thymbram
Comedente, (bono sis tantum animo) me incudem tibi dare possim.
SO. Ergo iã nihil aliud esse Deũ credes: numina præ

Τὸ χάσκειν, καὶ τὰς νεφέλας, καὶ τὴν γλῶτταν, πρίασθαι.
Στ. Οὐδ' ἂν ἀφαλεχθείην ἀπεχνῶς τοῖς ἄλλοις, οὐδ' ἂν ἀπάντων:
Οὐδ' ἂν θύσαιμι, οὐδ' ἂν σπείσαιμι, οὐδ' ὀπτείλω λιβανωτόν.
Χο. Λέγε νυν ἡμῖν ὅ, τι σοι δρῶμεν, φαρρῶν; ὡς οὐκ ἀπυχήσῃς.
Ἡμᾶς πρῶτον, καὶ θαυμάζων, καὶ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.
Στ. Ὦ δέσποιναι, δέομαι τοίνυν γ' ὑμῶν, τι πάνυ μικρὸν,
Τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν σαφέστατον ἄριστον.
Χο. Ἀλλ' ἔσται σοι τοῦτο παρ' ἡμῶν: ὥστε τοιοῦτόν γ' ἀπὸ τοῦδε
Ἐντῷ δήμῳ γνώμας μεγάλας ὀρθὰς νικᾶν πλείονας, ἢ σύ.
Στ. Μή μοι λέγειν γνώμας μεγάλας: ὑπὸ τούτων ὀπτυμῶ:
Ἀλλ' ὅστις ἐμαυτῷ τρεφοδικῆσαι, καὶ τοὺς λῆρας διολιθεῖν.
Χο. Γεύξει τοίνυν γ', ὧν ἱμείρῃς: ὑπὸ μεγάλων ὀπτυμεῖς.
Ἀλλὰ σεαυτὸν ὡς τάχιστα, φαρρῶν, τοῖς ἡμετέροις ὠθοπόλοισιν.
Στ. Δρᾶσω τοῦθ', ὑμῖν πιστεύσας. ἡ γὰρ ἀνάγκη με πιέζει,
Διὰ τοὺς ἵππους τοὺς κοππατίας, καὶ τὸν γάμον, ὅς μ' ἐπέτρεψεν.

ΔΡΑ-

Hæc noſtra, Chaos, Nubes & Linguam: tria primordia rerum.

ST. Imò alijs Dijs ne loquar ego quidē: licet offerar ipſis Obuiam: neq; ſacrificem: neq; libem: neque thus ingeram in aras.

CH. Agè nunc, dic nobis audacter, quid vis tibi nos faciamus?

Nam ſi colere nos, atq; admirari, tum induſtrius eſſe Ita pergas: nunquam fortuna poſthac vtëris iniqua.

ST. O dominæ, oro vos igitur, rem non magnam: nempe, vti Græcos

Alios omnes dicendo centum ſtadijs vincere poſſim.

CH. Sanè hoc erit à nobis: vt ab hoc iam deinceps tempore nemo

Magnas ſententias in populo plures queat vincere, quàm tu.

ST. Nihil dicatis de magnis ſententijs: neque enim expeto noſſe:

Sed quantum ad me, facite, vt ius inuertam, perdamq; Daniſtas.

CH. Sanè per facile voti compos eris: neque enim ardua poſcis.

Sed bono es animo, & noſtris teipſum informandum trade miniſtris.

ST. Iſthuc faciã, vobis fretus: quia me penuria torquet, Propter equos coppatias, & coniugium, quod me malè perdit.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκιὼν πεμπτή.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Νυν οὖν χρήσθων ἀτεχνῶς, ὅτι βούλονται,
Τυπὴ τὸν ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσι
Παρέχω τύπτειν, πρῆνιν, δίψην,
Λύχνειν, ῥιγοῦν, ἀσκὸν δέρειν:
Εἶθ' ἃ χρέα ἀφεύξουμαι:
Τοῖς ἀνθρώποις τ' εἶναι δόξω,
Θρασὺς, εὔγλωττος, πολυμηχανὸς, ἴτης,
Βδέλυρὸς, ψευδῶν συκοφάντης,
Εὑρεσιεπὴς, σοφίσματα δικῶν,
Κύβις, κρόταλον, κίναδος, ζύμη,
Μάθλης, εἴρων, γλοιὸς, ἀλαζών,
Κέντρων, μιαρὸς,
Σβόφις, ἀργαλέος, μαπολοιχός.
Ταῦτ' εἴμε λέγουσιν ἅπαντῶντες,
Δρώντων ἀτεχνῶς ὅ, τι χρήζουσι.
Καὶ βούλομαι, νὴ τὸν Δήμη-
τρ', ἐκ μοῦ χορδὴν
Τοῖς φρονοῦσιν σοφὴν.

ΔΡΑ-

ACTVS I. SCENA V.

STREPSIADES SOLVS.

NVnc ergò vtantur me, vti libitum eſt:
Ego meum hoc corpus præbebo,
Ad percutiendum, eſuriendum,
Sitiendum, ſqualeſcendum, etiam
Algendum & pellem excoriandum:
Dummodò debita ſic effugiam.
Neque me commoueat, ſi me homines
Dicant audacem, linguacem,
Petulantem, præcipitem, impurum,
Nugarum confabricatorem,
Fictorem verborum, rabulam,
Crepitaculum & aſtutam vulpem,
Veteratorem, malitioſum,
Simulatorem, iactabundum,
Lubricum item, centonem, atque hominem
Spurcum & fœdum,
Verſutum, difficilem, friuolum.
His ſi me criminibus lacerent
Occurſantes: faciant, vt lubet:
Et ſi voluerint per Cererem,
Ex me chordam
Iſti apponunto magiſtris.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ ἑκτή.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Λ Ημα μὴν πάρεστι τῷδε
Οὐκ ἄπολμον, ἀλλ' ἕτοιμον. ἴαθι δ', ὡς
Ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ,
Κλέων ὑφανόμενος
Ἐν βροτοῖσιν ἕξεις:
Στ. Τί πείσομαι;
Σω. Τὸν πάντα χρόνον μετ' ἐμοῦ,
Ζηλωτὸς ὢν τὸν βίον ἀν-
θρώπων ἁπάντων.
Στ. Ἄγε τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ
Πότ' ὄψομαι;
Σω. Ὡς τέ σου πολλοὺς
Ἐπὶ ταῖσι θύραις
Ἀεὶ καθῆσθαι,
Βουλομένους ἀνακοινοῦσθαί
Τε, καὶ ἐς λόγον ἐλθεῖν,
Πράγματα καινὰ ζητοῦσι
Πολλῶν ταλάντων,
Ἄξια σῇ φρενὶ,
Συμβουλευομένους μετά σου. (διάνοιαν,
Χο. Ἀλλ' ἐγχείρει τ' ὀρεσβύτᾳ ὅ, τι ὀρμέλλεις, σοφὸν
Καὶ δριμὺν τ' νοῦν αὐτῷ, καὶ γνώμης ἀποπειρῶ.
Σω. Ἄγε

ACTVS I. SCENA VI.

SOCRATES, STREPSIADES, CHORVS.

HVic adeſt & virile pectus
Non iners, ſed impigrum. at tu iam dehinc
Scito, quòd hæc capiens,
Decus vſque ad Olympum
Proferes in orbe.
ST. *Quid hinc feram?*
SO. *Quid? tempore iam reliquo*
Vitam ſpecioſiſſimam ages
Mecum beatus.
ST. *Quando erit hoc igitur*
Vt aſpiciam?
SO. *Tum tuas multos*
Faciam ante fores
Semper ſedere:
Qui tua conſilia exquirant,
Cupiantq; loqui ad te:
Dignaq; mox pretio
Reſcripta tecum,
Atque negocia
Tractent, ex animo vſque tuo.
CH. *Eia, aggredere hunc vetulum, quæ conſtituiſti iam ante, docere:*
Animum ipſius prætenta, & vires explora ingenij eius.

Σω. Ἄγε δὴ καὶ τί μοι σὺ τὸν αὑτοῦ τρόπον,
Ἵν' αὐτὸν εἰδὼς ὅστις ὀτί, μηχανὰς
Ἤδη πὶ τούτοις τοῖς σὲ χαινὰς τοῖσφέρω.
Στ. Τί δὲ, τειχομαχεῖν μοι δοκεῖ τοῖς τῶν θεῶν;
Σω. Οὔκ. ἀλλὰ βραχέα σου πυθέσθαι βούλομαι,
Εἰ μνημονικὸς εἶ. Στ. δύο τρόπω, νὴ τὸν Δία.
Εἰ μὲν γ' ὀφείλεταί μοι, μνήμων πάνυ:
Ἐὰν δ' ὀφείλω σχέτλιος, ὁπιλήσμων πάνυ.
Σω. Ἔνεστι δῆτα σοὶ λέγειν ἐν τῇ φύσει;
Στ. Λέγειν μὲν οὐκ ἔνεστ', ἀποστερεῖν δ' ἔνι.
Σω. Πῶς οὖν δυνήσει μανθάνειν; Στ. ἀμέλει: καλῶς.
Σω. Ἄγε νυν ὅπως, ὅταν τι τοιβάλωμαι σοφὸν
Περὶ τῶν μετεώρων, εὐθέως ὑφαρπάσει.
Στ. Τί δαὶ κυνιδοῦν τὴν σοφίαν σιτήσομαι;
Σω. Ἄνθρωπος ἀμαθὴς ὑποὶ κἀβάρβαρος.
Δέδοικά σ' ὦ τρισβύτα, μὴ πλαγῶν δέῃ:
Φέρ' ἴδω τί δρᾷς, ἰὼ πὶς σε τύπτῃ. Στ. τύπτομαι:
Κἄπειτ' ὀπισχὼν ὀλίγον, ὀπιμαρτύρομαι:
Εἶτ' αὖθις ἀκαρῆ διαλιπών, διηρόμην.
Σω. Ἴθι νυν καταθοῦ τοιμάτιον. Στ. ἠδίκημά τι;
Σω. Οὔκ. ἀλλὰ γυμνοὺς εἰσιέναι νομίζεται.
Στ. Ἀλλ' ὑπὸ τροφάσων ἔγωγ' εἰσέρχομαι.
Σωκρ. Κατάθου: τί λῃρεῖς: Στρ. εἰπέ δή νυν μοι
τοδί,
Ἵν' ὁπιμελὴς ὦ, καὶ τοιθύμως μανθάνω,
Τῶν τῶν μαθητῶν ἐμφερὴς γενήσομαι;
Σω. Οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.

Στ. Οἰ-

SN. Age tu, dic primùm hoc mihi, qui sint maiores tui?
Vt illis cognitis, cuiusmodi sient,
Nouas in te admoueam nunc machinas meas:
ST. Quid ergò? vtrum tu expugnare hîc me cogitas?
SO. Non, sed pauca ex te interrogare volo. valen'
Memoria? ST. ita per Iouem: & gemino sanè modo.
Nam si mihi quis debet: memor sum scilicet:
Sin ego cui debeo: obliuiosus sum nimis.
SO. Sed nullane vis dicendi tibi naturâ ineſt?
ST. Vis dicendi haud ineſt, sed vis spoliandi ineſt.
SO. Quomodo igitur poteris discere? ST. quietus es.
SO. Vide sis, vt si quid de rebus sublimibus
Proposuero doctum, tu isthuc surripias statim.
ST. Quid? vtrúmne ego doctrinam arripiam, quasi canis?
SO. Homo hic ineptus, & rudis eſt, & barbarus.
Metuo tibi, senex, ne flagris egeas. age
Si quis te verberat, quid pateris? ST. verbera.
Sed vbi me paulum continui, teſtes cito:
Rursum acquiescens paulum, mox in ius voco.
SO. Agè nunc, vestem depone. ST. quid feci mali?
SO. Nihil: sed nudos ingredi leges iubent.
ST. Atqui ego non ingredior, vt hinc auferam aliquid.
SO. Depone, quid nugaris? ST. dic hoc iam mihi,
Si diligens fuero, atque cupidè didicero:
Cuínam similis ex discipulis tuis ero?
SO. Nihil ab ingenio Chærephontis differes.

Στ. Οἴμοι κακοδαίμων, ἡμιθνὴς γενήσομαι.
Σω. Οὔ: μὴ λαλήσῃς: ἀλλ' ἀκολούθησόν μοι,
Ἀνύσας τι, δευρὶ θᾶττον. Στ. ἐς τὼ χεῖρέ νυν
Δός μοι μελιπλόκαν τιν' ὁπότερον: ὡς δέδοικ' ἐγώ,
Ἔσω καλαβάγνων, ὥσθ' ὑπ' ἐς Τροφωνίου.
Σω. Χώρει: τί κωκύζεις, ἔχων θεὶ τὴν τύχην;

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΚΩΛΩΝ η.

Χο. Ἀλλ' ἴθι χαίρων, δ' ἀνδρείας
Εἵνεκα ταύτης:
Εὐτυχία γένοιτ' ἀν-
θρώπῳ, ὅτι θρέψας
Ἐς βαθὺ δ' ἡλικίας,
Νεωτέροις τὸ φύσιν αὐτῷ
Πεφυσιν χρωτίζεται:
Καὶ Σοφίαν ἐπασκεῖ.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΚΩΛΩΝ με.

Τροχαικοὶ Καταληκτικοί.

Ὦ Θεώμοι, κατερῶ θεός γ' ὑμᾶς ἐλευθέρως
Τἀληθῆ, νὴ τὸν Διόνυσον, τ' ἐκθρέψαντά με:
Οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε καὶ νομιζοίμην Σοφός,
Ὡς ὑμᾶς ἡγούμην' εἶναι θεατὰς δεξιούς,
Καὶ ταύτην Σοφὼ τ' ἔχειν τῶν ἐμῶν κωμῳδιῶν,
Πρώτους ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς: ἡ παρέσχέ μοι
Ἔργον πλεῖστον. εἶτ' ἀνέχώρουν ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν

Ἡδη-

ST. *Væ mihi misero: nam fiam semimortuus.*
SO. *Non fies, ne dixis: sed sequere me ocyus,*
Vt perficias aliquid, propera. ST. *in manum prius*
Des mellitam placentam. Vah, vt mihi metuo,
Intrans, non secus ac si antrum adeam Trophonij.
SO. *Perge, quid hîc ita circumspectas iuxta ostium?*

CHORVS.

I Pede fausto, propter robur
Magnanimum istud
Prosperitas viro adsit,
Quod spacium senectæ
Emeritæ cum tetigit:
Tamen negocijs animum suum,
Vt iuuenis, applicat,
Et sapientiam auget.

TRANSITVS CHORI.

Trochaici Catalectici.

O Spectatores, ego ad vos loquar, quæ vera sunt,
Liberè, per Dionysum, qui me eduxit paruulum.
Sic ego vincam & æstimer sapiens, vt vos æstimo
Spectatores candidos esse, & hanc Comœdiam
Præ alijs, quas scripsi, omnibus, ducere sapientissimam.
Vtq; vos primùm rogaui, vti gustetis hanc, mihi
Quæ multum fecit negoti. Post secessi à viris

Victus

Ἠπιθεὶς, οὐκ ἄξιος ὤν. ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι
Τοῖς Σοφοῖς, ὧν ὕνεκ' ἐγὼ ταῦτ' ἐσκαλματεύομαι:
Ἀλλ' ὅδ', ὡς ὑμῖν ποθ' ἑκὼν σοφὸς δώσω τοὺς δεξιούς:
Ἐξότε γὰρ σὐθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ κἀγὼ λέγειν,
Κ' ὡ σώφρων τε, κ' ὡ καταπύγων, ἀεί τ' ἠκροάτην,
Κἀγὼ (παφλεῖος γὰρ ἔτ' ἦν, κοὐκ ἐξῆν πω μοι τεκεῖν)
Ἐξέθηκα παῖδ'. ἑτέρα πις λαβοῦσ' ἀνῄλετο:
Ὑμεῖς δ' ἐξεθρέψατε γενναίως, κἀπαιδεύσατε:
Ἐκ τούτου μοι πρὸς παρ' ὑμῶν γνώμης ἔσθ' ὁρμή.
Νῦν δ' ἦν Ἡλέκτραν κατ' ἐκείνην, ἢδ' ἡ κωμῳδία
Ζητοῦσ' ἦλθεν, ἦν πού που τύχῃ θεατὰς ὕπου Σοφοῖς:
(Γνῶσιν γὰρ, ἦν τὼρ' ἴδῃ, ταὐδελφοῦ τὸν βόστρυχον)
Ὡς δὲ σώφρων' ὀξὺ φύσει, σκέψασθ': ἥπις πρῶτα μὲ
Οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμῴδὴν σκύπινον, καθειμένον,
Ἐρυθρὸν, ἐξ ἄκρου παχύ: τοῖς παιδίοις ἵν' ᾖ γέλως.
Οὐδ' ἐσκῶψε τοὺς φαλακρούς, οὐδὲ κόρδαχ' εἵλκυσεν.
Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων ταὔπιτῇ βακτηρίᾳ
Τύπτει τ' παρόντ', ἀφανίζων πονηρὰ σκώμματα.
Οὐδ' εἰσῆξε δᾷδας ἔχοντ', οὐδ' ἰὼ ἰὼ βοᾷ.
Ἀλλ' αὐτῇ γ' τοῖς ἔπεσι πιστεύουσ' ἐλήλυθεν.
Κἀγὼ μὲν τοιοῦτος ἀνὴρ ὢν ποιητὴς, οὐκομῶ,
Οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ ξαπατᾶν, δὶς γ' τρὶς ταὐτ' εἰσάγων.
Ἀλλ' ἀεὶ καινὰς ἰδέας εἰσφέρων, σοφίζομαι.
Οὐδὲν ἀλλήλοισιν ὁμοίας: γ' πάσας δεξιάς.
Ὃς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' ἐς τὴν γαστέρα,
Κοὐκέτ' εἰσαῦθίς γ' ἐπεπήδησάγ' αὐτῷ κἀμέ.

Οὗτοι

Victus sordidis indignè: quod nunc meis queror,
Qui hîc adestis sapientes, & quorum hæc ego gratia
Commentatus sum: non vt vos volens prodam bonos.
Ex quo enim hic apud viros, quibus est & suaue dicere,
Et apud quos Cinædus & Castus optimè audiunt:
Et ego (nanq; adhuc eram virgo, nec licebat mihi
Parere) exposui fœtum: quem quæpiam alia sustulit.
Vos autem educastis ingenuè, atque instituistis probè:
Ex hoc fida apud vos sunt sententiæ testimonia.
Nunc ergo secundum Electram illam ist hæc Comœdia
Quæritans venit, si fortè in spectatores bonos
Incidat: (nam cincinnum si videat fratris, statim
Agnoscet) sed quàm sit hæc casta, vos cognoscite.
Primùm non venit aliquid consuens coriacium,
Rubrum, humile, à summo densum: vt sit pueris risui:
neque
Infectata caluos est, nec saltauit cordacem:
Neq; senex, qui metra canit, præsentem baculo ferit,
A motis è conspectu maledictis mordacibus:
Neq; tædiferam introduxit: sed neq; heu heu clamitat:
Sed sibiipsa & versibus fidens, in scenam venit.
Atqui ego vir tantus, Poëta tantus nihil superbio:
Neq; vos quærito fallere, bis terq; introducendo eadem:
Sed nouas subin' formas infero, argutè & catè
A me inuentas, nihil inter se similes: omnes probas:
Qui etiã magnũ illum Cleonem, in ventrem olim perculi
Neq; demum insultaui ipsi tacenti. Verùm hi comici

Οὗτοι δ', ὡς ἅπας παρέδωκεν λαβὼν τραγῳδός,
Τὸν δείλαιον κολετρῶσ' αἰεί, κἀτὼ μητέρα:
Εὔπολις μὲν τὸν Μαρικᾶν ἀπρόπτον παρείλκυσεν,
Ἐκτρέψας τὸς ἡμετέρους ἰσπτέας κακὸς κακῶς:
Προσθεὶς αὐτῷ χραυῷ μεθύσιν, τῷ κόρδακι οὕνεκα.
Ἠνφρυύιχος πάλαι πεποίηκ'; ἰὼ τοῦ κἄτου πάθους.
Εἶθ' Ἑρμιππος αὖθις πεποίηκεν εἰς τραγῳδόλον,
Ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς τραγῳδόλον:
Τὰς εἰκοῖς τῶν ἐγχελέων τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.
Ὅσπις οὖν τούτοισι γελᾷ, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαιρέτω:
Ἦν δ' ἐμοὶ καὶ τοῖσιν ἐμοῖς εὐφαίνηθ' εὑρήμασιν,
Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑτέρας εὐφρονεῖν δοκήσετε.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

ΧΟ. Τί μέδονται μολπᾶς;
Ζεῦ πάτερ, ἐς χορὸν
Πρῶτα μέγαν κικλήσκω;
Τόν τε μεγαθενῆ περιαί-
νης θαλάσσαν, γῆς τε καὶ ἀλ-
μυρᾶς θαλάττης ἄγριον μοχλευτήν;
Καὶ μεγαλώνυμον ἠμέτερον πατέ-
ρ' αἰθέρα σεμνότατον βιοθρέμμονα πάντων:
Τόνδ' ἰσπονῶμαι, ὅς ἀστρ-
λάμπεθις ἀκτῖσιν κατέχει
Γῆς πέδον, μέγας ἐνθεοῖς
Ἐνθυητοῖσί τε δαίμων.

ΕΠΙΡ-

Nouitij, vt semel dedit ansam adscribendū Hyperbolus,
Miserūistum semper proculcant, & matrem eius simul.
Eupolis quidem Maricam primùm in scenam protulit,
Nostrosq; EQVITES in aliū habitū malè cōmutauit ma-
Addiditq; anum ebriam ad desaltandū Cordacem: (lus,
Qualem olim introduxit Phrynichus, deuoratā à belua
Maris. Exinde nouam rursus fecit Hermippus in Hy-
perbolum:
Et nunc cæteri simul omnes ingruunt in Hyperbolum:
Imitantes meam de anguillis sat notam imaginem.
His quicunq; applaudit, is ne delectetur meis.
Sin voluptatem aliquā ex me meisq; inuentis percipitis:
Reliquum in tempus rectè vos sapere iudicauero.

STROPHE, CONVERSIO CHORI.

PRincipiò Iouem Optimum
Maximum, ad hunc chorum inuoco,
Cælicolum potentem,
Et validum tridente Deum,
Qui pelagus salsipotens,
Grauisq; terræ vadacæca quassat,
Eximiumque patrem celeberrimi
Nominis æthera, vitæ hominum omniparentem:
Illumq; equorum domito-
Rem, qui humum illustrat radijs:
Ipse magnus apud Deos,
Numen terricolisq;.

ARISTOPHANIS

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τροχαϊκοὶ πεζάμετροι Καταληκτικοί.

Χο. Ὦ Σοφώτατοι θεαταί, δεῦρο τὸν νοῦν προσέχετε.
Ἠδικημένοι γὰρ, ὑμῖν μεμφόμεθ' ἐναντίον.
Πλεῖστα γὰρ θεῶν ἁπάντων ὠφελήσαντες τὴν πόλιν,
Δαιμόνων ἡμῖν μόναις οὐθὲν' ἀπενέμετε;
Αἵπινες τηρῦμεν ὑμᾶς. Ἰὼ γὰρ ἥπτις ἔξοδος
Μηδενὶ ξυνῳδῇ, τότ' ἢ βροντῶμεν, ἢ ψεκάζομεν.
Εἶτα τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην παφλαγόνα
Ἠνίχ' ἡρεῖσθε στρατηγὸν, τὰς ὀφρῦς συσπῶμεν;
Κἀπεβρέμομεν δεινά: βροντὴ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς.
Ἡ Σελήνη δ' ἐξέλιπεν ὁδὸν ἥλιος: ὁδ' Ἥλιος
Τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως συνελκύσας,
Οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσοι Κλέων:
Ἀλλ' ὅμως εἵλεσθε τοῦτον: φασὶ γὰρ δυσβουλίαν
Τῇδε τῇ πόλει προσεῖναι: ταῦτα μέντοι τοὺς θεοὺς
Ἀπ' αὖ ὑμεῖς ἐξαμαρτὼν, ὅπι τὸ βέλτιον τρέπει,
Ὡς δὲ καὶ τοῦτο ξυνοίσει, ῥᾳδίως διδάξομεν:
Ἢν Κλέωνα τὸν λάρον δώρων ἑλόντες, καὶ κλοπῆς,
Εἶτα φιμώσητε λίθῳ τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα:
Αὐθις ἐστ' ἀρχαῖον ὑμῖν: εἶπι καὶ ξημαρτίαν,
Ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει ξυνοίσειν.

ΑΝΤΩ-

ADDITAMENTVM.

Trochaici Octonarij Catalectici.

O Sapientißimi Spectatores, huc aduertite,
Quoniam affectæ iniuriâ, contra vos heic querimoniam
Instituimus: nam cùm nos præ cæteris Dijs omnibus,
Vrbem hanc plurimùm locupletemus: vos nobis ex Deïs
Solis, neq; sacrificatis, neq; libatis: quæ plurimùm
Conseruamus vos. Nam si quando comitiorum exitus
Non sit cõmodus, tum aut tonamus, aut pluuiam damus.
Equidem Dijs infestum Paphlagona illum coriarium,
Quando exercitus ducem creastis, nos supercilia
Contraximus, & horrendum fecimus, erupitq; igneum
Tonitru cum coruscofulgure. Lunaq; deseruit vias.
Et Sol contracto statim in sese lucernæ ellychnio,
Noluit lucere vobis: si Cleonem exercitus
Legeretis ducem: & vos legistis tamen. Hoc est, quod
ferunt
Stulta consilia huic inesse ciuitati: sed tamen
Ea, quæ vos peccatis, in melius Deam conuertere.
Quomodo autem hoc profuturum sit, facile docebimus:
Si Cleonem Larum illum furti damnatũ, atq; ambitus:
Capiatis, gulamq; ligno interstringatis, tunc ad statum
Pristinum redibunt omnia, & si quid fuit antehac
Peccatum à vobis, id in melius cedet Reipublicæ.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιϛ.

ΧΟ. Ἀμφί μοι αὖτε φοῖβ' ἄναξ
Δήλιε, Κωφίαν ἔχων,
Ὑψιχέρωτα πέτραν:
Ἦτ' Ἐφέσου μάχαιρα πάγ-
χυ σὸν ἔχθος οἶκον: ἐν ᾧ
Κόραγε Λυδῶν μεγάλως σέβουσιν:
Ἦτ' ὀπιχώριος ἡμετέρα θεός,
Αἰγίδ' ὀνίοχος, πολιοῦχ' Ἀθάνα:
Παρνασίαν θ' ὃς κατέχων
Πέζαν, σὺ πεύκας σελαγεῖ,
Βάκχας Δελφίσιν ἐμφρέπων;
Κωμαστὴς Διόνυσος.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τροχαικοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

ΧΟ. Ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶς παρεσκευάσμεθα,
Ἡ Σελήνη σωτυχοῦς ἡμῖν, ἐπέστειλε, φράσαι
Πρῶτα μὲν χαίρειν Ἀθηναίοισι, κἄπειτα τοῖς ξυμμάχοις:
Εἶτα θυμήνδ' ἔφασκε: δι' ἃ γὰρ πεπονθέναι,
Ὠφελοῦσ' ὑμᾶς ἅπαντας, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἐμφανῶς.
Πρῶτα μὲν τοῦ μηνὸς εἰς δ' ἁδ' οὐκ ἔλαττον, ἢ δραχ-
μήν:
Ὡς τε κἀλέγθην ἅπαντας, ἐξιόντας ἑστέρας:

Μὴ

ANTISTROPHE. OPPOSITA CONVERSIO CHORI.

HVc ades, ô Apollo Rex
Delie, Cynthiam tenens,
Altijugum cacumen:
Quæq; Ephesi beata habes
Ex solido tecta domus
Obryzo: vbi Lydæ nurus te honorant.
Tuq; soli indigena ô Dea Cecropis:
Ægida, quæ quatis, vrbipotens Minerua: &
Parnasij tu scopuli
Rector, qui ignitis facibus
Inter Thyadas emines
Comessator Iacche.

OPPOSITVM ADDITAMENTVM.

Octonarij Catalectici.

QVando nos huc instructi fuimus via contendere:
Luna in occursu nobis obuia mandauit, dicere
Primum Athenienſibus ſalutem, & ſocijs omnibus:
Poſtea ſe iraſci dixit: propter graues iniurias
Pro beneficiis, quæ non ore ineat: ſed re ipſa comprobet.
Primùm ſingulis menſibus, ad tædas non minus drachma
Præſtat: vt nunc omnes dicant exeuntes veſpere,

Μὴ φρίω παῦδ' ἄρα, ἐπεὶ δὴ φῶς Σελαναίης καλόν,
Ἀλλάτ' εὐδραῖ φησιν ὑμᾶς, κοὐκ ἄγχνους ἡμέρας,
Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' αἴνω τε κἀπαινοδοποῦμεν.
Ὥστ' ἀπελθεῖν φησιν αὐτὴ τοὺς θεοὺς ἐκάστοτε,
Ἡνίκ' αἰ ψευθῶσι δεῖπνα, κἀπίωσιν οἴκαδε,
Τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες, κἀπὶ λόγων τῶν ἡμερῶν:
Καθ', ὅταν θύειν δέῃ, τρεβλῶτε κἀδικάζετε.
Πολλάκις δ' ἡμῶν ἀγόντων τ' θεῶν ἀπατίαν,
Ἡνίκ' αἰ πενθῶμεν, ἢ τὸν Μέμνον', ἢ τὸν Σαρπηδόνα,
Σπένδεθ' ὑμεῖς, καὶ γελᾶτ', αἰθ' ὧν λαχὼν ὑφ' ἑκάστου
Τῆτες ἱερομνημονεῖν, κἀπειθ' ὑφ' ὑμῶν τ' θεῶν
Τὸν τέφανον ἀφῃρέθη. μᾶλλον γὰρ ὅτως εἴσεται,
Κατὰ Σελήνην ὡς ἄγχνους ἐστὶ τὸν βίον τὰς ἡμέρας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

Τετράμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ΜΑ τὴν ἀναπολὼ μὰ τὸ χάος, μὰ τὸν ἀέρα,
Οὐκ εἶδον οὕτως ἄνδρ' ἄγχνουν οὐδένα,
Οὐδ' ἄπορον, οὐδὲ σκαιὸν, οὐδ' ὀπιλήμονα:

Ὅστις

Ne facem emas puer: nam Lunæ lume[illegible]es & præfulgi-
dum.
Alia vos benè facere dicit: at nullos rectè dies
Transigere: sed hîc sursum atque deorsum confundere
omnia.
Ac proinde sibi minari ait Deos subinde: cùm
Frustrantur conuiuio, & domum redeunt festi sui
Compotes non redditi, iuxta dierum idoneam
Rationem: Sed & cùm sacrificare oportet, vos reos
Quæstioni accipitis, & iudicia exercetis fori.
Sæpè autem cùm nos Deæ ieiunamus ieiunium:
Quando nimirum lugemus Memnona, aut Sarpedo-
nem,
Ibi vos libatis vel etiam ridetis, quòd Hyperbolus,
Hoc anno designatus scriba sacrorum, à nobis fuit
Iterum priuatus corona: nam sic citiùs sciuerit,
Quòd dies vitæ ipsum oporteat ad Lunam traducere.

ACTVS II. SCENA I.

Senarij Iambici.

SOCRATES, STREPSIADES.

PEr halitum, per Chaos atrum, per aëra:
Nunquam vidi ego quenquam ita ingenio agresti &
hebeti:
Ita perplexum atque obliuiosum: velut hic est

Ὅστις σκαλαθυρμάτιον ἄττα μικρὰ μανθάνων,
Ταῦτ' ὀπιλέλησται σοὶν μαθεῖν. ὅμως γε μὴν
Λύσ. τὸν καλῶ ξύρεχζε δευρὶ πρὸς τὸ φῶς.
Ποῦ Στρεψιάδης; ἔξει τὸν ἀσκίπωλα βόων.
Στ. Ἀλλ' οὐκ ἐῶσί μ' ἔξιέναι οἱ χόρεις.
Σω. Ἀνύσας πήγα πάθου, καὶ πρόσεχε τὸν νοῦν. Στ. ἰδού.
Σω. Ἀγε δὴ τί βούλει πρῶτα νυνὶ μανθάνειν,
Ὧν οὐκ ἐδιδάχθης πώποτ' ἄδειν; εἰπέ μοι.
Πότερα περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ ῥυθμοῦ.
Στ. Περὶ τοῦ μέτρον ἔγωγ'. ἑνὶ γὰρ ποτε
Ὑπ' ἀλφιταμοιβοῦ παρεκόπτων διεκρίνιχ᾽ ᾠ.
Σω. Οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ σ', ἀλλ' ὅ, τι καλλίων μέτρον
Ἡγεῖ; πότερον τὸ τρίμετρον, ἢ τὸ τετράμετρον;
Στ. Ἐγὼ μέν, οὐδὲν πρότερον ἢ μιεκτέον.
Σω. Οὐδὲν λέγεις ὦ ἄνθρωπε. Στ. περιδοῦναί μοι,
Εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτέον.
Σω. Ἐσχόρακας, ὡς ἄγροικος εἶ, καὶ δυσμαθής.
Ταχύ γ' ἂν δυοῖν μαθοῦσιν σοὶ περὶ ῥυθμοῦ.
Στ. Τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τἄλφιτα;
Σω. Πρῶτον μὲν εἶναι κομψὸν ἐν συνουσίᾳ:
Εἶτ' ἐπαίειν ὁποῖός ἐστι τῶν ῥυθμῶν,
Κατ' ἐνόπλιον, χ' ὁποῖος αὖ κατ' δάκτυλον.
Στ. Κατὰ δάκτυλον; νὴ τὸν Δί' ἀλλ' οἶδ'. Σω. εἰπὲ δή.

Strepsiades: qui etiam nugamenta leuitula,
Et ludicra, quæ discit, prius obliuiscitur,
Quàm didicerit. Sed euocabo ipsum forâs,
Huc in claram lucem. Vbinam Strepsiades? age
Exi. & grabatum vnà effer huc tecum illicet.
ST. *Acicimices non sinunt efferre me.* SO. *ocyus*
Propera, & depone, & aduorte animum sedulò.
ST. *Eccum me.* SO. *age tu, quid vis nũc primùm discere,*
Quod antea nunquam didiceris? cedò mihi:
Vtrum de mensuris, aut versibus, aut Rythmis?
ST. *De mensuris equidem. Nam nuper admodum*
Pollintor emunxit me duobus Congijs.
SO. *Non hoc te rogo, sed quodnam metrum iudices*
Pulcerrimum: vtrum Trimetrum, an verò Tetrametrum?
ST. *Ego nullum melius esse iudico metrum,*
Quàm est semisextarius. SO. *Nihil dicis, mi homo.*
ST. *Depone pignus, an tetrametron non siet*
Dimidium semisextarij. SO. *abi hinc in malam crucem:*
Quàm tu ingenio agresti es? quàm porrò indocilis es?
Sed fortè citiùs addiscere possis Rythmos?
ST. *Quid ad farinam proderunt mihi Rythmi?*
SO. *Primò quidem in conuictu vt sis bellatulus:*
Deinde, vt possis intelligere, qui modus
Saltationi armatæ competat optimè,
Qui rursum ad Dactylum quadret quàm maximè.
ST. *Ad Dactylum? sane hoc noui.* SO. *dic, quomodo?*

Στ. Τίς ἄλλος ἢ τοῦτι τοῦ δακτύλου;
Πρὸ τοῦ μὲν, ἔτ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος, ὕστερ.
Σω. Ἀεὶ σὺ εἶ, καὶ σκαιός. Στ. ὦ γλαῦξ, ὦ ἰζυρὲ,
Τὸν πατέρ' ὅπως μὴ μανθάνειν δεῖ. Σω. τί δὲ;
Στ. Ἐκεῖν' ἐκεῖνο, τὸν ἀδικώτατον λόγον.
Σωκρ. Ἀλλ' ἕτερά σ' ἔτερα δεῖ σε τούτου μανθάνειν,
Τῶν τετραπόδων ἅττ' ὀρθῶς ἄρρενα.
Στ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τ' ἄρρεν', εἰ μὴ μαίνομαι,
Κριὸς, τράγος, ταῦρος, κύων, ἀλεκτρυών.
Σω. Ὁρᾷς, ἃ πάσχεις; τὴν θ' ἡλφαν καλεῖς
Ἀλεκτρυόνα κἀτ' ταὐτὸ, κἀτὸν ἄρρενα.
Στρεψ. Πῶς δὴ φέρε; Σωκρ. πῶς; ἀλεκτρυὼν καλεῖ-
ται.
Στ. Νὴ τὸν Ποσιδῶ. νυνὶ δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;
Σω. Ἀλεκτρύαιναν: τὸν δ' ἕτερον ἀλέκτορα.
Στ. Ἀλεκτρύαιναν; εὖγε νὴ τὸν ἀέρα.
Ὥστ' αὖτε τοῦτο τοῦ διδάγματος μόνου,
Διαλφιτῶσω σου κύκλῳ τὴν κάρδοπον.
Σω. Ἰδοὺ μάλ' αὖθις τοῦθ' ἕτερον, τὴν κάρδοπον
Ἄρρενα καλεῖς, θήλειαν δ' ὄν. Στ. τῷ τρόπῳ
Ἄρρενα καλῶ 'γὼ κάρδοπον; Σω. μάλιστά γε,
Ὥσπερ γε καὶ Κλεώνυμον. Στρεψ. πῶς δή; φράζον.
Σω. Ταυτὸν δύναταί σοι κάρδοπος Κλεωνύμῳ.
Στ. Ἀλλ' ὦ γάθ' ὧδ' ἰὼ κάρδοπος Κλεωνύμῳ:

ST. *Quis enim alius sit digitus, quàm iste hic, quem vides?*
Nam Dactylus hic erat, cùm ego adhuc essem puer.
SO. *Nullius pretij homo, & perquàm siniſter es.*
ST. *At ego nihil horum quicquam cupio discere.*
SO. *Quid igitur?* ST. *illud, illud verbum iniurium.*
SO. *Sed oportet te alia priùs, quàm isthuc, prædiscere;*
Quæ masculini generis sint animalia.
ST. *At noui ego, quod sit masculum, ni insanio.*
Aries, taurus, hircus, canis & gallus. SO. *viden'*
Obsecrò, quid ægri acciderit tibi? nam fœminam
Maremq; vno galli nomine tu appellitas.
ST. *Dic, quomodo?* SO. *Quomodo?* *gallus & gallus itidem.*
ST. *Ita per Neptunum: sed quomodo me oportuit*
Hæc nominare. SO. *Gallinam, & gallum alterum.*
ST. *Gallinam? ita es. Et per æëra. Et pro hoc vnico*
Documento ego farina conspergam omnem tibi
Nunc Cardopum, seu mactram tuam pistoriam.
SO. *Ecce autem iterum peccas: cùm dicis Cardopum:*
Maremque facis, quæ sit fœmina. ST. *quomodo marem*
Voco Cardopum? SO. *videlicet, vt Cleonymum*
Marem vocas. ST. *dic, quomodo?* SO. *quia Cardopus*
Idem tibi valet prorsum, quòd Cleonymus.
ST. *Atqui, bone vir, Cleonymo haud est Cardopus:*

Vt

Ἀλλ' ἐν ψυείᾳ προξύλῃ γ' αἰεμάπετο.
Ἀταρ τολοιπὸν πῶς με χρὴ καλεῖν; Σω. ὅπως;
Τὴν καρδόπην, ὥσπερ καλεῖς τ' Σωκράτη.
Σξ. Τὴν καρδόπην φῆλαι, ὀρθότερον λέγῃς;
Ἐκεῖνο δ' ἰὼ αἰ, καρδόπη, Κλεωνύμη.
Σω. Ἐπιδήγε τοῦτ' ἰὼν τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ.
Ἅπ' ἄρρεν' ἐστίν, ἅπαξ δ' αὐτῶν θῆλυ.
Στ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγ', ἀ θῆλυ' ἐστίν. Σω. εἰπέ δή.
Στρ. Λύσιλλα, Φίλιννα, Κλειταγόρα, Δημητρία.
Σω. Ἄρρενα δὲ ποῖα τῶν ὀνομάτων; Σξ. μυρία,
Φιλόξενος, Μελησίας, Ἀμυνίας.
Σω. Ἀλλ' ὦ πόνηρε, ταῦτά γ' ἐστ' οὐκ ἄρρενα.
Στ. Οὐκ ἄρρεν' ὑμῖν ἐστιν; Σω. ἥδομαι γ': ἐπεὶ
Πῶς αἰ καλέσας ἐντυχὼν Ἀμυνίᾳ;
Σξ. Ὅπως αἰ, ὠδί, δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνία.
Σω. Ὁρᾷς; γυναῖκα τ' Ἀμυνίαν καλεῖς.
Στ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅστις ὑτραλεύεται:
Ἀταρ τί ταῦθ', ἃ πάντες ἴσμεν, μανθάνω;
Στρ. Οὐδὲν μὰ Δί', ἀλλὰ καταπλινεῖς δρυεί. Σξ. τί
δρῶ;
Σω. Ἐκφρόντισόν τι τῶν σεαυτῷ πραγμάτων.
Στ. Μὴ δῆθ', ἱκετεύω σ', ἐνταῦθ': ἀλλ' εἴ πῃ γε χρὴ
Χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφροντίσαι.
Σω. Οὐκ ἔστι ταῦτ' ἄλλα. Στ. κακοδαίμων ἐγώ,
Οἵαν δίκην τοῖς κόρεσι δώσω τὴμέρᾳ.
Σω. Φρόντιζε δή, κἀξαύθρει.
Παύτα τρόπον τε σαυτὸν

Vt qui farinam subigit in mortario.
Sed quomodo posthac nominari oportet hæc?
So. *Quomodo? dic Cardopam: ceu dicis, Sostratam.*
St. *An verò rectius vocas hanc Cardopam?*
At illud erat dicere Cardopa, Cleonyma.
So. *Præterea oportet te etiam discere nomina,*
Quæ masculina, quæq; fœminina sint.
St. *At noui ego, quæ sint fœminina.* So. *dic, agè.*
St. *Lysilla, Philinna, Cletagora, Demetria.*
So. *Sed quænam masculina sunt?* St. *innumera: ceu*
Philoxenus, Milesias, Amynias.
So. *Miserum te: non sunt masculina hæc nomina.*
St. *Non sunt hæc vobis masculina?* So. *neutiquam;*
Nam si tu in Amyniam incidas, quomodo vocas?
St. *Hoc scilicet modo: agè huc, huc ades Amynia.*
So. *Vidésne? Amyniam vocas tu fœminam.*
St. *Meritò: vt qui proiectis armis non militat.*
Sed quorsum hæc disco, nota quæ sunt omnibus?
So. *Nequaquam, per Iouem: sed agè, accumbe.* St. *quid agam?*
So. *In curam aliquam tuarum rerum incumbito.*
St. *At obsecrò, ne in hoc lecto: sed si ita opus est,*
Sinito me humi iacentem aliquid meditarier.
So. *At præter hæc non sunt alia loca.* St. *miserum*
Me, quas hodie pœnas exoluam cimicibus.
So. *Excogita & dispice quid:*
Teq; met ipsum in omnes

Conuer-

Σβ. Ὀδοὺς πυκνώσω σοι.
Ταχὺς δ', ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσῃς,
Ἐς ἄλλο πήδα νόημα φρενός.
Ὑπνῳ δ' ἀπέχω γλυκύθυμος ὀμμάτων.
Στ. Ἰαπαταί, ἰαπαταί.
Σω. Τί πάσχεις; τί κάμνεις;
Σβ. Ἀπόλυμαι δείλαιος ἐκ τοῦ σιμποδίου.
Δάκνουσί μ' ἐξέρποντες οἱ Κορίνθιοι,
Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσι,
Καὶ τὠ ψυχίω ἐκπίνουσι,
Καὶ τὼς ὄρχεις ἐξέλκουσι,
Καὶ τὸν πρωκτὸν διορύττουσι,
Καί μ' ἐκπολοῦσι. Σωκρ. Μὴ νυῦν βαρέως ἄλγε λίαν.
Σβ. Καὶ πῶς, ὅτε μου
Φροῦδα τἀχρήματα, φροῦδη χροιά,
Φροῦδη ψυχή, φροῦδη δ' ἐμβάς;
Καὶ πρὸς τούτοις ἔπι τοῖσι κακοῖς,
Φρουρᾶς ἄδων,
Ὠλίγου φροῦδ' ἐγενόμαν.
Σω. Οὕτω, τί ποιεῖς; οὐχὶ φροντίζεις; Σβ. ἔγωγε,
Νὴ τὸν Ποσιδῶ. Σω. καὶ τί δῆτ' ἐφρόντιζας;
Στ. Ὑπὸ τῶν κόρεων εἴμου τὴ σκιλφοθήσεται.
Σωκρ. Ἀπολεῖ κάκιστ'. Σβεψ. ἀλλ' ὦ γάθ', ἀπόλωλ' ἁρπίως.
Σω. Οὐ μαλθακιστέ', ἀλλὰ σκαλυπέα:
Εὑρητέον γὰρ νοῦς ἀποφερπικός,

Κἀπαό-

Conuerte partes:
Et ſicubi in rem dubiam incides,
Ibi tuam mentem abarce aliò:
Sed ſomnus hîc abſit ab oculis tuis.
ST. *Eheu, hei: proh dolor, hei mihi.*
SO. *Quid es? quid mali fers?*
ST. *Pereo miſer: nam prorepentes è thoro*
Me Cimicenſes ciues inueſtant admodum,
Et coſtas morſu diſcerpunt:
Et vitam è membris exugunt:
Et teſtes ipſos euellunt:
Et totum perfodiunt anum:
Et me perdunt. SO. *ne nimis acerbè iſthuc feras.*
ST. *At quomodo? cùm*
Nulla pecunia, color nullus,
Nec vitæ in me ſit quicquam: nullum
Calceamentum: inſuper excubia-
Rum ſim ſatur,
Propè nullus fio, miſerq.
SO. *Heus tu, quid agis? nil commentaris?* ST. *Egon'? ita*
Per Neptunum. SO. *quid ergò commentatus es?*
ST. *An aliquid in me reliquum fiet à cimicibus.*
SO. *Malè pereas.* ST. *at, ô bone vir, iam antè perij.*
SO. *Non decet ita mollem eſſe, ſed obnubenda fa-*
cies:
Et inquirenda apta ad fraudem ſententia,

Et

Καὶ παῤόλημι. Σω. οἴμοι, τίς αὖ δῆτ' ὀπιθάλοι
Ἐξαρναχίδων γνώμιλω ἀποτερηπίδα;
Σω. Φέρε νυν, ἀθρήσω σῶτον ὅ, τι δρᾷ τυτονί:
Οὗτος καθεύδεις; Στ. μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
Σωκρ. Ἔχεις τί; Στ. μὰ Δί', οὐδὲν ἔγωγ'. Σω. οὐδὲν
πάνυ;
Στ. Οὐδέν γε πλὴν, ἢ τὸ πέος ἐντῇ δεξιᾷ:
Σω. Οὐκ ἐξαλυφάμενος ταχέως τι φροντιεῖς;
Στ. Περὶ τοῦ; σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον ὦ Σώκρατες.
Σω. Αὐτὸς ὅ, τι βούλει σῶτος ἐξευρεῖν, λέγε.
Σξ. Ἀκήκοας μυριάκις, ἀλλ' ἐγὼ βούλομαι:
Περὶ τῶν τόκων, ὅπως αὐ ἀποδῶ μηδενί.
Σω. Ἴθι νυν, καλύπτου, καὶ σχάσας τὴν φροντίδα
Λεπτὴν, ἢν μικρὸν ἐκφρόνει τὰ σφάγματα,
Ὀρθῶς διαιρῶν, κἀποσκοπῶν. Σξ. οἴμοι τάλας.
Σω. Ἔχ' ἀπόρημα, κἂν ἀπορῇς τι τῶν νοημάτων,
Ἄφεις ἄπελθε, κἄτα τὴν γνώμην πάλιν
Κίνησον αὖθις αὐτὸ, καὶ ζυγώθρισον.
Στρεψ. Ὦ Σωκρατίδιον φίλτατον. Σωκρ. τί ὦ γέ-
ρον;
Σξ. Ἔχω τόκων γνώμιλον ἀποστερητικόν.
Σω. Ἐπίδειξον αὐτό. Στρ. εἰπὲ δή νυν μοι. Σω. τόν,
τί;
Σξ. Γυναῖκα φαρμακίδ' εἰ φριάμην Θετταλήν,
Καθέλοιμι νύκτωρ τὴν Σελήνην: εἶτα δὴ
Αὐτὴν καθείρξαιμ' ἐς λοφεῖον φρυγάνου,

Ὡς σφ

Et impostura. ST. *vah quis inijcit mihi*
Nunc ex agninis pellibus sententiam,
Ad fraudandos cimices aptam. SO. *sine, videam*
Primùm, quid hic agat: heus dormin'? ST. *nõ, per Iouem.*
SO. *Habes aliquid?* ST. *nihil equidem.* SO. *an prorsus nihil?*
ST. *Nihil prorsus habeo, nisi penem in dextera.*
SO. *Nihilne coopertus iam commentaberis?*
ST. *Quadere? dic, obsecrò mihi, mi Socrates.*
SO. *Dic tu ipse, quid primum perscrutari velis?*
ST. *Decies millies iam audisti, quid velim:*
De vsuris: ne quid reddam cuiquam. SO. *Agedûm, tege*
Faciem, & subtilem cogitationem apud
Te cohibe, & res minutatim circumspice:
Appositè diuidendo & contemplando eas.
ST. *Hei mihi misero.* SO. *quietus esto, & sicubi*
In cogitatione aliqua hæsitaueris,
Omitte, & ab ea discede: ac mentem dein'
Rursum commoue, & idem repete pès & sedulò.
ST. *Hem Socratisce carissime.* SO. *senex, quid es?*
ST. *Habeo commentum, quo vsuras fraudauero.*
SO. *Commonstra.* ST. *agè, dic hoc primum.* SO. *quid dicam tibi?*
ST. *Si Thessalicam mihi quandam emam venefi-*
cam,
Et nocte Lunam ipsam deripiam cælitus,
Atque in rotundum loculum concludam, velut

Ὡς σφ' χάτοπτρον ἧτα πρόϊλω ἔχων.
Σω. Τί δῆτα τοῦτ' αὖ ὠφελήσει σ'; Στ. ὅπ,
Εἰ μηχέτ' αὐτὲλλοι Σελήνην μηδαμοῦ,
Οὐκ αὖ γ' ἀποδοίλω τοὺς τόκους. Σω. πῇ πῇ δή;
Στ. Ὅπῃ χ' ἡμῖνά γ' ἀργύριον δανείσεται.
Σω. Εὖγ': ἀλλ' ἕτερον αὖ σοι προβαλῶ πρόβλημα.
Εἴ σοι γράφοιτο πεντάλαντός τις δίκη,
Ὅπως αὖ αὐτὴν ἀφανίσειας, εἰπέ μοι.
Σξ. Ὅπως; ὅπως οὐκ οἶδ': ἀπορ ζητητέον.
Σω. Μὴ νῦν σεαυτὸν εἶλε τὴν γνώμην ἀεί,
Ἀλλ' ἀποχάλα τὴν φροντίδ' ἐς τὸν ἀέρα,
Λινόδετον ὥσπερ μηλολόνθην, τὸν πόδα.
Σξ. Εὕρηκ' ἀφανίσιν τῆς δίκης σοφωτάτην.
Ὥστ' αὐτὸν ὁμολογεῖν σ' ἐμοί. Σω. ποίαν τίνα;
Σξ. Ἤδη σὺ πρὸς τοῖσι φαρμακοπώλαις τὴν λίθον
Ταύτην ἑώρας, τὴν ἁλὼ τὴν διαφανῆ,
Ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἅπτουσι; Σω. τὴν ὕαλον λέγεις;
Στ. Ἔγωγε. Σωκρ. φέρε, τί δῆτ' αὖ; Στ. εἰ ταύτην λαβὼν
Ὅπότε γράφοιτο τὴν δίκην ὁ γραμματεύς,
Ἀπωτέρω στὰς ὧδε πρὸς τὸν Ἥλιον,
Τὰ γράμματ' ἐκτήξαιμι τῆς ἐμῆς δίκης.
Σωκρ. Σοφῶς γε νὴ τὰς χάριτας. Στρεψ. οἴμ' ὡς ἡδομαι,
Ὅπ πεντάλαντόν μοι δίκην διαγέγραπταί μοι δίκη.
Σωκρ. Ἄγε δὴ ταχέως ἴουτι ξυναρπασόν. Στρεψ. τὸ τί;

Σω. Ὁ-

Speculum: ac posteà sic asseruans, custodiam.
So. Quid verò hoc commodauerit tibi? St. quia
Si Luna nusquam terræ oriatur amplius:
Nulli persoluam vsuras. So. quidita? senex.
St. Quia argentum secundùm mensem fœnerat.
So. Euge: sed ego tibi proponam aliud quippiam;
Et æque callidum. Si scribatur tibi
Dicæ quinque talentorum, quomodo tu obliteres
Eam, cedò mihi? St. quomodo? modum nescio,
Sed inuestigandus tamen. So. sed ne tu ita
Animum intra teipsum semper versato senex:
Sed cogitationem, vti vinctum compede
Quodam Scarabæum, sursum laxa in aërem:
St. Ebem, obliterationem repperi
Dicæ pulcerrimam, vt tumet fateberis.
So. Qualem obsecrò? St. vidistin' apud vnguentarios,
Et aliptas, lapidem illum pulcrum, & pellucidum,
Vnde ignem accendunt? So. num vitrum dicis? St. vtique.
So. Quid cum illo ages? St. si scriba mihi scribat dicam:
Ego procul stans, ad hunc modum, ad Solem, vitro
Deleuero literas intentæ mihi dicæ.
So. Sapienter, ita me Gratiæ ament. St. ob gestio,
Dicam quinque talentorum esse expunctam mihi.
So. Agè verò & hoc celeriter arripe. St. quid id est?

Σω. Ὅπως ἀποξέψαις αἰ αἰπδικῶν δίκην,
Μέλλων ὀφλήσειν, μὴ παρόντων μαρτύρων.
Σξ. Φαυλόταπα χαίρᾳς. Σωκρ. εἰπὲ δή. Στ. καὶ δή
λέγω.
Εἰ σοὶ δοκεῖ ἔπι μιᾶς ἐνεστώσης δίκης,
Πεὶν τὼ ἐμὼ καλεῖσθ', ἀπαγξαίμην τέχνῃ.
Σω. Οὐδὲν λέγεις. Στ. νὴ τοὺς θεοὺς ἔγωγ': ἐπεὶ
Οὐδεὶς κατ' ἐμοῦ τεθνεῶτ' εἰσάξει δίκην.
Σω. Ἰθλεῖς, ἄπερρ'. Οὐκ αἰ διδαξάμην σ' ἔπ.
Σξ. Ὅπη πί; ναὶ τοὺς τῶν θεῶν, ὦ Σώκρατες
Σω. Ἀλλ' εὐθὺς ὁπλίθει σύγ', ἄπ' αἰ χ' μάθῃς:
Ἐπεί, πὶ δή γε φρῶτον ἐδιδάσκου, λέγε.
Σξ. Φέρ' ἴδω πί μήν τοι φρῶτον ἰῶ: πί φρῶτον ἰῶ;
Τίς ἰῶ ἀνῆ μαπόμεθα μήν τοι ἄλφιτα;
Οἴμοι πὶς ἰῶ; Σω. Οὐκ ἐς χόρακας ἀποφθερεῖ,
Ἐπιλησμόταπον, χ' σκαιόταπον γερόντιον;
Σξ. Οἴμοι. πί οὖ δῆθ' ὀκκοδ' ἀμῶν πείσομαι;
Ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι, μὴ μαθὼν γλωπτοφροφεῖν:
Ἀλλ' ὦ νεφέλαι, χρηπόν τι συμβουλεύσατε.
Χο. Ἡμεῖς μέν ὦ πρεσβῦτα συμβουλεύομεν,
Εἴ σοι πὶς υἱὸς ἔστιν ἐκτεθραμμένος,
Πέμπειν ἐκεῖνον αὐτὶ σαυτοῦ μανθάνειν.
Στ. Ἀλλ' ἔστ' ἔμοιγ' υἱὸς καλός τε κἀγαθός:
Ἀλλ' οὐκ ἐθέλει γὰρ μανθάνειν τί ἐγὼ πάθω;
Σωκρ. Σὺ δ' ὁπιτρέπῃς. Στρεψ. εὐσωματεῖ γὰρ, καὶ
σφριγᾷ,
Κἀπ' ἐκγυμναμιῶν εὐπέρων τῶν Κοισύρας:

Ἀπὸ

So. Quo pacto litem effugias aduersarij,
Iam damnandus, nullis in promtu testibus.
St. Leuissimè & facilimè. So. dic, quomodo?
St. Dicam equidem, si instante actione vna adhuc,
Priusquàm mea citetur, ego me strangulem.
So. Nihil dicis. St. imò per Deos: nam mortuo
Mihi quis obsecrò litem velit intendere?
So. Nugas agis: apage hinc, non ego te docuero
Amplius. St. at quamobrem, per Deos: mi Socrates.
So. Quia tu obliuisceris tam citò, quæ didiceras:
Agè enim, dic mihi, quid primò discebas senex?
St. Quid primum? sine videã: quid erat? quid primum
erat?
At quæ illa, in qua farinas hîc subegimus?
Væ mihi, quænam illa erat? So. non tu hinc is in malam
Crucem, homo stultissime, atque obliuiosissime?
St. Hei mihi, quid agam miser? nam nisi perdidicerim
Versare volubilem linguam: ego perij, occidi.
Nubes date consilium mihi aliquod vtile.
Ch. Si filius tibi esset benè educatus, hunc
Vt mittas pro te in ludum literarium,
Hoc nos tibi subministramus nunc consili.
St. At esset mihi filius frugi & perquàm bonus.
Sed discere tamen non vult. ah, quid fero mali?
Ch. An verò tu hoc ei permittis. St. corpore
Benè est habito, & viget: & est ex mulieribus
Alatis natus, de familia Cæsyræ.

Ἀπὸρ μέτρ ἡμίν' αὐτόν: ἢν δὲ μὴ φέλῃ,
Οὐκ ἔσθ' ὅπως, οὐκ ἐξελῶ 'κτῆς οἰκίας,
Ἀλλ' ἐπανάμενόν μ' ὀλίγον εἰσελθὼν χρόνον.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι.

ΧΟ. Ἀρά γ' αἰσθανῇ πλεῖστα
Δί' ἡμᾶς ἀγαθ' αὐτή,
Ἔξων μόνας θεῶν.
Ὡς ἕτοιμ' ὅδ' ἦν
Παίπαλα δραῖν, ὅσ' ἂν κελεύῃς,
Σὺ δ' αἰδρὸς ἐκπεπλημμύρᾳ,
Καὶ φανερῶς ἐπιρρυθμῷ,
Γνοὺς, ἀπολέψας ὅ, τι πλεῖστον δυνάσαι,
Ταχέως. φιλεῖ γὰρ πως τὰ τοι-
αῦθ' ἕτερος τρέπεσθαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ,
ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Τέμενος.

ΟΥτοι μὰ τὼ δύ' ἔγχελυ ἔτ' ἐκ ταυθοῖ μνᾶς:
Ἀλλ' ἔσθ' ἐλθὼν τὸς Μαγακλέους κίονας.
Φι. Ὦ δαιμόνιε, τί χρῆμα πάσχεις ὦ πάτερ;
Οὐκ εὐφρονεῖς, μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.
Στ. Ἰδοὺ γ', ἰδοὺ, Δί' Ὀλύμπιον, τῆς μωρίας:
Τὸν Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί.
Φι. Τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐπόν. Στ. ἐνθυμοῦμαι, Ὅτ

Sed accedo illum, vt tentem, si renuat mihi:
Non est, vt eum non ab dicem & extrudam domo.
Tu me interim paulisper hîc operire: eo.

CHORVS.

Equidem auferes multa
Deinceps commoda per nos,
Solas Deas. Vt hic
Promtus est & alacris
Omnia expedire iussa.
At tu virum attonitum qui habes,
Et manifestè concitum,
Excoriabis citò, quantum poteris.
Quia res solent huiusmodi
Sæpè aliò euenire.

ACTVS III. SCENA I.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, SOCRATES.

Senarij.

HEìc non manebis iam: non: ita me nebulæ ament.
Agè hinc, Megaclis columnas deuoratum abi.
PH. *Miserum te: quidnám tibi mali accidit, pater?*
Non tu rectè sapis, per Olympium Iouem.
ST. *Ecce autem, ecce Iouem Olympium, quæ insania*
Te ist hac ætate credere, esse aliquem Iouem?
PH. *Quid tu ist hoc rides, quod verum est?* ST. *quia vi-*
deo

Ὅπ παιδάριον εἶ καὶ φρονεῖς ἀρχαϊκά.
Ὅμως γε μὴν πρόσελθ', ἵν' εἰδῇς πλείονα.
Καί σοι φράσω πρᾶγμ', ὃ σὺ μαθὼν, αὑτὸν ἐρεῖς:
Ὅπως δὲ τοῦτο μὴ διδάξῃς μηδένα.
Φι. Ἰδοὺ τί ἐστιν; Στ. ὄμοσας νυὶ τὴν Δία;
Φι. Ἔχω. Σω. ὁρᾷς ὦν, ἃς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
Οὔκ ἔστιν, ὦ Φειδιππίδη, Ζεύς. Φι. ἀλλὰ τίς;
Σω. Δῖνος βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξελήλακώς.
Φι. Αἰβοῖ, τί λῆρεῖς; Στ. ἴσθι τοῦθ' ὅπως ἔχον.
Φι. Τίς φησι ταῦτα; Σω. Σωκράτης ὁ Μήλιος,
Καὶ Χαιρεφῶν: ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.
Φι. Σὺ δ' εἰς τοσοῦτο τῶν μανιῶν ἐλήλυθας,
Ὥστ' ἀνδράσι πείθῃ χολῶσιν; Σω. εὐτόμῃ,
Καὶ μηδὲν εἴπῃς φλαῦρον ἄνδρας δεξιούς,
Καὶ νοῦν ἔχοντας: ὧν σὺ διὰ τὴν φειδωλίαν
Ἀπεχείρατ' οὐδὲ εἰς πώποτ', οὐδ' ἠλείψατο,
Οὐδ' εἰς βαλανεῖον ἦλθε λουσόμενος: σὺ δὲ,
Ὡς σοφὸν πεφυκότος, καθαλοῖ μου τὸν βίον.
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐλθὼν, τὸν ἐμὸν μάθε.
Φει. Τί δ' ἂν παρ' ἐκείνων καὶ μάθοι χρηστόν τις ἄν;
Σω. Ἀληθές, ὅσα τὸν ἐν ἀνθρώποις σοφά.
Γνώσῃ δὲ σαυτὸν, ὡς ἀμαθὴς εἶ, καὶ παχύς.
Ἀλλ' ἐπανάμενόν μ' ὀλίγον σὺν σαυτοῖ χρόνον.
Φει. Οἴμοι, τί δράσω τὸν σαυτοῦ τὸν πατρός.
Πότερον τὴν διανοίας αὐτὸν εἰσαγαγὼν ἔλω;

Ἢ τοῖς

Te esse puerum, & sapere senum deliria.
Sed agè, accede tamen, vt plura ex me scias:
Nam ea tibi dicam, quæ si discas, vir eris.
Tu verò hoc ipsum vt quenquam doceas, cave.
PH. *Eho, quid est?* ST. *Iurastin' modò nunc Iouem?*
PH. *Equidem.* ST. *viden' ergò, quàm bonum sit discere?*
Ah mi Phidippide, non, non est Iuppiter.
PH. *Quis ergò alius?* ST. *turbo imperat expulso Ioue.*
PH. *Papæ, quas tu nugas agis?* ST. *atqui isthuc scias*
Ita se habere. PH. *quis hoc dicit?* ST. *noster Socrates*
Et Chærepho, qui nouit pessus pulicum.
PH. *Quid? an tu eò progressus es vesaniæ:*
Vt credas hominibus, atra bile percitis?
ST. *Bona verba: ne maledicas tàm sapientibus*
Et mente præditis viris: qui vitam ita
Parcè exigunt, vt nemo illorum vnquam siet
Attonsus, nemo lotus vnquam in balneo,
Nemo vnguento delibutus. Tu autem meam
Mihi vitam prodigis, ac si ego essem mortuus:
Sed age, ac dudum sequere hâc, & pro me discito.
PH. *Et quid boni aut frugi apud illos discat aliquis?*
ST. *Imò omnia, quæ inter homines callidam*
Redolent sapientiam, teq; ipsum primulum
Nosces, quàm ineptus sis, & quàm crassi ingenij.
Sed agè, operire me hîc paulisper. PH. *hei mihi,*
Quid agam: quando ita meus delirat pater. vtrum
In ius vocabo & conuincam delirij?

Ἦ ποῖς σοροπηγοῦσι μανίαν αὐτὸν φέρω;
Σξ. Φέρ' ἴδω, σὺ τοῦτον τίνα νομίζεις; εἰπέ μοι.
Φιλ. Ἀλεκτρυόνα. Στρεψ. καλῶς γε. ταυτηνὶ δέ, τί;

Φιλ. Ἀλεκτρυόν'. Στρεψ. ἄμφω ταυτό; καταγέλαστος εἶ.

Μὴ νῦν τοιοῦτον, ἀλλὰ τὴν δὲ μοὐ καλεῖν
Ἀλεκτρύαιναν, τουτονὶ δ' ἀλέκτορα.
Φ. Ἀλεκτρύαιναν; ταῦτ' ἔμαθες τὰ δεξιὰ
Εἴσω παρελθὼν αὖθις ὦδε τοὺς γνωρίμους;
Σξ. Χἄπεστί γε πολλά· ἀλλ' ὅπως μάθοιμ' ἑκάστοτε,
Ἐπελανθανόμην αὖ εὐθὺς ὑπὸ πλήθους ἐτῶν.
Φ. Διὰ ταῦτα δὴ χθοιμάπον ἀπώλεσας;

Στρεψ. Ἀλλ' οὐκ ἀπολώλεκ', ἀλλὰ καταπεφρόνηκα.

Φ. Τὰς δ' ἐμβάδας, ποῖ τέλοφας ὦ 'νόητε σύ.
Σξ. Ὡσπερ Περικλέης, εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.
Ἀλλ' ἴθι, βάδιζε, ἴωμεν, εἶτα τῷ πατρὶ
Πειρώμεθ', ἐξαμάρτῃ, καἰγώ τοι ποτὲ
Οἶδ' ἐξέτασοι πρωὶ καὶ πρὸ τοῦ δικαστηρίου,
Ὅν πρῶτον ὀβολὸν ἔλαβον ἡλιαστικόν:
Τοῦτον πριάμενός σοι δικασταῖς ἀμαξίδα.
Φ. Ἡμῖν σὺ τούτοις τῷ χρόνῳ πότ' ἀχθέσῃ.
Σξ. Εὖγ' ὅπι ἐπείσθης. δεῦρο δεῦρ' ὦ Σώκρατες
Ἔξελθ'. ἄγω γάρ σοι τὸν υἱὸν τουτονί,
Ἄκοντ' ἀναπείσας. Σω. νηπύτιος γάρ ἐστ' ἔτι:

An libitinarijs bilem hanc faciam pallàm.
ST. Sine videam: quid tu hoc existimas? cedò.
PH. Gallum. ST. quid verò hoc? PH. itidem Gallum.
ST. vtrum
Ambo hæc pro eodem habes? næ tu ridiculus es.
Caue, posthac ita dixeris: sed hanc quidem
Gallinam: hunc verò gallum nominaueris.
PH. Gallinam? an tu hæc tàm docta, huc ingressus
modò
Didicisti ab hisce terræ filijs, pater?
ST. Imò & alia plura, sed quòd annis obsitus
Essem, statim obliuiscebar, quæ didiceram.
PH. Etiam propterea vestem amisisti, puto?
ST. Imò non amisi, sed in studia artium
Et literarum impendi. PH. sed tuos calceos
Quò contulisti tu fatue? ST. in Rempubl.
Atque necessarium vsum, vt Pericles, perdidi.
Sed abi, perge, vnâ eamus; & tu, dum patri
Sis obsequens, pecca. nam & ego olim, dum tibi
Adhuc sexenni & balbutienti sum obsequens,
Plostellum emi tibi, in festo Dialium,
Obolo, quem primum pro mercede acceperam,
Quod Heliæo interfuissem iudicio.
PH. Næ, tu istuc cum malo tuo olim senties.
ST. Benè est, quòd mihi pares. Agè huc, huc Socrates
Exi: nam hunc adduco tibi filium meum:
Cui vel nolenti persuasi. SO. quippe fatuus

Καὶ τῶν χρεμαθρῶν ὑπτίων τ' ἐντάδε.
Φι. Αὐτὸς σὺ πτίων εἶης αἰεί, εἰ χρέμαιό γε.
Σξ. Οὐκ ἐς χόρακας; καὶ ταρᾶ σὺ τῷ διδασκάλῳ;
Σω. Ἰδοὺ, χρέμαιό γ', ὡς πλίθιον ἐφθέγξατο,
Καὶ τοῖσι χείλεσιν διερρυηκόσιν;
Πῶς αἰ μάθοι ποθ' ὅτῳ ἀποφεύξιν δίκης,
Ἢ κλῆσιν, ἢ χαύνωσιν αἰσθήσεων;
Καί τοι ταλαίτως τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολῳ.
Σξ. Ἀμέλει, δίδασκε: θυμόσοφός ἐστι φύσει.
Εὖτε γέ τοι, παιδάριον ὢν τυγχάνοι,
Ἐπλάτει εἴδων οἰκίας, ναῦς τ' ἔγλυφεν,
Ἅμαξίδας δὲ σκυτίνας εἰργάζετο:
Καὐτῶν σανίων βαλλάντους ἐποίει: πῶς δοκεῖς,
Ὅπως δ' ἐκεῖνα τὼ λόγω μαθήσεται,
Τὸν χρείττον', ὅστις ἐστί, καὶ τὸν ἥττονα;
Ἐὰν δὲ μή, τὸ γοῦν ἄδικον, πάσῃ τέχνῃ.
Σω. Αὐτὸς μαθήσεται παρ' αὐτοῖν τοῖν λόγοιν.
Σξ. Ἐγὼ δ' ἀπέρχομαι: τοῦτο δ' οὖν μέμνησ', ὅπως
Πρὸς πάντα τἀδίκῳ' αὐτιλέξῃ δυνήσεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

Ἀναπαιστικὸν Δίμετρον.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Δ. Ι. Χώρει δεῦρο, δεῖξον σαυτὸν
Τοῖσι θεαταῖς, κἀπόφηνον θεασιώτερον.

Est, neque adhuc nostris assueuit parietibus
Hîc pensilibus PH. *tute illis assuescas, vbi*
Suspensus fueris. ST. *apage hinc in malam crucem.*
Tun' ita magistro maledicas, homo impudens?
SO. *Ecce hoc, vbi suspensus fueris, quàm friuolè*
Effutijt, labijs distortis? quomodo hic
Discat vitare litem, aut aduersarium
Citare, vel relaxare animos iudicum
Verbis, ad persuadendum satis idoneis?
ST. *Ne sis sollicitus, sed doce: ingeniosus est*
Suapte natura: nam tantillus cùm adhuc
Puer esset: ædificabat hîc intus casas,
Naues sculpebat, & plostella scortea
Fingebat: etiam ranas faciebat sibi
E punicorum malorum putamine.
Quid tu censes? etiam illos sermones duos
Superiorem atque inferiorem illum posse discernere?
Sin minùs ambos, saltem inferiorem, omni modo.
SO. *Age, ipsemet ab ipsis discat sermonibus.*
ST. *Abeo hinc: tu fili memineris, vt ad omnia*
Quæ iusta sint, possis mihi contradicere.

ACTVS III. SCENA II.

Anapæstici Quaternarij.

IVSTVS, INIVSTVS, CHORVS.

EXi huc: & teipsum commonstra
Spectatoribus, audax sis licet.

IN.

Ἀδ. Ἰθ' ὅποι χρήζεις: πολὺ γὰρ μᾶλλον
Σ' ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ἀπολῶ.
Δι. Ἀπολεῖς σύ; πῆς ὤν; Ἀδι. λόγῳ. Δι. ἥπαιγ' ὤν.
Ἀδ. Ἀλλά σε νικῶ, τ' ἐμοῦ κρείττω
Φάσκοντ' εἶναι. Δι. τί σοφὸν ποιῶν;
Ἀδ. Γνώμας καινὰς ἐφευρίσκων.
Δι. Ταῦτα γὰρ αὐθεῖ μισοῦσι
Τοὺς αὐτούς. Ἀδ. ὄχ, ἀλλὰ Σοφούς.
Δι. Ἀπολῶ σε κακῶς. Ἀδ. εἰπὲ τί ποιῶν;
Δι. Τὰ δίκαια λέγων. Ἀδ. ἀλλ' ἀναβέψω,
Ταῦτ' αὐτὰ λέγων. ὡδὲ γὰρ εἶναι
Παύω φημὶ δίκαιον. Δι. οὐκ εἶναι φῄς;
Ἀδ. Φέρε γὰρ ποῦ 'στι; Δι. ὡδὶ τοῖσι θεοῖς
Ἀδ. Πῶς δῆτα δίκης ὄντος, ὁ Ζεὺς
Οὐκ ἀπόλωλε τὸν πατέρ' αὐτοῦ
Δήσας; Δι. αἰβοῖ, τυπτὶ καὶ δή
Χωρεῖ τὸ κακόν: δότε μοι λεκάνην.
Ἀδ. Τυφογέρων εἶ κἀνάρμοστος.
Δι. Καταπύγων, εἰ κἀναισχυντῶ.
Ἀδ. Ῥόδα μ' εἵρηκας. Δι. καὶ βωμολόχον.
Ἀδ. Κείνεσι φθονοῖς. Δι. καὶ παλαιόν.
Ἀδ. Χρυσῶ πάππων μ', ὃ γνώσῃ.
Δι. Οὐδῆτα σοῦ γ', ἀλλὰ μολίβδω.
Ἀδ. Νῷ δέγε κόσμον τοῦτ' ὀξὺν ἐμοί.
Δι. Θρασὺς εἶ πολύ. Ἀδι. σὺ δέγ' ἀρχαῖον.

Δι. Διά

IN. Apage hinc, quò lubet; ego enim fando
Te hîc in populo perdam potius.
IV. Tu mé me perdas? quis homo es? IN. sermo.
IV. At me inferior. IN. sed te vincam:
Etiam si tu superiorem
Te iactes. IV. quo ingenio fretus?
IN. Noua commenta inueniam. IV. ista vigent
Apud hos stultos. IN. minimè, sed apud
Sapientes. IV. ego malè te perdam.
IN. Quidnám acturus? IV. quæ sunt iusta,
Dicturus. IN. at euertam hæc contra-
Dicendo: nam nihil esse aio
Ius. IV. quid? num ius nihil esse inquis?
IN. Agè, dic tu, vbi ius est? IV. apud Diuos.
IN. At si illîc est: quomodo Iuppiter,
Constrictum ob patrem, non pessimè
Perijt? IV. ehem, eón' procedit
Hocce malum? date mihi vos peluim.
IN. Capularis es, insanus q; senex.
IV. At tu impurus es, atque cinædus.
IN. Dicis mihi rosas. IV. scurra es tu.
IN. Sertis me ornas. IV. occidisti
Patrem & matrem. IN. non intelligis,
Quòd me auro conspergis nescius.
IV. Sed non ante hac: verùm plumbo.
IN. At nunc mihi sunt ornamento.
IV. Nimium audax es. IN. sed tu nimium

Δι. Διά σε δὲ φοιτᾶν
Οὐδεὶς ἐθέλει τῶν μαθητῶν.
Γνωσθησόμεθ' ποτ' Ἀθηναίοισιν,
Οἷα διδάσκεις τοὺς αὐτούς.
Ἀδ. Αὐχμεῖς αἰσχρῶς. Δι. οὐδέγ' εὖ φράσεις.
Καίτοι σοφόν γ' ἐπῴχευες,
Τήλεφον εἶναι Μυσὸς φάσκων,
Εὐριπίδου.
Γνώμας τρώγων παιδελείους.
Ἀδ. ὤμοι Σοφίας, ἧς ἐμνήσθης.
Δι. ὤμοι μανίας δ' σῆς πόλεως
θ', ἥτις σε τρέφει,
Λυμαινόμενον τοῖς μαθηταῖς.
Ἀδ. Οὐκὶ διδάξεις τοῦτον χρόνῳ ὤν;
Δι. Εἴσω γ' αὐτὸν Σωθιᾶν χρή,
Καὶ μὴ λαλιὰν μόνον ἀσκῆσαι.
Ἀδ. Δεῦρ' ἴθι: τοῦτον ἔα μαίνεσθαι.
Δι. Κλαῦσόν γε τὴν χεῖρ' ὀπτάλλεις;
Χο. Παῦσαι θεμάχης, κἀλοιδορίας.
Ἀλλ' ὀπάλλαξαί τε, τοὺς σοφωτέρους
Ἢ ἐδίδασκες, σύτε τὴν κεφαλὴν
Παίδευσιν: ὅπως αὖ' ἀκούσας σοφῶν
Ἀνταλεγόντοιν, κρίνας φοιτᾷς.
Δι. Δρᾶν ζοῦτ' ἐθέλω. Ἀδ. κἀγὼ γ' ἐθέλω.
Χο. Φέρε πῇ λέξει σοφὸν ὑμῖν;

Ἀδ. Τὸ-

Stolidus. Iv. propter
Te nemo adoleſcentum in ludum
Venit: agnoſcent aliquando te
Ciues, quàm tu ſtultè eos doceas.
In. Squales turpiter. Iv. at tu ſplendes:
Licet antehac mendicares, &
Miſerum perhiberes te Telephum
Eſſe Euripidis:
Qui Pandeliti dicta creparet.
In. Oſapientiam, de qua loqueris.
Iv. Oſtultitiam vrbis, quæ te alit hîc,
Corrumpentem
Mores adoleſcentum. In. non tu
Saturne docebis iuuenem iſtum?
Iv. Siquidem conſeruari ipſum opus eſt:
Non garrulitate exerceri.
In. Huc age, ſine hunc inſanire.
Iv. Væ tibi: túne inijcias huic manum?
Ch. Mittite rixas & conuitia,
Et tu, quæ olim docuiſti illos
Priſcos, demonſtra: tu autem nouam
Diſciplinam in medium profer.
Vt, vbi hic vos audierit contra-
Dicentes, arbitrio facto,
In ludum eat alterius veſtrûm.
Iv. Faciam hæc ſanè ego. In. faciam hoc ego idem.
Ch. Sed vter veſtrum hîc dicet?

Αδ. Τύτῳ δώσω.
Κἄτ' ἐκ τούτων, ὧν αἰ λέξῃ,
Ῥηματίοισι χαμηλοῖς αὐτόν,
Καὶ ἀφανοίαις, καταπυξεύσω.
Τὸ πελευταῖον δ', ἢν αἰσχύξῃ,
Τὸ πρόσωπον ἅπαν, κ' τὼφθαλμὼ
Κεντήσω, ὥσπερ ὑπ' αὐτρίνων,
Ὑπὸ τῶν γναμπτῶν ἀπολεῖται.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιϛ.

Χο. Νῦν δείξετον τὼπισώω,
Τοῖς δεξιδεξίοισιν
Λόγοισι, κ' φρονήσι, καὶ
Γναμοτύποις μελίμναις,
Ὅσω πότερός γ' αὐτοῖν λέγων,
Ἀμείνων φαίνεται.
Νῦν γὰρ ἅπας ἐνθάδε κίνδυνος
Ἀνεῖται σοφίας:
Ἧς πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις
Ἐστὶν ἀγὼν μέγιστος.
Ἀλλ' ὦ πολλοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἤθεσι χρηστοῖς πεφανώσας,
Ῥῆξον φωνὴν, ἥτις χαίρεις, κ' τὴν σαυτῆς φύσιν εἰπέ.

ΔΡΑΜΑ-

IN. Isti cedam:
Et quæ ille locutus prior fuerit:
Ea verbis & sententijs nouis
Prosternam, & ferro traijciam:
Postremò, si hiscere contrà velit,
Omnem faciem, atque ambos oculos
Elisus, velut à crabronibus,
Per sententias ipse peribit.

CHORVS.

Nunc vos duo freti animis,
Nunc specimen date ore
Diserto, animo sollicito,
Mœstificaq; cura:
Vestrûm vter hîc appareat
Loquendo disertior.
Liberum enim hîc omne periculum,
In arte studijs:
De quibus est hodie meis
Maxima rixa amicis.
At tu, qui moribus olim egregijs maiores decorasti;
Age, vocem, qua gaudes, rumpe, ingenijq; ostende vigorem.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

Ἀναπαιστοὶ Ἀεροφάνται.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ

ΛΕξω τοίνυν τὴν ἀρχαίαν παιδείαν, ὡς διέκειτο:
Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθουν, καὶ σωφροσύνη νενόμιστο.
Πρῶτον μὲν ἔδει φωνεῖν παιδὸς κρύπτειν & μηδὲν ἀκούειν:
Εἶτα βαδίζειν εἰς ταξιν ὁδοῖς εὐτάκτως, εἰς κιθαριστοῦ,
Τοὺς κωμικοὺς γυμνοὺς, ἀθρόους, κεἰ κρημνώδη χαλαζίφοι.
Εἶτ' αὖ σοφιστεῖν αὖ μ' ἐδίδασκε, τὼ μηρὼ μὴ ξυνέχοντας:
Ἡ Παλλάδα σφετέρην δῆναι, ἢ τηλέπορόν τι βόαμα,
Ἐντεταμένους τ' ἁρμονίαν, ἣν οἱ πατέρες παρέδωκαν.
Εἰ δέ τις αὖτ' ἐβωμολόχευσεν, ἢ καμψῴδέπινα κάμπην,
Οἵας οἱ νεῦν ταῖς κτενοῦσιν ταύτας ταῖς δυσκολοκάμπτοις,
Ἐπετρίβετο τυπτόμενος πολλὰς, ὡς ταὺς μούσας ἀφανίζων.
Ἐν παιδοτρίβου δὲ καθίζοντας, τ' μηρὸν ἔδει σοβαλέαν
Τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπινές.
Εἶτ' αὖ πάλιν αὖθις αἰσχυμένους συμψῆσαι, καὶ σοβεῖν

ποῆσαι

Εἴδω-

ACTVS III. SCENA III.

Anapæstici Aristophanij.

IVSTVS, INIVSTVS, CHORVS.

IV. Dicam igitur de disciplina veterum, qualis fuerit, cùm
Ego iusta loquendo florerem, atq; modestia legibus esset
Sancita: ibi nefas primùm, aliquem puero auscultare loquenti:
Deinde in via oportebat recto ipsos ire gradu ad Cytharædum,
Vicatim nudos, confertos: etiamsi ningeret atri
Modios furfuris. Ibi carmẽ discere docebat Citharædus,
Non compressantes fæmora: & vel de Pallade, Dea metuenda,
Vastatrice vrbium: vel clamorem, alium longeq; (gantem
Concentum intendere: ita vt patres iam nunc olim instituissent.
Sin autem scurriliter aliquis caneret, aut flecteret ore
Infractam vocem, qualem nostri, difficilem vndiq; flexũ
Edunt, imitati Phrynim: continuò flagris malè cæsus
Tergumq; dolatus, pœnã dabat: vt qui Musas aboleret.
In ludo autem residentes, pueri obijciebant femur intus,
Ne quid monstrarent turpe sui his, qui extrinsecus aspiciebant.
Tum, quando iterum consurrexissent, omnem rursus arenam

Εἴδωλον τοῖσιν ἐργαταῖς, ὃ μὴ βλέπης μὴ καταλείπῃνε.
Ἥλειψατο δ' αὐτὸ μύρῳ οὐδεὶς πώποτε, ὑπένερθε τότ' αὐ: ὥς π
Τοῖς αὐλοῖσι δρόσος χὠ χνοῦς, ὥσπερ μήλοισιν, ἐπίνθει.
Οὐδ' αὖ μαλακὴν φυσιοῦμεν τὴν φωνὴν, ὡς τοῖς ἐργατῶν,
Αὐτὸς ἑαυτὸν παραγωγεύων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν.
Οὐδ' αὖ ἐλέσθαι δ' ἦν ποιοῦντ' ἐξὸν κεφάλαιον τὴς ῥαφανῖδος,
Οὐδ' αὖ αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων ἀφπάζειν, οὐδὲ σέλινον,
Οὐδ' ὀψοφαγεῖν, οὐδὲ κιχλίζειν, οὐδ' ἴσχειν τὸ πρόσωπον ἀναλλάξ.
Αδ. Ἀρχαῖά γε, καὶ διὰ πολιῶν, καὶ πεπίηκεν αἰέμασα,
Καὶ κικεί δ', καὶ βουφονίων. Δι. ἀλλ' οὐ ταῦτ' ἦν ἐκεῖνα,
Ἐξ ὧν ἄνδρας μεγαθυμομάχους, ἢ μὴ παίδευσις ἔθρεψεν.
Σὺ δὲ τὸν νοῦν εὐθὺς ὢν ἱματίοισι διδάσκῃς ἀντιτυλίχθαι,
Ὥστε μ' ἀπάγχεσθ', ὅταν ὀρχεῖσθαι Παναθηναίοις δέον αὐτούς:
Τὸν δ' ἀστίδα τὴν κωλῆς τρέφων ἀμελῆ τῆς Τεισαμενῆς
Πρὸς ταῦτ', ὦ μειράκιον, θαρρῶν ἐμὲ τὸν κρείττω λόγον αἱροῦ.
Καὶ πυκτίσκῃ μισεῖν ἀγορὰν, καὶ βαλανείων ἀπέχεσθαι,
Καὶ τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνεσθαι, καὶ σκώπτειν τὸν σε, φλέγεσθαι:
Καὶ τὴν θαλῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίστασθαι πρεσβεῖον.

Καὶ

Conuerrebant: ne pubis vestigium amanti remaneret.
Nullus tum puer infra vmbilicum vngebatur: sed ibi-
dem
Ros & lanugo pubetenus efflorescebat, vt agnis.
Nullus vocem subigebat molliculam aduersus aman-
tem:
Nec seipsum quisquam ocularum obtutu, incedens, pro-
stituebat.
Nulli raphano vesci licitum in cœna: nulli vel ane-
thum,
Vel apium, herbas seniorum, fas præripere: obsonia
nulli
Edere, aut deliciari, neque pedes alternare licebat.
In. Prisca hæc sunt, & louialia & annis obsita, plena ci-
cadis,
Nugæ Cecidæ & Buphoniorũ. Iv. atque hæc scilicet illa,
Quibus in Marathone viros pugnaces mea doctrina fi-
desq́
Produxit: tu verò nostros homines illicò tegumentis
Inuolui perdoces: vt ego suffocer, si cubi oportet
Illos saltare chorum in Panathenæis; clypeumq́ vti peni
Prætendendo, negligat saltationem. Proin' ô adolescens
Bono animo es, meq́ tibi elige sermonem multò potiorẽ.
Etenim sic disces odisse forum: & balnea nunquam in-
trare,
Suffundiq́ pudore ob turpia: tum si quis crimine lædat,
Exardere: & senioribus assurgere, quando ingrediũtur.

Καὶ μὴ φεῖ τὸς ζαυτῦ γονέας κακοεργεῖν, ἄλλο τε μηδὲν
Αἰσχρὸν ποιεῖν: ὅπ τῆς αἰδοῦς μέλλῃς τἀγαλμ' ἀπα-
πλήσειν.
Μήδ' εἰς ὀρχηςρίδος εἰσιέναι, ἵνα μὴ φεὸς ταῦτα κεχηνὼς,
Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίῳ τ' εὐκλείας ἀποφραυσθῇς.
Μήδ' αὐτῷ πεῖν τῷ πατρὶ μηδὲν, μήδ' Ἰαπετὸν καλέ-
σαντα
Μυησικακῇ ζαυτὸν ὠλιγίαν, ἐξ ἧς ἀνεοπότροφὸς ἦς.
Αδ. Εἰ ζαῦτ' ὦ μιαρώτατον πείσῃ τοῦτο, νὴ τὸν Διόνυσον,
Τοῖς Ἱπποκράτους γένεσιν εἴξεις: καλέσουσί τέ σε βλιπο-
μάμαν.
Δι. Ἀλλ' οὐ λιπαρός γε, γ' εὐανθὴς ἐν γυμνασίοις ἀλα-
πείψῃς,
Οὐ τωμύλλων χτι τ' ἀγορᾶι περιβολεκβάπελ', οἱ ἄφροι
Οὐδ' ἑλκόμενοι φεὶ φραγματίου γλισχραντιλογιξε-
πιτρίπτου:
Ἀλλ' εἰς ἀκαδημίαν κατιὼν, ὑπὸ ταῖς μορίαις ἀποθρέ-
ξεις,
Στεφανωσάμενος καλάμῳ λευκῷ μετὰ σώφρονος ἡλι-
κίας ὄζων, γ' ἀφραγμοσύνης, καὶ λεύκης φυλλοβο-
λόσης,
Ἥρος ἐν ὥρᾳ χαίρων, ὁπότ' αὖ πλάτανος πελέα ψιθυ-
ρίζῃ.
Ἢν ταῦτα ποιῇς, ἀ' γὼ φράζω,
Καὶ φεὸς τούτοις φρεσέχοις τ' νοῦν,
Ἕξεις αἰεὶ φρένα λιπαρὸν,
Χροιὰν λαμπράν, ὤμους μεγάλους,
Γλῶτταν βαιὰν, πυγὴν μεγάλην,

Πόσθην.

Neque malè facere perentibus, & nihil vsquam admittere turpe:
Adeoq; pudoris viuum exemplum in te dare: sed neque lectum
Intrabis saltatricis, ne, dum istis inhias, meretrix te
Malo petat: & exinde bona de fama tu excutiaris.
Neque patri respondebis quicquam: neque vetulum, Iapetumq;
Dices, nec senium exprobabis ei, qui te eduxit alumnũ.
IN. *At tu, si huic morigerêre, adolescens: tum sanè, per Iacchum*
Similis eris Hippocratis filijs stupidis: bardumq; vocabunt.
IV. *Imò nitidus versaberis in ludis, & floridus vsque:*
Nec prostitues nugacissima verba foro: qualia nostri:
Neque trahêre in ius, propter miserolitigiosomalignum
Paruumq; negotiolum: sed enim in Academia sub oliuis
Sacris spatiaberis, inter coæquales, calamo redimitus:
Milacemq; redolebis, & ocium & indita populna capillis
Folia, Vere nouo gaudens, cùm platanus vlmusq; susurrant.
Quòd si hæc facias ego quæ dico:
Animumq; his aduortas dictis:
Pectus habebis semper nitidum,
Vultum lucentem, humeros magnos,
Exilem linguam, anum grandem,

Πόθεν μυκραὶ μὲν δ', ἄφροι δ' οἶνῳ,
Ἐπιπλεύμης: φρῶτα μὲν ἔξεις
Χροιὰν ὠχράν, ὤμους μικρούς,
Σπῆθος λεπτὸν, γλῶτταν μεγάλην,
Πυγὴν μικράν, κωλὴν μεγάλην,
Ψήφισμα μακρὸν: χἠ σ' ἀναπείσει
Τὸ μὲν αἰσχρὸν ἅπαν, καλὸν ἡγεῖσθαι,
Τὸ καλὸν δ' αἰσχρόν: κ' ἐκ τοιούτου
Τῆς Ἀντιμάχου
Καταπυγοστωμύλης ἀναπλήσει.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

Χο. Ὦ καλλίπυργον Σοφίαν
Κλεινοτάτην τ' ἐπαινῶν:
Ὡς ἡδύ σου τοῖσι λόγοις
Σῶφρον ἔπεστιν αὔρᾳ.
Εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
Τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς
Τῶν τοτὲ τέρων. τοιοῦτός δ', ὃν κομψὸν
Τρέπει μοῦσαν ἔχων,
Δεῖ σε λέγειν καινόν: ὃς
Εὐδοκίμηκεν αὖθις.
Δικαίων δέ σοι βουλευμάτων ἔοικε δεῖν τοιοῦτόν
Εἶναι τὸν αὖθ' ὑποβαλεῖν: κ' μὴ γέλωτ' ὀφλήσῃς.
Δι. Καὶ μὲν πάλ' ἐγὼ ἐπιγόμιον πάσχω, κἀπιθυμῶ

Ἀπαν-

Penem exiguum. At ſi eadem, quæ alij
Faciunt, facias: ſemper habebis
Vultum pallentem, humeros paruos,
Pectus gracile, ingentem linguam,
Penem magnum, paruumq; anum
Et longum decretum: quod tibi
Perſuadebit, vt omne id honeſtum
Ducas, quicquid erit turpe. & adhæc
Fædo Antimachi
Itidem oppleberis flagitio.

CHORVS. STROPHA SVPERIORI OPPOSITA.

O Qui decoram recolis,
Et ſapientiam altam:
Quàm ſuauis eſt oratuo
Floſq; leporq; vocum?
O quàm beati, qui tum erant
Superſtites, cum tu eras
Alterius vir æui. Agè tu, qui habes
Sonos magnificos,
Nunc aliquid noui affer as.
Nam bene ſe dedit hic.
Sed conſilijs acutis tibi opus eſt aduerſus ipſum:
Siquidem virum vis vincere, nec obnoxius eſſe riſui.
IN. Atqui mihi iamdudum præfocantur viſcera, vo-
lenti

Ἀπανλα ταῦτ' ἐναντίας γνώμας σωζα ἐάξω.
Ἐγὼ γὰρ ἥττων μὴν λόγῳ, δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐκλήθην
Ἐν τοῖσι φροντιστᾶσιν, ὅτι σοφὸς ἐπενόησα,
Καὶ τοῖσι νόμοις, καὶ ταῖς δίκαις ταῖναντί' ἀντιλέξαι:
Καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἑξ' ἄξιον σατήρων,
Αἱρήμην τοὺς ἥττονας λόγους, ἔπφτα νικᾶν.
Σκέψαι δὲ τὼ παίδευσιν, ἣ πέποιθεν, ὡς ἐλέγξω,
Ὅστις σε θερμῷ φησι λοῦσθαι σοφὸν ὄν κἀάσφν.
Καί τοι τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά;
Δι. Ὅτι ἡδὺν ὄντα κἀναγκαῖον ἀφαιρεῖται τὸν ἄνδρα.
Ἀδ. Ἐπίσχες: εὐθὺς γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον:
Καί μοι φέρε σὺν τοῦ Διὸς παίδων τίν' ἄνδρ' ἄριστον
Ψυχρολουτεῖν νομίζεις; εἰπέ, πλείστους πόνους πονῆσαι;
Δι. Ἐγὼ μὲν οὐδὲν Ἡρακλέους βελτίον' ἄνδρα κρίνω.
Ἀδ. Ποῦ ψυχρὰ δῆτα πώποτ' εἶδες Ἡράκλεα λουτρά;
Καί τοι τίς ἀνδρειότερος ἦν; Δι. Ταῦτ' ὄθν, ταῦτ' ἐκεῖνα,
Ἀ, τῶν νεανίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων,
Πλῆρες τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαίστρας.
Ἀδ. Εἶτ' ἐν ἀγορᾷ τὼ ῥαβδίω ψέγεις; ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
Εἰ γὰρ πονηρὸν ἦν, Ὁμήρου οὐδέποτ' ἂν ἐποίη

Τὸν

Et expetenti hæc omnia contrarijs turbare dictis.
Ego enim inferior sermo, ideo fui vocatus,
Ad dicendi magistris: quòd primus ego excogitârim
Et iuri & legibus contradicere: & isthuc staterum
Decem millibus est condignum: quòd, qui ad causam forensem
Sermones eligit inferiores, is conuincat hostem.
Sed agè tu, obserua disciplinam qua fretus triumphas
Meus aduersarius: & vide, quo pacto illum refellam,
Qui balneas calidas se permissurum tibi negauit.
Et quæso, quonam tu animo balneas calidas reprehendis?
IV. Quia noxiæ sunt & hominem faciunt remissum.
IN. Subsiste: nam statim nunc medium te teneo prehensum,
Vt elabi non possis: agè enim, dic mihi, quem virum tu
Ex illis qui Ioue sunt nati, credis fortissimum esse:
Et plurimos exant lasse animo indefesso labores?
IV. Ego sanè neminem esse iudico Hercule fortiorem.
IN. Et vbi tu vnquã frigida vidisti balnea Herculana?
Et quis erat Hercule fortior? IV. nimirum hæc illa sunt, quæ
Cùm adolescentes quotidie in ore habeant, balnea repletæ
Sunt hodie: sed vacuæ palæstræ. IN. vitupera deinde
Hanc versandi in foro consuetudinem: ego verò laudo.
Nam si mala esset, nunquam fecisset sapiens Poëta Homerus

Orato-

Τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν αὖ, ὃς τοὺς σοφοὺς ἅπαντας
Ἀνεμιαῖ' ἐπεύθετο εἰς τὴν γλῶτταν, ἢν ὁπόταν μὲ
Οὔφησι χρῆν τοὺς νέους ἀσκεῖν· ἐγὼ δέ φημι.
Καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι χρῆν; δύο κακὼ μείζω.
Ἐπεὶ σὺ λέγε τὸ σωφρονεῖν, τῷ πώποτ' εἶδες ἤδη
Ἀγαθόν τι γενόμενον, φράσον; κἀμὲ ἐξέλεγξον εἰπών.
Δι. Πολλοῖς. ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε λέγω τοῦτο τὴν μάχαιραν.
Ἀδ. Μάχαιραν; ἆρ' ἔστιν γε κέρδος ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων.
Τί δῆτα δεῖ ἐκ λύχνων πλεῖν ἢ πάλαι' ἃ πολλά
Εἴληφε λέγω πονηρίαν, ἀλλ' ὑμὰ Δί' ὑμάχαιραν.
Δι. Καὶ τὴν Θέτιν δ' ἔγημε λέγω τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.
Ἀδ. Κἄτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτόν, ὤχετ'. οὐ γὰρ ἦν ὑβριστής:
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς δεῖπνοις τ' ἄκρατα πανυχίζειν.
Γυνὴ δὲ σιναμωρυμένη χαίρει: οὐδ' εἶ χρόνιος πρός.
Σκέψαι γὰρ ὦ μειράκιον, ἐν τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα
Ἄνεσιν, ἡδονῶν θ' ὅσων μέλλεις ἀποστερεῖσθαι,
Παίδων, γυναικῶν, κοτυλίσκων, ὄψων, πότων, κιχλισμῶν.
Καί τοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τούτων ἐὰν στερηθῇς;
Εἶεν, πάρεμι ἐντεῦθεν ἐς τὰς τῆς φύσεως ἀνάγκας,
Ἥμαρτες, ἠράσθης, ἐμοίχευσας, τί; κατελήφθης;
Ἀπόλωλας: ἀδυάλωτος γὰρ εἰ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλῶν,
Χρῶ τῇ φύσει, σίρπα, γέλα, νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν:
Μοιχὸς γὰρ οὐ τύχῃς ἁλοὺς, τὰ δ' ἀπορεῖς τοῦ ζῆν αὐτόν,
Ὡς ἡδέως

Oratorem ex Nestore, neque è sapientibus vniuersis.
Hinc transeo ad linguam, quam negat hic esse exercitandam
Adolescentibus: ego verò aio: tum rursus isthic inquit,
Quòd oporteat frugi esse adolescẽtẽ: duo maxima dãna.
Nam cui tu vnquã boni aliquid vidisti in vita obuenire,
Quòd sobrius & frugi fuisset? dic, & me refuta.
IV. Permultis. nam Peleus ista de causa accepit ensem.
IN. Ensem? bellũ profectò accepit miser homo ille lucrũ.
Hyperbolus certè an non ex lychnis, plusquàm talenta
Aliquot parauit, malitia sua fretus, non machæra:
IV. Equidem Thetim propterea sibi duxit, quòd castus
IN. At illa relicto Peleo discessit: quòd proteruus (esset.
Nõ esset, neq; suauis per totam noctem in lecto. At vxor
Viri coitu gaudet: tu verò ætate desipis. Nam
Videsis, mi adolescens, & perpende omnia, quæ in illa
Casta insunt vita: & quantis te voluptatibus eâdem
Sis priuaturus: liberis, mulieribus, atque ludis,
Et cottabis, obsonijs, conuiuijs, cachinnis.
Quibus omnibus si orbêris: quid prosit tibi casta vita.
Sed bene nunc transeo hinc ad naturæ necessitatem.
Peccasti, amasti, adulteraſti: si sis deprehensus,
Iam periisti illicò: neque enim eloquentia vales, sed
Si mecum versari optas, natura vtere, lude, ride,
Nihil pro turpi ducito. Nam si fueris adulter
Comprehensus, ea contra aduersarium tuum loqueris:
Quibus demonstres te nullam iniuriam cuiquã intulisse.

Sed

Ὡς ὐδὲν ἠδίκηκας: εἶτ' εἰς τὸν Δί' ἐπανελθεῖν:
Κἀκεῖνῳ ὡς ἥπαων ἐρώτος ὄζει, καὶ γυναικῶν:
Καί τοι σὺ θνητὸς ὢν, θεοῦ πῶς μεῖζον αὐδᾷς;
Δι. Τί δ', ὦ ῥαφανιδωθῇ γε, πεθόμενός σοι, τέρεα π
πλεθῇ,
Ἔξειπὰ γνώμην λέγε, τὸ μὴ εὐρύπρωκτ' εἶναι;
Αδ. Ἦν δ' εὐρύπρωκτ' ἦ, τὶ πείσεταί κακόν;
Δι. Τί μοὖν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;
Αδ. Τί δῆτ' ἐρεῖς, ὦ τοῦτο νικηθεὶς ἐμοῦ;
Δι. Σιγήσομαί πὰ δ' ἄλλο; Αδ. φέρε δή μοι φράσον.
Σωπηροῦσιν ἐκ πίνων;
Δι. Ἐξ εὐρυπρώκτων. Αδ. πείθομαι:
Τί δαὶ πραγωδοῦσ' ἐκ πίνων;
Δι. Ἐξ εὐρυπρώκτων. Αδ. εὖ λέγεις:
Καὶ δημαγωγοῦσ' ἐκ πίνων;
Δι. Ἐξ εὐρυπρώκτων. Αδ. ἆρα δῆ-
τ' ἔγνωκας, ὡς ὐδὲν λέγεις;
Καὶ τ' θεατὼ ὁπότεροι πλείους, σκόπει.
Δι. Καὶ δὴ σκοπῶ. Αδ. τί δῆθ' ὁρᾷς;
Δι. Πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς,
Τοὺς εὐρυπρώκτους,
Καὶ τοὐνὶ γοὖν οἶδ' ἐγώ, καὶ τοὐφνονί,
Καὶ τὸν κομήτην τοὐνί.
Αδ. Τί δῆτ' ἐρεῖς;
Δι. Ἡττώμεθ' ὦ κινούμενοι
Πρὸς τ' θεῶν δέξαθέμου

Θοιμά-

Sed & culpam in Iouem reijcies: quòd itẽ amore victus
Inierit fœminas: & quomodo tu, qui homuncio sis,
Plus possis, quàm Deus, qui summa cœli templa fulcit?
IN. Quid autem, si tibi obsequendo vulsuram patiatur,
Et raphano in anum immisso, pœnas exoluat: cinisq;
In loca vulsa inspergatur: quas tum rationes habebit,
Quibus probet, sibi non esse ampliatum podicem? dic.
IN. Quid tum, etsi lato sit podice? quid nam mali'st?
IV. At quid atrocius hoc vnquam possit perpeti?
IN. Quid verò dices, si ergo te iam vicero?
IV. Tacebo: quid ergo? IN. agè, dic mihi, quod te rogo.
Vnde aduocati, aut ex quibus?
IV. Ex hominibus ampli podicis,
IN. Consentio. sed vnde Tragici?
IV. Ex hominibus ampli podicis.
IN. Rectè. Sed vnde præsides
Et ciuitatis sunt duces?
IV. Ex hominibus ampli podicis.
IN. Quàm ergò nihil dicas, viden'?
Et spectatorum vtri sint plures, dispice.
IV. Sanè dispicio. IN. & quid vides?
IV. Quamplurimos, ita me Deus
Amet, ampli podicis.
Et hunc noui talem, atque illum, atq; hunc comptulũ.
IN. Quid nunc ais?
IV. Vincor manifestè: obsecro vos,
Cinædi, pallium meum

ARISTOPHANIS

Θοιμάτιον, ὡς
Ἐξαυλομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ
Σκιὼν πλάστη.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΤΙ δῆτα, πότερον τοῦτον ἐπάγεσθ' λαβὼν
Βούλεσθ' τὸν υἱόν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν;
Στ. Δίδασκε κ' κόλαζε, καὶ μέμνησ' ὅπως
Εὖ μοι σοφώσεις αὐτόν. ὅτι μὴ ψάπερα,
Οἵαν δικαίοις, τὴν δ' ἑτέραν αὐτοῦ γνάθον
Στόμωσον, οἵαν ἐς τὰ μείζω πράγματα.
Σω. Ἀμέλει; κομεῖτοῦτον σοφιστὴν δεξιόν.
Φε. Ὤχρὸν μὲν οὖν οἶμαι, κ' κακοδαίμονα.
Χο. Χώρει νυνί: οἴομαι δὲ
Σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΧΟ. Τοὺς κριτὰς ἀκέρδαντον, ὦ πόνδε τ' χορὸν
Ὄφελῶσ' ἐκ τῶν δικαίων, βουλόμεσθ' ὑμῖν φράσαι:
Πρῶτα μὲν γὰρ, ὦ νεουῶ βούλεσθ' ἀν ὧρα τοὺς ἀγροὺς,
Ὑσομεν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον:
Εἶτα τὸν καρπὸν τεκούσας ἀμπέλους φυλάξομεν:
Ὡς τι μήτ' ὀμβρὸν πιέζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαν.

Ἦν δ'

Accipite, vti
Hinc perfugiam citò ad vos.

ACTVS III. SCENA IV.

SOCRATES, STREPSIADES, PHIDIPPIDES, CHORVS.

QVid igitur? vin' tu hunc filium compellere
Prehensum, an vis, vt ego doceam illum dicere?
ST. *Doce, castiga, & vt exacuas atque instruas*
Probè, memento; & alteram buccam quidem
Ad leuicula obtinenda litigia: alteram
Exacue, vt maiora obtineat negocia.
SO. *Quiesce: reduces hunc impostorem probum.*
PH. *Imò pallidum opinor sophistamq; miserum.*
CH. *I nunc: credo affore illud*
Iam tempus, vbi pigebit.

ADDITAMENTVM.

CHORVS. *Iudices quid lucri sint reportaturi, si huic Choro*
Ex his, quæ sunt iusta, commodent, aggredimur dicere.
Primùm, si renouare agros volueritis iusto tempore:
Nos primis vobis pluemus, postea verò cæteris.
Inde frugiparas custodiemus vites: vt neque
Siccitas æstus, neque humentes pluuiæ nimium premant.

Ἦν δ' ἀπιμάσῃ τις ἡμᾶς, ψηφοῦ ὢν, οὔσας θεάς,
Προσεχέτω τὸν νοῦν, ὡς ἡμῶν οἷα πείσεται κακά,
Λαμβάνων οὔτ' οἶνον, οὔτ' ἀλλ' ὐδὲν ἐκ τοῦ χοείου.
Ἢν ἰχθὺν αὖ χλοᾶς τ' ἐλαίας βλαστάνως', αὖτ' ἄμπελοι
Ἀποκεκοφυίας, τοιαύτας σφενδόνας παύσομεν.
Ἢν δὲ πλινθεύοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν: κ' τοῦ τέγους
Τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάξας τρογύλλας σωτρί-
φομεν.
Κἂν γαμῇ ποτ' αὐτὸς, ἢ τῶν ξυγγενῶν, ἢ τ' φίλων,
Ὑσομεν τὴν νύκτα πᾶσαν: ὥστ' ἴσως βυλήσεται
Κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρῖναι κακῶς.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Τέμενος.

Πεμπτη, τεκτὰς, τρίτη, μετὰ ταύτην, δευτέρα:
Εἶθ', ἣν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
Δέδοικα κ' πέφευγα κ' βδελύττομαι,
Εὐθὺς μετὰ ταύτην ἔωθ' ἕνη τε κ' νέα.
Πᾶς γάρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
Θεός μοι φρυγανεῖ', ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν,
Ἐμοῦ μέτριά τε κ' δίκαι' αἰτοῦντος.
Ὦ δαιμόνιε τοὐμοῦ τι νοῦν μὴ λάβῃς,

Τὸ δ'

Sin quis nos contemſerit, Deas nos, ipſe homuncio;
Is animaduertat, quid à nobis paſſurus ſit mali;
Nam neque vinum accipiet, nec aliud quicquam è fundo ſuo.
Quando enim oleæ germinabunt, & vites ac pampini
Amputabuntur, fundis huiuſmodi quaſſabimus.
Sin videbimus lateres fingentem, pluemus ilicet:
Et rotunda grandine tecti comminuemus tegulas.
Tum ſi nuptias vel ipſe, vel ex cognatis quiſpiam
Vel amicus celebrabit, nocte pluemus tota, vt forſitan
Malit eſſe in Ægypto, quàm iudicare perperàm.

ACTVS IIII. SCENA I.

STREPSIADES.

Senarij.

EN quinta, quarta, tertia, ſecunda: & quam ego
Ex omnibus diebus timeo maximè,
Planeq́ horreo & abominor, mox imminet
Vetus & noua; menſium dies triceſima.
Nam omnes, quibus ego aliquid argenti debeo,
Depoſita in iudicio pecunia, mihi
Minantur ac iurant, quòd funditus velint
Me perdere, & omnibus bonis euertere.
Ego quidem, quod iuſtum eſt & æquum, poſtulo.
Ah mi vir, iſthoc argentum nunc temporis
Ne à me accipias: hoc differas: & terminum
Solutionis proroges: illud mihi

Τὸ δ' αἰαβαλοῦμοι, τὸ δ' ἄφες, ὅ φασί ποτε
Οὕπως ἀπολήψεσθ', ἀλλὰ λοιδοροῦσί με,
Ὡς ἄδικ' εἰμὶ, κ' δικάσασθαί φασί μοι.
Νυῦν οὖν δικαζέσθων: ὀλίγον γὰρ μοι μέλῃ.
Εἴπερ μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης:
Τάχα δ' εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
Παῖ παῖ, παῖ παῖ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Σ Τρεψιάδη ἀπαίζομαι.
Σξ. Κἀγώ γέ σ': ἀλλὰ τοῦτον λαβέ.
Χρὴ γὰρ' ὀπισθαυμάζειν τὸν διδάσκαλον,
Καί μοι τὸν υἱὸν, εἰ μεμάθηκε τ' λόγον
Ἐκεῖνον, εἰφ', ὃν ἀρτίως εἰσήγαγες.
Σωκρ. Μεμάθηκεν. Στρεψ. εὖγ' ὦ παμβασίλει' ἀ-
παόλλη.
Σω. Ὥστ' ἀποφύγοις ἂν ἅπαντ' ἂν βούλῃ δίκην.
Σξ. Κἂν μάρτυρες παρῶσιν, ὅτ' ἐδανείζόμην:
Σω. Πολλῷ γε μᾶλλον, κἂν παρῶσι χίλιοι.
Σξ. Βοάσομ' ἄρα τὴν ὑφ' τονον
Βοάν. ἰὼ κλαίετ' ὦ 'βολοστάται,
Αὐτοί τε, κ' ἀρχεῖα, κ' τόκοι τόκων.

Οὐδὲν

Prorſus remittas: nunquam verò, illi inquiunt,
Hoc ſe modo quicquam à me accepturos: neque
Conſentiunt: ſed multis contumelijs
Me afficiunt, quòd ſim iniquus: inſuper mihi
Minantur, quòd velint me in ius hinc rapere. Agè
Rapiant. quid ad me? nihil equidem curo: modò
Artem benè dicendi meus iam didicerit
Phidippides. Sed mox ſciam: vbi hoc pulſauero
Ludi oſtium. heus puer, tibi dico, heus puer.

ACTVS IV. SCENA II.

SOCRATES, STREPSIADES.

IVbeo Strepſiadem ſaluere. ST. *& ego Socratem.*
Agè, hunc tu primum cape farinæ culeum:
Nam venerari me ſic magiſtrum condecet.
Sed, dic quæſo iam mihi de filio meo,
An ſermonem illum à te introductum didicerit.
SO. *Didicit vtique.* ST. *Euge: ô fraudem, reginam*
omnium.
SO. *Effugere nunc poteris, quamcunque dicam velis.*
ST. *Etiam cùm teſtes affuerint mihi, fœnori*
Argentum accipienti? SO. *imò, ſi mille fuerint.*
ST. *Exclamabo ergò altiſſimè.*
Iö Iô, væ vobis nummularijs:
Pereatis & vos, & veſtra tabularia,
Et vſuræ vſurarum. Nam nullo amplius

Οὐδὲν γὰρ ἄλλο μὲ φλαῦρον ἐργάσηθ' ἕπ:
Οἰῶ ἐμοὶ τρέφειν
Τοῖσδ' ἐνὶ δώμασι παῖς,
Ἀμφὶ κλῶπι γλώττῃ
Λάμπων, σοβόλῳ ἐμὸς,
Σωτὴρ δόμοις, ἐχθροῖς αἰνιαρὸς,
Λυσανίας παχέων μεγάλων κακῶν.
Ὃν καλέσουν τρέχων
Ἔνδοθεν ὡς ἐμέ.
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ παῖ
Ἔξελθ' οἴκων,
Ἄϊε σοῦ πατρός.
Σω. Ὁδ' ἐκεῖνῳ αἴρ.
Σβ. Ὦ φίλῳ, ὦ φίλῳ.
Σω. Ἄπιθι σὺ λαβών.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰ Ὦ, ἰὼ τέκνον,
Ἰοῦ, ἰοῦ.
Ὡς ἥδομαί σου τρῶτα τὼ χροΐαν ἰδών.
Νὴ μὰ γ' ἰδεῖν εἶ τρῶτον ἐξαρνητικὸς,
Καὐπλογικὸς: καὶ τοῦτο τοὐπιχώριον
Ἀτεχνῶς ἐπανθεῖ: τὸ, τί λέγεις σύ; καὶ δοκεῖν
Ἀδικοῦντ' ἀδικεῖσθαι, κἀκακουργοῦντ'. οἶδα ὅπ:

Ἐπὶ

Me vos affeceritis malo.
O mihi, quanta domo
Hac alitur soboles?
Perplexa lingua
Fulgens: columen meum,
Custos domûs, atrox inimicis,
Qui grauibus curis eripuit patrem.
Tu properè euoca
E domo ad os patris.
O gnate mi: ô fili.
Exi tecto, au-
diq; patrem tuum.
So. *Et hic ille vir est.*
St. *O Soboles mea.*
So. *Abi, & accipe eum.*

ACTVS IIII. SCENA III.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

IO, iô fili.
Iu, iu
Vt lætor, cùm primum colorem hunc intuor
Tuum. nam mihi videris ad negandum ita,
Et contradicendum instructus: & in te palàm
Illud populare verbum effulget: quid tu ais?
Quid est? vt alicui videare pati iniuriam,
Quam tu infers alteri: & damnum accipere aut ma-
lum,

Ἐπὶ τῷ προσώπῳ τ' ὄζιν' Ἀπικὸν βλέπω.
Νὴ σοὶ σὲ ὅπως σώσης μ', ἐπεὶ καπάλεσας.
Φιλιππ. Φοβεῖ δὲ δὴ τί; Στρεψ. τὴν εἴλωτα κἀ
νέαν.
Φιλ. Ἐνὶ γὰρ ὄζει κἀνέα πὶ σήμερα;
Σξ. Εἰς ἐμὲ γε φησὶν τὰ πρυτανεῖά φασί μοι.
Φειδιππ. Ἀπολοῦτ' ἄρ' αὖθ' οἱ φέντες: οὐ γὰρ ἔσθ'
ὅπως
Μί' ἡμέρᾳ γένοιτ' ἂν ἡμέραι δύο.
Στρεψ. Οὐκ ἂν γένοιτο; Φειδιπ. πῶς γάρ, εἰ μὴ σφὼ γ'
ἅμα
Αὐτὴ γένοιτο χαλεπὴ κἀνέα γυνή;
Στρεψ. Καὶ μὴν νενόμισταί γ'. Φειδιπ. ὦ γὰρ, οἴμοι
τὸν νόμον
Ἴσασιν ὀρθῶς, ὅ, τι νοεῖ; Σξ. νοεῖ δέ τι;
Φειδιππ. Ὁ Σόλων ὁ παλαιὸς, ᾧ φιλόδημος τὴν
φύσιν.
Σξ. Τουτὶ μὲν ὀδέπω πρὸς εἴλωτα κἀνέαν.
Φ. Ἐκεῖνος οὖν, τὴν χλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
Ἔθηκεν, εἰς τε τὴν ἔνην τε κἀνέαν:
Ἵν' αἱ θέσεις γίγνοιντο τῇ νουμηνίᾳ.
Στρεψ. Ἵνα δητὰ τὴν εἴλωτα πρὸς ἔθηκεν; Φειδιπ. ἵν' ὃ
μέλε
Παρόντες οἱ φεύγοντες ἡμέρᾳ μιᾷ
Πρότερον, ἀπαλλάττοιντ' ἔχοντες. εἰ δὲ μή,
Ἔωθεν ὑπανιῶντο τῇ νουμηνίᾳ.
Σξ. Πῶς ὀδέχονται δῆτα τῇ νουμηνίᾳ.

Ἀρχαὶ

Quod tu das alteri: planè hoc scio, quòd probè
Possis: nam ipso è vultu aspectus micat Atticus.
Nunc ergo vt me, quem perdideras, serues, vide.
PH. *Quid tu ergo times pater?* ST. *diem veterem & nouam.*
PH. *Quid? quasi verò vna dies vetus sit & noua?*
ST. *Certè hac se deposituros in foro, mihi*
Minantur fœneratores pecùniam.
PH. *Peribunt, si deponent: neque enim illud potest*
Fieri, vnæ dies vt sit biduum. ST. *quid? non potest?*
PH. *Quomodo? nisi fortè vnæ mulier simul siet*
Anus & iuuenis. ST. *at lege sic cautum est.* PH. *ai bi,*
Quid Lex velit, non rectè intelligunt. ST. *cedò,*
Quid ergò vult? PH. *Solon ille antiquus fuit*
Naturâ amans populi. ST. *hoc nihil ad veterem & nouam*
PH. *Atqui is citationem posuit in duos*
Dies: in veterem scilicet & nouam diem:
Vt depositiones primo fierent die:
Calendis nimirum mensis cuiuslibet.
ST. *Cur autem veterem apposuit?* PH. *ideo, fatue homo,*
Vt postulati prius vno die in forum,
Cùm apparuissent, vltrò abirent: sin minus,
Ii statim ab aurora dici posteri,
Calendis ipsis vexarentur postmodum.
ST. *Cur ergo magistratus non capiunt Spertulam*

Calendis,

Ἀρχαί τὰ φρύαγες, ἀλλ' εἴη τε χὴ νέα;
Φί. Ὅσοι γε τεθνᾶσι μὲν δοκοῦσί μοι παθεῖν,
Ἴν' ὡς τάχιστα τὰ φρύαγες ὑφελοίατο.
Διὰ τοῦτο τεθνᾶναι γὰρ ἡμέρᾳ μιᾷ.
Σω. Εὖγ' ὦ κακοδαίμονες, πῇ κάθηται' ἀβέλτεροι,
Ἡμέτερα κέρδη τῶν σοφῶν, ὄντες λίθοι,
Ἀριθμός, τεθνᾶτ' ἄλλως, ἀμφορῆς νεκασμένοι.
Ὥστ' εἰς ἐμαυτὸν, χὤτ' ὑὸν τὸν τουτονί,
Ἐπ' εὐτυχίαισιν ἄστεον μαύγκώμιον.
Μάκαρ ὦ Στρεψίαδες,
Αὐτός τ' ἔφυς ὡς σοφὸς;
Χ' οἷον τὸν υἱὸν ἐκτρέφῃς;
Φήσουσι δή μ' οἱ φίλοι,
Χ' οἱ δημόται ζηλοῦντες.
Ἠνίκ' αὖ συνίκας λέγων ταὐτὰ δίκας.
Ἀλλ' εἰσαγαγών σε βούλομαι
Πρῶτον ἐπᾶσαι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Τείμεζοι.

Εἶτ' ἄνδρα τῶν αὐτῶν τι χὴ τεθνᾶναι;
Οὐδέποτέ γ'. ἀλλὰ κρεῖττον ἢ εὐθὺς τότε

Ἀφυ-

Calendis, sed die vetere & noua?
Cur vno præuertunt die? PH. certè illi idem
Faciunt quod præguſtatores facere ſolent:
Nam vt ſportulas præripiant quàm celerrimè,
Iccirco nummos præguſtant vno die.
ST. O vos miſeri, quid ſtolidi deſidetis hîc?
Nos noſtram rem facimus, qui rectè ſapimus: at
Vos eſtis caudices, lapides, numerus, ouis.
Vos amphoræ vino expletæ. Quare mihi
Ob res ſecundas accinendum carmen eſt?
Quo & filium, & meas fortunas prædicem?
Bene habes Strepſiades:
Namque vt ſapiens vir es?
Et qualem habes hunc filium?
Dicent amici mihi;
Et æmulantes ciues:
Quando tu perorueris in foro.
Sed iam introductum te volo
Recreare menſa.

ACTVS IIII. SCENA IIII.

PASIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

Senarij.

TÁne tandem fas ſit hominem ſua perdere?
Minime omnium: ſed depoſuiſſe iam ſtatim

Satius

Ἀσφυξιάσαι γε μᾶλλον, ἢ σχεῖν σράγματα.
Ὅπου γὰρ ἐμαυτὸν γ' ὕνεκα νυνὶ ζημάτων
Ἥλιω σε κλητεύσοντα: κἀγενήσομαι
Ἐχθρὸς ἔπ σοὶ τοῖσιν αὐθρίδημότη.
Ἀτὰρ ὀδέποτέ γε τὼ πατρίδα καλαισχυνῶ
Ζῶν: ἀλλὰ καλοῦμαι Στρεψιάδην. Στρεψ. τί σοῦ-
τοσί;
Πασ. Ἐς τὼ ἕνδεκα τε καὶ νέαν. Στρεψ. μαρτύ-
ρομαι,
Ὅπ ἐς δὺ' εἶπεν ἡμέρας: τῦ ζήμαλθ';
Πα. Τῶν δώδεκα μινῶν, ἃς ἔλαβες, ὠνούμην
Τὸν ψαρὸν ἵππον. Στρ. ἵππον; οὐκ ἀκούετε;
Οὐ πάντες ὑμεῖς ἵππον μισοῦθ' ἱππικήν;
Πα. Καὶ νὴ Δί' ἀποδώσην γ' ἐπώμνυς τὼς θεούς,
Τὸ ζέθ'. Στρεψ. μὰ Δί': οὐ γὰρ πω τότ' ἐξηπί-
στατο
Φιλίππίδης μοι τὸν ἀκατάβλητον λόγον.
Πα. Νεῶ δὲ ζῆ τὸ τῦτ' ἔξαρνθ' εἶναι ζῆ νοεῖ;
Στρ. Τί γὰρ ἄλλ' αὐ ἀπολαύσαιμι τῦ μαθήματθς
Πα. Καὶ ταῦτ' ἐθελήσης ἀπομόσαι μοι τὼς θεούς,
Ἵν' αὖ κελεύσω' γώ σε; Στρ. τὼς ποίους θεούς;
Πασ. Τὸν Δία, τὸν Ἑρμῆν, τὸν Ποσιδῶ. Στρεψ. νὴ
Δία,
Κἂν τοῦτο καθαρείλω γ', ὥστ' ὀμόσαι, τριώβολον.
Πα. Ἀπόλοιο τοίνυν, ἕνεκ' ἀναιδείας ἔπ.
Στρ. Ἀλοὶν ζῆ σμηχθείς, ὅναγ' αὖ ὑποσί.

Πα. Οἴμ',

Satius erat multò, quàm tot molestijs
Affici. Equidem meæ causa pecuniæ,
Nunc detrabo, vt in ius debitorem mihi voces,
Vtque ex amico inimicum ego iam mihi comparem:
Nunquam tamen patriæ meæ fuero probro,
Quoad vixero. sed vocabo Strepsiadem. ST. quis hic?
PA. Heus tu, vetus & noua apetijt iam dies.
ST. Ego testor vos, quòd dixerit duos dies.
Sed cuiusnam pecuniæ causa: cedo?
PA. Propter duodecim minas, quas fœnore
Capiebas, cùm gnato maronem emeres equum.
ST. Equum? auditin'? an non vos omnes propalàm
Nouistis, quod equestrem ego rem prorsus oderim?
PA. Et per Iouem te redditurum debitum
Omnes iurabas tum Deos. ST. ita per Iouem
Sed inexpugnabilem illum dicendi modum
Tunc meus adhuc ignorabat Phidippides.
PA. Num tu ideo debitum negare cogitas?
ST. Nam, quem alium fructum disciplinæ huius ausc-
ram?
PA. Etiamne hæc audebis negare per Deos,
Si te iussero? ST. per quos Deos? cedò. PA. per Ia-
uem,
Per Mercurium, per Neptunum? ST. sic, per Iouem.
Et ni iurem, deponam etiam triobolum.
PA. Malè pereas ob summam hanc impudentiam.
ST. Sale si quis perfricet isthunc, saluum fecerit.

PA.

Πα. Οἴμ', ὡς καταγελᾷς. Σϱ. ἔξοχα χωρὶς ἐλαύνειν.
Πα. Οὔτοι μὰ τὸν Δία τ' μέγαν, ἢ τοὺς θεούς,
Ἐμοῦ καταφείσει. Σϱ. θαυμασίως ἦθ' ἡμῖν θεοῖς,
Καὶ Ζεὺς γελοῖος ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.
Πα. Ἡμιῶ σὺ τούτων τῷ χρόνῳ δώσεις δίκην.
Ἀλλ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τὰ χρήματ' εἴτε μὴ,
Ἀπόπεμψον ἀποκρινάμενος. Σϱ. ἔχεν ὦ ἦσυχος.
Ἐγὼ γὰρ αὐτίκ' ἀποκρινοῦμαί σοι σαφῶς.
Πα. Τί σοι δοκεῖ δράσειν; Μαρ. ἀποδώσειν σοι δοκεῖ.
Σϱ. Ποῦ δ' ἔστιν, ὦ 'πάντων μεταρσιώτατε; λέγε,
Τυπὶ πίδει; Πα. τοῦθ' ὅτ' ἔδει; κάρδοπον.
Σϱ. Ἔπειτ' ἀπαγλεῖς μεταρσιώτατον λοιδορούμενος ὤν;
Οὐκ αὖ ἀποδοίμην ὅλον αὖ οὐδενί,
Ὅστις καλέσειε κάρδοπον τὴν κάρδοπον.
Πασ. Οὐκ ἄρ' ἀποδώσεις; Στρεψ. οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰδέναι.
Οὔκουν αὐύσας τί θᾶττον, ἀπολιμαρυεῖς
Ἀπὸ τῆς θύρας. Πα. ἄπελθε μὰ τοί ἴσθ', ὅπως
Θύσω φρυλανεῖ', ἢ μηκέτι ζῶην ἐγώ.
Στρεψ. Προσαποβαλεῖς ἄρ' αὐτὰ σοῖς ταῖς δώδεκα,
Καί τοι σε τοῦτο γ' οὐχὶ βούλομαι παθεῖν.
Ὅτιὴ κάλεσας εὐηθικῶς τὴν κάρδοπον.

PA. Vah, numquid irrides? ST. sex capiet congios.
PA. Ita me magnus amet Iuppiter, & Dij cæteri:
Haud impunè feres, quòd mihi sic illuseris.
ST. Ego verò mirificè delector Dijs tuis,
Et iuratus Iuppiter his, qui rectè sciunt,
Deridiculo atque oblectamento es &c. PA. næ tu homo,
Pro his dictis omnibus pœnam aliquando dabis.
Sed agè, vtrum redditurus sis pecuniam,
An non, responde, ac dimitte me. ST. habe animum bo-
num.
Iam enim statim respondebo dilucidè.
PA. Quid facturus videtur tibi? TE. pecuniam
Videtur esse redditurus debitam.
ST. Vbi ille 'st, qui argentum à me postulat: cedò,
Quid hoc est? PA. Id quod 'st, cardopus, aut alueus.
ST. Tunè argentum à me deinceps postules
Qui tàm rudis es? at ego obolum non redduim
Vlli, qui Cardopum dicit pro Cardopa.
PA. Quid? an non reddes? ST. non, quod ego quidem
sciam.
Sed non tu desistis, atque isthinc te amoues
A foribus? PA. abeo: verùm tu hoc scias interim,
Quòd deponam nummos, aut non viuam ego, hodie.
ST. At hoc argentum perdes cum duodecim
Minis: quanquam ego nolim te hoc multari malo,
Quòd Cardopam stultè appellâris Cardopum.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκιωὴ πέμπη.

ΑΜΥΝΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕ. ΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Τείμεβοι.

Ἰω μοι μοι. Σξ. ἔα,
Τίς ὅτου ποτ' ἔσθ' ὁ θρηνῶν; ἢ που
Τῶν Καφκίνθ πὸς δ' αἱμόνων ἐφθέγξατο.
Ἀμ. Τί δ'; ὅς πς εἰμὶ, τοῦτο βούλεσθ' εἰδέναι;
Ἀνὴρ κακοδ' αἱμῶν Σξ. κἄτ' σεαυτὸν νῦν τρέπου.
Ἀμ. Ὦ σκληρὲ δ' αἷμον, ὦ τύχαι θεαυσάντυγες
Ἵππων ἐμῶν, ὦ Παλλάς, ὅς μ' ἀπώλεσας.
Σξ. Τί δ' αἰ σε τλημόλεμός ποτ' εἴργασται κακόν;
Ἀμ. Μὴ σκῶπε μ' ὦ ταῖν, ἀλλά μοι τὰ χρήματα
Τὸν υἱὸν ἀποδοῦναι κέλευσον, ἃ 'λαβεν,
Ἄλλως τε μήτοι κἀκκακῶς πεφραγότα.
Σξ. Τὰ ποῖα ταῦτα χρήματ'. Ἀμ. ἃ 'δανείσατο.
Σξ. Κακῶς ἄρ' ὄντως εἶχες, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Ἀμ. Ἵππους γ' ἐλαύνων ἐξέπεσον, νὴ τοὺς θεούς.
Σξ. Τί δῆτα λῃρεῖς, ὥσθ' ὑπ' ὄνου κατεπεσών;
Ἀμ. Λῃρῶ, τὰ χρήματ' ἀπολαβεῖν εἰ βούλομαι;
Στρεψ. Οὐκ ἔσθ', ὅπως σύγ' αὐτὸς ὑγιαίνῃς. Ἀμ. πῇ δαί;
Σξ. Τὸν ἐγκέφαλον ὥσθ' ὑποσεῖσθαί μοι δοκεῖς.
Ἀμ. Σὺ δ' νὴ τὸν Ἑρμῆν σοῦ σκεχλήσεταί γέ μοι,
Εἰ μὴ ἀποδώσῃς ταργύριον. Σξ. κἀτ' ἐπένευσα,

Πότερα

ACTVS IV. SCENA V.

AMYNIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

Senarij.

HEu me miserum, hei mihi. ST. hem
Quis hîc est, qui sic eiulat? fortasse quis
Genius poëtæ Carcini vocem edidit.
AM. Quid? vultin' scire, ego qui siem? Ego sum homo
miser.
ST. In te hoc dictum puta. AM ô genium durissimum,
O Sortes, quæ mihi rotas & equos perditis.
O Pallas, quàm tu comminuisti me malè.
ST. Quid verò Tlepolemus vnquam tibi intulit
Mali? AM. Ne tu illudas mihi, mi vir: sed tuum
Iubeto potius filium, vt pecuniam
Reddat mihi, quam accepit: præsertim cùm ego
Iam antè malis conflictor tot infortunijs.
ST. Quænam illa pecunia? AM. quam ille accepit mu-
tuo.
ST. Malè igitur tecum agitur, vt videre quidem mihi.
AM. Ita per Deos: nam equos cùm agitarem, decidi.
ST. Nugæ: vt qui potius decidisti ab asino.
AM. Nugor ego; cùm recipere volo pecuniam?
ST. Profectò tu sanus non es. AM. quid ita? cedò:
ST. Nam tu mihi vidêre emoto esse cerebro.
AM. At tu, nisi argentum mihi reddis debitum,
In ius vocaberis per Mercurium, illico.

Πόπερα νομίζῃς χαλκὸν αἰεὶ τὸν Δία
Ὑειν ὕδωρ ἑκάστοτ', ἢ τὸν Ἥλιον
Ἕλκειν κάτωθεν ταυτὸ τοῦθ' ὕδωρ πάλιν;
Ἀμ. Οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ὁπότερον· ἀδέ μοι μέλει.
Στ. Πῶς οὖν ἀπολαβεῖν ταργύριον δίκαιόν ἐστί σοι,
Εἰ μηδὲν οἶσθα τῶν μετεώρων φροντίδων;
Ἀμ. Ἀλλ' εἰ σαυτὸν ταργύριόν μοι τοκίζεις,
Ἀπόδοιτ' ἄν γε. Στ. τοῦτο δ' ἔσθ' ὁ τόκος πρόσθεν;
Ἀμ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ κατὰ μῆνα, κἀπ' ἐμοῦ λαβών,
Πλέον πλέον ταργύριον αἰεὶ γίνεται,
Ὑπορρέοντος τοῦ χρόνου; Στ. καλῶς λέγεις.
Τί δῆτα, τὴν θάλατταν ἔσθ' ὅπως πλείονα
Νῦν νομίζεις, ἢ πρώην τότε; Ἀμ. μὰ Δί' ἀλλ' ἴσην.
Οὐ γὰρ δίκαιον πλεῖον εἶναι. Στ. κἄπειτα πῶς,
Αὕτη μέν, ὦ κακόδαιμον, οὐδὲν γίνεται,
Ἐπιῤῥεόντων τῶν ποταμῶν, πλείων; σὺ δὲ
Ζητεῖς ποιῆσαι ταργύριον πλεῖον τὸ σόν;
Οὐκ ἀποδιώξεις σαυτὸν ἐκ τῆς οἰκίας;
Φέρε μοι τὸ κέντρον. Μαρ. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
Στ. Ὕπαγε, τί μέλλῃς; οὐκ ἐλᾷς ὡς συμφόρα;
Ἀμ. Ταῦτ' οὐχ ὕβρεις δῆτ' ἐστίν; Στ. ἄξεις; ὀπαλῶ
Κεντῶν σὲ καὶ τὸν σκωπτόν σε τ' ἀφεμφόρον:
Φεύγῃς; ἔμελλον ἄρα κυνήσειν σ' ἐγώ,
Αὐτοῖς τροχοῖς τοῖς σοῖσι καὶ ξυνωρίσιν.

ST. Agè dic mihi, censen' tu Iouem subinde aquam
Recentem per pluuiam demittere: an iubar
Solis sursum ex imo loco attrahere hanc aquam?
AM. Nescio sane, neque hoc scire admodum expeto,
ST. Quomodo tu igitur dignus es, argentum vt recipias?
Si nihil addidicisti rerum subtilium,
AM. Agè si argenti laboras nunc penuriâ,
Solue vsuram. ST. vsuram? quid hoc animantis est?
AM. Quid enim aliud, nisi quòd per mensem & per diem
Subinde magis ac magè crescit pecunia,
Sensim labente tempore? ST. dicis largiter.
Sed an non censes etiam mare nunc plenius,
Quàm antea fuerit? AM. non, per Iouem: sed iudico
Æquum esse: nam mare auctius fieri haud decet.
ST. Quomodo? mare (inquis) non fit auctius, miser,
Et tu argentum tantopere augere cupis tuum?
Non tu iam temet amouebis ab ædibus?
Stimulum mihi affer. TE. at huius rei testis ego ero.
ST. Apagè, quid cessas? non agitas, ô Samphora?
AMYN. An non hæc contumelia 'st? STREPS. an ibis hinc?
Ego insiliam: & te gestantem catenam agam,
Stimulaturus sub podicem: fugin' hinc scelus?
Iam ego te fueram ex isto protrusurus loco,
Cum bigis, & rotis tuis nequissimis.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιη.

Χο. Οἷον τὸ φραγμάτων ἐραῖ φλαῦρον,
Ὁ μὲν γέρον ὅδ' ἑρᾷ τις.
Ἀποτερῶσαι βύλεται
Τὰ ξύμματ', ἃ δανείσατο.
Κοὐκ ἔθ', ὅπως ὑπόμερον λήψεται.
Πρᾶγμ', ὃ τὸν ποιῶ
Τὸν Σοφιστῶν, ὧν παυσργεῖν
Ἤρξατ', ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν.
Οἶμαι γὰρ αὐτίχ' εὑρήσειν ὅπῳ
Πάλαι ποτ' ἐζήτει,
Εἶναι τὸν υἱὸν δεινόν οἱ,
Γνώμας τ' ἐναντίας λέγειν
Τοῖσι δικαίοις,
Ὡς τε νικᾶν ἅπαντας,
Οἷς ἂν αὐτὸς ξυμβαίνῃ τε:
Κἂν λέγῃ παμπόνηρα.
Ἴσως ἴσως βυλήσεται
Κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.
ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.
Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

Ιο. Οὐ, ἰού.
Ὦ γείτονες καὶ ξυγγενεῖς, καὶ δημόται.

Ἀμυ-

CHORVS.

Rebus malis studere, quæres est:
Amore quippe malæ artis,
Captus senex hic, debita hos
Fraudare vult pecunia.
Non est, vt hodie non malam rem sibi
Apparet, qui hunc sophistam
Protulit, nam ex quo vafra orsa
Cœpit vsurpare, malum sibi
Accerset: & mox reperiet, puto,
Quod antè quærebat:
Vt gnatum haberet callidum,
Qui legibus contraria
Dicere posset:
Et vincere vniuersos
Cum quibus conuersetur,
Quamlibet praua dicat.
Erit iam, erit, cùm filium
Optabit esse mutum.

ACTVS V. SCENA I.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

Senarij Iambici.

Heu, eheu:
O populares, cognati, vicini & accolæ,

Ἀμυνάθετέ μοι, τυπτομένῳ πάσῃ τέχνῃ.
Οἴμοι κακοδαίμων τὴν κεφαλῆς, καὶ τῆς γνάθου.
Ὦ μιαρὲ, τύπτεις τὸν πατέρα; Φι. φήμ' ὦ πάτερ.
Σω. Ὁρᾷθ' ὁμολογοῦντ', ὅτι με τύπτει. Φι. καὶ μάλα.
Σω. Ὦ μιαρὲ, καὶ παρρησίαν, καὶ τοιχορύχει.
Φι. Αὕτη με ταῦτ' ἐδίδαξεν αὐτά, κἀπλεόνως λέγει.
Ἀρ' οἶσθ', ὅτι χαίρω πολλ' ἀκούων δὴ κακά.
Σω. Ὦ λακκόσφωκλε. Φι. πάτταλε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.
Στ. Τὸν πατέρα τύπτεις; Φι. καὶ φανῶ γε, νὴ Δία:
Ὡς ἐν δίκῃ σ' ἔτυπτον. Στ. ὦ μιαρώτατε,
Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ἐν δίκῃ;
Φι. Ἐγὼ γ' ἀποδείξω, καί σε νικήσω λέγων.
Σω. Τῷ πὸτ οὐ νικήσῃς; Φι. πολύ γε κ' ῥᾳδίως.
Ἐλοῦ δ' ὁπότερον τοῖν λόγοιν βούλῃ λέγειν;
Σω. Ποίοιν λόγοιν; Φι. τὸ κρείττον' ἢ τὸν ἥττονα.
Σω. Ἐδιδαξάμην μὲν οὖν σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
Τοῖσι δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ ταῦτά γε
Μέλλεις ἀναπείσειν, ὡς δίκαιον κ' καλὸν,
Τὸν πατέρα τύπτειν θ' ὑὸν ὄντα τῶν ἐμῶν.
Φι. Ἀλλ' οἶμαι μοὔτοι σ' ἀναπείσειν, ὥστε γε
Οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενος, οὐδὲν ἀντερεῖς.
Σω. Καὶ μὴν, ὅ, τι καὶ λέξεις ἀκούσομαι βούλομαι.

Ferte mihi opem omnibus modis, qui vapulo.
Væ mihi misero: væ capiti, væ genis meis:
Scelestè, patrem tun' verberas? PH. equidem pater.
ST. Ecce reum confitentem, quòd me verberet.
PH. Imò. ST. scelerate, parricida, parietum
Perfossor. PH. repete hæc obsecro, & plura ingere.
Nam quòd scias, maledicta audire gestio.
ST. Cinæde. PH. perge, nam conspergis me rosis.
ST. Tun' verberas patrem? PH. meritò: nam per Io-
uem
Tibi ego ostendam, quòd iure verberauerim.
ST. Hominum impurissime, quomodo iure quis patrem
Verberet? PH. ego ostendam, & conuincam te statim.
ST. Tun' hoc euinces? PH. & quidem facillimè.
Elige nunc, vtrum duobus ex sermonibus
Velis me adhibere. ST. quibus sermonibus? cedò.
PH. Inferiorem, an superiorem? ST. equidem, per Io-
uem.
Te, fatue homo, veris docui contradicere:
Si tu hoc probaueris, quod pulcrum æquumq; sit,
Patrem pulsari à filijs. PH. at opinor, hoc
Ita persuasurum esse tibi: vt si tu audias,
Nihil quicquam possis mihi contradicere.
ST. Agè, volo audire, quidnam dicturus sies.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δ' εὐτέρα.

ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Σ Ον ἔργον ὦ φρεσ ὖπα φροντί ζειν, ὅπη
Τὸν ἄνδρα κρατήσῃς,
Ὡς οὕτω, εἰ μή τῳ πέποιθεν, ὅπως ἀν' ἰὼν
Οὕτως ἀπόλαστ Θ.
Ἀλλ' ἔσθ' ὅτῳ θεασώμεθα: δῆλόν γε τὸ
Λῆμ' ἔσθ' ἀνθρώπου.
Ἀλλ' ἐξότου τὸ πρῶτον ἤρξαθ' ἡ μάχη γενέσθαι,
Ἤδη λέγειν χρὴ πρὸς χορὸν, πάντως δὲ τοῦτο δράσῃς.
Στρεψ. Καὶ μὴν ὅτου γε τὸ πρῶτον ἠρξάμεθα λοιδορεῖσθαι,
Ἐγὼ φράσω· πρὸς ταῦτ' εἰ πώμεθ', ὡς σφ' ἴσθι.
Πρῶτον μὲν αὐτὸν τ' λύραν λαβόντ' ἐγὼ 'κέλευσα
Ἆσαι Σιμωνίδου μέλος, τὸν κριὸν ὡς ἐπέχθη.
Ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν,
Ἆδειν τε πίνοντ', ὡσπερεὶ κάχρεις γυναῖκ' ἀλοῦσαν.
Φι. Οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς ἐξιὼν ἔρραπτόν σ' ἄρα τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι,
Ἀδικοῦντ' ἰδών σε καὶ βιαζόμενον;
Στρεψ. Τοιαῦτα μὲν τοι καὶ τότ' ἔλεγεν εἴσω, οἷάπερ νῦν,
Καὶ τὸν Σιμωνίδην ἔφασκ' εἶναι κακὸν ποιητήν.

Κἀγὼ

ACTVS V. SCENA II.

CHORVS, STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

TVum nunc est senex, prospicere, quomodo
Virum cohibere
Possis: nisi enim hic ingenio fideret suo:
Non tàm petulans sit.
Sed est, in quo insolescat, & fortis animi
Est euidens virtus.
Nunc ex quo primùm cœperit hæc concertatio moueri,
Oportet dicere huic gregi: & hoc tibi omnino erit agendum.
ST. *Igitur dicam, vnde primùm mutuò conuitiari*
Nos cœperimus, nam postquam conuiuaremur domi intus,
Vt scitis; ego primò lyram sumsi, gnatumq; iussi
Carmen Simonidis canere de ariete, quomodo sit
Detonsus: at hic continuo subiecit, quòd sit vetustum
Et stultum pulsare cytharam: & cantare inter bibendum:
Velut mulierem, quæ molit hordea. PH. *an non te statim hanc ob*
Causam deuerberari oportuit, dariq; pessum:
Quod conuiuantem modulari velles, tanquam cicadam?
ST. *Eadem hæc intus perinde dixit, vt hîc repetit: & tum*
Etiam Simonidem dicebat esse malum poëtam.

Hîc

Κἀγὼ μόλις μὲν, ἀλλ' ὅμως ἠνεσχόμην τοφῶτον.
Ἐπεὶτα δ' ἐκέλευσ' αὐτὸν ἀλλὰ μυρρινίων λαβόντα,
Τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι. κἀξ' οὗτος εὐθὺς ἤρ-
ξεν.
Ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω σοφὸν ἐν ποιηταῖς,
Ψόφῳ πλέων, ἀσύστατον, τορμφακῳ, κρημνοποιόν.
Κἄνλαῦθα πῶς οἴεσθέ μου τὴν καρδίαν ὀρεχθεῖν;
Ὅμως δὲ τὸν θυμὸν δακὼν, ἔφην: σὺ δ' ἀλλὰ τού-
των
Λέξον τι τῶν νεωτέρων, ἅτ' ὂν τὰ σοφὰ ταῦτα.
Ὁ δ' εὐθὺς ἦρ' ἐξ Εὐριπίδου ῥῆσίν τιν', ὡς ἐκίνει
Ἀδελφὸς ὢν λεξίκακε, τὴν ὁμομητρίαν ἀδελφήν.
Ἐγὼ δέ τ' οὐκ ἠνεσχόμην, ἀλλ' εὐθὺς ἐξαράττω
Πολλοῖς κακοῖς, κἀσχολοῖσι. κἄτ' ἐντεῦθεν, οἷον εἰκός,
Ἔπος πρὸς ἔπος ἠμείβόμεσθ'. εἶθ' οὕτως ἐπανα-
πηδᾷ:
Κἄπειτ' ἔφλα με, κἀσπόδει, κἀπίνιγε, κἀπέβριθεν.
Φῇ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅστις οὐκ Εὐριπίδην ἐπαινεῖς
Σοφώτατον; Σπερχ. Σοφώτατόν γ' ἐκεῖνον; ὦ πί-
θηκ' ἐπῶ;
Ἀλλ' αὖθις αὖ τυπήσομαι. Φῇ νὴ τὸν Δί' ἐνδίκως γάρ.
Σπερχ. Καὶ πῶς δικαίως; ὅστις ὢν ναί σχυτέα ἐξέ-
θρεψα,
Αἰσθανόμενός σου πάνλα περαυλίζοντος, ὅ, τι νοοίης:
Εἰ μὴν γε βρυῶν εἴπῃς, ἐγὼ γνοὺς αὖ πιεῖν ἐπέσχον:
Μαμμᾶν δ' αὖ αἰτήσαντος ἤνεγκόν σοι φέρων αὖ ἄρτον:
Κἂν ἦν δ' αὖ σὺν ἔρθῃς φορέσαι, κἀγὼ λαβὼν ἤμελγε
Ἐξέφε-

Hîc ego vix me continui: sed tamen primò repressi:
Postea iussi ipsum myrteo ramo ornatum, referre
Carmen aliquod Æschyli: sed ille respondit statim mihi:
Ego, inquit, Æschylum præcipuum iudico è poëtis,
Streperum, incompositum, insuauem, confragosum, quo-
modo vos
Putatis cor meum intus pulsasse hæc verba? & tamen
meum
Animum remordens, dicebam: quin tu ergo aliquod re-
centum
Poëtarum modulâre carmen: vbi sapientia hæret:
Ibi ille ex Euripide longum accinuit orationem:
Quomodo frater (proh auerrunce Iuppiter) sororem
Vterinam incestârit: ego hîc me diu non continebam:
Sed confestim incesso maledictis multis, & nefandis.
Post, vt fieri solet, altercando dedimus verba verbis.
Hic verò insultat mihi, tundit, cædit, iugulat, teritq;.
PH. *Meritò certè: vt qui non laudas Euripidem, poëtã.*
Nunc sapientissimum. ST. *illum sapientissimum? ob,*
quid inquam?
Sed rursus vapulabo. PH. *per Iouem, & profectò iure.*
ST. *Quopacto? qui te homo impudens, olim paruum edu-*
caui:
Et cùm tu adhuc balbutires, quídnam velles, videbam:
Nam si bryn diceres: ego aduertens potum èxhibebam:
Si mamman posceres, ego panem curriculò asserebam:
Priusquam diceres cacan, ego te acceptum esferebam.

Et

Ἐξέφερον αὖ, καὶ προσύχομίν σε. σὺ δέ μενοῦν ἀπάγχων
Βοῶντα κἀκεκράγοθ', ὅτι
Χεζητιῶ, σὺ δ' ἔτλης
Ἐξω γ' ἀνελκεῖν, ὦ μιαρέ,
Θύραζέ μ': ἀλλ' ἀποπνιγόμην αὐτῷ ποίησα κακκᾶν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ἡ.

Χο. Οἶμαί γε τῶν νεωτέρων ἁὰς καρδίας
Πηδᾶν, ὅ, τι λέξει:
Εἰ γὰρ τοιαῦτά γ' ὄντ' ἐξειργασμένον,
Λαλῶν ἀναπείσῃ,
Τὸ δέρμα τῶν γεραιτέρων λάβοιμ' αὖ,
Ἀλλ' ὑδὲ ἐρεβίνθου.
Σὸν ἔργον ὦ κομῶν κινητὰ μωχλευτά,
Πειθώ τινα ζητεῖν, ὅπως δόξῃς λέγειν δίκαια.
Φι. Ὡς ἡδὺ κομνοῖς σφάγμασι κ' δεξιοῖς ὁμιλεῖν,
Καὶ τῶν καθεστώτων νόμων ὑπερφρονεῖν δυοῖν.
Ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲ ἱππικὴ μόνη τὸν νοῦν ᾠκοδόμει,
Οὐδ' ἂν τρί' εἰπεῖν ῥήματ' οἷός τ' ἦν, πρὶν ἐξαμαρτεῖν.

Νυνὶ δ' ἐπῳδήν μ' ὅτου τιν' ἔπαυσεν αὐτὸς,
Γνώμας δὲ λεπτὰς κ' λόγοις ξυνίημι καὶ μερίμνας,
Οἶμαι διδάξειν, ὡς δίκαιον τὸν πατέρα κολάζειν.
Στρ. Ἴσα πεύσεσθ' οἷα νὴ Δί': ὡς ἐμοί γε κρεῖττόν' ὄψιν

Ἵππον

Et ante me tenebam. Nunc tu me iugulas vicissim.
Et clamitantem, quòd nimis
Caraturirem, me forâs
Efferre non siuisti, homo
Impure: sed dum iugulor, feci isthîc memet cacare.

CHORVS.

CRedo ego adolescentum exilire pectora,
Quidnám puer isthic
Dicturus sit. nam si fando persuaserit,
Vt, quæ ipse patrauit,
Alij agant: ita tenuem senum cutem, vt ciceris
Non est, capiemus.
Tuum ergo est, qui nouas rationes tecum excogitâsti,
Persuasionem exquirere, vt videâre iusta fari.
PH. *Quàm suaue, nouis & præclaris rebus aliquem studere:*
Et constitutas leges posse domi contemtim habere.
Nam demens ego, cùm ad equestrem duntaxat rem animum applicarem,
Tria verba non potui profarier, vt non lingua præceps
Impingeret: at nunc, postquam hic à re equestri me remouit;
Et ego sententijs, ac subtilibus assuesco verbis:
Puto me dicturum, quòd fas sit, patrem multare flagris.
ST. *Imò equita, per Iouem, Nam multò satius est mihi*

Equum

Ἴσθι νυν τρέφειν τέθριππον, ἢ τυπτόμενον ὑπερβιῶναι.

Φειδιπ. Ἔκεισε δ', ὅθεν ἀπέσχισάς με τοῦ λόγου, μέτρημι:

Καὶ θρῶτ' ἐρήσομαί γε δουτί: παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπτες;

Στρεψ. Ἔγωγέ σ', εὐνῶν τε καὶ κινδύνων. Φειδ. εἰπέ δή μοι,

Οὐκ ἀμέσοι δίκαιόν ἐστιν εὐνοεῖν ὁμοίως,

Τύπτειν τ'; ἐπειδὴ θρῖττ' ἐς εὐνοεῖν, τὸ τύπτειν;

Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῷον εἶναι,

Τοὐμὸν δὲ μή; κἀμοὶ ἔφην ἐλεύθερός γε κἀγώ.

Κλαίουσι παῖδες, πατέρα δ' οὐ κλαίειν δοκεῖς; Στρεψ. πῆδή;

Φειδιπ. Φήσεις νομίζεσθαι σὺ παιδὸς τοῦτο τοὔργον εἶναι;

Ἐγὼ δέ γ' αὐτείποιμ' ἄν, ὡς δὶς παῖδες οἱ γέροντες.

Εἰκὸς δὲ μᾶλλον τοὺς γέροντας, ἢ τοὺς νέους, πλαίειν,

Ὅσῳπερ ἐξαμαρτάνειν ἧττον δίκαιον αὐτούς.

Στρεψ. Ἀλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὸν πατέρα τοῦτο πάσχειν.

Φειδιπ. Οὔκουν ἀνὴρ, ὁ τὸν νόμον θεὶς τοῦτον, ᾧπερ ὁρῶτον,

Ὡσπερ σὺ κἀγώ: κἀγὼ λέγων ἔπειθε τοὺς παλαιούς;

Ἦπου πιθοῦ ἔξεστι κἀμοὶ, καινὸν αὖ τοιοῦτον

θεῖναι

Equum alere quadriiugalem, quã comminui vapulantẽ.
Ph. Ego illud, vnde mihi sermonem abrupisti, reuertar.
Et primùm hoc ex te interrogabo; an non tu verbera-
bas
Olim me puerum? St. maximè: quia tibi bene volebã,
Et curam tui agebam. Ph. cedò nunc mihi: an non est
perinde
Æquum, vt & ego tibi bene velim, & te verberem be-
nigne:
Siquidem bene velle idem quod verberare est? Nam
quo iure
Tuum corpus sit liberum loris, meum non item sit?
Equidem & ego natus sum liber: num lacrument filij,
non
Lucrumet etiam pater? St. quamobrem? Ph. num tu
lege dices
Cautum esse, vt puer isthùm vapulent? at ego tibi ist-
huc
Obiecerim quod vulgus dicit, bis pueri senes sunt.
Tum præterea senes flere æquius est, quàm nos puel-
los,
Quantò minùs ipsis peccare licet, quàm nobis. St: at ist-
huc
Nulla sancitũ est lege, vt patrẽ ferre isthæc sit æquũ.
Ph. An non vir ille, qui primũ hãc legẽ sanxisse fertur,
Itidem homo fuit, qualis ego & tu sumus: & qui oratione
Legem persuasit antiquis? quare non liceat ergo

Θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσι, τὺς πατέρας αὖ πτύπτειν.
Ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι,
Ἀφίεμεν, καὶ δίδομεν αὐτοῖς πρεσβῖνα συγκεχόφαι.
Σκέψαι δὲ τὺς ἀλεκτρυόνας, καὶ τἄλλα τἀπὶ βοτοῦ ταυτί,
Ὡς τὺς πατέρας ἀμυύεται, καίτοι διαφέρουσ' ὀδὲν
Ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν ὅτι ψηφίσματ' οὐ γράφουσι.
ΣΩ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ τὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,
Οὐκ ἐσθίεις καὶ πλὴν πόρον, κἀπὶ ξύλου καθεύδεις;
ΦΙ. Οὐ ταυτὸν ὦ τὰν' ὄρνις ἐστίν, οὐδ' αἰ Σωκράτει δοκοίη.
ΣΩ. Πρὸς ταῦτα μὴ τύπτ', εἰ δὲ μή, ταυτόν ποτ' αἰπάσει.
ΦΕΙΔΙΠ. Καὶ πῶς; ΣΩΚ. ἐπεί σε μὴν δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν:
Σὺ δ', ἢν γένοιτό σοι, τὸν υἱόν. ΦΙ. ἢν δὲ μὴ γένηται,
Μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται; οὐδ' ἐξανὼν τεθνήξει.
ΣΩ. Ἐμοὶ μὲν ὦ 'νδρες ἥλιχες δοκεῖ λέγειν δίκαια.
Καὶμοί γε συγχωρεῖν δοκεῖ τὺτοισι τἀπιχῶ.
Κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκὸς ἐστ', ἢν μὴ δίκαια δρῶμεν.
ΦΕΙΔΙΠ. Σκέψαι δὲ χ' ἁτέραν ἔπι γνώμην. ΣΩΚ. ἀπὸ γὰρ ὀλοῦμαι.
ΦΕΙΔΙΠ. Καὶ μὴν ἴσως γ' οὐκ ἀχθέσῃ παθὼν, ἀνὼ πίπονθας.
ΣΩΚ. Πῶς δή; δίδαξον γάρ: τί δή μ' ἐκ τύπων ἐπωφελήσῃς;
ΦΕΙΔ. Τὴν μητέρ', ὥσπερ κἀμέ, τυπτήσω. ΣΩΚ. τί δῆτα φῄς σύ;
Τοῦθ' ἕτερον αὖ μεῖζον κακόν.
ΦΙ. Τί δ' ἢν ἔχων τὸν πῆτα

Λόγοι

Et mihi nouam sancire legem filijs, vt illi
Suos referiant patres? nam verbera quæcunq; nobis
Illata sunt, priusquam lex daretur ea: omnia ipsis
Remittimus, & condonamus, vt impunè cecideri-
nos.
Et quæso, gallos & alias pecudes saltem intuere,
Quomodo reluctentur patribus. atqui nulla re illi
A nobis differunt: nisi quod decreta non faciunt. ST. *cur*
Ergo, quandoquidem gallos imitâre per omnia: non &
Fimũ comedis, & perticæ insidens dormis? PH. *pater mi*
Non est idem: neque Socrates hoc pro eodem probârit.
ST. *Igitur ne pulses: sin minùs, olim accusabis teipsum.*
PH. *At quomodo?* ST. *quia mihi meum in te ius est ver-*
Te, tibi tuum ius erit in filium: si quis nascetur (berandi
Tibi. PH. *at si non nascatur: tum neque à me flebitur: tu*
Verò moriêris ore hianti. ST. *certè, vos amici*
Senes, videtur mihi, quod iustum est dicere: &, quod
æquum' st,
Concedere hisce. nã nisi nos senes, quod iustũ & æquũ' st,
Faciamus: decet omnino nos vapulare & eiulare.
PH. *Agè verò & alteram hanc rationem perpende.* ST.
interibo. (*lestè.*
PH. *Imò hæc, quæ modò perpessus eras, fortè nõ feres mo-*
ST. *Quidũ? agè doce, quid hac re mihi sis cõmodi daturus.*
PH. *Matrẽ perinde, vt te pulsabo.* ST. *quid dicis, sceleste?*
At maius hoc illo est malum.
PH. *Quid si inferiore iam nunc*

Λόγον σε νικήσω λέγων,
Τὸν μητέρ' ὡς τύπτειν χρεών;
Σϗ. Τί δ' ἄλλο γ', ὃν ταῦτ' ποιῇς,
Οὐδὲν σε κωλύσῃ, σεαυτὸν ἐμβαλεῖν
Ἐς τὸ βάραθρον μετὰ Σωκράτους,
Καὶ τὸν λόγον τ' ἤπαω;
Ταυτὶ δ' ὑμᾶς ὦ νεφέλαι πέπονθ' ἐγὼ,
Γυμνὰ ἀναθεὶς ἅπαντα τὰ μὰ φράγματα.
Χο. Αὐτὸς μὲν οὖν ταυτῷ σὺ τούτων αἴτιος,
Στρέψας σεαυτὸν ἐς πονηρὰ φράγματα.
Σϗ. Τί δῆτα ταῦτά γ' οὔμοι τότ' ἠμέλεις;
Ἀλλ' ἄνδρ' ἄρχοντ' ἐχ γέροντ' ἐπήρατε.
Χο. Ἀεὶ ποιοῦμεν ταῦθ' ἑκάστοτ', ὅτ' ἄν τινα
Γνῶμεν πονηρῶν ὄντ' ἐραστὴν φραγμάτων.
Ἕως αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς κακόν.
Ὅπως ἂν εἰδῇ τοὺς θεοὺς δεδοικέναι.
Σϗ. Οἴμοι, πονηρά γ' ὦ νεφέλαι, δίκαια δέ.
Οὐ γὰρ μ' ἐχρῆν τὰ χρήματ', ἃ δανείσαμεν,
Ἀποφέρειν: νυνὶ δ' ὅπως, ὦ φίλτατε,
Τὸν Χαιρεφῶντα τὸν μιαρὸν, χ' Σωκράτει
Ἀπολεῖς, μετ' ἐμοῦ γ' ἔλθ': οἵ σε κἀμὲ ἐξηπάτων.
Φϗ. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἀδικήσαιμι τοὺς διδασκάλους.
Σϗ. Ναὶ ναὶ, καὶ μὲν δὴ πατρῷον Δία.
Φϗ. Ἰδού γε Δία πατρῷον, ὡς ἀρχαῖός εἶ.
Ζεὺς γὰρ πὸς ὄστιν; Σπερψ. ἔπιν. Φειδιω. οὐκ ἔνεστ',
ἐπεὶ

Sermone te vincam, & probem
Opus esse, vt matrem verberem?
St. Quid obstet autem, si probes
Tu, quo minus teipsum, cum Socrate tuo,
Et sermone inferiore mox
Præcipites in Barathrum.
O Nubes, hæc ego vestri causa, fero mala:
Dum vobis omnia mea mando negocia.
Ch. At horum tute malorum tibimet auctor es:
Quando tuum animum ad res applicuisti malas.
St. Cur hæc mihi tum non dicebatis? quòd hominem
Me circumueniebatis rusticum & senem?
Ch. Isthæc semper nos facere consueuimus: vbi
Aliquem videmus operam dare rebus malis:
Vt eum in aliquod magnum conijciamus malum:
Donec is addiscat patrios reuereri Deos.
St. Hei mihi, Nubes, mala quidem isthæc, sed iusta
sunt.
Non enim oportebat, fœnori quod sumseram,
Argentum, defraudando me interuertere.
Agè, mi fili: agè nunc mecum adesdum celeriter:
Vt Chærephontem illum scelerosum & Socratem
Perdas; qui & te, & me ludificârunt hactenus.
Ph. Ego verò magistros haudquaquam affecero aliqua
Iniuria. St. imò reuerere patrium Iouem.
Ph. Ecce autem patrium Iouem: vt delirus es.
Nã quis sit Iuppiter? St. imò es. Ph. nõ es. Iuppiter:

Δῖνθ βασιλεύϛ, τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
Σϗ. Οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τῦτ' ὠόμην,
Διὰ τὸ λοιὶ τὸν δῖνον. οἴμοι δείλαιθ',
Ὅτε καὶ σὲ χυζεοῦν ὄντα θεὸν ἡγησάμην.
Φϛ. Ἐνταῦθα ϛαυτῷ σωφρόνει, καὶ φλυάρϛ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Οἴμοι σωφροσύνας ὡς ἐμοιγόμην ἄρα:
Ὅτ' ἐξέβαλον καὶ τοὺς θεοὺς ἀμφὶ Σωκράτη.
Ἀλλ' ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θυμαίνέ μοι,
Μὴ δέμ' ὀπτερίψῃς, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε
Ἐμοῦ σωφρονοῦντος ἀδολεσχίᾳ.
Καί μοι γενοῦ ξύμβουλος, εἴτ' αὐτὸς γραφὴν
Διωκάθω γραψάμενος, εἴθ' ὅ, τι σοὶ δοκεῖ.
Ὀρθῶς σωφρονεῖς, οὐκ ἐῶν διωρύττειν.
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐμπρησάνατί μου οἰκίαν
Τῶν ἀδολεσχῶν. δεῦρο δεῦρ' ὦ Ξανθία,
Κλίμακα λαβὼν, ἔξελθε, καὶ σύ μοι φέρων,
Κἄπειτ' ἐπαναβὰς ὀπὶ τὸ φροντιστήριον,
Ἕως αὖ αὐτοῖς ἐμβάλῃς τὴν οἰκίαν,
Τὸ τέγος καθάσπερ εἰ φιλεῖς τὸν δεσπότην.
Ἐμοὶ δὲ δᾷδ' ἐνεγκάτω τις ἡμμένην.
Κἀγώ σ' ἐν αὐτῇ τὴν μερὸν δοκῶ δικεῖν
Ἐμοὶ πεισόμενον: κἄν σφόδρ' ἐσ' ἀλαζόνες.

ΔΡΑΜΑ-

Quandoquidem nunc turbo imperat, expulso Ioue.
ST. *Non est expulsus: sed ego rebar hoc ita*
Ob istunc Turbinem Deum; hei misero mihi,
Quod etiam te arbitratus sum ollarem Deum.
PH. *Hîc tu tibiipse nugare, atque desipe.*

ACTVS V. SCENA III.

STREPSIADES SOLVS.

ME miserum & stupidum: quantum insaniui modò
Quod Socrati credens, abieci omnes Deos?
O Mercuri carissime ne succenseas
Mihi: neu me perdas: sed veniam da mihi:
Quod garrulitate mea desipui: & da tuum
Mihi consilium: an his litem intendam, aut quod tibi
Videbitur. Rectè mones, quòd non sinis
Litem nectere: sed hanc nugatorum domum
Iubes incendere quàm celerrimè. agè, huc agè
Adesdum Xanthia, scalam & rastrum forâs
Effer, scholam conscende, tectum perfode:
Donec domum omnem in ipsos inijcias: perge, si
Herum tuum amas. at mihi facem quis afferat
Ardentem: ego faxim pœnas dent mihi hodie,
Quamlibet elato animo valdè superbiant.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ τετάρτη.
ΜΑΘΗΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩ-ΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ.
Τέτραμετροι Ιαμβικοί.

Ιού, ἰού.
Στ. Σὸν ἔργον, ὦ δαί, ἱέναι πολλὰ φλόγα.
Μα. Ἄνθρωπε τί ποιεῖς; Στ. ὅ, τι ποιῶ: τί ἄλλο γ' ἢ
Διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τὴν οἰκίαν.
Μα. Οἴμοι, τί ἡμῶν πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν.
Στ. Ἐκεῖνο, οὗ φροιμάπον εἰλήφατε.
Μα. Ἀπολεῖς, ἀπολεῖς. Στρεψ. τοῦτ' αὐτὸν λαλοῦμ' ἐβόλομην,
Ἦν ἡ σμινύη μοι μὴ τοιῶδε ταῖς ἐλπίδας,
Ἢ 'γὼ τοιότερόν πως ἐξαλλιοθῶ πεσών.
Σω. Οὗτος τί ποιεῖς ἑτέον, οὐπὶ τὸ τέγος;
Στ. Ἀεροβατῶ, καὶ τοιφρονῶ τὸν Ἥλιον.
Σω. Οἴμοι τάλας, δ' εἰλαθεὶς ἀποπνιγήσομαι.
Στ. Τί γὰρ μαθόντ' ὑβείζετόν γ' εἰς τοὺς θεούς;
Χαι. Ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε καταγανωθήσομαι.
Στ. Καὶ τῆς Σελήνης ἐσοπτεῖσθε τ' ἔδραν.
Δίωκε, βάλλε, παῖε, πολλῶν ὕνεκα.
Μάλιστα δ' εἰδῶς, τοὺς θεοὺς ὡς ἠδίκουν.
Χο. Ἡγεῖσθ' ἔξω: κεχόρευται γὰρ μετρίως τόγε τήμερον ἡμῖν.

ΤΕΛΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ.

ACTVS V. SCENA IIII.

DISCIPVLVS, STREPSIADES, SOCRATES, CHAEREPHON.

Senarij Iambici.

E *Heu, eheu:*
ST. *Tuum est, ô fax, flammam immittere quamplurimam.*
DI. *Quid agis homo?* ST. *id quod ago: quid enim aliud, nisi*
Quod argutè disputo cum trabibus huius domus?
DI. *Hei mihi, quis incendit nostram domum?*
ST. *Is, cuius vos cepistis vestem.* DI. *malè peri.*
Perdes nos. ST. *hoc ipsum volo: modò hic ligo*
Non perdat spes, à me conceptas: néue ego
Collum frangam, atque è tecto præceps decidam.
SO. *Heus tu, quid agis verò supra tectum? cedò.*
ST. *In aëre incedo & Solem sic contuor.*
SO. *Heu me miserum, miser ego iamiam strangulor.*
ST. *Cur ergo Deos afficitis contumelia?*
CHAE. *O me infelicem: qui flamma exanimor miser.*
ST. *Et Lunæ speculari estis sedem desuper.*
Age, tunde, iace, feri, causas ob plurimas:
Tum præcipuè ob hanc: quòd Deos iniuria,
Et horrenda affecerunt contumelia.
CHO. *Exite: quoniam hodie nobis mediocriter hoc pede saltum est.*

FINIS NVBIVM.

MAGNIFICO ET NOBILI VIRO, D. SIGISMVNDO VIHEVSERO, DOMINO in Oberlautenbach, Horneck, & Mielchofen: S. Cæsariæ Maiestati à consilijs intimis, & Imperij Romani Procancellario, Domino suo obseruando,

S.P.D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

SCRIBIMVS indocti doctiq; poëmata passim: inquit Horatius de suiæui Poëtis. Non enim omnia fuerunt docta & erudita, quæ etiam tum scribebantur, cùm Horatius, Virgilius, Propertius, Tibullus, Manilius, Gratius, & consimiles, sua ederent poëmata, eaq; per Mecœnatem Cæsari Augusto traderent. Nam & anseres tum erant, qui inter olores strepebant: & plagiarij erant Celsi Albinouani, qui aliorum Poëtarum libris parabant insidias. Quinimò, ne apud Græcos quidem, temporibus Aristophanis, eiusdem notæ fuerunt omnes Poëtæ: sed vnus alio doctior & elegãtior, & in dicendo sublimior. Cuius sanè rei exemplum præbent luculentum hæ Ranæ Aristophanis: in quibus instituitur certamen de palma Tragica, inter Æschylum & Euripidem, nobilissimæ famæ scriptores Tragicos. Sed tale illud certamen

men est, vt in eo vincatur Euripides ab Æschylo, & hic proclametur illo longè παγκώτερος, multoq; grandiloquentior, & in rebus iuxtà ac verbis sublimior. Quare non est mirum, etiam hodie in tanto Poëtarum numero, tam paucos esse inter se consimiles, vt vix centesimus quisque nomen Poëtæ iam mereatur. Hoc illos scire oportet, qui à Poëtis hodie accipiunt libros & carmina, & qui præmia illis iubentur decernere ab Imperatoribus, à Regibus, à summis Principibus. Est enim valde iniquum, conferre honorem, decus, diuitias, indoctis: quæ res solis debentur doctis, & docta poëmata scribẽtibus. Nam bonus & prudens non ignorabit, quid distent æra lupinis. Multi enim hodie sunt Thyrsigeri, si numerum respicias Poëtarum & Poëtastrorum: at pauci Bacchi, si videas bonitatem operum. Quorsum verò ista? inquies, vir Magnifice & Nobilissime: eò nimirum, vt intelligas, in vulgi iudicio non esse semper acquiescendum, quando de Poëtis pronunciant, qui ipsi aut non sunt Poëtæ, aut aliàs in literis non multũ excellunt. Vulgus enim interdum rectè videt: est, vbi peccat. Quod ipsum tamen non eò cõmemoro, quòd ego iudicij tui æquitati diffidam. Noui enim qui & quãtus vir sis, & quàm paucos tui similes habeas, in discernendis bonis scriptoribus à malis. Nam & optimarũ literarum

studijs

ſtudijs à prima adoleſcentia fuiſti deditus,& Græcas literas cũ Latinis vtiliter coniunxiſti. Quibus rebus poſtea confirmatus,ad ſtudium Iuris & Legum te maturè cõtuliſti, in quo non modò ſummũ eruditionis & dignitatis Iuridicæ gradum es conſecutus: ſed pro tua quoq; ſingulari doctrina & ſapientia,locum inter ſupremi Imperij Aſſeſſores meruiſti: ita vt tandem etiam Aulæ Cæſariæ gubernaculis, & clauo Conſiſtorij Imperialis ſis admotus. Nec ſanè immeritò, quando ad has ingenij dotes, etiã accedit animi tui æquitas & ſingularis quędam bonitas,qua tu literarum humaniorum ſtudia promouere ſummoperè gaudes. Quare nõ dubito,quin tu pro tua in me perueteri beneuolẽtia atq; fauore,cùm has omnes Comœdias Ariſtophanis, tũ hanc quoq; perfacetam fabulam, quæ tuo Nomini cõſecrata eſt, iam deinceps ſis placidè excepturus,& benignè promoturus,tum ab omni quoq; iniuria clementer protecturus. Idq; vt facias,etiam atq; etiam te rogo & obſecro. Salutat te vir doctiſſimus & optimus, Hermannus Lerſnerus, I. V. D. Academiæ Marpurgenſis in Haſſia Cancellarius,& ibidem in Iure Anteceſſor. DEVM ego tibi opto perpetuò propitium, fortunam perennem, vitam incolumem,animum indefeſſum. Scripſi Francofordiæ ad Mœnum, 19. Cal. Iunij,Anno, &c. 86.

OCCA-

OCCASIO RA-NARVM.

CISO *ab Athenienſibus Socrate, Euripides exhibuit populo Tragœdiã; in qua Palamedem iniuſtè occiſum à Græcis introducebat. Sed quia pleraque in ea Tragœdia ſic gerebantur, vt cædem Socratis non Palamedis referrent: magnam conflauit Euripidès Ariſtophani inuidiam. Hanc vt declinaret Poëta Comicus, Ranas cõſcripſit: in qua Comœdia ſicut in alijs ferè omnibus Comœdijs, laudibus Euripidis detrahit: illi aliâs blandiloquum verborum lenocinium, & ſophiſticum dicendi genus, atque inanem orationis pompam, aliâs rerum ipſarum, quas tractat, neſcio quam abſurditatem & ineptitudinem, non citra odij ſuſpicionem, obijciens. Nam veriſſimum eſt, quod apud Heſiodum dicitur:*

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέῃ, καὶ τέκτονι τέκτων·
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέῃ, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.

Vt autem vulgi & ſapientum, qui Euripidem admirabantur, odium deuitet: Bacchum introducit, qui nullum in terris bonum Poëtam, præſertim Tragicum, exiſtere

flere conqueſtus inferos adire ſtatuit: vt Euripidem in vitam inde reducat. Sed eò cùm peruenisſet, Æſchylum cum Euripide, de ingenij & ſapientiæ gloria, non modò concertantem, ſed etiam aduerſarium ſuum longè ſuperantem inuenit. Quare, quod præter expectationem ipſi euenerat, relicto Euripide, Æſchylum ſecum ab inferis reducit. Est autem huius fabulæ argumentum tale.

ARGV-

ARGVMENTVM RANARVM.

BACCHVS desiderio boni poëtæ adductus, inferos adire constituit: vt illinc reducat Euripidem. Quare cum seruo Xanthia iter ingreditur: gestãte seruo humeris imposita stragula, & interim equitãte asinũ, vnde risus materia capitur. Primò autem ad ostium Herculis deueniũt, vt eum de via ad inferos eundi consulant. Ille Bacchum Herculeo amictum habitu conspicatus, facetè irridet. Cogito autem profectionis consilio, varias Baccho vias aperit, quibus peruenire posset ad inferos. Sed cùm nulla earum placeret Baccho, aliam monstrat, qua per stygiam paludem, ductu Charontis sit transeundum. Digressi ab Hercule, fortè incidunt in mortuum, qui ad sepulturam efferebatur. Ab hoc petunt, vt Xanthiam onere liberet, & stragula secum ad inferos deportet. Sed quia de mercede nõ possunt conuenire inter se, Bacchus à mortuis repellitur. Interim commodè ad ripam Charontis accedũt. A quo Bacchus in nauem suscipitur: sed Xanthia, quòd nauali prælio apud Arginusas non interfuisset, paludem circumire cogitur. Transmittenti Baccho RANAE in loco occulto, stygiæ paludis, coaxatu suo accinunt. Vbi traiecit paludem Bacchus, celeriter Xanthiam ad se recipit. Occurrunt ipsis varia monstra, & Proteo mutabilior Empusa. Ibi toto animo externatur Bacchus, ac vix tandem serui, in Elysium prospicientis, oratione confirmatur. Ad extremum, in locum beatorum perueniunt: vbi Chorus initiatorum tibijs & vocibus Bacchum laudat, & Bacchanalia celebrat: tædasq; ardentes, pro more Atheniensiũ

in

in manibus gestat. Idem in duas mox partes, seu dimidios choros, diuitus: ex vna parte homines impios, rudes, scurras, seditiosos, proditores, auaros, & similis farinæ, à sacris remouet: ex altera hymnos canit, quibus Cereris & Bacchi laudes peraguntur. Ab eodem semichoro Archidemus traducitur, itemq; Clisthenes & Seuinus notãtur. Postremò Bacchus accedit, & Chorum de Plutonis regia, vbi ea sit, interrogat. Qua monstrata, Chorus ex vtraq; parte lætatur ac tripudiat: ipse ostium leniter pulsat: prodit ibi Æacus, qui conspecta Claua ac Leonina, Herculem adesse arbitratur, qui iam olim Cerberum abstuliisset. Iraq; grauiira commotus, Gorgones & Harpyas vocatum abit, vt ipsum constringant. Trepidante illic Baccho, & totis animis consternato, seruus Xanthia paulò confidentior, habitum cum illo permutat. Aduenit de improuiso famula Proserpinæ, quæ Herculem ad lautissimum epulum, ab hera instructum, inuitat. Eam felicitatem seruo inuidens Bacchus, se priùs cum illo iocatum affirmat: ipsumque resumpto seruili habitu, Herculeum amictum cogit deponere. Sed priusquàm in regiam Plutonis ingrediuntur, duæ cauponæ, Pandoceutria & Plathana, nouum Baccho terrorem injiciunt. Ratæ enim eum esse Herculem, de voracitate illius & furtis queritantur: simulq; viro extrema mala, ac quæuis supplicia comminantur. Ibi denuò perilitans Bacchus, seruum orat, exoratque, vt permutato secũ habitu, sese Herculem esse simulet. Redit interim cum Lorarijs suis in Scenam Æacus: & Xanthiam pro Hercule, Cerberi raptore cõstringit, vt de illo supplicium sumat. Negat Xanthias se ad Inferos vnquam descendisse: & vt fidem sibi concilier, seruum suum (qui iam erat Bacchus, eum se simulans) vincire & torquere iubet. Sed is, quòd

sibi

sibi à quæstione metueret, Deum se esse profiretur, & Bacchum quidem Iouis filium. Xanthias, vt herum confundat, Æaco suadet, vt in vtriusque diuinitatem inquirat: & alternis ictibus vtrumque verberet: tum, quem dolere videat, eum pro Deo non habeat. Instituto hoc examine, cùm vterque plagas inflictas constanter ferret, Bacchus quidem vt Deus ἀπαθὴς: Xanthias verò, vt seruus, cuius tergum plagis occalluerat: tandem omissa hac inquirendi ratione, ambos in regiam Plutonis introducit: vt illîc examinentur. Illis digressis, Chorus partim in sceleratos, vt Cleophontem & Cligenem, inuehitur: partim de suo officio, & commoda ratione gubernandi Rempub. disserit. Paulò pòst progreditur ex regia Plutonis famulus, cũ Xanthia, Bacchi famulo. Hi seruorum more, heris absentibus obtrectant: & virtutes suas narrant. Orto autem in regia tumultu, famulus Plutonis Xanthiæ exponit ambitionem Euripidis: quòd sceleratorum suffragijs adiutus primas tenere, & Æschylo ac Sophocli palmam tragicam eripere conetur. Tum, quæ mox inter vtrumque altercatio futura sit, paucis commemorat. Reuersis in domũ Plutonis seruulis, Chorus de eadem altercatione præsagit, Æschyli iracundiam & grandiloquentiam, Euripidis verò garrulitatem perstringens. Mox adest ipse Euripides, qui occupata sede Æschyli, grauiter poétam veterem criminatur. Existunt vtrinque conuitia, quæ vix tandem à Bacchо sedantur: vtroque in placidum colloquium consentiente. Habitis vndiquaque precibus, prolixa instituitur concertatio, & poëtarum inter se contentio: In qua primùm Euripides Æschylum reprehendit, quòd in Achille & Niobe, personas μεγαπρεπεῖς mutas introduxerit, & spectatorem suspenderit, ideoque deceperit. Tum

quòd noua verba & animalia, vt ἱππαλεκτρυόνας & πτερυγελάφους effinxerit. Præterea, quòd ipse doctos, Æschylus verò indoctos discipulos post se reliquerit. Denique quòd sua poëmata Reipub. profuerint, Æschyli obfuerint. Qua accusatione Chorus permotus, Æschylum hortatur, vt placidè, & sine ira, contra Euripidem se tueatur. Itaque ille primo omnium, quod vltimo loco sibi obiectum fuerat, eruditè diluit, & suas Tragœdias plus quàm Euripidis profuisse, ex eo demonstrat, quòd sua ætate viri bellicosi fuerint, qui Persas vicerint. Euripidis verò tempestate, homines turbulenti, Cleones & Alcibiades, qui pacem publicam ciuibus & patriæ eripuerint. Deinde verbis suis grãdibus, loquacitatem Euripidis opponit, & neglectum decori, quòd seruo & hero eandem tribuerit orationem: vnde morum facta sit dissolutio. Tandem Chorus accedit, & poëtas disceptantes locum mutare, atque aliò secedere iubet: tum noua & vetera depromere mandat. Quibus ita constitutis, Euripides Æschyli Prologos examinat, eumq; ταυτολογίας accusat. Cuius ille vicissim Prologos, præmissa suorum defensione, mirificè exagitat, omnes sibi conformes esse demonstrans: vt quibus penè omnibus τὸ λημμάτιον ἁπόλεσεν accommodari possit. Hinc à Prologis ad Choros transeunt: quos, vt perperam ab Æschylo factos, Euripides demõstret: ipse ex diuersis eiusdem Tragœdijs varia carmina ridiculè consuit: quibus odiosas repetitiones annectit. Sed eandem illi & parem gratiam, idque maiori cum venustate reponit Æschylus. Baccho autem vtrunq; hortante, vt à certamine, & odiosa altercatione desistant, petit Æschylus vtriusque verba & metra appendi statera atq; librari. In eo examine Æschyli verba sua gra ui-

grauitate, Euripidæis longè præponderant. Ad postremũ Pluto accedit, & Bacchum de vtroque Poëta sententiam pronunciare iubet: vt qui melior ei videatur, eum secum deducat. Sed quia difficile erat, alterũ alteri præferre: ideo Bacchus nouas vtrique quæstiones proponit. Et primùm de Alcibiade quid sentiant, vtrumque iubet dicere. Deinde de Repub. rectè instituenda quærit: vt ciuitas salua, & beati sint ciues. Vbi cùm ambo grauiter dixissent, Bacchus frustrà indignante Euripide, Æschylum sibi eligit: quibus abituris, Pluto epulum prius exhibet. Hac re animaduersa, Chorus sapientiam laudibus effert, eiusque vtilitates proposito Æschyli exemplo commemorat. Pluto abeunti Æschylo valedicit, & quid Athenis eum efficere velit, paucis exponit. Cui ille vicissim Sophoclem commendat: vt reiecto Euripide, suum ipse interea locum teneat. Accedit & Chorus, qui abeuntes læto carmine prosequitur.

ARGVMENTVM
ΑΚΡΟΣΤΙΧΕΣ.

R *educere optans ad ſuperos vatem bonum,*
A *dit inferos Bacchus: ranæ ſtygis accinunt,*
N *emore ſed Elyſio certat cum Euripide*
Æ *ſchylus: eoq́ victo mox reducitur.*

PERSO.

PERSONAE DRAMATIS.

Xanthias, seruus.
Bacchus.
Hercules.
Mortuus.
Charon.
Chorus Ranarum.
Sacerdos.
Chorus initiatorum.
Æacus.
Famula Proserpinæ.
Pandoceutria.
Plathana.
Euripides.
Æschylus.
Pluto.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἰπω τί τῶν εἰωθότων ὦ δέσποτα,
Ἐφ' οἷς ἀεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;
Δι. Νὴ τὸν Δί', ὅπ βούλῃ, πλὴν πέζομαι:
Τοῦτο δὲ φύλαξαι. πάνυ γὰρ ἐς' ἤδη χολή.
Ξανθ. Μὴ δ' ἕτερον ἀστεῖόν τι; Διόν. πλὴν γ', ὡς θλίβομαι.
Ξα. Τί δαί, τὸ πάνυ γέλοιον εἶπω; Δι. νὴ Δία:
Θαρρῶν γ', ἐκεῖνο μόνον ὅπως μὴ 'ρεῖς. Ξα. τὸ ποῖ;
Δι. Μεταβαλλόμενον πανάφορον, ὅπ χεζητιᾷς.
Ξα. Μηδ' ὅπ τοσοῦτον ἄχθος ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,
Εἰ μὴ καθαιρήσῃ τις, ἀποκαρδήσομαι;
Δι. Μὴ δῆθ', ἱκετεύω, πλήν γ' ὅταν μέλλω 'ξεμεῖν.
Ξα. Τί δῆτ' ἔδει μ' αὖ ταῦτα σκεύη φέρειν;
Εἵνα ποιήσω μηδέν, ὧν σὺ φροιμιᾷ;
Εἵωθε ποιεῖν, κ' Λύκις, καὶ μιμίας,
Σκεύη φέρουσ' ἑκάστοτ' ὠν κωμῳδίας;

Δι. Μὴ

ARISTOPHANIS
RANAE.

ACTVS I. SCENA I.
XANTHIA, BACCHVS.

IOquar né here vsitata, & quorum gratia
Risũ subinde edere spectatores solẽt?
BA. Imò vt lubet: modò ne istud proferas, premor.
XA. At neq; aliud quiddã vrbanum?
BA. modò ne vt premor,
Caue isthoc. XA. Quid igitur? an non eloquar, quod maximè
Sit ridiculum? BA. Imò loquere audacter per Iouem:
Illud dunt axat ne mihi, quæso dixeris.
XA. Quid illud? BA. nempe, ne, sportam dum fers super
Humerum, & crebrò reijcis ex vno in alterum,
Dicas cacaturire te. XA. at neque hoc loquar,
Quòd tantum onus feram: vt, nisi me quis hominum
Eo iam subleuet, crepitum emittere velim.
BA. Nequaquam id aies, nisi cum ego vomere cœpero.
XA. At quorsum oportebat me ferre hæc stragula:
Si nihil eorum fecero, quæ Phrynichus,
Lycis, atque Amipsias ijs facere solent,
Quos fingunt vasa gestare in comœdijs.

Δι. Μὴ νυῦ ποιήσης, ὡς ἐγὼ θεώμενο,
Ὅ,τι πάντων τῶν σοφισμάτων ἴδω,
Πλεῖν ἢ 'νιαυτῷ σοι ξυβόρῳ ἀποχόμην.
Ξα. Ὦ τρισκακοδαίμων, ἆρ' ὀτρύλῳ ὑποί
Ὅπου φλίβεται μοὐστὶ, τὸ δὲ γελοῖον οὐκ ἐρεῖ;
Δι. Εἶτ' οὐχ' ὕβρις ταῦτ' ἐστὶ κἀπολλὴ τυφή;
Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσος, υἱὸς Σταμνίου,
Αὐτὸς βαδίζω κἀπονῶ, τὸν δ' ὀχῶ,
Ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μηδ' ἄχθος φέροι;
Ξα. Οὐ γὰρ φέρω 'γώ; Δι. πῶς φέρῃς γὰρ, ὅς γ' ὀχεῖ;
Ξαν. Φέρων γε ταυτί. Δι. ποῦ τρόπον; Ξαν. βαρέως πάνυ.
Δι. Οὔκουν τὸ βάρος τοῦθ' ὃ σὺ φέρεις, οὗτος φέρει;
Ξα. Οὐ δῆθ', ὅγ' ἔχω 'γώ, κἀφέρω, μὰ τὸν Δί' οὔ.
Δι. Πῶς γὰρ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου φέρει.
Ξα. Οὐκ οἶδ': ὁ δ' ὦμος οὗτος ὅποι πέσεται.
Δι. Σὺ δ' οὖν, ἐπεὶ δὴ τὸν ὄνον γ' ἐφής σ' ὠφελεῖν,
Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸν ὄνον ἀείρου φέρε.
Ξα. Οἴμοι κακοδαίμων: τί γὰρ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν.
Ἦ τ' αἴ σε κωκύειν αἰὲν ἐκέλευον μαχρά.
Δι. Καταβὰ παρόρνε: κἀγὼ ἐγκύψας δὴ τύφας
Ἦλθ' ἐβάδιζον εἰμὶ τῆσδ': οἱ σῴζετέ με
Ἑλληνοταμίαι: παιδίον, παῖ, ἡμὶ παῖ.

Ba. Caue hoc faxis, nam quoties ego huiusmodi
Lenociniorum, & præstigiarum quidpiam
Video: plus quàm annoſenior effectus abeo.
Xa. O ter miserè miseram ceruicem isthanc meam:
Quæ tantùm affligitur, & ioci nihil proferet?
Ba. Non contumelia hæc est, & mollicies mera?
Ego, qui Bacchus sum, patre ortus Stammio,
Pedes ingredior & lassor: atque isthunc veho,
Ne defatigetur, neu quid oneris ferat.
Xa. An non fero onus? Ba. quomodo feras, qui ipse ve-
beris.
Xa. Fero certè hoc. Ba. quomodo? Xa. valdè ægrè &
duriter.
Ba. An non istud onus, quod tu fers, asinus gerit?
Xa. Minimè, vt quod ego fero atque habeo: non per
Iouem.
Ba. Quomodo fers obsecro: qui ferris ab alio?
Xa. Nescio sanè. Sed hic humerus affligitur.
Ba. Age, si nihil prodesse tibi dicis asinum,
Eum tu humeris impone, & sublatum gere.
Xa. Heu me miserum, cur non nauali prælio
Interfui? certè ego te iam adfletus here
Dudum impulissem. Ba. agedum descende verbero.
Nam nunc prope ostium via peruenimus:
Quò primùm oportebat gradum conuertere.
Heus, heus: puer heus: puer tibi dico, puer.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ Δευτέρα.

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τί σὺ θύραν ἐπάταξεν; ὡς κεναυμελῶς
Ἐνήλαθ', ὅστις εἰπέ μοι, τουτὶ πὶ ἦν;
Δι. Ὁ παῖς. Ξα. τί'στιν; Διόν. οὐκ ἀνεθυμήθης; Ξαν. τὸ τί;
Δι. Ὡς σφόδρα μ' ἔδακε. Ξα. νὴ Δία, μὴ μαίνοιό γε.
Ἡρ. Οἵτοι μὰ τὸν Δήμητρα δῶμαμμὴ γελᾶν,
Καίτοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.
Δι. Ὦ δαιμόνιε σοῦ σέλθε. δέομαί γὰ τί σου.
Ἡρ. Ἀλλ' ἔχοιτ' εἰμ' ἀποσφῆσαι τ' γέλων,
Ὁρῶν Λεοντιδοῦ'στὶ κροκωτῷ κεκυφότε.
Τίς ὁ νοῦς; τί κόθορνος ἢ ῥόπαλον ξυνηλθέτην;
Ποῖ γῆς ἀπεδήμεις; Δι. ἐπεβάτευον Κλεισθένει.
Ἡρ. Καὶ ναυμαχήσας; Δι. καὶ κατέδυσαμεν γὰρ ναῦς
Τῶν πολεμίων, ἢ δώδεκ', ἢ τρισκαίδεκα.
Ἡρ. Σφώ; νὴ τὸν Ἀπόλλω: κἄτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην.
Δι. Καὶ δῆτ' ὀπὶ τὸ νεὼς αἰχμηνάσκοντί μοι
Τὼ' Ανδρομέδαν σοῦ ἐμαυτὸν, ἐξαίφνης πόθος
Τὼ καρδίαν ἐπάταξε: πῶς οἴει σφόδρα;
Ἡρ. Πόθος; πόσος πίς; Δι. μικρὸς, ἡλίκος Μόλων.
Ἡρ. Γυναικὸς; Δι. οὐδῆτ'. Ἠρακλ. ἀλλὰ παιδός; Δι. οὐδαμῶς.

Ἡρ. Ἀλλ'

ACTVS I. SCENA II.

HERCVLES, BACCHVS, XANTHIA.

QVis ostium pulsauit? quàm centauricè
Insiluit, quisquis est, ehem, dic mihi, quid est?
BA. Puer. XA. quid est? BA. non animaduertisti hoc?
XA. quid hoc?
BA. Quomodo me extimuerit? XA. ne delira obsecro.
HE. Non possum non ridere per sacra Cereris:
Nam etsi præmordeo memet, rideo tamen.
BA. Bone vir, accede, nam tua opera mihi opus est.
HE. Non possum continere risum: quando ita
Leoninam crocoto inductam conspicor.
Quid hoc animi? quid clauis cum cothurno erat
Commercij? quò terrarum tendis? BA. Cisthenem
Inscendi. HE. & nauali certasti prælio?
BA. Imò aliquot naues hostium depressimus:
Duodecim, ni fallor: aut fortè tredecim.
HE. Vos? sic per Phœbum: & ego expergiscebar dein'.
BA. Equidem legenti tum in naui Andromedam, mihi
Subitus quidam Cupido perculit meum
Animum: quàm tu puras vehementer, mi Hercules?
HER. Cupido? quantúsnam? BAC. exiguus, vt est
Molo.
HE. Num mulieris? BA. haudquaquam HE sed pueri. BA. mentiquam.

HE.

Ηρ. Ἀλλ' αὐθρὸς; Δι. ἀπατᾷ. Ἡρακλ. ξωεγέτου
Κλεισθένη;
Δι. Μὴ σκῶπτέ μ' ὦ 'δελφ': ὑγρὸν, ἀλλ' ἔχω κακῶς.
Τοιοῦτος ἵμερός με δαλυμαίνεται.
Ηρ. Ποῖός πις; ὦ δελφίδιον. Δι. Οὐκ ἔχω φράσαι.
Ὅμως γε μήν τοι σοὶ δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ,
Ἦ δή ποτ' ἐπεθύμησας ἐξαίφνης ἔτους;
Ηρ. Ἔτους; βαβαιάξ, μειράκιος ἐν τῷ βίῳ.
Δι. Ἆρ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφὲς, ἢ 'πέρα φράσω;
Ηρ. Μὴ δῆτα σοὶ ἔτους γε: πάνυ γὰρ μανθάνω:
Δι. Τοιοῦτοί τοίνυν μεδαρδάπει πόθος
Εὐριπίδου, κἀῦται τὸν πεθνηκότα.
Κοὐδείς γέ μ' ἂν πείσειεν ἀνθρώπων, τὸ μὴ οὐκ
Ἐλθεῖν ἐπ' ἐκεῖνον. Ηρ. πότερον, εἰς ᾅδου κάτω;
Δι. Καὶ νὴ Δί' εἴπερ ἔστιν ἔτι κατωτέρω.
Ηρ. Τί βούλομαι; Δι. δέομαι ποιητοῦ δεξιοῦ:
Οἱ μὲν γὰρ οὐκέτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες, κακοί.
Ηρακλ. Τί δ' οὐκ Ἰοφῶν ζῇ; Διόνυ. τοῦτο γάρ τοι καὶ μόνον
Ἔτ' ἦν λοιπὸν ἀγαθὸν: εἰ καὶ τοῦτ' ἄρα:
Οὐ γὰρ σάφ' οἶδ', ἀλλ' αὐτὸ τοῦθ' ὅπως ἔχει.
Ηρ. Εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα γε πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου
Μέλλεις ἀναγαγεῖν, εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν;
Διόνυ. Οὐ, πρὶν γ' αὖ Ἰοφῶντ' ἐπολαβὼν αὐτὸν μόνον,
Ἄνευ Σοφοκλέους, ὅ, τι ποιεῖ κωδωνίσω;
Κάμλος. ὁ μὲν γ' Εὐριπίδης παγγέλως ὤν,

He. Sed viri. Ba. atat. He. num ergo tu fellasti Clisthenem?

Ba. Ne ludifices me frater: enimuerò malè
Habeo, quandoquidem me tanta cupiditas tenet.
He. Quænám cupiditas, mi fratercule? Ba. non queo
Dicere: sed dicam tibi per ænigmata tamen.
Vnquam né tu repentè petijsti fabæ
Pultem? He. fabæ pultem? hui, plus decies millies
In vita. Ba. quid? clarè hoc dico, an aliud loquar?
He. Nihil de fabis, nam satis isthæc intelligo.
Ba. Tantus me amor videndi Euripidem tenet:
Quamuis iam mortuus sit: vt nemo mihi
Hominum persuaserit, vt ne conueniam hinc eum.
He. An obsecro tu ergo descendes ad inferos?
Ba. Et per Iouem. sies quicquam inferius inferis.
He. Quid illîc acturus? Ba. poëta opus est mihi
Bono. nam tales nusquam sunt hîc amplius,
Qui verò sunt, mali sunt. He. quid ais? an Iophon
Non viuit amplius. Ba. solùm hoc nobis boni
Adhuc superest si modo superest hoc tempore.
Neque enim sat noui, quomodo res habeat cum eo.
He. Cur verò non potiùs Sophoclem, quàm Euripidem
Reduces: si quis omninò reducendus est?
Ba. Non, nisi prius seduxero Iophonem à patre
Sophocle: & quid nam rei gerat, explorauero.
Aliâs enim, vt versutus est, Euripides

Isthinc

Καὶ ξωναποδραίαν δ' εὖρ' ὅπι χἁρήσεέ μοι.
Ὁ δ' εὔκολ@ μὲν ἀνήρ, εὔκολ@ δ' ἐκεῖ.
Ἡρακλ. Ἀγάθων δέ που ἐν. Δι. ἀπολιπών μ' ἀποί-
χεται,
Ἀγαθὸς ποιητὴς, κ' ποθεινὸς τοῖς φίλοις.
Ἡρ. Ποῖ γῆς ὁ τλήμων; Δι. ἐς μακάρων εὐωχίαν.
Ἡρ. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς; Δι. ἐξόλοιτο νὴ Δία.
Ἡρακλ. Πυθάγγελ@ δέ. Ξαίνθ. ὦ τί ἐμοῦ δ' οὐδεὶς
λόγ@,
Ἐπιβιοῦμοῦ τὸν ἄμον ὑπὸ σφόδρα;
Ἡρ. Οὐκοῦν ἔπερ ἔστ' ἀνθαὐθα μεφακύλλια,
Τραγῳδίας ποιοῦντα, πλεῖν ἢ μύρια,
Εὐριπίδ' γ πλεῖν ἢ ταδὶ φαλίφ λαλίστερα.
Δι. Ἐπφυλλίδες ταῦτ' ἐστὶ, κ' τωμύλματα,
Χελιδόνων μουσεῖα, λωβητὰ τέχνης,
Ἃ φρύδια θᾶττον, ἢ μόνον χορὸν λάβῃ,
Ἀπαξ ἁπασουρήσαντα τὴν τραγῳδίαν.
Γόνιμον δὲ ποιητὴν, ἀν' ὃν χ' εὕροις ἔτι
Ζητῶν ἀν', ὅς τις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.
Ἡρ. Πῶς γόνιμον; Δι. ὡδὶ γόνιμον, ὅς τις φθέγξεται,
Τοιουτονί τι σὺν κεκινδυνευμένον:
Αἰθέρα, Διὸς δωμάτιον, ἢ γρυπὸν πόδα,
Ἢ φρένα μὲν οὐκ ἐθέλω ταυτομόσαι κατ' ἱερῶν.
Γλῶτταν δ' ὀμόσαι ταυτὶ τὸ φρενός.
Ἡρ. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει; Δι. καὶ μάλα πλεῖν, ἢ μαί-
νομαι.
Ἡρ. Ἦ μὴν κόβαλλά γ' ἐστὶν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.

Δι. Μὴ

Isthinc vnà mecum aufugere huc tentauerit.
Nam Sophocles tàm simplex illîc est, quàm hîc erat.
HERCVL. *Vbi verò est Agathon?* BAC. *reliquit me, & abijt,*
Bonus Poëta, & amicis optatissimus.
HE. *Quò abijt miser?* BA. *ad beatorum conuiuium.*
HERC. *Vbi Xenocles?* BAC. *pereat Xenocles, per Iouem.*
HE. *Pythangelus verò?* XA. *num de me nulla fit*
Mentio? cuius humerus tanta mole premitur?
HE. *An non alij hîc sunt, qui scribunt Tragœdias:*
Puellorum plusquàm decem puto millia:
Qui vltra stadium Euripidem garrulitate superant?
BA. *Reijculi hi sunt racemuli, & loquaculi:*
Hirundinum musæa: artis poëticæ
Corruptores: statim euanidi, vbi vnum chorum
Adepti sunt, qui placeat in Tragœdia.
Sed natiuum Poëtam haud vllum reperies,
Vbicunque inquires: qui boni quid proferat,
Et generosam aliquam depromat sententiam.
HE. *Quomodo natiuum?* BA. *sic natiuum: qui canat*
Aliquid graui coniunctum cum periculo:
Vt æthera, domum Iouis, & temporis pedem:
Aut mentem iurasse quidem inuitam per sacra:
Sed linguam peierasse seorsim à mente. HE. *num*
Ergo hæc tibi placent? BA. *Imò placent supra modum.*
HE. *Certè hæc versuta sunt: vt tu etiam iudices.*

BA.

Δι. Μὴ τὸν ἐμὸν οἴκαδ' οὖν ἄγε· ἔχεις γὰρ οἰκίαν.
Ἡρ. Καὶ μὰ τὼ ἀτεχνῶς γε παμπόνηρα φαίνεται.
Διόν. Δάκνειν με δίδαξον. Ξανθ. οὐκ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος;
Δι. Ἀλλ' ὧνδρ' ἕνεκα τῆσδε τῆς σκευῆς φέρων
Ἦλθον, ἵν' οὑμὲ μίμησιν, ἵνα μοι τοὺς ξένους
Τοὺς σοὺς φεάσῃς, εἰ δεοίμην, οἵσι σὺ
Ἐξῆς τάδ', ἡνίκ' ἦλθες ὀπὶ τὸν κέρβερον,
Τούτους φεάσον μοι, λιμάς, ἀρτοπῶλια,
Πορνεῖ', ἀναπαύλας, ἐκβοπάς, κρομύας, ὁδούς,
Πόλῃς, διαίτας, παυδοκευτρίας, ὅπου
Κόρεις ὀλίγιστοι. Ξανθ. οὐκ ἐμοῦ δ' οὐδεὶς λόγος;
Ἡρ. Ὦ σχέτλιε· τολμήσῃς γὰρ ἰέναι καὶ σύ γε;
Δι. Μηδέν' ἔπι τοῖς ταῦτ', ἀλλὰ φεάζετ' ὧν ὁδῶν,
Ὅπως τάχιστ' ἀφίξομ' εἰς ᾅδου κάπω.
Καὶ μήτε θερμὸν μήτ' ἄγαν ψυχρὸν φεάσῃς.
Ἡρ. Φέρε δὴ τίν' αὐτῶν σοι φεάσω πρώτιστα; τίνας;
Μία μὲν γάρ' ἐστιν ἀπὸ καλῶ κἀγαθείου,
Κρεμάσασα σαυτόν. Διόνυ. παῦε· πικρὸν λέγῃς.
Ἡρ. Ἀλλ' ἔστιν ἀβρὰ πόρνη σωτόμῳ πεπιμελής,
Ἡ Λαμπιθυείας. Δι. ἀεροκώνιον λέγῃς;
Ἡρακλ. Μάλιστά γε. Διόνυ. ψυχρόν γε καὶ δυσχείμερον·
Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι τἀνπικνήμια.
Ἡρ. Βούλῃ τὰχεῖαν κἀταύτην σοι φεάσω;

Ba. Ne tu habites meum animum: nam propriam habes domum.
He. Atenim prorsus videntur hæc mihi mala.
Ba. Doce me cœnare. Xa. an nulla mei fit mentio?
Ba. Nunc cur isto apparatu huc venerim, tuum
Hac re secutus exemplum, paucis loquar,
Nempe, vt mihi, si opus sit, monstres hospites
Tuos, quibus tu vtebaris, cùm ad cerberum
Descenderes. Velim ergo dicas ordine,
Portus, popinas, diuersoria, ganeas,
Deflexiones, fontes, vrbes, itinera,
Victus, cauponas, in quibus paucissimi
Sint cimices. Xa. ecquando mei fit mentio?
He. Miserum te: vin' etiam tu illo descendere?
Ba. Mitte hæc: neque addas quicquam: sed vias doce,
Quibus citissimè perueniam ad inferos.
Sed neque nimis calidam docebis, neque nimis
Gelidam. Herc. quam ergo vis primam ex illis elo-
quar?
Quámnam? equidem vna est à resti, & scabello tibi:
Vt teipsum suspendas. Ba. suffocatoria hæc
Via est, & nimiùm feruida: desine, haud placet.
He. At est alia compendiosior, & magis
Trita illò, per mortarium. Ba. an cicutam ais?
He. Omninò. Ba. at hæc nimis hyberna est, & frigida.
Nam homini citò solet congelare tibias.
He. Vin' ergo celerem & præcipitem dicam tibi?

Δι. Νὴ τὸν Δί', ὡς ὄντ' ἐγὼ μὴ βαδιπκῶ.
Ἡρ. Καθέρπυσόν νυν ἐς κεραμεικόν. Δι. κἆτα πῖ;
Ἡρ. Ἀναβὰς ὅπι τὸν πύργον τὸν ὑψηλόν. Δι. πῖ δρῶ;
Ἡρ. Ἀφιεμένου τὴν λαμπάδ' ἐντεῦθεν θεῶ.
Κἄπειτ' ἐπιδὰν φᾶσιν οἱ θεώμενοι
Εἶναι, τόθ' εἶναι κἀγὼ σὸν ἐμαυτόν. Διόνυ. ποῖ; Ἡρακλ. οὐκ ἔστιν.

Δι. Ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκεφάλου θέλων δύω,
Οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὴν ὁδὸν ταύτην. Ἡρ. πῖ δαί;
Διόν. Ἦν σὺ πότε κατῆλθες. Ἡρακλ. ἀλλ' ὁπλοῖς πολύς:

Εὐθὺς γὰρ ὅπι λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ
Ἄβυσσον. Δι. εἶτα πῶς με διαφθήσομαι;
Ἡρ. Ἐν πλοιαρίῳ τῶν θπαί σ' ἀνὴρ γέρων
Ναύτης διάξει, δύ' ὀβολὼ μισθὸν λαβών.
Δι. Φεῦ: ὡς μέγα δὴ ὠάθον πανταχῆ πὼ δύ' ὀβολώ.
Πῶς ἠλθέτην κἀκεῖσε; Ἡρ. Θησεὺς ἦγαγε.
Μετὰ ταῦτ' ὄψει χἠτέρας ὄψεις μυρίας
Δρυόταλα. Δι. μή μ' ἔκπλητε, μηδὲ δράματος:
Οὐ γὰρ μ' ἀποτρέψεις. Ἡρ. εἶτα βόρβορον πολύν,
Καὶ σκῶρ ἀεὶ νῶν: ἐν δὲ τούτῳ κἀμβώνες,
Εἴ που ξένον τὶς ἠδίκησε πώποτε:
Ἢ παῖδα κινῶν, ἢ γύναιον ὠφείλετο:
Ἢ μητέρ' ἠλοίησεν, ἢ πατρὸς γνάθον
Ἔπαταξεν, ἢ 'πίορκον ὤμοσεν,

Ἢ μυρ-

Ba. Ita per Iouem: cùm ad itinera non sim idoneus:
Et tædium viæ perferre non queam.
He. perrepta hinc in Ceramîcum. Ba. quid dum postea?
He. Inscende turrim illîc excelsam. Ba. quid ibi agam?
He. Demissam illîc facem despecta, & postea
Cùm decursores iusserint demittere
Facem: tum & tu præcipitem te demittito.
Ba. Quónam? He. deorsum. Ba. sed peraïdero sic duas
Cerebri membranas. sanè haud iuero hanc viam.
He. Quam igitur? Ba. eandẽ, quam tu iuisti iam antea.
He. Sed longa est nauigatio: Venies enim
Ad longè maximam, adeoq; profundissimam
Paludem. Ba. quomodo eã transmittam? He. portitor
Quidam senex te in nauicula tantillula
Traijciet, acceptis à te, nauli vice,
Duobus tantum obolis. Ba. eheu, quantum duo
Isti oboli vbique possunt? Verùm, dic mihi,
Quomodo eò peruenerit is? He. Theseo duce.
Sed & posthæc videbis angues, & feras
Innumeras, atque horrendas. Ba. noli mihi metum
Frustrà inijcere; neque enim me deterrebis hîc.
He. Tum verò cœnum & stercus desuper innatans:
In quo iacent scelerati: vt cùm quis hospitem
Iniuria affecerit: aut puerum quempiam
Subagitatum pecunia fraudauerit:
Aut matrem pulsarit suam: aut colaphum patri
Infregerit: aut periurium commiserit:

Ἦ μορσίμου τίς ῥῆσιν ἐξεχράφατο.
Δι. Νὴ τὼς θεοὺς ἐχρῆν γε τοῖς τύποισι, κεἰ
Τὴν πυρρίχην τις ἔμαθε τὴν Κινησίου.
Ἡρ. Ἔντεῦθεν αὐλῶν τίς σε θορύβει πνοή:
Ὀψὲ τε φῶς καλλιφον, ὥσπερ ἐνθάδε,
Καὶ μυρρινῶνας, καὶ θιάσους εὐδαίμονας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ χρότον χαρῶν πολύν.
Δι. Οὗτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν; Ἡρ. οἱ μεμυημένοι.
Ξα. Νὴ τὸν Δί' ἔγωγ' οὗπερ ὄνθ' ἅγων μυσταγωγία:
Ἀπαρὸ καθέξω ταῦτα τ' πλείω χρόνον.
Ἡρ. Οἵσοι φρονοῦσ' ἀπαξάπανθ', ὧν αἰδέομαι.
Οὗτοι γὰρ ἐγγύς τἀπὶ ταὐτὴν τ' ὁδὸν
Ἐπὶ ταῖσι τοῦ Πλούτωνος οἰκοῦσιν θύραις:
Καὶ χαῖρε πολλὰ ὦ δέλφε. Δι. νὴ Δία καὶ σύ γε
Γνάμφε.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

Σ Υ δὲ τὰ φρόματ' αὖθις λάμβανε.
Ξα. Πεινῶ καὶ καταφέαγα; Αι. καὶ λαχέως μήν τοι πάνυ.
Ξα. Μὴ δῆθ' ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μάθωσαί πινα
Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ὀπὶ τοῦτ' ἔρχεται.
Δι. Ἐὰν δέ μὴ ὕρω; Ξα. τότε μ' ἄγχειν. Δι. καλῶς λέγχεις.
Καὶ γὰρ πονες ἐκφέρουσι τοῦτονὶ νεκρόν.
Οὗτος, σὲ λέγω μήτοι, σὲ τὸν τεθνηκότα:
Ἄνθρωπε, βάλλε σκευάρι' εἰς ἅδου φέρειν;
Νε. Πόσ' ἄττα; Δι. ταυτί. Νε. δύο δραχμὰς μισθὸν τελεῖς;
Δι. Μὰ

Aut verbulum vnum transcripserit è Morsimo.
BA. Et per Deos addere oportebat hoc quoq;
Si Pyrrichen quis aïdicerit Cinesiæ.
HE. Exinde tibiarum te cinget sonus:
Lucemque aspicies, vt & hîc, lucidissimam,
Et myrteta, & saltationes mulierum,
Virorumq; beatorum plaususq; manuum.
BA. At quínam hi sunt homines? HE initiati sacris.
XA. Tùm, per Iouem, ego sum asinus portans mysteria:
Sed non feram hanc oneris molem diutius.
HE. Illi tibi omnia exponent, quorum indiges.
Nam proximè viam, quæ ad Plutonis fores
Perducit, isti habitant & nunc multum vale,
Mi frater. BA. & tu per Iouem, semper vale.

ACTVS PRIMI, SCENA III.

BACCHVS, XANTHIA, MORTVVS.

TV verò Xanthia recipe isthæc stragula.
XA. Et antequã vix deponam? BA. recipe ocyus.
XA. Haudquaquam: sed te obsecro, vt hîc aliquem ex mortuis
Mercede conducas: qui huic succedat oneri.
BA. Sin verò nullum reperiam? XA. tunc me adigito.
BA. Rectè mones: nam aliqui iam mortuum efferunt.
Heus tu; tibi dico: tibi inquam mortuo.
Vin' tu homores nostras tecum ferre ad inferos?
MO. Quas res? BA. hasce. MO. siquidẽ antè mercedem dabis,

Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαττον. Νε. ὑπάγεθ' ὑμεῖς τ' ὁδοῦ.
Δι. Ἀνάμεινον ὦ δαιμόνι', ἐάν ξυμβῶ τί σοι.
Νε. Εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμάς, μὴ λέγου.
Δι. Λάβ' ἐννέ' ὀβολούς. Νε. ἀναβιώσιμι πάλιν.
Ξα. Ὡς σεμνὸς ὁ χαλάσας, οὐκ οἰμώξεται;
Ἐγὼ βαδιοῦμαι; Δι. χρηστὸς εἶ, καὶ γεννάδας.
Χωρῶμεν ὀπὶ τὸ πλοῖον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΧΑΡΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Ω Ὄπ', ὦ Διὸς υἱὲ καὶ ἀδελφὲ ἐμοῦ.
Δι. Τί ἐστὶ πάθοι. Ξα. τὸν λιμένα, νὴ Δία
Αὐτὴν ἁπανθ', ὃν ἔφραζε· καὶ πλοῖόν γ' ὁρῶ
Νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἀπὶ γ' ὁ Χάρων ἐστί.
Δι. Χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.
Χά. Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκκακῶν καὶ πραγμάτων;
Τίς εἰς τὸ λήθης πεδίον; ἢ 'ς ὄνου πόκας,
Ἢ 'ς Κερβερίους; ἢ 'ς χόρακας; ἢ 'π' Ταίναρον.
Δι. Ἐγώ. Χά. ταχέως ἔμβαινε. Δι. ποῦ σχήσειν δοκεῖς;
Ἐς χόρακας ὄντως; Χά. ναὶ μὰ Δία σοῦ γ' εἵνεκα.
Ἔμβαινε δή. Δι. παῖ δεῦρο. Χά. δοῦλον οὐκ ἄγω,
Εἰ μὴ ναυμαχήσει πρὸ τῶν κρεῶν.
Ξα. Μὰ τὸν Δί' ἔγωγ', ἀλλ' ἔπυχον ὀφθαλμιῶν.
Χά. Οὐκοῦν ὅδ' ἐκτρέξει δῆτα πρὸ λιμένος τρέχων.

Ξα. Ποῦ

Duas drachmas. BA. non per Iouem, sed dabo minus.
MO. Decedite hinc vos à via. BA. mane miser:
An possim tecum pro mercede paciscier.
MO. Nisi dederis duas drachmas, ne disputes.
BA. Cape nouem obolos: MO. reuiuiscam, si accepero.
XA. Quàm honestus hic nequam! an nõ panas iã dabit!
Ego ibo. BA. vir generosus es & per bonus.
Pergamus ad nauem. ----

ACTVS I. SCENA IIII.

CHARON, BACCHVS, XANTHIAS.

O Op, accede ad scapham,
BA. Quid hoc est? XA. hæc palus illa est here, per
De qua dicebat Hercules: & hîc ratem (Iouem:
Video, per Neptunum: atque hic est nauita Charon.
BA. Salue Charon: salue Charon: salue Charon.
CH. Quis in requiem hûc è miserijs & malis venit?
Nunquis in obliuionis campos, ad asini
Lanam, aut ad Cerberios, aut ad coruos venit?
Aut huc ad Tænarum accedit? BA. ego. CH. at citò
Ingredere. BA. sed quò cursum diriges?
An ad coruos? CH. per Iouem, vel tui gratia.
Ingredere tantùm. BA. puer heus. CH. seruum non veho,
Nisi qui nauali interfuerit prælio:
Et fortiter pro carnibus rem gesserit.
XA. Ego non, per Iouem: quia lippus tunc eram.
BA. Atqui paludem tu circuibis cursitans.

Ξα. Ποῦ δῆτ' αἰαμβυῶ; Χά. ὦ δαὶ τὸν Αὐαίνου λίθον,
Ἐπὶ ταῖς αἰαπαύλαις: μανθαίδς; Ξα. πάνυ μανθαίνω:
Οἴμοι κακοδαίμων, τῷ ξυνέτυχον ἐξιών;
Χά. Κάθιζ' ὀπίκωπλιν. εἴ πις ὀππλεῖ, ἀπευδέπω.
Οὗτος, τί ποιεῖς; Δι. ὅπι ποιῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ἥκω ὀπίκωπλιν, οἷπερ ἐκέλευσάς με σύ;
Χά. Οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' ἐνθαδὶ γάτρων; Δι. ἰδού.
Χά. Οὔκουν ἀφβαλεῖ τῷ χεῖρε καὶ πτενεῖς; Δι. ἰδού.
Χά. Οὔ, μὴ φλυαρήσις ἔχων, ἀλλ' ἀνάβας,
Ἔλας ἀφθύμως. Δι. καίτα πῶς δ' ὠήσομαι
Ἄπτερος, ἀθαλάττωτος, ἀσταλαμίνιος
Ὤν, εἶτ' ἐλαύνειν. Χα. ῥᾷς: ἀκούσῃ γὰρ μέλη
Κάλλιστ', ἐπειδὰν ἐμβάλῃς ἅπαξ. Δι. τίνων;
Χα. Βατράχων, κύκνων θαυμαστά. Δι. καλὰ κελεύεις.
Χα. Ὠὸπ ὄπ, ὠὸπ ὄπ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πέμπτη.

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΧΑΡΩΝ.

Βρεκεκεκέξ, κοὰξ, κοὰξ:
Βρεκεκεκέξ, κοὰξ, κοάξ.
Λιμναῖα κερκιδῶν τέκνα,
Ξυναύλου ὕμνων βοαὶ
Φθεγξώμεθ', εὐγήρυι ἐμαὶ ἀοιδαὶ,

Κοὰξ,

XA. *Vbi ego te operiar?* CH. *ad lapidem Acuæni: hîc vbi*
Sunt diuersoria: intellexti? XA. *intelligo.*
Ah me miserum, cuínam occurri egressus homini?
CH. *Sede ad remum, quòd si quis præterea velit*
Adnauigare, is ocyus huc properet. Sed heus
Tu, quidnam agis? BA. *quid ago? quid enim aliud, nisi*
Quòd ibi sedeo, vbi me sedere iusseras?
CH. *Non igitur huc sedebis tu, venter popa?* BA *en.*
CH. *Non proijcies manus, atque extendes ita?* BA. *en.*
CH. *Non. nugas quæso ne agito: dum remum tenes:*
Sed strenuè renitendo iam nauim age.
BA. *At quemodo possim, rei qui nauticæ*
Rudis, neque expertus mare, nec Salaminius
Sum, nauigare? CH. *facillimè, quia audies*
Lepidissimos cantus, vbi remum semel
Tantùm iniecerus aquæ. BA *quos cantus obsecro?*
CH. *Ranarum, velut olorum.* BA. *age celeusma incita.*
CH. *Oop, op. oop op.*

ACTVS I. SCENA V.

CHORVS RANARVM, BACCHVS, CHARON.

B *Rekekekex, coax, coax:*
Brekekekex, coax, coax.
Aquæ paludosa stirps,
Laudum modos consonos
Dicamus hîc concentibus canoris,

Κοὰξ, κοάξ,
Ἣν ἀμφὶ νυσσήϊον Διὸς
Διόνυζον ἐν λίμναις πνιαχήσαμεν:
Ἠνίχ' ὁ καμπαλόκωμος
Τοῖς ἱεραῖσι χόροισιν,
Χωρεῖ κατ' ἐμὸν τέμενος λαῶν ὄχλος.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ἐγὼ δὲ βαλγεῖν ἄρχομαι
Τὸν ὄρρον, ὦ κοὰξ, κοάξ.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ὑμῖν δ' ἴσως οὐδὲν μέλει.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ἀλλ' ἐξόλοισθ' αὐτῷ κοάξ.
Οὐδὲν γὰρ ἔστ' ἄλλ', ἢ κοάξ.
Χο. Εἰκότως ἔγωγ', ὦ πολλὰ πραττόμενον,
Ἐμὲ γὰρ ἔτερξαν εὔλυροί τε μοῦσαι,
Καὶ κεροβάτας Παὶν,
Ὁ καλαμόφθογγα παίζων.
Προσεπιτέρπει δ' ὁ φορμικτὰς Ἀπόλλων,
Ἕνεκα δόναξος, ὃν ἐπολύμην
Ἐνυδρον ἐν λίμναις τρέφων.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,
Χ' ὡς πρωκτὸς ἰδίει πάλαι,
Κἄτ' αὐτίκ' ἐγκύψας ἐρεῖ
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ:
Ἀλλ' ὦ φιλῳδὸν γένος πανύστατε.

Χο. Μᾶλ.

Coax, coax.
Quîs ante Nyseium Iouis
Dionysum, apud Limnas memorauimus;
Ebria cùm populorum
Turba frequentibus ollis,
Sacrum nemus in meum procederet.
Brekekekex, coax, coax.
Ba. At podicem meum dolor
Nunc occupat, coax, coax.
Ch. Brekekekex, coax, coax.
Ba. Sed vos nihil fortè afficit.
Ch. Brekekekex, coax, coax.
Ba. At occidatis cum hoc coax.
Nil es& enim præter coax.
Ch. Atqui non immeritò ô curiose,
Quia me amârunt & aureæ Camænæ, &
Corniger ipsius Pan:
Calamum ita inflare doctus.
Sed & Apollinem afficit concentus iste:
Quòd ego calamum alo, lyricinibus
Idoneum, in paludibus.
Brekekekex, coax, coax.
Ba. At nunc ego habeo pustulas:
Sudatq; mihi dudum culus,
Et mox sonabit pendulus:
Brekekekex, coax, coax.
Ebò canorum genus desiste.

Χο. Μᾶλλον μὲ οὖν φθεγξόμεθ', εἰ δή ποτ' οὖ
Ἡλίοις ἐν ἀμέραισιν
Ἠλάμεθα ἀφ' ὑπείρου,
Καὶ φλέων χαίροντες ᾠδῆς
Πολυχολύμβοις μέλεσιν.
Ἢ Διὸς φεύγοντες ὄμβρον,
Ἔνυδρον ἐν βυτῷ χορείαν
Αἰόλαν ἐφθεγξάμεθα
Πομφολυγοπαφλάσμασι.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Τυπὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω.
Χο. Δφνάγ' ἄρα πφσόμεθα.
Δι. Δφνότερα δ' ἔγωγ' ἐλαύνων,
Εἰ ἁμαρτήσομαι.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Δι. Οἰμώζετ'. ὦ γὰρ μοι μέλφ.
Χο. Ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεθά
γ' ὁπόσον ἡ φάρυγξ αὐτῶν
Χανδάνει δι' ἡμέρας:
Βρεκεκεκὲξ κοὰξ, κοάξ.
Δι. Τούτῳ γὰρ οὐ νικήσετε.
Χο. Οὐδὲ μὴν ὑμᾶς σὺ πάντως.
Δι. Οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γε δή με
Οὐδέποτε, κεκράξομαι γὰρ:
Κἂν με δεῖ δι' ἡμέρας:
Ἕως ἂν ὑμῶν ὁπικρατήσω τῷ κοάξ.
Χο. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.

Δι. Ἐμὲ-

CH. *At nos canemus mage nunc: si benè*
Vnquam apricis in diebus,
Transiliuimus cyperum
Et phleum, sonantes voce
Bene natatos numeros.
Aut cum imbrem Iouis cauentes,
Choræam aquosam in Imo
Mirè lusimus profundo,
Vorticum orientum sono.
Brekekekex, coax, coax.
BA. *Isthuc à vobis aufero.*
CH. *Ergo mala sufferemus.*
BA. *Imò ego mala sufferam, si*
Rumpar vsque remigans.
CH. *Brekekekex, coax, coax.*
BA. *Perite: nil curæ est mihi.*
CH. *At clamabimus sonando,*
Vtique quantum sustinebit
Nostra faux totos dies,
Brekekekex, coax coax.
BA. *At hoc me non superabitis.*
CH. *Sed neque tu nos vniuersos.*
BA. *Hoc vos vlque me vincitis.*
Vociferabor, et si totos
Me dies oporteat
Clamare. donec istud reprimam coax.
CH. *Brekekekex, coax, coax.*

BA.

Δι. Ἐμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τὸν κόρυν.
Χά. Ὦ παῦε παῦε, ὦ Διὸς βαλοῦ τῷ κωπίῳ
Ἐκβαψ' ἀπόλοιο τὴν ναῦλον. Δι. ἔχομαι τῷ βολῷ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ ἑκτή.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Ο. Ξανθίας, ποῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας.
Ξα. Ἰαῦ. Δι. βάδιζε δεῦρο. Ξα. χαῖρ' ὦ δέσποτα.
Δι. Τί δ' ἔστι; Ξα. σκότος καὶ βόρβορος.
Δι. Κατεῖδες οὖν που τοὺς παλαιοὺς αὐτόθι,
Καὶ τοὺς ὁπόρχους, οὓς ἔλεγεν ἡμῖν; Ξα. οὐδ' οὑί;
Δι. Νὴ τὸν Ποσειδῶ 'γωγε, καὶ νυνί γ' ὁρῶ.
Ἄγε δὴ τί δρῶμεν; Ξα. σοῦ γ' ἐκεῖνα βέλτιον νοεῖν·
Ὡς ἔστι τόπος δεινός, οὐ παίγνια,
Τὰ δεινὰ φάσκειν ἐκεῖνος. Δι. ὡς ἡμῶν ἥξεται.
Ἠλαζονεύεθ', ἵνα φοβηθείη ἐγώ·
Εἰδώς με μάχιμον ὄντα φιλοπόλεμόν θ'.
Οὐδὲν γὰρ ἄλλο γ' ἢ γαῦρον ἔστ', ὡς Ἡρακλῆς.
Ἐγὼ δέ γ' εὐξαίμην ἂν ἐντυχεῖν τινι,
Λαβεῖν τ' ἀγῶνα, ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.
Ξα. Νὴ τὸν Δία, καὶ μὴν αἰσθάνομαι φόβου τινός.
Δι. Ποῦ, πῶ 'γ'. Ξα. ὄπισθεν. Δι. ἐξόπισθεν ὦ 'γώ.
Ξα. Ἀλλ' ἔπεστιν ἐντεῦθεν. Δι. πρόσθεν ὦ 'γώ.
Ξα. Καὶ μὴν ὁρῶ νὴ τὸν Δία θηρίον μέγα.

Δι. Ποῖον

BA. Eram vel tandem vestrum inhibiturus cœpi.
CHA. Quiesce nunc, quiesce: & remum proijce:
Egredere, & solue naulum. BA. en obolos cape duos.

ACTVS I. SCENA VI.

BACCHVS, XANTHIAS, SACERDOS.

HEm Xanthia. vbinam Xanthia? ebò Xanthia?
XA. Hau. BAC. accede huc Xanthia. XA. saluus
sies here.
BA. Quid istic est? XA. tenebræ & cœnum. BA. non
prospicis
Alicubi parricidas, & periuros, de quibus
Ad me locutus est? XA non tu vides here?
BA Ira per Neptunum & iam nunc video propalàm.
Ecquid nunc agimus? XA optimum erit nos progredi:
An hic locus ille sit: vbi istæ horrendæ feræ,
De quibus aiebat Hercules. BA. miserum Herculem,
Qui hæc mentiebatur, vti mihi incuteret metum:
Quem noverat pugnacem, vir mei æmulus.
Nihil enim tàm superbum & tumidum, atque Hercules.
At ego nunc cuperem alicui occurrere bestiæ,
Et præmium accipere, quod dignum hac sit via.
XA. Ita per Iouẽ: & certè ego strepitum aliquem audio.
BA. Vbinam, vbi? XA. ponè. BA. ponè igitur recedo
iam.
XA. At antè nunc es&c. BA. antè igitur procede iam.
XA. Et per Iouem video prægrandem beluam.

BA.

Δι. Ποῖόν π. Ξα. δ' ἡνὸν παντοδαπὸν χοιῶ χίνεται.
Τοτὲ μὲ βοῦς, νυνὶ δ' ὄρεις, τοτὲ δ' αὖ γυνή,
Ὡραιοπάτητος. Δι. ποῦ 'στι; φέρ' ἐπ' αὐτιὼ ἴω.
Ξα. Ἀλλ' ὀκέτ' αὖ γυνή 'στιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
Δι. Ἔμπουσα τοίνυν γ' ὀφί. Ξα. πυὶ χοιῶ λάμπεται
Ἅπαν τὸ πρόσωπον, κ' σκέλος χαλκοῦν ἔχει.
Δι. Νὴ τὸν Ποσιδῶ, κ' βολίπνον ἅτερον.
Ξα. Σάφ' ἴσθι. Δι. ποῖ δῆτ' αὖ τρεαποίμιον; Ξα. ποῖ δ' ἐγώ;
Δι. Ἱερεῦ χαφύλαξόν μ', ἵν' ὦ σοι ξυμπότης.
Ἱε. Ἀπολύμεσθ', ὦ ναξ Ἡράκλεις. Δι. ὄ, μὴ καλῆς
Μ' ὦ 'νθρωπ', ἱκετεύω: μηδὲ κατερῆς τοὔνομα.
Ἱε. Διόνυσε τοίνυν. Δι. τοῦτο δέ γ' ἦπον ἅτερου.
Ξα. Ἰθ', ἦ πρὸς ἔρχει; δεῦρο δεῦρ' ὦ δέσποτα.
Δι. Τί δ'; ὀφί; Ξα. θάρρει, πάντα τἀγαθὰ πεπράγαμεν.
Ἔξεπ δ', ὡς φησ' Ἡγέλοχος, ἡμῖν λέγειν,
Ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλεὼ ὁρῶ.
Ἡ' μπουσα φρύδι. Δι. κατόμοσον. Ξα νὴ Δία.
Δι. Καὶ θὶς κατόμοσον. Ξα. νὴ Δί'. Δι. ὄμοσον. Ξα. νὴ Δία.
Δι. Οἴμοι τάλας, ὡς ὠχρίωσ', αὐτιὼ ἰδών.
Ὁ δὴ δὲ δείσας, ὁ φερπυλιάσε μου.
Οἴμοι, πόθεν μοι ταυτὶ τὰ κακὰ προσέπεσε;
Τίν' αἰτιάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύναι;
Ξα. Ἀετέρα, Διὸς δωμάτων, ἢ χρόνου πόδα,
Δι. Αὐλεῖ τις ἔνδον.
Οὗτος. Ξα. π' ὄστιν; Δι. ὃ κατύπουσας; Ξα. πῦρ;
Δι. Αὐλῶν πνοῆς. Ξα. ἔλαγε, κ' δ' ἄδων γέ με

Αὔρα

BA. Qualẽ? XA. horribilẽ: quæ in omnes se variat modos:
Nam modò fit bos, modò mulus, rursum fœmina
Quædam speciosissima. BA. vbi ea est? ego inibo eam.
XA. At iam non amplius est mulier, sed fit canis.
BA. Erit ergo quoddam spectrum. XA. igni tota facies
Refulget, & crus alterum est illi æneum.
BA. Ita per Neptunum, & stercoreum crus alterum.
XA. Vide sis. BA. quò me vertã? XA. quò verò me ego?
BA. Sacerdos serua me, vt sim compotor tibi.
SA. Perimus, ô rex Hercules. BA. ne tu, ne ita
Me, obsecro, voces: neu nomen apertè proferas.
SA. Bacchum ergo dicã. BA. hoc multò minus illo altero.
XA. Age, quò tu abis? huc huc adesdum, here ilicet.
BA. Quid est? XA. bono animo es: nã benè nobiscũ agi-
Idem nobis, quod Hegelocho, dicere licet: tur: &
E fluctibus serenitatem conspicor.
Disparuit spectrum. BA. iura mihi. XA. per Iouem.
BA Iura iterum. XA. per Iouem. BA. iura equidẽ. XA.
per Iouem.
BA. Hei mihi misero, vt hoc spectro viso expalluí.
Sed hic meticulosus Sacerdos plusquàm ego
Expalluit, heu, hei, vnde hæc mihi mala ingruunt?
Quemnám Deorum perdidisse me querar?
XA. Æthera, Iouis cubile, aut temporis pedem.
BA. Cantat quis intus. (nam here?
Heus, heus. XA quid est? BA. nõ exaudisti? XA. quid-
BA. Sonum tibiæ. XA. Equidẽ: & tædarum me insuper

ARISTOPHANIS

Ἄϋρα πὶς εἰσέπνευσε μυσικωτάτη.
Ἀλλ' ἠρεμεὶ πᾴξαντες ἀκροασώμεθα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ ἑβδόμη.

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἰαχχ' ὦ Ἴακχε.
Ἴακχ' ὦ Ἴακχε.
Ξα. Τύτ' ἐς ἐκεῖνο δέατοθ', οἱ μεμνημένοι
Ἐνταῦθά που παίζουσιν, οὓς ἔφεζενῶν.
Ἄδουσιν οὗ τὸν Ἴακχον, ὃν τῆς Δαΐδος.
Δι. Καὶ μοὶ δοκοῦσιν ἡσυχίαν τοίνυν γ' ἄγειν,
Βέλτιόν' ἐστιν. ὡς αὖ εἰδῶμέν σαφῶς.
Χο. Ἰαχχ' ὦ πολυτίμητοις
Ἑδραις ἐνθάδε ναίων,
Ἰαχχ' ὦ Ἴακχε,
Ἔλθ' ἐπὶ τόνδ' αὖ λειμῶνα χορεύσων,
Ὅσιος ἐς θιασώτας:
Πολύκαρπον μὴν πνέοντα
Ἀμφὶ κρατὶ σῷ βρύοντα
Στέφανον μύρτων.
Θρασεῖ δ' ἐγκαθαχρῶν
Ποδὶ ταὶ ἀκόλαστον
Φιλοπαίγμονα πιμαὶν:
Χαρίτων πλεῖστον ἔχουσαν
Μέρος: ἁγνεύ, ἱεραί,
Ὅστις μύστας χορείαν.
Ξα. Ὦ πότνια πολυτίμητε Δήμητρος κόρη,

Afflauit aura quædam valdè mystica.
Sed age, quieti occulto auscultemus loco.

ACTVS I. SCENA VII.

CHORVS, XANTHIAS, BACCHVS.

IAcche, ô Iacche:
Iacche, ô Iacche.
XA. *Hoc illud est & here: hîc initiati sacris,*
De quibus aiebat Hercules, ludos agunt.
Nam Iacchum cantu celebrant, more Diagoræ.
BA. *Et mihi videntur. Optimum est, adesse cum*
Silentio, vt cognoscam, quid sit rei.
CH. *Iacche, ô pretiosas qui*
Sedes hîc habitas, ô
Iacche, ô Iacche.
Huc ades, nemore hoc, ritè futurus
Thyasi dux venerandi:
Qua te florentem corollam,
Fronte quæ tua nitescit,
Folijs myrti:
Leui poplite salta
Hilarem, petulantem,
Lepidam, iocularem,
Charitum flore refertam,
Facilem sacrificam,
Paribus mystis choream.
XA. *O veneranda Cereris filia Proserpina:*

Ὡς ἡδύ μοι τοῦθ' ἑστὶν εὐσεβεῖν χοιρείων κρεῶν.
Δι. Οὔκουν ἀπέρ' ἔξεις, λῶπι' ἢ χορδῆς λέβης.
Χο. Ἔγφρε φλογέας λαμπάδας. σὺν χερσὶ γὰρ ἥκω
Τινάσσων Ἰακχε,
Νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ
Φλογί: φέγγεται δὲ λειμών,
Γόνυ πάλλεται γερόντων,
Ἀποσείεται δὲ λύπας
Χρονίων τ' ἐτῶν,
Παλαιούς τ' ἐνιαυτούς,
Ἱερᾶς ὑπὸ τιμῆς.
Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων,
Προβάδην ἔξαγε πάνηρον, ἕλφον δάπεδον,
Χοροποιὸν, μάκαρ ἦσθαι.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜ. Εὐφημεῖν χρὴ καὶ ξύμπασι τοῖς ἡμετέροισι χορεύσιν,
Ὅστις ἄπιστος τοῖσιν δὲ λόγοις, ἢ γνώμῃ μὴ καθαρεύει:
Ἢ γενναίων ὄργια μυστῶν μήτ' ἴδέ πω, μήτ' ἐχόρευσε,
Μὴ δὲ Κεφαλίνου τοῦ Ταυροφάγου γλώττης βακχεῖ' ἐπελέσθη,
Ἢ βωμολόχοις ἔπεσι χαίρει, μή 'ν χαίρῳ τοῦτο ποιοῦσιν:
Ἢ φάσιν ἐχθρὰν μὴ καταλύει, μὴ δ' εὔκολος ὀξὺ πολίτας:

Ἀλλ'

Quàm ſuauis edor ſuillarum me afflat carnium?
Ba. Igitur acquieſcas: dum aliquid inteſtini auferas.
Ch. Faces flammiuomas tolle.
Venis namque manu li-
Gna quaſſans Iacche:
Feſti noctiuagi lucifer alta
Face, campus at refulget:
Genu ſenum mouetur:
Dolor omnis hinc fugatur:
Seniumque iner-
Tis æui remouetur
Ab honore ſacrato.
Age qui facem teres,
Præi: & hanc inſtituentum
Choreas duc iuuenum,
Rigua hæc in loca, pubem.

SEMICHORION.

Lingua fauiſſe decet, noſtriſq; choris decedere quisquis:
Horum inſcius eſt ſermonum, aut mentem habet impuram, aut generoſa
Muſarum orgia neque didicit vnquam, neque ſaltu celebrauit:
Neque item Bacchanali feſto tauriuori voce Cratini
Initiatus fuit: aut verbis gaudet ſcurrilibus, & quæ
Non fiunt apto in tempore: quique hoſtilem ſeditionem
Non ſedat, neq; facilem ſe ergà ciues præbet: ſed vt aurã

Ἀλλ' αἰεγείρῃ, καὶ ῥιπίζει, κερδῶν ἰδίων ὀπτυμένη,
Ἢ τῆς πόλεως χλιαζομένης ἀρχὰν καταδωροδοκεῖται,
Ἢ τοῦ δίδωσι φρέαρ, ἢ ναῦς, ἢ τὰ πόρρω ἀποπέμπει
Ἐξ Αἰγίνης, Θωρυκίων ὤν, εἰκοστολόγος, καὶ κοδράμων:
Ἀσκώμαλα, καὶ λίνα, καὶ πίτταν, ἀλλαπέμπων εἰς Ἐπίδαυρον,
Ἢ χρήματα ταῖς τῶν αἰτιπάλων ναυσὶ παρέχειν τινὰ πείθει,
Ἢ καταπλᾷ τὴν Ἑκαταίων, κυκλίοισι χοροῖσιν ὑπάδων,
Ἢ τὰς μισθοὺς τῶν ποιητῶν ῥήτωρ ὢν, εἶτ' ἀποξόγγῃ
Κωμῳδηθεὶς ἐν ταῖς πατρίοις τελεταῖς, ταῖς τοῦ Διονύσου.
Τύτοισιν ἀπαυδῶ, κἀγὼ τοῖς ἀπαυδῶ, κἀγὼ μάλ' ἀπαυδῶ
Ἐξίσασθαι μύσταισι χοροῖς, ὑμεῖς δ' αἰεγείρεσθε μολπῇ,
Καὶ παννυχίδας ἄγετε τὰς ἡμετέρας: αὐτῇ τῇδε πρέπουσιν ἑορτῇ.
Ἡμ. Χώρει δὴ νυῦν πᾶς ἀνδρείως
Εἰς τοὺς εὐανθεῖς κόλπους
Λειμώνων, ἐγκρούων,
Καὶ σκώπτων κἀμπαίζων,
Καὶ χλευάζων. ἐπίσταμαι
Δ' ἐξαρκούντως. ἀλλ' ἔμβα,
Χ' ὅπως αἱρεῖς τὴν σὴν φρένα γενναίως,
Τῇ φωνῇ μολπάζων:
Ἢ τὴν χώραν σῴζειν φησ' ἐς τὰς ἔριδας:
Κἀν Θωρυκίων μὴ βούλῃ.

Χο. Ἀγε

Agitat excitos: proprij illum ſtimulante Cupidine lucri.
Aut qui perturbatæ vrbi imperitans ſordida munera captat:
Aut præſidium, aut naues prodit: & ex Ægina vetitas res
Dimittit, ſicut Thorycio: vigeſimarum miſer ille
Collector: clàm miſſis in Epidaurum loris, pice, linis.
Aut, qui argentum dare nauibus hoſtium aliquem impellit amicum:
Aut, qui cõcacat Hecatæa, choris ſuccinens orbiculatis.
Aut, Rhetor cùm ſit, mercedem deuorat ipſe Poëtæ:
Et pòſt traducitur in ſcena, feſtis patris Dionyſi.
Atque his ego denuncio, & iterum ac rurſum edico, iubeoq;.
Ex hoc abſcedere choro. Vos autem contollite cantum,
Noſtrasq; lucubrationes, quæ feſto huic ſunt conueniẽtes.
SEM. *Tendas nunc ſanè vnuſquiſque,*
Hos in florentes campos
Pratorum ſubſultans,
Et ridens, & ludens,
Et ſubſannans. Sat nunc pranſum eſt.
Tu verò pubes ſalta:
Vt ſeruatricem Diuam clarè extollas,
Decantans applauſu:
Vrbem quæ ſe ſemper tutari dicit:
Et ſi Thorycion hoc nolit.

Χο. Ἄγε νιῶ ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν, τὴν καρποφόρον βασίλειαν,
Δήμητρα θεαὶ ὀπιπεύουσαι ζαθέας μολπαῖς κελαδεῖτε.
Ἡμ. Δήμητερ ἁγνῶν ὀργίων
Ἄναστα συμπαίκτα,
Καὶ σῶζε τ' αὐτῆς χορόν:
Καί μ' ἀσφαλῶς παντὸς μέρους
Παῖσαί τε καὶ χορεῦσαι,
Καὶ πολλὰ μὴν γελοῖά μ' εἰπεῖν, πολλὰ σπουδαῖα, καὶ
Τῆς σῆς ἑορτῆς ἀξίως,
Παίσαντα καὶ σιώψαντα, νικήσαντα ταινιοῦσθαι.
Χο. Ἄγ' εἶα νιῶ γε καὶ τὸν ὡραῖον θεὸν
Παρακαλεῖτε δεῦρο,
Ὠδαῖσι τὸν ξυνέμπορον
Τῆσδε τῆς χορείας.
Ἡμ. Ἰακχε πολυτίμητε, μέλῳ ἑορτῆς
Ἥλιον εὑρών, δεῦρο συνακολούθει
Πρὸς τὴν θεὸν, καὶ δεῖξον, ὡς
Ἄνευ πόνου πολλὴν ὁδὸν παραμύθῃ.
Ἰακχε φιλοχορευτά, συμπροπέμπε με.
Σὺ γὰρ καλεσχίσω μ' ὀπὶ γέλωτι,
Καὶ π' εὐτελείᾳ τόνδε
Τὸν σανδαλίσκον, καὶ τὸ ῥάκος,
Καὶ ξεῦρες, ὥστ' ἀζημίους

Παίζειν

CH. *Age nunc alio genere hymnorum, Cererem, frugum genitricem,*
Magnam exornate Deam, diuinis carminibus celebrantes.
SEM. *Ceres pudica, quæ orgia*
Regis, huc ades nobis Dea:
Chorumq; conseruatuum?
Tutoq; perdium sine
Saltareq; & iocari:
Et multa risu dicere
Condigna: multa seria,
Tuoq; festo congrua,
Ludentem & irridentem alios,
Victrice fronde cingi.
CHO. *Age eia, nunc & istum festiuum Deum*
Modulatu vocate
Vestro: sodalem ludicræ
Inclytum choreæ.
SEM. *Iacche venerande: ô hilaris in hoc die*
Cantus repertor, huc age, comitare
Nos ad Deam, & dic, quomodo
Multum viæ conficias sine labore.
Iacche, chori amator, consequare me.
Tu discidisti enim propter cachinnum,
Et parsimoniam, istum
Tàm sordidum tritumq; amictum:
Vt absque damno lusibus

Παίζειν τε χορεύειν.
Ἴακχε φιλόχορευτα, συμπρόπεμπέ μοι.
Καὶ λαμπρὸν ὑμῖν ἐκβλέψας τὴν μεγαλόσκηνος
Νεὼ δὴ κατείδον καὶ μάλ' εὐπροσώπου
Συμπαιφρίας, χιτωνίου
Παραῤῥαγέντος, πτερὸν προσκύψαν.
Ἴακχε φιλόχορευτα, συμπρόπεμπέ με.
Ξανθ. Ἐγὼ δ' ἀείπως φιλαχολούθος εἰμι, καὶ μετ' αὐτῆς
Παίζων χορεύειν βέλομαι. Δι. κἄγωγε πρός.
Χο. Βούλεσθε δῆτα κοινῇ
Σκώψωμεν Ἀρχέδημον;
Ὃς ἐπίτης ὢν, οὐκ ἔφυσε φράτορας.
Νεωὶ δὲ δημαγωγεῖ
Ἐν τοῖς σάπωνεκροῖσι:
Κἄτι τὰ πρῶτα δ' ἐκεῖ μοχθηρίας.
Τὸν Κλεοφῶντα δ' ἀκούω
Ἐν ταῖς Ἀθήναις, πρωκτὸν
Τίλλειν ἑαυτῷ, καὶ παρατίλλειν τἀλλότρια.
Καὶ κόπτεται ἐγκεκυφὼς,
Κἄκλαε, καὶ κεκράγει
Σεβῖνον: ὅς ποθ' ὕστερον αὐλαφλύσθη.
Καὶ Καλλίαν γε φασὶ
Τοῦτον τὸν Ἱπποβίνου,
Κἀθ' ὁπλίτην ναυμαχεῖν, ἐπιμελές.
Δι. Ἔχει τ' αὖ οὗ φράζεις γῶν,
Πλύτων ὅπου 'στὶν οἰκεῖ;

Vacemus & choreis.
Iacche, chori amator, consequare me:
Nam conspicatus hîc aliquam puellam
Modò iam vidi, & valdè quidem elegantem
Consortem: & è velamine
Scisso eminentes aspexi papillas:
Iacche, chori amator, consequare me.
XA. Ego verò lubens vos cõsequar: nam cùm lepida hac puella
Colludere, & saltare volo. BA. volo ego itidem.
CH. Vultis ne, nos vt vnà
Taxemus Archidemum?
Qui septennis nondum tribules edidit.
Nunc mortuis in vrbe,
Remp. administrat:
Et principatum nequitiæ illîc obtinet.
Et fama Clisthenem fert,
Anum sibi insepulcris
Conuellere, & genas depiles reddere.
Præcisus hic supinus,
Plorabat & vocabat
Sebinum: quisquis ille est tandem Anaphlystius.
Tum Calliam, Cinadi
Gnatum, ferunt, amictum
Cunni lecnina fuisse in prælio.
BA. Scitin' monstrare nobis,
Vbi Plutus hic moretur?

Nam

Σείω γὰρ ἐσμὸν, ἀρτίως ἀφισμένον.
Χο. Μηδὲν μακρὰν ἀπέλθῃς:
Μὴ δ' αὖθις ἐπανέρῃ με.
Ἀλλ' ἴθ' ἐπ' αὐτὸν τὴν ταχίστην ἀφισμένος.
Δι. Αἴροις αὖ αὖθις αὖγε πᾷ τὰ τρώματα.
Ξα. Τουτὶ τί λῷ τὸ φρᾶγμα;
Ἀλλ' ἢ Διὸς Κόρινθος ἐν τοῖς τρώμασι.
Χο. Χωρεῖτε νυῶ ἱερὸν αὐὰ κύκλον θεᾶς:
Ἀνθοφόρον αὖ' ἄλσος
Παίζοντες: οἷς μετουσία
Θεοφιλοῖς ἑορτῆς.
Δι. Ἐγὼ δὲ σὺν ταῖσι κόραις
Εἶμι καὶ γυναιξίν:
Οὓς παννυχίζουσι θεαὶ,
Φέρω ἱερὸν οἴσων.
Χο. Χωρῶμεν ἐς πολυῤῥόδους
Λειμῶνας αὐθεμώλεις:
Τὸν ἡμέτερον τρόπον,
Τὸν καλλιχορώτατον
Παίζοντες: ὃν ὄλβιαι
Μοῖραι ξυνάγουσι.
Μόνοις γὰρ ἡμῖν Ἥλιος,
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,
Ὅσοι μεμύημεθ', εὐ-
σεβῆ τε διήγομεν
Τρόπον, θεοί τε ξένους, καὶ τοὺς ἰδιώτας.

ΔΡΑΜΑ.

Nam peregrini ſumus: & modò huc aduenimus.
CH. Ne longiùs recedas,
Neu denuò roges me:
Sed ipſum teſcito attigiſſe hîc oſtium.
BA. Agè puer iterum tu hæc ſuſtolle ſtragula.
XA. Quid hoc rei ſit obſecro?
Niſi, quòd Iouis Corinthus in ipſis ſtragulis?
CH. Nunc ite in orbem ſacrum legiferæ Deæ:
Et nemore in amœno
Saltate: quîs conſortium eſt
Deicolæ diei.
BA. Ego verò cum virginibus
Ibo fœminiſq;:
Vbi noctem Deæ peruigilam
Præferamq; facem illis.
CH. Eamus hac in florida,
Herbis referta prata:
Et nunc ſolito pede
Iſthunc lepidum chorum
Agamus: amica quem
Huc fata reducunt.
Nobis enim Sol fulgidus,
Solis & hilaris eſt lux:
Sacris qui initiamur, &
Piam benè degimus
Vitam, erga & incolas, erga & peregrinos.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκιὰ πρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΑΙΑΚΟΣ.

Δι. Γε δὴ τίνα τρόπον τιὰ ῥύεσθαι κόψω, τίνα;
Πῶς αὐτὰδ' ἄρα κόπτουσιν οἱ πυχῶες;
Ξα. Οὔ, μὴ λάμπρυνε, ἀλλὰ χεῦσαι τὸ ῥύεσθαι,
Καθ' Ἡρακλέα τὸ σχῆμα, καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.
Δι. Παῖ, παῖ. Αἴα. τί οὗτος; Δι. Ἡρακλῆς ὁ καρτερός.
Αἴα. Ὦ βδέλυρε, καὶ ναύτας καὶ τολμηρέ σύ,
Καὶ μιαρέ, καὶ παμμίαρε, καὶ μιαρώτατε:
Ὃς τὸν κυν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν κέρβερον,
Ἁπτῆξας ἄγχω; καὶ ποδῶν, ὦ χοὐλαβῶν,
Οὐκ ἐῶ φύλαττον: ἀλλὰ νυὶ ἔχῃ μέσος,
Τοία Στυγός σε μελανοκάρδιος πέτρα,
Ἀχερόντιός τε σκόπελος αἱματοσταγής,
Φρουροῦσι, κωκυτός τε περίδρομοι κύνες,
Ἐχιδνάθ' ἑκατογχειρέφαλος: ἥ τ' αὐλάγχνα σοῦ
Διασπαράξει: πλευμόνων τ' αἰθάλλεται
Ταρτησία μύραινα: πὼ νεφρὼ δέσου,
Αὐτοῖσιν ἐντέροισιν ἡμαπωμένω,
Διασπάσονται γοργόνες πτερύγιαι.
Ἐφ' ἃς ἐγὼ δρομαῖον ὁρμήσω πόδα.
Ξα. Οὗτος, τί δέδρακας; Δι. ἐγκέχοδα: κἄλλ' θεόν.
Ξα. Ὦ καταγέλαστ', οὔκουν ἀναστήσῃ χύ,
Πεὶν πνά σ' ἰδεῖν ἀλλόπριον; Δι. ἀλλ' ὠρακιῶ,
Ἄλλ, οἷσε πρὸς πὼ καρδίαν μου ἀσπίδα.

Ξα. Ἰδοὺ

ACTVS II. SCENA I.

BACCHVS, XANTHIAS, ÆACVS.

AGè quomodo oſtium pulſabo? quomodo?
Aut, quo pacto pulſant huius loci incolæ?
XA. *Caue, ne conteras, ſed fac periculum:*
Quippe & figuram habes, & ipſum animum Herculis.
BAC. *Heus, heus puer.* ÆA. *quis hic?* BA. *validus ille*
Hercules.
ÆA. *O teſcelestum, ô impudentem, ô perfidum,*
O fœdum hominem, ô per quàm fœdum, ô fœdiſſimum:
Qui quondam Cerberum abegiſti noſtrum canem:
Et obtorto collo hinc abduxiſti, fuga
Dilapſus: ego quem aſſeruabam. At nunc furcifer
Medius teneris: nam Stygis te atrox petra,
Et ſanguine manentes ſcopuli Acherontij,
Communient: & Cocyti circùm canes
Et belua centiceps: quæ etiam viſcera tua
Diſcerpet: murenæ item Tarteſſiæ
Pulmones tibi laniabunt: & renes tuos
Ipſis cruentatos viſceribus, diſtrahent
Tithraſiæ Gorgones: ad quas curſum incito.
XA. *Ehò, quid egeſti?* BA. *cacaui, voca Deum.*
XA. *Homo ridicule: annon reſurges illicò,*
Priuſquàm te alius videat. BA. *animus deficit.*
Age ad cor applica tu ſpongiam mihi.

XA. Ec-

Ξα. Ἰδοὺ λαβέ. Διόν. ποῦσθου, ποῦ 'στιν; Ξαν. ὦ Ζεῦ καὶ θεοί,
Ἐνταῦθ' ἔχεις τὴν καρδίαν; Δι. δείσασα γὰρ
Εἰς τὴν κάπω μου κοιλίαν κατεῖρπυσεν.
Ξα. Ὦ δειλότατε θεῶν σὺ καὶ ἀνθρώπων! Δι. ἐγώ;
Πῶς δειλός, ὅστις ἀσπίδ' ἢ τιτώσας;
Οὔκουν ἕτερός ταῦτ' εἰργάσατ' ἀνήρ. Ξα. ἀλλὰ τί;
Δι. Κατέκλαυτ' ἂν ὀσφραινόμενος, εἰ σὺ δειλὸς ἦν.
Ἐγὼ δ' ἀνέστην, κοὐκ ἐσθίειν ἀπεψησάμην.
Ξα. Ἀνδρεῖά γ' ὦ Πόσειδον. Δι. οἶμαι νὴ Δία.
Σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τὸν φόβον τῶν ῥημάτων,
Καὶ τὰς ἀπειλάς; Ξα. οὐ μὰ Δί', οὐδ' ἐφρόντισα.
Δι. Ἴθι νυν, ἐπειδὴ λημαθίας, ἀνδρεῖος εἶ,
Σὺ μὴ γενοῦ 'γώ, τὸ ῥόπαλον τουτὶ λαβών,
Καὶ τὴν λεοντήν: εἰ δὲ μή, ἀποβὰς λαχὼν εἶ.
Ἐγὼ δ' ἕσομαί σοι σκευοφόρος ἀντὶ μέρους.
Ξα. Φέρε δὴ ταχέως αὖτ'. οὐ γὰρ: ἀλλὰ πειστέον.
Καὶ βλέψον εἰς τὸν Ἡρακλεοξανθίαν,
Εἰ δειλὸς ἔσομαι, κἀκτὸς ἂν τολμῶ ἔχων.
Δι. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίτης μασπιάς.
Φέρε νυν, ἐγὼ τἀπόμαθ' αἴρομαι ταδί.

ΔΡΑΜΑ.

XA. Eccam tibi. BAC. applica, vbi es? XA. ô aurei
Dei,
Hîc ne cor habes tuum? BAC. quoniam mihi præ me-
tu
In anum descendit. XA. hominum timidissime
Iuxtà & Deorum. BA. egon'? quomodo timidus siem,
Qui spongiam petiui? nunquam alius idem
Feciſſet. XAN. quid igitur? BAC. hîc accubuiſſet vti-
que,
Et olfeciſſet, an meticulosus siem:
At ego surrexi insuper, atque absterſi nates.
XA. Animosè, per Neptunum. BA. ita opinor, per Io-
uem:
An tu strepitum verborum, atque has graues minas
Non extimuisti? XA. non: neque huius æstimo.
BACCH. Agè nunc, quoniam ita superbis, & animosus
es:
Sis tu, quod ego sum, & hanc clauam sumas tibi,
Et hanc Leoninam; siquidem tàm impauidus es.
Ego verò in hac re baiulus tibi nunc ero.
XA. Cedò ea mihi celeriter: non ausim, sed meo
Mos est gerendus hero. Nunc tu, ad me respice,
Herculeum Xanthiam, an timidus fuero; & tui
Similem habuero animum? BAC. non per Iouem: Sed
ex
Melite eris mastigia, agè tollam hæc stragula.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκιὴ δευτέρα.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Τείμεζοι.

Ὦ φίλταθ' ἥκεις Ἡράκλεις; δεῦρ' εἴσιθι.
Ἡ μὰ τὸ θεός, σ' ὡς ἐπύθετ' ἤκοντ', εὐθέως
Ἐπέπεν' ἄρτους: ἥψε κατειλικτῶν χύτρας
Ἑτνους δύ' ἢ τρεῖς: βοῦν ἀπεψηθρώκιζ' ὅλον,
Πλακοῦντας ὤπα, κολλάβους: ἀλλ' εἴσιθι.
Ξα. Κάλλιστ', ἐπαινῶ. Θε. μὰ τὸν Ἀπόλλω, δι' ἐμὲ σ' ἐγὼ
Περιόψομαι ἀπελθόντ': ἐπεί τοι κἀγὼ κρέα
Ἀνέβραττον ὀρνίθεια, κἀγκλίματα
Ἔφυγε, κῶνον ἀνεκεράννυ γλυκύτατον.
Ἀλλ' εἴσιθ' ἅμ' ἐμοί. Ξαν. πάνυ καλῶς. Δι. λιπεῖς ἔ-
χων:
Οὐ γὰρ σ' ἀφήσω. Θε. καὶ γὰρ αὐλητρὶς γέσοι
Ἥδ' ἔνδον ἔσθ' ὡραιοτάτη, κἀρχιπρίδες,
Ἑπτὰ δύο ἢ τρεῖς. Ξα. πῶς λέγεις ὀρχιπρίδες;
Θε. Ἡ βυλλιῶσα, καὶ τὸ δίκτυπον λιμύα.
Ἀλλ' εἴσιθ', ὡς ὁ μάγειρος ἤδη τὰ τεμάχη
Ἢ μελλ' ἀφαιρεῖν, κἠτρέπεζ' εἰσήρετο.
Ξα. Ἰθι νυν, φέρ' ὁπόσον τρώπεζαν αὐλητρίσι,
Ταῖς ἔνδον οὔσαις, αὐτὸς ὡς εἰσέρχομαι.
Ὁ παῖς, ἀκολούθει δεῦρο, τὰ σκεύη φέρων.
Δι. Ἐπίσχες στρ: οὐπί που τὸ οὐδ' ἐμὲ ποεῖς

Ὁπή

ACTVS II. SCENA II.

FAMVLVS PROSERPINAE, XANTHIAS, BACCHVS.

Senarij.

VEnistin' Hercules optatissime? agè, agè
Intra, nam Dea postquàm hoc resciuit, statim
Panes subegit, sumptiq; ollis, ex fabis
Fresis duas aut tres pultes coxit: bouem
Assauit integrum: placentas torruit
Quadrangulas, recentes: agè, modò intrò abi.
XA. Facio tibi gratiam. FA. non ego te, ita me bonus
Apollo amet, hinc abire sinam: quandoquidem hera
Etiam carnes pullorum elixauit tibi,
Frixitq; tragemata: & vinum diluit
Dulcissimum: agè vnà mecũ ingredere. XA. Gratia est:
BA. Nugas agis: neque enim ego te ingredi sinam.
FA. Sed & tibicina intus est & pulcerrima,
Et saltatrices, & duæ meretriculæ,
Aut tres. XA. quas tu saltatrices dicis mihi?
FA. Pubescentes, & vellicatas hîc modò.
Sed abi intrò. nam cocus tomacula nunc erat
Detracturus foco, & mensa illata' est. XA. agè
Dic tu tibicinis, me ingressurum statim.
Puer heus, sequere me huc, & fer tecum stragula.
BACCHVS. *Siste gradum, an tu conuertas istud se-*
riam

Ὅπή σε παίζων, Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα.
Οὐ, μὴ φλυαρήσῃς ἔχων, ὦ Ξανθία,
Ἀλλ' ἀρά μυός γ' οἴσῃς πάλιν τὰ σκώμματα.
Ξα. Τί δ' ἔστιν; οὐ δήπου μ' ἀφελέσθαι διανοεῖ
Ἃ 'δωκας αὐτός; Δι. οὐ τάχ': ἀλλ' ἤδη ποῶ.
Κατάθου τὸ δέρμα. Ξα. ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι:
Καὶ τοῖς θεοῖσιν' ὀπίσσεπω. Δι. ποίοις θεοῖς;
Τὸ δὲ τοιοῦτον (αἰσθάνει σ' οὖν αὐόητον καὶ κενὸν,
Ὡς δοῦλον ὄντα, καὶ θνητὸν, Ἀλκμήνης ἔσω;
Ξα. Ἀμέλει. καλῶς ἔχ' αὖτ': ἴσως γὰρ τοι ποτὲ
Ἐμοῦ δεηθείης ἄν, εἰ θεὸς θέλοι.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΤΑῦτα μὲν τοῖς ἀνδρός ἐστι
Νοῦν ἔχοντος καὶ φρένας, καὶ
Πολλὰ τοῖς πεπλευκόσιν,
Μεταχυλίνδεῖν αὐτὸν αἰεὶ,
Πρὸς τὸν εὖ τράποντα τοῖχον
Μᾶλλον, ἢ γεγραμμένῳ
Εἰκόν ἐστάναι, λαβόνθ' ἓν
Σχῆμα: τὸ δὲ μεταστρέφεσθαι
Πρὸς τὸ μαλθακώτερον,
Δεξιοῦ τοῖς ἀνδρός ἐστι, καὶ φύσει θηλυδρίου.
Δι. Οὐ γὰρ δὴ γελοῖόν γ' ἔμ', εἰ
Ξανθίας μὲν δοῦλος ὤν, ἐν
Σκώμασι Μελησίοις

Ἀνατε-

In rem: ioco quòd ex te fecerim Herculem?
Absit: ne ineptias, mi serue Xanthia:
Sed tolle tu & fer ista tecum stragula.
XA. *Quid hoc rei? an rursum mihi adimere cogitas,*
Quæ tute dederas? BA. *non cogito: sed hoc iam ago.*
Depone pellem. XA. *herum te testem mihi cito:*
Et rem Deis committo. BA. *quibus Deis, cedo?*
Hoccine te sperare ausum vanum & stupidum homi-
nem,
Qui seruus & mortalis cùm sis, nunc Iouis
Et Alcmenæ dicâre. XA. *ne cures: benè*
Hoc iam habet: egebis me breui: vbi Deus volet.

CHORVS. BACCHVS.

HOc viriles & sagacioris,
Et cati, atque versipellis,
Multum aquæ cui transitum,
Vt sese subinde flectat
Ad parietem fortunatum
Sæpius, quàm imaginis
In modum stet pictæ, amictus
Vnica figura. at isto
Pacto semet vertere
Ad meliorem sortem, dextri es & planè Therame-
nis.
BA. *An non ridiculum hoc erat, si*
Xanthia hic, meus minister,
In toris Milesijs

Ἀναπεβαμμένῳ, κιννῶν ὀρχηστρίδ', εἶτ' ἤπισεν ἀμίδ'; ἐγὼ δὲ τοῦτον βλέπων,
Τοῦ ῥεβίνθου δραπόμην, οὗτος δ' ἅτ' ὢν αὐτὸς πανοῦργος,
Εἶδε, κἀτ' ἐκ τοῦ γνάθου
Πὺξ παταξας μου ξέκοψε τοὺς χορευτὰς τοὺς τραγῳδίας;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πεμπτη.

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ, ΠΛΑΘΑΝΗ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΠΛαθάνη, Πλαθαίνη, δεῦρ' ἔλθ' ὁ πανοῦργος οὑτοσί,
Ὃς εἰς τὸ πανδοκεῖον εἰσελθών ποτε,
Ἐκκάδεκ' ἄρτους κατέφαγεν ἡμῶν. Πλ. νὴ Δία
Ἐκεῖνος αὐτὸς δῆτα. Ξα. κακὸν ἥκει τινί.
Πα. Καὶ κρέα γε τοῖς τούτοισιν αὐάβεστ' εἴκοσιν,
Ἀνημωβολιαῖα. Ξα. δῶτε πὶς δίκιλιν.
Πα. Καὶ τὰ σκόροδα τὰ πολλά. Δι. λῃρεῖς ὦ γυναῖ,
Κὐκ οἶσθ' ὅ, πλέγῃς. Παν. οὔμοιγε μὰ τοσεδόκας,
Ὅπη κοθόρνους εἶχες, ἀναγνῶναί σ' ἔπη;
Πα. Τί δαί; τὸ πολὺ πάλιχ' ὅτι εἴρηκά πω,
Μὰ Δί', οὐδὲ τὸν τυρόν γε τ' χλωρὸν πάλαι;
Ὃν ἁρπάσω αὐτοῖσι θαλάροις κατέδυτε.
Κἄπειτ', ἐπειδὴ τ' ἀργύριον ἐφαπόμην,
Ἔβλεψεν εἰς ἐμὲ δριμύ, κἀμυκᾶτό γε.
Ξα. Γούτῳ πάνυ τοὔργον; οὕτω ὁ τρόπος πανθαχῦ.

Πα. Καὶ

Inuolutus, subagitaret
Saltatricem, & poscere tme
Matulam, & hæc ego videns,
Mentulam prehenderem: ille
Conspicatus hoc vafer; mox
E genis, ori grauem
Pugnum impingens, exculpat mihi hos anteriores choros.

ACTVS II. SCENA IIII.

PANDOCEVTRIA, PLATHANA, XANTHIAS, BACCHVS.

PLathana, Plathana: huc aduenit versipellis hîc,
Qui olim tabernam ingressus diuersoriam,
Comedit sedecim panes nostros. PL. *per Iouem*
Is ipse est. XA. *aliquid imminet cuidam hîc mali.*
PA. *Et elixatas carnes viginti insuper,*
Haudquaquam semiobolares. XA. *aliquis luet*
Pœnam. PA. *& multa allia.* BA. *mulier nugas agis:*
Neque scis, quid garrias. PL. *quia cothurnos geris*
Scilicet: ideo agnituram te non amplius
Sperabas. PA. *quid? nondum elocuta sum tibi*
Tot salsamenta: non recentem caseum,
Quem cum ministro deuorauit improbus.
Post, vbi ab illo argentum exegissem symboli
Loco, toruum intuitus me est, atque emugijt.
XA. *Hoc hominis est studium, hi mores videlicet:*

Πα. Καὶ τὸ ξίφος γ' ἐστᾶτο, μαίνεσθαι δοκῶν,
Νὴ Δία, πάλαγνα. Πλ. νῷ δὲ δ' εἰσα (αἰγέ πω,
Ἐπὶ τὸν κατήλιφ' εὐθὺς αἰεπηδήσαμην:
Ὃδ' ὤχετ' ἐξάξας γε, ταὐτὸς ψιάθους λαβών.
Ξανθ. Καὶ τοῦτο τοίνυν τοὔργον. Πλ. ἀλλ' ἐχρῆν πη
δραν;
Πα. Ἴθι δὴ καλέσον τὸν θεοφάτιν Κλεώνυμοι:
Σὺ δ' ἔμοιγ', ἐάν σοι ὅπα τύχῃς, ὑφ' ὅλον,
Ἵν' αὐτὸν ὅπα τρίψωμεν. Πλ. ὦ μιαρὰ φάρυγξ,
Ὡς ἡδέως αἰσουλίφω τοὺς ῥόμφους
Κόποιμ' αἰ, οἷς μου κατέφαγες τὰ φορτία.
Πα. Ἐγὼ δέ γ' εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.
Πλ. Ἐγὼ δὲ τὸν λάρυγγ' αἰ ἐκτέμοιμί σου,
Δρέπανον λαβοῦσ', ὡς τοὺς κόλικας κατέσαμας.
Ἀλλ' εἶμ' ὅπως τὸν Κλέων', ὃς αὐτῷ τήμερον
Ἐκπνεῖται ταῦτα θεοσκαλυμμένου.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκηνὴ πέμπτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τέλμεζοι.

Κακῶς ἀπολοίμην, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.
Ξα. Οἶδ' οἶδα τὸν νοῦν: παῦε παῦε τὸν λόγου:
Οὐκ αἰ γενοίμην Ἡρακλῆς αἰ. Δι. μὰ δαμῶς,
Ὦ Ξαν-

PAN. *Ah misera, etiam gladium stringebat, quasi furens,*
Per Iouem. PLAT. *at ibi nos ambæ miseræ, & pauidæ metu*
Sublimem scalam celeriter conscendimus,
Ipse autem abijt cum floreis, quas furtim abstulit.
XA. *Et hic mos est hominis.* PLA. *sed quid facto opus erat?*
PA. *Agè tu voca Cleonem huc, vrbis præsidem:*
Tu verò Hyperbolum accersas; si qua incides:
Vt illum conteramus. PL. *ô faucem improbam:*
Vt gestio dentes tibi labefactare lapide:
Quibus tu deuorasti meum peculium.
PA. *At ego te in barathrum præcipitem dare gestio.*
PL. *At ego guttur tibi falce excinderem lubens,*
Quo panes deglutisti succinericeos.
Sed eo ad Cleonem, vt is ex ipso euoluat hodie,
In ius vocato, quæ comedit, omnia.

ACTVS II. SCENA V.

BACCHVS, XANTHIAS, CHORVS.

SENARII.

PÉrij, nisi tractem amicè seruum Xanthiam.
XANTH. *Noui, noui animum tuum: desiste iam loqui.*
Nolim ego iam esse Hercules. BAC. *minimè isthuc dixeris,*

Ὦ Ξανθίδιον. Ξα. καὶ πῶς αὖ, Ἀλκμεώνης ἐγὼ
Υἱὸς γενοίμην, δοῦλος ἅμα κἠφηνὸς ὤν;
Δι. Οἶδ' οἶδ' ὅπι φυμεῖ, κἠδιχάως αὐτὸ δρᾷς.
Κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
Ἀλλ' ἰὼ σε τουλιποῦ ποτ' ἀφέλωμαι χρόνου,
Πρόῤῥιζος αὐτὸς, ἡ γυνὴ, τὰ παιδία,
Κάκις ἀπολοίμην, κἀρχέδημος ὁ γλάμων.
Ξα. Δέχομαι τὸν ὅρκον, καὶ πὶ τούτοις λαμβάνω.
Χο. Νεῦ σὺν ἔργον ἔς, ἐπῳδὴ
Τις ὀλίγου εἴληφας, ἣν σὺ
Εἶχες ἐξάρχης, πάλιν
Ἀναιρόμενον σαυτὸν αἰεὶ,
Καὶ βλέπων αὖθις τὸ δρᾶνον,
Τοῦ θεοῦ μεμνημένον:
Ὥσπερ εἰκάζεις σεαυτόν.
Εἰ δὲ σοὶ δελφῶν ἁλώσῃ,
Καὶ βάλῃς τι μαλθακὸν,
Αὖθις αἴρεσθαί σ' ἀνάγκη τὰς πάλιν τὰ τρώματα,
Ξα. Οὐ κακῶς ὦ ἄνδρες σοὶ δοκεῖτ',
Ἀλλὰ κἀγὼ τυγχάνω ταῦτ' ἄρτι σωνοούμενος.
Ὅτι μὲν οὖν ἰὼ χρηστὸν ἦ τι,
Ταῦτ' ἀφεῖσθαι πάλιν πρόσταγμά μ', εὖ οἶδ' ὅτι:
Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρέξω
Μαυτὸν ἀνδρεῖον τὸ λῆμα,
Καὶ βλέπουτ' ὀξύγλωσσον,

Mi Xantisce. XA. at quomodo ego Alemenæ sim filius,
Homo seruus, & simul mortalis? BA. scio, scio,
Quod irascaris mihi, neque fortè iniuria.
At verberes me licet, ego non tibi obloquar.
Nam si posthac vllo vnquam tempore re deseram,
Tum & ego & vxor, liberiq; & lippiens
Ille Archedemus pereamus radicitus.
XA. Accipio iusiurandum; ac proin' vestem induo.
CHO. Nunc tuum est, quia induisti
Hanc stolam, qua fueras antè
Cinctus, rursus ab initio
Iuuenilem exhibere mentem:
Et torum tueri; & vsque
Meminisse illius Dei:
Cui tu assimulasti teipsum.
Sin per insipientiam de-
Prendâre, & agas molliùs:
Rursum oportebit recipere testoreas & stragula.
XA. non sinistrè commonetis,
O amici, namque idipsum
Animus mihi præsagijt.
Atqui vbi appetet boni quid:
Rursum aufferre vestem hanc ille
Attentabit, sat scio.
Sed virum tamen præbebo
Memet, atque animi potentem,
Ac tuentem origanum:

Et

ARISTOPHANIS

Δεῖν δ' ἔοικεν, ὡς ἀκούω τὸ φύσας κἀδὴ ψόφον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἑκτή.

ΑΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τείμετροι Ιαμβικοί.

Ξ. Υνδεῖτε ταχέως τουτονί, τὸν κωμοκλόπον,
Ξ. Ἵνα δῶ δίκην: αἰύετον. Δι. ἥκω τῶν κακόν.
Ξα. Οὐκ ἐς χορακας: μὴ σοβοῦ τον. Αἰ. εἶεν, κἀμάχει;
Ὁ δὶ τύλας, χὠσκεβλίας, χὠπαρδόκας,
Χωρεῖτε δεῦρὶ καὶ μάχεσθε τουτωί.
Δι. Εἶτ' οὐχὶ δῆτα ταῦτα; τύπτειν τουτονὶ
Κλέπτοντα σοβοῦντ' ἀλλότρια; Ξα. μάλ' ἰσχυρῶς.
Αἰ. Σχέτλια μὰ οὐ δῆτα. Ξα. κἀμοί γ', νὴ Δία,
Εἰ πώποτ' ἦλθον δεῦρο, ἐθέλω τεθνηκέναι,
Ἢ 'κλεψα τῶν σῶν ἄξιόν τι κἀτριχός.
Καί σοι ποιήσω θρᾶγμα γενναῖον πάνυ:
Βασάνιζε γὰρ τὸν παῖδα τουτονὶ λαβών,
Κἂν ποτέ μ' ἔλῃς ἀδικοῦντ', ἀπόκτεινόν μ' ἄγων.
Αἰ. Καὶ πῶς βασανίζω; Ξαν. πάντα τρόπον, ἐν κλί-
μακι
Δήσας, κρεμάσας, ὑπὸ ῥινὸς μαστιγῶν, δέρων,
Σχοινίοις, ὀπί τε ταὶς ῥίνας ὄξος ἐγχέων,
Πλίνθους ὀπίσθεν θείς, πάντα ταῦτα πλὴν θράσους

Μὴ τύ-

Et certè hoc facto opus est, quantum ianuæ strepitum audio.

ACTVS II. SCENA VI.

ÆACVS, BACCHVS, XANTHIAS. SENARII IAMBICI.

COnstringite ocyus furem istum Cerberi,
Vt pœnas det nobis. BA. *malum huic nunc imminet.*
XA. *Ite in malã rem: ne accedite.* ÆA. *quid? furcifer,*
An etiam restitas? heus vos lorarij,
Tu Detyla, tu Sceblia, tu Pardoca:
Adeste huc, & cum isthoc homine confligite.
BA. *Non hoc indignum est, qui furto aliena abripit,*
Vt reuerberet? XANT. *indignum est here, supra modum.*
ÆA. *Imò flagitiosum est, & turpe.* XANT. *at, per Iouem,*
Si ego pedem prius vnquam huc tuli, mori volo:
Aut si quid abstuli, quod dignum sit pilo.
Cuius rei argumentum tibi clarum dabo.
Hic seruus est, isthunc abduce, quærerem:
Quòd si me iniustum reperias, occidito.
ÆA. *At quomodo rem quærã ex ipso?* XA. *omni modo.*
Scalæ alliga. suspende, loris per dorsa.
Cæde, rape, torque: naribus acetum ingere,
Lateres admoue, & omnia tenta: solum modo

Ne

Μὴ τύπτε τοῦτον, μὴ δὲ γηθείῳ νέῳ.
Αἰ. Δίκαιος ὁ λόγος, κἄστι πρώσω γέ σοι
Τὸν παῖδα τύπτων, ἀργύριόν σοι κείσεται;
Ξα. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ': οὕτω δὲ βαΐζ' ἀπαγαγών.
Αἰ. Αὐτὸς μὲν οὖν. ἵνα σοι κατ' ὀφθαλμοὺς λέγω.
Κατάθου σὺ τὰ σκεύη ταχέως, χώπως ἐρεῖς
Ἐνταῦθα μηδὲν ψευδές. Δι. ἀγορεύω πνί,
Ἐμὲ μὴ βαΐζειν ἀθάνατον ὄντ': εἰ δὲ μή,
Αὐτὸς σὺ ταὐτὸν αἰτῶ. Αἰ. λέγεις δὲ τί;
Διόν. Ἀθάνατος εἶναί φημι Διόνυσος Διὸς,
Τοῦτον δὲ δοῦλον. Αἰακ. ταῦτ' ἀκούεις; Ξανθ. φημὶ
ἐγώ.
Καὶ πολύ γε μᾶλλόν' ὅστις μαστιγοῦται.
Εἴπερ θεὸς γάρ' ἐστίν, οὐκ αἰσθήσεται.
Δι. Τί δῆτ', ἐπειδὴ σὺ φὴς εἶναι θεός,
Οὐκ αὐτὸς ἀμύνῃ τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί;
Ξα. Δίκαιος ὁ λόγος. κἀπότερον αὖ νῶν ἴδοις,
Κλαύσαντα θἀτέρου, ἢ θἀπομόσαντά τι
Τυπτόμενον, εἶναι τοῦτον ἢ μὴ θεόν.
Αἰ. Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γεννάδας ἀνήρ.
Χωρεῖς γὰρ εἰς τὸ δίκαιον: ἀποδύεσθε δή.
Ξα. Πῶς οὖν βαΐσειεν ἂν δικαίως; Αἰ. ῥᾳδίως.
Πληγὴν θἁτέρου πληγὴν ἑκάτερον. Ξανθ. καλῶς
λέγεις.
Ἰδού, σιώπα γ', ἰὼ μεθ' ἁμαξιὰν ἴδης.

Αἰ. Ἦδη

Ne porro, neu recenti gethyo feri
Æa. Rectè mones. Sed si mutilauero tibi
Seruum verberibus, an pretium reddendum erit?
Xa, Minimè. Sed abduce, & sic illum examina.
Æa. Imò hoc ipso loco, vt in faciem dicat tibi.
Age tu, vasa hæc depone statim: sed ne quod hîc
Mendacium mihi proferas. Ba. at ego tibi
Edico, ne me torqueas, qui sum Deus.
Sin minus, accusa tu ipse teipsum. Æa. quid ais?
Ba. Dico me Dionysum esse filium Iouis,
Hunc verò seruum. Æa. audin' tu ista? Xa. haud equi-
dem nego,
Et proinde verberandus es & atrociùs.
Si enim Deus es, nihil plagarum sentiet.
Ba. Cur ergo non & tu mecum vapulas,
Quandoquidem & tute affirmas esse te Deum?
Xa. Rectè monet age tu, verum nostrûm videris
Prius plorare, aut magni pendere verbera,
Dum vapulat, hunc tu ne deinceps habeas pro
Deo.
Æac. Non es, vt te non generosum virum autu-
mem,
Quoniam in ius concedis: agite vestes ponite.
Xan. Quomodo nos iurè torquebis? Æacvs. facil-
limè.
Plagas alternatim incutiam. Xa. pulcerrimè.
Eccum, an videas moueri me indecentiùs.

Æa.

Αἰ. Ἤδη πάταξά σ'. Ξα. οὐ μὰ Δί'. Αἰ. ὀδ' ἐμοὶ δο-
χεῖς.
Ἀλλ' εἶμ' ὅπι τονδὶ καὶ πατάξω. Δι. πηνίκα;
Αἰ. Καὶ δὴ πάταξα. Δι. κἆτα πῶς οὐκ ἔπαφον;
Αἰ. Οὐκ οἶδα: τυδὶ δ' αὖθις ἀποπφεάσομαι.
Ξα. Οὔκουν αἰύσῃς; ἰαπαταί. Αἰ. τί δὴ ταταί;
Μῶν ὠδυνήθης; Ξα. οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἐφρόντισα,
Ὅπόθ' Ἡφαίστῳ, τὰ' ν δειμείοις γίνεται.
Αἰ. Ἄνθρωπος ἱερὸς: δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
Δι. Ἰοὺ, ἰού. Αἰ. τί ἔστιν; Δι. ἱππέας γ' ὁρῶ.
Αἰ. Τί δῆτα κλαίῃς; Δι. κρομμύων ὀσφραίνομαι.
Αἰ. Ἔπειτα φεισῇ μᾶς γ' οὐδέν; Διόνυ. οὐδέν μοι
μέλῃ.
Αἰ. Βαδιστέον γ' ἄρ' ἔστιν ὅπι τονδὶ πάλιν.
Ξα. Οἴμοι. Αἰ. τί ἔστι; Ξα. τιὼ ἄκανθαν ἔξελε.
Αἰ. Τί τὸ φᾶγμα τυπί; δεῦρο πάλιν βαδιστέον.
Δι. Ἄπολλον, ὡς που Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχῃς.
Ξα. Ἤλγησεν, οὐκ ἤκουσας; Δι. οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
Ἴαμβον Ἰωπώναχθ' ἀνεμιμνησκόμην.
Ξα. Οὐδὲν ποιεῖς γὰρ ἀλλὰ ταὶς λαγόνας ἀπόδῃ.
Αἰ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἤδη πάρεχε τιὼ γαστέρα.
Δι. Πόσειδον. Ξα. ἤλγησέ τις.
Δι. Ὅς Αἰγαίου φρῶνας, ἢ γλαυκᾶς μέδῃς
Ἁλὸς ἐνβείθεσιν.
Αἰ. Οὔτοι μὰ τιὼ Δήμητρα δυήσομαί πω μαθεῖν

Ὅπό-

ÆA. *Nunquid percußi te?* XAN. *non, per Iouem.* ÆA. *neque*
Tu mihi vidêre: agè hunc adibo, atque feriam.
BA. *Quando?* ÆA. *nunquid te tetigi?* BA. *at cur non ſternui?*
ÆA. *Neſcio ſed de hoc iterum faciam periculum.*
XA. *Cur non properas? eheu eheu.* ÆA. *quid hoc rei eſt,*
Eheu, eheu? númnam dolet? XA. *non per Iouem*
Sed cogitabam, quando in Diomea tribu
Heraclea fierent. ÆA. *homo religioſus eſt,*
Et perquàm ſacer: adhunc reuertendum eſt mihi.
BA. *Heu, hei.* ÆA. *quid eſt?* BA. *equites venire conſpi-*
ÆA. *Cur ergo ploras?* BA. *quia cæpas olfactito.* (*cor.*
ÆA. *An nihil aliud hîc curas?* BA. *prorſus iam nihil.*
ÆA. *Redeundum mihi igitur rurſus ad hunc eſt virũ.*
XA. *Hei mihi.* ÆA. *quid eſt?* XA. *Spinam hanc quæ-*
ſo eximas mihi.
ÆA. *Quid hoc rei? rurſus hic mihi adeundus eſt.*
BA. *O Phœbe Apollo, qui Delum aut Pythonem habes.*
XA. *Indoluit: non audiſti?* BA. *non ſanè, quia*
Iambi Hipponactis reminiſcor cuiuſpiam.
XA. *Nihil ſic promoues: age peſſunda latius.*
ÆA. *Non; per Iouem, ſed heus tu, ventrem porrige.*
BA. *Neptune.* XA. *iam dolet viro.*
BA. *Qui colli Ægeo, aut vndis imperas maris,*
Caua ſubter vnda.
ÆA. *Ita me Ceres amet, vter veſtrûm ſit Deus*

Ὁπότερ' ὑμῶν ὅστις θεός. ἀλλ' εἴσιτον·
Ὁ δεῦρο τὴν γλῶτταν αὐτὸς ὑμᾶς γνώσεται,
Χἠφερσέφατ', ἄτ' ὂν τὸ κἀκείνω θεώ.
Δι. Ὀρθῶς λέγεις. ἐβουλόμην δ' αὐτῶν τό σε
Πρότερον ποιήσαι, πρὶν μετὰς πλησὰς λαβεῖν.

ΧΟΡΟΣ.

Μοῦσα χορῶν ἱερῶν ὀπάδιθι καὶ
Ἔλθ' ὀπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἐμᾶς.
Τὸν πολιὼ ὀφομήν λαῶν ὄχλον,
Οὗ σοφίαν μυείαν κἀθλωταν,
Φιλοπιμάτραν Κλεοφῶντος· ἐφ' οὗ
Δὴ χείλεσιν ἀμφιλάλοις,
Δφνὸν ὀπιβρέμεται
Θρηϊκία χελιδών·
Ἐπὶ βάρβαρον ἐζομήν πέταλον·
Κελαδεῖ δ' ὀπίκλαυλον ἀηδόνιον
Νόμον, ὡς ἀπολεῖται,
Καὶ ἴσαν γένωνται·

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜ. Τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ὅστι χρηστὰ τῇ πόλει
Ξυμπαραινεῖν, καὶ διδάσκειν. πρῶτον οὖν ἡμῖν δοκεῖ,
Ἐξισῶσαι τοὺς πολίτας, καὶ φέρειν τὰ δείματα.
Κεἴ τις ἥμαρτε σφαλείς τι, φρυκίχου παλάσμασιν,
Ἐγγενέσθαι φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλιαθοῦσι τότε·
Αἰτίαν ἐκθεῖσι, λύσαι τὰς πρότερον ἁμαρτίας.

Εἶτ'

Dignoscere haud possum. Sed agite ingredimini.
Nam herus ipsemet vos, & hera mea Proserpina
Melius cognoscent, cum sint ipsi etiam Dei.
Ba. Rectè dicis, quanquam hoc feciſſe te priùs
Vellem, quàm ego tot pertuliſſem verbera.

Chorvs, Strophe.

Musa chorum dein' aggredere, inclytum,
Et fac amabile carmen meum,
Innumeramq; hominum turbam aspice,
Qua sapientia densa fulget,
Cleophonte magè ambitiosa suo:
Cuius strepero ore, grauis
Infremit horrisonum
Thracia hirundo melos,
Folio residens malè barbarico:
Resonatq; vti luscinia heu miserum, hoc:
Quòd sit periturus.
Quamuis paria sint vota.

Dimidium chori. Epirrhema.

Æquum est, vt sacer chorus Reipub. benè consulat,
Et quæ vtilia sunt, dicat. Principiò ergo nobis bonum
Hoc videtur, exæquare ciues: atque illis metum
Demere. Nam si quis labendo errârit, more Phry-
nichi,
Hunc oportet in numerum prolapsorum referre; vbi
Causas afferunt erroris, ibi criminis absoluere.

Εἶτ' ἄπιμον φημὶ χρῆναι μηδὲν εἶν' ἐν τῇ πόλει.
Καὶ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τοὺς μὲν ναυμαχήσαντας μίαν
Καὶ πλαταιᾶς εὐθὺς εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας.
Κοὐδὲ τοῦτ' ἔγωγ' ἔχοιμ' ἂν μὴ οὐ καλῶς φάσκειν ἔχειν.
Ἀλλ' ἐπαινῶ: μόνα γὰρ αὐτὰ νοῦν ἔχοντ' ἐδράσατε.
Πρὸς δὲ τούτοις εἰκὸς ὑμᾶς, οἵ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δή,
Χοἱ πατέρες ἐναυμάχησαν, κἀφθήκουσι γένει,
Τιὴ μίαν ταύτην παρεῖναι ξυμφοράν, αἰτιωμένοις.
Ἀλλὰ τὸ ὀργῆς αἰεί τε ὦ σοφώτατοι φύσει,
Πάντας ἀνθρώπους ἐκόντες ξυγγενεῖς κτησώμεθα,
Κἀπιτίμους, κἀπολίτας, ὅστις αὖ ξυναυμαχῇ.
Εἰ δὲ ταῦτ' ὀγκωσόμεσθα, κἀποσεμνυνούμεθα,
Τιὴ πόλιν καὶ ταῦτ' ἔχοντες κυμάτων ἐν ἀγκάλαις,
Ὑστέρῳ χρόνῳ τότ' αὖθις εὖ φρονεῖν οὐ δόξομεν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Εἰ δ' ἐγὼ ὀρθὸς ἦν βίου σκέπτης,
Ἢ τρόπον, ὅστις ἔτ' οἰμώξεται,
Οὐ πολιὸς ἦν, ἀλλ' ὁ πίθηκος οὗτος γ', ὁ
Νεῶν ἐνοχλῶν, Κλεγένης ὁ μικρὸς,
Ὁ πονηρότατος βαλανεύς, ὁπόσοι
Κρατοῦσι κυκησιτέφρου,
Ψευδονίζου τε κονίας,
Καὶ κιμωλίας γῆς,
Χρόνον ἐνδιατρίψας. εἰδὼς δὲ ταῦτ', οὐκ

Εἰρωνι-

Deinde, neminem, honore qui caret, esse volo in Republica.
Nam turpe est, qui prælio nauali interfuerunt semel,
Hos statim platæenses & proseruis censeri heros.
Ego certè non possum dicere, hoc se habere sat probè.
Collaudo tamen: namq; hoc solum feciſtis prouidè.
Præterea æquum est his, qui vnà vobiscum, sæpe, vt & patres
Et genere propinqui, commiserunt nauale prælium,
Hanc vnam nexam remittere, & quidem petentibus.
Quòd si iram repressérimus, viriô natura prouidi:
Multos homines cognatos vltròiam possidebimus,
Et prætores, & ciues, quicunque adesse prælio
Nauali voluerint. Sin his spretis nos superbiùs
Efferemus, qui vrbem, & hæc habemus in vlnis fluctuũ:
Postero tempore rursum benè sapere non videbimur.

ANTISROPHE.

QVòd si ego vitam hominum & studia hîc queo
Cernere: qui citò pœnas dabunt:
Simius hic mihi balneator,
Durus homo: Cligenes pusillus;
Sceleratior omnibus ipse alijs,
Quicunque lauant cinerem;
Lixiuiumq; parant
E nitro atque creta:
Modicum teret hîc tempus. Sed & hoc

Εἰρωνικὸς ἔοθ', ἵνα μή ποτε καὶ-
ποδυθῇ μεθύων, ἄ-
νευ ξύλου βαδίζων.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονθέναι
Ταυτὸν, ἔς τε τῶν πολιτῶν τοὺς καλοὺς τε καὶ-
γαθοὺς,
Ἔς τε ταρχαῖον νόμισμα, καὶ τὸ καινὸν χρυσίον.
Οὔτε γὰρ τούτοισιν οὖσιν κεκιβδηλευμένοις,
Ἀλλὰ καλίοις ἅπάντων ὡς δοκεῖ νομισμάτων,
Καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι, καὶ κεκωδωνισμένοις,
Ἔν τε τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς βαρβάροισι παντα-χῇ,
Χρώμεθ' οὐδέν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις,
Χθές τε καὶ πρώην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμματι:
Τῶν πολιτῶν θ' οὓς μὲν ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώφρονας
Ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους, καὶ καλοὺς τε κἀγαθοὺς,
Καὶ πρεσβύτας ἐν παλαίφραις, καὶ χοροῖς, καὶ μουσικῇ,
Προσελοῦμεν: τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξένοις, καὶ πυρ-
ρίαις,
Καὶ πονηροῖς κἀπονηρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
Ὑχάτοις ἀφιγμένοισιν, οἷσιν ἡ πόλις πρὶν οὐδὲ
Οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν.
Ἀλλὰ καὶ νεῶ ὦ νόητοι μεταβαλόντες τοὺς τρόπους,
Χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὖθις, καὶ κατορθώσασι γὰρ

Εὔλογον,

Quia sciit, paci haud studet, vt ne aliquan-
Do ebrius spolietur,
Ambulans sine ligno.

ANTEPIRRHEMA.

SÆpè nobis visa est hæc Respub. æquis ac bonis
Ciuibus vti eodem, quo nummis veteribus & no-
uis,
Vtitur modo. Neq; enim hos, qui plumbei non sunt, sed
hos,
Qui sunt omnium optimi, negligit hæc nostra ciuitas.
Nam solis probè cusis, probeq; tinnientibus,
Nunc passim locorum, & apud Græcos, apudq; Barbaros
Omninò non vtitur: sed improbis & ferreis,
Qui nuper & heri sunt procusi, nota quàm pessima;
Itidem & ciuium, quos scimus ingenuos & sobrios,
Et viros iustos, & honestos, & frugi, & perquàm probos,
In palæstra exercitatos, in choris, in Musica,
Hos expellimus: ferreis autem & peregrinis, & malis
Et malo genere natis, seruisq; ad omnia vtimur:
Qui quidem postremò aduenerunt: quibus antehac ci-
uitas
Ne quidem vsa fuisset temerè ac facilè pro vnguenta-
rijs.
At nunc saltem, ô stolidi, mores hos mutate perditos,
Et bonis vtimini denuò viris facientibus
Namq; officium, et si quid peccetis fortè, excusabile

ARISTOPHANIS

Εὔλογον, κἂν πισφαλῆτ'. ἐξ ἀξίου γοῦν ξύλου
Ἤν πι καὶ πάσχητε, πάσχειν τοῖς σοφοῖς δοκήσετε.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΝΗ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, γεννάδας ἀνὴρ
Ὁ δεσπότης σου. Ξα. πῶς γὰρ οὐχὶ γεννάδας,
Ὅστις γε πίνειν οἶδε, κ' βινεῖν μόνον;
Αἰ. Τὸ δὲ μὴ παπάξαι σ' ἐξελεγχθέντ' αὖπικρες:
Ὅπ δ' ὕλῳ ὢν, ἔφασκες εἶναι δεσπότης;
Ξανθί. Οἴμωζε μᾶλλ' ἄν. Αἴαξ. τοῦτο μᾶλλόν τοι δουλικόν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὅτῳ ἐγὼ χαίρω ποιῶν.
Ξα. Χαίρεις, ἱκετεύω. Αἰ. μάλαγ' ἐποπεύειν δοκῶ,
Ὅταν καθεδάσωμαι λάθρα τῷ δεσπότῃ.
Ξα. Τί δὲ; τονθορύζων ἠνίκ' αὖ πληγὰς λαβὼν
Πολλὰς, ἀπῆς φύρασε; Αἰ. καὶ τόθ' ἥδομαι.
Ξα. Τί δὲ; πολλὰ σπάπτων; Αἰ. ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
Ξα Ὁμόγνιε Ζεῦ, καὶ σὺ ταῦτ' ἀκούων δεσποτῇς
Ὅταν λαλῶσι; Αἴαξ. μάλαγε πλεῖν ἢ μέμνομαι.
Χανθ. Τί δὲ τοῖς φύραζε ταῦτα καταλαλῶν; Αἴαξ. ἐγώ

Μὰ Δί',

Erit: à ligno enim pulcro etsi quid patiamini: tamen
Non inhonesta patisapientibus videbiminiviris.

ACTVS III. SCENA I.

ÆACVS, XANTHIAS.

NÆ per Iouem seruatorem, vir nobilis
Tuus est & herus. XAN. *quomodo enim non sit nobilis,*
Qui scortari, & potare nouit vnicè?
ÆA. *Non autem illum refelliſſe palam te, & flagris*
Mulctaſſe: quòd seruus cum eſſes, te diceres
Herum. XANTH. *malè pereas mastigia.* ÆA. *iam illicò*
Hoc seruifacinus feciſti, quod ego, cùm ago,
Lætor, XA. *lætaris ne obsecro?* ÆA. *prætor aliquis*
Mihi videor, cùm diris clàm deuoueo herum.
XA. *Etiámne, cùm multis ab hero acceptis flagris,*
Forâs exis obmurmurans? ÆA. *lætor vtique*
XAN. *Etiámne cùm es curioſus?* ÆA. *nil scio per Iouem.*
XA. *Cognate Iupiter, etiam cùm audire te*
Diſſimulas, quando heri loquuntur. ÆACVS. *admodum.*
Plus quàm inſanus. XANT. *etiam cùm audita eliminas?*
ÆAC. *Vtique per Iouem: & id cùm ago, sic lætus geſtio:*

Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τοῦτο, κἀκμιαίνομαι.
Ξα. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν,
Καὶ δὸς κύσαι, κἀμοῦτος κύσον, καί μοι φράσον
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστὶν ὁμομαστιγίας,
Τίς οὗτος ὁ ὦδὸν ἐστὶ φόρυβος, χ' ἡ βοή;
Χὠλοιδορισμός; Αἰ. Αἰσχύλου κεὐριπίδου.
Ξα. Ἀ. Αἰ. θρᾶγμα γὰρ κεκίνηται μέγα
Ἐν τοῖς νεκροῖσι, κἀγορὰ πολλὴ πάνυ.
Ξανθίας. Ἐκ τοῦ; Αἰακ. νόμος τὶς ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος,
Ἀπὸ τῶν τεχνῶν, ὅσαι μεγάλαι κ' δεξιαί,
Τὸν ἄριστον ὄντα τῶν ἑαυτοῦ συντέχνων.
Σίτησιν αὐτὸν ἐν πρυτανείῳ λαμβάνειν:
Θρόνον δὲ τοῦ Πλούτωνος ἐξῆς. Ξα. μανθάνω.
Αἰ. Ἕως ἀφίκοιτο τὴν τέχνην σοφώτερος
Ἕτερός τις αὐτοῦ: τότε δὲ τὸν ἐκχωρεῖν ἑδρᾶν.
Ξα. Τί δῆτα τοῦτ' ἔπαθε λεθορύβησεν Αἰσχύλον;
Αἰ. Ἐκεῖνος εἶχε τὸν τραγῳδικὸν θρόνον,
Ὡς ὢν κράτιστος τὴν τέχνην. Ξα. νυνὶ δὲ πῶς;
Αἰακός. Ὅτε δὴ κατῆλθεν Εὐριπίδης, ἐπεδείκνυτο
Τοῖς λωποδύταις, καὶ τοῖς βαλαντιτόμοις,
Καὶ τοῖσι παραλοίαισι, καὶ τοιχωρύχοις,
Ὅσοι ἐσ' ἐν ᾅδου πλῆθος. οἱ δ' ἀκροώμενοι
Τῶν ἀντιλογιῶν, καὶ λυγισμῶν, καὶ τροπῶν,
Ὑπερεμάνησαν, καὶ νόμισαν σοφώτατον.
Κἄπειτ' ἐπαρθεὶς, ἀντελάβετο τοῦ θρόνου,

Vt qui Venere seſe potitum somniat.
Xa. O Phœbe Apollo, cedò mihi dexteram tuam:
Vt osculer, & ipse osculare: & dic mihi,
Per verberonem illum, socium nostrum, Iouem,
Quis hic intus tumultus? quis clamor oritur?
Quænám iurgatio? Æa. Æschyli atque Euripidis.
Xa. Hem. Æa. quippe magnus nuper motus extitit:
Et nimiùm dira seditio, hîc apud inferos.
Xan. At vnde? Æac. lex quædam hîc lata est, vt qui optimè:
Calleret aliquam, ex magnis atque industrijs
Artibus, & in eadem alijs longè excelleret:
Is victum in Prytaneo capiat, atque solio
Plutonis deinceps insideat. Xa. intelligo.
Æa. Donec quis adueniat alius, qui doctiùs
Illam artem calleat: & tum cedere opus erit.
Xa. Quamobrem verò isthuc turbauit Æschylum?
Æa. Prior ille habebat Tragicam sedem, vt qui optimus
In ea esset arte. Xa. quis autem nunc primas habet?
Æa. Postquam huc Euripides descendit, illicò
Ostensus est crumenarum incisoribus,
Prædonibus, parietum perfossoribus,
Et parricidis, quorum hîc infinitus est
Numerus. Illi vbi perceperunt cantus, strophas,
Contradictiones: suprà quàm dici queat
Furentes, iudicárunt sapientissimum

Euripidem

Ἰν' Αἰσχύλος καθῆτο Ξα. κοὐκ ἐβάλλετο;
Αἰ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁ δῆμος αἰεβόα κρίσιν ποιεῖν
Ὁπότερος εἴη τὼ τέχνιν σοφώτερος.
Ξανθ. Ὁ τῶν πανούργων; Αἴαξ. νὴ Δί' οὐφάνιόν γ' ὅσον.
Ξα. Μετ' Αἰσχύλου δ' ὃς ἦσαν ἕτεροι ξύμμαχοι;
Αἰ. Ὀλίγον τὸ χρηστόν' ὄντιν', ὥσπερ ἐνθάδε.
Ξα. Τί δῆθ' ὁ Πλούτων δρᾶν σοι δραματουργεῖν δοκεῖ;
Αἰ. Ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα κρίσιν,
Κἄλεγχον αὐτῶν τῆς τέχνης. Ξα. κἄπειτα πῶς
Οὐχὶ Σοφοκλέης ἀνεπλάβετο τοῦ θρόνου;
Αἴαξ. Μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκωσε μὲν Αἰσχύλον,

Ὅτε δὴ κατῆλθε: κἀνέβαλε τὼ δεξιά.
Κἀκεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ τοῦ θρόνου.
Νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὡς ἔφη Κλειδημίδης,
Ἕδρος καθεδεῖσθαι: κἀν μὲ Αἰσχύλος κρατῇ,
Ξενικτὶ χώραν: εἰ δὲ μή, τῷ τῆς τέχνης,
Διαγωνιεῖσθ' ἔφασκε τῷδε γ' Εὐριπίδῃ.
Ξανθ. Τί δῆτα δρῆν ἄρ' ἔστιν; Αἴαξ. νὴ Δί' ὀλίγον ὑπερρον,

Κἀνταῦθα δὴ τὰ δριὰ κινηθήσεται.
Καὶ γὰρ παλαίτῳ μουσικὴ ἁθμήσεται.
Ξα. Τί δὲ; μαγωγήσουσι τ' τραγῳδίαν;
Αἰ. Καὶ καινόνας ἐξοίσουσι, κἀπίχαρις ἐπῶν,
Καὶ πλάσια ξύμπικτα πλινθεύσουσί γε,
Καὶ ἁθαμέτρους, κἀσφιῶας: ὁ γὰρ Εὐριπίδης

Κατ'

Euripidem: atque ille elatus sedem Æschyli
Prehendit. XA. an non inde deturbatus est?
ÆA. Non sanè: sed populus iudicio censuit
Rem committendam, vter artis sit peritior.
XA. Hominem versutum. ÆA. ita, per summũ Iouem
admodum.
XA. Sed nulli erant commilitones cum Æschylo?
ÆA. Pauci quippe boni sunt: sicut & hoc in loco.
XA. Quid Pluto adornat? ÆA. certamen Poëticum
Instituit: vt eruditè contendant, & suæ
Quisque artis specimen edat. XA. sed, cur non eam
Sedem occupauit Sophocles, proximus Æschylo?
ÆA. Non herculè. Sed Æschylum ille osculatus est,
Quando huc deuenit, & iniecit ei dexteram:
Ille tamen vltrò cedebat Sophocli locum:
Nunc quidem aderit, vt mihi retulit Clidemides,
Spectator assessurus: etsi vincat Æschylus,
Nihil tentaturus: sin minus, pro gloria
Artis certaturum aiebat, cum Euripide.
XA. Quid ergo erit negotij? ÆA. paulò pòst grauis
Mehercle tractabitur hîc controuersia:
Nam Musica ars in trutina examinabitur.
XA. Quidè? an illi ponderabunt hîc Tragœdiam?
ÆA. Cubitos & regulas deprompent carminum,
Et quadrata ita struent, vt coëant: & quasi
Coagmententur: item diametros extruent
Et cuneos: quoniam Euripides se dictitat

Ad

Κατ' ἔπος βαδιεῖν φησι τὰς τραγῳδίας.
Ξα. Ἦ που βαρέως οἴμαι τὸν Αἰσχύλον φέρειν.
Αἰ. Ἔβλεψεν οὖν δεινὸν ἐγκύψας κάτω.
Ξα. Κεἶπεν δὲ δή τι ταῦτα; Αἰ. τοῦτ' ἐκεῖν' ὀδύσκολον.
Σοφῶν γὰρ ἀνδρῶν ἀποδίαν εὐλισκέτω.
Οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι ξυνέβαινεν Αἰσχύλος.
Ξα. Πολλοὺς ἴσως ἐνόμιζε τοὺς τοιχωρύχους.
Αἰ. Λῆρόν τε ταὐτὸν ἡγεῖτο, τὸ γνῶναι πέρι
Φύσεις ποιητῶν· εἶτα τῷ σοφῷ δεσπότῃ
Ἐπέτρεψαν, ὁπὶ τὴν τέχνης ἔμπυρον ἐκεῖ.
Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς, ὅταν γ' οἱ δεσπόται
Ἐσουδάκωσι, κλαύμαθ' ἡμῖν ἥγνεται.

ΧΟΡΟΣ.

Ἦ που δεινὸν ἐξευρέτας,
Χόλον ἔνδοθεν ἔξει·
Ἠνίκ' αὖ ὀξυλάλον φρῖδ' ἴδῃ,
Θήγοντ' ὀδόντα
Ἀνὴρ τέχνου. τότε δὴ
Μανίας τοῦ δεινοῦ,
Ὄμματα προβάσεται.
Ἔσται δ' ὑψιλόφων τε λόγων
Κορυφαίολα νείκη,
Σκινδαλμοί τε καινοξύνια,
Σμιλεύματά τ' ἔργων,
Φωτὸς ἀμωμοσύνῃ,
Φρενοτήκτονι ἀνδρός·

Ῥήμαθ'

Ad numerum contorquere suas Tragœdias.
Xa. Certè hoc ego grauiter ferre arbitror Æschylum.
Æa. Ideo bunum contuens, taurinis videt oculis.
Xa. Quis autem erit arbiter? Æa. difficile istuc erat.
Nam sapientum virorum magna est inopia,
Neque enim obtingebat Æschylus Athenien sibus.
Xa Fortasse multos perfossores parietum
Censebat exijs. Æa. imò illos friuolos,
Et ineptos esse ducebat, qui Poëtica
Dignoscerent ingenia: ac proin' hero tuo
Rem commiserunt, quòd & ipse artem calleat.
Sed ingrediamur, vt si forte nostri heri
Properauerint, nobis verbera parata sint.

CHORVS.

Magna ist hic homo grandiloquus
Agitabitur ira:
Viderit vt strepitum Tragici,
Dentes acuentis
Æmuli: ibi Furijs
Simul actus & Oestro,
Lumina huc & huc aget.
Verborum sed enim grauium,
Pugna aspera surget,
Nugarumq; rotæ streperæ, &
Subtilia rerum
Segmina docti hominis,
Sua verba tuentis.

Ῥήματ' ἰσποδάμονα.
Φείξας δ' αὐτοκόμου λοφιᾶς
Λασιαύχενα χαίταν,
Δεινὸν ὀπισθίοισιν ξωμάγων,
Βρυχώμενος ἦσθ',
Ῥήματα γομφοπαγῆ
Πινακιδόν, ἀποσσῶν
Ξυγγενεῖ φυσήματι.
Ἐνθεν δὴ τοματουργὸς ἐπῶν
Βακχεία λίσσῃ,
Γλῶσσ' αἰελισσομένη, φθονερούς
Κινοῦσα χαλινούς,
Ῥήματα δ' ἁμμένη,
Καταλεπολογήσῃ,
Πλευμόνων πολιὼ πόνον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκιὴ δευτέρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Τέμενος.

Ου κἂν μεθείμην τοῦ θρόνου, μὴ νοθάτῃ.
Κρείττων γὰρ εἶναί φημι τούτου τὼ τέχνω.
Δι. Αἰσχύλε τὴ σιγᾷς; ἀλλὰ θαὐτῇ γὰρ τοῦ λόγου.
Εὐ. Ἀποσεμνυεῖται· θρῶτον, ἄνδρ' ἐκάστοτε
Ἐνταῦς ζαγῳδίαισιν ἐτερατεύετο.
Δι. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λέγε.

Εὐ. Ἐγ'

Verba ſeſquipedalia.
Tum ſetam quatiens rigidam
Ceruice ſupina,
Grande ſupercilium trahet, &
Rugitibus edet,
Contabulata ſuis
Modulamina clauis:
Flans Gygantis halitum.
Inde & vocum opifex leuium,
Numerûmq; retortrix
Lingua volubilis, inuidiæ
Motura lupatum;
Dum ſua verba ſecat:
Tenui ore ſonabit,
Magnum anhelitus onus.

ACTVS III. SCENA II.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS.

Senarij.

SEdem haud reliquerim, ne moneas me modò.
Nam doctiorem me eſſe dico hoc Æſchylo.

BACCH. *Æſchyle mi, quid taces? nam verba hæc percipis.*

EV. *primùm magnificè ſe geret, quòd vndique*
Verborum monſtra loquatur in Tragœdijs.

BACCHVS. *Mire opifex, ne loquare nimiùm grandia.*

Εὐ. Ἐγ' ὧδα τοῦτον, κἀδιέσκεμμαι πάλαι,
Ἄνθρωπον ἀγριοποιὸν, αὐθαδόθυμον,
Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατὲς, ἀπύλωτον τόμον.
Ἀφιλάλητον, κομποφακελορρήμονα.
Αἰ. Ἆλιθες, ὦ παῖ τῆς ἀρουραίας θεοῦ,
Σὺ δή με ταῦτ' ὢ τωμυλιοσυλλεκτάδη,
Καὶ πωχοποιὲ, κἀρακιοσυρραπάδη.
Ἀλλ' οὔπι χαίρων ταῦτ' ἐρεῖς. Διόνυσε. παῦσ' Αἰσχύλε,
Καὶ μὴ σοὶ ὀργὴ πλάσχνα θερμήνῃς κότῳ.
Αἰ. Οὐδῆπα, σφίν γ' αὐτὸν ἀποφήνω σαφῶς
Τὸν χωλοποιὸν, οἵῳ ὢν θρασυστόμῳ.
Δι. Ἀρν' ἄρνα μέλαιναν παῖδες ἐξενέγκατε.
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν παρασκευάζεται.
Αἰ. Ὦ κρητικὰς μὴ συλλέγων μονῳδίας,
Γάμους δ' ἀνοσίους εἰσφέρων εἰς τὴν τέχνην.
Δι. Ἔπισχες οὗτος, ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε,
Ἀπὸ τοῦ χαλαζῶν: ὦ πόνηρ' Εὐριπίδη,
Ἄπαγε σεαυτὸν ἐκποδών, εἰ σωφρονεῖς,
Ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τὸν κρόταφόν σου ῥήματι,
Θένων ὑπ' ὀργῆς, ἐκχέῃ τὸν Τήλεφον.
Σὺ δὲ μὴ τοῦθ' ὀργὴν Αἰσχύλ', ἀλλὰ φαιδρόνως
Ἔλεγχ' ἐλέγχους: λοιδορεῖσθαι δ' ὑφ' ἑτέρῳ
Ἀνδρας ποιητὰς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.
Σύ δ' εὐθὺς, ὥσπερ ῥῖνα θιγὼν ἐμπεπληγμένος, βοᾷς.
Εὐ. Ἕτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοὐκ ἀναδύομαι

Ev. Noui ego, qui vir siet: & dudum comperi
Hominem, feros reddentem alios, ore improbo,
Effreni, incontinenti, ianuæ
Egente, futilem, ampullosis turgidum
Verbis. Æs. ita es, mi fili, ruralis Deæ:
Tu equidem, tu blateramentorum inanium
Collector, tu fabricator mendicantium,
Tu pannosorum hominum consutor, hæc mihi
Obijcis: at faxo ego iam nunc, haud vt rideas.
Ba. Pausa Æschyle, nec adiram accendas viscera.
Æs. Minimè, priusquàm hunc commonstrauero palàm
Claudorum hominum fabrum, quàm sit feroculus.
Ba. Agnum huc, agnum efferte pueri nigrum ocyus,
Nam turbo verborum tentat prorumpere.
Æs. O tu, qui Creticas facis monœdias,
Et nuptias in artes infers nefarias.
Ba. Quæso abstine, mi præstantissime Æschyle,
A vocum grandinibus. tu miser Euripides,
Hinc temet amoue è conspectu, si sapis:
Ne iratus duriori verbo tibi caput
Feriat, & fracto cranio effundat Telephum.
Tu verò Æschyle, ne iracundè, sed leniter,
Refelle obiecta. non enim bonos decet
Poëtas, ceu pistorum vxores, inuicem
Conuitiari. tu velut ilex clamitas,
Quæ igni crepitat. EVRIPID. *nulla in me mora, neque abnuo*

Δάκνει (δάκνει δ' ὅπερ σοι δοκεῖ)
Τἄπη, τὰ μέλη, τἀνεύρεθ' ἁπαγῳδίας,
Καὶ τὴν Δίαν, τὸν Πηλέα τε, κἀτ' Αἴολον,
Καὶ τὸν Μελέαγρον, κἄπι μάλα τ' Τήλεφον.
Δι. Σὺ δὲ δὴ πῶς βουλεύσῃ ποιεῖν; λέγ' Αἰσχύλε.
Αἰ. Ἐβουλόμην μὲν οὐκ ἐρίζειν ἐνθάδε.
Οὐκ ἐξίσου γὰρ ὄψιν ἀγωνοῦμαι. Δι. πῇ;
Αἰ. Ὅτι ποίησις οὐχὶ ξυντέθνηκέ μοι.
Τούτῳ δὲ συντέθνηκεν, ὥσθ' ἕξει λέγειν.
Ὅμως, ἐπειδή σοι δοκεῖ, δρᾶν ταῦτα χρή.
Δι. Ἴθι νυν λιβανωτὸν δεῦρό τις, καὶ πύρ δότω,
Ὅπως ἂν εὔξωμαι πρὸ τῶν σοφισμάτων,
Ἀγῶνα κρῖναι τόνδε μουσικώτατα.
Ὑμεῖς δὲ ταῖς μούσαις τὰ μέλη προσάσατε.

ΧΟΡΟΣ.

Ἰὼ Ἰὼ παρθένοι, ἀγναὶ
Μοῦσαι, λεπτολόγους
Ξυνετὰς φρενὰς αἳ καθορᾶτε
Ἀνδρῶν γνωμοτύπων:
Ὅταν εἰς ἔριν ὀξυμερίμνοις
Ἔλθωσι, τρεβλοῖσί
τε παλαίσμασιν αὐτλογοῦντες:
Ἔλθετ' ἐπορθόμεναι,
Δυνάμιν δ' ἁγνοτάτοιν στομάτοιν:
Ποίσασθε ῥήματα,
Παραστρίψαντ' ἐπῶν: νῦν γὰρ ἀγὼν

Ὅδε

Mordere (siquidem huic priori morderi lubet)
Numeros, modos & neruos in Tragœdia:
Et per Iouem, Peleam meum, & meum Æolum,
Et hunc Meleagrum, adeoque ipsum etiam Telephum.
BA. Quid verò tu? quid vis facere? cedò, Æschyle.
Æs. Ego hîc quidem nolim certare Tragœdijs:
Nam iniquum inter nos certamen erit. BA. cur ita?
Æs. Quoniam ars Poëtica mecum haud est emortua,
Cum hoc vnà mortua: sicut ipse fatebitur.
Verùm si tibi placet, faciendum est quod iubes.
BA. Age nunc thus proferat, & ignem det quispiam?
Ego prosagaci iudicio faciam preces:
Vt apiè discernam certamen Musicum
Vos autem Musis carmen accinite aliquod.

CHORVS.

SOboles Iouis eia, nouenæ
Musæ, quæ aspicitis
Animos hominum sapientum
Doctos atque catos:
Vbi litem inient, sibi acutè
Inuentis luctandi
Rationibus opposituri
Arma: ibi adeste Deæ,
Vti vim nobilis eloquij
Videatis: & scobem
Numerorum date. iam concita lis

Ὁδὸς Σοφίας μέγας,
Χωρεῖ τοῦτ' ἔργον ἤδη.
Δι. Εὖ γε δῆτα καὶ σφόδρα, σὺν τἄπη λέγεν.
Αἰ. Δήμητερ, ἡ τρέφασα τὴν ἐμὴν φρένα,
Εἶναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.
Διόνυ. Ἐπίφθες λαβὲν δῆτα καὶ σὺ λιβανωτόν. Εὐελπ.
καλῶς:
Ἔστιν γὰρ εἶσιν οἷσιν εὐχομαι θεοῖς.
Δι. Ἴδιοί τινές σοι, κόμμι' χαμνόν; Ε. ὐ. καὶ μάλα.
Δι. Ἴθι νυν προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.
Εὐ. Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα, καὶ γλῶσσης τρόφιγξ,
Καὶ ξυύεσις, καὶ μυκτῆρες ὀσφραντήριοι,
Ὀρθῶς μ' ἐλέγχειν, ὧν αὖ ἅπτωμαι λόγων.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ μὴν ἡμεῖς ὀπιθυμοῦμεν
Παρὰ σοφοῖν ἀνδροῖν ἀκοῦσαι
Τινὰ λόγων ἐμμέλειαν,
Ἐπὶ τε δαίαν ὁδόν:
Γλῶσσα μὲν γὰρ ἡγήσεται,
Λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν,
Οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.
Προσδοκᾶν οὖν εἰκὸς ὅστις
Τὸν μὲν, ἀστεῖόν τι λέξειν,
Καὶ κατερρινημένον.
Τόνδ' αὖ σωφρονοῦντ' αὐτοσχέδιοις

Τοῖς

Sapientiæ capit
Vires: opusq; surgit.
BA. *Precamini verò & vos, priusquàm carmina*
Dicatis Æs. ô Ceres, quæ meum animum
Pascis fac arcanis vt sim dignus tuis.
BACCH. *Cape & tu aliquid thuris, & impone.* EV. *per-*
placet.
Quoniam diuersi sunt, quos ego veneror, Dei.
BACCH. *An proprij tibi sunt, & nouæ notæ?* EV. *admò-*
dum.
BA. *Agè ergo precare peculiares hos Deos.*
EV. *Æther meum pabulum, & hæc lingua volubilis,*
Et tu solertia, naresq; olfactorij,
Date, vt, quos aggredior, sermones arguam.

CHORVS.

ET nos sanè cupimus quandam, ex
Hominibus doctis loquendi
Capere concinnitatem,
Et aliquam scientiam:
Lingua enim nostra est agrestis:
Sed vis mentis firma vtrique,
Nec ratio pigri ingenî.
Ergo fas, vt expectemus
Alterum festiua quædam
Perpolitaq; : alterum
Magno hiatu proloquentem

ARISTOPHANIS

Τοῖς λόγοισιν ἐμπεσόντα
Συσκεδᾶν πολ-
λὰς ἀλιυδίφθορας ἐπῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκιὰν φρώτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ,
ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ λέγειν: οὕτω δ', ὅπως ἐρεῖτον
Ἀστεῖα: κἀμὲ τ' εἰκόνας, μηθ' οἷ' ἀεὶ ἄλλῳ εἴπατον.
Εὐ. Καὶ μὴν ἐμαυτὸν μήν γε τοῖσιν ποίησιν οἷός εἰμι,
Ἐν τοῖσιν ὑφαίτοις φράσω: τὸν δὲ φρῶτ' ἐλέγξω,
Ὡς ἰῷ ἀλαζὼν κἀφέναξ, οἷοις τε τοὺς θεατὰς
Ἐξηπάτα, μώρους λαβὼν καὶ φρυϊχῳ τραφέντας:
Πρῶτα μὲν γὰρ δήγ' ἕνα πνὰ κάθιστεν ἐγκαλύψας,
Ἀχιλλέα τιν', ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐκ ὀφύεις
Πρόσχημα τῆς βαγῳδίας, κρύζοντας οὐδὲ τυπή.
Δι. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆθ'. Εὐ. ὁ δὲ χορός γ' ἤρειδεν ὁρμαθοὺς αὖ
Μελῶν ἐφεξῆς, πέπαρας ξυνεχῶς αὖ: οἶδ' ἐσίγων.
Δι. Ἐγὼ δ' ἔχαιρον τῇ σιωπῇ: κἀμέ τοῦτ' ἔτερπεν
Οὐχ ἧττον, ἢ νυνὶ οἱ λαλοῦντες. Εὐ. εἶτ' ἠλίθιος γὰρ ἦθα:

Σάφ'

Verba, ab imo corde tracta; &
Spargentem ore,
Inuolucra verborum.

ACTVS IIII. SCENA I.

BACCHVS, EVRIPIDES, ÆSCHYLVS.

AT nunc celeriter oportet dicere: & ita vt profera-
tis
Festiua, non figuras, neq; dicta ab alijs Poëtis.
Ev. De me quidem quantus Poëta sim, quamque eruditus,
Dicam postremò: nunc autem primo loco hunc reprehendam:
Vt sciatis quàm sit arrogans, quantusq; impostor: & quot
Modis spectatores fefellerit; in scenam theatri
Productis fatuis; quos nescio quis Phrynichus educârat.
Ac initiò vnum quempiam constituit inuolutum,
Achillem quendam, aut Nioben: faciem neutiquam reuelans:
Speciem quandam Tragœdiæ: tantillum haud mussitantes.
Ba. Non est ita per Iouem. Ev. at Chorus interea pronunciasset
Continuè quatuor ordines versuum: at ipsi tacebant.
Ba. At ego voluptatem ex illo silentio hauriebam:
Neq; id me oblectabat minùs, quàm si qui hodie loquũtur.

Σάφ' ἴσθι. Διόν. καὶ μαυτῷ δοκῶ. τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δεῖνα;
Εὐ. Ὑπ' ἀλαζονείας· ἵν' ὁ θεατὴς σοῦ δοκῶν καθῆτο,
Ὅπόθ' ἡ Νιόβη φθεγξαιτο δή· τὸ δρᾶμα δ' αὖ διήει.
Δι. Ὦ παμπόνηρε, οἴ ἄρ' ἐφεναικίζόμεν ὑπ' αὐτοῦ;
Τί σκορδινᾷ, καὶ δυσφορεῖς; Εὐρ. ὅτ' αὐτὸν ἐξελέγχω.
Κἄπειτ', ἐπειδὴ ταῦτα λῃρήσας, τὸ δρᾶμα
Ἤδη μεσοίη, ῥήματ' αὖ βόσια δώδεκ' εἶπεν,
Ὀφρῦς ἔχοντα καὶ λόφους, δεινὰ πάνυ μορμορωπά,
Ἀγνῶτα τοῖς θεωμένοις. Αἰσχύλ. οἴμοι τάλας. Διόν. σιώπα.
Εὐρ. Σαφὲς δ' αὖ εἶπεν οὐδὲ εἷν. Διόν. μὴ φρῖε τοὺς ὀδόντας.
Εὐρ. Ἀλλ' ἢ σκαμάνδρους, ἢ τάφρους, ἢ 'π' ἀσπίδων ἐπόντας
Γρυπαιέτους, χαλκηλάτους, καὶ ῥῆμα θ' ἱππόκρημνα,
Ἄξυμβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον λῷ. Διόν. νὴ τοὺς θεούς ἔγωγ' οὐῦ
Ἤδη ποτ' ἐν μαχῇῳ χρόνῳ νυκτὸς διηγρύπνησα
Τὸν ξουθὸν ἱππαλεκτρύονα ζητῶν, τίς ὄστιν ὄρνις.
Αἰσχύλ. Σημεῖον ἐν ταῖς ναυσίν, ὦ μαθέσατ' ἐνεγκάμενος.
Δι. Ἐγὼ δὲ τὸν Φιλοξένου γ' ὤμην Ἐρυξιν εἶναι.
Εὐριπίδ. Εἶτ' ἐν τραγῳδίαις ἐχεῖν κἀλεκτρύονα ποιῆσαι;

Αἰ. Σὺ δ'

Ev. Quia tu stolidus eras: sat nosti. Ba. & mihimet videor ipsi.
Sed cur hoc ille fecit? Ev. nempe ex arrogantia, ut sic
Suspenderet spectatorem at entum: quando in theatro
Niobe loqueretur: interim totus transiret actus.
Ba. Hominem improbum: quàm turpiter ergo deceptus sum ab illo!
Quid pandiculare tu? quid? Evripid. quòd eum caillor:
Deinde verò vbi fuisset nugatus hæc, & actus
Propè transijsset: verba duodecim bubula elocutus
Est, quæ cristas haberent, & supercilia terrifica,
Laruata, spectatoribus ignota Æs. hei mihi. Bacc. tace tu.
Ev. Nihil prorsum dixit perspicuè. Ba. ah noli serrare dentes.
Evr. Sed aut scamandros, aut fossas, aut scutis imminentes
Gryphaquilas, ære ductas: voces scopulûm instar, nec vlli
Coniectu faciles. Ba. per Deos, ego iam diu (fatendum hoc)
Noctes duxi aliquot insomnes propter gallum Poëtæ
Staturo sum: dum cogito mecum, qualisnam hic sit ales.
Æs. Pro signo in nauibus, homo fatue, depingi solebat.
Ba. Et ego Philoxeni gnatum putabam Erixin esse.
Ev. An verò gallos in Tragœdijs fingere decebat?

Æs.

Αἰ. Σὺ δ' ὦ θεοῖσιν ἐχθρέ, ποῖ' ἄπ' ὄζεις, ἄπ' ἐποίευς;
Εὐελπ. Οὐχ ἱσπαλεκτρύονας μὰ Δί', οὐδὲ πραγελάφους
ἄφρους,
Ἀ'ν τοῖσι ῥόμβοισι τοῖς μηδικοῖς γράφουσιν:
Ἀλλ' ὡς παρέλαβον τὴν τέχνην ῥόμβει σοῦ, τροχῶν
μὴ εὐθύς
Οἱ δοῦλοι ἀπὸ κομπασμάτων, καὶ ῥημάτων ἐπαχ-
θῶν:
Ἰσχνανα μὴ τρόπιον αὐτῷ, καὶ τὸ βαθρ ἀφεῖ-
λον:
Ἐπυλλίοις, καὶ θερμοῖς, καὶ πυτλίοισι μικροῖς
Χυλὸν δίδους τῶν μυλημάτων, ἀπὸ βιβλίων, ἀπ' ἠθῶν.
Εἶτ' αἰέζεφον μονῳδίας, Κηφισοφῶντα μυγνύς.
Εἶτ' οὐκ ἐλήρουν, ὅτι τύχοιμ': οὐδ' ἐμπεσών, ἔφυρον:
Ἀλλ' οὐξιὼν τρόπιά μὴ μοι τὸ γένθ εἶπεν εὐθὺς
Τοῦ δράματος. Αἰσχ. κρεῖττον γὰρ ᾠδοῖ σοι, νὴ Δί', ἢ τὸ
σαυτοῦ.
Εὐελπ. Ἔπειτ' ἀπὸ τῶν τρόπων ἐπῶν, οὐδὲν παρῆκ' ἂν
ἀρχόν:
Ἀλλ' ἔλεγεν ἡ γυνὴ τέμοι, χὠ δοῦλος, ὑδὲν ἧττον,
Χὠ δεσπότης, κἠπαφθείς, κἠχρῆς ἄν. Αἰσχ. εἶτα
δῆτα
Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα χρὴ τολμῶντα; Εὐ. μὰ τὸν
Ἀπόλλω.
Δημοκρατικὸν γὰρ αὖτ' ἔδρων. Διόν. τουτὶ μὴν ἔασον ὦ
πάν.

Οὐ σοὶ

Æs. Ac tu Deis inuise homo, qualiæsunt, quæcunque fingis?
Ev. Certè non sunt staturosi galli, non capricerui,
Cuiusmodi sunt tibi: quæ in aulæis pinguntur. atqui
Vt primùm hanc artem à te accepi, iam tum inflatam ac tumentem
Vocum ampullis, & pondere verborum nimis grauatam:
Ibi attenuaui primùm, & pondera detraxi: & quibusdam
Concisis disputationibus, & verbis minutis,
Tum paruis betis succum blateramentorum, ab arte,
Morumq; doctrina insperſi: post intriui Monædijs,
Immisto Cresephonte: nec praue nugabar in re
Quauis: nec permiscebam omnia, quibuscunque incidissem.
Qui primus in scenam veniebat, is statim insequentis
Genus exponebat fabulæ. Æschy. quia melius erat, hercle,
Audire fabulæ genus tibi, quàm genus tuum, opinor.
Ev. Deinde à primo versu nihil prætermittebam ociosum:
Nam & mulier, & seruus loquebantur mihi perinde,
Vt herus, vt virgo, vt anus. Æs. at obsecro, an nõ fuerat aquum
Te mortem obire, qui istuc auderes. Ev. non per Lyceum
Apollinẽ. Nãhæc faciebam populariter. Ba. age, omitte istæc:

Οὐσοὶ γὰρ ὄσι σοφίπατρ᾽ κάλιφα σοίγε τούτου.
Εὐριπ. Ἐπ/πα λουτσοὶ λαλεῖν ἐδίδαξα. Αἰσχ. φημὶ κἀγώ,
Ὡς σοὶν διδάξαιγ᾽, ὄφελες μέ᾽ ἀμφράγλωσ.
Εὐριπίδ. Λεπῶν τεχνιόνων ἐσβολὰς, ἐπῶν τε γωνιασμοὺς
Νοεῖν, ὁρᾶν, ξυνιέναι, τρέφειν, ἐρᾶν, τεχνάζειν,
Κάχ᾽ ἑστοπεῖσθαι, δεινοεῖν ἅπαντα. Αἰσχ. φημὶ κἀγώ.
Εὐριπ. Οἰκεῖα σοράγματ᾽ εἰσάγων, οἷς χρώμεθ᾽, οἷς ξυνέσμεν,
(Ἐξ ὧν γ᾽ αὖ ἐξηλεγχόμην: ξυνδόντες γὰρ οὗτοι,
Ἠλεγχον αὖ μου τὴν τέχνην) ἀλλ᾽ οὐκ ἐκομπολάκουν,
Ἀπὸ τοῦ φρονεῖν γὰρ ἀπαύσας: οὐδ᾽ ἐξέπλητον αὐτούς,
Κύκνους ποιῶν κὴ μέμνονας, κωδωνοφαλαροπώλους.
Γνώσῃ δὲ τοὺς τούτων τε, κἀμοῦ γ᾽ ἑκατέρου μαθητάς.
Τοὺτω μὲν οὖν Φορμίσιο, Μεγάνετός θ᾽ ὁ μάνης,
Σαλπιγολογχυπνάδαι, σαρκασμοπιτυοκάμπαι:
Οὗμοι δὲ, Κλειτοφῶν τε, κὴ Θηραμένης ὁ κομψός.
Διόνυσ. Θηραμένης; σοφός γ᾽ ἀνὴρ καὶ δεινὸς εἰς τὰ πάντα,
Ὃς ἢν κακοῖς που πέσῃ κὴ πλησίον σὲ δάκῃ.
Πέπωκεν ἔξω τῶν κακῶν, οὐ χῆ᾽ ἀλλὰ κῆ.
Εὖ τοιαῦτα μὲν τοι γὼ φρονεῖν,
Τούτοισιν εἰσπνεόμενον,
Δοκιμὸν ἐντεῖς τῇ τέχνῃ,

Καὶ

Isthuc: neque enim pulcra tibi disputatio de ea re.
Ev. Præterea & hos omnes loqui docui. Æs. hoc idem & ego dico.
Atque vtinam priùs medius rupisses, quàm hoc illos docueres.
Ev. Subtiliumq; regularum ingressus, angulosq; Contiguos versuum intelligere, sapere, peruidere, Agere versutè: amare, dolos meditari, suspicari Quiduis mali: omnia cõminiscier. Æs. hoc idem & ego dico.
Ev. Vernaculas res introduxi, quibus hîc immoramur, Et quibus hîc vtimur (ob quas etiã reprehensus fuissem: Nam hi, qui huius rei sunt cõscij, reprehendissent meam artem)
Sed neque quicquam dixi in Tragœdia pompaticè: quod Populum à prudentia abstraheret: neque perterrefaciebam,
Effingens Memnonas, cygnosq; nolipharepolas.
Dignosces verò etiam discipulos vtriusque nostrûm, Huius quidem Phormisius, Megænetusq; seruus, Tubhasti barbiformidandi, Erucosanniones.
Mei verò sunt Clitipho, & Theramenes comatus. (pellis
Ba. Theramenes? vir prudens sanè, & ad omnia versi-
Qui sicubi in malos inciderit, propeq; astiterit vsquam: Non Chius à malis, sed cîus potiùs euolauit.
Ev. Ego seruulis prudentiam Nunc indidi atque industriam

Peri-

Καὶ σκέψιν: ὥστ' ἤδη νοεῖν
Ἅπαντα, καὶ διῃδέναι.
Τάτ' ἄλλα, καὶ τὰς οἰκίας
Οἰκεῖν ἄμεινον, ἢ πρότερον,
Καὶ ναοσκοπεῖν, πῶς τοῦτ' ἔχει;
Ποῦ μοι τοδί; πὶς τοῦτ' ἔλαβε;
Δι. Νὴ τοὺς θεούς, νυὶ γοῦν' Αθη-
ναίων ἅπας τις εἰσιὼν,
Κέχηνε πρὸς τοὺς οἰκέτας,
Ζητεῖ τε, ποῦ 'στιν ἡ χύτρα;
Τὶς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκε
Τῆς μαγίδος; τὸ τρύβλιον
Τὸ φρυσινὸν τέθνηκέ μοι.
Ποῦ τὸ σκόροδον τὸ χθεσινόν;
Τίς τῆς ἐλάας παρέτραγε;
Τέως δ' ἀβέλτερώτατοι
Κεχηνότες μαμμάκυθοι
Καὶ μελιπόδαι κάθηντο.
Χο. Τάδε μὴν λεύσῃς φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Σὺ δὴ πὶ φέρε πρὸς θεῶν ταῦτα λέξεις; μόνον ὅπως
Μή σ' ὁ θυμὸς αἱρήσεις,
Ἐκτὸς οἵου τῶν ἐλαιῶν:
Δῃὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
Ἀλλ' ὅπως, ὦ γενναῖε,
Μὴ πρὸς ὀργὴν αἰπὺν ἔλθῃς,
Ἀλλὰ συστείλας ἄκροισι
Χρῶ μύθοις τοῖς ἱππίοισιν:

Εἶπα

Peritiamq́: vt omnia
Dispicere, & nosse possient,
Et tum alia, tum domestica
Nunc administrare meliùs,
Et cogitare: quomodo
Hoc habet? vbi hoc? quis abstulit?
BA. *Ita per Deos: & iam proin'*
Vt quilibet intrat in domum:
Proclamat ad seruos suos,
Rogatque, vbi est fidelia?
Quis deuorauit hîc caput
Manæ? catinus proximo
Anno emptus interijt? vbi
Est allium hesternum? cedò.
Oleam quis hanc deglutijt?
Sic stultiores redditi
Nunc desident, & ore hiant
Mammacythi & Melitidæ.
CHOR. *Agè, tun' isthæc inclyte Achilles*
Videbis? at quid ad hæc dices? solummodò
Ne ira te malè impulsum,
Extra oleas raptet, cauebis.
Namque acerba dixit in te.
Sed caue vir inclyte,
Ne quid iratus loquare.
Proin' contractis abalto
Nauiga velis, ratemq́

Εἶτα μᾶλλον μᾶλλον ἄξεις,
Καὶ φυλάξεις, ἵνίκ' αὖ τὸ
Πνεῦμα λεῖον,
Καὶ καθεστηκὸς λάβῃς.
Ἀλλ' ὦ σῶτος τ' Ἐλλεύων πυργώσας ῥήματα σεμνά,
Καὶ κοσμήσας πραγικὸν λῆρον, θαρρῶν τὸν κρυνὸν ἀφίει.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἀναπαιστικοὶ Αἰσφαίνοι.

Θ. Υμνῶμαι μὴ τῇ ξυντυχίᾳ, καί μ' ὁ τὰς λάγχ' ἀ-
γαναχτεῖ,
Εἰ σοὶ τὸν δεῖ μ' αἰπλέγφν: ἵνα μὴ φάσκῃ δ' ἀπο-
(τιὼ;
ρεῖν με,
Ἀπόκρινά μοι: πίν Θ. οὕνεκα χρὴ θαυμάζειν ἄνδρα ποιη-
Ευ. Δεξιότητος, καὶ νυθεσίας: ὅτι βελτίους τε ποιοῦμεν
Τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς πόλεσι. Αι. ἦ τ' ἂν εἰ μὴ πεποίηκας,
Ἀλλ' ἐκ χρηστῶν, καὶ γενναίων μοχθηροὺς ἀπέδειξας,
Τί παθεῖν φῄσεις ἄξιος εἶναι; Δι. τεθνάναι. μὴ γᾶν τὸν ἐρωτα.
Αι. Σκέψαι τοίνυν γ' οἵους αὐτὸς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο
σῶτον,
Εἰ γενναίους, καὶ τετραπήχεις, καὶ μὴ ἀλιτροὺς πολίτας,
Μήτ' ἀγοραίους, μήτε κοβάλους, ὡς σφῷν νῦν, μηδὲ πανούργους.
Ἀλλὰ πτέρυγας δόρυ, καὶ λόγχας, καὶ λευκολόφους πτυφα-
λείας

Καὶ

Promque, magis, magisq;
Atque vbi vento secundo
Aura constans
Flabit, hîc time tibi.
Iamq; age, qui primus Græcorũ extruxisti grãdia verba,
Et Musam exornasti tragicã, torrentem emitte sonorũ.

ACTVS IIII. SCENA II.

ÆSCHYLVS, EVRIPIDES, BACCHVS.

Anapæstici Aristophani.

EXcandesco equidem, ob talem congressum: & mea viscera bile
Feruent: quòd oportet me cum isthoc contendere: nam metuo, ne
Dicat, me pendere animi: quasi dubitẽ de munere palmæ.
Heus, respõde: cur me decet admirari, quæso, Poëtam.
Ev. Propter dexteritatem ingenij, & doctrinam, qua meliores
Efficimus ciues in Repub. Æs. agè ergo, nisi tu isthuc
Studuisti, eq; bonis & frugi feciſti improbiores: (tare
Quo supplicio dignum te dicis? Ba. morte: isthunc rogi-
Noli. Æs. vide sis ergo, quales primùm à me acceperis ipsos,
Generososné, & cubitorum quatuor: atque haud suffugientes
Munia publica, nõ errones, neque maleficos, neq; vafros
Quales nunc sunt: sed spirantes hastam, galeaq; decorũ,

Καὶ πίλικας, κὴ κνημῖδας, καὶ θυμοὺς ἐπαβοείους.
Εὐρ. Καὶ δὴ χωρεῖ τυπὶ τὸ κακόν. Δι. κρανοποιῶν αὖ μ' ἐπιτρίψῃ.
Εὐ. Καὶ σὺ πῖ δὴ δράσας, αὐτὸς ὕπως ἀνδρείους ἐδίδαξας;
Δι. Αἰσχύλε λέξον, μήδ' αὐθαδῶς σεμνυνόμενος χαλέπαινε.
Αἰ. Δρᾶμα ποιήσας ἄρεος μεστόν. Εὐε. ποῖον; Αἰ. τὸς ἐπ' Ὀπὶ θήβας:
Ὃ θεασάμενος πᾶς ἄνπις ἀνὴρ, ἠράσθη δαΐος εἶναι.
Δι. Τυπὶ μὴν σοι κακὸν εἴργασται: Θηβαίους γὰρ πεποίηκας
Ἀνδροτέρους εἰς τὸν πόλεμον: καὶ τοῦτό γ' ὄνεκα τύπτου.
Αἰ. Ἀλλ' ὑμῖν αὖτ' ἐξῶ ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐκ Ὀπὶ τοῦτ' ἐβράπευσε.
Εἶτα διδάξας τὸς Πέρσας, μετὰ τοῦτ' Ὀπθυμεῖν ἐδίδαξα
Νικᾶν αἰεὶ τὸς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄριστον.
Δι. Ἐχάρην γοὖν ἡνίκ' ἤκουσα τὸν Δαρείου τὸν τεθνεῶτα.
Ὁ χορὸς δ' εὐθὺς τὼ χεῖρ' ὠδὶ ξυγκρούσας, εἶπεν, ἰαυοῖ.
Αἰ. Ταῦτα γὰρ ἄνδρας χρὴ ποιητὰς ἀσκεῖν σκέψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς
Ὡς ὠφέλιμοι τῶν ποιητῶν οἱ γενναῖοι γεγένηνται.
Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετὰς θ' ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι;
Μουσαῖός δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμούς: Ἡσίοδος δὲ

Et cristas, atque ocreas, animosque virorum septibouinos.

Ev. Atqui hîc illud malum erumpit. Bac. si cristas hic iterum aptet,

Me attriuerit. Ev. at tu quo pacto ipsos tam fortes potuisti (sis.

Efficere? Ba. Æschyle dic: & grauitate tua ne difficilis

Æs. Cùm plenum Martis opus feciſſem. Ev. quodnám.

Æs. septem ad Thebas.

Nam quisquis spectator fuerat, optabat belligerari.

Ev. Sanè hoc abs te malè factũ est, nam Thebanos hac ratione

Feciſti alacriores ad pugnam: ideoq; hîc vapula, homo audax.

Æs. Atqui hæc tractare eadem licuit vobis: sed vos aliorsum

Vertistis animũ. Sed & exhibitis Persis, magna cupido

Hostem superandi animis iniecta est; me pulcrum opus operante.

Bac. Ego certè lætatus sum, vbi Darîum audiui occubuisse,

Et Chorus etiam manibus complosis exclamauit, Iópæ.

Æs. Quippe Poëtas isthæc tractare decet: atque agè, videsis, quàm

Magno emolumento fuerint generosi omni tẽpore vates.

Equidẽ Orpheus ritus me docuit, & cædibus abstinuisse,

Musæus remedia morborum atq; oracula prodidit: agri

Γῆς ἐργασίας, χαρπῶν ὥρας, ἀρότους. ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος
Ἀπὸ τοῦ πυρὸ καὶ κλέος ἔσχε, πλὴν τοῦθ' ὅπη ζῆς ἐ-
δίδαξε,
Τάξεις, ἀρετάς, ὁπλίσεις ἀνδρῶν; Δι. καὶ μὴν οὐ παν-
κλέαγε
Ἐδίδαξεν ὅμως τὸν σκληρότατον. τρόπων γοῦν, ἡνίχ' ἔπεμ-
πεν,
Τὸ χαῦνον τρῶτον ἐξεδησάμην, τὸν λόφον ἤμελλ' ἐ-
πιδήσειν.
Αἰ. Ἀλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθούς: ὧν εἷς καὶ Λάμα-
χος ἦρως.
Ὅθεν ἐγὼ μὴ φροῦδ' ἐπομαξαμήν, πολλὰς ἀρετὰς ἐποίησεν
Πατρόκλων, Τεύκρων, Θυμολεόντων, ἵν' ἐπαίροι μ' ἀνδρα
πολίτην,
Ἀντεκτείνειν αὐτὸν τούτοις: ὁπόταν σάλπιγξ ἀκούσῃ.
Ἀλλ' οὐ μὰ Δί', οὐ Φαίδρας ἐποίουν πόρνας, οὐδὲ Σθενε-
βοίας:
Οὐδ' οἶδ' εἴ τις ἦν πω ἀνὴρ ἐρῶσαν πώποτ' ἐποίησα γυναῖκα.
Εὐρ. Μὰ Δί': οὐ γὰρ ἐᾶν ἐθέλω Ἀφροδίτης οὐδένσοι. Αἰ. μη-
δέν' ἔπειν,
Ἀλλ' ὅπη σοί πῃ τοῖς σοῖσι πολλὴ πολλοῦ πικαθοῖτο.
Ὥστε γε καὐτόν σε κάτω νέβαλεν. Δι. νὴ τὸν Δία τοῦτο
γέ τοι δή.
Ἀγαθὲς τὰς ἀλλοδίας ἐποίεις, αὐτὸς τούτοισιν ἐπλήγης.
Εὐρ. Καὶ πῦ βλάπτουσ', ὦ σχέτλι' ἀνδρῶν, τὴν πόλιν αἱ
μὴ Σθενέβοιαι;
Αἰ. Ὅτι γενναίους καὶ γενναίων ἀνδρῶν ἀλόχους αἰεποίεις,

Κάτοπα

Cultum Hesiodus sationum, & messis tempora. Diuus Homerus,

Vnde est & gloriam adeptus, honoremq3, nisi quod pulcra doceret:

Acies, virtutes, arma virûm? BA. sed stolidum Pantaclem Homerus

Tamen artem haud docuit: qui cum galeam capiti induceret amens,

Priùs illam circumuinxit, quàm conum circundaret altum.

ÆS. Alios alij multos fortes: quorum è grege Lamachus heros:

Vnde subacta hæc mẽs mea, virtutes effinxit Patroclorũ, Teucrorũ, Thymaleontũ, vt ciues hoc pacto extimularẽ, Vt & ipsi horũ similes fierent, sonitu stridente tubarũ, Non aũt Phædras produxi meretrices, non Sthenobœas: Nec scio, an vllam vnquam fœminam amantem duxerim in oratuentum.

EV. Non per Iouem: neque enim tibi quicquam inerat Veneris. ÆS. neque inesse (mẽ: Mihi velim: sed tibi tuisq3 Venus insit quàm plurima per Vt quæ etiam te pessundedit, improbe homo. BA. ita est, per Iouem, vt inquis.

Nam quicquid finxisti de alijs, hoc in te tute luisti.

EV. Et quid noxæ pariunt vrbi tu ardelio, meæ Sthenobœæ?

ÆS. Quia viros ingenuos, vxoresq3 ingenuas docuisti

Κώφα πίνειν, αἰσχυνθείσας ἀφ' τὰς σοὺς Βελλεροφόντας,
Εὐρ. Πότερον δ' οὐκ ὄντα λόγον τοιοῦτον ὠξὶ τῆς Φαίδρας
ξυνέθηκα;
Αἰ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὄντ'. ἀλλ' ἀποκρύπτειν χρὴ τὸ πονηρὸν
τόνγε ποιητιὼ,
Καμὴ ὦδ' ἄγαν, μὴ δὲ διδάσκειν: τοῖς μὲν γὰρ παιδαρί-
οισιν
Ἐπιδιδάσκαλος, ὅστις φρενίζει, τοῖς δ' ἡβῶσι ποιητής:
Παῦσαι δὴ δεῖ χρηστὰ λέγειν ἡμᾶς. Εὐρ. ἰὼ σοῦ οὐ λέγῃς,
λυκαβητὰς,
Καὶ παρνασσῶν ἡμῶν μεγέθη, τοῦτ' ὀξὶ τὸ χρηστὰ διδάσκειν;
Οὐ χρὴ φρενίζειν ἀνθρωπείως; Αἰσχ. ἀλλ' ὦ κακόδαιμον
ἀνάγκη
Μεγάλων γνωμῶν καὶ μεγανοιῶν, ἴσα καὶ τὰγε ῥήματα
πίπτειν.
Καλὸν εἰκὸς τοὺς ἡμιθέους τοῖς ῥήμασι μείζοσι χρῆσθαι.
Καὶ γὰρ τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χρῶνται πολὺ σεμνοτέροισιν,
Ἀμοῦ χρηστῶς καὶ δεδεῖξαντος διελυμήνω σύ. Εὐελπ. τί
δράσας;
Αἰσ. Πρῶτον μὲν τοὺς βασιλεύοντας, ῥᾴδιον ἁμπίσχειν, ἵν'
ἐλεεινοὶ
Τοῖς ἀνθρώποις φαίνωντ' εἶναι. Εὐρ. τοῦτ' οὖν ἔβλαψας; τί
δράσας;
Αἰ. Οὔκουν ἐθέλει γε τριηραρχεῖν πλουτῶν οὐδεὶς ἀφ'
αὑτοῦ:
Ἀλλ' ἐν ῥακίοις ὠδὶ λόμενος, κλάει, καὶ φησὶ πε-
νέσθαι.

Potare cicutam, dum tuos reuerentur Bellerophontes.
Ev. Quid? egon' primus de Phedra scripsi hæc quasi nouа, ô Æschyle? dic dum.
Æs. Imò trita: sed hæc quæ sunt mala, decet occultare Poëtam,
Non producere, non condocefacere: nam pueris solet æqua
Dictare magister: adultis instillant præcepta Poëtæ.
Omninò igitur decet vtiliter nos loqui. Ev. an ergo Lycabetos
Et Parnassos cùm tu memoras, hoc sit bona & æqua docere:
Quẽ humana loqui conuenit? Æs, at tu infelix, omnino necesse est,
Vt ponderibus sententiarum paria sint lumina vocum,
Et aliâs semideos æquum est verbis grandioribus vti.
Nam & habitu illi vtuntur, quàm nos, multò venerabiliori.
Quæ cùm tibi pulcrè præmonstrâssem, tu fœdasti. Ev. age quidnam
Feci? Æs. primò indutus panno lacero producere reges
Non erubuisti, vt hominibus illorum miserabilis esset
Aspectus. Ev. quid nam hac re nocui? aut quid nã feci? cedò Æs. nemo
Opulentus iam vult exinde triremibus impendere sumptus:
Sed pannis obsitus eiulat, & seipsummet dicit egere.

Δι. Νὴ τὼ Δήμητρα, χιτῶνά γ' ἔχων οὗλων ἐρίων ὑπέ-
νερθε:
Κἂν ταῦτα λέγων ἐξαπατήσῃ, τῷδέ τὸς ἰχθῦς ἀνέκω-
ψεν.
Αἰσχ. Εἶτ' αὖλα λιαὶ' ὀπτηδεῦσαι καὶ τωμυλίαν ἐδί-
δαξας:
Ἢ 'ξεκένωσεν τάστε παλαίστρας, κ' τὰς πυγὰς ἀνέξιψε,
Τῶν μειρακίων τωμυλλομένων, καὶ τὸς τῷδέλους αἰέ-
τωφεν,
Ἀνταγορεύειν τοῖς ἄρχουσι, καίτοι τότε γ', ἡνίκ' ἐγὼ 'ζων,
Οὐχ ἡπίσαντ' ἄλλ', ἢ μάζαν καλέσαι, καὶ ῥυτὼ παπαὶ
εἰπεῖν.
Δι. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, καὶ τοῦσπαρδεῖν γ' ἐς τὸ τόμα τῷ
θαλάμακι,
Καὶ μινθῶσαι τ' ξύστιον, κἀκβαὶς, πνὰ λωποδυτῆσαι.
Νεῦ δ' αὐτὸν ἐγώ, κοὐχ ἕτ' ἐλαύνῃ,
Καὶ πλεῖ δ' ευε καὖθις ἐκεῖσε.
Αἰ. Ποίων δὲ κακῶν οὐκ αἴτιός ἐς';
Οὐ τοῦσαγωγοὺς κατέδῃξ' οὕτω;
Καὶ πηλὸν ἐν τοῖς ἱεροῖς,
Καὶ μιγνυμένους τοῖσιν ἀδελφοῖς,
Καὶ φασκόντας οὐ ζῆν τὸ ζῆν,
Κἄτ' ἐκ τούτων ἡ πόλις ἡμῶν
Ὑπὸ γραμματέων ἀνεμεστώθη,
Καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων,
Ἐξαπατῶνταν τὸν δῆμον ἀεί;
Λαμπάδα δ' ὃς εἰς οἷός τε φέρειν,

Ὑπ'

Ba. Ita, per Cererem. Nam tunicam subtus habet è vellere molli:
Et licet hæc prætexat, tamen ad pisces deflexit ocellos.
Æs. Prætereà & garrulitatem, & inanem verborum docuisti
Strepitum; qui & ludos perdidit, & pro more natos puerorum,
Garrire addiscentum, afflixit: tum etiam nautis malè suasit
Oggannire magistris. At ego cum viuerem adhuc, nihil horum
Scribant aliud, nisi massam poscere, vel rhypapæ oresonare.
Bac. Ita per Phœbum: inferiori remigi in os oppedere, merda
Fœdare sodalem, & egressus aliquem vestitu spoliare.
At iam obloquitur quuus: nemo
Remigat aut nauem huc illuc agit.
Æs. Cuius sceleris non hic reus es?
Non lenones introduxit,
Et parturientes in fanis
Et concubitu fratrum mistas:
Et vitam dicentes mortem?
Non propterea impleta vrbs nostra
Tot scribis scurris & similis
Plebis, qui decipiunt populum.
At ferre facem nemo hîc hominum

Scis,

Ὑπ' ἀγυμνασίας ἔπινυί.
Δι. Μὰ Δί' ἀδῆθ' ὥστ' ἀπεφαναίθην,
Παιχθυαίοισι γελῶν, ὅτε δὴ
Βαδὶς ἀνὴρ πώς τις ἔθει, κύψας,
Λευκὸς, πίων, ἐπολιόμυος,
Καὶ δυνὰ ποιῶν. κἄθ' οἱ κεραμῆς,
Ἐνταῦσι πύλαις, παύουσ' αὐτὸν
Γαστέρα, πλευρὰς, λαγόνας, πυγὴν.
Ὁ δὲ τυπόμυος ταῖσι πλατείαις
Ὑποφρδόμυος,
Φυσῶν τὴν λαμπάδ', ἔφευγε.

ΧΟΡΟΣ.

ΜΕγα τὸ φρᾶγμα, πολὺ τὸ νεῖκος, ἀδρὸς ὁ πόλεμος ἔρχεται.
Χαλεπὸν οὖν ἔργον διαιρεῖν, ὅταν ὁ μὺς τείνῃ βιαίως.
Ὅδ' ἐπαναστρέφειν δοκεῖ, καὶ φρεῖδεσθαι πορρω.
Ἀλλὰ μή 'ν ταυτῷ κάθηται.
Ἐσβολαὶ γὰρ εἰσι πολλαὶ, χἄτεραι σοφισμάτων.
Ὃ, πρόσθεν ἔχετον ἑρίζειν,
Λέγετον, ἔπιτον, αἰὰ δαίρετον,
Τάτε παλαιὰ, καὶ τὰ καινά.
Καὶ κινδυνευέτον λεπτόν τι καὶ σοφὸν λέγειν.
Εἰ δὲ τοῦτο καταφοβεῖται, μή τις ἁμαρτία πεσῇ,
Τοῖς θεωμένοισιν, ὡς τὰ
Λεπτὰ μὴ γνῶναι λεγόντοιν,
Μηδὲν ὄρρωδ' εἶτε τοῦθ' : ὡς σὺν ἔθ' οὕτω ταῦτ' ἔχει.

Ἐπα-

Scit, præruditate, etiamnum.
BA. Non equidem. nam risu proximis
Panathenaicis propè dissilui,
Quando quispiam homo tardigradus,
Incuruus, obesus, candensq;,
Ponè relictus, & ægrè affectus.
Dein' figuli in foribus feriebant
Ventrem, ilia, nates & latera.
Percussus homo, in vicis passim
Pedendo, facem
Extinxit: & inde aufugit.

CHORVS.

MAgna res, vehemens certamen, ingens bellum hîc
Difficile est dijudicare. (ingruit.
Cùm alter intendat vehementer:
Alter & refellere, & sua rectè tutari queat:
Sed ne eodem persistatis.
Multæ captionum sunt viæ, sunt multa sophismata.
Quicquid ergo habetis, omne id
Dicite propalàm & dilucidè:
Tam quæ sunt noua, quàm quæ prisca.
Et tentate quippiam subtile, catumq; dicere:
Sin autem timetis, ne qua insit rerum imperitia
Spectatoribus, qui acuta
Non queant cognoscere ista:
Nolite hoc pauere: quoniã hoc non ita se habet amplius.

Milites

Ἐστρατευμένοι γάρ εἰσι:
Βιβλίον τ' ἔχων ἕκαστος μανθάνῃ τὰ δεξιά.
Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράπταγ:
Νεῶν δὲ κἀπαρηκόνιστα γ.
Μηδὲν οὖν δείσητον, ἀλλὰ
Παίτ' ἐπέξιτον, θεατὴς γ' ὄνεχ', ὡς ὄντων σοφῶν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΑΙΣΧΗΛΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΚΑὶ μὴν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς σοφοὺς σου τρέψομαι,
Ὅπως τὸ πρῶτον τῆς τραγῳδίας μέρος,
Πρώτιστον αὐτῷ βασανιῶ τὸ δεξιόν.
Ἀσαφὴς γὰρ ἐν τῇ φορᾷ τῶν ῥαγμάτων.
Δι. Καί ποιον αὐτὸ βασανιεῖς; Εὐρ. πολλοὺς πάνυ.
Πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστίας λέγε.
Δι. Ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνὴρ, λέγ' Αἰσχύλε.
Αἰ. Ἑρμῆ χθόνιε, πατρῷ' ἐποπεύων κράτη:
Σωτὴρ γενοῦ μοι, σύμμαχός τ' αἰτουμένῳ.
Ἧκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, κἀνέρχομαι.
Δι. Τί τῶν ἔπῶν ψέγειν τί; Εὐ. πλεῖν ἢ δώδεκα.
Δι. Ἀλλ' ἥδε πάντα ταῦτά γ' ἔσ', ἀλλ' ἢ τρία.
Εὐ. Ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσί γ' ἁμαρτίας.
Δι. Αἰσχύλε παραιτῶ σοι σιωπᾶν, εἰ δὲ μή,
Πρὸς τρισὶν Ἰαμβείοισι θησοφείλων φανεῖ.
Αἰ. Ἐγὼ σιωπῶ τῷ δέγ'; Δι. αἰ πείθῃ γ' ἐμοί.

Εὐ. Εὐ-

Milites enim fuerunt:
Sed librum iam quique habet, discitq; res longè optimas.
Naturæ aliâs sunt potentes:
At nunc maximè exacutæ.
Quare nil timete: verùm
Omnia propter hos doctos spectatores percurrite.

ACTVS V. SCENA I.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS:

IGitur ad prologos me iam, conuérto tuos,
Tanquam primam partem cuiusque Tragœdiæ,
Examinabo hunc primum, quid habeat boni,
Nam obscurus est, in verbis & rebus simul.
BA. Quem tu prologum examinabis? EV. plurimos.
Age recita mihi tu prologum Orestiæ.
BA. Tacete nunc omnes: recita tu mi Æschyle.
ÆS. Terrene Mercuri, imperia obseruans patris,
Serua me, & adiutor petenti adsis mihi
Nam venio & descendo modò in hanc terram redux.
BA. Habésne, quod cauillêre? EV. vltra duodecim.
BA. At hæc omnia non sunt duodecim, sed tria.
EV. At vnumquodque viginti vitia habet.
BA. Æschyle, ego te moneo, vti taceas: sin minùs,
Hos præter Iambos tres, reus eris plurium. (vis.
ÆS. Huic ne vt ego taceam? BA. siquidem tu me audire

EV.

Εὐ. Εὖθὺς γὰρ ἡμάρτηκεν, ὑφάνιον γ', ὅσον;
Αἰσχύ. Ὁρᾷς, ὅπ λῆρεῖς; Διόνυ. ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλῃ.
Αἰσχύλ. Πῶς φὴς μ' ἁμαρτεῖν; Εὐριπ. αὖθις ἐξαρχῆς λέγε.
Αἰ. Ἑρμῆ χθόνιε πατρῷ' ἐποπεύων κράτη.
Εὐ. Οὑκοῦν Ὀρέστης τοῦτ' ὂπὶ τῷ τύμβῳ λέγει,
Τῷ τοῦ πατρὸς τεθνεῶτ@. Αἰ. Οὐκ ἄλλως λέγω.
Εὐ. Πότερ' οὖν τὸν Ἑρμῆν, ὡς ὁ πατὴρ ἀπώλετο
Αὐτοῦ, βιαίως ἐκ γυναικείας χερὸς,
Δόλοις λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπεύει ἔφη;
Αἰ. Οὐδὲν τ' ἐκεῖνον: ἀλλὰ τὸν ἐριβώλιον,
Ἑρμῆν χθόνιον σεσεῖπε, καὐδήλου λέγων,
Ὅπὶ πατρῷον τοῦτο κέκτηται γέρας.
Εὐ. Ἐπ μεῖζον ἐξήμαρτες, ἢ 'γὼ βουλόμην:
Εἰ γὰρ πατρῷον τὸ χθόνιον ἔχει γέρας.
Δι. Οὕτω γ' ἂν εἴη σοὶ πατρὸς τυμβωρύχ@.
Αἰ. Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ αἰσθησίαν.
Δι. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ: σὺ δ' ὅπ πίρει τὸ βλάβ@.
Αἰ. Σωτὴρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτοῦμαί σε:
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, κἀπέρχομαι.
Εὐ. Δὶς ταυτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλ@.
Διόνυ. Πῶς δίς; Εὐριπ. σκόπει τὸ ῥῆμ', ἐγὼ δέσοι φράσω:
Ἥκω γὰρ ἐς γῆν φησι, κἀπέρχομαι.
Ἥκω δὲ, ταυτόν' ὅστι τῷ κἀπέρχομαι.
Δι. Νὴ τὸν Δί', ὥσθ' ὅγ' εἴ τις εἴποι γείτονι,

Χρῆσον

Ev. Quippe initiò statim peccauit, proh Deum
Quantopere? Æs. viden' quod nugeris? Ba. mihi curæ
est parum.
Æs. Quomodo peccare dicis? Ev. repete ab initio.
Æs. Terrene Mercuri, imperia inspectans patris.
Evripides. An non Orestes hæc dicit, tumulo insi-
dens
Patris demortui? Æs. haud aliter. Ev. vtrum ne ait
Mercurium ibi inspectare, quomodo pater
Violenta morte, clanculum & dolo malo
Occisus fuerit à Clytemnestræ manu?
Æs. Nequaquam hunc Mercurium, sed illum Eriu-
nium
Terrenum alloquitur: & hoc declarat inquiens,
Quòd hoc paternum adeptus sit munus. Ev. sed hoc
Multò plus iam peccasti, quàm volebam ego:
Siquidem paternum munus, terrenum obtinet.
Ba. At sic tumulorum suffossor esset à patre.
Æs. Dionyse florem vini veteris haud bibis.
Ba. Dic aliud illi: tu verò observa malum.
Æs. Serua me, & adiutor petenti sis mihi,
Nam venio & descendo modò, in hanc terram redux.
Ev. Bis idem nobis sapiens hic dixit Æschylus.
Ba. Quomodo bis? Ev. observa verbum: ego dicam tibi.
Nam venio, & descendo modò in hanc terram, ait: Idem
Venire est in terram, quod est descendere.
Ba. Ita per Iouem: ac si quis vicino dixerit:

Χρῆσον σὺ μάχτραν, εἰ δὲ βούλῃ κάρδοπον.
Αἰ. Οὐδὴ πα τοῦτόγ' ὧν κατεφωμωλμένε,
Ἄνθρωπε ταῦτ' τ' ἀλλ' ἕτερος ἔχον.
Εὐ. Πῶς δή: δίδαξον γάρ με καθ' ὅτι δὴ λέγῃς.
Αἰ. Ἐλθεῖν μοὶ ἐς γλῶ ἐστ', ὅτῳ μετῇ πάρας.
Χωλὶς γὰρ ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθε.
Φεύγων δ' αἰὴρ, ἥκῃ τε καὶ κατέρχεται.
Δι. Εὖ νὴ τὸν Ἀπόλλω. τί σὺ λέγῃς Εὐριπίδη;
Εὐ. Οὗ φημὶ τὸν Ὀρέστην κατελθεῖν οἴκαδε.
Λάθρα γὰρ ἦλθεν, οὐ πιθὼν τοὺς κυρίους.
Δι. Εὖ νὴ τὸν Ἑρμῆ: ὅτι λέγῃς δ', ὐ μανθάνω.
Εὐ. Πέραινε τοίνυν ἕτερον. Δι. ἴθι σὺ πέραινε σὺ
Αἰσχύλ' ἀνύσας: σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
Αἰ. Τύμβου δ' ἔπ' ὄχθῳ τάδε γε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν ἀκοῦσαι. Εὐ. τοῦθ' ἕτερον αὖθις λέγῃ.
Κλύειν ἀκοῦται, ταὐτὸν ὂν ταφέσατα.
Δι. Τεθνηκόσι γὰρ ἔλεγεν, ὦ μόχθηρε σύ:
Οἷς οὐδὲ τρὶς λέγοντες ἐξικνούμεθα.
Αἰσχύ. Σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τοὺς σοφοὺς λόγους; Εὐριπ. ἐγὼ
φράσω,
Κἄν που δὶς εἶπω ταὐτόν, ἢ τρὶς ἐν ἰδμῆς
Ἐνοῦσαν, ἔξω τοῦ λόγου, καταπύσον.
Δι. Ἴθι δὴ λέγ': ὐ γὰρ μοὶ πάν. ἀλλ' ἀκουτέα,
Τῶν σῶν σοφῶν λόγων τῆς ὀρθότητ' ἐπῶν.
Εὐ. Ἦν Οἰδίπους τοσοῦτον εὐτυχὴς αἰὴρ.
Αἰ. Μὰ τὸν Δί', ὐ δῆτ', ἀλλὰ κακοδαίμων φύσει, Ὃν πα-

Da mihi mactram, aut si lubet, arcam panariam,
Æs. Minimè, tu blaterator nugacissime:
Nam hæc non sunt eadem, sed diuersa maximè.
Ev. Quomodo? doce me, vt, quid dicas, intelligam.
Æs. Venire in terram est, cùm quis patriæ particeps
Redditur. Et enim absque clade domum reuertitur.
At exul in patriam venit post liminio.
Bacc. Benè per Phœbum quid ad hæc dicis, tu Euripides?
Ev. Non dico Orestem reuenire hoc loco domum.
Quoniam clanculum, & inconsultis dominis redit.
Ba. Bellè. sed ego, quid dicas non intelligo.
Ev. Transi nunc ad aliud. Bacch. age transi tu Æschyle,
Et propera: tu verò obserua, vbi vitium siet.
Æs. Sepulcri in ora isthæc renuncio patri,
Vt audiat & auscultet. Ev. hoc nunc alterum:
Audire enim & auscultare prorsus sunt idem.
Ba. Quia mortuis loquebatur, fatue, quibus
Si iter dicamus, vix exaudimur tamen.
Æs. Quomodo verò tu faciebas prologos? Ev. ego
Dicam. sicubi bis idem dixero, & si videris
Tantillum inesse extra propositum, despue.
Ba. Dic tu. nam meum hoc non est: sed carminum
Tuorum, in prologis, audiendus mihi nitor.
Ev. Erat Oedipus vir primò felicissimus.
Æs. Non per Iouem, sed omnium miserrimus;

Οὐπινά γε φρὶν μὴν ἢ φωύαγ' Ἀπόλλων ἔφη,
Ἀποκτενεῖν τὸν πατέρα φρὶν ϗ γενοιέαγ,
Πῶς οὗτ@ ἰὼ τοφρῶτον εὐτυχὴς αἴηρ;
Εὐ. Εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀφλιώταλ@ βροτῶν.
Αἰ. Μὰ τὸν Δί' ϗ δῆτ', οὐμὸν ἐπαύσατο:
Πῶς γὰρ; ὅτε δὴ φρῶτον μὲν αὐτὸν γενόμενον
Χφμῶν@ ὄντ@ ἐξέφερ' ἐν ὀφρύσι,
Ἵνα μὴ 'κβαφεὶς, γένοιτο τῦ πατρὸς φονεύς.
Εἶθ' ὡς Πόλυβον ἤρρησεν οἰδῶν τὼ πόδε.
Ἔπφτα χραιῶ ἐγμὲν, αὐτὸς ὢν νέ@.
Καὶ τοῖς γε τύτοις, πὼ ἑαυτῦ μητέρα:
Εἶτ' ἐξετύφλωσεν αὐτόν. Διόνυσ@. εὐδαίμων ἄρ' ἰὼ,

Εἰ καὶ ταπηγήσεν γε μετ' Ἐρασινίδου.
Εὐ. Λήρεις: ἐγὼ δὲ τὺς τοφλόγους καλῶς ποιῶ.
Αἰ. Καὶ μὲν μὰ τὸν Δί', ὄκ' ἔπος γέ σου κνίσω,
Τὸ ῥῆμ' ἔκαφον, ἀλλὰ σὼ τοῖσιν θεοῖς,
Ἀπὸ Ληκυθίου σου τὺς τοφλόγους ἀφφτερῶ.
Εὐριπίδ. Ἀπὸ Ληκυθίου σὺ τὺς ἐμοὺς; Αἰσχύλ. ἑνὸς μόνυ.

Ποιεῖς γὰρ ὕπως, ὥστ' ἀναφμώπειν ἅπαν
Καὶ καδάλιον, ϗ Ληκύθιον, καὶ φυλάκιον,
Ἐν τοῖς ἰαμβείοισι, δείξω δ' αὐτίκα.
Εὐριπίδ. Ἰδοὺ σὺ δείξεις; Αἰσχύλ. φημί. Διόνυ. καὶ δὴ καὶ λέγε.
Αἰ. Αἴγυπτ@, ὡς ὁ πλεῖφος ἔπαφλαλόγ@,

Ξυὶ

De quo prædixerat Apollinis oraculum:
Priusquàm natus fuit, occisurum patrem.
Quomodo igitur hîc initiò vir felix fuit?
Ev. Postea hominum repentè fuit miserrimus.
Æs. non per Iouem: nam haud vnquam miser esse desijt.
Quomodo enim? cùm primùm recens ipsum editum
In testa exposuerint, instanti frigore,
Ne enutritus, fieret interfector patris.
Pòst ad Polybum proserpsit, vtrumque pedem tumens:
Prætereà anum duxit, iuuenis ipse admodum,
Et genitricem quidem suam: se denique
Ipsum excæcauit. Ba. at beatus ille erat:
Similitasset cum infelici Erasinide.
Ev. Nugaris: equidem prologos ego rectè paro.
Æs. Non sanè: neque ego vellicabo hîc singula
Verbatenus, sed propitijs Deis, tuos
Prologos vna subuertam forma carminis:
Quam à parua ampulla Lecythion appellitant.
Evri. Túne meos prologos Lecytheo? Æs. & soloquidem.
Nam ita prologos facis, vt cuius voci applicem
Pelliculam, vel culeolum, vel Lecythion
In Iambicis: atque hoc nunc ostendam illicò.
Ev. Túne hoc ostendes? Æs. ita loquor. Ba. dicere opus est.
Ev. Ægyptus, vt fama huius rei percrebuit,

Ξωὺ παγοὶ πεντήκοντα, ναυπήλῳ πλάτη
Ἄργῳ καθασχών. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Τουπὶ τὶ λῇς τὸ Ληκύθιον; ὃ κλαύσεται;
Λέγ' ἕτερον αὐτῷ σοφόλογον, ἵνα κἀγὼ πάλιν.
Εὐ. Διόνυσος, ὃς θύρσοισι κἠνεβρῶν δοραῖς
Καθαπὸς ἐν πεύκῃσι παρνασσόν κάτα
Πηδᾷ χορείων. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Οἴμοι πεπλήγμεθ' αὖθις ὑπὸ τ Ληκύθου.
Εὐριπίδ. Ἀλλ' οὐδὲν ἔστ' ἄρ' ὄργανον σοφὸς γὰρ τουτονὶ
Τὸν σοφόλογον οὐκ ἔξει σοφοσόφην Λήκυθον.
Οὐκ ἔστιν, ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ.
Ἢ γὰρ πεφυκὼς ἀθλιος, οὐκ ἔχει βίον,
Ἢ δυσγενὴς ὤν. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Διόνυσ. Εὐριπίδη. Εὐριπ. τί 'ὄστιν; Διόν. ὑφέσθαι μοι δοκεῖς.
Τὸ Ληκύθιον γὰρ τοῦτό γε πνευσεῖται πολύ.
Εὐ. Οὐδ' ἂν μὰ τὼ Δήμητρα, φροντίσαιμί γε,
Νυνὶ γὰρ αὐτοῦ τοῦτόγ' ἐκκεκόψεται.
Αἰ. Ἴθι δὴ λέγ' ἕτερον, καὶ πέχου τ Ληκύθου.
Εὐ. Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπὼν
Ἀγλαΐορ' ἆρ' ἐς. Αἰ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ἀποφέρω τ Λήκυθον,
Ἵνα μὴ διακναίσῃ τοὺς σοφολόγους ἡμῶν. Εὐριπίδ. τὸ πί.
Ἐγὼ σφίσιν τοῦτ'. Δι. ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί,
Εὐ. Οὐδὲν τ', ἐπεὶ πολλοὺς σοφολόγους ἔξω λέγων,

Ἵν'

Cum liberis quinquaginta, rate nautica
Argos prehendens. Æs. Lecythulum deperdidit.
Ba. Quod hoc erat Lecythium? non pœnas dabit?
Dic alium ei prologum, vt cognoscam denuò.
Ev. Dionysius, hasta & hinnulorum pellibus
Qui cinctus, in piceis, iugum Parnassum
Saltu pererrat. Æs. Lecythulum deperdidit.
Ba. Hei mihi, iterum percussi sumus à Lecytho.
Ev. Nihil interest, nam ad hunc, quem recitabo prologum
Non poterit rursus applicare Lecythum,
Nemo est ab omni parte felix: si bonus
Et nobilis sit, non habet victum tamen:
Ignobilis sit. Æs. Lecythulum deperdidit.
Ba. Euripides. Ev. quid est? Ba. videris cedere.
Nam hic Lecythulus magnos emittet spiritus.
Ev. Non curo quicquam, ita me maxima Ceres amet.
Nam nunc adeò excutietur hic illi è manu.
Æs. Agè tu dic alium, & bene caueas à Lecytho.
Ev. Sidonio quondam rex Cadmus egressus solo,
Agenore satus. Æs. Lecythulum deperdidit.
Bacch. Hominum miserrime, quæso eme istam Lecythum:
Ne prologos nobis defricet. Ev. quid? egóne emam
Hanc Lecythum? Bacchvs. si me audias. Ev. minimè omnium:
Nam multò plures potero recitare prologos,

Ἰὼ οὗτος οὐχ ἕξει ποθ' ἁρπάσας λήκυθον.
Πέλοψ ὁ Ταν πάλαι ποθ' εἰς Πίσαν μολὼν
Θοαῖσιν ἵπποις. Αἰ. λήκυθιον ἀπώλεσεν.
Δι. Ὁρᾷς, ποθοῦσ' ἔφην αὐτὴν αὖ τὴν λήκυθον,
Ἀλλ' ὦ γάθ' ἐπὶ νεῶ κατόπτου πάσῃ τέχνῃ:
Λήψῃ γὰρ ὀβολοῦ, πάνυ καλὴν γε κἀγαθήν.
Εὐ. Μὰ τὸν Δί' οὔπω γ'. ἔπι γὰρ εἰσί μοι συχνοί.
Οἰνεὺς ποτ' ἐκ γῆς. Αἰ. λήκυθιον ἀπώλεσεν.
Εὐ. Ἑαυτὸν εἰπεῖν πρῶθ' ὅλον με τὸν τρόχον.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολύμεδον λαοῖσιν ἄρχων,
Θύων ἀπαρχάς. Αἰ. λήκυθιον ἀπώλεσε.
Δι. Μεταξὺ θύων, κἄπειτ' αὖθ' ὑφείλετο;
Εὐ. Ἐ' αὐτὸν ὦ ταῖν: πρὸς τοδὶ γὰρ εἰπάτω,
Ζεὺς ὡς λέλεκται τῆς ἀληθείας ὕπο.
Δι. Ἀπολεῖ σ': ἐρεῖ γὰρ λήκυθιον ἀπώλεσεν.
Τὸ λήκυθιον γὰρ τοῦτ' ὀπὶ τοῖς τρόχλοισί σου,
Ὡς φασὶ σύκ' ὀπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.
Ἀλλ' ἐς τὰ μέλη πρὸς τῶν θεῶν αὐτοῦ πρόπου.
Εὐ. Καὶ μὴν ἔχω γ', ὡς αὐτὸν ἀποδείξω κακὸν
Μελοποιὸν ὄντα, κἀποιοῦντα ταῦτ' ἀεί.

ΣΤΡΟΦΗ.

ΧΟ. τί ποτε πρᾶγμα γενήσεται;
Φροντίζειν γὰρ ἔγωγ' ἔχω,
Τίν' ἄρα μέμψιν γ' ἐποίσῃ
Ἀνδρὶ τῷ πολὺ πλεῖστα δή,
Καὶ κάλλιστα μέλη ποιή-

Σαπη

Vbi ille ſuam nequit applicare Lecythum.
Piſam profectus Tantali natus Pelops,
Veloce curru Æs. Lecythulum deperdidit.
Ba. Vides? iterum ille accommodauit Lecythum.
Agè mi vir Æſchyle, vende hanc omni modo:
Namque vno obolo emes aliam tibi pulcram & probam.
Ev. Nõ per Iouem: quia adhuc mihi ſunt quàm plurimi:
Oeneus ab agro. Æs. Lecythulum deperdidit.
Ev. Sine me priùs verſiculum totum abſoluere.
Oeneus ab agro colligens ſpicam vberem,
Deoq; ſacrans Æs. Lecythulum deperdidit.
Ba. Inter ſacrandum? & quis nam ſuffuratus eſt?
Ev. Mitte ipſum, mi vir: atque ad hoc dicat, ſine.
Iuppiter, vt aiunt, veritatis gratia.
Ba. Perdit te: dicet enim Lecythulum perdidit.
Nam Lecythulus perinde ineſt prologis tuis,
Sicut oculis fici imminent. verùm agè
Confer te, obſecro, ad carmina eius & choros.
Ev. Equidem habeo, quo demonſtrem, ipſum perperam
Feciſſe choros, atque ſubinde eadem repetere.

CHORVS.

AGitè, quid rei hoc erit?
Nam nunc mecum ego cogito:
Quid in eo vate poſsit
Iurè carpere, qui optima
Fecit carmina præ omnibus.

Ταῦτ' τῶν ἐπιτυχόντων.
Θαυμάζω γὰρ ἔγωγ', ὅπη
Μέμψαι τὸ ποτε τοῦτον
Τὸν βακχεῖον ἄναχτα;
Καὶ δέδοιχ' ὑπὲρ αὐτοῦ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

Ἀνάκρισις τῶν χορῶν.

ΠΑνυ γε μέλη θαυμαστὰ δείξει δὴ τάχα.
Εἰς εἰ γὰρ αὐτοῦ πάντα τἀμέλη ξυντεμῶ.
Δι. Καὶ μὴν λογισμῷ ταῦτα, τῶν ψήφων λαβών.
Εὐ. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀοιδοδαΐκτου ἀκούων,
Ἴηχοπον ὑπελάθεις ἐπ' ἀρωγάν;
Ἑρμᾶν μὲν θέσμιον
Τίομεν γένος οἱ περὶ λίμναν,
Ἴηχοπον ὑπελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Δι. Δύοσοι κόπῳ Αἰσχύλε τοῦτο.
Εὐ. Κύδιστ' Ἀχαιῶν, Ἀτρέως
Πολυκοίρανε μαίθανέ μου πᾶν.
Ἴηχοπον ὑπελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Δι. Τεῖτο Αἰσχύλε σοὶ κόπος οὗτος.
Εὐ. Εὐφαμεῖτε μελισονόμοι
Δόμον Ἀρτέμιδος πέλας οἴγειν,
Ἴηχοπον ὑπελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Κύκλιός εἰμι θροεῖν ἔσπον κράτος
Αἴσιον ἀοιδῶν.

Quotquot hoc ſuperant æuo.
Miror, qua ratione eum
Criminarier auſit,
Bacchæum mihi regem.
Non nihil metuo illi.

ACTVS V. SCENA II.

EVRIPIDES, BACCHVS, ÆSCHYLVS.

Examen Chororum.

MIranda certè carmina monſtrabit tibi:
Nam ego in vnũ contraham omnia eius carmina,
BA. At ego rationem inibo ſumptis calculis.
EV. Phthiota Achilles: vbi Lethiferum quid inaudis:
Cur non adhibes bona fulcra labori?
Patrem Mercurium
Iſtius colit accola ripæ.
Tu non adhibes bona fulcra labori.
BA. Duo ſunt tibi nempe labores.
EV. Præclare Achiuorum, Atrei
Domine, hæc mea percipe, fili,
Tu non adhibes bona fulcra labori.
BA. Labor, Æſchyle, tertius hic eſt.
EV. Huc meliarij adeſte bonis
Animis, aperite Dianæ.
Tu non adhibes bona fulcra labori.
Poſſum ego deſtruere imperia auſpice
Condita fato.

Tu

Ἰήκοπον οὐ πελάθεις ἐπ' ἀρωγάν.
Δι. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κόπων ὅσον;
Ἐγὼ μὲν οὖν ἐς τὸ βαλανεῖον βάλλομαι:
Ὑπὸ τῶν κόπων γὰρ τὰ νεφρὰ βύβωνιᾷ.
Εὐ. Μὴ, πρίν γ' ἀκούσῃς χἀτέραν ᾠδὴν μελῶν,
Ἐκ τῶν κιθαρῳδικῶν νόμων εἰργασμένην.
Αἰ. Ἰθι δὴ φράσον, καὶ κόπον μὴ φείσῃ θεᾷ.
Εὐ. Ὅπως Ἀχαιῶν
Δίφρουν κράτος Ἑλλάδος ἵξαν
Τὸ φλατοθεατοφλατόθεατ
Σφίγγα δυσαμβολίαν
Πρύτανιν κλυτὰ πέμπει
Τὸ φλατοθεατοφλατόθεατ.
Ξυὶ δορὶ καὶ χερὶ φράκτοις
Θούριος ὄρνις,
Τὸ φλατοθεατοφλατόθρατ.
Κυρεῖν φόβατ χῶν,
Ἰταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις,
Τὸ φλατοφλατόθεατ.
Τὸ συγκλινὲς ἐπ' ἄμπτι,
Τὸ φλατοφλατόθρατ.
Διόνυσ. Τί τὸ φλατόθεατ; τοῦτ' ὄφιν ἐκ μαρμαθῶνος; ἢ
Πόθεν συνέλεξας ἱμωνιοτρόφου μέλη.
Αἰ. Ἀλλ' οὐκ ἐγὼ μὲν ἐς τὸ καλὸν ἐκ τοῦ καλοῦ
Ἥνεγκον αὖθ': ἵνα μὴ τ' αὐτὸν φρυνίχῳ
Ἀειμῶνα μουσῶν ἱερῶν ὀφθείσῃ δρέπων.

Tu non adhibes bona fulcra labori.
Ba. Proh Iuppiter, quid hoc laboris? quid rei?
Ego hinc me conferam curriculo in balneum,
Nam ex sordibus, dolores inguinis sentio
Ev. Noli: priusquàm alteram stationem carminum
Percipias, compositam è Citharœdicis modis.
Æs. Agè, perduc ad finem: sed sordes ne adijce.
Ev. Vt nunc Achiuum
Bisidum imperium, Argolidis vim,
To Phlattothrattophlattothrat:
Sphingemq; tristificam
Dominumq; canem det.
To Phlattothrattophlattothrat:
Cum iaculo & valida manu.
Bellicus ales,
To Phlattothrattophlattothrat:
Pradam vt feroces
Aquilæ super aëra ferrent:
To Phlattothrattophlattothrat.
Quod incline erat Aiaci,
To Phlatto phlattothrat.
Bacc. Quid es & phlattothrat? vtrum ex solo Marathonio?
Aut vnde hoc collegisti aquatorum melos?
Æs. At ego ex bono traduxi hac in aliud bonum:
Ne idem & vnum pratum Musarum cum Phrynicho
Viderer decerpere. Sed hic Euripides

Ab

Οὗτος δ' ἀπὸ πάντων μοὐφέρῃ πορνιδίων
Σκολιῶν Μελίτου καὶ Καειριῶν αὐλημάτων,
Θριγκίων, χορείων. τάχα δὲ δηλωθήσεται.
Ἐνεγκάτω πὶς τὸ λύχιον. καί τοι πὶ δεῖ
Λύχας ὅπι τοῦτον; ποῦ 'στιν ἢ τοῖς ὀφθαλμοῖς
Αὕτη κροτοῦσα; δεῦρο μοῦ σ' Εὐριπίδου,
Πρὸς ἰοῦσ' ὁπτήδηα ταῦτ' ἄδῃν μέλη.
Δι. Αὕτη πόθ' ἥμουσ' οὐκ ἐλεσβίαζεν, οὔ.
Αἰ. Ἀλκυόνες αἳ παρ' ἀενάοις θαλάσσης
Κύμασι τωμύλλετε,
Τέγγουσαι νοτερῆς πτερῶν,
Ῥανίσι χέρσα δροσίζομεναι:
Αἴδ' ὑπωρόφιοι κατ' ἀωνίας
Εἰ εἰ εἰ εἰ εἰ εἰλίσσετε δακτύλοις φάλαγγες,
Ἰσότονα πνεύματα, καὶ
Κερκίδος ἀοιδοῦ μελέτας:
Ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε Δελφὶς
Πρώραις κυανεμβόλοις
Μαντεῖα καὶ παιδίους,
Οἰναίθας γάνος ἀμπέλου,
Βότρυος ἕλικα παυσίπονον
Περίβαλλ' ὦ τέκνον ὠλένας.
Ὁρᾷς τὸν πόδα τοῦτον; Δι. ὁρῶ.
Αἰ. Τὴν δαί; τοῦτον ὁρᾷς; Δι. ὁρῶ.
Αἰ. Τοιαῦτα μοὖστι σὺ ποιῶν,
Τολμᾷς ταῦτα μέλη ψέγειν,
Ἃ τὸ δωδεκαμήχανον

Ab omnibus meretriculis sumpsit modos
Obliquos Meliti, Caricæq; tibiæ
In funere & Choreis. Quod nunc illicò
Ei demonstrabitur. Lyram quis afferat.
Sed quid opus est Lyra ad hanc rem? vbi illa testulis
Crepitans? age huc adesdum Musa Euripidis:
Ad quam hi modi cantari sunt idonei.
BA. *Hæc certè Musa nunquam ante in Lesbe fuit.*
Æs. *Halcyones, ore quæ strepitis sonoro, in*
Fluctibus marinis,
Tingentes leue guttulis
Corpus, rore madens liquido.
Vosq; sub tecto habitantes in angulis,
Quæ e e e e e e euoluitis digitis, araneæ,
Liciæ, ætelasq;, & cercidis
Rancidi Poëtæ cures:
Vbi cantu gaudens Delphinus
Proris quatiebat mare secantibus,
Oracula & stadia,
Gemmas, lætitiam vitis,
Racemica preolum, onus leuantem.
Agè me amplectere, mi puer.
Pedem hunc túne vides? BA. *video.*
Æs. *Quid hunc? annè vides?* BA. *video.*
Æs. *Hos cùm modos tu succinas,*
Audes meos reprehendere;
Qui per duodecim technas

Κυρίων μελοποιῶν;
Τὰ μὲν μέλη σου ταῦτα. βούλομαι δ' ἔπι
Τὸν τῶν μονῳδιῶν διεξελθεῖν τρόπον.
Ὦ νυκτὸς κελαινοφανὴς
Ὄρφνα, πίνα μοι δύσφωνον
Ὄνειρον πέμπεις ἐξ ἀφανοῦς,
Ἀΐδα θοάσσολον,
Ψυχαὶ ἄψυχον ἔχοντα,
Μελαίνας νυκτὸς παῖδα,
Φεικώδη δάφναι ὄψιν,
Μελανονεκυείμονα;
Φόνια φόνια δερκόμενον,
Μεγάλους ὄνυχας ἔχοντα;
Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι λύχνον ἅψατε:
Κάλπιδά τ' ἐκ ταμιῶν δρόσον ἄρατε,
Θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὡς αἰθέριον ὄνειρον ἀποκλύσω.
Ἰὼ πόντιε δαῖμον,
Τοῦτ' ἐκεῖν'. ἰὼ ξυνοίκοι,
Τάδε τέρατα θεάσασθε
Τὸν ἀλεκτρυόνα μου ξυναρπά-
σασα, φρούδη γλύκη.
Νύμφαι ὀρεσίγονοι
Ὦ μανία ξύλλαβε.
Ἐγὼ δ' ἃ τάλαινα ποθοτέχους' ἔτυχον,
Ἐμαυτῆς ἔρωσιν,
Λίνου μεσὸν ἅζαντον,

Εἰ εἰ εἰ

Cyrenes modularis.
Et hi modi nempe tui. nunc etiam volo
Monœdiarum rationem perquirere.
O noctem nigram tenebris,
Quàm tu miserum affers somnum
Mihi, hunc ex obscuris caliginibus
Erebi seruulum:
Inanime pectus habentem,
Nefariæ noctis prolem,
Atrocem vultu: amictum
Nigro neciredimiculis:
Trucia, trucia tuentem:
Magnos vngues habentem.
Ferte facem celeres famulæ mihi:
Situla aquam è liquido date flumine:
Calfacite vndas.
Hæc vt somnia fontibus abluam,
Iò Pontice Diue
Hoc mihi illud: ô sodales,
Hæc prodigia, quæso, videte.
Rapuit mihi gallum Glyce, nec
Vspiam apparet hïc.
Nymphæ montigenæ:
O rabies occupa.
Ego autem misella proprijs operam
Mecum impendo rebus:
Plenum stamine fusum

Εἰ εἰ εἰ εἰλίαστυσα χεροῖν,
Κλωστῆρα ποιοῦσ' ὅπως κνεφαίως
Ἐς τὴν ἀγορὰν φέρουσ' ἀποδύμαν.
Ὀλ' ἀνέπαλτ' ἀνέπαλτ' ἐς αἰθέρα
Κουφοτάταις περύγων ἀκμαῖς:
Ἐμοὶ δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπεν.
Δάκρυα δακρυάτ' ἀπ' ὀμμάτων,
Ἔβαλον ἔβαλον ἀτλάμων.
Ἀλλ' ὦ Κρῆτες, Ἰδης τέκνα,
Τὰ τόξα λαβόντες, ἐπαμυύατε,
Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε κυκλώμενοι
Τὴν οἰκίαν. ἅμα δὲ
Δίκτυνα παῖς Ἄρτεμις
Καλὰ, λαὰς κυνίσκας
Ἔχουσ' ἐλθέτω σὺν δόμων
Παναχῆ. σὺ δ' ὦ Διὸς
Δι πύρφορε αἰέχουσα λαμπάδας,
Ὀξυτάταν χεροῖν Ἑκάτα
Παρέφιλον εἰς γλύκυς, ὅπως
Εἰσελθοῦσα φωρᾶσω.
Δι. Παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν.
Αἰ. Κἀμοί γ' ἄλις.
Ἐπὶ τὸν ῥαθμὸν γὰρ ἀγαγεῖν βούλομαι:
Ὅστις γ' ἐλέγξει ποίησιν νῷν μόνῳ:
Τὸ γὰρ βαρὺ νῷν βασανιεῖ τῶν ῥημάτων.
Δι. Ἰὲ δεῦρο νυῦ, εἴ τις δεῖ καὶ τοῦτό με
Ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τὴν τέχνην.

Χο. Ἐπ-

Eee euoluens manibus.
Nectoglomus; clanculumq́ vendo
Pòst in foro, atris septa tenebris:
At ille volitabat, volitabat ad æthera
Remigio alarum leui:
Mihi mala, mala reliquit.
Lacryma, lacryma de palpebris
Cecidit, cecidit infelix.
Verùm ô Cretes, Idæ proles,
Sumptis iaculis, mala repellite:
Et membra concutite: & circumdate.
Domum simul etiam
Dictynna virgo, Dea
Elegans, catellas
Agens, peruagetur domos
Vndiq́. At ô Iouis
Duplices faculas manu tenens
Perquam agili, triceps Hecate.
Ostende te in Glycæ domo:
Vt ingressa in furto prehendam.
Ba. Plures, omittite iam modos.
Æs. Et mihi satis.
Nunc ad stateram volo virum hunc deducere.
Nam sola hæc vtriusque ostendet Poëticam,
Et vtrinque verborum librabit pondera.
Ba. Agite huc adeste: nam Poëtarum ars mihi
Ad libram erit vendenda, tanquam casei.

Χο. Ἐπιπονοί γ' οἱ δεξιοί.
Τὸ δὲ γλῶ ἕτερον αὖ τέρας
Νεοχμόν, ἀποπίας πλέων,
Ὅπως αἰὲ ἐπειόησεν ἄλλο;
Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' αἰὲ εἴ τις
Ἔλεγέ μοι τῶν ὀπτυχόντων
Ἐπῴδόμην: ἀλλ' ὠόμην αἰὲν
Αὐτὸν αὐτὰ λῆρεῖν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ πρίτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΗΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

Ἰθι νυῦ παείσαθον ὦ ξυὶ τὼ πλάτ' γ'. Αἰ. ἠδού.
Δι. Καὶ λαβομὼν, τὸ ῥῆμ' ἑκάτερο εἶπατον:
Καὶ μὴ μεθεῖσθον, ὡς ἐγὼ σῴων κοκκύσω.
Αἰ. Ἐχόμεθα. Δι. Τῦπος νυῦ λέγετον' ὅτι τὸν ῥαθμόν.
Εὐ. Εἶθ' ὥφελ' ἀρχὰς μὴ ξυμπλάσθαι σκάφο.
Αἰ. Σὺ δ' ἀρχὶ ἐποίεις, βουὼ μοὶ τ' ὀπιφροφά.
Δι. Κόκκυ. μεθεῖτε: κἠ πολὺ γε καπωτέρω
Χωρεῖ τὸ τῦδε. Εὐ. καὶ πότ' ὀξὶ ταὔπον;
Δι. Ὅτ' εἰσέθηκε ποίημὸν ἐλιοπωλικῶς:
Ὑγρὸν ποιήσας, τῦπος, ὥσπερ τἄλλα.
Σὺ δ' εἰσέθηκας τοῦπο ἐπῳδόμενον.
Εὐ. Ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι, καὶνὸν ἐξαπίνης.

Δι. Λάβε

CHO. *Viri operosi, qui cati:*
Equidem opus hoc planè nouum,
Et prodigiosum, & absurdum.
Nam quis vnquam hoc cogitauit?
Testor hunc, si quis mihi antè
Tale quid dixisset, illi haud
Fidem dedissem, sed putassem
Illum afferre nugas.

ACTVS V. SCENA III.

BACCHVS, ÆSCHYLVS, EVRIPIDES.

AGè, nunc astate ad lances. Æs. eccum me tibi.
BA. Et apprendentes quisque verbum proferat,
Neque è manu mittatis, priusquàm clamitem
Cuculi more. Æs. tenemus. BA. nunc recitet quilibet
Versum, ad stateram, aut verbum proferat aliquod.
EV. O si ratis non peruolasset Argo aquis.
Æs. Sperchie fluuie pascuique vortices.
BA. Cucu: stateram mittite: multò pressior
Lanx Æschyli, quàm altera. EV. quid causæ obsecro?
BACCHVS. *Quia fluuium imposuit: & carmen propemodum*
Humectauit perinde, vt qui lanam solent
Humectare, priusquàm in foro diuenditent:
Tu verò verbum imposuisti volatile.
EV. Age aliud dicat, & contra me proferat.

Διόνυ. Λάβεσθε τοίνυν αὖθις. Εὐελπ. ἰὼ ἰδού. Διόν. λέγε.

Εὐ. Οὐκέτι πφθοῦς ἱερὸν ἄλμο, πλιὼ λόγ⊙.
Αἰ. Μόν⊙ θεῶν γὰρ θάνατ⊙, ὃ δώρων ἐρᾷ.
Δι. Μεθεῖτε, μεθεῖτε: καὶ τὸ τῦδέ γ' αὖ ῥέπφ.
Θάνατον γὰρ εἰσέθηκε βαρύταλον' κακῶν.
Εὐ. Ἐγὼ δὲ πφθόω γ', ἔπος ἄεις' εἰρημένον.
Δι. Πφθῶ δὲ κὤφόν'δε, κἀνοεῖν οὐκ ἔχον.
Ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτφ τι τῶν βαφυσάθμων,
Ὅπ σοι καθέλξει καρτερόν τε κὠμέγα.
Εὐ. Φέρε ποῦ τοιῦτο δῆτα μοὐστί; ποῦ φεάσω;
Δι. Βέβλικ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω κὠπέπαρα.
Λέγοιτ' αὖ, ὡς αὕτη τι λοιπὴ σφῶιν ἁάσις.
Εὐ. Σιδηροφειθέστ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.
Αἰ. Ἐφ' ἁῖμαλ⊙ γὰρ ἅῖμα, κὠνεκρῷ νεκρός.
Δι. Ἐξεπάτηκεν αὖ σε κἀνεῖν. Εὐ. τῷ τρόπῳ;
Δι. Δύ' ἅῖματ' εἰσέθηκε κὠνεκρὼ δύω:
Οὓς οὐκ αὖ ἄραντ' ἂν ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.
Αἰ. Καὶ μηκέτ' ἔμοιγε κατ' ἔπος, ἀλλ' ἐς τὸν ἁαθμὸν
Αὐτός, τὰ παιδία, χ' ἡγοῦ, Κυφισοφῶν,
Ἐμβὰς καθήσθω, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία:
Ἐγὼ δὲ δύ' ἔπη τῶν ἐμῶν ἐρῶ μόνα.

ΔΡΑΜΑ-

BAC. *Prendite rursum stateram.* EV. *ellam.* BAC. *iam proferas.*
EV. *Non est fanum Suadæ, nisi bona oratio.*
ÆS. *Mors est Deis sola haud capit data munera.*
BA. *Dimittite, mittite: iterum inclinat Aeschyli:*
Nam mortem imposuit, malum grauissimum.
EV. *At ego Suadæ verbum imposui, dictum optimè.*
BACCHVS. *Res leuicula est suadela, & mentem non habet,*
Disquire aliud, & quod sit ponderosius,
Et quod lancem plus deprimat, ac validiùs.
EVRIPID. *Sine videam, vbi sit tale. vbi dicam esse, obsecro?*
BA. *Duas Achilles tesseras & quatuor*
Iecit: pergite: nam res in vno hoc cardine est.
EV. *Lignum graue ferro, comprehendit dextera.*
ÆS. *Nam currui currum, atque funus funeri.*
BA. *Iterum dolo te circumuenit.* EV. *& quomodo?*
BA. *Currus duos, duosq; iniecit mortuos:*
Quos ægrè centum sustollant Ægyptij.
ÆS. *Ne ponderentur iam voces: sed liberi*
Et vxor, & Cephisopho, & ipsius & libri
Nunc insideant lanci. ego tantùm duo proferam
Verba è meis.---

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκιωὴ τελάφτη.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥ-ΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

Ἄνδρες Σοφοί, κἀγὼ μὲν αὐτοὺς οὐ κρινῶ:
Οὐ γὰρ δ' ἔχθρας οὐδετέρῳ γενήσομαι.
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν: τῷ δ' ἥδομαι.
Πλ. Οὐδὲν ἄρα πράξεις, ὧνθρ' ἦλθες ἕνεκα.
Δι. Ἐαὶ δὲ κρίνω; Πλ. τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπᾳ,
Ὁπότερον αἰὶ κρίνῃς: ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτην.
Δι. Εὐδαιμονοίης: φέρε δὴ πύθεσθέ μου τᾶδί:
Ἐγὼ κατῆλθον ὅπι ποιητοῦ. Αἰσχ. τοῦ χάριν;
Δι. Ἵν' ἡ πόλις σωθεῖσα τοὺς χοροὺς ἄγῃ,
Ὁπότερ' αἰὶ οὗ τῇ πόλει παραινέσῃ
Μέλλει τι χρηστόν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκῶ.
Πρῶτον μὲν οὗ θεὶ Ἀλκιβιάδου πὶν ἔχετον
Γνώμην ἑκάτερος; ἡ πόλις γὰρ δυσχερεῖ.
Αἰ. Ἔχει δὲ θεὶ αὐτοῦ τίνα γνώμην; Δι. τίνα;
Ποθεῖ μὲν, ἐχθαίρει δὲ, βούλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὅ, τι νοεῖτον, εἴπατον τούτου πέρι.
Εὐ. Μισῶ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
Βραδὺς μὲν πέφυκε, μάλα δέ γε βλάπτειν ταχύς:
Καὶ πόλιμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.
Δι. Εὖγ' ὦ Πόσειδον, σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
Αἰ. Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
Μάλιστα μὲν λέοντα μὴν πόλει τρέφειν.

Ἦν δ'

ACTVS V. SCENA IIII.

BACCHVS, PLVTO, ÆSCHYLVS, EVRIPIDES.

A Mici ego hîc ſententiam
Inter eos non feram, nam neutrius odio lubens
Memet onerem: alterum ſapientem iudico:
Voluptatem non paruam capio ex altero.
PL. Nihil ergo efficies, quorum iuiſti huc gratia.
BA. Sin iudicem? PL. tunc alterum elige, atq; abi
Quem tu præpoſueris: ne fruſtra huc veneris.
BA. Dî tibi benè velint agitè vos, audite me:
Ego huc veni propter Poëtam. ÆSCH. Cur? cedo.
BA. Vt ciuitas choros agendo ſalua ſit,
Vter ergo veſtrûm conſilia Reipub.
Daturus eſt & vtilia; hunc abducere volo.
Primùm de Alcibiade, quænam ſententia
Alterutri eſt? Nam malè perit noſtra ciuitas.
ÆS. Quid autem de illo ſentit ciuitas? BA. quid? Hoc:
Cupit quidem, ſed odit tamen, & habere vult.
Sed quid vos de illo ſentiatis, dicite.
EV. Ciuem hunc ego odi, qui in ſeruanda patria
Fit tardus, in lædenda eadem fit celer:
Sat commodus ſibi, ciuitati incommodus.
BA. Euge, ô Neptune & quæ tua eſt ſententia?
ÆS. Catulum Leonis alere in vrbe non decet,
Sed maximè ipſum ne Leonem nutrias:

Ἦν δ' ἐκβαφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.
Δι. Νὴ τὸν Δία τὴν σωτῆρα, δεσκρίπως γ' ἔχω.
Ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
Ἀλλ' ἐπὶ μίαν γνώμην ἑκάτερος εἵπατον,
Περὶ τῆς πόλεως ἡμῖν ἔχετον σωτηρίαν;
Εὐ. Εἴ τις πτερώσας κλεόκριτον κινησίαν,
Αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑφ' πλάκα.
Δι. Γελοῖον αὖ φαίνοιτο, νοεῖ δ' ἔχει τινά;
Εὐ. Εἰ ναυμαχοῖεν αὖ, κατέχοντες τ' ὀξίδας
Ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
Ἐγὼ μὲν οἶδα, κἀθέλω φράζειν. Δι. λέγε.
Εὐ. Ὅταν τὰ νεῶ ἄπιζα πίσθ' ἡγώμεθα,
Τὰ δ' ὄντ' ἄπιζα πιζά. Δι. πῶς; ἐμαθήσω.
Ἀμαθέστερόν πως εἶπε, καὶ σαφέστερον.
Εὐ. Εἰ τῶν πολιτῶν, οἵσι νεῶ πιστεύομεν,
Τούτοις ἀπιστήσαιμεν, οἷς δ' οὐχεώμεθα
Τούτοισι χρυσαίμεσθ', ἵσως σωθῶμεν αὖ.
Εἰ νεῶ γε δυσχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
Τἀναντία φράζοντες οὐσωζοίμεθ' αὖ;
Δι. Εὖγ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις,
Ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες ἢ Κηφισοφῶν.
Εὐ. Ἐγὼ μόνος, τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.
Διόνυ. Τί δαὶ λέγεις σύ; Αἰσχύλ. πρὸ πόλιν νεῶ μοι φερέσον
Πρῶτον, πόσι χρῆται; πόπερα τοῖς χρηστοῖς. Διόνυσ. πόθεν;

Sin alueris aliquem, obſecunda moribus.
BA. Ego per Iouem ſeruatorem ægrè iudico:
Nam luculenter ille, prudenter hic ait.
Sed adhuc vnam quiſque recitet ſententiam:
Quænám ſalutis ſpes eſt de Repub.?
EV. Si quis Cleocritum applicet, pro alis, Cineſiæ:
Vtrumque venti mox in mare ſuſtollerent.
BACCH. Hoc ridiculum quidem: at rationem tamen habet.
EV. Si qui nauale facturi ſunt prælium,
Acetabula teneant, & loculos hoſtium
Conſpergant: ego noui, & dicam. BA. Dic obſecro.
EV. Si fida quæ ſunt, pro infidis habeamus: &
Quæ infida ſunt pro fidis. BACCHVS. non intelligo,
Rudiùs hoc dicas, & aliquantò planiùs.
EV. Si ciuibus, quibus iam nimium fidimus.
Pòſt diffidemus: & quibus non vtimur,
Illis vtamur: erimus ſalui forſitan.
Nam ſi nunc propter iſtam cauſam affligimur,
Quomodo contraria agentes non ſeruabimur?
BACCHVS. Euge, ô Palamedes: ô ingenium perſpicax:
Tune ipſus hæc inueniſti, an Cephiſopho?
EV. Ego ſolus inueni: ſed acetabula Cephiſopho.
BACC. Quid autem tu dicis? Æs primùm hoc mea mihi:
Quibus vtitur Reſpub. viris? num bonis?

BA.

Μισεῖ κάκιστα. Αἰ. τοῖς πονηροῖς δ' ἥδεται;
Δι. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνη γ': ἀλλὰ χρῆται τοῖς βίαν.
Αἰ. Πῶς οὖν ἂν σώσαι τις αὖ σώσαι τοιαύτην πόλιν,
Ἣ μήτε χλαῖναν μήτε σισύραν ξυμφέρει.
Δι. Εὕρισκε νὴ Δί', εἴπερ αἰνάδυσή πάλιν.
Αἰ. Ἐκεῖ φέρ' ἄρωμαι δῆτα, κἀντεῦθεν δ' ὃ βούλομαι.
Δι. Μὴ δῆτα σύγ', ἀλλ' ἐντεῦθεν αἰεὶ τἀγαθά.
Αἰ. Τοῖσιν γὰρ ὅπαν νομίσωσι τῶν πολεμίων
Εἶναι σφετέραν, τοῖσι δὲ σφετέραν τῶν πολεμίων,
Πόρον δὲ ταῖς ναυσί, πορείαν δὲ τὸν πόρον.
Δι. Εὖ, τοῖσι δικασταῖς αὐτὰ καταπίνῃ μόνος.
Πλ. Κείνοις αὖ; Δι. αὖ τὴν σοφὴν κρίσις γενήσεται:
Αἱρήσομαι γὰρ, ὅνπερ ἡ ψυχὴ θέλῃ.
Εὐ. Μεμνημένος νυν τῶν θεῶν, οὓς ὤμοσας,
Ἢ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἱρεῖσθαι δὲ τοὺς φίλους.
Δι. Ἡγοῦμαι τοιγὰρ ὁμῶμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.
Εὐ. Τί δέδρακας ὦ μιαρώτατ' ἀνθρώπων; Δι. ἐγώ;
Ἔτ' ἂν νικᾶν Αἰσχύλον: πῇ γὰρ οὔ;
Εὐ. Αἴσχιστον ἔργον μ' ἐργασάμενος ἀφορᾷς.
Δι. Τί δ' αἰσχρόν, ὦ μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῇ;
Εὐ. Ὦ σχέτλιε, φεῦ φεῦ μὴ πεθυμηκότα.
Δι. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ὅτι κατθανεῖν,
Τὸ πνεῖν δὲ δάπνεῖν, καὶ τὸ καθεύδειν κώδιον;
Πλ. Χωρεῖτε τοίνυν ὦ Διόνυσ' εἴσω. Δι. πῇ δαί;
Πλ. Ἵνα ξενίσω σφὼ, πρίν γ' ἀπελθεῖν. Δι. εὖ λέγῃς
Νὴ τὸν Δί'. ὑγρὰ γὰρ ἄχθομαι τῷ πράγματι.

ΧΟΡΟΣ.

BA. At vnde? peßimè odit. Æs. at gaudet malis?
BA. Minimè, ſed illis ad vim faciendam vtitur.
Æs. Quomodo igitur talem vrbem ſeruet quiſpiam?
Cui neque Læna, neq; ſagalum rectè congruit?
BA. Quæſo reperi aliquid, an emergat denuò.
Æs. Illic memorem, hîc non eſt integrum proloqui:
BA. Minimè, ſed hîc dimitte, quæ cenſes, bona.
Æs. Quando hoſtium terram habituri ſunt proſua:
Suam pro hoſtili: naues, pro recta via:
Viam terreſtrem prore dubia & perdita.
BA. Benè, niſi quòd ea iudex ſolus deuorat.
PL. Feras ſententiam. BA. hanc relinquam vos penes.
Ego enim eligam, quicunq; animo arridet meo.
EV. Memor igitur eſto Deorum, quos iuraueras:
Hinc abductum me domum: elige me tibi.
BA. Lingua mea iurauit: ego mihi eligam Æſchylum.
EV. Sceleſtiſſime hominum, quid nam feciſti? BA. egón?
Victorem iudico Æſchylum eſſe, quippeni?
EV. Turpiſſimè me aduerſus egiſti aſpicin'?
BA. Cur turpe, ſi ſecus ſpectator iudicet?
EV. Oſcelus, an deſpicies etiam me mortuum?
BA. Ecquis ſcit, anne viuere noſtrum ſit mori:
Spirare, ſit cœnare; dormire ſit ouis
Vellus: PL. agè, ite intrò, Dionyſe. BAC. quamobrem?
cedò.
PL. Vt excipiam vos hoſpitio meo, antequam
Abeatis. BA. benè mones: ego non ægrè fero.

CHO-

ΧΟΡΟΣ.

Μακάριον γ' αὖ̓ἦρ ἔχων
Ξυνέσιν ἠκριβωμένην.
Παρὰ δὲ πολλοῖσι μαθεῖν.
Ὃδε γὰρ εὐφρονεῖν δοκήσας,
Πάλιν ἄσοφος οἴκαδ' αὖθις,
Ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
Ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ
Ξυγγενέσι τε καὶ φίλοις,
Διὰ τὸ ξυνετὸς εἶναι.
Χαίρειν οὐδ' ἐμὶ Σωκράτους
Παρακαθήμενον λαλεῖν.
Ἀποβαλόντα μουσικὴν,
Τά τε μέγιστα παραλιπόντα
Τῆς τραγῳδικῆς τέχνης.
Τὸ δ' ὑπὲ σεμνοῖσι λόγοις,
Καὶ σκαριφισμοῖσι λήρων
Διατρίβειν ἀργὸν ποιεῖσθαι
Παραφρονοῦντος ἀνδρός.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ἄγε δὴ χαίρων Αἰσχύλε χώρει,
Καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν
Γνώμαις ἀγαθαῖς: καὶ παίδευσον
Τοὺς ἀνοήτους (πολλοὶ δ' εἰσὶ)

Καὶ

CHORVS.

HOmo beatus ille, qui
Bene animum politum habet.
Datur enim multis discere.
Equidem hic Æschylus repertus
Sapere, nunc domum redibit,
Homo suæq; ciuitati,
Homo suisq; deinpropinquis
Vtilis, atque amiculis:
Cùm adeò sapiat æqua.
Itaque pulcrum est, Socrate
Procul omisso, haud discere
Garrulitatem, & Musicam
Reijcere, artis Tragicæ
Tumida verò proloqui:
Magnificeq; nugando
Terere tempus otiosum,
Hominis imperiti est.

ACTVS V. SCENA V.

PLVTO, ÆSCHYLVS, CHORVS.

AGè verò, Æschyle, læto pede abi,
Et seruanostram Rempublicam
Præceptis vtilibus: ciues
Stolidos, quorum multi sunt, doce.

Cleo-

Καὶ δὸς τουπὶ Κλεοφῶντι φέρων,
Καὶ τούτοις τοῖσι ποιητᾶς
Μύρμηκιθ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ,
Τόδε δ' Ἀρχενόμῳ:
Καὶ φεράζ' αὐτοῖς, ταχέως ἥκειν
Ὡς ἐμὲ δευρί, καὶ μὴ μέλλειν.
Κἂν μὴ ταχέως ἥκωσι,
Νὴ τὸν Ἀπόλλω τίξας αὐτούς,
Καὶ συμποδίσας,
Μετ' Ἀδαμάντου τοῦ Λευκολόφου
Καλὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
Αἰ. Ταῦτα ποιήσω: σὺ δὲ τὸν θρόνον
Τὸν ἐμὸν ᾠδὸς Σοφοκλεῖ τηρεῖν,
Καὶ σώζειν: ἐὰν ἄρ' ἐγώ ποτε
Δεῦρ' ἀφίκωμαι. τοῦτον γὰρ ἐγὼ
Σοφίᾳ κρίνω δεύτερον εἶναι,
Μέμνησο δ', ὅπως ὁ πανοῦργος αὖ ἥρ,
Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
Μηδέποτ' εἰς τὸν θᾶκον τ' ἐμὸν,
Μὴ δ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.
Πλ. Φαίνετε τοίνυν ὑμεῖς τούτῳ
Λαμπάδας ἱεράς, χἅμα τῳ θεῷ πέμπετε,
Τοῖς τούτου τοῦτον μέλεσι,
Καὶ μολπαῖς κελαδοῦντες.

ΧΟΡΟΣ.

Cleophonti autem isthuc fer munus:
Et publicanis hisce vrbis,
Myrmeci puta, & Nicomacho,
Atque Archenomo:
Et dic illis, vt citò veniant
Huc ad me sublata omni mora.
Ni celeriter huc adueniant
Ita me Phœbus amet, cædam ipsos:
Et quadrupedes
Constringam; & Adimanto iunctos,
Subterræ viscera demittam.
Æs. Effecta hæc dabo: sed tu sedem
Committe meam Sophocli, vt seruet,
Et tueatur, si fortè huc ego
Redeam, nam ego sua hunc sapientia,
A me esse secundum, iam statuo.
Memineris verò, ne vafer hic,
Et vaniloquus scurra, homo futilis,
Vnquam interea sedem isthanc meam,
Inuitus licet, obsideat.
Pl. Præferte facem, & prælucete
Huic, & honestè illum deducite:
Vatemq; suis Carminibus,
Et cantu celebrate.

ARISTOPHANIS

ΧΟΡΟΣ.

Πρῶτα μὲν εὐοδίαν ἀγαθὴν ἀπόντι ποιητῇ
Κἀς φάος ὀρνυμένῳ δότε δαίμονες οἱ χθόν' ἔχουσιν,
Τῇπε πόλει μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς βουλεύσαι:
Πάσχω γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' αὖθις,
Ἀργαλέων τ' ἐν ὅπλοις ξυνόδων: Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω,
Κἄλλος ὁβουλόμενος τῶν πατρίοις ἐν ἀρούραις.

ΤΕΛΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ.

CHORVS.

PRincipiò facilemq; viam, & bona signa Poëtæ,
Dum redit ad superos, date vos pia numina terræ:
Nostraq; consilijs defendite mœnia vestris,
Sic equidem innumeris releuabimur vndiq; damnis,
Et strepitu armisono: Cleopho sua prælia tractet,
Et malè quisquis amat, patrio super orbe, tumultus.

FINIS RANARVM.

NOBILIBVS ET CLARISSIMIS VIRIS AC DOMINIS: D. ANDREÆ ERSTEM. BERGIO, ET D. PETRO OBERNBVRGIO, *LL. Licentiatis: S. Cæsariæ Maiestati à consilijs secretioribus, Dominis & amicis suis obseruandis:*

S.P.D.

NICODEMVS FRISCHLINVS.

EXTANT multi qui dicent & credent, paruo constare labore & paruo sumptu Comœdias hasce Aristophanicas Græcolatinas. Nam sunt hodie etiam numero literatorũ, qui tametsi haudquaquam censent se natos in Veruecum patria, tamen de libris non aliter iudicant, quàm Megaricus porculator in hac sequenti Comœdia de porcis suis. Mole enim & chartarum crassitie atque pinguedine ponderant libros, non bonitate & suauitate. At ego noui quantum requisiuerit operæ Latina hæc interpretatio, præsertim auctoris à nullo hactenus tentati & valde obscuri, adde etiam multis in locis mendosi. Noui item quanto cum labore exemplar meum Latinum propter manum intricatam fuerit ab amanuensibus descriptum.

Noui

Noui quanto cum ſtudio relecta ſint quæ amanuenſes deſcripſerunt, & quanta cum ſedulitate recaſtigata, nequid mendæ, culpa ipſorum, relinqueretur in exemplari. Noui deniq́ue quantos fecerim ſumtus, dum libros emo ad verſionem neceſſarios; dum amanuẽſes alo, qui deſcribunt: dum primò Baſilæam Tubinga, mox Tubinga in Carniolam, quò fueram vocatus, atq́ue è Carniola Venetias proficiſcor, iterum redux è Carniola iter facio Tubinga Francofurtum vt Typographum inueniam, qui haſce Græcolatinas Comœdias ſuis typis in lucem proferat. Nam Tubingenſes tantùm excudunt ſuorum Theologorum ſcripta, vt quæ vnis nundinis poſſunt diſtrahi ſingula & omnia, ſcripta valde lucroſa Typographis. Nã è Typographis nemo ferè eſt, qui vbi naufragiũ fecerit, prætẽdit loco excuſationis in edendo libro huiuſmodi, damnũ & iacturam. Itaq́; centum ego coronatorum impenſas priùs feci quàm Typographum inuenirem idoneum, & promtum, qui iſta procuderet. Quid iam dicam de ſumptibus qui requiruntur in ipſa editione, vt auctor Græcolatinus prodeat abſq́ue erratis typographicis? vt papyrus ſit mũda? vt character elegans? vt operarij alacres & prompti? Hîc nemo eſt lectorum, qui conſideret labores, qui ſumtus, qui impenſas, qui moleſtias lucubratio-

num,relectionum,emendationum,viarum,itinerum,qui pericula morborum,qui risus & ludibria pessimorum sanniorum,vbi quid peccatum sit. Verè enim ausim iurare,quòd Academicus Diabolus(habēt enim & Academiæ suos Alastores & Cacodæmones,præsertim qui me oderunt) editionem,& huius operis & reliquorum omnium,quæ hisce nundinis prodeunt,summis viribus impedire conatus sit. Tot enim obstacula fuerunt,quæ meos honestissimos conatus ad hoc vsque tempus sunt remorata,vt totus mensis ad narrandum non sufficiat.Quare mirandum non est,viri Nobiles & Clarissimi,si quid in hisce Comœdijs minus à me accuratè sit scriptum. Cùm enim rei familiaris ratiō ferret diuturniorem à domo absentiam,iccircò priùs discedendum fuit ex officina,quàm vltimam possim Acharnēsibus manum admouere. Dolendum sanè est,tā paucos hodie extare Mecœnates è cœtu sumtuosorum hominum,qui liberales sint in hæc studia.Quæ enim hæ sunt ætatis huius sordes,quæ labes,eò peruenire literarum humaniorum studia,vt nihil in ijs illustrandis tentare ausis,nisi rei familiaris iacturam facere velis? Quamobrem vestro mihi opus est auxilio,vestra ope,viri Nobiles & Magnifici,vt quæ à fucis alijs contemnuntur,aut etiam deuorantur,ea pervos apes conseruen-

seruentur, & summis in orbe viris commendentur tradanturq;. Atq; hoc non inuitos esse vos facturos, promittit mihi vestra multiplex virtus, vestra singularis probitas atq; humanitas, quam non parum auget in vobis varia multarũ artium ac doctrinarum, & Iuris Legumq; cognitio, cum longo rerum vsu coniuncta. Quò accedit etiam pius ille in literatos viros amor, qui vestros animos in nos quoque inflammat accenditq;. Nam etiam antehac quæ vestra in me sit fides, qui candor, quæ beneuolentia, id è multis ego argumentis perspexi. Pro qua re cùm dignas non possim vobis referre gratias, dedico vobis Acharnenses Comœdiam Aristophanicam, quæ cæteras propemodum omnes vincit vrbanitate iocorum, grauitate rerum, varietate personarum. DEVS Opt. Max. virtuti vestræ clementer faueat.

Spiræ Nemetum, 10. Cal. Iunij,
Anno, &c. 86.

OCCASIO FABV-
LAE, QVAE INSCRIBITVR
ACHARNENSES, EX ATHENAEO, Thucydide, Diodoro Siculo, & Plutarcho.

RAT Athenis Aſpaſia Socratica, mulier ſpecioſiſſima: cuius fama vniuerſam Græciam compleuerat. Hanc impendiò amabat Pericles, ciuitatis Atticæ Prætor. Cùm autem iuuenes Athenienſes temulenti, Megaram fuiſſent profecti, & Simætham nobile ſcortũ rapuiſſent: Megarenſes dolore iracundiæ permoti, Athenas profi-ciſcuntur, & Aſpaſiæ duas meretriculas viciſſim aufe-runt. Hinc belli Pelopõneſiaci principium erupit omnibus Græcis, ex tribus meretricibus, vt docet Athenæus in Dipnoſoph. Nam ira percitus Aſpaſiæ amator, Pericles, decreto publico ſanxit: ſi quis Megarenſis attingeret finem Atticum, ea res homini illi capitalis eſſet: prætores, in ſolenni iureiurando adderent, vt bis quotannis agrum Megarenſem popularentur. Atque hoc plebiſciũ Pericles in tabulam retulit. Cùm autem Rex Lacedæmoniorum Archidamus ſuos legatos Athenas miſiſſet: vt tum ſocios Athenienſes pacarent, & ab amicitia Corcyreorum eos auerterent: tùm verò inprimis, vt hoc illi

illi plebiſcitum Megaricum abrogarent: ibi ſolus Pericles omnibus reſtitit: & ſua pertinacia decretum conſeruauit, lege obtenſa: quæ tabulam, in quam plebiſcitum eſſet relatum, vetaret reuellere. Etſi autem aliæ quoque cauſæ fuerant, quæ Athenienſibus infeſtos reddiderant Peloponneſios: tamen ob illas arma non fuiſſe ſocijs illaturos Lacedæmonios: ſi Athenienſes adduci potuiſſent, vt plebiſcitum Megaricum facerent irritum: autor eſt Plutarchus. Confirmati igitur ad arma ciues orationibus Periclis, obtemperant illi: & res ſuas, liberos, coniuges & omne inſtrumentum domeſticũ ex agris in vrbem comportant: iumenta & oues in Eubœam mittunt: vt refert Thucydides: qui hanc migrationem difficilem fuiſſe Athenienſibus tradit: propterea, quòd pleriq; eorum ruri viuere conſueuiſſent. Magnis paulò pòſt copijs Lacedæmonij cum ſocijs (inter quos erãt etiam Bœotij) Rege Archidamo duce, Atticam ingrediuntur, & deuaſtatis prædijs ac vitibus exciſis, fœdatisq; finibus, Acharnas vſque, quæ Attica curia fuit, perueniunt. Nam, autore Thucydide, ciues Acharnenſes, præcipuam partem vrbis, neutiquam putabat Archidamus paſſuros eſſe vaſtationem ſuorum fundorum: ſed reliquos omnes ad pugnam incitaturos: aut vbi res ſuas amiſiſſent Acharnenſes, non perinde promtos fore credebat ad pugnandũ pro alijs: & forte ſeditionem inter illos futuram eſſe. Hæc Archidamo fuiſſe conſilia ſedenti ad Acharnas, refert Thucydides. Conflagrantibus poſtea, in conſpectu

ciuium, prædijs & agris, ipsi concurrere & cœtus facere incipiebant: in quibus multum altercationum erat: cùm alij ad erumpendum incitatores essent, alij quidam deborterentur. Vates item oracula decantabant varia, neque inter se consentientia: quæ quisque, sicut affectus erat, ita accipiebat. Acharnenses porrò, vt qui sibi non minima pars ciuitatis esse videbantur, populum ad pugnam, quam maximè instigabant. Denique tota ciuitas commota erat, & Periclis irata, qui ciues ab eruptione prohibebat: & huius belli autor fuerat. Inter hos etiam Cleo fuit, teste Plutarcho: qui, vbi ciuitatem in illum incensam vidit, auram popularem captans, acriter mordebat Periclem. Verùm nihil istorum mouit Periclem, sed ignominiam moderatè tulit: & eos, qui angebantur vastionem agrorum, demulsit: dicens arbores cæsas & deiectas mox renasci: virorum casorum iterum non promtam fore facultatem. Nauibus in Peloponnesum dimissis terram hostium per legatos vastauit: ipse terrestri exercitu in fines Megaricas ducto, eas vndequaque conculcauit. Paulò pòst fœdus & amicitiam ineunt Athenienses cum Nymphodoro Abderita: cuius sororem habebat Sithalces Rex Thracum: per quem etiã Regem ipsum sibi adiungunt. Nam Athenas veniens Nymphodorus, fœdus & societatem Sithalcæ cum Atheniensibus conciliauit: & Sadocum filium Sithalcæ ciuem Athenis fecit: atque Athenienses pollicitus est, se bellum, quod gerebatur in Thracia, compositurum esse, & apud Sithalcen

chalcen persuadendo effecturum: vt in Thracia conscriptas copias equitum & peditum, peltis vtentium, auxilio Atheniensibus mitteret. Conciliauit etiam Perdiccam, filium Alexandri, Regem Macedonum Atheniensibus, vt sua cum illis arma coniungeret. Cùm autẽ multis vltrò citroq; cladibus illatis bellum in tam longum duceretur, multi ciues desiderio agrorum & tranquillitatis publicæ, arma detestabantur: quanquam plures initio, inter quos erant Acharnenses præcipui, vindictã expetebant, vt acceptas clades in hostibus vlciscerentur. Senatus vana spe populum lactabat: de pace nihil consultabat: sed tantummodo magnificis promissis, de assuturis Regum auxiliis plebem deliniebat. Huc accedebat, quòd Atheniensis stulta ambitione Alcibiadis incitati, anno belli 17. cùm in spem venissent Siciliæ totius occupandæ, suos illô misissent exercitus, ducibus Alcibiade, Nicia & Lamacho. In hoc enim bello duo duces Nicias & Lamachus, amissis quadraginta millibus hominũ perierunt: sicut historiam huius belli recitat Thucydides lib. 6. Hinc occasionem traxit Aristophanes, vt præsentem scriberet Comœdiam: in qua stulta Athenienſium cõsilia, & plebisciti Megarici immanitatem, adeoq; totius belli incommoda proposito Lamachi interitu demonstrat, pacemq; cum Lacedæmonijs ineundam suadet:

commonstratis omnibus, quæ pacem comitari solent, operibus & commodis.

ARGV-

ARGVMENTVM FABV-
LÆ ACHARNENSIVM.

]Nitiò quendam ciuem Atticum, Dicæopolin (quasi dicas, Iustum ciuem) introducit, qui de peruerso Reip. statu queritur, & vitia quædam Athenienſium partim risu, partim fletu digna, Comicè perſtringit: vt quòd Æſchyli poêmatibus neglectis, Theognidis aut Euripidis fabulas audiant: & quòd pacem non promoueant, ſed de alijs rebus conſultent. Ingreſsis in ſcenam Senatoribus, ſtatim adeſt Caduceator ſiue præco, qui ſingulos hortatur, vt ſuá quiſque dicat ſententiam. Ibi Amphitheus, quòd pacem & fœdus cum Spartanis ineundum ſuaderet, è curia eijcitur: fruſtrà indignante Dicæopoli. Poſtea audiuntur legati, à rege Perſico cum Pſeudartabano, eiuſdem Satrapa reuerſi. Hi in concilio ſuas comeſſationes & luxum Perſicum exponunt. Tandem productus Pſeudartabanus regis ſui mandata, lingua Perſica commemorat: Cuius verba cùm præco perperam ac falsò interpretaretur de auro, quod rex miſſurus eſſet, Dicæopolis remotis arbitris, longè aliud ex ipſo comperit. Quare vana ſpe populum lactari intelligens, ſibi conſilium capit, & Amphitheum ad Lacedæmonios ablegat, vt ſibi cum Lacedæmonijs fœdus faciat. Interim à Caduceatore vocatur in Senatum Theorus, hoc eſt, ſpectator, vt Sithalcis Thracum regis reſponſum, de auxilijs & ſocietate belli, exponat. Verùm is conſimili vanitate populum ludificat, & magnifica regis auxilia & promiſſa commemorat. Reuerſus interim Lacedæmone, Amphitheus ſecum inducias & fœdera refert. Verùm deprehenſus ab Acharnenſibus, qui propter vineta deuaſtata, Spartanis grauiter infenſi erant, vim perſequentium

quentum ægrè effugit. Dicæopolis acceptis ab eo fœderibus domum lætus abit: &, vt gratus sit dijs immortalibus, ruri Choas, quod Bacchanale erat festum, celebrare instituit. Huic imminet ex improuiso Chorus senum Acharnensium, qui Amphitheum, fuga elapsum, quærit, vt ab eo pœnas sumat: quandoquidem ille fœdus cum atrocissimis hostibus pepigisset. Egressus domo cum seruo, vxore & filiabus, Dicæopolis Choas agere parat. Ibi seruus Priapum in palo, filia calathum, mater pultem & cochlear gestat. Vbi ista Chorus animaduertit, illicò Dicæopolin pro Amphitheo comprehendit: eiq; lapidibus intentis, mortem comminatur, neq; vllas excusationes admittit. Cùm verò alia ratione se non posset defendere, vicissim illis minatur, nisi audiatur, sese Acharnensium obsides violaturum. Prolato mox cophino carbonibus oppleto, necem Dicæopolis stricto ense intentat. Quo spectaculo carbonarij Acharnenses commoti, & carbonum tanquam liberorum miserti, Dicæopolin abiectis lapidibus audiunt, & sententiam de Lacedæmonijs liberè dicere vltrò iubent. Sed ille prius quàm peroret, habitum vt sibi mutare, & mendici vestibus amiciri liceat, ab Acharnensibus petit. Ea re impetrata, Euripidem accedit, qui heroas in Tragœdijs mendicos producere solebat, eumq; exorat, vt Telephi habitu ipsum amiciat, & reijculas concedat: quibus Dicæopolis contra Acharnicos se defendat. Habitu mendici accepto, iam auarus & petax redditus, vt fert mendicorum natura, quorum pera nunquam impletur, modò hoc, modò aliud ab Euripide postulat, ac difficulter admodum ab ostio remouetur. Rediens ergo ad suos Acharnenses, Dicæopolis eleganti oratione Lacedæmonios excusat: culpam in Periclis iam defuncti pertinaciam, &

Mega-

ARGVM. FAB. ACHARN.

Megarenſium miſeriam reijcit: quæ duo Lacedæmonios impuliſſe ait, vt primùm opem tulerint oppreſsis: deinde vaſtatis Athenienſium vineis, & Atticæ agris, parem Athenienſibus gratiam repoſuerint. Hoc cognito pars Chori Dicæopolidi aſſentitur, pars (vt fit) grauiter illi ſuccenſet, & Lamachũ ducem exercitus aduocat. Ab hoc petunt, vt proditorem iſtum armis opprimat. Sed is, cùm armatus accurreret, falsè à Dicæopolide irridetur, & tanquá mollis Accinędus, cum ſuis armis exploditur. Nam pauper & inops, compilatis Reip. commodis, ad ſummas opes & honores, malis artibus peruenerat. Lamacho minante bellum ſe cũ Peloponneſijs continuaturum: Dicæopolis contrà forum & Emporia Attica Megarenſibus & Thebanis ſe permiſſurum affirmat. Eo degreſſo, Chorus Ariſtophanem laudat, vt patriæ amantem, & bene cõſulentem Reipub. quod regis Perſarum teſtimonio confirmat. Deinde Athenienſes accuſat, quòd veteranos milites negligant, & à iunioribus per calumnias eos deferri, accuſari & opprimi patiantur. In Strophis verò & Antiſtrophis, inuocata Muſa Acharnica, hortatur Athenienſes, vt bene meritis dignam reddant gratiam. Conceſſo Megarenſibus & Bœotis foro Attico, aduenit Megareus cum duabus filiabus, quas fame adductus vendere conſtituit, & iocosè admodum vtranque in porcos transformat, ipſasq; ſacco indit. Dicæopolis vbi hunc videt, mercem licetur: porcos contrectat: iocatur, & tandem mercatur. Fortè interuenit huic contractui Sycophanta, qui ſe mercatorem cum ſuis mercibus delaturum & quadruplaturum eſſe comminatur. Eum repellit Dicæopolis, & receptis ad ſe porcis, Megareo cæpas & ſalem, loco precij perſoluit. Accedit deinde Bœo-

de Bæotius, cum omnis generis mercibus, ceu herbis, volucribus, feris, piſcibus, easque res in foro Attico venum exponit. Ab hoc Dicæopolis opſonia ad feſtiuitatis ſuæ Choicæ celebrationem neceſſaria mercatur. Nicarchus Sycophanta poſtquam delationem eſſet minatus, inſtinctu Choriab vtroque malè multatur, & facta commutatione mercium, ipſe ſerui humeris imponitur pro vrceo, & in Bæotiam deportatur. Quibus peractis, famulus Lamachi Dicæopolidem adit, & heri ſui nomine turdos atque alias lautitias ab eo petit: ſed nihil impetrat. Ex qua re Chorus ſpem pacis concipit, & bellum, in quod antea toto animo conſiſtebat, iam execratur. At Dicæopolis incœptas Choas peragit, & collaudata pace, eam ſibi vxorem iungit, plurimis enumeratis illius commodis. Accedit deinde Caduceator, qui reliquæ plebi Choas indicit, eamque ad bibendum epulandumque hoc pacis tempore exhortatur. Paulò pòſt gemens ac plorans accurrit agricola, cui boues ademerant Bæotij. Petit à Dicæopolide, vt ſublato bello, pacem cum Thebanis faciat. Sed quia ſibi ſoli fœdus compararuerat Dicæopolis, nihil obtinet agricola. Aduolat item Paranymphus cum pronuba, & ſponſi ſponſæque nomine Dicæopolidem orat, vt pacem cum hoſtibus faciat, ne nouus maritus in militiam euocatus, à coniugis amplexu auellatur. Tum duo prodeunt nuncij, quorum alter Lamacho, homini turbarum & belli ſtudioſo, repentinam hoſtium irruptionem annunciat, & in armis eſſe iubet: alter Dicæopolidem pacis cupidum, ad cœnam ſacerdotis Bacchi inuitat. Hac occaſione arrepta, Dicæopolis Lamachum irridet, armaturam eius exibilat, & militari duritiei, belliſque calamitatibus, commoda, &

voluptates pacis, lepidè opponit. Quibus degreſsis, altero quidem in bellum, altero verò ad cœnam, Chorus Antimachum quendam exagitat, & omnibus diris deuouet, ipſumque obiter Cratinum vellicat. Nulla ibi mora interpoſita adeſt nuncius è caſtris, qui Lamachi heri ſui cladem ac vulnera exponit, omnesque ſeruos ad curationem vulnerum iubet accurrere. Eum è veſtigio inſequitur Lamachus, & miſerabili clamore cladem acceptam deplorat, bellumq; execratur. Dicæopolis, vbi miſerum videt, falsè irridet, & multis ſarcaſmis turbulento homini inſultat. At ipſe Choro applaudente, vtrem præmij loco, quòd fortiter in feſto Bacchi bibiſſet, ab Acharnenſibus accipit.

ARGV-

ARGVMENTVM ALIVD.

Á more Pacis, quidam Acharnenſis ſibi
C omparat ab hoſte fœdus, Amphitheo duce:
H oc vbi ſeniorum plebs videt popularium:
A mphitheum & ipſum perſequuntur lapidibus:
R euerſus ergo in concionem, deuouet
N eci caput, factum niſi probet ſuum.
E xin Periclem & Megaricam legem refert,
N egatq; cauſam aliam eſſe præſentis mali.
S ed vt is retentam pacem agat lætus domi:
E xcedit vrbe præliatum Lamachus.
I nterea ab hoſte vulnus rettulit graue:
S ene x reuerſum ridet inter pocula.

PERSONAE.

Dicæopolis.
Præco.
Amphitheus.
Legati.
Pſeudartabanus.
Theorus.
CHORVS Acharnenſium.
Mater: vxor Dicæopolis.
Filia.
Cephiſopho, famulus Euripidis.
Euripides.
Lamachus.
Megareus.
Puellæ: filiæ Megarei.
Sycophanta.
Bæotus.
Nicarchus, ſycophanta.
Nuncius Lamachi.
Agricola.
Paranymphus.
Nuncius Dicæopolis.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΑΧΑΡΝΗΣ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

Τέτταρες Ἰαμβικοί.

Σὰ δὴ δέδηγμαι τὴν ἐμαυτῦ καρδίαν.
Ἤθην δὲ βαιὰ, πάνυ δὲ βαιὰ, πέπαρα,
Ἀλλ' ὠδυνήθην, φαμμοχοσιογλύφαρα.
Φέρ' ἴδω τί δ' ἤθην ἄξιον χαιρηδόνος.
Ἐγὼδ' ἐφ' ᾧγε τὸ κέαρ εὐφρανθὴν ἰδὼν
Τοῖς πέντε ταλάντοις οἷς Κλέων ἐξήμεσε.
Ταῦθ' ὡς ἐγανώθην, καὶ φιλῶ τὼς ἱππέας
Διὰ τοῦτο τοὖργον: ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.
Ἀλλ' ὠδυνήθην ἕτερον αὖ παγωδικόν.
Ὅτε δὴ κεχηνὼς προσδοκῶν τὸν Αἰσχύλον.
Ὁδ' αἰνεῖπεν, εἴσαγ' ὦ Θεόγνι τὸν χορόν.
Πῶς τοῦτ' ἔσῳσέ μου δοκεῖς τὴν καρδίαν;
Ἀλλ' ἕτερον ἠθην ἡνίκ' ὀπὶ μόσχῳ ποτὲ
Δεξίτερος εἰσῆλθ' ἀσόμην βοιώτιον,
Τῆπες δ' ἀπέφανον καὶ διεσκάφην ἰδὼν,
Ὅτε δὴ παρέκυψε χαῖρις ὀπὶ τὸν ὄρτιον
Ἀλλ' οὐδὲ πώποτ' ἐξότου χὠρύπτομαι

Οὕτως

ARISTOPHANIS ACHARNENSES.

ACTVS I. SCENA I.

DICAEOPOLIS.

Senarij Iambici.

QVàm multa sunt, quæ assiduè cor mordent meum?
Quàm rara, quibus oblector? næ, rara ad-(modum:
Vix quatuor; quæ verò dolorem mihi ferũt,
Innumera sunt & montem arenæ æquant. Agè
Videam, quid sit: quamobrem meritò gaudeam.
Noui ego, noui meum quid oblectet animum;
Quando quinque talenta video, quæ euomuit Cleo.
Vt lætor ob hanc rem, & equites amo. Nam facinus hoc
Dignum certè fuit vniuersa Græcia.
Rursum indolui propter Tragicas ineptias:
Quòd, cùm ego maximo hiatu exspectauissem Æschylũ,
Præco elamaret: heus Theogni chorum introduc.
Quomodo putas, hoc animum perculerit meum?
Sed aliud item me oblectauit: cùm ingressus est
Post Moschum, Dexitheus, canturus Bæotium:
Hoc anno mortuus sum, & distortis fui
Oculis, videns, quòd respiceret ad Orthium
Modum Charis, sed ex quo ego sordibus eluor,
Nunquam pulueribus sic ægrè afflictus fui,

Οὕτως ἐδήχθην τοῦ χορίας γε τὰς ὀφρῦς,
Ὡς νυῦ ὁπότ' οὔσης κυρίας ἐκκλησίας
Ἐωθινῆς, ἔρημος ἡ πνὺξ αὐτηί:
Οἴδ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι, κἀνω καὶ κάτω
Τὸ σχοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτωμένον.
Οὐδ' οἱ τρυτάνης ἦκουσιν, ἀλλ' ἀργείαν
Ἥκοντες, εἶτα δ' ὠπομῶται πῶς δοκεῖς,
Ἐλθόντες ἀλλήλοισι, περὶ τρώπου ξύλου,
Ἀθρόοι καταῤῥέοντες, εἰρωνῶν δ' ὅπως
Ἔσται τεθημένως τάδ', ὦ πόλις πόλις:
Ἐγὼ δ' ἀεὶ τρώπιος εἰς ἐκκλησίαν
Νοσῶν καθῆμαι, κἄτ' ἐπῳδὰν ὠμόν θ',
Στένω, κέχηνα, σκορδινῶμαι, τρύομαι,
Ἀπορῶ, χαράττω, τῷ δακτύλῳ λογίζομαι,
Ἀποβλέπων εἰς τὸν ἀγρὸν, εἰρωνύης ἐρῶν.
Στυγῶν μὲν ἄστυ, τὸν δ' ἐμὸν δῆμον ποθῶν,
Ὃς οὐδὲ πώποτ' εἶπεν, ἀνδράκας τρίω,
Οὐκ ὄζω, οὐκ ἔλαιον, οὐδ' ἡδῷ τρίω.
Ἀλλ' αὐτὸς ἔφερε πάντα χῷ τρίων ἀπῆν.
Νυῦ οὖν ἀπηχνῶς ἦκω παρεσκευασμένος,
Βοᾶν, κεκραγέν, λοιδορεῖν τοὺς ῥήτορας,
Ἐάν τις ἄλλο πλὴν περὶ εἰρωνύης λέγῃ.
Ἀλλ' οἱ τρυτάνεις γοῦν ὅτοιοῖ, μεσημβρινοί,
Οὐκ ἠγόρευον τοῦτ' ἐκεῖν' οὐγὼ 'λεγον,
Εἰς τὴν τεθρίαν πᾶς ἀνὴρ ὡτίζεται;

ΔΡΑΜΑ-

Circa supercilia, vt nunc; dum stato die
Comitia aguntur hîc, primo diluculo:
Et tota Pnyx hominibus vacua'ſt: Interim
Isti loquuntur in foro; & minio illitum,
Funem sursum atque deorsum defugiunt: neque
Vrbis præfecti veniunt. At quando venient
Serius, ibi inuicem se trudent; quî putas!
Dum primam quisque sedem captabit sibi,
Confertimq; omnes ingruent. sed de bona
Quid fiat pace, nihil quicquam pensi jam habent.
O ciuitas, ego semper primus in forum
Reuertor & desideo. at postquam solus hîc
Sum: gemo, pandiculor, oscito, pedo, dubito,
Scribo, vulsuram patior, rem considero,
Dum pacis amore flagrans, intueor agrum:
Vrbemq; exosus rus meum desidero:
Quod nunquam mihi dicit, carbones emtum abi,
Acetum, oleum: immo haud nôrat verbum, eme.
Sed ipsum proferebat omnia: quiq; emat,
Aberat. nunc igitur planè aduenio in hunc locum
Paratus clamare, obturbare, duriter
Conuitiari oratores: si quispiam
Verbum vnum præter quàm de pace, dixerit.
Sed hi præfecti sunt vrbis, meridie
Venientes, nónne fore hoc prædixeram?
Nunc quisque ad primum truditur subsellium.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σχολὴ δευτέρα.

ΚΗΡΥΞ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΡΕΣΒΕΙΣ.

Τέμενος.

ΠΑειτ' εἰς τὸ πρόσθεν,
Παφὶ ὦ σαί, ὄντος ἥτε τοῦ καθάρματος.
Ἀμ. Ἦ μὴν πὶς εἶπε; Κή. πίς ἀγορεύειν βέλεται;
Ἀμ. Ἐγώ. Κή. πὶς ὤν; Ἀμ. Ἀμφίθεος. Κή. ὁσὶ αὐθρωπος; Ἀμ. Ὄ.
Ἀλλ' ἀθανάτος. ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν
Καὶ Τειπολέμου, τούτου δὲ Κελεὸς γίνεται.
Γαμεῖ δὲ Κελεὸς Φαιναρέτην τήθην ἐμήν.
Ἐξ ἧς Λυκῖνος ἐγένετ', ἐκ τούτου δ' ἐγώ,
Ἀθανάτος εἰμί, ἐμοὶ δ' ἐπέτρεψαν οἱ θεοὶ,
Σπονδὰς ποιεῖσθαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνῳ.
Ἀλλ' ἀθανάτων ὢν ὦ νῆρες ἐφόδι' ὁσὶ ἔχω,
Οὐ γὰρ διδάσιν οἱ πρυτάνεις. Κή. οἱ ποῖοι.
Ἀμ. Ὦ Τειπόλεμε καὶ Κελεές, πρόσθεσθέ με;
Δι. Ὦ νῆρες Πρυτάνεις, ἀδικεῖτε τὴν ἐκκλησίαν,
Τὸν ἄνδρ' ἀπάγοντες ὅστις ἡμῖν ἤθελε
Σπονδὰς ποιῆσαι, καὶ χρεμάσαι τὰς ἀσπίδας.
Κήρυξ. Κάθησο σίγα. Δικαιόπ. μὰ τὸν Ἀπόλλω γὼ μὲν οὔ,
Ἢν μὴ πρὶν εἰρήνης τι πρυτανεύσητέ μοι.

Κή. Οἱ

ACTVS PRIMI, SCENA II.

PRAECO, AMPHITHEVS, DICAEOPOLIS, LEGATI.

Senarij.

PRocedite vlterius;
Procedite: vt intra lustratum sitis locum.
AM. *Quis iam dixit?* PR. *quis vult verba facere in foro?*
AM. *Ego volo.* PR. *tu quis es?* AM. *Amphitheus.* PR. *non tu homo es?*
AM. *Non; sed Deus, quoniam Amphitheus Cereris fuit*
Et Triptolemi filius: ex hoc pronatus es
Celeus, is Phænaretam duxit auiam meam:
Ex hac Lycinus prodijt: ex quo ortus sum ego.
Deus sum, nam Dî mandârunt hoc mihi:
Vt pacem cum Lacedæmonio faciam poplo.
Sed ô amici, Deus cùm sim, viaticum
Non habeo; neque enim vrbis præfecti dant mihi.
PR. *Lorarij.* AM. *Triptoleme, Celee, méne vos*
Negligetis? DI. *hem viri, facitis iniuriam*
Huic concioni: quòd virum hunc abducitis:
Qui pacem nobis facturus modò fuerat
Et scuta suspensurus ad postes sacros.
PRAEC. *Sede & tace.* DI. *ego non: ita me Apollo bene adamet:*
Nisi iam de pace consilia agatis mihi.

Κή. Οἱ τῆς βασιλέως πρέσβεις.
Δι. Ποίου βασιλέως. ἄχθομαι γὰ πρέσβεσι,
Καὶ τοῖς ξαῶσι, τοῖστ' ἀλαζονεύμασι:
Κήρυξ. Σίγα. Διχομόπ. βαβαιὰξ, ὦ χδάπανα τὸ σχή-
ματ☉.
Πρ. Ἐπέμψαθ' ἡμᾶς ὡς βασιλέα τὸν μέγαν,
Μισθὸν φέρονθας δύο δραχμὰς τ' ἡμέρας
Ἐπ' εὐθυμβύλου ἄρχοντ☉ Δι. οἴμοι τ̃ δραχμῶν.
Πρ. Καὶ δὴτ' ἐβυχόμεσθα διὰ τῶν χαυστρίων
Πεδίων ὁδοιπλανοῦντες ἐσκιωμμένοι,
Ἐφ' ἁρμαμαξῶν μαλθακῶς καθεικμένοι,
Ἀπολλύμενοι. Δι. σφόδρα γὰρ ἐσωζόμεν ἐγώ,
Παρὰ τὴν ἔπαλξιν, ἐν φορυτῷ καθεικμένω☉.
Πρ. Ξενιζόμενοι δὲ, τρὸς βίαν ὀπίνομεν
Ἐξυαλίνων ἐκπωμάτων, χὠ χρυσίδων
Ἄκρατον οἶνον ἡδύ. Δι. ὦ χρανὰ πόλις,
Ἆρ' ἐσθαίει τὸν κατάγελων τῶν πρέσβεων;
Κή. Οἱ βάρβαροι γὰρ ἄνδρας ἡγοῦνται μόνους
Τοὺς πλεῖστα δυναμένους καθαφαγεῖν τε χὠπιεῖν.
Δι. Ἡμεῖς δὲ λαγκαστάς τε χὠ καθαπύγονας.
Πρ. Ἔτ' ἐπ' ἀρτῳ δ' εἰς τὰ βασίλει' ἤλθομεν,
Ἀλλ' εἰς ἀπόπατον ὤχετο, τραπαὶ λαβὼν,
Κἄχεζεν ὀκτὼ μιὼας ὀπὶ χρυσῶν ὅρων.
Δι. Πόσου δὲ τὸν ἀρωκτὸν χρόνον ξυὴσαγεν.
Πρ. Τὴν πανσελήνου, κἄτ' ἀπῆλθεν οἴκαδε,
Εἶτ' ἐξενίζε, παρετίθει δ' ἡμῖν ὅλους
Ἐκχριβαίους βῦς. Δι. καὶ πῶς εἶδε πώποτε

Βοῦς

PR. *At sunt à Rege legati.*
DI. *Quo Rege? nam ego legatis, & pauonibus,*
Et ostentationibus succenseo.
PR. *Tace. DI. papæ ô Ecbatana, quæ species noua hæc?*
LEG. *Missis hinc nos ad Regem ter maximum,*
Duabus instructos drachmis: stipendio
Diurno. DI. væ duabus drachmis: væ mihi.
LE. *Et nos magnis laboribus exhausti sumus,*
Miserè palantes per campos Caystrios:
Illîcá nostra figentes tentoria,
Et in carpentis accumbentes molliter,
Malè perditi. DI. saluus igitur eram ego, cum super
Virgulta recubarem, sine propugnaculo.
LE. *Excepti hospitio, vinum prædulce ac merum*
E poculis vitreis, & aureis scyphis
Bibimus pro viribus. DI. ô hirsuta ciuitas,
Non tu legatorum sentis ludibrium?
LE. *Nam barbari solos hos fortes iudicant,*
Qui potare & vorare possunt plurimùm.
DI. *At nos cinædos & pathicos præponimus.*
LE. *Anno demum quarto venimus in regiam.*
Sed sumto exercitu in latrinam iuerat:
Et octo mensibus cacabat aureos
Super montes. DI. & quando clausit podicem?
LE. *In plenilunio: postea redijt domum:*
Nosq; hospitio excepit, bouesq; è clibano
Apposuit integros. DI. & quisquam vnquam audijt

Βοᾶς χειβαύτας τῷ ἁλαζονευμάτων.
Πρ. Καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τρι πλάσιον Κλεωνύμου
Παρέθηκεν ἡμῖν: ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ.
Δι. Ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκιζες σὺ δύο δραχμὰς φέρων.
Πρ. Καὶ νεῦ ἄγοντες ἤκομεν Ψευδαρτάβαν
Τὸν Βασιλέως ὀφθαλμόν. Δι. ἐκκόψω γέ σου
Κόραξ παπάξας τόνγε σὸν τὸ ῥεύματος.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ τρίτη.

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΨΕΥΔΑΡΤΑΒΑΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Ο' Βασιλέως ὀφθαλμός. Δι. ὦ ναξ' Ηφαίστε
Πρὸς τῶν θεῶν αἴθρωπε ναύφραγκτον βλέπεις.
Αμ. Ἦ που δι' ἄκρας καμπὰς νεὼς οἰκον σκοπεῖς,
Ἄσκωμ' ἔχεις που δι τὸν ὀφθαλμὸν κάπω.
Κή. Ἄγε δὴ σύ, βασιλεῦ ἅπαντ' ἀπέμψε φράσον,
Λέξοντ' Ἀθηναίοισιν ὦ ψευδαρσώβα.
Ψευ. Ἰαρβαμαὶ, ἐξαρξαὶ, ἀπισονασάτρα.
Κήρ. Ξυνῆκας ὃ λέγει; Δικαιόπ. μὰ τὸν Ἀπόλλω' γὼ μὲν οὔ.
Κή. Πέμψειν βασιλέα φησὶν ὑμῖν χρυσίον,
Λέγε δὴ σὺ μεῖζον, καὶ σαφῶς τὸ χρυσίον.
Ψευ. Οὐ λήψει χρυσοχαυνοφρῶντ' Ἰαονᾶν.
Κή. Οἴμοι κακοδαίμων ὡς σαφῶς. Δι. τί δ' αὖ λέγει;
Κή. Ὅτι χαυνοφρώντους τοὺς Ἰάονας λέγει.

Εἰ σοφὸς-

De clibanario boue? quæ hæc iactantia'st?
Le. Et, per Iouem, etiam auem Rex apposuit, triplo
Maiorem, quàm est Cleonymi: illi nomen est
Impostor. Di. hac tu impostura duas drachmas
Hinc abstulisti. Le. Et nunc vnà hûc adducimus,
Pseudartabanum, Regis oculum. Di. vtinam oculum tui
Legati coruus hîc elidat ictibus.

ACTVS I. SCENA III.

PRAECO, DICAEOPOLIS, PSEVDARTABANVS, AMPHITHEVS.

Regis ocule adesdum. Di. oh Hercules: tu per Deos
Mi homo quiddam obtuere toruum ac clasicum:
Aut quasi qui promontorium circumeat, &
Naui stationem prospiciat. Nam lorum alicubi
Quo scalmus munitur, subter oculum tenes.
Pr. Age tu Pseudarsaba, dic quorum gratia
Rex huc te miserit: dic coram his ciuibus.
Ps. Iartaman exarxan, apissonasatra.
Pr. Intelligitis, quid dicat? Di. ego non, per Deum.
Pr. Dicit Regem esse missurum pecuniam:
Dic gratiùs de auro, & quiddam manifestius.
Ps. Non auricapilati podices Iaonau.
Pr. Me miserum, quàm perspicuè. Dicae. quid dixit iterum.
Pr. Iaones dicit lati esse podicis,

Εἰ προσδοκῶσι χρυσίον ἐκ τῶν βαρβάρων.
Δι. Οὐχ, ἀλλ' ἀχάνας ὅδ' ἔγχεσ χρυσίον λέγει.
Κή. Ποίας ἀχαίνας: σὺ μὲν ἀλαζὼν εἶ μόνος.
Δι. Ἀλλ' ἄπιθ', ἐγὼ δὲ βαδιοῦμαι τοῦτον μόνον.
Ἄγε δὴ σὺ φράσον ἐμοὶ σαφῶς πρὸς τὸν λόφον,
Ἵνα μή σε βάψω βάμμα σαρδιανικόν.
Βασιλεὺς ὁ μέγας ἡμῖν ἀποπέμψει χρυσίον;
Ἀναιρεῖ. ἄλλως ἄρ' ἐξαπατώμεθ' ὑπὸ τῶν πρέσβεων;
Ἐπαινεῖ, Ἑλληνικὸν γ' ἐπαίνεσαν ἄνδρες οὗτοι.
Οὐκ ἔσθ' ὅπως σὸκ εἰσὶν ἐνθένδ' αὐτόθεν:
Καὶ τοῖν μὲν εὐνοῦχοιν τὸν ἕτερον τὸν λόφον,
Ἐγ' ᾧδ' ὃς ὀφθαλμὸν Κλεισθένης ὁ Σιβυρτίου.
Ὦ θερμόβουλον πρωκτὸν ἐξυρημένε,
Τοιόνδε δ' ὢν πέπηχε τὸν πώγων' ἔχων
Εὐνοῦχος ἡμῖν ἦλθες ἐσκευασμένος;
Ὁδὶ δέ, τίς ποτ' ὄφιν. ὦ δῆπου πράπων;
Κή. Σίγα, κάθιζε,
Τὸν βασιλέως ὀφθαλμὸν ἡ βουλὴ καλεῖ.
Εἰς τὸ θρυαλλεῖον. Δι. Ταῦτα δῆτ' οὐκ αἰσχύνη;
Κἄπειτ' ἐγὼ δῆτ' ἐνθαδὶ στρατεύομαι,
Τοὺς δὲ ξενίζειν, ὦδέποτέ γ' ἴσχ' ἡ τύφη.
Ἀλλ' ἐργάσομαί τι δεινὸν ἔργον καὶ μέγα:
Ἀλλ' Ἀμφίθεός μοι πῦ 'στιν. Ἀμ. οὑτοσὶ πάρα.
Δι. Ἐμοὶ σὺ ταυτασὶ λαβὼν ὁκτὼ δραχμὰς,
Σπονδὰς ποίησαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνῳ,
Καὶ τοῖσι παιδίοισι καὶ τῇ πλατάνῃ,
Ὑμεῖς δὲ πρεσβεύεσθε, κἀκχέω' ἐγώ.

ΔΡΑΜΑ-

Si aurum exſpectent à barbaris. DI. non arbitror:
Quia auri modios nominat. PR. quales, cedò,
Modios? nam magnus tu quidem oſtentator es.
DI. Abi tu, ego ſolus hunc examinabo. Agè
Dic tu mihi perſpicuè ſoli, huic, inquam, mihi:
Ne fors te tingam tinctura Sardiniaca;
Mittétne nobis aurum Rex ille inclytus?
Renuit. Numquid legati nobis verba dant?
Annuit; & hi Græco more annuunt viri.
Non eſt, vt ex nobis non aliqui ſint ibi.
Et certè ex his duobus Eunuchis ego
Noui alterum. Nam hic Cliſthenes Sibyrtij eſt.
O tu, qui anum reperiſti calidi conſilî:
Quid? túne ſimie cum hac barba nobis venis
Subornatus, qui ſpado ſis? hic autem quis eſt,
Annon Strato? PR. tace, ſede.
Regis oculum, ſenatus in Prytaneum hodie
Vocat. DI. annon hæc ſunt, quæ me adſuſpendiũ adigant?
Egóne deinceps hîc militem: hos verò hoſpites
Nunquam arceant noſtræ fores! agè facinus
Ego aggredior magnum, graue & memorabile.
Sed vbi mihi eſt Amphiteus? AM. præſto eſt, deſine.
DI. Cape has à me Drachmas octo, & ſoli mihi
Puerisq; meis, & coniugi meæ optimæ
Fœdus inito cum Lacedæmoniorum poplo:
Vos legatos mittite, hiate & ſtupeſcite.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

Σκηνὴ πλαφτη.

ΚΗΡΥΞ, ΘΕΩΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΠΡοσίπω Θέωρ᾽ ὁ τῶν σὶ πάλκους. Θέωρ. ὅδε. Κή. Θέωρ᾽.

Δι. Ἕτερ᾽ ἀλαζὼν οὗτ᾽ εἰσκρύπετα.

Θε. Χρόνον μὴν οὐκ αὖ ἡμῶν ἐν Θρᾴκη πολύ.

Δι. Μὰ Δί᾽ οὐκ αὖ μὰ θόν γε μή᾽φερες πολύ.

Θε. Εἰ μὴ κατένιψε χόνι τὼ Θρᾴκιω ὅλην,

Καὶ τὼς ποδαμοὺς ἔπιξ᾽ ὑπ᾽ αὐτὸν τ᾽ χρόνον.

Ὅτ᾽ ἐνθαδὶ Θεόγνης ἠγωνίζετο,

Τῦτον μετὰ σι πάλκους ἔπινον τὸν χρόνον.

Καὶ δῆτα φιλαθηνάι᾽ ἰῶ ἰὼ φρυῶς,

Ὑμῶντ᾽ ἐραστὴς ἰῶ ἀληθῶς. ὥστε καὶ

Ἐν τοῖσι τοίχοις ἔγραφον, Ἀθηναῖοι καλοί:

Ὅδ᾽ ὑὸς, ὃν Ἀθηναῖον ἐπεποιήμεθα,

Ἦρα φαγεῖν ἀλλᾶντας ἐξ ἀπατυρίων,

Καὶ τὸν πατέρ᾽ ἰῶ πιβόλᾳ βοιθεῖν τῇ πάλᾳ,

Ὅδ᾽ ὤμασε σεσείδων, βοηθήσᾳν, ἔχων

Σᾶλπαὶ τοσαύτω, ὥστ᾽ Ἀθηναίους ἐρεῖν,

Ὅσον τὸ χρῆμα παρνόπων ἐφέρχεται.

Δι. Κάκις᾽ ἀπολοίμω, εἴ πι τύτων πείσομαι.

Θέ. Καὶ νυῦ ὅδ᾽ ἁρμαχιμώτατον Θρᾳκῶν γένος,

Ἔπεμψεν ὑμῖν. Δι. τῦτο μὴν γ᾽ ἤδη σαφές.

Κή. Οἱ

ACTVS I. SCENA IV.

PRAECO, THEORVS, DICAEOPOLIS.

ACcedat & à Scithalce Theorus. TH. *eccum.* PR. *agè.*

DI. *Alius hic es & veterator, qui voce publica*
In concionem prouocatur huc modò.
TH. *Non essemus diu morati in Thracia.*
DI. *Non equidem, si non amplum auferres præmium.*
TH. *Si nix non obruisset totam Thraciam,*
Et illo ipso tempore aquæ riguissent gelu:
Quando Theognis ibi pugnauit pro gloria,
Interea cum Sithalce potabam: quia
Supra modum es & amans Athenienſium,
Et verè noster amicus, qui etiam ad parietes
Manuſcripſerit: Athenienſes ſunt boni.
At filius, quem ciuem noſtrum fecimus,
Cupiebat farcimina edere ex Apaturijs:
Patremq; orabat, vt patriæ ſuccurreret.
Iurauit is, inter ſacrificandum ſeſe opem
Laturum: habetq; tantos ſecum exercitus,
Vt Athenienſes dicant, hui quot aduolant
Culices? DI. malè peream, ſi quidquam creduim.
TH. *Et nunc de gente Thracica fortiſſimos*
Ad nos huc miſit. DICAEOPOLIS. *apparet nunc ſcilicet.*

PR.

Κή. Οἱ Θεᾶκες, ἵπτα δ' εὖρ', οὓς Θέωρ' ἤγαγε.
Δι. Τοὐπὶ πόδι τὸ κακόν. Κή. Ὀδομάντων τρατός.
Δι. Ποίων Ὀδομάντων, εἰπέ μοι, τοπὶ πίλω.
Τὶς τῶν Ὀδομάντων τὸ πέος ἀποτέφρακεν αἰ.
Θέ. Τούτοις ἐαὶ δραχμὰς δύο τις μισθὸν δίδῳ,
Καταπελτάσουλαν τὴν Βοιωτίαν ὄλλυ.
Δι. Τοῖς δὶ δύο δραχμὰς τοῖς ἀπεψωλημμύοις;
Ὑποφένοι μὴτ' αἰ ὁ φρανίτης λεὼς
Ὁ σωσίπολις, οἴμοι τάλας, ἀπόλλυμαι,
Ὑπὸ τῶν Ὀδομάντων, τὰ σκόροδα πορθούμενος.
Θέ. Οὐκ ἀποβαλεῖτε τὰ σκόροδ', ὦ μόχθηρε σύ,
Οὐ μὴ φορήσῃ τούτοισιν ἐσκορδισμένοις.
Δι. Γαυτὶ φρεἰδεθ' οἱ Πρυτάνης πάσχοντά με
Ἐν τῇ πατρίδι, καὶ ταῦθ' ὑπ' ἀνδρῶν βαρβάρων;
Ἀλλ' ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν
Τοῖς Θρᾳξὶ, φρὶ μισθοῦ, λέγω δ' ὑμῖν, ὅπι
Διοσημί' ὅτι, καὶ ῥαγὶς, βέβληκέ με.
Κή. Τοὺς Θρᾶκας ἀπιέναι, παρεῖναι δ' εἰς ἔννυ.
Οἱ γὰρ Πρυτάνης λύουσι τὴν ἐκκλησίαν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ
Σκηνὴ πέμπτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

Οἴμοι τάλας, μυπλωτὸν ὅσον ἀπώλεσα.
Ἀλλ' ἐκ Λακεδαίμονος γὰρ Ἀμφίθεος ὁδί.

Χαῖρ'

PRAECO. *Heus Thraces, quis Speculator adduxit, agitè:*
Adeste. DIC. *quid hoc mali 'sC? ?* PR. *Odomantum exercitus.*
DICAE. *Quorumnám Odomantum? cedo, quid hoc erat rei?*
Quis quæso Odomantum præcidit genitalia?
TH. *His si quis det stipendium, drachmas duas,*
Peltis infestabunt totam Bœotiam.
DI. *Duas drachmas his recutitis? sanè ingemat*
Patriæ defensor, totus remigum poplus.
Væ mihi pereo, quem Odomantes spoliant allijs.
PR. *Non abijcietis allia. hem sceleste, ne*
Accedas huc, alliatos hos viros.
Hæccine pati me sinitis, vrbis præsides,
In patria, & à viris quidem tam barbaris?
Sed interdico ego vobis, ne stipendij
Causa conuentum agatis hisce Thracibus:
Et dico vobis, quòd malum signum obuenit:
Etiam gutta sinistræ pluuiæ me perculit.
PR. *Abite Thraces: & adeste ad trigesimam;*
Nam concionem dimittunt nunc præsides.

ACTVS I. SCENA V.

DICAEOPOLIS, AMPHITHEVS.

AHme miserum, quantum alliati perdidi!
Sed hicné Amphitheus? redit huc è Lacedæmone.

Χαῖρ' Ἀμφίθεε. Ἀμφίθεθ. μήπω γε, πρὶν αἰτῶ τρία
χοᾶν.
Δεῖ γάρ με φεύγοντ' ἐκφυγεῖν Ἀχαρνέας.
Διχαιόω. Τί δ' ὅστι. Ἀμφίθ. σοὶ μὲν δ' εὖρο' ἀσπονδὰς
φέρων
Εἰρήνην, οἱ δ' ὡσφρόντο πρεσβῦταί τινες
Ἀχαρνικοὶ, πάππποι γέροντες, φρένινοι,
Ἀτεράμονες, μαραθωνομάχαι, σφενδαμνινοι,
Ἐπεὶ δ' ἀνέκραγον πάντες, ὦ μιαρώτατε,
Σπονδὰς φέρεις τῶν ἀμπέλων τε μεμιλλώων;
Καὶ τοὺς τρίβωνας ξυνελέγοντο τῶν λίθων.
Ἐγὼ δ' ἔφευγον, οἱ δ' ἐδίωκον, κἀβόων.
Δι. Οἱ δ' οὐ βοόντων, ἀλλὰ τὰς σπονδὰς φέρῃς.
Ἀμ. Ἐγωγε, φημὶ, τρίαγε ταυτὶ γεύματα.
Αὗται μὲν εἰσι πεντέτεις, γεῦσαι λαβών.
Διχαιόπο. Αἰβοῖ. Ἀμ. Τί ἔστιν. Διχαι. οὐκ ἀρέσκουσί μ'
ὅπη
Ὀζουσι πίττης κ' τοῦ ξυσκευῆς νεῶν.
Ἀμ. Σὺ δ' ἀλλὰ τᾶσδὶ τὰς δεκέτεις γεῦσαι λαβών.
Δι. Ὀζουσι κ' αὗται σπονδαὶ τρισχιλίων ἐτῶν τᾶς πόλεως,
Ὀξύτατον, ὡς σφ' ἁλιτρίβης τῶν συμμάχων.
Ἀμ. Ἀλλ' αὗται σπονδαὶ, τριακοντούτιδες
Κατὰ γλῶτ' κ' θάλατταν. Δι. ὦ Διονύσια,
Αὗται μὲν ὄζουσ' ἀμβροσίας κ' νέκταρος,
Καὶ μὴ 'πιτρεῖν σπὶ ἡμερῶν τριῶν,
Κἀν τῷ στόματι λέγουσι. βαῖν' ὅπῃ θέλεις,
Ταύτας δέχομαι, κ' ἀσπείδομαι, κἀκπίομαι.

Ἀμ. Χαί-

Salue Amphithee. AMPHI. *nondũ, priusquam cursum*
inhibeo,
Nam Acharnenses fugientem effugere oportuit.
DI. *Quid est? Am. properabã huc, vt pacẽ afferrẽ tibi.*
Hoc continuò olfecerunt hîc quidam senes:
Acharnici duri senes; ilignei:
Acerni, prælia tores Marathonij,
Præfracti. hi clamabant omnes: heus perfide,
Pacémne fers, excisis nostris vitibus?
Mox lapides colligebant, in vestes suas;
Ego effugi; illi persequebantur procul
Cum vociferatione, & plurimis minis.
DI. *Sine, vociferentur. sed tu num fers fœdera?*
AM. *Ita loquor, & quidem tres gustus affero:*
Quinque annorum sunt hæc: cape & gusta obsecro.
DI. *Æbæ.* AM. *quid est? Di. mihi non placent: quia re-*
dolent
Picem hæc, & apparatum quendam nauticum.
AM. *Cape & gusta hæc: annorum nempe sunt decem.*
DI. *Et ista legatos ad vrbes hîc olent*
Acerrimùm: quasi sociorum moram.
AM. *At hæc fœdera triginta annorum sunt: rata*
Mari ac terra. DI. *ô Dionysia nuncias mihi.*
Hæc ambrosiam & nectar redolent; neque me iubent
Nunc commeatum seruare dierum trium:
Sed liberè dicunt mihi: j quò lubet.
Hæc fœdera accipio, hæc libo, hæc eadem ebibo.

Ἀμ. Χαίρειν κελεύω πολλὰ τοὺς Ἀχαρνέας.
Δι. Ἐγὼ δὲ πολέμου γ' ἀπαλλαγείς, κακῶν
Αὔξω τὰ κατ' ἀγοὺς εἰσιὼν Διονύσια.
Ἀμ. Ἐγὼ δὲ φεύξομαί γε τοὺς Ἀχαρνέας.

ΧΟΡΟΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ.

Τῆδε πᾶς ἕπου, δίωκε, καὶ τὸν ἄνδρα πωφαίνου
Τῶν ὁδοιπόρων ἁπάντων, τῇ πόλει γὰρ ἄξιον.
Ξυλλαβεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἀλλά μοι μιμνύετε,
Εἴπερ οἶδ' ὅποι τέτραπται γῆς ὁ τὰς σπονδὰς φέρων.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ια.

Ἐκπέφευγ' οἴχεται
Φροῦδος. οἴμοι τάλας,
Τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν
Οὐκ ἄν ἐπ' ἐμοῦ γε νέο-
τητος, ὅτ' ἐγὼ φέρων
Ἀνθράκων φορτίον,
Ἠκολούθουν φαύλῳ τρέχων
Ὧδε φαύλως αὖ ὁ
Σπονδοφόρος οὗτος ὑπ' ἐμοῦ τότε δι-
ωκόμενος, ἐξέφυγεν.
Οὐδ' αὖ ἐλαφρῶς ἀπεπλίξατο.

ΜΕΣΩΔΗ ΚΩΛΩΝ δ.

Νῷ δ' ἐπῳδὴ τερπνὸν ἤδη τοὐμὸν αὐτικνήμιον,

Κα!

Am. Multum valere Acharnenſes ego iubeo.
Dic. At ego iam liberatus è bello & malis,
Domum ingreſſus, agam ruralia Dionyſia.
Amphitheus. Ego verò Acharnenſes fugiam; quantùm queo.

Chorus Acharnensium.

Hâc ſequere me omnis, perſequere, & de viro hoc ex omnibus
Scitare viatoribus. nam dignum ciuitate erit:
Vt virum prendamus iſtum: ſed agitè, mihi oſtendite
Si quis nouit, quòſeſe iſte cum fœderibus verterit.

Strophe.

Fugit, euanuit,
Tranſiit; væ mihi;
O meos hos dies.
Non hic ita me, virum adhuc,
(Qui graue gerens onus
Ponè carbonibus
(onſequebar Phayllum in fuga)
Segniter cum ſuis
Fœderibus, in fugam agitatus, ita,
Inquio, me effugeret:
Non ita leui exiliret pede.

Mesode.

Nunc poſtquam mihi hirſutæ ſunt tibiæ meæ:

Καὶ παλαιῷ Λαχαπάδῃ τὸ σπέλος βαμμένα,
Οἴχεται, διωκτέος δέ· μὴ γὰρ ἐγχάνῃ ποτὲ,
Μὴ δέσῃ γέροντας ὄντας ἐκφυγὼν Ἀχαρνέας.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιᾶ.

Ὅσπις ὦ Ζεῦ πάτερ
Καὶ θεοὶ, τοῖσιν ἐ-
χθροῖσιν ἐσπείσατο,
Οἷσιν παρ' ἐμοῦ πόλεμος,
Ἐχθοδοπὸς αὔξεται,
Τῶν ἐμῶν χωρίων.
Κοὐκ αὖπσω, πρὶν αὖ σχοῖνος αὐ-
τοῖσιν ἅτ' ἐμπαγῶ,
Ὀξὺς, ὀδυνηρὸς, ὀπί-
σω πος, ἵνα μήποτε
Πατῶσιν ἔπ τὰς ἐμὰς ἀμπέλους.

ΕΠΩΔΟΣ ΣΤΙΧΩΝ γ̃.

Ἀλλὰ δεῖ ζητεῖν τὸν ἄνδρα, καὶ βλέπειν βαλλιώδη.
Καὶ διώκειν γὴν πρὸς γῆς, ἕως αὖ εὑρεθῇ ποτε
Ὡς ἐγὼ βάλλων ἐκεῖνον, οὐκ αὖ ἐμπλείμιων λίθοις.

ΔΡΑΜΑ-

Et ſeni Lacratidæ crura prægrauantur; hic
Abijt: ſed mihi perſequendus, ne me olim derideat:
Quòd manus effugerit Acharnenſium, ſenum licet.

ANTISTROPHE.

Quiſquis ô Iuppiter
Et Dei, pactum init
Cum meis hoſtibus,
Bella quibus hîc facio.
Armaq; paro, ob ſoli
Limites Attici:
Non priùs deſinam, quàm velus
Iuncus his congeler
Aſper & acutus & a-
Cerbus vti nulla mala
Deinceps dare meis queant vitibus.

EPODES.

Sed oportet me quærere & videre virum in Palle-
nicis:
Terram perſequi pro terra, dum inueniatur v-
ſpiam,
Vt ego in opprimendo illo non plenus lapidibus ſiem.

ARISTOPHANIS
ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ, ΜΗΤΗΡ, ΘΥΓΑΤΗΡ.

Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.

Χορός. Σίγα πᾶς, ἠκούσατ' ἄνδρες ἄρα τῆς εὐφημίας;
Οὗτος αὐτός ἐστιν ὃν ζητοῦμεν: ἀλλὰ δεῦρο πᾶς
Ἐκποδών: φύσων γὰρ ἀνὴρ ὡς ἔοικ' ἐξέρχεται.

Δι. Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.
Πρόιθ' ὡς τὸ πρόσθεν ὀλίγον ἡ κανηφόρος,
Ὁ ξανθίας τὸν φαλλὸν ὀρθὸν σησαίτω.

Μή. Κατάθου τὸ κανοῦν ὦ θύγατερ, ἵν' ἀπαρξώμεθα.

Θυ. Ὦ μῆτερ, αὐλάδος δεῦρο τὴν ἐτνήρυσιν,
Ἵν' ἔτνος καταχέω τοὐλατῆρος τοτοῦ.

Δι. Καὶ μὴν καλόν γ' ἔστ' ὦ Διόνυσε δέσποτα,
Κεχαρισμένως σοι τήνδε τὴν πομπὴν ἐμὲ
Πέμψαντα καὶ θύσαντα μετὰ τοῦ οἰκετῶν,
Ἀγαγεῖν τυχηρὸς ταὐκ κατ' ἀγρούς διονύσια,
Σχαπᾶς ἀπαλλαχθέντα. τὰς σπονδὰς δέ μοι
Καλῶς ξυνεσχεῖν τὰς τριακοντόπδας.

Μή. Ἄγ' ὦ θύγατερ ὅπως τὸ κανοῦν καλὴ καλῶς
Οἵᾳ, βλέπουσα θυμφροφάλον, ὡς μακάριος
Ὅστις σ' ὁπύσει, καὶ κ ποιήσεται γαλᾶς

Σοῦ μι-

ACTVS II. SCENA I.

DICAEOPOLIS, CHORVS, MATER, FILIA.

O *Refauete, orefauete.*
CH. *Date silentium an audîstis plausum hîc excitarier?*
Hic est ipse, quem nos quærimus; agitè huc omnes è via.
Rem sacram facturus, vt videtur, ille exit domo.
DI. *Orefauete, orefauete.*
Procede paulò vlteriùs, tu quæ cistam habes.
Tu serue Xanthia, oscillum rectum erige.
MA. *Depone cistam filia, vt Dionysio*
Soluamus primitias. FI. *ô mater, cedò mihi*
Coclear, vt pultem in hanc placentam reijciam.
DICAEO. *Sanè æquum nunc est Dionyse domine, vt animo*
Grato hanc pompam tibi deducam; & sacra faciam
Cum seruulis: celebremq; hodie feliciter
Dionysia ruralia: quandoquidem à miserijs
Sum liberatus militaribus: tum vt hæc
Bene confirmes triginta annorum fœdera.
MA. *Agè filia pulcra, pulcrè vt cistam deferas*
Vide, intuens humum sic liberaliter.
Beatum, qui te vxorem duxerit sibi,

Σοῦ μηδὲν ἧττον βαδεῖν: ἐπῳδὰν ὀρθρου ἥκω.
Πρόβαινε καὶν τῷ χλῳ φυλάττεσθαι σφόδρα,
Μή τις λαθὼν σου τὰς ἐπᾴγῃ τὰ χρυσία.
Δι. Ὦ Ξανθία, σφῶϊν δ' ὅστις ὀρθὸς ἐκτέτω
Ὁ φαλλὸς ἐξόπιθε τῆς καννηφόρου.
Ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν, ἄσομαι τὸ φαλλικόν.
Σὺ δ' ὦ γυνὴ μοι θεῶ μ' ἀπὸ τοῦ πέρους, φρόβα.
Φαλῆς, ἑταῖρε Βακχείου
Σύγκωμε, νυκτοπεῖπλαίη
τε μοιχέ, παιδεραστά.
Ἔκτως' ἔτ' ἐσθ' ὅπου ἐς
Τὸν δῆμον ἐλθὼν ἄσομεν
Σπουδᾶς ποιησάμενος ἐμαυ-
τῷ στρατιάτων τε καὶ μαχῶν,
Καὶ λαμάχων ἀπαλλαγείς.
Πολλῶν γὰρ ὄντων ἥδιον, ὦ φαλῆς, φαλῆς.
Κλέπτουσαν εὑρόνθ' ὠμοιχὴν ὑλοφόρον,
Τὴν τρυμοδώρου θεράπαιναν ἐκ τοῦ Φελλέως,
Μέσην λαβόντ' ἄραντα καταβαλόντα, καταγελᾶτίς' ὦ
Φαλῆς, φαλῆς.
Ἐαὶ μεθ' ἡμῶν ξυμπίῃς ἐκ κραιπάλης,
Ἕως ἂν εἰρήνης ῥοφήσας τρύβλιον,
Ἥδ' ἀσπὶς ἐν τῷ φεψάλῳ κρεμήσεται.

ΔΡΑΜΑ-

Effecerité, vt non minùs pedas, vbi
Erat diluculum, quàm felis quæpiam.
Progredere: & nequis in turba tibi clanculum
Arrodat aurum filia, sedulò caue.
Di: Hem Xanthia, vobis rectus tenendus est.
Penis, qui ciſtiferam ſequitur à tergo. Ego
Ponè ſequens cantilenam de pene accinam.
Tu mulier à tecto me ſpectato: præj.
Phales, amice Liberi
Congerro, adulter noctiuage,
Corruptor maſculorum:
Sexto nunc anno te alloquor:
Vt vicum adeas meum lubens.
Fœdusq; paciſcaris mihi,
Et ab hiſce turbis prælijs
Ac Lamachome liberes.
Nam multò jucundius est ô Phales, Phales
Hanc Strymodori ancillam nubilem,
In ſylua ligna colligentem, è Phelleo
Corripere mediam, tollere,
Proſternere, & permolere ibi. ò
Phales, Phales.
Situ nobiſcum compotabis ex crapula:
Pacis catinum ſorbebis diluculò.
Et clypeus in pruna lucebit pendulus.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

Ουτοσὶ αὐτὸς ἔστιν οὗτος.
Βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε,
Παῖε, παῖε τὸν μιαρόν.
Οὐ βαλεῖς αὖ, οὐ βαλεῖς;
Δι. Ἡράκλεις, τί πὶ πόει, τὴν χύτραν ξυμπίφλαις;
Χο. Σὲ μὴν οὐχὶ καταλεύσομέν ὦ μιαρὰ κεφαλή.
Δι. Ἀντὶ ποίας αἰτίας ὦ χαρνέων γεραίτατοι.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ϛ̃.

Τοῦτ' ἐρωτᾷς; αἰσχύ-
νομαι σὲ εἰ καὶ βδελυρὸς.
Ὦ πολιοῦχε πατρίδος,
Ὅστις ἡμῶν μόνος
Σπένδεται μὲν ἐμὲ ἀποβλέπων.
Δι. Ἀντὶ δ' ὧν ἐσπένδομεν, οὐκ ἴσχεν, ἀλλ' ἀκούσατε.

ΣΤΡΟΦΗ ΕΤΕΡΑ ΚΩΛΩΝ ζ̃.

Χο. Σοῦ γ' ἀκούσομ'; ἀπολεῖ
Κατά σε χώσομέν τοῖς λίθοις
Μηδαμῶς, πρὶν αὖ ἀκούσητέ γ', ἀλλ' αἰσχρὸν ὦ γαθοὶ
Οὐκ αἰσχήσομαι,
Μὴ δὲ λέγε δὴ σὺ λόγον,
Ὡς μεμίσηκά σε Κλέ-

κεῖ

ACTVS II. SCENA II.

CHORVS, DICAEOPOLIS.

IPſus, ipſus hic eſt, ipſus
Mitte, mitte, mitte ſaxa;
Tunde, tunde furciferam
Non petes hunc, non petes?
DI. Proh Hercules, quid hoc? ollam atteretis hîc.
CH. Te equidem ſcelerum caput hîc lapide obruimus.
DI. At quamobrem Acharnenſes obſecro vos, natu maximi.

STROPHE.

CH. Quid rogas? impudens
Es, proterue, ſceleſtus,
Proditor agri patrij:
Quippe ſoli tibi
Fœdera modò hîc inita: an
Aſpicere adhuc potes?
DI. At quamobrem fecerim neſcitis: audite hoc priùs.

STROPHE *alia.*

Te audiam? male pereas:
Lapidibus petemus caput.
DICAEOPOLIS. Neutiquam, niſi me priùs audiatis æquis mentibus.
CH. Non feram: non ſinam;
Verba facias, caue. Nam
Haud pare Cleonem odio

Oderim

ωνΘ ἔπι μᾶλλον, ὃν ἐ-
γὼ καθαπεμῶ τοῖσιν ἱππεῦσί ποτε
Ἐς κατύμματα
Σοῦ δ' ἐγὼ λόγους λέγοντΘ ὄψι ἀκούσομαι μακρούς,
Ὅσπις ἐσπείσω Λάκωσιν, ἀλλὰ πιμωρήσομαι.
Δι. Ὦ γαθοί, τὼς μὲν Λάκωνας ἐκποδὼν ἐάσατε,
Τῶν δ' ἐμοὶ σπονδῶν, ἀκούσατ' εἰ καλῶς ἐσπεισάμην.
Χορ. Πῶς δέγ' αὖ καλῶς λέγοις αὖ, εἴσπερ ἐσπείσω γ' ἅπαξ.
Οἷσιν οὔτε βωμὸς, ὕτε πίστις, οὔθ' ὅρκΘ μέλει.
Δι. Οἶδ' ἐγὼ κἀγὼ τὼς Λάκωνας οἷς ἄγαν ἐγκείμεθα,
Οὐχ ἁπάντων ὅντας ἡμῖν αἰτίους τῶν πραγμάτων.
Χορός. Οὐχ ἁπάντων ὦ πανοῦργε; ταῦτα δὴ τολμᾷς λέγειν
Ἐμφανῶς ἤδη πρὸς ἡμᾶς; εἶτ' ἐγώ σου φείσομαι;
Δικαιόπο. Οὐχ ἁπάντων, ὄχ ἁπάντων, ἀλλ' ἐγὼ λέγων ὁδί,
Πόλλ' αὖ ἀποφήναμ' ἐκείνους ἔσθ' ἃ κἀδίκουμέν οὐς.
Χο. Τοῦτο τοῦπος, δεινὸν ἤδη, καὶ παράξιον ἀρδιον,
Εἰ σὺ τολμήσᾳς ἐπ' τῶν πολεμίων ἡμῖν λέγειν.
Δικαιόπολις. Κἄγε μὴ λέγω δίκαια, μὴ δέ τῷ πλήθει δοκῶ,
Ὑπ' ὀπιξιούσθ' ἑλήσω τὼ κεφαλὼ ἔχων, λέγειν.
Χο. Εἰπέ μοι τὶ φήσομεθα τῶν λίθων ὦ δημόται;

Μὴ οὐ

Oderim ego: quem dabo secandum equitum
Gregi insoleas.
Te non audiam;
Præsertim si prolixa verba des.
Quoniam fœdus inisti cum Laconibus: at te puniam.
Di. O boni, Laconas missos jam facite: & mea fœdera
Quæso audite, qualia sint: an illa rectè iniuerim.
Ch. Quomodo rectè te aicas inîsse, si inieris semel
Cum his, quibus nec religio, nec jusiurandũ est, nec fides?
Di. Noui ego, quòd Lacones, quibus hîc admodum infesti
sumus,
Non sint omnium turbarum autores. Ch. quid? non
omnium
Turbarum, homo peruerse: tun' isthæc audes jam dicere
At nos tàm clarè? tibin' ego parcam? Dicae. non o-
mnium;
Non, inquam, omnium autores sunt. immò ego, qui hæc
vobis loquor,
Multas possim ostendere, quas illi accêpere injurias.
Ch. Hoc graue est verbum, meumq; animum perturbat
plurimum:
Situ ad nos ausis loqui pro nostris perduellibus.
Dic. At nisi ego, quæ justa, dixero: & plebi huic proba-
uero;
Tunc caput mensæ imponere volo coquinariæ, & lo-
qui.
Ch. Ægedũ, cur obsecro lapidibus, ô populares, parcimus

Hunc

Μὴ οὐ καταξαίνῃν τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐς φοινικίδα;
Οἰοῖ αὖ μέλας πὶς ὑμῖν θυμάλωψ ἐπέζεσεν;
Δι. Οὐδ' ἀκούσεσθ' ἀκούσεσθ' ἑτέον ὦ χαρνηίδαι;
Χο. Οὐκ ἀκουσόμεσθα δῆτα. Δικαιόπ. δ' ἀνά γ' ἅρ' εἶμι πείσομαι.
Χο. Ἐξολοίμην ἢν ἀκούσω. Δικαιόπ. μηδαμῶς ὦ χαρνικοί.
Χο. Ὡς πεθνήξων ἴθι νυνί γε. Δι. δήξομαί γ' ἄρ' ὑμᾶς ἐγώ.
Ἀνταποκτενῶ γὰρ ὑμῶν τῶν φίλων τοὺς φιλτάτους,
Ὡς ἔχων ὑμῶν ὁμήρους οὓς ἀποφάξω λαβών.
Χορός. Εἰπέ μοι, πῖ τοῦτ' ἀπῆλθεν οὗπερ ἄνδρες δημόται,
Τοῖς Ἀχαρνικοῖσιν ὑμῶν, μῶν ἔχει τιν', παιδίον
Τῶν παρόντων ἔνδον εἵρξας; ἢ 'πὶ τῷ, θεασώμεθα.
Δικαιόπο. Βάλλετ' εἰ βούλεσθ'. ἐγὼ γὰρ τοῦτονὶ ἀφοφερῶ.
Εἴσομαι δ' ὑμῶν τάχ' ὅστις αὐθεφάκων τι κήδεται.
Χο. Ὡς ἀπωλόμεσθ' ὁλαρχῶ δημότης ὅδ' ἔτ' ἐμός.
Ἀλλὰ μὴ δράσῃς ὃ μέλλῃς, μηδαμῶς ὦ μηδαμῶς.
Δικαιόπ. Ὡς ἀποκτενῶ κέκραχθ', ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀκούσομαι.
Χο. Ἀπολεῖς ἄρα τὸν ἥλικα τόνδε φιλαυθεφακέα.
Δι. Οὔδ' ἐμοῦ λέγοντος ἀρτίως ἠκούσατε.
Χο. Ἀλλὰ νυῶ λέγ' εἴσοι δοκεῖ, τόντε Λακεδαιμόνιον αὐτὸν, ἔπι τῷ τρόπῳ σοῦ τι φίλον.

Ὡς τόδε

Hunc cruentare hominem, & variare cutem, purpuræ modo?
Vt, cùm titio niger nobis in igne incanduit?
Di. Annon audietis Acharnenſes? audite me obſecro.
Ch. Non ſanè audiemus. Di. ægrè igitur vobis perſuaſero.
Ch. Peream, ſi audiam. Dicae. nequaquam ſic facietis Acharnici.
Ch. Morituru tej ſcias. Di. at ego probè mordedo vos.
Nam viciſſim interficiam, vobis amicos intimos, (cet.
Quos apud me habeo obſides: hos prendã & iugulabo illi-
Ch. Dic mihi, quamobrẽ iſthuc minatur verbũ Acharni-
Dicite ô populares, anne habet alicuius puerum ſuæ (cis:
Conſtrictũ domi: aut quanã re tantopere effertur miſer?
Di. Iacite, ſi lubet. nam ego hunc malè perdam: & mox ſciam cui
Veſtrum aliquid carbonũ ſit curæ. Ch. malè occidimus, viri:
Hic cophinus meus eſt & popularis: ne faxis obſecro,
Quod facere inſtituis: minimè, minimè iſthuc feceris mali.
Di. Clamaui, quod interfecturus ſim, non enim audiam.
Ch. An coæqualem occidas amicum carbonarium?
Dicae. Quia vos me dicentem iamdudum non audiſtis viri.
Ch. At deinceps nunc dicito, tuos eſſe Lace-
Dæmonas amicos; ſi tibi ita ſit lubitum.

Ὡς τόδε τὸ λαφύδιον οὐ φερόδωσω ποτέ.
Δι. Τοὺς νεῶ μοι λίθους χάμαζε φρῶτον ἐξερράσατε.
Χο. Οὐτοιΐσοι χαμαί: καὶ σὺ κατάθου πάλιν τὸ ξίφος,
Δι. Ἀλλ' ὅπως μὴ 'ν τοῖς τρίβωσιν ἐγκάθιωταί που λίθος.
Χο. Ἐκσέσηται χαμάζ', οὐχ ὁρᾷς σκόμβρον;
Ἀλλ' μή μοι φέρφασιν, ἀλλὰ κατάθου τὸ βέλος.
Ὡς ὅδε γε σκὸς ἅμα τῇ τροφῇ γίνεται.
Δι. Ἐμέλλετ' ἄρα παίτες αἰασείειν, βοῆς
Ὀλίγουτ' ἀπέφαινον, αἴφεφακες παρνάσιοι,
Καὶ ταῦτα δι' τ' ἀποπίαν τῶν δημοτῶν.
Ὑπὸ τῶ φέρις δὲ τῆς μαείλης μοι, συχνιὰ
Ὁ λαφὸς ἐπέλησεν ὥστρ σπία:
Δφνὸν γὰρ οὕτως ὀμφακίαν πεφυκέναι,
Τὸν θυμὸν αὐδρῶν, ὥστε βάλλειν κ' βοᾶν
Ἐθέλφντ' ἀκοῦσαι μηδὲν ἴσον ἴσῳ φέρον,
Ἐμοῦ θέλοντος κ' ὑπερξιώου λέγειν,
Ὑπὲρ Λακεδαιμονίων ἅπανθ' ὅσ' αἰ λέγω,
Καί τοι φιλῶγε τιὰ ἐμὴν ψυχιὰ ἐγώ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ῆ.

Χο. Τί οὖν οὐ λέγεις τοὐπίξιωον,
Ἐξενεγκὼν θύραζε,
Ὦ, τί ποτ' ὦ σχέτλιε,
Τὸ μέγα τῶτ' ἔχεις;
Πόθεν γὰρ πάνυ μοι
Ὦ, π φονεῖς ἔχει.
Ἀλλ' ἥκιστ' αὐτὸς τιὰ δίκιαν διδοίης,

Θεὶς

Nam hunc tibi cophinulum ego haud volo prodere.
Di. Lapides nunc primùm è finibus eijcite in terram
frotenus. (*Spidem:*
Ch. En jacent in terra: & tu quoque manu emoue cu-
Di. At neque sub vestibus lateant lapides jam relliqui.
Ch. Excussum es & pallium, non vides, vt quatiam?
Nequid obtende mihi: sed reijcito gladium.
Vt simul & hîc mulierum in stropha sit decor.
Di. Vocem omnes edituri eratis lugubrem:
Parumq; adeò abfuit, quin essent mortui
Hi carbones Parnassij, & popularium
Quidem ob summam insolentiam. Sed præmetu
Cophinus hic fauillam quàm densissimam
Mihi incacauit, tanquam sepia. Nam graue est
Adeo immites esse hominum animos, vt lapidibus
Petant, & clamitent, & nihil æqui & boni
Audire velint; licet ego cum periculo
Dicturus sim omnia; quicquid dicam pro hostibus
Lacedæmonijs: equidem meam & ego vitam amo.

CHORVS.

Quid ergo habes, quod in mensa
Tu coquinaria
Miser homo proferas
Commemorabile?
Nimis scire equidem,
Tua placita expeto.
Sed, vt tute ipse tibi pœnam decreueras,

Θεὶς δ' εὖ ρο τοὐπίξιωον, ἐγχείρ ϕ λέγ ϕ ν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ.

Δι. Ἰδοὺ θεᾶσθε, τὸ μὲν ὄπίξωον, τοδί
Ὁ δ' αὖ ἠρ λέξων ὑποσὶ, τωὐποσὶ,
Ἀμέλ ϕ, μὰ τὸν Δί' οὐκ ἐναισιδώσομαι:
Λέξω δ' ἰὼν Λακεδαιμονίων ἅ μοι δοκεῖ.
Καί τοι δέδοικα πολλά: τύς τε γὰρ τρόπους
Τοὺς τῶν ἀγροίκων οἶδα χαίροντας σφόδρα,
Ἐαί τις αὐτοὺς εὐλογῇ, καὶ τὴν πόλιν,
Ἀνὴρ ἁλαζὼν κ' δίκαια, κἀδίκα,
Κἀνταῦθα λανθάνουσ' ἀπεμπολώμενοι,
Τῶντ' αὖ γερόντων οἶδα τὰς ψυχὰς, ὅπ
Οὐδὲν βλέπουσιν ἄλλο, πλὴν ψήφῳ δακεῖν,
Αὐτόστ' ἐμαυτὸν ἐκ τοῦ Κλέωνος ἀ'παθον,
Ἐπίσαμαι γὰρ τὴν φύσιν κωμῳδίαν.
Εἰσελκύσας γὰρ μ' εἰς τὸ βουλευτήριον
Διέβαλλε, κ' ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου,
Κἀκυκλοβόρει, κἀπλάνει, ὥστ' ὀλίγου πάνυ
Ἀπωλόμην, μολύβδινον θραγμὸν λαβών.
Νῦν οὖν με πρῶτον πρὶν λέγειν ἐάσατε,
Ἐνσκευάσασθαί μ' οἷον ἀθλιώτατον.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ η.

Χο. Τί ταῦτα φρέφ, τεχνάζεται,
Καὶ ποείζεις πρίβας:
Λαβὲ δ' ἐμοῦ γ' εἵνεκα
Παρ' ἱερωνύμου,

Huc pone mensam, & aggredere verba facere.

SYSTEMA PER PERICOPEN.

DI. Ehem spectate; hæc est mensa coquinaria:
Qui dicet hic est, vir tantillus: bono animo es.
Ego per Iouem, nunc clypeo non induar;
Sed pro Lacedæmonijs dicam, vt mihi lubet.
Licet admodum metuam mihi. Nam mores ego
Noui agricolarum; delectantur admodum,
Si quis eos laudet, & simul vrbem prædicet,
Homo arrogans, per fas atque nefas. Interim
His blanditijs non se aduertunt venundari.
Noui etiam horum senum qui sit animus. Nihil
Aliud vident, quàm vt mordeant suffragio.
Ego item noui ipsemet, quid passus sim mali
Ob exhibitam præterito anno Comœdiam.
Nam in me, pertractum ad hoc senaculum, Cleo
Calumnijs multis, multis mendacijs
Deblaterauit, & magno strepitu obtudit,
Meq; maledictis proscidit: parum abfuit
Vt non perierim, hoc pollutus negocio.
Nunc priusquam faciam orationis initium
Sinite me amiciri in modum hominis egentissimi.

CHORVS.

Quid hic tergiuersando nectis
Tam diu istas moras?
Cape meo nomine
Ab Hieronymo,

ARISTOPHANIS

Σκοτοδινιᾷ πυκνόξιφα
Τἰὼ Ἄϊδος κυνιᾶ.
Εἶτ' ἐξαίοιγε μηχανὰς ἁὶ Σισύφου,
Ὡς σκῆψιν αἰῶ, ἀγὼν οὗτος οὐκ ἐσδέξεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ τρίτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

Τὰ μέσα.

Ὦρα 'στὶν ἤδη καρτερὰν ψυχὴν λαβεῖν,
Καί μοι βαδίσε' ὅσον ὡς Εὐριπίδην.
Παῖ, παῖ. Κη. τίς οὗτος; Δι. εἶδον ἔς' Εὐριπίδης;
Κη. Οὐκ εἶδον, εἶδον' ὅστιν, εἰ γνώμην ἔχεις.
Δι. Πῶς εἶδον, εἶτ' οὐκ εἶδον. Κη. ὀρθῶς ὦ γέρον.
Ὁ νοῦς μὲν ἔξω συλλέγων ἐπύλια,
Οὐκ εἶδον, αὐτὸς δ' εἶδον ἀναβάδην ποιεῖ
Τραγῳδίαν. Δι. ὦ τρισμακάριε Εὐριπίδη.
Οὐδ' ὁ δοῦλος ὑπὸ σαφῶς ἀπεκρίνατο,
Ἐκκάλεσον αὐτόν. Κη. ἀλλ' ἀδύνατον. Δι. ἀλλ' ὅμως,
Οὐ γὰρ αὖ ἀπέλθοιμ', ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν.
Εὐριπίδη, Εὐριπίδιον,
Ὑπάκουσον, εἴ σοι δή ποτ' ἀνθρώπων τινὶ
Δικαιόπολις καλεῖ σε, χολιάδης ἐγώ.

ΔΡΑΜΑ-

Nigrorigidhirticomam
Galeam Auernicam:
Dein callidos deprome Sisyphi dolos:
Nam hoc certamen nullum præceptum admiserit.

ACTVS II. SCENA III.

DICAEOPOLIS, CEPHISOPHO.

Senarij.

NVnc tempus est, vti virilem capiam animum:
Et enim mihi conueniendus est Euripides.
Puer, puer. CE. *quis hic?* DI. *intus nè est Euripides?*
CE. *Non intus, intus est: si rectè intelligas.*
DI. *Quomodo sit intus, & non intus?* CE. *commodè.*
Nam animus quidem foris versiculos colligens,
Non intus est: ipse intus resupinus facit
Trygœdiam. DI. *ò te ter beatum, Euripides:*
Quando tam perspicuè respondit famulus hîc:
Agè euoca ipsum. CEPHISO. *at hoc fieri nequit.* DI. *at-*
tamen.
Quippe haud discessero: sed pulsabo ostium.
Euripides, Euripidule.
Audi hominem quempiam parumper, quæso te:
Dicæopolis te vocat, è Cholleide tribu.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκιὼν τελάρτη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

Τείμεβοι Ιαμβικοί.

Α Λλ' οὐ σχολή.

Δικ. Ἀλλ' ἐκκυκλήθητ'. Εὐρ. ἀλλ' ἀδύατον. Δι. ἀλλ' ὅμως.

Εὐ. Ἀλλ' ἐκκυκλήσομαι, καταβαίνειν δ' ὐ σχολή.

Δι. Εὐριπίδη. Εὐ. τί λέλακας. Δι. αἰαβάδιζω ποιεῖς

Ἐξὸν καταβάδιζω, ὃν ἐτὸς χωλοὺς ποιεῖς.

Ἀπὸρ τί τὰ ῥάκι' ἐκ τραγῳδίας ἔχεις;

Ἑαθῆτ' ἐλεγνίω, ὃν ἐτὸς χωλοὺς ποιεῖς;

Ἀλλ' αὐτιβολῶ σοὶ τῶν γονάτων σ' Εὐριπίδη,

Δός μοι ῥάκιόν τι τοῦ παλαιοῦ δράματος·

Δεῖ γάρ με λελέξαι τῷ χορῷ ῥῆσιν μακράν,

Αὐτὴ δὲ θάνατον λιὼ κακῶς λέξω φέρει.

Εὐ. Τὰ ποῖα τύχη, μῶν ἐν οἷς Οἰνεὺς ὁδί,

Ὁ δύσοτμος γεραιὸς ἠγωνίζετο;

Δι. Οὐκ Οἰνέως λιῦ, ἀλλ' ἔτ' ἀφλιωτέρου.

Εὐ. Τὰ τοῦ τυφλοῦ Φοίνικος; Δι. οὐ Φοίνικος ὄ',

Ἀλλ' ἕτερος λιῦ Φοίνικος ἀφλιώτερος.

Εὐ. Ποίας πότ' αὖ πλανίδας αἰτεῖται πέπλων.

Ἀλλ' ἢ φιλοκτήτου τὰ τοῦ πωγροῦ λέγεις;

Δι. Οὔκ,

ACTVS II. SCENA IV.

EVRIPIDES, DICAEOPOLIS, CEPHISOPHO.

Senarij Iambici.

NOnocium est.
DI. At huc euoluitor. EV. at fieri haud potest. DI. potest.
EV. Age euoluar: sed descendere non ocium est.
DI. Euripides. EV. quid latras? DI. vtrum né pedibus
Sursum porrectis, comminiscere fabulam?
At tibi deorsum demissis idem licet.
Non temerè est, quòd claudos fingis homines.
Sed quorsum hæc trita vestimenta habes, tua ex
Tragœdia: amictum sanè lamentabilem?
Non temerè est, quòd claudos fingis homines.
Verum oro te, per genua tua, mi Euripides,
Da mihi pannosam vestem ex veteri fabula.
Nam longam orationem recitare huic gregi
Me oportet: quam si malè dixero, mortem afferet.
EV. Quales vestes pannosas? vtrum has, in quibus
Senex ærumnosus certauit Oenêus?
DI. Non Oenei erant: sed miserioris cuiusplam.
EV. Cæcine Phœnicis? DI. Phœnicis non erant.
Sed alius erat Phœnice illo ærumnosior.
EV. Quæ tandem hic expetit fragmenta vestium?
Vtrum Philoctetæ mendici intelligis?

Δι. Οὔκ, ἀλλὰ τούτῳ πολὺ πολὺ πλωχικώτερου.
Εὐ. Ἀλλ' ἢ τὰ δυσὶν ἢ θέλῃς πεπλώμαλα,
Ἃ Βελλεροφόντης εἶχ' ὁ χωλὸς οὑτοσί;
Δι. Οὐ Βελλεροφόντης, ἀλλὰ καὶ κεῖνῳ μιᾷ γε
Χωλὸς, ὥσαυτως, καμύλῳ, δίφρος λέγω.
Εὐελπ. Οἶδ' ἄνδρα μισὸν Τήλεφον. Δημόπ. ναὶ Τή-
λεφον.
Τούτῳ δὸς αἰτιβολῶ σέ μοι τὰ σαφράνα.
Εὐ. Ὦ παῖ, δὸς αὐτῷ Τηλέφου ῥακώματα.
Κεῖται δ' ἄνωθεν τῶν φυεργείων ῥακῶν,
Μεταξὺ τῶν Ἰνοῦς. Κη. ἰδοὺ ταυτὶ λαβέ.
Δι. Ὦ Ζεῦ δι' ὅπα καὶ κατ' ὅπα πανταχῆ.
Ἐν σκευάσαθαί μ' οἷον ἀφλιώταλον,
Εὐελπίδη ἐπιδημοῦντ' ἐχαείσω μιν δι',
Κἀκεῖνά μοι δὸς τἀλούθα τῶν ῥακῶν,
Τὸ πλίδιον θεὶς τὼ κεφαλὼ τὸ μύσιον,
Δεῖ γάρ με δόξαι πλωχὸν εἶναι τὴμέρον:
Εἶναι μὲν ὡς τοῦ εἰμὶ, φαίνεσθαι δὲ μή.
Τοὺς μὲν θεατὰς εἰδέναι μ' ὃς εἰμὶ ἐγώ:
Τοὺς δ' αὖ χορευτὰς, ἠλιθίους παρεσάναι.
Ὅπως αἰ αὐτούς, ῥηματίοις σιμαλίσω.
Εὐ. Δώσω: πυκνὴ γὰρ λεπτὰ μηχανᾶ φρενί.
Δι. Εὐδαιμονοίης, Τηλέφῳ δ' ἃ γὼ φρονῶ.
Εὖγ' οἷον ἤδη ῥηματίων ἐμπίπλαμαι:
Ἀπαρδέομαι κἀπλωχοῦμαι βαπτείᾳ.
Εὐ. Τί δ' ἀπελθὼν λαίνων ἁθμῶν.
Δι. Ὦ θύμ' ὁρᾷς γὰρ ὡς ἀπωθοῦμαι δόμων.

Πολλῶν

Di. Non, sed longè mendicioris hominis.
Ev. Fortasse sordida vis velamina,
Quæ claudus hic Bellerophontes gestauerat?
Di. Non Bellerophontis: sed & hic, cuius fragmina
Peto, claudus erat mendicus, garrulus, dicax.
Ev. Noui hominẽ, Mysum Telephum. Di. sic Telephũ.
Huius da, quæso mihi pannosa lintea.
Ev. Puer cedo huic laceratas vestes Telephi:
Iacent hæ suprà Thyestæ pannos reijculos,
Mediæ inter Inûs fragmenta. (E. Eccas has tibi.
Di. O Iuppiter, qui peruides & despicis omnia:
Sine me amiciri in modum hominis egentissimi.
Euripides, quia tu mihi gratificatus es,
In hac re, etiam illa des, quæ hunc comitantur habitum,
Pileolum nempe Mysium, circa caput.
Nam oportet me videri hodie, quasi vir siem
Mendicus, esse autem, qui sum: veruntamen
Non apparere: tum spectatores item
Me nosse, qui sim; sed Acharnenses in choro
Stolidos adstare, vt ijs oratiuncula
Mea medium intendam digitum. Ev. sanè dabo.
Nam tu prudenti animo subtilia cogitas.
Di. Dîte ament: nam eadem sapio cum Telepho.
Euge, quibus ego redundo voculis bonis.
Sed opus est mihi etiam mendicantis pedo.
Ev. Cape hoc: recede nunc à stabulis lapideis.
Di. O anime mi, viden' vt reijciar hac domo?

Multa

Πολλῶν δεόμενος σκευαρίων: νεῦ δή γενοῦ,
Γλίσχρος, σοφιστῶν, λιπαρῶντ' Εὐριπίδῃ,
Δός μοι στυφελίδιον, ἀφαιρεθησόμενον λύχνῳ.
Εὐ. Τί δ' ὦ θάλασσα τῶδ' ἔχῃ πλέκους χρέος;
Δι. Χρέος μὲν οὐδέν, βάλομαι δ' ὅμως λαβεῖν.
Εὐ. Λυπηρὸς ἴαθ' ὢν, καὶ ποχώρησον δόμων.
Δι. Φεῦ, εὐδαιμονοίης ὡς σοφὴ μήτηρ ποτέ.
Εὐ. Ἄπελθέ νυν μοι. Δι. μή: ἀλλά μοι δὸς εἰ μόνον
Κυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀποκεκρυσμένον.
Εὐ. Φέρ' ἀπολαβὼν ταῦτ', ἴαθ' ὀχληρὸς ὢν δόμοις.
Δι. Οὔπω μὰ Δί' οἶσθ' οἷ' αὐτὸς ἐργάζει κακά.
Ἀλλ' ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη, τυπὶ μόνον
Δός μοι χυτρίδιον, σφογγίῳ βεβυσμένον.
Εὐ. Ἄνθρωπ' ἀφαιρήσει με τὴν τραγῳδίαν.
Ἄπελθε λαβὼν αὐτί. Δι. ἀλλ' ἀφῆκά μιν.
Καί τοι τί δράσω: δεῖ γὰρ ἑνὸς, οὗ μὴ τυχών,
Ἀπόλωλ'. ἄκουσον ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη:
Τυπὶ λαβὼν ἄπελθε, κοὐ θοἰμ' ἔπι,
Ἐς τὸ στυφελίδιον, ἰσχνά μοι φυλλεῖα δός.
Εὐ. Ἀπολεῖς μ' ἰδού σοι φροῦδά μοι τὰ δράματα.
Δι. Ἀλλ' ὑκέτ' ἀλλ' ἄπελθε, καὶ εἶμ' ἄγαν
Ὀχληρὸς ὑδοκῶν με κοιρανοῦς φυγεῖν.
Οἴμοι κακοδαίμων ὡς ἀπόλωλ'. Εὐ. ἐπελαθόμην
Ἐν ὧ σ' ἔδει πάντα μοι τὰ σπάργαθ'.
Δι. Εὐριπίδιον γλυκύτατον, ὦ φιλτάτιον,
Κἄκιστ' ἀπολοίμην, εἴ τι σ' αἰτήσας μ' ἔπι,
Πλὴν εἷς μόνον, τυπὶ μόνον, τουτὶ μόνον,

Σκάν-

Multa ſupellectili egens: agè fias mihi
Humilis, mendicans, ſupplicans Euripidi.
Da ſportulam mihi, peruſtam ellychnio.
Ev. Quis ſportulæ huius erit vſus tibi, homo miſer?
Di. Vſus quidem nullus: volo accipere tamen.
Evripides. Scito te miſerum eſſe: atque abſcede ab hac domo.
Di. Dîte perinde, vt matrem tuam felicitent.
Ev. Abſcede iam mihi. Di. non, ſed vnicum mihi
Da ſaltem pocillum, cui fractum ſit labrum.
Ev. Cape hoc, & te ſcias moleſtum eſſe ædibus.
Di. Nondum ſcis, per Iouem, quid tu ipſe agas mali.
Sed ô ſuauiſſime mi Euripides, cedò
Vnam offertam ſpongiolam mellis ollulam.
Ev. Tu homo integram mihi auferes Tragœdiam.
Cape hãc & abi. Di. abeo. quanquã, quid agã? vno adhuc
Opus eſt mihi: quodni conſequar, perij, occidi.
Audi ô Euripides ſuauiſſime; ſi vnicum
Hoc impetrem, abiero: nec rediero ampliùs.
In ſportulam da mihi tenera folia olerum.
Ev. Perdes me: nam ad nihilum redigis fabulas meas.
Di. Nihil addo, ſed abeo; quoniam minus ego ſum
Moleſtus, qui non videor extimeſcere
Dominos. me miſerum vt interij; ſed propemodum
Oblitus eram, in quo omnis cardo negocij &c.
Euripides dulciſſime & amiciſſime:
Male peream ſi quid peream abs te hoc amplius,

Scandi-

Σκάνδικά μοι δός, μηδέποτε δεδεγμένω.
Εὐ. Ἀνὴρ ὑβρίζει, κλείετ' ἤδη τὰ θυρώματα.
Δι. Ὦ θύμ' ἄνευ σκάνδικος ἐμπορευτέα,
Ἀρ' οἶσθ' ὅτου τὸν ἀγῶν' ἀγωνιεῖ τάχα,
Μέλων ἐφ' Λακεδαιμονίων ἀνδρῶν λέγειν;
Πρόβαινε νυῦ ὦ θυμέ. χαμὴ δ' αὐτή,
Ἔστηκας; οὐκ εἶ καταπτὼν Εὐριπίδην;
Ἔπηνεσ' ἄγε νυῦ ὦ τάλαινα καρδία
Ἄπελθ' ἔκεισε, κἄτα τὴν κεφαλὴν ἔκει
Παρέσχες, εἴπου σ' ἅπαξ ἀεὶ αὐτῇ σοι δοκεῖ,
Τόλμησον, ἴθι, χώρησον, ἄγαμαι καρδίας.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ πέμπτη.

ΧΟΡΟΣ, ΗΜΙΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΤΙ δράσῃς, τί φήσῃς,
Ἴθι νυῦ ἀναίσχυντε
Ὧν σιδηροῦς τ' ἀνὴρ,
Ὅστις σοφοσχὼν τῇ πόλει τὸν αὐχένα
Ἅπασι μέλῃς εἰς λέγειν τὰ ναυτία.
Ἡμ. Ἀνὴρ ὑπερέμοιγε τὸ φρᾶγμα.
Εἶα νυῦ ἐπῄδην σοι
Αὐτὸς αἱρεῖ λέγειν.
Δι. Μή μοι φθονήσητ' ἄνδρες οἱ θεώμενοι,
Εἰ πωχὸς ὢν, ἔπειτ' ἐν Ἀθηναίοις λέγειν
Μέλω σοι τῆς πόλεως, τραγῳδίαν ποιῶν:

Τόγε

Scandicem da mihi, à matre acceptum tua.
Ev. Facit hic conuicium: claude ostium domus.
Di. Ah anime mi, mi sine scandice eundum erit?
Scin' tu, quam pugnam pugnaturus sis modò:
Qui pro Lacedæmonijs constituis dicere?
Progredere tu, mi anime, hæc meta est, hi carceres:
Numquid perstas: haud imbibisti totum Euripidem?
Laudo te. agè nunc ærumnosum cor, illò abi.
Præbe caput illîc, & dic quæ lubent tibi:
Cude, j, contende in hostem: hunc ego miror animum.

ACTVS II. SCENA V.

CHORVS, SEMICHORVS, DICAEOPOLIS.

QVid ages? quid tu dices?
Scito te esse præfractum, &
Impudentem virum:
Qui ciuitati ceruicem præbes tuam:
Vnus q3 vis contradicere nunc omnibus.
Se. Homo hic non pauet periculum:
Mitte nunc loqui, quando
Ipsemet sic cupit.
Dic. Ne inuideatis mihi spectatores optimi,
Quòd mendicus cum sim, apud Athenienses
Populum dicturus, de statu Reipublicæ
Trygœdiam facio. Nam justum quid siet

Τὸ γὰρ δίκαιον οἶδε κ᾽ πυγχωδία.
Ἐγὼ δὲ λέξω δ᾽ ἁνὰ μὴν, δίκαια δέ:
Οὐ γὰρ με καὶ νυῦ ἀμφαβαλεῖ Κλέων, ὅτι
Ξένων παρόντων, τὴν πόλιν κακῶς λέγω.
Αὐτοὶ γὰρ ἐσμεν, οὐπὶ λιμναίῳτ᾽ ἀγῶν,
Κοὔπω ξένοι πάρεισιν: οὔτε γὰρ φόροι
Ἥκουσιν, οὔτ᾽ ἐκ τῶν πόλεων οἱ ξύμμαχοι,
Ἀλλ᾽ ἐσμεν αὐτοὶ νυῦν γε δι᾽ ἐπισμένοι:
Τοὺς γὰρ μετοίκους ἄχθεσθ᾽ τῶν ἀστῶν λέγω.
Ἐγὼ δὲ μισῶ μὴν Λακεδαιμονίους σφόδρα.
Καὶτὸς ὁ Ποσειδῶν, οὐπὶ ταιναρίῳ θεὸς,
Σείσας, ἅπασιν ἐμβάλοι τὰς οἰκίας.
Κἀμοὶ γὰρ ὄζιν ἀμπέλια κεκομμένα:
Ἀτὰρ φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ,
Τί ταῦτα τοὺς Λάκωνας αἰτιώμεθα:
Ἡμῶν γὰρ ἄνδρες οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω,
Μέμνησθε τοῦθ᾽ ὅτ᾽ οὐχὶ τ᾽ πόλιν λέγω,
Ἀλλ᾽ ἀνδρὰ εἰα μοχθηρὰ δεκεκομμένα,
Ἅπιμα, κ᾽ δασύπυγα, καὶ δολίξενα,
Ἐσυκοφάντᾳ μεγαρέων τὰ χλανίσκια.
Κεἴπου οἰκοῦν εἶδεν, ἢ λαγῴδιον,
Ἢ χοιρίδιον, ἢ σκόροδον, ἢ χόνδρους ἁλὸς,
Ταῦτ᾽ ἰὼ μεγαλικὰ, καὶ πέρατ᾽ αὐτημερόν.
Καὶ ταῦτα μὴν δὴ σμικρὰ, καὶ πιχόλια.
Πόρνιν δὲ σιμαίταν ἰόντες μεγαίραδε,
Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκόπαβοι.
Κἄθ᾽ οἱ μεγαρεῖς ὁδὶ ὡς πεφυσιγγωμένοι

Ἀντεξέ-

Et fas homini nouit etiam Trygœdia,
Ego quidem grauia dicam, sed justa hîc tamen;
Neque enim Cleo me jam calumniabitur:
Quòd peregrinis præsentibus malè ego loquar
De ciuitate, nam nos sumus; & Libero
Ludus agitur; nulli adsunt peregrini: neque
Tributa veniunt, neque socij huc ex vrbibus.
Sed nos sumus, & quidem purgati ab exteris.
Quoniam incolas palearum similes judico.
Igitur ego Lacedæmonios odi admodum:
Atque vtinam Neptunus, qui in Tænaro Deus
Terram quatit, domos subuertat omnium,
Nam dudum etiam mihi excisæ sunt vineæ:
Sed (quoniam amici estis, qui hîc estis, & boni)
Cur quæso de his accusamus Lacedæmonas:
De nostra ciuitate non loquor viri.
Mementote hoc, quòd de ciuitate non loquar.
Sed homunciones pessimi, notæ improbæ,
Inglorij, malè signati atque ignobiles,
Falsò accusauerunt penulas Megarensium:
Et sicubi videbant cucumerem, porculum,
Lepusculum, allium, aut etiam micam salis:
Omnia erant Megarica, & eodem statim die
Vendebantur, & hæc parua quidem & vulgaria.
Iuuenes profecti Megaram, cottabis adhuc
Madidi, Simætham meretricem furtim auferunt:
Pòst Megarenses justo dolore perciti

Ἀντιξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνα δύο,
Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαμπαδίων,
Ἐντεῦθεν ὀργὴ Περικλέης οὐλύμπιος
Ἤραπεν, ἐρόντα ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα,
Ἐπίθεις νόμους, ὥσπερ σκολιὰ γεγραμμένους,
Ὡς χὴ Μεγαρέας μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν ἀγορᾷ,
Μήτ' ἐν θαλάττῃ, μήτ' ἐν Ἠπείρῳ μολεῖν.
Ἐντεῦθεν οἱ Μεγαρῆς ὅτε δὴ πείνων βάδην
Λακεδαιμονίων ἐδέοντο, ψήφισμ' ὅπως
Μεταγραφείη τὸ δεκατὰς λαμπαδίας,
Κοὐκ ἠθέλομεν ἡμεῖς, δεομένων πολλάκις,
Κἀντεῦθεν ἤδη πάταγος ἦν τῶν ἀσπίδων,
Ἐρεῖ τις ὑχλῶ, ἀλλὰ τί χρὴν εἶπατε.
Φέρ' εἰ Λακεδαιμονίων τὶς ἐκπλεύσας σκάφει,
Ἀπέδοτο φήνας χοιρίδιον σεριφίων.
Καθῆτ' αὖ ἐνδόμοισιν ἢ πολοῦγε δεῖ,
Καὶ κάρτα μὴτ' αὖ εὐθέως καθείλκετε
Τριακοσίας ναῦς, ἵν' αὖ ἡ πόλις πλέα,
Θορύβου, τραπωτῶν, σειτοπαρόχου βοῆς,
Μισθοῦ διδομένων, παλαδίων χρυσουμένων,
Στοᾶς τεναχθούσης, σιτίων μεζουμένων,
Ἀσκῶν, τροπωτήρων, κάδοις ὠνουμένων,
Σχοινίων, ἐλαῶν, κερομμύων ἐνδικτύοις,
Στεφανῶν, τριχίδων, αὐλητρίδων, ὑποπιῶν.

Vicissim Aspasiæ scorta eripuerunt duo.
Hinc belli initium erupit Græcis omnibus,
Trium causa meretricum; hinc ira Olympius
Pericles tonabat, fulgurabat, Græciam
Omnem miscebat; leges insuper dabat:
Scriptas perinde, vt carmina conuiualia:
Quòd Megarenses, neque in terra, neque in foro,
Neque in mari, neque continente oporteat
Manere. Hinc Megarenses paulatim acti fame,
Lacedæmonios rogauerunt, decretum vt hoc
Subuerteretur, quod propter meretriculas
Latum fuerat: at nos nolebamus, diu
Multumq; orantes, audire. Hinc belli furor,
Hinc armorum strepitus. Nunc dicat quispiam,
Non sic oportebat, quid oportebat? dicite.
Agè, si Lacedæmonius quis, aut fugiens scapha,
Seriphijs catellam occisam redderet:
Vtrum sederetis domi, an verò secus?
Equidem triginta naues valdè celeriter
Produceretis: plenaq; esset ciuitas
Tumultum militum, ac magnis clamoribus
De præfecto triremium; plena vrbs dantibus
Stipendia, Palladijsq; auratis: plena item
Gemente porticu, re frumentaria:
Plena scalmis, loris, ementibus cados:
Plena oleis, cepis, allijs intra retia,
Sertis, sardis, tibicinis, vibicibus;

Τὸ νεώριον δ' αὖ καπέων πλατυμήνων,
Τύλων φοφοιήτων, θαλαμίων τροπουμήνων,
Αὐλῶν, κελευστῶν, νιγλαρῶν συριγμάτων.
Ταῦτ' οἶδ' ὅτι αὖ ἑδρᾶτε, τὸν δὲ Τήλεφον
Οὐκ οἰόμεσθα: νοῦς ἄρ' ὑμῖν ὄσ' ἔνι.
Χο. Ἀληθὲς ὦ πίπριπλε, κἠμαρώταται,
Ταυτὶ σὺ τολμᾷς πωχὸς ὢν, ἡμᾶς λέγειν;
Καὶ συκοφάντης εἴ τις ἐν ὠνείδισας;
Ἡμ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἠλέγξω γ' ἃ φῂς λέγειν,
Δίκαια πάντα, κοὐδὲν αὐτῶν ψεύδεται.
Χο. Εἶτ' εἰ δίκαια, τοῦτον εἰπεῖν αὖτ' ἐξῶ;
Ἀλλ' ὑδὲ χαίρων ταῦτα τολμήσει λέγειν.
Ημ. Οὔτω σὺ ποιήσεις, ὑμᾶς εἰ θενῶ;
Τὸν ἄνδρα τοῦτον, αὐτὸς ἁρπάσει τάχα.
Χο. Ἰὼ Λάμαχ' ἰὼ βλέπων Ἀφραπαὶ
Βοήθησον ὦ Γοργολόφα φανείς,
Ἰὼ Λάμαχ', ὦ φίλε ὦ φυλέτα,
Εἴτ' ἔστι τις ταξίαρχος ἢ στρατηγὸς,
Εἴ τις λοχαγὸς αὖ βοηθησάτω
Τὶς αὖ ταῦς: ἐγὼ γὰρ ἴσχομαι μέσος.

Nauale plenum eſſet remigibus, palmulas
Mouentibus; plenum clauis ſonantibus,
Et verſis in fugam, qui ſubtus remigant:
Plenum celeuſmate, tibijs & nauticis
Modis, ac ſibilis. Et hæc fuiſſe vos
Facturos certò ſcio: ſed hunc nos Telephum
Non arbitramur; nam mens nobis non ineſt.
CH. *Itáne tu peruerſe & ſceleſte homo: hæccine*
Audes contra nos dicere, qui mendicus es?
Tun' criminêris me, quaſi ſycophanta ſim?
SEM. *Ita per Neptunum: & loquitur, quæcunque lo-*
quitur,
Æqua omnia, nec mentitur quidquam. CHO. *ſint li-*
cet
Æqua hæc: an hunc oportebat ea proloqui?
At faxo, ne auſit proloqui cum gaudio.
SEM. *Heus tu, quò abis? non reſtitas? Quòd ſi vi-*
rum
Hunc occidis: peribis tute ipſe illicò.
CH. *Iò Lamache, Iò corruſcante opem*
Feras ore, Gorgoneis iubis.
Iò Lamache, optime tribulium.
Seu quiſpiam centurio ſit, ſiue ductor,
Seu mœnium oppugnator; opem ferat
Præpropere: nam ego medius teneor, miſer.

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ

Σκηνὴ ἕκτη.

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ

Ποθὲν βοῆς ἦκουσα πολεμιστείας
Ποῖ χρὴ βοηθεῖν, ποῖ κυδιμὸν ἐμβαλεῖν.
Τὶς Γοργόν' ἐξήγειρεν ἐκ τοῦ σάγματος.
Δι. Ὦ Λάμαχ' ἥρως, τῶν λόφων καὶ τῶν λόχων.
Χο. Ὦ Λάμαχ': ὡς ἀνὴρ οὗτος ἀνθρώπους πάλαι,
Ἅπασαν ἡμῶν τὴν πόλιν κακορροθεῖ;
Λα. Οὗτος σὺ τολμᾷς πλωχὸς ὢν λέγειν τάδε;
Δι. Ὦ Λάμαχ' ἥρως, ἀλλὰ συγγνώμην ἔχε,
Εἰ πλωχὸς ὢν εἰπόντι, κἀστωμυλάμην.
Λα. Γί δ' εἶπας ἡμᾶς οὐκ ἐρεῖς; Δι. οὐκ οἶδά πω:
Ὑπὸ τοῦ δέους γὰρ ὢν τῶν ὅπλων, ἱλιγγιῶ.
Ἀλλ' ἀντιβολῶ σ' ἀπένεγκέ μου τὴν μορμόνα.
Λα. Ἰδού. Δι. Φόβητες νεῦ ὑπέρ αὐτὴν ἐμοί.
Λα. Κεῖται. Δι. Φέρε νεῦ ἀπὸ τοῦ κράνους μοι τὸ πτερόν.
Λα. Τυπὶ πίλον σοι Δι. τῆς κεφαλῆς νεῦ μου λαβών,
Ἵν' ἐξεμέσω: βδελύττομαι γὰρ τοὺς λόφους.
Λα. Οὗτος τί δράσεις, τῷ πίλῳ μέλλεις ἐμεῖν;
Δι. Πίλον γὰρ ὄντιν εἶπέ μοι τίνος ποτέ;
Λα. Ὀρνιθός ὄντιν. Δι. ἆρα κομπολακύθου;
Λα. Οἴμ' ὡς τεθνήκεις. Δι. μηδαμῶς ὦ Λάμαχε,
Οὐκ ἀτ' ἰσχύν ὄντιν εἰ δ' ἰσχυρὸς εἶ.
Τίμ' οὐκ ἀπεφόλησας: εὖ οἶδ' γὰρ εἶ.
Λα. Ταυτὶ λέγεις σὺ, τὸν στρατηγόν, πλωχὸς ὤν;

Δι. Ἐγὼ

ACTVS II. SCENA VI.

LAMACHVS, DICAEOPOLIS, CHORVS.

VNde hanc audiui vocem bellicam modò?
Vbi auxilio vbinam tumultu facto opus'ſt?
Quis Gorgonem exiuit mihi ex hoc ſagmate?
DI. *O Lamache, heros criſtarum & cohortium.*
CH. *O Lamache, annon hic homo iamdudum malis*
Noſtram omnem ciuitatem inſectatur modis?
LA. *Ehò mendice, tun' audes hæc dicere?*
DI. *O Lamache heros, veniam da quæſo mihi,*
Si fortè quid mendicus ineptè dixerim.
LA. *Quid dixiſti in nos? non dices?* DI. *ego neſcio:*
Nam præmetu armorum, miſera circumrotor
Vertigine: ſed oro, terriculum adimas mihi.
LA. *Ecce.* DI. *amoue nunc reſupinã iſtam galeam mihi.*
LA. *Mota'ſt.* DI. *nunc aufer à galea pennam mihi.*
LA. *Eccam tibi hanc pennam.* DI. *tene meum caput,*
Vt euomam. Nam criſtas has abominor.
LA. *Ehem, quid agis vin' tu in pennam vomere, triſur?*
DI. *Cedò ergò mihi, cuius penna hæc olim fuit?*
LA. *Auiculæ.* DI. *num glorioſæ & turgidæ?*
LA. *Peribis illico.* DI. *nequaquam Lamache;*
Neque enim in poteſtate tua'ſt; ſin adeò es potens;
Cur non feciſti verpum? quippe armatus es.
LA. *Hæccine tu mendicus dicas mihi duci?*

Δι. Ἐγὼ γὰρ εἰμὶ πῶχος; Λα. ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ;
Δι. Ὅσπις; πολίτης χρηστός, ὑποσυδαρχίδης.
Ἀλλ' ἐξότου δ' ὁ πόλεμος, τραπωνίδης.
Σὺ δ' ἐξότου δ' ὁ πόλεμος, μισθαρχίδης.
Λάμαχος. Ἐχειροτόνησαν γάρ με. Δικαιόπολις τε πρεῖς.
Ταῦτ' οὖν ἐγὼ βδελυττόμενος ἐσφοιβάμην,
Ὁρῶν πολιοὺς μὲν ἄνδρας ἐν ταῖς τάξεσι.
Νεανίας δ' οἵους σύ, λιγδεδραχότας.
Τοὺς μὲν, ὅτι Θεάγης μισθοφορεῖν τὰς ξεῖς δραχμάς,
Τισαμενοφαγίστους, παυσιστράτους:
Ἑτέρους δὲ τῶν δὲ χάριτι, τοὺς δ' ἐν χαόσι
Γερητοθεοδώρους διομβαλαζόνας.
Τοὺς δ' ἐν καμαείνῃ, καὶ γέλᾳ, καὶ καταγέλᾳ.
Λα. Ἐχειροτονήθην γὰρ. Δι. ἀλλ' οὖν δή πω,
Ὑμᾶς μὲν ἤδη μισθοφορεῖν ἀμηγέπου,
Τουδὶ δὲ μηδέν' ἕτερον ὦ Μαιλάδη
Ἤδη πεφρέσθευκας σὺ πολιὸς ὢν ἔτι, ἢ
Ἀνέπευσε, καίτοιγ' ὄζει σώφρων καὶ ἀργάτης.
Τί δαὶ Θεάγελλος, καὶ Εὐφορίδης, ἢ Πεννίδης,
Οἶδεν πῇ ὑμῶν ἔκβάτην ἢ τοὺς χαόνας;
Οὐ φασίν, ἀλλ' ὁ Κοισύρας, καὶ Λαμάχος,
Οἷς ἐσθ' ἑτάνου τε καὶ χρεῶν σρώμη ποτέ,
Ὡσσὰρ ἀπόνιπρον ἐκχέοντες ἐσσέρας,
Ἅπαντες ἐξίσων παρήνουν οἱ φίλοι.
Λα. Ὦ δημοκρατία, ταῦτα δῆτ' αἰσχρά;
Δι. Οὐδῆτ' ἐὰν μὴ μισθοφορῇ γε Λάμαχος.

Λα. Ἀλλ'

Di. Egóne mendicus sim? La. quis ergo es? Di. is sum ego,
Qui sum, bonus ciuis: non cupidus dominij:
Sed, ex quo bellum durat, Militarchides:
Tu verò toto bello eras Nummarchides.
La. Suo crêarunt me suffragio. Di. puto
Tres cuculi: ac propterea, hæc exeuratus, inij
Fœdus, quòd canos in acie video viros:
Et juuenes, qualis tu es, tergum dare hostibus:
Et horum quosdã in Thrace, vbi tres drachmas merent,
Tisamenophænippos, Dolosipparchidas.
Alios apud Charetem, alios in Chaonia,
Geretotheodoros, Diomeoferoculos:
Alios ad Camarinam & Gelam, gelidos viros.
La. Atenim creati sunt Duces. Di. quid causæ erat?
Nonne, quòd vbique meretis vos stipendia?
Nemo ex hisce? an verò tu carbonarie,
Perfunctus es legatione jam senex.
Renuit, atqui prudens est, & vir strenuus.
Sed quid Dracyllus & Ephorides seu Prinides?
Quis vestrum nouit Ecbatana? quis Chaonas?
Negant. sed Cæsiræ gnatus & hic Lamachus;
Quibus propter epulum, & æs alienum priùs
Omnes amici dicebant, recidite:
Vt qui cùm vespere lauant, profundunt aquam.
La. O popularis status: hæccine toleranda sunt?
Di. Non: si deinceps Lamachus non militet.

Λα. Ἀλλ' οὐκ ἐγώ μὴν πᾶσι Πελοποννησίοις
Ἀεὶ πολεμήσω, καὶ κατάρξω πανταχῆ,
Καὶ ναυσὶ, καὶ πεζοῖσι καὶ τὸ καρτερόν.
Δι. Ἐγὼ δὲ χειρώσω καὶ Πελοποννησίοις
Ἅπασι καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ Βοιωτίοις,
Πωλεῖν, ἀγοράζειν τε τοὺς ἐμὲ, Λαμάχῳ δὲ μή.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀειτοφάνδοι.

Ἀνὴρ νικᾷ τοῖσι λόγοισιν, καὶ τὸν δῆμον μετάπειθεν
Περὶ τῶν ποινδῶν, ἀλλ' ἀποδύντες, τὰς ἀναπαίστους
ὀπάσωμεν.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ.

Ἐξεστιν χορεῖσιν ἐφέπειν τοῖς διδασκάλοις ὅτῳ θυμός,
Οὕπω παρέβη τοὺς τέθεσμον λέξων, ὡς δεξιός ἐστιν.
Διαβαλλόμεθ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἐν Ἀθηναίοις τὰ-
χυβούλοις:
Ὡς κωμῳδεῖν τὴν πόλιν ἡμᾶς καὶ τὸν δῆμον καθυβρίζει,
Ἀποκρίνεσθαι δ' εἰ ταὐτὰ τοῖς Ἀθηναίοις μεθύλοις,
Φασὶ δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον ἡμῖν ὁ ποιητής.
Παύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι,
Μήθ' ἥδεσθαι θωπευομένους, μήτ' εἶναι χαυνοπολίτας,
Πρότερον δ' ὑμᾶς οἱ τρέσβεις ἀπὸ τῶν πόλεων ἐξαπα-
τῶντες,
Πρῶτον μὲν ἰοστεφάνους ἐκάλεσεν, καὶ πρόδηλον τοῦτό τις εἴπῃ,
Εὐθὺς ἀφ' ὑὰ τοὺς στεφάνους, ἐπ' ἄκρων τῶν πυγιδίων ἐφ-
ήσθε.

Εἰ δὲ

LA. At ego omnibus deinceps Peloponnesijs
Bellum faciam, & primas partes vbique agam,
In nauibus, apud pedites, & pro viribus.
DI. Ego verò potestatem faciam præconio,
Omnibus hîc Peloponnesijs, Bœotijs,
Atque Megarensibus, vendendi quælibet,
Negociandi; hoc non permittam Lamacho.

COMMATIVM CHORI.

Anapæstici Aristophanij.

His argumentis homo vincit, populumq; in fœdera ducit:
Nos, veste posita, modulemur, & Anapæstos aggrediamur.

TRANSITVS CHORI.

Ex quo animum trygicis ritè chorus præceptor hic appulit æquum:
Nondum in scenam transijt: vt quam præstans sit, dixerit vnquam.
Igitur ab inimicis apud instabiles traductº amicos (ludo:
Quòd populum atq; vrbem insectetur per pulpita comica
Responso jam opus habet, apud vos præcipites consilij.
Nam
Magna à vobis præmia dicit se promeritum esse Poëta,
Quòd præcauit, ne pollicita vos decipiant peregrina:
Neu vobis lubeat falli, & ciuibus oscitantibus esse.
Antè quidem legati sociorum vobis verba dederunt,
Violis vos redimitos dicentes: atque isthoc vti quisquam
Dixisset: ibi tum propter violas, summis natibus vos

Sede-

Εἰδέπις ὑμᾶς ἐξαπατῶσας, λιπαρὰς καλέσῃ Ἀθηναίας,
Εὖρε τὸ πᾶν αὖ μᾶλλον λιπαράς, ἀφύων πλήρεις ὄφεις ἔχουσας,
Ταῦτα ποιήσας, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιος ὑμῖν γεγένηται.
Καὶ τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι δείξας ὡς δημοκρατοῦνται,
Τοιγὰρ τοι νῦν ἐκ τῶν πόλεων τὸν φόρον ὑμῖν ἀπάγοντες
Ἥξουσιν ἰδεῖν ὀπτώμενοι τὸν ποιητὴν τὸν ἄριστον.
Ὅσπερ παρεκινδύνευσιν Ἀθηναίοις εἰπεῖν τὸ δίκαια.
Οὕτω δ' αὐτῷ φίλον τόλμης ἦδη πόρρω κλέος ἦκει,
Ὅτε καὶ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων πρεσβείαν βασανίζων,
Ἠρώτησε πρῶτα μὲν αὐτούς, πότερον ταῖς ναυσὶ κρατοῦσιν:
Εἶτα δὲ τοῦτον τὸν ποιητὴν πότερους εἴποι κακὰ πολλά.
Τοὺς μὲν γὰρ ἔφη τοὺς ἀνθρώπους πολὺ βελτίους γεγενῆσθαι,
Καὶ τῷ πολέμῳ πολὺ νικήσειν τοῦτον ξύμβουλον ἔχοντας.
Καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ τῆς νήσου μόνοι ἐκείνης,
Οὐ φροντίζουσ', ἀλλ' ἵνα τοῦτον ποιητὴν ἀφέλωνται.
Ἀλλ' ὑμεῖς τοι μήποθ' ἁφῆσθ', ὡς κωμῳδήσῃ τὰ δίκαια.
Φησὶν δ' ἡμᾶς πολλὰ διδάξειν ἀγαθ' ὥστ' εὐδαίμονας εἶναι,
Οὐ ψωπεύων, οὐθ' ὑποπίνων μαθητάς, ὅτ' ἐξαπατύλλων,
Οὔτε πανουργῶν, οὔτε κακοῦργων, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα διδάσκων.

Πρὸς

Sedebatis: sin palpando pingues dixisset, Athenas,
Pro isthoc vno verbo magnum apuarum erat indeptus
honorem.
Hæc qui fecit, fuit omnis vestræ fortunæ vtilis autor,
Populumq; docuit populares moderarier vrbis habenas.
Equidem, qui tributum vobis pendunt, ex vrbibus istis,
Huc veniunt, studio visendi insignem pietate Poëtam:
Qui, quæ æquissima sunt, cum vitæ & capitis discrimine
dixit.
Adeò verò latè pro talibus ausis fama vagatur:
Vt Rex Persarum, quando torquebat Lacedæmone
missos.
Primò ex illis quæsierit, qui nauibus essent potiores:
Postea de nostro artifice: quibus meritò conuicia dicat.
Nam rex aiebat, eos factos esse ex hac re meliores;
Et si hunc in consilium admittant, domituros omnia
bello.
Propterea ad pacem vos Lacedæmonij inuitant: sibiq;
orant
Æginam restitui: non quod tanti faciant maris oram:
Sed, quòd Cristophanem cupiunt ex illa auferre Poë-
tam.
Vos autem ne linquatis; vti justum is per pulpita dicat.
Multa bona se ait doctur͠u, vt dein viuatis in vrbe beati:
Non assentando, non fraudando, non stipendia dando,
Non ludificando, non laudando, sed optima quæque pro-
bando.

Hic

Πρὸς ταῦτα Κλέων καὶ παλαμάσθω,
Καὶ παῖ ἐπ' ἐμοὶ τεχλαινέσθω.
Τὸ γλαφυρὸν μετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ δίκαιον,
Ξύμμαχον ἕξαι, κοὐ μή ποθ' ἁλῶ,
Περὶ τὴν πόλιν ὢν, ὥσπερ ἐκεῖνος
Δῆλος καὶ λακωνοκατάπυγων.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιη.

Χο. Δεῦρο μοῦσ' ἐλθὲ φλεγυρὸν πυρὸς ἔχουσα, μολπὸν ἔντονον Ἀχαρνικὴν,
Οἷον ἐξ ἀνθρακιᾶς ὀρινίνων,
Φέψαλον αἴπλατ' ἐρέθιζόμενον ὠκεία ῥιπίδι,
Ἠνίκ' ἐπανθρακίδες ὦσι μενεχείμενοι.
Οἱ δὲ θασίαν ἀνακυκλῶσι λιπαμπυκα,
Οἱ δὲ μάπουσιν, οὕτω σοβαρὸν ἐλθὲ μέλος,
Εὔτονον ἀγροικότονον,
Ὡς ἐμὲ λαβοῦσα τὸν δημότην.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑ.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Χο. Οἱ γέροντες οἱ παλαιοὶ, μεμφόμεθα τῇ πόλει.
Οὐ γὰρ ἀξίως ἐκείνων ὧν ἐναυμαχήσαμεν,
Γηρομισκόμεθ' ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ δίκην πάσχομεν,
Οἵ τινες γέροντας ἄνδρας ἐμβαλόντες ἐς γραφὰς,
Ὑπὸ νεανίσκων ἔα τε καταγελᾶσθ' ῥητόρων
Οὐδὲν ὄντας, ἀλλὰ καφοὺς, καὶ παρεξεπυληκυίους,

Οἷς Πο-

Hîc Cleo nihil inauſum linquat,
Nihil intentatum in me faciat.
Mecum decus & fas: pia jura
Me comitantur: nunquam ego capiar
Ob Rempubl. vt ille cinædus
Fœdiſſimus ac metuendus.

STROPHE.

CHOR. *Huc ades Muſa nitidis facibus*
Lucida ſonora Dea, Acharnica,
Ceu ſauilla alta, carbonibus
Quæ reſilit, excita le-
Vi celeris aëris flamine:
Quando ſuper igne fuerint poſita fercula.
Pars vbi mero Thaſio apuas rotant:
Pars cibos pinſitant.
Sic rapidum ades melos, &
Quod bene & agreſte ſonet,
Tu modò prehende herum me tuum.

EPIRRHEMA VERSVVM SEDECIM.

Septenarij Trochaici.

CHOR. *Nos ſenes vetuſti ciuitatem hanc accuſabimus.*
Non enim dignè pro nauali pugna, quam fecimus,
Paſcimur ſenecta ætate, ſed patimur nefaria.
Quippe nos viros ſenes in ius permittitis rapi:
Atque à junioribus deludier oratoribus, (uanidos:
Tanquam homines neutros, nihili, nauci, prorſumq; e-

Οἷς Ποσειδῶν ἀσφάλειός ἐστιν, ἡ βακτηρία.
Τοιγαροῦν ζητοῦντες δὲ γῆρᾳ, τῷ λίθῳ προσέξομεν,
Οὐχ ὁρῶντες ὐδέν, εἰμὴ τὸ δίκης τὴν ἠλύγην.
Ὁ δὲ νεανίας ἑαυτῷ συνδιδάσας ξυνηγορεῖν,
Ἐς τάχ' ἁμᾶς, ξυνάπτων προσγύλοις τοῖς ῥήμασι:
Κἄτ' ἀνελικύσας ἑρωτᾷ, σκανδάληθρ' ἱστὰς ἐπῶν
Ἄνδρα Γιθωνὸν, ἀπαιρόπων κἀπαιρόπων, καὶ κυκῶν.
Ὁδὶ τὸ γῆρως μαστιοῦμαι, κἄτ' ὄφλων ἀπέρχομαι.
Εἶτα λίζεις καὶ δακρύεις, κἀγὼ λέγω πρὸς τοὺς φίλους,
Οὔ μ' ἐᾷς ἐμὸν πρίασθαι, τοῦτ' ὄφλων ἀπέρχομαι.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιᾶ.

Χο. Ταῦτα πῶς εἰκότα γέροντ' ἀπολέ-
ζαι, πολιὸν ἄνδρα, πρὸς κλεψύδραν,
Πολλὰ δὴ ξυμπονήσαντα καὶ
Θερμὸν ἀπομορξάμενον,
Ἀνδρικὸν ἱδρῶτα δὴ κἀπὸ πολεμου,
Ἄνδρ' ἀγαθὸν ὄντα μαθητῶνι πρὸς τὴν πόλιν.
Εἶτα μαθητῶνι μὴν ὅτ' ἦμεν ἐδιώκομεν.
Νεῶν δ' ὑπ' ἀνδρῶν πονη-
ρῶν σφόδρα διωκόμεθα,
Κἄτα πρὸς ἁλισκόμεθα,
Πρὸς τάδε πὶς αἰτερεῖ μαρτύρια.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιϛ̃.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Τῷ γὰρ εἰκὸς ἄνδρα κυφὸν, ἡλίκον Θουκυδίδην

Ἐξο-

Et quibus, Neptuni tutoris loco, sit scipio.
At nos murmurantes, cum senio constitimus, in Pnycis
Suggestu, nihil videntes præter vmbram iustitiæ.
Sed iuuenis, dum sibimetipsi patrocinarier studet:
Expeditè agit omnia, & rotunda verba copulat;
Pòst seductos retrò interrogat, & laqueo verbi capit;
Grandæuum senem perturbans, vellicans & territans,
Ille labra mordet, & multatus cedit è foro,
Singultit, lacrymat, queriturq; amicis, & dicit gemens:
Quo libitinam oportebat me emere, hoc multatus abeo.

ANTODE ET ANTISTROPHE.

CHOR. *Hæc decet prouidum abolere senem,*
Vertice nitente, prope clepsydram:
Qui laborauit, & ferrido
Tersit aquam ab ore grauem
Sæpenumero, vt virum condecet:
Qui arma radiante Marathone tulit impiger.
Nos quidem alios priùs in orbe Marathonio
Persecuti sumus:
Nunc ab alijs premimur,
Et patimur, & capimur:
Et quis homo tentet his obloqui?

ANTEPIRRHEMA VERSVVM 16.

Septenarij Trochaici.

Igitur æquum est, vt vir hic incurruus & coæta-
neus

Ἐξολέσθαι συμπλακέντα τῇ σκυφῶν ἑρμίᾳ·
Τῷδε τῷ Κηφισοδήμῳ τῷ λάλῳ ξυνηγόρῳ.
Ὥστ' ἐγὼ μὲν ἤλεσα, καὶ πομπεύσαμεν ἰδών,
Ἄνδρα φρεσβύτην ὑπ' ἀνδρὸς τοξότου κυκώμενον.
Ὃς μὰ τὸν Δήμητρ' ἐκεῖνον νικῶν ἐμοῦ Θουκυδίδης,
Οὐδ' αὖ αὐτὸν τὸν Ἀχαρνικὸν ἠνέσχετο,
Ἀλλὰ καπεπάλαισε μὲν αὖ φῶτον εὐάθλους δέκα.
Κατεβόησε δ' αὖ κεκραγὼς, τοξότας τρισχιλίους,
Περιετόξευσε δ' αὖ αὐτὸν τοὺς πατρῴους τοὺς ξυγγενεῖς.
Ἀλλ' ἐπειδὴ τοὺς γέροντας οὐκ ἐᾶθ' ὕπνου τυχεῖν,
Ψηφίσασθε χοἰς εἶναι ταῖς γραφαῖς, ὅπως αὖ ἡμῖν
Τῷ γέροντι μὲν γέρων ᾖ ναὸς ὁ ξυνήγορος·
Τοῖς νέοισι δ' εὐρύπρωκτος καὶ λάλος καὶ χὠ κλητίων
Καὶ ξελαύνῃ κἀπὸ τολοιπόν· κἀμοῦ φύγῃ τις ζημιοῦν
Τὸν γερόντα τῷ γέροντι, τὸν νέον δὲ τῷ νέῳ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΟΣ.

Τείμεζοι Ἰαμβικοί.

ΟΡοι μὲν ἀγορᾶς εἰσιν οἵδε τῆς ἐμῆς,
Ἔνθα ὐθ' ἀγορά ζειν τοῖσι Πελοποννησίοις
Ἔξεστι, κἠμ Μεγαρεῦσι, καὶ Βοιωτίοις,
Ἐφ' ὅτῳ πωλεῖν πρὸς ἐμὲ, λαμάχῳ δὲ μή.
Ἀγορανόμοις δὲ τῆς ἀγορᾶς καθίσαμεν

Τρεῖς

Intereat Thucydides, in Scythica solitudine,
Cum suo Cephisodemo causidico loquaculo.
Ego certè misertus sum, & lacrymas abstersi: cùm vi-
rum
Grandæuum viderem vexari à lictore pessimo;
Qui, quando ille adhuc erat Thucydides, ita me Ceres
Adamet; ne quidem ipsam Achæam sustinuisset cõmodè.
Sed prima statim luctâ vicisset Euathlos decem,
Et clamando superasset ter mille ministros publicos,
Tum patris cognatos fixisset sagittis vndique.
Quia verò vos non sinitis dormire nos senes: agè
Decernite, iudicia vt seiungantur, & posthac seni
Patronus senex, edentulus, iuueni iuuenis siet,
Garrulus, lati ani: qualis es & hic gnatus Cliniæ.
Quin etiam hinc expellere oportet, & si fugiat quispiam,
Multare: atque isthuc iuuenem à iuuene, & senem à sene
perpeti.

ACTVS III. SCENA I.

DICAEOPOLIS SOLVS.

Senarij Iambici.

HI limites statuti sunt fori mei;
In hoc negotiari Peloponnesijs,
Megarensibus & Bœotijs iam nunc licet:
Vt mihi venundent, quæ volunt, non Lamacho.
Annonæ verò præfectos hîc ordino

Τρεῖς τοὺς λαχόντας, τοὺς δ' ἰμάντας ἐκ λεφῶν
Ἐνταῦθα μήτε συκοφάντης εἰσίτω,
Μήτ' ἄλλος ὅστις Φασιανὸς ἔς' ἀνήρ.
Ἐγὼ δὲ τ' σήλιν καθ' ἱὼ ἐσοφοσάμιν,
Μέτφμι' ἵνα σίσω φανεραὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκιὴ δευτέρα.

ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΚΟΡΑΙ.

Ἀ Γορά' ν' Ἀθαίνας χᾶρε, Μεγαρεῦσιν φίλα.
Ἐπόθουν τυνὰ τ' φίλιον ἁφ μα τέρα,
Ἀλλ' ὦ πόνηρα κόρια γ' ἀθλίου πατρὸς
Ἀμβᾶτε ποσὶν μάδδαν, ἀίχ' εὕρη τέπα.
Ἀκούετον δή, ποτέχετ' ἐμὴν ταὶ γαστέρα:
Πόσερα, πεσρᾶς χρήδδετ' ἢ φνῆν κακῶς;
Κό. Πεσρᾶς, πεπερᾶσθαι.
Με. Ἐγώνγα κἀυτὸς φημι, τίς δ' οὕτως ἄνους,
Ὃς ὑμέκα σοίαιτο φανερὰν ζαμίαν.
Ἀλλ' ἔστι γάρ μοι μεγαλικά τις μαχανά.
Χοίρους γὰρ ὑμὲ σκευάσας, φασῶ φέρειν.
Πειθεσθε τάσδε ταὶς ὁπλαὶς τῶν χοιρίων.
Ὅπως δὲ δοξεῖτ' ἡμῶν, ἐξ ἀγαθᾶς ὑός.
Ὡς ναὶ τὸν Ἑρμᾶν εἰσορίξετ' οἰκαδις,
Τὰ σφᾶτα πφεασεῖσθε ταὶς λιμοῦ κακῶς,
Ἀλλ' ἀμφίθεσθε καὶ τὰ ῥυγχία,
Κἤπφτεν ἐς τὸν σάκκον ὦ δ' ἐσφαίνετε.
Ὅπως δὲ χυλλιξεῖτε κοἰξετε,
Χήσεῖτε φωναὶ χοιρίων μυσκικῶν.

Ἐγὼ

Tres sorte lectos: lora capio de lepris.
Huc ne quis ingrediatur Sycophanta, neu
Alius, quicunque Phasianus vir siet.
Ego ad columnam, iuxta quam fœdus inij,
Transeo, vt illam in foro conspicuam collocem.

ACTVS III. SCENA II.

MEGARICVS, PVELLAE.

SAlue forum Atticum, optatum Megarensibus;
Ego te expetessebam mediusfidius, quasi
Matrem. ô puellæ miseræ pessimi patris,
Accedite ad placentam, sicubi se offerat:
Audite, ventrem mihi probè huc aduertite:
Venite, an esurire vultis postmodum?
PV. Vænire, vænire.
ME. Hoc idem & ego dico. sed quis ita bardus siet,
Qui vos emat, sibi damnum manifestarium?
Sedes & Megaricum machinamentum nunc mihi.
Nam vos larua induam, & pro procis afferam.
Agè circundate manibus has porcorum vngulas,
Atque, vt videamini è bona scropha satæ,
Per Mercurium (si modò redieritis domum)
Primò famem experiemini malam malè.
Sed & suilla hæc applicate rostra, tum
In saccum hunc sic irrepite: grunnite, insuper
Coissate, & porcarum vocem amittite,

ARISTOPHANIS

Ἐγὼν δ' ἀκαρυξῶγε Δικαιόπολιν, ὅπα
Δικαιόπολις; ἢ λῆς σφίσαθαι χοιρία;

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΚΟΡΑΙ.

ΤΙ. ἀνὴρ μεγαρεικός. Με. ἀγορεύοντες ἥκομεν.
Δι. Πῶς ἔχετε. Με. λιμῷ πιεζόμεσθα πάντες ἀεὶ ποτὸν πῦρ.
Δι. Ἀλλ' ἡδύτοι νὴ τὸν Δί' ἰὼ αὐλὸς παρῆ.
Τί δ' ἄλλο φράτερ' οἱ Μεγαρεῖς νεῦ; Με. οἷα δή.
Ἀλλὰ γεροῦχα μύγα πηνόθεν ἐμπορεύομεν,
Ἄγοντες ὀρθοὺς τοὺς ἔραται τὴν πόλιν,
Ὅπως πάχηται κἀκεῖ' ἀπολοίμεθα.
Δι. Αὐτὴ γὰρ ἀπαλλάξεται τραγμάτων. Με. ζαμὰν
Τί δ' ἄλλο. Δι. μεγάροι, πῶς ὁ σῖτος ὤνιος.
Με. Παρ' ἀμὲ πολυτίμαλος, ἄτορ οἱ θεοί.
Δι. Ἀλλὰ σοῦ φέρεις; Με. ὐχ ὑμὲς αὐτῶν ἄρχετε;
Δι. Οὐδὲ σκόροδα; Με. ποῖα σκόροδ' ὑμὲς, ὧν ἀεὶ
Οὐκ ἐσβαλεῖτε τὼς ἀφώρους μὼς,
Πάσσακι τὰς ἀγλίθας ἐξορύσσετε;
Δι. Τί δαὶ φέρεις; Με. χοίρους ἐγώγα μυσικάς.
Δικαιόπ. Καλῶς λέγεις, ὁπίδεξον. Μεγ. ἀλλὰ μὰν χαλαί,
Αὐτῆνον αἰλῆς ὡς παχεῖαν χ' χαλαί.

Δι. Τυπὴ

Quasi mysticam: ego accersam Dicæopolin, vbi
Dicæopolis? an porcas tibi mercari lubet?

ACTVS III. SCENA III.

DICAEOPOLIS, MEGARICVS, PVELLAE.

QVid Megaricus? ME. negociatum venimus.
DI. Quomodo valetis? ME. esurimus apud focos.
DI. At suaue hoc, si tibicen adsit per Iouem.
Quid aliud geritis vos Megarenses? MEGA. *hoc quidem.*
Sed quando illinc discessimus, primarij
In vrbe consules hoc faciebant, vti
Pereamus & celerrimè, & deterrimè.
DI. Citò ergo liberabimini à malis. ME. cedò:
Quid enim aliud? DI. quanti frumentum venditur
Megaris? ME. in magno pretio est, sicut & Dei.
DI. Salemne fers? ME. annon vos domini estis salis?
DI. Nulla allia? ME. quænám allia? quorum vos scilicet,
Quoties velut mures terreni irrumpitis,
Capita paxillo effoditis. DI. quid mercimonij
Igitur fers? MEGARICVS. *porcas mecum apporto mysticas.*
DICAEO. *Pulcrè dicis; agè ostende. ME. sunt certè admodum*
Pulcræ: sustolle, si placet, vt quàm corpore

Δι. Τουτὶ πίωὐτὸ φράγμα. Με. χοῖρος νὴ Δία.
Δι. Τί λέγεις σὺ ποδαπὸν ἢ χοῖρος. Με. μαινομαι,
Ἢ οὐ χοῖρος ἔστ' ἄδ'. Δι. ὁμολογεῖς φαίνεται.
Με. Οὐδαμᾶ; φράσθε τῶνδε τὰς ἀπιστίας,
Οὐ φασὶ τόνδε χοῖρον ἡμῶν, ἀλλὰ μαὶ
Αἰλῆς, ὃς ἰδοὺ νεῶν μοι ὃς ἰ φυμιπολᾶν ἀλῶν
Αἰ μὴ 'στιν οὗτος χοῖρος ἐλλαίων νόμῳ.
Δι. Ἀλλ' ἔστιν ἀνθρώπου γε. Με. νὴ τὸν Διοκλέα,
Ἐμάγα, σὺ δέννιν ἡμῶν πινὸς δοκεῖς,
Ἢ λῆς ἀκούσας φθεγομένων; Δι. νὴ τοὺς θεούς
Ἔγωγε. Με. φωνὴ δὴ σὺ ταχέως χοιρίδιον,
Οὐ χρῆσθα σιγῆς ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Πάλιν τύγ' ἀποισῶ, νὴ μὰ τὸν Ἑρμᾶν οἰκαδί.
Κό. Κοῖ, κοῖ.
Με. Αὕτα 'στὶ χοῖρος. Δι. νεῦ γε χοῖρος φαίνεται.
Ἀπὸρ ἐξαφείς γε, κύαθος ἕξαμ πέντ' ἐτῶν.
Με. Σάφ' ἴσθι ποθὶ μαπέρ' εἰκαθήσεται.
Δι. Ἀλλ' ὧδὲ θύσιμός ὅστιν αὐτί. Με. σαμαί.
Πᾶθ', ᾗ θύσιμός ὅστι. Δι. κέρκον οὐκ ἔχει.
Με. Νέα γὰρ ὅστιν, ἀλλὰ δελφακουμένα,
Ἐξεῖ μεγάλαν τὲ καὶ παχεῖαν κἠρυθραί:
Ἀλλ' αἴ τι φέρεν λῆς, ἄδετοι χοῖρος καλά.
Δι. Ὡς ξυγγενὴς ὁ κύαθος αὐτῆς θατέρᾳ.
Με. Ὁμοματεία γὰρ ὅστι, κἠκ ταὐτοῦ πατρός.
Αἰδ' αἰ παχυωθῆ, κἀναχνοαυθῆγ' ἐν τρισί,
Κάλλιστός ὅστι χοῖρος Ἀφροδίτᾳ θύειν.
Δι. Ἀλλ' οὐκὶ χοῖρος τῇ Φροδίτῃ θύεται.

Με. Οὐ

Obeſo & pulcro ſint videas. DI. *quid hoc rei?* (*cedô,*
ME. *Porca eſt, me Iuppiter.* DI. *quid ais? cuiâs eſt,*
Hæc porca? ME. *Megarica: annon porca eſt.* DI. *mi-*
hi ſecus
Apparet. ME. *non indignum hoc eſt? videte quæ*
Sit hæc incredulitas, porcam non eſſe ait.
At, ſi lubet, depone tu mecum ſales
Thymo tritos, an non porca hæc ſiet, & quidem
Græcorum lege. DI. *porca hominis?* ME. *per Dioclem*
Mea eſt. tu cuius illam eſſe putas? an cupis
Audire grunnientes. DI. *ita volo, per Deos.*
ME. *Vocem porcella ede ocyus: caue ſileas,*
Malè perdita, aut, per Hermen, referam te domum.
PV. (*oî, coî.*
ME. *Hæc porca eſt.* DI. *apparet nunc porca ſcilicet:*
Sed adultiis & quinque annorum cunnus mihi eſt.
ME. *Certò ſcias, quòd matri hæc exæquabitur.*
DI. *At ſacrificari iſthæc nequit.* ME. *quî dum nequit*
Sacrificari? cedò. DI. *quia caudam non habet.*
ME. *Iuuencula eſt: ſed vbi perfecta ætate erit,*
Habebit ingentem, & ſatis craſſam, & rubram.
Sed ſi educare voles, pulcra hæc porca eſt tibi.
DI. *Vt vnus cunnus alteri cognatus eſt.*
ME. *Quia ex eadem matre, & vno ſunt patre.*
At cùm pingues fuerint, & hirtis crinibus,
Tum Veneri ſacrificare porcam erit optimum.
DI. *At Veneri porca ſacrificari non ſolet.*

Με. Οὐ χῖρ᾽; Ἀφροδίτα, μόναγκδαιμόναν,
Καὶ γίνεταί γα ταὐτὸ ταὐτὸ χοίρων τὸ κρῆς,
Ἄδιξον, αὖ τὸν ὀδελὸν ἐμπεπαρμένον.
Δι. Ἤδη δ᾽ ἄνευ τῆς μητρὸς εὐθίοιεν ἄν.
Με. Ναὶ τὸν ποτείδαν, αὖ κἀνευγα τῷ παζός.
Δι. Τίδ᾽ ἐυθίει μάλιξα; Με. πάνθ᾽ ἁ χαὶ δίδως.
Αὐτὸς δ᾽ ἐρώτη. Δι. χῖρε, χῖρε. Κό. κοῖ κοῖ.
Δι. Τρώγοις αὖ ἐρεβίνθους; Κό. κοῖ κοῖ.
Δι. Τὶ δ᾽ αὖ φιβάλεως ἰσχάδας; Κό. κοῖ κοῖ.
Δι. Τὶ δέ, σῦκα τρώγοις αὐτὸς αὖ; Κό. κοῖ κοῖ.
Δι. Ὡς ὀξὺ τοὺς ταὶς ἰσχάδας κεκράγατε.
Ἐνεγκάτω τὶς εἴνδοθεν τῶν ἰσχάδων,
Τοῖς χοιριδίοισιν, ἅρα τρώξονται; βαβαὶ,
Οἷον ῥοθιάζουσ᾽ ὦ πολυτίμηθ᾽ Ἡράκλης,
Ποδαπὰ τὰ χοιρί᾽ ὡς τραγασαῖα φαίνεται,
Ἀλλ᾽ ἀχὶ πάσας κατέτραγον τὰς ἰσχάδας.
Με. Ἐγὼ γὰρ αὐτῶν τάνδε μίαν αὐφλόμαν.
Δι. Νὴ τὸν Δί᾽. ἀτρείωγε τῶ βοσκήματε,
Πόσου σοι ἁρίαμαί σοι τὰ χοιρίδια λέγε.
Με. Τὸ μὲν ἕτερον τύτων, σκορόδων τροπαλλίδος.
Τὸ δ᾽ ἄτερον αὖ λῆς, χοίνικος μόνας ἁλῶν.
Δι. Ὠνήσομαί σοι, σὺ δὲ μὴ αὐτό. Με. τί δῆτα δή
Ἐμὲ ἐμπολᾶς, τὰν γυναῖκα τὰν ἐμαὶ,
Οὔπω μ᾽ ἀποδόσθαι, πάντ᾽ ἐμαυτοῦ μᾶτερα.

ME. *Non porca? immo soli Veneri ex Dîs omnibus,*
Et harum porcarum caro fit suauissima,
Cum figitur veru. DI. *num sine matre comedunt?*
ME. *Per Neptunum, etiam sine patre.* DI. *quid potissimùm*
Comedunt? ME. *quicquid dederis. sed tute interroga.*
DI. *Porcæ, porcæ.* PV. *coi, coi.*
DI. *Comedis né ciceres & mentas.* PV. *coi, coi.*
DI. *Quid autem? an caricas comedis:* PV. *coï, coi.*
DI. *Quid ergo? an ficos deuoras?* PV. *coï coï.*
DI. *Quàm clarè ad caricas grunnistis; efferat*
Huc aliquis caricas domo hisce porculis.
Numquid eas comeditis? papæ, quanto vorant
Cum strepitu! proh magne Hercules: è quo solo
Sunt hæ porcellæ? quàm voraces succulæ?
Atqui non omnes deuorarunt caricas.
ME. *Ego hanc vnam illis subtraxi modò caricam,*
DI. *Vrbanæ & lepidæ sunt hæ pecudes per Iouem;*
Quanti istas emero à te porcellas, cedò?
ME. *Harum alteram alliorum manipulo, alteram*
Vno salis chœnice: siquidem volueris.
DI. *Emam abs te; agè manedum ist hîc.* ME. *vtinam, ô Mercuri*
Negociator, tantîdem vxorem meam,
Meamq; matrem vendere liceat mihi.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ

Σκηνὴ πεζὰ ἡ πρώτη.

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

Ἄνθρωπε, ποδαπός; Με. χοιροπώλας μεγαεικός.
Συ. Τὰ χοιρίδια τοίνυν ἐγὼ φανῶ ταδὶ
Πολέμια καὶ σέ. Με. τοῦτ' ἐκεῖν', ἤκω πάλιν
Ὀφειφράξας τῶν κακῶν ἁμῖν ἔφυ.
Συ. Κλάων μεγαιεῖς, οὐκ ἀφήσεις τὸν σάκον;
Με. Δικαιόπολι, Δικαιόπολι, φαντάζομαι.
Δι. Ὑπὸ τοῦ, πόθεν σοφαίνων σ' ὄψιν. Με. οἶδ' ἀμφιανόμαι.
Δι. Τοὺς συκοφάντας οὐ φύγας ἐξείρξετε;
Τὴν μαθὼν φάνηις ἄνευ θρυαλλίδος.
Συ. Οὐκοῦν ἐγὼ φανῶ τοὺς πολεμίους; Δι. κλάων γε σύ
Εἰ μὴ 'τέρωσε συκοφαντήσεις ἰών.
Με. Οἷον τὸ κακὸν ἐν ταῖς ἀφαύαις τοῦτ' ἔνι.
Δι. Θάρρει μεγαεῖκ' ἀλλ' ἧς τὰ χοιρίδι' ἀπέδου
Τιμῆς, λαβὲ ταυτὶ τὰ σκόροδα καὶ τοὺς ἄλας,
Καὶ χαῖρε πολλά γ'. Με. ἀλλὰ μὴν οὐκ' ὀπιχόριον.
Δι. Πολυφραγμοσύνην νῷν ἐς κεφαλὴν τρέποιτ' ἐμοί.
Με. Ὦ χοιρίδια πρῆσθε κἄνις τῷ παχὸς
Παίφυ ἐφ' ἁλὶ τὰν μάζαν, αἴκα τὶς διδῷ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ κδ΄.

Χο. Εὐδαιμονεῖν' ἄνθρωπε, οὐκ ἤκουσας οἷ σοφοβαίνῃ
Τὸ σφᾶ-

ACTVS III. SCENA IV.

SYCOPHANTA, MEGARICVS, DICAEPOLIS.

HEus tu; cuiâs es? ME. porculator Megaricus.
SY. At ego quadruplator sum, qui te jam deferam,
Cum porculis, quasi hostes. ME. hòc illud: redit
Eôdem, vnde & prima mali labes extitit.
SY. Malè Megarissabis. non mittes sacculum?
ME. Dicæopoli, Dicæopoli, accusor miser.
DI. A quo? quis ille quadruplator? ME. heus præsides
Fori. DI. Cur Sycophantas non expellitis
Forâs? quid tu quadruplare sine funalibus?
SY. Non deferam hostes? DI. malè multaberis: nisi
Abeas, & tua negotia alibi exerceas.
ME. Quale hoc in vrbe Athenien sium malum 'st?
DI. Bono animo es Megarice: & quo pretio porculas
Mihi vendidisti, hoc cape, sales & allia.
Vale multùm. ME. hoc nostræ non fert mos patriæ.
DI. Vah curiositas hæc; in meum caput
Illud vale redundet. ME. ô meæ poculæ
Nunc intus solicitamini etiam sine patre,
Vt panem cum sale edatis, siquis det modò.

STROPHE.

CHO. *Beatus hic homo 'st: non audisti quorsum institutum*

Euadat

Τὸ σκᾶμμα τὸ βυλεύμα τὸ; χαρπώσεται χἠ αἰπὴρ
Ἐν τῇ χορᾷ καθήμενο,
Κἂν εἰσίῃ τὰς κτησίας,
Ἢ συκοφάντης ἄλλο, οἰ-
μώζων καθεδεῖται.
Οὐδ' ἄλλο ἀνθρώπων ἐσοψωνῶν σε τιμανεῖται.
Οὐδ' ἐξομόρξεται σε τὼ εὐρυσφωκτίαν σοι,
Οὐδ' ὡσπεῖ Κλεωνύμω:
Χλαῖναν δ' ἔχων φανεῖ, δῆλος,
Κοὐξωτυχὼν ὑφ' ὁλο,
Δικῶν ἀναπλήσει.
Ὁ δ' ἐντυχὼν ἐν τῇ χορᾷ σε θύσει σοὶ βαδίζων.
Κεφᾶν, ἀεὶ κεκαρμένον μοι χόν, μᾶς μαχαίρας,
Οὐδ' ὁ σεσιπόνηρο ἀρτέμων
Ὁ ταχὺς ἄγαν τὼ μουσικὼ
Ὁ ζωνακὸν, τῶν μασχαλῶν,
Παῖδὸς τραγασαίου.
Οὐδ' αὖθις αὖ σε σκώψεται παύσων ὁ παμπόνηρο,
Λυσίστρατός τ' ἀγορᾷ χολαργέων ὀνθδ',
Ὁ σεσιαλουργὸς τοῖς κακοῖς
Ῥιγῶντε καὶ πεινῶν ἀεί.
Πλεῖν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας
Τοῦ μηνὸς ἐκάθευν.

Euadat hoc negocium? fructum iste consequetur
Vir, in foro qui considet:
Et si quis intret Ctesias;
Aut Sycophanta reprobus,
Mœrens residebit:
Nec quisquam alius opsonando damnum tibi inferet.
nec
Tibi insculpet suam Prepis Cinediam nefandam,
Ne te premet Cleonymus:
I, læna amictus splendida:
Nusquam incidens Hyperbolus
Te lute replebit.
Nec obuius tibi in foro occurret Cratinus ille,
Qui semper est Cinædicè tonsus ab vna macharæ
Nec conscleratus Artemo,
Arte expeditus Musica,
Hircum sub alis malè qui olet,
Ex patre caprino.
Sed neque conuiciis incesset te Pausoscelestus,
Neque in foro Lysistratus opprobrium Cholargicorum:
Qui mala profundè cogitans,
Subinde friget & esurit,
Plusquam triginta per dies,
Quouis propè mense.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ πρώτη.

ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΙΤῷ Ἡρακλῆς, ἐκαμόνγα τὰν τύλαν κακῶς.
Κατάθου τὺ τὰν γλάχων' ἀτρέμας ἰσμιωία,
Ὑμὲς δ' ὅσοι θείβαθεν αὐλητὰ πάρα,
Τοῖς ὀπίνοις φυσῆτε τὸν πρωκτὸν κιμός.
Δι. Παῦ' ἐς χόρακας, οἱ σφῆκες ὦν ἀπὸ τῶν φυρῶν;
Πόθεν ποθ' σέπαν οἱ κακῶς ἀπολούμενοι
Ἐπὶ τὠὐφάν μοι χαλεπὸ εἶς, βομβαύλιοι.
Βοι. Νὴ τὸν Ἰόλαον' ὅπι χαείτως αἴγ' ὦ ξένε:
Θείβαθι γὰρ φυζαῦντες ἐξόπιθέ μου,
Κἀτ' αὖθ' ἑαταῖς γλάχωνθ' ἁπέκιξαν χαμαί,
Ἀλλ' εἶπ βούλῃ πρίασθαι τῶν, ἐγὼ φέρω,
Τῶν ὀρταλίχων, ἢ τῶν πεζαπερυλλίδων.
Δι. Ὦ χαῖρε κολλιχοφάγε βοιωτίδιον.
Τὶ φέρεις; Βοι. ὅσ' ἔστ' αὖ ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ἁπλῶς,
Ὀείγανον, γλαχῶ, ψιάθους, θρυαλλίδας,
Νάσσας, κολοιούς, ἀπαγᾶς, φαλαείδας,
Τροχίλους, κολύμβους. Δι. ὥσπερεὶ χθιμὼν ἄρα
Ὀρνιθίας ἐς τὠὐλὰν ἐλήλυθας;
Βοι. Καὶ μαὶ φέρω χᾶνας, λαγῶς, ἀλώπεκας,
Σκάλοπας, ἐχίνως, αἰελούρως, πυκτίδας,
Ἰκτίδας, ἐνύδρους, ἐγχέλῃς κωπαΐδας.
Δι. Ὦ πέρπόταλον σὺ τέμαχος ἀνθρώποις φέρων,
Δός μοι φαγεῖν, εἰ φέρῃς τὰς ἐγχέλῃς.

Βοι. Πρέσ-

ACTVS IV. SCENA I.

BOEOTVS, DICAEOPOLIS.

SCiat Hercules: callum peperit mihi hic labor,
Depone tu pulegium placidè Ismenia:
At vos, qui adestis, Thebani tibicines,
Agitè osseis inflate podicem canis.
DI. Abi in malam rem: non ibitis ab ostio
Vos vespæ? vnde aduolârunt hæ malè perditæ
Mihi ad ostium, bombisonæ volucres Chæridis?
BOE. Per Iolaum, ex animi sententia, mi homo.
Nam ponè qui flant, Thebani tibicines
Sunt, & flores pulegij abiecerunt humi;
At si lubet, aliquid istorum eme, quæ huc affero,
Aliquid gallinarum, aut cicadarum, mi homo.
DI. Dîte saluum velint, amâbo, Bœote mi,
Buccellarum vorator: quid fers mercium?
BOE. Quicquid boni Bœoti simpliciter habent,
Storeas, pulegium, origanum, verbasculum,
Anates, phalarides, regulos, monedulas,
Colymbos, attagenas. DI. ergo tu, velut
Hybernus ad forum venisti ornithias.
BOE. Quin etiam lepores, vulpes, anseres feros,
Talpas, feles, pyctidas, erinaceos,
Pluuiales ictidas, anguillas Copaicas.
DI. Euge mi homo, qui tam dulce fers tomaculum:
Sine alloquar, si quas anguillas fers mihi.

Βοι. Πρέσβεις ἄγα πεντήκοντα καπαίδων χοραῖ,
Ἐκβαφιτῶδε κἠπιχάριτα τῷ ξένῳ.
Δι. Ὦ φίλτατ' ἀστῶν σὺ γὰρ πάλαι ποθούμην,
Ἦλθες ποθεινὴ μυρίοις τραγῳδικοῖς χοροῖς,
Φίλιππε Μορύχῳ δ' ἐμοὶ ξυνέσχετε,
Τυρὸς χάραν μοι δ' εὐρὼν τυρίπιδα,
Σκέψασθε παῖδες τἀπὸ ἀσίφην ἐγχέλεω,
Ἥκουσαν ἔκτῳ μόλις ἔτει ποθουμένω.
Προσείπατ' αὐτὸν ὦ τέκν' αἰσθόμην δ' ἐγὼ
Ὑμῖν παρέξω τῆσδε τὸν ξένης χάριν.
Ἀλλ' ἔσφερ' αὐτὸν, μηδὲ γὰρ θανόντα ποτὲ
Σοῦ χωρὶς εἶναι σὐπιλευτλανωμένης.
Βοι. Ἐμοὶ δὲ πρὸς τῆσδε πᾶς γένοιτ' ἂν.
Δι. Ἀγορᾶς τέλος ταύτῳ γέπου δώσεις ἐμοί,
Ἀλλ' εἰπὲ πωλεῖς τῶνδε τῶν ἄλλων λέγε.
Βοιω. Ἰωγὰ ταῦτα πάντα. Δικαιόσω. Φέρε πόσου λέγεις;
Ἦ φορτί' ἔπερ' ἐνθένδε κεῖσ' ἄξεις ἴών.
Βοι. Ὅπη γ' ἔθ' Ἀθήνας, ἐν Βοιωτοῖσι δὲ μή.
Δι. Ἀφύας ἄρ' ἄξεις θριάμβῳ φαληρικάς,
Ἢ κέφαλον. Βοι. ἀφύας ἢ κέφαλον, ἀλλ' εἴτ' ἐκεῖ.
Ἀλλ' ὅπι παρ' ἡμῖν μή, τάδε αὖ πολύ.
Δι. Ἐγ' ὦδα, τοίνυν συκοφαίτῳ ἔξαγε,
Ὡς θρῖ κέφαλον ἐνθυμάμβῳ. Βοι. νὴ τὸ Σιώ.
Λάβοιμι μὴν τ' αὖ κέρδος ἀγαγών, καὶ πολὺ
Ἄθρι πίθακον, ἁλιτείας πολλὰς πλέων.

Δι. Καὶ

Boe. Heus quinquaginta virginum Copaidum
Maxima natu, exi & gratificare huic hospiti.
Di. Carissima anguilla & dudum optatissima:
Grata aduenisti tam Trygœdicis choris,
Quàm cara Morycho. famuli efferte huc illicet
Craticulam & follem mihi; videte hanc optimam
Anguillam, quæ toties optata cùm foret:
Vix demum sexto anno aduenit: pueri mei
Alloquimini ipsam. ego prunas vobis porrigam,
Vel hospitalitatis causa: huc huc eam.
Nam ne qudem abs te esse velim, mortuus licèt,
Vbi tu probè cum betis assata fueris.
Boe. Sed pretium pro anguilla vnde reddetur mihi?
Di. Hanc tu dabis nomine portorij mihi.
Sed an quid reliquarum venale est & mercium?
Boe. Immò hæc omnia. Di. cedò, quãti singula æstimas?
Aut vin' tu alias auferre hinc merces pro tuis?
Boe. Quidquid Athenis est, quod non sit Bœotijs.
Di. Vin' ergo apuas emere à nobis Phalericas,
Aut vrceum? Boeot. vrceum, aut apuas? at sunt ibi
Etiam: quæ verò apud nos non sunt affatim,
Illorum magna hîc copia est. Di. noui Hercule,
Agè Sycophantam expecta, & velut vrceum
Constringe. Boe. per Iouem: quippe lucri plurimum
Hinc fecerim, si duxero prosimia,
Multis referta flagitijs & fraudibus.

ARISTOPHANIS

Δι. Καὶ μὴν ὁδὶ Νίκαρχος ἔρχεται φανῶν.
Βοι. Μιχὸς γὰ μᾶχος οὗτος. Δι. ἀλλ' ἄπαν κακόν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΝΙΚΑΡΧΟΣ, ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τείμεζοι.

ΤΑυτὶ τίνος τὰ φορτί' ὄζι; Βοι. τῶνδ' ἐμά,
Θείβαθεν ἵπω Ζεύς. Νί. ἐγὼ τοίνιλων' ὁδὶ
Φάινω πολέμια ταῦτα. Βοι. τί δ' ἀ κακὸν παθὼν,
Ὀρνα πετοῖσι πόλεμον ἤρω χ' μάχαν;
Νί. Καὶ σέγε φανῶ τοῖς τοῖσδε. Βοι. τί ἀδικηθείς;
Νί. Ἐγὼ φεράσω σοι τῶν θεατῶν χάειν,
Ἐκ τῶν πολεμίων εἰσάγης θρυαλλίδας.
Δι. Ἔπειτα φαίνεις δῆτα καὶ θρυαλλίδας;
Νί. Αὕτη γὰρ ἐμαρήσατ' αὖ τὸ νεώριον.
Δι. Νεώριον θρυαλλίς; Νί. οἶμαι. Δι. πίνι τρόπῳ;
Νί. Ἐνθεὶς αὖ ἐς πίθον αὐτὴ Βοιώτιος,
Ἅλας αὖ ἐσπέμψεν ἐς τὸ νεώριον,
Δι' ὑδρορρόας δ' ἐπιτρήσας μέγαν.
Κἄπορ λάβοιτο τῶν νεῶν τὸ πῦρ ἅπαξ,
Σελαγοῖντ' αὖ αἱ νῆες. Δι. ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Σελαγοῖντ' αὖ τοῦ πίθης πεχὴ θρυαλλίδος;
Νί. Μαρτύρομαι. Δι. ξυλλάμβαν' αὐτὸν τὸ πῦμα,
Δός μοι φορυτὸν, ἵν' αὐτὸν ἐνδήσας φέρω,

Ὡσπερ

Di. Quadruplator hic Nicarchus, commodè aduenit.
Boe. Paruæ staturæ hic est &c. Di. sed magnæ malitiæ.

ACTVS IIII. SCENA II.

NICARCHVS, BOEOTVS, DICAEOPOLIS, CHORVS.

Senarij.

CVius sunt mercimonia hæc? Boe. mea quippe sunt,
Aduecta Thebis, nôrit Iuppiter. Ni. bona hæc
Hostilia sunt; ego quadruplor. Di. quid hîc mali
Tibi obtigit, vt bellum suscipias contra aues?
Ni. Ego deferam te cum auibus. Boe. quid passus es iniuriæ?
Ni. Dicam tibi, horum spectatorum gratia;
Ex hostibus importas ad nos funalia.
Boe. Num deferas me propter hæc funalia?
Ni. Hoc vnicum, facilè nauale incenderit.
Boe. Nauale ab vno funali? Ni. autumo. Boe. quomodo?
Ni. Quia si in frumentum ponat vir Bœotius,
Pòst apprehensum in nauale hûc immiserit,
Obseruato Aquilonis flatu, per aquæ tubos.
Tum si flamma ignis corripiat naues semel,
Mox vniuersæ luceant. Di. malè perdite,
An ex frumento & funali vno luceant?
Ni. Protestor hanc iniuriam. Di. os ei comprime.
Da tortilem mihi funem, vt colligem, & velut

Ως φρικέφαμον, ἵνα μὴ καταγνῇ φορύμενο.
Χο. Ἔνδησον ὦ βέλπιστ' ξένῳ καλῶς
Τὼ ἐμπολὼ οὕπως, ὅπως αὖ μὴ φέρων καπάξῃ.
Δι. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτ', ἐπεί τοι κ' ψοφεῖ
Λάλον πυρρᾶς, κἄλλως θεοῖσιν ἐχθρόν.
Χο. Τί δῆτα λαί ποτ' αὐτῷ.
Δι. Πάγχρηστον ἄγκο ἔστ',
Κεστὴρ κακῶν, περιπὴρ δικῶν:
Φαίνει ὑπευθυώους, λυχνοῦχος κ' κύλιξ,
Τὰ σφάγματ' ἐγχυτά θ' ἅμα.
Χο. Πῶς δ' αὖ πεποιθείη τις ἀγ-
γεῖ ῳ τοιούτῳ χρῶμενο κατ' οἰκίαν,
Τοσοῦτον δ' ἀεὶ ψοφοῦντι.
Δι. Ἰσχυρόν ἐστιν ὦ γάθ', ὥσ-
τ' οὐκ αὖ καταγεῖ ποτ' εἰσφρέχ ποδῶν
Κατωκάρα χρέμαστόν γε.
Χο. Ἡδὺ κἀλῶς ἔχοι.
Βοι. Μέλλω γέ τοι θεὶς δῆτα.
Χο. Ἀλλ' ὦ ξένων βέλπιστε συμ-
φέρεις κἀμοὶ τὸν λαὸν,
Πρόβαλλ' ὅπου βούλῃ φέρων
Πρὸς πάντα συκοφαντῶν.
Δι. Μόλις γ' ἐνέδησα τὸν κακῶς ἀπολούμενον,
Αἴρου λαῶν τὸν κέρσαν ὦ Βοιώτιε.
Βοι. Ὑπόκυπτε τὴν τύλαν ὦ Ἰσμηνία,
Χ' ὅπως κατοίσῃς αὐτὸν εὖ λαβόμενο.

Παύτως

Quendam vrceum portem ne rumpatur miser,
Dum geritur. CH. colliga hospiti mercem hanc bene,
Mi amice, ne confringat, gestitans mercem malignam.
DI. Hæc res mihi curæ erit: quandoquidem tinnit hic
Quiddam strepenum, & igni ruptum, & aliâs crudele
Diis.
CH. Quem cedet huic in vsum?
DI. Ad omnia vtile hoc vas
Erit, malorum plurium
Crater, trapetum litium:
Fax in reis quadruplandis, & calix in hac
Republ. obruenda.
CH. At quomodo fidat aliquis
Huiusmodi vasi, in domo
Sic perpetim strepenti?
DI. Satis validum'st, vt ne citò
Frangatur, si modò capite
Misso deorsum,
Suspenderetur in pedes.
BOE. Volo metere deinceps.
CH. Ah mi hospes hunc viâ mete:
Prehende nequam: proijce;
Quocumque iubet, illum abripe,
Ad iunctum Sycophantam.
DI. Vix colligaui tandem hominem maleperditum,
Sustolle & accipe vrceum Bœotie.
BOE. Humerum hûc inclina Ismeniche, & da sedulò

Παίπαις μὲν οἵοις ὐδὲν ὑγιὲς: ἀλλ' ὅμως
Καὶ τοῦτο κερδάνης ἄγων τὸ φορτίον,
Εὐδαιμονήσεις συκοφαντῶν γ' οὕνεκα.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ
Σκηνὴ πρίτη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.
Τείμεβοι.

ΔΙκαιόπολι. Δι. πίς' ὅστι, τί με βωτρεῖς; Αγ. ὅπ
Ἐκέλευσε Λάμαχός σε ταύτης δραχμῆς,
Εἰς τὰς χόας αὐτῷ μεταδοῦναι τῶν κιχλῶν,
Τριῶν δραχμῶν δ' ἐκέλευε κωπαΐδ' ἐγχέλυ.
Δι. Ὁ ποῖος οὗτος Λάμαχος τὴν ἔγχελυ.
Αγ. Ὁ δᾳνὸς, ὁ ταλαύρινος, ὃς τὴν Γοργόνα
Πάλλᾳ κεραδᾴνων τρεῖς κατασκίους λόφους.
Δι. Οὐκ αἰῦ μὰ Δί' εἰ δοίη γέ μοι τὴν ἀστίδα,
Ἀλλὰ 'πὶ ταὶχη τοὺς λόφους κεραδᾶναι πω.
Ἦν δ' ἀπολιγαίνη, τοὺς ἀγορανόμους καλῶ.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τόδε λαβὼν τὸ φορτίον,
Εἶμ' ὑπαὶ περύγων κιχλᾶν ἢ κοψίχων.

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΙΧΩΝ ιζ.

Χο. Εἶδες ὦ, εἶδες ὦ,
Πᾶσα πόλι τὸν φρόνιμον ἄνδρα τὐφ' Ὅσον,
Σπφσαίμιον, ἐμποεικὰ ζήματα διεμπολῶν,
Ὧν τὰ μὲν, ἐν οἰκίᾳ,
Χρήσιμα, τὰ δ' αὖ πρὸς χλιαρὰ καταθίειν,

Operam, vt asportes: nil prorsus boni feres:
Veruntamen hanc si mercem lucro apposueris:
Beatus eris, vel sycophantûm gratia.

ACTVS IIII. SCENA III.

NVNCIVS LAMACHI, DICAEOPOLIS.

Senarij.

DIcæopoli. DI. quis es? cur me vocas? NV. quia
Iussit te Lamachus pro isthac drachma ad Choas
Secum impertire turdos, & drachmis tribus
Venundari cupit anguillam Copaicam.
DI. Quis ille Lamachus, qui anguillam postulat?
NV. Vir terribilis, patiens ærumnæ; Gorgona
Qui concutit, & tres vmbrosas cristas vibrat.
DI. Non, per Iouem, etiamsi clypeum duit mihi:
Sed ille super salsamentis cristas vibret.
Sin turbas excitat, ædiles voco illicet,
Hanc ego mihiipsi mercem accepi, & nunc sub his
Turdorum & merularum alis ingredior domum.

STROPHE VERSVVM 17.

CHOR. Omnis vrbs, omnis vrbs,
Quantum hic homo prouidus, & vsque sapiens, vides;
Fœdera parat, coëmit apta lucra merciùm;
Quorum aliqua sunt domi
Vtilia: quædam opu'st nos edere, dum

Αὐτόματα πάντ' ἀγαθὰ, τῷ δέγε πολίζεται.
Οὐδέποτ' ἐγὼ πόλεμον οἴκαδ' ὑποδέξομαι,
Οὐδὲ παρ' ἐμοὶ ποτὲ τὸν ἁρμόδιον ἀστεται,
Συκοφαντῶν ὃς παροίνιος αἰὲν ἔφυ,
Ὅστις ὅπα πάντ' ἀγαθὰ ἔχοντας ὀπιπεύσας,
Εἰργάσατο πάντα κακὰ, κἀνέζαπε, κἀξέχεε,
Κἀμάχετο, κἀπεσέπολλὰ περιγαλεμένου:
Πῖνε, κατάκεισο, λαβὲ τῶνδε φιλοτησίαν,
Τὰς χάρακας ἤπιε πολὺ μᾶλλον ἐν τῷ πυελῷ
Ἐξενεγκὼν ἡμῖν βίᾳ τὸν οἶνον ἐκ τῶν ἀμπέλων,
Τἀνδον ὅπως τὸ δεῖπνον ἅμα, κἀμεγάλαγε φρονεῖ.
Τὸ βίου δ' ἐξέβαλε δεῖγμα τὰ περὶ τοὺς θυρῶν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΩΠΗΝ.

Διὸ Ὦ κύρι δὴ τῇ καλῇ κἀχάρισι ταῖς φίλαις
Ξυύτροφε ξυμμαχήσεις,
Ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἄρ' ἐλαύθανες.
Πῶς αἰ ἐμὲ κἀσέπης ἔρως ξυναγάγοι λαβὼν,
Ὅστις ὀφρυγραμμένος ἔχων τέρανον αὐθέμεων,
Ἢ πάνυ γερόντιον ἴσως νεόμικάς με σύ,
Ἀλλά σε λαβὼν τρία δοκῶ' αἰὲπεσβαλεῖν.
Πρῶτα μὲν αἰ ἀμπελίδος ὄρχον ἐλάσαι μαχφόν:
Εἶτα πρὸς τόνδε νέα μοσχίδια συκίδων,
Καὶ τὸ τρίτον, ἡμερίδος ὄρχον ὑγρὸν ὅδε,
Καὶ περὶ τὸ χωρίον ἅπαν ἐλαΐδας ἐγκύκλῳ:
Ὥστ' ἀλείφεσθαί σ' ἀπ' αὐτῶν κἀμὲ ταῖς νυμφίαις.

ΔΡΑΜΑ-

Sponte sua ad hunc modò hominem
Omnia bona affluunt.
Numquam ego domum recipiam armicreperum Deum;
Numquam apud Acharneas is Harmodion accinet,
Inter hilares madidus, atque petulans scyphos.
Ille vbi mero grauidus incidit in optimos
Olim agricolas: nocuit, omnia bona eruit;
Arma tulit: & licèt eum alloquerer: hem bibe,
Confide, animiq; cyathum beneuoli cape:
Ille tamen imposuit ignibus ridicas,
Et merum effudit manu violenta è nostris vitibus.
Sed sapit hic ad genium, vt ad reliqua maximè.
Nam boni epuli specimen ala dat ad ostium.

SYSTEMA PER PERICOPEN.

DIC. O Veneris atque Charitum socia: litium
Compositio decens:
Quàm tibi venusta facies? quid ita tecta eras?
Quomodo Cupido me aliquis tibi ingauerit:
Qualis hic, in æde, roseo capite pictus est?
Méne ita vietum aliquod esse senium rata es?
Sed tria mihi his videor adijcere commoda:
Inserere posse foueis capita vitium:
Iungere nouas taleolas inibi ficuum:
Denique satiua quoque germina propaginum
Ponere; & in ordinem oleas serere toto agro:
Ambo vt vngamur oleo, Lunæ circa silentia.

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκιωὴ πελάφτη.

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τελίμεζοι χ' Δίμετροί τε χαὶ' Αναχρεόντφοι.

Α Κύετε λεφ, χτ' ἀ πάτρια ἀς χοάς
Πίνειν ὑπὸ τ' σάλπιγθ, ὅσδ' αὖ ἐκπίη
Πρώπος, ἀσκὸν Κτησιφῶνθ λήψελαι.
Δι. Ὦ παῖδες, ὦ γυναῖκες, οὐκ ἠκούσατε;
Τί δρᾶτε; τὸ κήρυκος οὐκ ἀκούελαι;
Ἀναβεβάτε', ἐξοπᾶτε, τρέπετ', ἀφέλκετε
Τὰ λαγῶα, ἀχέως τὸς σφαίους αἰείρετε.
Φέρετ' τὸς ὀβελίσκους, ἵν' ἀναπείρω ἀς κίχλας.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ῖ.

Χο. Ζηλῶ σε τῆς εὐβυλίας,
Μᾶλλον δὲ τ' εὐωχίας,
Ἄνθρωπε τ' παρούσης.
Δι. Τί δῆτ' ἐπφδὰν τὰς κίχλας
Ὀπτωμένας ἤδητ'.
Χο. Οἰμαί σε χαὶ τοῦτ' εὖ λέγφν.
Δι. Τὸ πῦρ ὑποσκάλευε.
Χο. Ἠκουσας ὡς μαγφεικῶς,
Κομψῶστε χ' δφπνητικῶς,
Αὐτῷγε ἀφικονεῖται.

ΔΡΑΜΑ-

ACTVS IIII. SCENA IV.

PRAECO, DICAEPOLIS, CHORVS.

Senarij, & dimetri, itemq; Anacreontij.

AVdite populi; congios more patrio
Ebibite ſub tubæ ſonum: qui congium
Ebiberit, primus Cteſiphontis vtrem auferet.
DI. O pueri, ô mulieres, non audiuiſtis hoc?
Quid agitis? non audiuiſtis præconem? agè
Lixate, aſſate, vertite, detrahite à veru
Lepores nunc illico: corollas nectite.
Verua tu affer mihi vt figam turdos, puer.

STROPHE.

CH. Miror tuam prudentiam
Conuiuijq; gratiam,
Heic inſtituti, amice.
DI. Quid ſi meas auiculas
Aſſas videre detur?
CH. Et te hoc bene dicere arbitror.
DI. Exuſcita focum igne.
CH. Audin' verba culinaria:
Vt ſcitè, vt cænatoriè
Inſeruiat ſibi ipſe?

ACTVS

ARISTOPHANIS

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκιὼν πέμπτη.

ΓΕΩΡΓΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Οἴμοι πάλας. Δι. ὦ Ἡράκλεις τίς ὑτοσί;
Γε. Ἀνήρ κακοδαίμων. Δι. καὶ σεαυτὸν νυῶ πρέπω.
Γε. Ὦ φίλτατε: ὡς οὐδαὶ χαὶ εἰσί σοι μόνῳ,
Μέζονα εἰρήνης τί μοι κἂν πέντ' ἔτη.
Τί ἔπαθες; Γε. ἐπετρίβην ἀπολέσας τὼ βόε.
Δι. Πόθεν γ'; Γε. ἀπὸ φυλῆς ἔλαβον οἱ βοιώτιοι.
Δι. Ὦ τρισκακοδαίμων, εἶτα λευκὸν ἀμπέχῃ;
Γε. Καὶ ταῦτα μὴ τοί νὴ Δί' ὡς τοῦμὲ ἐλεφέτω
Ἐν πᾶσι βολίτοις. Δι. εἶτα νυὶ τῷ δέῃ.
Γε. Ἀπόλωλα, τὼ φθαλμὼ δακρύων τὼ βόε.
Ἀλλ' εἶτι κἀδὲ δερκέτω φυλασίου.
Ὑπάλῳψον εἰρήνην με τὼ φθαλμὼ ταχύ.
Δι. Ἀλλ' ὦ πόνηρ' ὃ δημοσιεύων τυγχάνω.
Γε. Ἴθ' αὐτιβολῶ σ' ἰὼ πῶς κομίσωμαι τὼ βόε.
Δι. Οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ κλαῖε τοὺς τῶν πτηνῶν.
Γε. Σὺ δ' ἀλλά μοι χαλαζῶν εἰρήνης ἔτη,
Εἰς τὸν χαλαμῶνα ὡς ἁλάξον τοὐμόν.
Δι. Οὐδ' ἀνὴρ βιβλιοῦχος, ἀλλ' ἀπιὼν οἴμωζέτω.
Γε. Οἴμοι κακοδαίμων, τοῖν γεωργοῖν βοϊδίοιν.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ῖ.

Χο. Ἀνὴρ ἀνεύρηκέ πῃ ταῖς

Σπον-

ACTVS IV. SCENA V.

AGRICOLA, DICAEOPOLIS, CHORVS.

VÆ mihi misero. DI. proh Hercules: quis hic?
AGRI. Homo miser. DI. in teipsummet hoc dictum puta.
AG. O carissime, quia soli tibi sant fœdera;
Metire aliquid pacis mihi in quinquennium.
DI. Quid accidit mali? AG. amisso boum iugo
Miserè affligor. DI. quis ademit? AG. è Phylamodò
Bœotij abduxêre. DI. ôte ter miserum, agè
Verò, an tu propter hanc miseriam albatus ès?
AG. Et hi quidem erant, qui me nutribant, per Iouem,
Omnisimo bubulo. DI. & quare nunc indiges?
AG. Oculos elisi, dum amissos boues fleo.
Sed siquid Dercetam curas Phylasium,
Agè inunge oculos mihi pace tua nunc illicet.
DI. Homo miser, ego medicinam non exerceo
Gratis. AG. fac obsecro, vt recuperem meos boues.
DI. Fieri haud potest. verùm implora tu Pittalum.
AG. Age vnicam tantùm pacis stillam mihi
In hoc specillum instilla, quæso. DI. ne quidem
Tantillum. sed abi hinc directè in malam crucem.
AG. Heu me miserum; heu aratores boues meos.

ANTISTROPHE.

CH. Aliquid vir hic commentus est.

Quod

Σπονδαῖσιν ἡδύ: κοὐκ ἔοι-
κεν οὐδενὶ μεταδώσειν.
Δι. Καταχέω σὺ δ' χορδῆς τὸ μέλι,
Ταὶς σπιπίας χάθευε.
Χο. Ἦκουσας ὀρθιασμάτων;
Δι. Ὄπαπτε ταὶ Χέλφα.
Χο. Ἀποκλενεῖς λιμῷ με καὶ
Τοὺς γείτονας, κνίσῃ τε χὴ
Φωνῇ τοιαῦτα λάσκων.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκιὴ ἕκτη.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΡΑΝΥΜΦΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ὁ Παῖ Παῖ ταυτὶ χὴ καλῶς ξαιφίζεται.
Πα. Δικαιόπολι. Δι. πῖς ὑποσί, πῖς οὑτοσί;
Πα. Ἔπεμψε πῖς σοι νυμφίῳ ταυτὶ χέα,
Ἐκ τῶν γάμων. Δι. καλῶς ποιῶν ὅσπερ φρονῶ.
Πα. Ἐκέλευε δ' ἐγχέαι σε τῶν χρεῶν χάειν,
Ἵνα μὴ φρατεύοιτ', ἀλλὰ βινοίη μόνων,
Ἐς τὸν ἀλάβαστρον, κύαθον εἰρλύης ἕνα.
Δι. Ἄπόφερ, ἄπόφερε ταὶ χέα, χὴ μή μοι δίδου,
Ὡς ὃν καὶ ἐγχέαιμι χιλίων δραχμῶν.
Ἀλλ' αὐτηί, πῖς ἔστιν; Πα. ἡ νυμφεύτρια,
Εἶτα τῶδ' ὁ νύμφης πῖ σοι λέξαι μόνῳ.
Δι. Φέρε δὴ πῖ σὺ λέγῃς, ὡς γελοῖον ὦ θεοὶ
Τὸ δέημα τοῦ νύμφης, ὁ δ' εἶτα μου σφόδρα,
Ὅπως αὖ οἰχουρῇ τὸ πέος τῆς νυμφίου.

Quod commodum sit fœderi:
Sed nil daturus vlli est.
Di. Infunde tu mel lactibus,
Et sepias probè assa.
Ch. Audisne verborum impetus?
Di. Anguillæ assentur istæ.
Ch. Tu me atque vicinos fame
Nunc enecabis, de bono hoc
Nidore garriendo.

ACTVS IV. SCENA IV.

DICAEOPOLIS, PARANYMPHVS, CHORVS.

Assate vos hæc & probè rubefacite.
Pa. Dicæopoli Di. quis isthic est? quis isthic est?
Pa. Has carnes ad te mittit sponsus quispiam
E nuptijs. Di. pulcrè facit iste, quisquis est.
Pa. Pro his iussit te sibi in hunc alabastrum infundere
Cyathum vnicum pacis: vt à turba bellica
Immunis, sese cum sponsa oblectet domi.
Di. Aufer carnes, aufer: neque des eas mihi.
Nam pro mille drachmis non infunderem tibi.
Sed quænám hæc est? Pa. pronuba, quæ sponsæ nomine
Aliquid tibi soli dicere iam necesse habet.
Di. Agè, tu, quid dicis? quàm ridicula, prob Deum,
Ist hæc petitio sponsæ: quòd me rogat,
Vt saltem sponsi mentula maneat domi.

Φέρε δ' εὖρο τὰς σπονδὰς, ἵνα αὐτῇ δῶ μόνῃ.
Ὁπὴ γωὴ 'σι τὸ πολέμου τ' οὐκ ἀξία.
Ὑπερχ' ὧδε δ' εὖρο τοὐξάλλ' προνῶ γωύαι,
Οἷσθ' ὡς ποιεῖται τοῦτο; τῇ νύμφῃ φάσον,
Ὅταν ῥαπώτας καλέγωσι τοὺπαῖ
Νύκτωρ ἀλλφέπω τὸ πέος τοῦ νυμφίου.
Ἀπόφερε λὰς σπονδὰς, φέρε πλὼ οἰνήρυσιν,
Ἵν' οἶνον ἐγχέω λαβὼν, ἐς τοὺς χόας.
Χο. Καὶ μὼ οδὶ πὶς τὰς ὀφρῦς αἰεσπακὼς,
Ὡς σφ' π δῆνον ἀγγελῶν ἐπείγεται.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ

Σκηνὴ ἑβδόμη.

ΑΓΓΕΛΟΣ, ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ἕτερος ΑΓΓΕΛΟΣ.

Ἰὼ πόνοι τε κὴ μάχαι καὶ λάμαχοι.
Λά. Τὶς ἀμφιχαλκοφάλαρα δῶματα κτυπεῖ.
Ἀγ. Ἰὴ σ' ἐκέλευον οἱ στρατηγοὶ τήμερον,
Ταχέως λαβόντα τοὺς λόχους καὶ τοὺς λόφους.
Κἄπειτα τηρεῖν νιφόμενον, τὰς εἰσβολάς.
Ὑπὸ τοὺς χόας γὰρ κὴ χύτροις αὐτοῖσι πὶς
Ἦλθε, λῃστὰς ἐμβαλεῖν Βοιωτίους.
Λά. Ἰὼ στρατηγοὶ πλείονες ἢ βέλτιονες.
Δι. Οὐδ' ἦν' μὴ 'ξεῖναί με μὴδ' ἑορτάσαι;
Ἰὼ στρατεῦμα πολεμολαμαχαϊκόν.
Λά. Οἴμοι κακοδαίμων, καλαγελᾶς ἤδη σύμους;
Δι. Βούλει μάχεσθαι μυρόνῃ πὸ πραπίλῳ.
Λά. Αἰ, αἰ, οἵαν ὁ κὴρυξ ἀγγελίαν ἦγγειλέμοι.

Δι. Αἰ

Fer huc mihi fœdera puer, vt huic soli duim.
Quoniam mulier est, & indigna bello: agè
Vas vnguentarium tu suppone mulier,
Nostin' quomodo hoc vtendum? dicito
Sponsæ, siquando conscribantur milites,
Vt hac re noctu sponsi inungat mentulam.
Auser tu iterum fœdera, & vrnam vinariam
Cedo, vt capiam vinum atque infundam congijs.
CH. *Sed & hic supercilijs elatus huc pedem*
Inferte, quasi rem sit nunciaturus grauem.

ACTVS IV. SCENA VII.

NVNCIVS, LAMACHVS, DICAEOPOLIS, alter NVNCIVS.

E Hò labores, pugnæ, lamæ & lamachi.
LA. *Quis hîc circa domum ære phaleratam strepit?*
NV. *Proficisci te iubent duces exercitus,*
Cum cristis & cohortibus hodie illicò:
Et niue tectum cauere incursus hostium.
Nam sub Choas, & Chytros quidam modò retulit
Ipsis, latrones incurrere Bœotios.
LA. *Vah plures, quàm meliores militum duces,*
DI. *Nonne hoc graue, ne licere antè quidem Choas*
Agere? hei, militiam bellolamachicam.
LA. *Hei misero mihi, numquid tu me ludibrio habes?*
DI. *Vin' tu pugnare cum Geryone, quatuor*
Pinnis cristato? LA. ah ah, quod nuncium mihi
Præcomodò nunciauit. DI ah ah, quis mihi

Δι. Αἰαῖ, πίνα δ' αὖ μοι τοῦσδέχῃ τὶς ἀγγελῶν.
Αγ. ἕτερ. Διχομόπολι. Δι. π' ὄξιν. Αγ. ἕτερ. ὅπὶ δ' εἶπον
Βάδιζε, τὴν κίσπιν λαβὼν χὴ τὸν χοᾶ. (ἄχ'
Ὁ τῶ Διονύσου γὰρ σ' ἱερεὺς μεταπέμπεται,
Ἀλλ' ἐγκόνει, δῴπνειν καταχωλύῃς πάλαι.
Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ὄξιν παρεσκευασμένα,
Κλίναι, τράπεζαι, τοῦσκεφάλαια, στρώματα,
Στέφανοι, μύρον, τραγήματ', αἱ πόρναι πάρα,
Ἄμυλοι, πλακοῦντες, σησαμοῦντες, ἰτρία,
Ὀρχηστρίδες, τὰ φίλτατ' ἁρμοδίου, καλαί.
Ἀλλ' ὡς τάχιστα τοῦσδε. Λά. κἀκοδ' αἴρεων ἐγώ.
Δι. Καὶ γὰρ σὺ μεγάλῃ ἐπεγράφου τὴν Γοργόνα.
Σύσκιαζε, καὶ δεῖπνον τὶς ἀνοσκευάζεται.
Λά. Παῖ παῖ φέρ' ἔξω δεῦρο τὸν γύλιον ἐμοί.
Δι. Παῖ παῖ φέρ' ἔξω δεῦρο τὴν κίστην ἐμοί,
Ἄλας θυμίατας οἷσε παῖ χὠ κρόμμυα.
Λά. Ἐμοὶ δὲ τεμάχη: κρομμύοις γὰρ ἄχθομαι,
Θεῖον δ' ἀλείφοις οἷσε κἀπόδυ δεῦρό μοι.
Δι. Κἀμοὶ δὲ δὴ σὺ παῖ θεῖον, ὀπίσω δ' ἐκεῖ.
Λά. Ἔνεγκε δεῦρο τὼ πέρᾱ τὼ κ τὼ κράνους.
Δι. Ἐμοὶ δὲ τὰς φάτνας γε φέρε χὠ τὰς κίχλας.
Λά. Καλόν γε χὠ λευκὸν τὸ τῆς τρυφοῦ περόν.
Δι. Καλόν γε καὶ ξανθὸν τὸ δ' φάτνης κρέας.
Λά. Ὦ 'νθρωπε, παῦ (αι κἀπαγελῶν μου τὸ ὅπλον.
Δι. Ὦ 'νθρωπε, βάλε μὴ βλέπειν εἰς τὰς κίχλας.
Λά. Τὸ λοφεῖον ἐξείεγκε τῶν πτιῶν λόφων.
Δι. Κἀμοὶ λεπάνιον τῶν λαγώων δὸς κρεῶν.

Λά. Ἀ Μ'

Accurrit nuncius, quidue affert huc rei.
Nv. alt. Dicæopoli. Di. quid est? Nv. alt. ad cœnam ce-
Abi, & cistam panariam fer, & choa; (leriter
Nam Liberi sacerdos te ad epulum vocat.
Sed propera; cœnaturis iamdudum in mora es.
Omnia parata sunt cætera, mensæ, tori,
Puluini, stragula, serta, vnguenta; sunt item
Præstò bellaria: præstò sunt meretriculæ,
Panes, placentæ, sesamontes, itria:
Tum deliciæ Harmodij, pulcræ tibicinæ.
Sed agè propera ocyùs. La. me miserum. Di. quippe tu
Magnam tibipsi vendicabas Gorgona.
Occlude, & cœnam mihi aliquis nunc apparet.
La. Puer, effer sportam militarem huc mihi forâs.
Di. Puer, huc cistam panariam mihi fer forâs.
La. Sales thymo intritos, & cepas fer mihi.
Di. Et mihi tomacula: nam cepas fastidio.
La. Salsamenti putris veterem adipem mihi.
Di. Et mihi da salsam adipem; ego assabo hîc eam.
La. Effer pennas è galea cristata mihi.
Di. Huc effer turtures & turdos tu mihi.
La. Pulcra est & alba sanè penna passeris.
Di. Pulcra'st & flaua ist hæc sanè caro turturis.
La. Ah mi homo, cessa ridere armaturam meam.
Di. Ah mi homo, vin' tu vultum ad turdos non vertere?
La. Loculamentum trium cristarum cedò mihi.
Di. Catinum leporinarum carnium mihi.

Λά. Ἀλλ' ἢ πεινῶντες τὼς λόφους μου κατέφαγον.
Δι. Ἀλλ' ἢ σοὶ δ' εἶπον τὼ μύμαρκυν κατέδομαι.
Λά. Ὦ Ὑπέρβολε βούλῃ μὴ σοὶ σαλπεύσῃ ἐμέ;
Δι. Οὐκ ἀλλ' ἐγὼ χῶ παὶς ἐλίζομεθ' ἁλᾶ,
Βούλῃ σ' ἐσιδόσθαι καὶ πιπρέψαι Λαμάχῳ,
Πότερον ἀκρίδες ἡδίον' ὄζιν ἢ κύχλαι;
Λά. Οἴμ' ὡς ὑβρίζεις. Δι. τὼς ἀκρίδας κέλευε πολύ.
Λά. Παῖ παῖ, κόμιζε τὸν λόφον μοι τὸν δόρυ δ' εὖρ' ἔξω φέρε.
Δι. Παῖ παῖ, σὺ δ' ἄφελε τὸν δόρυ δ' εὖρο τῷ χορδίῳ φέρε.
Λά. Φέρε τὸ δόρατος ἀφελκύσομαι τοὔλυτρον,
Ἔχ' αὐτέχου παῖ. Δι. καὶ σὺ παῖ τὸ δ' αὐτέχου.
Λά. Τοὺς κιλίβαντας οἷσε παῖ τὴς ἀσπίδος.
Δι. Καὶ τὴς ἐμῆς τὼς κριβανίτας ἔνφερε.
Λά. Φέρε δ' εὖρο Γοργόνωπον ἀσπίδος κύκλον.
Δι. Καὶμοὶ πλακουντος τυρόνωπον δὸς κύκλον.
Λά. Ταὔτ' ἦρα πάγκλως ὄζιν ἀνθρώποις πλατύ.
Δι. Ταὔτ' οὐ πλακοῦς δῆτ' ὄζιν ἀνθρώποις γλυκύς.
Λά. Κατάχῃ σὺ παῖ τοὔλαιον ἀντῷ χαλκίῳ,
Ἐνορῶ γέροντα δ' ἁλίας φευξούμενον.
Δι. Κατάχῃ σὺ τὸ μέλι, κἀγὼ δ' εὐθὺ γέραν,
Κλάψ ἡνίκ' ἐλεύσω Λάμαχον τὸν Γοργάσου.
Λά. Φέρε δ' εὖρο παῖ θώρακα πολεμιστήριον.
Δι. Ἔξαιρε παῖ θώρακα καὶμοὶ τὸν χοᾶ.
Λά. Ἐντῷδε τοὺς τὼς πολεμίους θαρήξομαι.
Δι. Ἐντῷδε τοὺς τὼς συμποτὰς θαρήξομαι.
Λά. Τὰ τρώματ' ὦ παῖ δῆσον ἐκ δ' ἀσπίδος.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τὸν γύλιον οἷσω λαβών.

Δι. Τὸ

La. Nisi criniuori cristas meas exederint.
Di. Nisi ante cœnam farcimen ego deuorem.
La. Mi homo: vin' tu tandem cessare me alloqui?
Di. Non sed ego & puer hic inter nos contendimus
Dudum: agè vin' Lamachi arbitrio permittere:
Vtram locustæ, an turdi meliores sient?
La. Ah quàm tu iniurius es. Di. locustas antefert.
La. Puer, puer hastam deijce, & effer huc mihi.
Di. Puer, puer, intestinum adime: & effer mihi.
La. Agè, integumentum huic hastæ deripiam, puer
Tene, retine. Di. & tu ist huc contrà retine puer.
La. Fer clypei fulcra puer. Di fer clibanarios
Tu mihi panes, fulcrum ventris mei, puer.
La. Fer huc mihi Gorgonitergum clypei circulum.
Di. Et mihi placentæ caseitergum circulum.
La. Non hæc coram hominibus lata es & irrisio?
Di. Non hæc coram hominibus placenta dulcis es &?
La. Infunde tu puer oleum scuto æreo:
Intus video senem fugiturum præ metu.
Di. Infunde tu mel. nam manifestus hic senex:
Ego plorare iubeo Gorgonium Lamachum.
La. Huc effer mihi puer loricam bellicam.
Di. Huc effer loricam mihi puer, meum choa.
La. Hac ego contra hostes lorica armabor truces.
Di. Hoc ego contra conuiuas armabor choë.
La. Puer clypeo meo alligato stragula:
Ego integumentum ipsius capiam & mecum feram.

Δι. Τὸ δ' εἶπον ὦ παῖ δῆσον ἐκ τῆς κίστιδος,
Ἐγὼ δὲ θοιμάτιον λαβὼν ἐξέρχομαι.
Λα. Ἰὼ ἰὼ πατίδ' ἄθρου, κἀβάδιζ' ὦ παῖ λαβὼν,
Νὴ τὸν Κάβειρον, χἠμέρια τἀπόφορήματα.
Δι. Ἄθρου τὸ δ' εἶπον, συμποτικὰ τἀπόφορήματα.

ΠΡΟΩΔΟΣ ΚΩΛΩΝ ζ.

Χο. Ἴτε δὴ χαίροντες ὁπὶ φραπαὶ,
Ὡς αἰνομοίαν ἔρχεσθον ὁδόν.
Τῷ μὲν πίνειν τεφανωσαμένῳ,
Σοὶ δ' ἐρίγωντι φυλάττειν,
Τῷ δὲ, καθεύδειν μετὰ παιδίσκης
Ὡραιοτάτης,
Ἀναζιβουμένῳ τε τὸ δεῖνα.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ.

Ἀντίμαχον τὸν ψακάδος,
Τὸν ξυγγραφῆ, τ' μελέων, τὸν ποιητὴ,
Ὡς μὲν ἁπλῷ λόγῳ, κακῶς
Ἐξολέσθειν ὁ Ζεύς.
Ὅσγε ἐμὲ τὸν τλήμονα
Λιώμα χρηγῶν, ἀπέλυσ' ἄδηπνον.
Οὐγ' ἔτ' ὁπίσθιμι τευθίδος
Δεόμενον, ἢδ' ὠπημένη
Σίζουσα πάρεσθ' ὁπὶ τραπέζῃ κἠμένῃ,
Ὀκέλλοι, κἄτα μέλ-
λοντ' λαβεῖν αὐτὸ, κύων
Ἁρπάσασα φεύγοι.

ANTI-

Di. Puer ciſtæ panariæ cœnam alliga:
Ego pallio accepto, iam hinc egredior domo.
La. Tolle clypeum tibi & accipe puer, atque abi.
Ningit. papæ, hyberna hæc nobis negocia.
Di. Cœnam tolle; hæc conuiuialia negocia.

CHORVS.

Petite hinc læto pede militiam,
Diſparem ituri mox ambo viam.
Alter ſerto redimitus bibat:
Alter hyberna ſtatione
Frigeat: alter meretricem pulcram
Complexu habeat,
Et conterat hîc membrum illud.

STROPHE.

Antimachum illum Pſacadis
Verſificatorem, hominem vſque ineptum,
Vt breuiter dicam, malè
Iuppiter ille perdat;
Qui cum epulum grande daret,
Me miſerum ſiuit abire impranſum.
Hunc ego aliquando videro
Panis inopem: qui coctus &
Iam nunc maritimus, vbi menſæ inditus,
Quaſi appulerit: & is
Admouerit manum: canis
Prendat, & fugam capeſſat.

ARISTOPHANIS
ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ β.

Τοῦτο μὲν αὐτῷ κακὸν εἰ
Καὶ ἔπρον νυκτερινὸν γένοιτο.
Ἡπαλῶν γὰρ οἰκαδ' ἐξ
Ἰωπασίας βαδίζων:
Εἶτα καλάξειέ τις αὐ-
τοῦ μεθύων τὴν κεφαλὴν Ὀρέστης,
Μανόμενος. ὁ δὲ λίθον βαλεῖν
Βουλόμενος ἐνέπιπτε λάθοι
Τὴν χελιδόνα, ἁρπάσας κεχεσμένον,
Ἐπαίξειν δ' ἔχων
Τὸν μάρμαρον καὶ πρὸς ἁμαρ-
τὼν, βάλοι κεραμῆνον.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
Σκηνὴ πρώτη.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ.

Ὦ Δμῶες οἱ κατ' οἶκον ἑστὲ Λαμάχου,
Ὕδωρ ὕδωρ ἐν χυτρίῳ θερμαίνετε,
Ὀθόνια, κηρωτὴν προσκευάζετε,
Ἔργ' οἷα πρέπει, λαμπάδιον τὸ σφυρὸν,
Ἀνὴρ πέπτωκεν ἁρπάδων πάρορος,
Καὶ τὸ σφυρὸν παλίνορον ἐξεκόκκισεν,
Καὶ κεφαλῆς κατέαγε τὸ λίθον πεσών,
Καὶ Γοργόν' ἐξήγφρεν ἐκ τῆς ἀσπίδος.
Πτίλον δὲ τὸ μέγα κομπολακύθου πεσὸν
Πρὸς ταῖς πέτραις, δεινὸν ἐξήνυδε μέλος,

Ὦ κλῆ-

ANTISTROPHE.

Hoc malum ei lux pariat,
Alterum ei nox execranda:
Febricitans vbi domum
Ex equitatione
Se referet: mox aliquis
Ei cerebrum comminuat Oreſtes,
Mentis inops: lapidem ibi volens
Corripere nocte cæca, olens
Stercus rapiat, eò recens cacatum: & ir-
Ruat, lapidem ratus
Tenere: aberrans poſtea
Tangat hunc Cratinum.

ACTVS V. SCENA I.

NVNCIVS LAMACHI.

O Seruuli, qui Lamachi eſtis in domo,
Aquam hìc, aquam famuli in olla calefacite,
Linteola, ceratum parate, ſuccidas
Proferte lanas, & linamenta tenera,
Ad malleolum pedis. nam vt foſſam tranſijt,
Sude vulneratus eſt, pediq; malleus,
Quaſi granum corticis, luxatus eſt viro.
Caput item, lapidi impingens, fregit peſſimè,
Et Gorgona excitauit è clypeo ſuo.
Tum penna glorioſæ auiculæ grandior,
Scopulo incidens, horrendum carmen edidit:

O pra

Ὦ χλιδνὸν ὄμμα νῷ πανύσατόν σ' ἰδών,
Λείπω φάος γε τοὐμόν, οὐκέτ' εἰμὶ ἐγώ.
Τοσαῦτα λέξας, εἰς ὑδροῤῥόαν πεσών,
Ἀνίσατάί τε χ' ξυναντᾷ δραπέταις,
Λημᾶς ἐλαύνων, χ' καταπέρχων δοεί:
Ὁδὶ δὲ καὐτός, ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.

ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ

Σκηνὴ δευτέρα.

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

Α Τταπαπαπαί:
Στυγερὰ τάδε γε χρυερὰ πάθεα.
Τάλας ἐγὼ διόλλυμαι
Δορὸς ὑπὸ πολεμίου τυπείς.
Ἐκεῖνο δ' οὐ μὴ αἰάκτὸν αὖ
Οἰμωκτὸν αὖ γένοιτό μοι.
Δικαιόπολις γὰρ εἰμὶ ἴδοι, περῶμεθ' ὧν
Καπηχάνοιγε ταῖς ἐμαῖσιν αὖ τύχαις.
Δι. Ἀπαλαπαπαί:
Τῶν πτηνῶν ὡς σκληρὰ χ' κυδώνια,
Φιλήσατόν με μαλθακῶς ὦ χρυσίω,
Τὸ στόμα τὸν κἀπιμανδαλωτὸν αὖ.
Τὸν γὰρ χοᾶ νυὶ ὡρῶτ' ἐκπέπωκά γε.
Λά. Ὦ συμφορὰ τάλαινα τῶν ἐμῶν κακῶν.
Ἰὼ ἰὼ τραυμάτων ἐπωδυνῶν.
Δι. Ἰὴ ἰή. ὦ χαῖρε Λαμαχίππον.
Λά. Στυγερὸς ἐγώ. Δι. μογερὸς ἐγώ.
Λά. Τί μ' οὐ κωκύεις; Δι. τί με οὐ δάκνεις;

Λά. Τά-

O præclare ocule hodie extremum te conſpicor,
Meamq́ lucem deſero: nulla, nulla ſum.
Vbi hoc locuta eſt in canalem illabitur:
Mox conſurgit, & in fugitiuos quoſdam incidit.
Hos haſta impellit, & ad celerem gradum incitat.
Sed eccum adeſt ipſus; aperi: pande oſtium.

ACTVS V. SCENA II.

LAMACHVS, DICAEOPOLIS, CHORVS.

ATtapattatà;
Grauia, miſera, rigida patior:
Perij, interij, occidi miſer,
Percuſſus hoſtis lancea.
Hæc haſta lamentabilis,
Et erit mihi plorabilis.
Nam ſi Dicæopolis me læſum viderit,
Meo inſultabit lætus infortunio,
DI. *Attalattatà;*
Vt duræ ſunt papillæ, vt ſunt Cydoniæ?
O aureæ puellæ date mihi ſuauium,
Et morſiunculas; & labra labris iungite,
Nam primus omnium ego choa nunc ebibi.
LA. *O miſeras ærumnarum iſtarum miſerias,*
Ehei, ehei, vulnera excruciantia.
DI. *Ehodùm, ſaluus ſies Lamachippium.*
LA. *Ah me miſerum.* DI. *ah me peraitum.*
LA. *Ludíſne me?* DI. *mordéſne me?*

Λά. Τάλας ἐγὼ δ' ἐν μάχῃ
Νεῶ ξυμβολῆς βαρείας.
Δι. Τοῖς χουσὶ γάρ πις ξυμβολὰς ἐφαίπετο.
Λά. Ἰὼ ἰώ: παπαῖ παπαῖ.
Δι. Ἀλλ' οὐχὶ νυνὶ πήμερον παιώνια.
Λά. Λάβεσθέ μου, λάβεσθε τοῦ σκέλους, παπαῖ.
Προσλάβεσθέ μ' ὦ φίλαι.
Δι. Ἐμοῦ δέγε σφὼ τὼ πόδοιν ἄμφω μέσου,
Προσλάβεσθέ μ' ὦ φίλαι.
Λά. Ἰλιγγιῶ κἀφα λίθῳ πεπληγμένῳ,
Καὶ σκοτοδινιῶ.
Δι. Κἀγὼ καθεύδειν βούλομαι κοὐ φύομαι,
Καὶ σκοτοδινιῶ.
Λά. Θύραζέ μ' ἐξενέγκατ' ἐς τὸν Πιπάλου,
Παιωνίαισι χερσίν.
Δι. Ὡς τὼς κριτάς μ' ἐκφέρετε, ποῦ 'στιν ὁ βασιλεύς;
Ἀπύδοτέ μοι τὸν ἀσκόν.
Λά. Λόγχη τὶς ἐμπέπηγέ μοι δι' ὀφέων ὀδύρτα.
Δι. Ὁρᾷ τε τοὶ νὶ κενόν; Τήνελα καλλίνικε.
Χο. Τήνελα δῆτ', εἴπερ καλεῖς πρέσβυ καλλίνικος.
Δι. Καὶ πρῴην' ἄκρατον ἐγχέας ἄμιστιν ἐξέλαφα.
Χο. Τήνελα νεῦ ὦ ἀγεννάδα χὠρειλαβὼν τ' ἀσκόν.
Δι. Ἕπεσθε νεῦ ἄδοντες ὦ Τήνελα καλλίνικε.
Χο. Ἀλλ' ἑψόμεσθα σοὶ χάειν,
Τήνελα καλλίνικον ἄ-
δοντές σε καὶ τὸν ἀσκόν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ
ΤΕΛΟΣ.

LA. *Miser ego propter prælij*
Conflictum mausspicatum.
DI. *Quippe Choibus faciebat quidam symbolas.*
LA. *Eheu, Ehei, Pæan, Pæan.*
DI. *At hodie nunc haud celebrantur Pæonia.*
LA. *Prehendite, prehendite crus meum: papæ*
O amicæ prehendite.
DI. *At vos mihi mediam puellæ mentulam,*
O amicæ prehendite.
LA. *Caput percussus agor vertigine: tenebræ*
Ante oculos natant.
DI. *Et ego dormiturio, & mæreo: quia tenebræ*
Ante oculos natant.
LA. *Efferte me forâs, in ædes Pittali,*
Pæonijs sequelis.
DI. *Ad iudices me efferte, vbinam est rex Choum?*
Date Ctesiphontis vtrem.
LA. *Per ossa quædam lancea hostilis mihi inuolauit.*
DI. *Videtin' poculũ hoc vacuũ? Tenella egregia victrix.*
CH. *Tenella sanè si vocas, senex, egregia victrix.*
DI. *Et insuper meracũ infudi, & hianti ore ingurgitaui.*
CH. *Tenella, nunc agè generose, vtrem cape & recede.*
DI. *Sequimini me cantantes, ô Tenella egregia victrix.*
CH. *Tui sequemur gratia,*
Tenella victrix inclytam
Cantabimus te, & vtrem.

ARISTOPHANIS ACHARNENSIVM FINIS.

FRANCOFORTI AD MOE-
NVM, APVD IOHANNEM
Spies.

ANNO M. D. LXXXVI.